

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utval: Komite for helse og omsorg
Møtestad: Avd. for tenestekoordinerings (tidl. adm. PO/BuHab.) Herøy omsorgssenter
Dato: 22.11.2017
Tid: 16:00

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møter i kommunale organer skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærare innkalling.

Fosnavåg, 14.11.2017

Bjørn Otterlei
leiar

SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 36/17	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 37/17	Protokoll frå førre møte
PS 38/17	Referatsaker
PS 39/17	Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021. Andre handsaming
PS 40/17	Ungdata 2017 - Rapportar frå undersøkinga
PS 41/17	Resultat av brukarundersøkinga i institusjon/sjukeheim 2017.

Referatsaker

RS 12/17

K-sak 127/17. Særutskrift Ungdata 2017 - Rapportar frå undersøkinga

PS 36/17 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 37/17 Protokoll frå førre møte

PS 38/17 Referatsaker

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2017/715
		Arkiv:	124

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
201/17	Formannskapet	21.11.2017
32/17	Arbeidsmiljøutvalet	27.11.2017
	Eldrerådet	13.11.2017
39/17	Komite for helse og omsorg	22.11.2017
	Komite for næring, kultur og idrett	22.11.2017
37/17	Komite for oppvekst	15.11.2017
23/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	23.11.2017
66/17	Maritim og teknisk komite	27.11.2017

BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021. ANDRE HANDSAMING

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Arbeidsmiljøutvalet - 27.11.2017

1. Rammene til dei ulike avdelingane blir slik i 2017 (runda av til næraste kr 5.000,-).

	2017	2018
POLITISK LEIING	4.050	4.080
ADMINISTRATIV LEIING	3.380	1.795
STAB	44.240	46.010
Servicetorg	2.960	3.185
Dok senter/innkjøp/stablsleiing	2.180	3.930
Økonomiavdeling	5.650	5.700
Personal- og organisasjonsavd	7.810	7.425
IKT	6.760	6.610
Eigedom	18.880	19.160
OPPVEKST	180.230	182.550
Barnehageavdeling	67.140	67.920
Grunnskuleavdeling	113.090	114.630
HELSE OG OMSORG	198.885	206.330
Administrasjon Helse og omsorg		1.310
Barn, familie og helse (ink NAV og flyktning)	48.600	47.455
Pleie- og omsorg	109.315	108.320
Bu- og habilitering	40.970	39.700
Tenestekoordinering		9.545
SAMFUNNSUTVIKLING	30.550	31.710
Kulturavdelinga	8.620	8.315
Utviklingsavdelinga	21.930	6.385
Brannvern avdelinga		8.800
Anleggs- og driftsavdelinga		8.210
OVERFØRINGSKAPITTELET	13.260	13.850
SAMHANDLINGSREFORMA, MOTTA	(1.180)	

2. Herøy kommune vedtek den gjeldande maksimalsatsen for inntektsskattetre for år 2018.
3. Kommunale avgifter, betalingssatsar, husleiger og eigendelar vert prisjustert om ikkje anna vert bestemt særskilt.
4. Det vert vedteke slike endringar i betalingssatsane:
 - a. Barnehagesatsane følgjer den statlege maksimalprisordninga i 2018.
Kr 2.910,- for heil plass + matpengar kr 350,-.
 - b. Husleiga for kommunale utleigebustadar vert regulert årleg etter kontraktsdato dersom endringa i konsumprisindeksen for same periode er positiv. Ved inngåing av ny husleigekontrakt vert veiledande husleige for leigeobjektet vurdert opp mot og eventuelt regulert til same nivå som for tilsvarende kommunale leigeobjekt. Dersom husleigesatsen for eit eller fleire kontraktsforhold avvik frå gjengs leige, kan forvaltar regulere husleiga til gjengs nivå i tråd med krava i husleigelova.
 - c. Vaksinasjon kr 350,- pr konsultasjon + dekning av vaksinekostnader.
 - d. Abonnementsordninga for heimetenestene vert slik:
 - Timepris: kr 370,- (kr 360,- i 2017)
 - 2-3 G – Kr 1.400,- per mnd (Uendra frå 2017)
 - 3-4 G – Kr 1.750,- per mnd (Uendra frå 2017)
 - 4-5 G – kr 2.100,- pr mnd (Uendra frå 2017)
 - Over 5 G – kr 2.450,- per mnd (Uendra frå 2017)

- e) Leige tryggleiksalarmar kr 330,- per månad (kr 320,- i 2017).
- f) Korttidsopphald institusjon kr 155,- pr døgn (uendra)
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.
- g) Dagplass ved institusjon kr 80,- pr dag (uendra).
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentale justeringar.
- h) Sal av middag ved institusjonane kr 90,- pr middag (kr 90,- i 2017)
- i) Utkøyring og sal av middag frå institusjonane kr 100,- pr middag (uendra)
- j) Fullkost per mnd kr 3.600,- eller kr 170,- per døgn (kr 3.600,- per mnd i 2017)
- k) Kurdøgnprisen for opphald i institusjonane (sjukeheimane) vert sett til kr 2.050,- (kr 1.940,- per døgn i 2017). Prisen må bereknast eksagt når budsjettet til PO er vedteke – når tilrådinga til kommunestyret er kjent).
- l) Eigenbetaling for elevplass i Kulturskulen blir kr 3.500,- (kr 3.400,-) gjeldande frå 01.08.2018. Andre prisar aukar med 3% frå 01.08.2018
- m) Eigenbetaling for SFO-plass. Gruppe 3 Full plass kr 2.625,- (kr 2.500,-). Gruppe 2 (inntil 14 timar) kr 2.160,- per mnd (2.055,-) og gruppe 1 (inntil 10 timar per veke) kr 1.530,- (kr 1.455,-).Ferie SFO aukar med 5% Alt gjeldande frå 01.08.2018.
- n) Tilknytningsavgift for kloakk, kloakkgebyr, feieavgift, renovasjonsavgift, avgift for tvungen slamtømming vert fastsett for 2018 gjennom eigne vedtak i kommunestyret.
- o) Gebyrsatsane for byggesak, plan og oppmåling vert uendra frå 2017 til 2018
- p) Andre avgifter, betalingssatsar etc som ikkje er nevnt over aukar med 3,0%

(Når det gjeld prisane innan pleie- og omsorg er målsetjinga eins prisar for alle kommunane på Søre Sunnmøre med unntak av kurdøgnprisen som reflekterer kva det kostar per døgn å bo på institusjon (sjølvkost).

5. Investeringsprosjekt som det er løyvd budsjettmidlar til i 2017, men som ikkje er avslutta, vil automatisk få overført unytta ramme til 2018.
6. Budsjettet for 2018 fører til slike nye faste stillingsheimlar:
 - a) 950% nye stillingar i Pleie- og omsorgsavdelinga
7. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne vakante så lenge det er forsvarleg.
8. Kommunestyret ber om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.
9. Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram ei sak om sal av kommunale bustader.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettast på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt kommunen er byggherre for eller deltakar i på anna vis.
10. Det vert lagt fram særskilde saker for handsaming av avtalevilkår og økonomisk deltaking når søknad ligg føre, når det gjeld saker knytt til planlegging og utbygging i samband med næringsutvikling og infrastrukturanlegg.
11. Alle investeringsprosjekt, også dei som er omfatta av kloakkrammeplanen, skal så snart dei er ferdige leggst fram for kommunestyret for endeleg godkjenning (økonomisk avslutning).
12. Budsjettrapportering og rapportering etter måltal skal skje kvart tertial 30.04 og 31.08.

13. Kommunestyret vedtek eit låneopptak på NOK 99,08 mill for 2018. Ordførar og/eller rådmann får fullmakt til å ta opp og godkjenne lånevilkåra innanfor oppgitt låneramme i budsjettet (lånesummen kan bli justert ned til innstillingsmøtet i formannskapet).
14. Herøy kommunestyre godkjenner ein trekkrett i Danske Bank AS på inntil 100,0 mill kr. til utløpsdato for gjeldande bankavtale 01.09.2019 med oppsjon fram til 01.09.2020.
15. Kommunestyret vedtek låneporteføljen til Herøy kommune, og alle lån i porteføljen kan vere aktuelle for refinansieringar i budsjettåret 2018. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinneleg vedtak.
16. Rådmannen får fullmakt til å utføre budsjettendringar for det som vedkjem refusjon sjukeløn opp mot vikarutgifter, samt endringar knytt til mva kompensasjonen.
17. Kommunestyret vedtek budsjettet for 2018 og økonomiplanen for perioden 2018-2021 på grunnlag av dei rammer og føresetnader som er fastsett i denne planen.

Møtebehandling:

Saka vart drøfta.

Tilråding:

2. Rammene til dei ulike avdelingane blir slik i 2017 (runda av til næraste kr 5.000,-).

	2017	2018
POLITISK LEIING	4.050	4.080
ADMINISTRATIV LEIING	3.380	1.795
STAB	44.240	46.010
Servicetorg	2.960	3.185
Dok senter/innkjøp/stablsleiing	2.180	3.930
Økonomiavdeling	5.650	5.700
Personal- og organisasjonsavd	7.810	7.425
IKT	6.760	6.610
Eigedom	18.880	19.160
OPPVEKST	180.230	182.550
Barnehageavdeling	67.140	67.920
Grunnskuleavdeling	113.090	114.630
HELSE OG OMSORG	198.885	206.330
Administrasjon Helse og omsorg		1.310
Barn, familie og helse (ink NAV og flyktning)	48.600	47.455
Pleie- og omsorg	109.315	108.320
Bu- og habilitering	40.970	39.700
Tenestekoordinering		9.545
SAMFUNNSUTVIKLING	30.550	31.710
Kulturavdelinga	8.620	8.315
Utviklingsavdelinga	21.930	6.385
Brannvern avdelinga		8.800
Anleggs- og driftsavdelinga		8.210
OVERFØRINGSKAPITTELET	13.260	13.850
SAMHANDLINGSREFORMA, MOTTAK	(1.180)	

2. Herøy kommune vedtek den gjeldande maksimalsatsen for inntektsskattetre for år 2018.
3. Kommunale avgifter, betalingssatsar, husleiger og eigendelar vert prisjustert om ikkje anna vert bestemt særskilt.
4. Det vert vedteke slike endringar i betalingssatsane:
 - e. Barnehagesatsane følgjer den statlege maksimalprisordninga i 2018.
Kr 2.910,- for heil plass + matpengar kr 350,-.
 - f. Husleiga for kommunale utleigebustadar vert regulert årleg etter kontraktsdato dersom endringa i konsumprisindeksen for same periode er positiv. Ved inngåing av ny husleigekontrakt vert veiledande husleige for leigeobjektet vurdert opp mot og eventuelt regulert til same nivå som for tilsvarende kommunale leigeobjekt. Dersom husleigesatsen for eit eller fleire kontraktsforhold avvik frå gjengs leige, kan forvaltar regulere husleiga til gjengs nivå i tråd med krava i husleigelova.
 - g. Vaksinasjon kr 350,- pr konsultasjon + dekning av vaksinekostnader.
 - h. Abonnementsordninga for heimetenestene vert slik:
 - Timepris: kr 370,- (kr 360,- i 2017)
 - 2-3 G – Kr 1.400,- per mnd (Uendra frå 2017)
 - 3-4 G – Kr 1.750,- per mnd (Uendra frå 2017)
 - 4-5 G – kr 2.100,- pr mnd (Uendra frå 2017)
 - Over 5 G – kr 2.450,- per mnd (Uendra frå 2017)

- q) Leige tryggleiksalarmar kr 330,- per månad (kr 320,- i 2017).
- r) Korttidsopphald institusjon kr 155,- pr døgn (uendra)
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.
- s) Dagplass ved institusjon kr 80,- pr dag (uendra).
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentale justeringar.
- t) Sal av middag ved institusjonane kr 90,- pr middag (kr 90,- i 2017)
- u) Utkøyring og sal av middag frå institusjonane kr 100,- pr middag (uendra)
- v) Fullkost per mnd kr 3.600,- eller kr 170,- per døgn (kr 3.600,- per mnd i 2017)
- w) Kurdøgnprisen for opphald i institusjonane (sjukeheimane) vert sett til kr 2.050,- (kr 1.940,- per døgn i 2017). Prisen må bereknast eksagt når budsjettet til PO er vedteke – når tilrådinga til kommunestyret er kjent).
- x) Eigenbetaling for elevplass i Kulturskulen blir kr 3.500,- (kr 3.400,-) gjeldande frå 01.08.2018. Andre prisar aukar med 3% frå 01.08.2018
- y) Eigenbetaling for SFO-plass. Gruppe 3 Full plass kr 2.625,- (kr 2.500,-). Gruppe 2 (inntil 14 timar) kr 2.160,- per mnd (2.055,-) og gruppe 1 (inntil 10 timar per veke) kr 1.530,- (kr 1.455,-).Ferie SFO aukar med 5% Alt gjeldande frå 01.08.2018.
- z) Tilknytningsavgift for kloakk, kloakkgebyr, feieavgift, renovasjonsavgift, avgift for tvungen slamtømming vert fastsett for 2018 gjennom eigne vedtak i kommunestyret.
- aa) Gebyrsatsane for byggesak, plan og oppmåling vert uendra frå 2017 til 2018
- bb) Andre avgifter, betalingssatsar etc som ikkje er nevnt over aukar med 3,0%

(Når det gjeld prisane innan pleie- og omsorg er målsetjinga eins prisar for alle kommunane på Søre Sunnmøre med unntak av kurdøgnprisen som reflekterer kva det kostar per døgn å bo på institusjon (sjølvkost).

18. Investeringsprosjekt som det er løyvd budsjettmidlar til i 2017, men som ikkje er avslutta, vil automatisk få overført unytta ramme til 2018.

19. Budsjettet for 2018 fører til slike nye faste stillingsheimlar:

- b) 950% nye stillingar i Pleie- og omsorgsavdelinga

20. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne vakante så lenge det er forsvarleg.

21. Kommunestyret ber om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.

22. Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram ei sak om sal av kommunale bustader.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettast på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt kommunen er byggherre for eller deltakar i på anna vis.

23. Det vert lagt fram særskilde saker for handsaming av avtalevilkår og økonomisk deltaking når søknad ligg føre, når det gjeld saker knytt til planlegging og utbygging i samband med næringsutvikling og infrastrukturanlegg.

24. Alle investeringsprosjekt, også dei som er omfatta av kloakkrammeplanen, skal så snart dei er ferdige leggst fram for kommunestyret for endeleg godkjenning (økonomisk avslutning).

25. Budsjettrapportering og rapportering etter måltal skal skje kvart tertial 30.04 og 31.08.

26. Kommunestyret vedtek eit låneopptak på NOK 99,08 mill for 2018. Ordførar og/eller rådmann får fullmakt til å ta opp og godkjenne lånevilkåra innanfor oppgitt låneramme i budsjettet (lånesummen kan bli justert ned til innstillingsmøtet i formannskapet).
27. Herøy kommunestyre godkjenner ein trekkrett i Danske Bank AS på inntil 100,0 mill kr. til utløpsdato for gjeldande bankavtale 01.09.2019 med oppsjon fram til 01.09.2020.
28. Kommunestyret vedtek låneporteføljen til Herøy kommune, og alle lån i porteføljen kan vere aktuelle for refinansieringar i budsjettåret 2018. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinneleg vedtak.
29. Rådmannen får fullmakt til å utføre budsjettendringar for det som vedkjem refusjon sjukeløn opp mot vikarutgifter, samt endringar knytt til mva kompensasjonen.
30. Kommunestyret vedtek budsjettet for 2018 og økonomiplanen for perioden 2018-2021 på grunnlag av dei rammer og føresetnader som er fastsett i denne planen.

Særutskrift:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Vest Kontroll AS
- Søre Sunnmøre Kommunerevisjon
- Avdelingane, her
- Kyrkjeleg Fellesråd

Vedlegg:

- **Budsjettkommentarar frå avdelingane**

Saksopplysningar:

1.0 Innleiing

Herøy er – og skal framleis vere – ein god kommune å leve, jobbe, besøkje og drive næringsliv i. Inntrykket er at innbyggjarane stort sett er godt nøgde med tenestetilbodet. Det har vi undersøkt nærare i 2017. Sjølv om kommunen fekk eit godt økonomisk resultat i 2016, er kommuneøkonomien sårbar. Vi har fleire utfordringar vi må løyse i åra som kjem.

2.1 Slik står det til i kommunen

Stor optimisme har prega næringslivet i kommunen ei stund og det har vore god aktivitet i mange næringar. Det har vore god skatteinngang og positiv folketalsutvikling. Dei siste par åra har situasjonen, særleg i offshore-næringa, endra seg dramatisk.

- Over 7000 mista jobben i norske reiarlag i 2016, og det vil bli fleire oppseiingar i 2017.
- Av om lag 550 offshore service-skip ligg no 170 av desse i opplag. Dette tilsvarar meir enn kvart fjerde offshoreskip.
- Det einaste segmentet som forventar vekst i omsetjing i 2017 er deep sea-reiarlaga.

Utviklinga i offshore/supply

	1990	2010	2015	2016
Tal på fartøy	12	95	122	100
Tal på tilsette	3-400	2600	3400	2800

Fangstutviklinga for Herøy-flåten

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ringnot	528	575	495	644	775	588	511	551	645	772
Reke/torsk	330	356	372	408	477	375	359	451	514	321
Pelag. trål	120	113	114	159	126	82	77	80	131	134
Autoline	69	68	61	36	42	40	27	46	52	81
Sjark	39	41	34	34	41	41	36	40	42	62
Sum	1086	1153	1076	1281	1461	1126	1010	1168	1384	1370

Kommune-NM

NHO lagar årleg eit kommune-NM der kommunane vert rangert etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Kunnskapsbasen gir indikasjonar på utviklinga for den enkelte kommune, men også den relative utviklinga i samanlikning med dei andre kommunane.

Kommune	TOTAL		Næringsliv		Arbeids-Marknad		Demografi		Kompe-tanse		Kommune-økonomi	
	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016
Herøy	112	135	16	20	242	315	172	189	205	222	128	129

Tabellen viser at Herøy ligg ganske bra an i forhold til andre kommunar når det gjeld attraktivitet og vekstkraft. Kommunen har likevel hatt ein tilbakegang totalt sett frå 2010 til 2016.

Samhandling mellom kommune, næringsliv, lag og organisasjoner

Kommunen har gjennomført flere partnerskapsprosjekt med næringsliv, lag og organisasjoner. Mellom anna med/om: Herøy kyrkje, Sunnmørsbadet, Fosnavåg konserthus, parkeringshus, idrettsanlegg, flytebyggjer m.m.

Folketalsutviklinga

Utvikling av folketalet pr. 01.01:

År	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Folketal	8957	8972	8934	8847	8847	8727	8533	8383

Herøy kommune har ein uttalt ambisjon om å auke folketalet (10.000 innbyggjarar innan 2020).

Folkehelse

Folkehelseinstituttet har utarbeidd folkehelseprofilar for kommunane.

Profilane er eit bidrag til kommunen sitt arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden, og faktorar som påverkar denne:

- Det er færre barn (0-17 år) som bur i husstandar med låg inntekt enn landsnivået.
- Ungdomskuleelevane som oppgir å vere nøgde med lokalmiljøet, er likt med landsnivået.
- Antibiotikabruken i Herøy er høgare enn landsnivået.

<http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1515&sp=2&PDFAAr=2017>

2.2 Kommunal økonomi

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	-5,1 %	-6,2 %	0,6 %	6,1 %
Ulstein	8,5 %	1,8 %	2,8 %	1,6 %
Hareid	2,0 %	1,8 %	2,6 %	4,1 %
Volda	0,4 %	1,9 %	3,1 %	2,7 %
Skaun	6,5 %	5,1 %	8,6 %	6,8 %
Kostragruppe 08	2,7 %	0,9 %	2,6 %	4,0 %

Netto driftsresultat i kommunekonsernet utgjorde 6 % av driftsinntektene i Herøy i 2016. Det er over bransjenorma på 2 %. Det er samstundes 2 prosentpoeng høgare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og nest høgast blant samanlikningskommunane. 2016 er det beste året kommunane har hatt sidan 2006 når det gjeld driftsresultat. Netto driftsresultat er ikkje korrigert for RDA-midlar.

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond

	Lånegjeld	Disp fond
--	-----------	-----------

2017	841.200.000	40.357.000
2016	840.261.000	17.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	2,1 %	1,8 %	1,3 %	2,5 %
Ulstein	2,2 %	4,7 %	3,7 %	4,3 %
Hareid	0,0 %	0,0 %	0,4 %	1,0 %
Volda	0,7 %	2,3 %	4,9 %	7,9 %
Skaun	15,4 %	17,1 %	20,1 %	27,3 %
Kostragruppe 08	5,2 %	5,5 %	5,8 %	7,7 %

Disposisjonsfondet er kommunen sine reserver for å dekke uføresette utgifter og sviktende inntekter. Det bør utgjøre 5-10 % av driftsinntektene.

Herøy har eit disposisjonsfond i 2017 på ca 6 %..

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	81,6 %	94,4 %	99,2 %	105,7 %
Ulstein	160,4 %	187,8 %	192,2 %	195,1 %
Hareid	90,8 %	88,1 %	86,6 %	81,1 %
Volda	98,1 %	89,9 %	93,0 %	99,7 %
Skaun	54,0 %	66,5 %	95,1 %	97,3 %
Kostragruppe 08	81,6 %	86,5 %	89,6 %	92,4 %

Netto lånegjeld bør haldast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har mykje lånegjeld. Netto lånegjeld i kommunen er 106 prosent av driftsinntektene i 2016. Det er 13 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og nest høgast av samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har auka kraftig dei siste fire åra.

3. Framtidsutsikter

3.1 Vurdering av framtidsutsikter

Vi har utfordringar framfor oss, men gode føresetnader for å lukkast. Kompetansen, motivasjonen og omstillingsevna som finst i Herøy, vil vere avgjerande.

Samfunn

Som samfunnsaktør har Herøy kommune ei viktig rolle. I Herøy samarbeider politikk, administrasjon, kultur og næringsliv godt gjennom mange uformelle arenaer for felles nytte.

Kommunen kan vere ein pådrivar for å motverke effektane ein lågare aktivitet i næringslivet skaper. Kommunen sin økonomiske status vil sette grenser for tiltak for å stimulere næringsaktivitet. I så måte hastar det å forbetre økonomien vår.

Framskriving av folketalet

SSB presenterte 2016 nye befolkningsframskrivingar. Framskrivingane er usikre sidan dei er avhengig av fleire faktorar.

Framskrivinga av folketalet i Herøy kommune varierer, alt etter om ein legg til grunn låg elles middels nasjonal vekst.

	Eldre + 80	Born 0-5	Born 6-15
2016	461	605	1153
2020	473	599	1156
2021	470	598	1138
2022	488	604	1125
2023	496	606	1126
2024	512	610	1104
2025	533	608	1100
2030	665	597	1098
2035	791	581	1102
2040	893	576	1087

Kjelde: SSB, alt MMMM

Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil vere relativt stabil dei komande åra.

Sterke og svake sider – moglegheiter og trugslar

Gjennomgang av status og utfordringar kan oppsummerast i oppstillinga nedanfor:

Sterke sider notid	Moglegheiter framtid
- Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål. - Tydlege og omforeinte mål og satsingsområde for samfunnsutviklinga. - Sterkt næringsliv. - Samarbeid kommune, næringsliv, frivillige organisasjonar.	- Omstilling og effektivisering. - Inntekspotensial. - Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål. - Vidare satsing på infrastruktur. - Vidare satsing på kompetanse og næringsutvikling.

Svake sider notid	Trugslar framtid
- For høgt kommunalt tenestenivå. - Ujamn tenestekvalitet, for svak brukarorientering. - Dårlig standard på den kommunale bygningsmassen. - Einsidig næringsliv.	- Manglande evne til å prioritere vidare satsing på nærings- og samfunnsutvikling. - Manglande evne og vilje til å ta grep som gir varige reduksjonar i driftsnivået/auke inntektene. - Om næringslivet ikkje klar å omstille seg

Medverknad

Det er mange i Herøy som ynskjer å bidra til lokalsamfunnet, og kommunen må vere ein koordinerande, konstruktiv og positiv samarbeidspart. Medverknad frå innbyggjarane er vitalt for å lukkast som kommune i framtida. Her har Herøy gode føresetnader.

Medarbeidarar

Motivasjon og kompetanse er viktig for alle kunnskapsbedrifter. Herøy kommune tar dette på alvor og har gjennomført mange kompetanseprogram innanfor fagområda. I tillegg har vi prioritert å fokusere på leining som eit eige fag.

Læring og fornying

Medan læring dei siste åra i hovudsak har føregått på individnivå, vil vi i framtida sjå meir på den organisatoriske læringa. Omorganisering skal vere på plass i løpet av 2017. Vi skal evaluere endringane opp mot tidlegare praksis over dei neste åra. Målet er å få full gevinstrealisering av desse endringane.

Økonomi

Resultatmessig er kommunen i balanse, men vi treng mindreforbruk over tid for å skaffe oss det handlingsromet vi treng for å møte nye utfordringar og ta ein meir aktiv del i samfunnsutviklinga.

4. Fokusområde samfunnsutvikling

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen 2013 – 2025 er det utarbeidd mål, strategiar og handlingsplan for samfunnsutviklinga:

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggjar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggjarundersøking. Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggjarundersøking.	Innbyggjarundersøking.
Status 2017	8 957 innbyggjarar.	Innbyggjarundersøkinga 2017.	Innbyggjarundersøkinga 2017.
Ambisjon 2021	10 000 innbyggjarar	Betre enn landssnittet.	Betre enn landssnittet.
Resultatmål 2018	9 000 innbyggjarar	Betre enn landssnittet.	Betre enn landssnittet.

4.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel.

Visjonen

Herøy – ei båtlengd føre

Kommunen skal gjere medvitne val om kvar vi skal vere i forkant, og kvar andre kan drage utviklinga vidare.

Kommunen skal vere nyskapande og attraktiv med lokal identitet og regional slagkraft. Vi skal vidareutvikle kommunen innafor havbasert verdiskaping.

Misjonen (oppdraget)

Herøy – ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.

Kommunen skal vere ein attraktiv kommune å busetje seg i gjennom:

- eit attraktivt og definert sentrum, attraktive bygder og bustadområde
- ein interessant og mangfaldig arbeidsmarknad
- eit framifrå kultur- og idrettsmiljø.

Innbyggjarane skal oppleve gode tenester av høg kvalitet. Kommunen skal vektleggje og gi eit heilskapleg, likeverdig og tverrfagleg tilbod til alle innbyggjarane. Ny teknologi og andre og smartare måtar å arbeide på, skal takast i bruk innafor dei ulike tenesteområda.

Reiselivet i kommunen har stort potensial som kan gi positive ringverknader i ei samordna satsing.

Styringsprinsipp

I samfunnsdelen av kommuneplanen er det formulert fylgjande styringsprinsipp:

- samhandling
- kommunikasjon
- medverknad
- nytenking

Kommunen skal vise evne til **samhandling** mellom ulike nivå, eksternt og internt.

Kommunen skal vere tydeleg i **kommunikasjonen** sin, eksternt og internt.

Kommunen skal gjennom **medverknad** vere open for dialog med ulike aktørar for å kome fram til løysingar som fremjar samfunnsutviklinga på lang sikt.

Kommunen skal ha mot til å **tenkje nytt** slik at vi kan finne løysingar som betre samsvarar med innbyggjarane sine behov. Det kan handle om nye funksjonar, problemløysing, service og utvikling.

Satsingsområde

I samfunnsdelen i **Kommuneplan for Herøy 2013-2025** er det peika ut fem satsingsområde:

Heilskapleg sentrums- og samfunnsutvikling

Utviklinga av sentrum er avhengig av at bygdene gjer seg attraktive som bustadområde. For at bygdene skal kunne gjere seg attraktive er dei avhengige av eit sentrum som utviklar seg og har dei tilboda som vert etterspurde. Sentrumsutvikling og samfunnsutvikling er såleis to sider av same sak.

Infrastruktur

Med infrastruktur meiner vi strukturen av faste anlegg som er grunnlaget for at eit lokalsamfunn kan fungere. Døme: vegsystemet til lands, hamner og farleier til sjøs, vassforsyning, avlaupsnett, straumnett og tele-/fibernet.

Kompetanse og næringsutvikling

Herøy kommune har prosentvis færre innbyggjarar med universitets- og høgskuleutdanning enn fylket og landet. Nye arbeidsplassar vert stadig meir kompetanseintensive.

Rekruttering, busetjing og inkludering

Herøy kommune har hatt positiv folketalsutvikling siste åra og det er mykje på grunn av utanlandsk innvandring. Sentrums- og samfunnsutviklinga er avhengig av folketalsvekst.

Barn, unge og identitetsbygging

Barn og unge som satsingsområde, tek utgangspunkt i at trivsel i oppveksten aukar sjansen for tilbakeflytting seinare.

I kommuneplanen er det utarbeidd målsetjingar og strategiar for kvart satsingsområde. Det er også utarbeidd ein **handlingsdel** til kommuneplanen sin samfunnsdel.

Handlingsdelen til kommuneplanen sin samfunnsdel er det viktigaste strategiske verktøyet for å sikre at kommunen arbeider mot målsetjingane som er sett i samfunnsdelen. Handlingsdelen skal konkretisere tiltak knytt til visjonen og målsetjingane i planen.

 Ferdig Igongsett

Satsingsområde og tiltak		Tiltak som vil ha føringar for arealdelen	Status
Heilskapleg sentrum- og samfunnsutvikling			
1	Arkitektkonkurranse og reguleringsplan for	X	

	<i>Byutviklingsprosjektet</i> skal realiserast i planperioden		
2	Kommunen skal legge til rette for etablering av nytt omsorgssenter	X	
3	Det skal leggest til rette for kjøpesenter i sentrum	X	
4	Kommunen skal halde på nisjebutikkane i sentrum		
5	Kommunen vil sikre at grunnplanet på bygningar i Fosnavåg i størst mogleg grad er forbeholdt detaljhandel		
6	Det skal leggest til rette for næringsverksemd retta mot turisme i Fosnavåg		
7	Det skal etablerast områder for fritidsbustadar med tilknytning til sentrum og sjøen	X	
8	Felles kantine for arbeidsplassane i Fosnavåg. Samle offentlege og private tilsette i eit «allbrukshus» i Fosnavåg		
9	Etablere sosiale møtestadar i sentrum med sitjeplassar og leikeområde		
10	Gjere delar av sentrum bilfritt		
11	Det skal leggest til rette for bustadbygging i alle bygdelag	X	
12	Etablere eit eldresenter i sentrum		
13	Byggje ungdomsbustadar i sentrum	X	
14	Kommunen skal opparbeide seg tilstrekkeleg kommunal bustadmasse for å dekkje egne behov		
15	Det skal leggest til rette for detaljhandel og plasskrevjande varer i Myrvåg	X	
16	Utvikle grøntområder i sentrum og aktivisere Parken		
17	Utvikle kai og strandområdet på Leikong	X	
18	Vidareutvikle Heid tursti og området rundt	X	
19	Opparbeide trapp frå Ura til Heid	X	
20	Vidareutvikle og betre turstien rundt Djupvikvatnet	X	
21	Promotere tilbodet om bygdevandring med lokalhistorikar i tilknytning til dei årlege festivalane		
Infrastruktur			
1	Etablere hurtigbåtanløp: Fosnavåg by – Ålesund	X	
2	Vurdere å etablere djupvasskai i Fosnavåg	X	
3	Skape ei meir framtidsretta løysing for kryssing av Vaulane mellom Bergsøya – Nerlandsøya og Leinøya – Remøya	X	
4	Busetting skal etablerast i størst mogleg grad i tilknytning til kommunikasjonsaksane i kommunen	X	
5	Kommunen skal ha eit tettare samarbeid med nabokommunane om infrastrukturutvikling - NY		
6	Arbeide for ei realisering av Hafast		
7	Etablere gangsti rundt Myklebustvatnet	X	
8	Vurdere innføring av hamneavgift		

9	Realisere eit samband mellom Vågsholmen og sentrum		
10	Mudring og miljøopprydding av Fosnavåg hamn		
11	Starte opp arbeid med opprusting av Dragsundbrua saman med Ulstein kommune	X	
12	Starte opp arbeid med ny veg frå Koppen, langs sørsida av Skinneset og bru over Frøystadvågen til Mjølstadneset	X	
13	Realisering av innfartsveg til Fosnavåg		
14	Det skal vere god standard på dei kommunale vegane gjennom forsvarleg vedlikehald		
15	Herøy kommune skal arbeide for ein ferjefri kyststamveg		
16	Herøy kommune skal leggje til rette for at bygdelag kan etablere gangstiar og helseløyper for å fremje folkehelsa	X	
17	Vurdere organisatorisk overtaking av vassverka		
18	Utbetre kloakktilhøva ved Fosnavåg hamn		
19	Organisere reinhald i sentrum		
20	Planlegge og byggje ut ei samanhengande hamnepromenade frå indre til ytre del av Vågen		
21	Etablere ei ordning med bybuss og buss mellom bygdene og sentrum for barn, ungdom, eldre og mennesker med nedsett funksjonsevne		
22	Betre tilkomsten til Fosnavåg, fjerne «flaskehalsar»- NY		
23	Tilrettelegging for å nytte masseuttak og deponi på ein forsvarleg måte	X	
24	Kommunen vil arbeide for å gjere sentrum meir tilgjengeleg for mennesker med nedsett funksjonsevne		
25	Etablere nye parkeringsplassar i sentrum		
26	Etablere gangforbindelse mellom Fosnavåg sentrum og kulturhusområdet		
27	Bygge saman midtre og vestre kai på Mjølstadneset		
Kompetanse og næringsutvikling			
1	Herøy kommune skal bygge sterke fagmiljø i organisasjonen		
2	Skape kopling mellom næringslivet i Herøy og kompetansemiljøa i Volda og Ålesund		
3	Synleggjere og satse på høgt utdanna kvinner		
4	Vidareutvikle næringsbygg for utleige		
5	Etablere felles næringshage/inkubator for unge gründerar		
6	Mobilisere og bygge opp under eldsjeler		
7	Sterkare satsing på «ungt entreprenørskap» i skulen		
8	Satse på miljøvenleg turismeretta næring - NY	X	
9	Utvikle strategisk handlingsplan for å knyte forretning mot dei kreative og kunstneriske kreftene i kommunen		
10	Styrke den internasjonale orienteringa innan den vidaregåande skulen		

11	Behalde og vidareutvikle utdanningsprogram på Herøy vidaregåande skule som dekkjer den lokale og regionale arbeidsmarknaden sine behov		
12	Styrke spisskompetansen innan næringsutvikling i kommunen og etablere stilling som «næringssjef»		
13	Legge til rette for gode næringsareal	X	
14	Bevare og vidareutvikle havbruksnæringa	X	
15	Etablere eit inkubasjonsmiljø for å trekke til seg høgt utdanna arbeidskraft		
16	Ta i bruk ny teknologi innan helse- og omsorg		
17	God drift og vedlikehald av kommunal bygningsmasse		
18	Kulturhuset skal renoverast i planperioden		
19	Kulturhuset skal utviklast til eit «kompetansesenter» for kreative krefter		
20	Herøy VGS skal bestå med fag knytt til lokalt næringsliv som er attraktivt for jenter		
21	Herøy VGS skal vere ein attraktiv arbeidsplass med tilsette med høgteknologisk kompetanse innan helse og maritim sektor		
22	Vere med i eit felles prosjekt for Søre Sunnmøre om felles arbeidsmarknadstrategi og utarbeide informasjonsbrosjyre til studentar ved vidaregåande og høgskule		
23	Ta i bruk området sør for Fv. 654 i Myrvåg til massedeponi/næringsføremål		
Rekruttering, busetting og inkludering			
1	Herøy kommune skal vere aktivt ute og nytte tradisjonelle og utradisjonelle arenaer for å nå dei rette målgruppene og promotere kommunen som ein attraktiv bu- og arbeidsstad		
2	Nytte den kompetansen som arbeidsinnvandrarar har med seg frå heimlandet		
3	Rekruttere høgt utdanna arbeidskraft frå utlandet og Noreg til kommunen		
4	Det skal vere god kvalitet på norskopplæringa til innvandrarane		
5	Fremje arbeid, bustad og serviceregionen med fokus på den arbeidsmarknaden som er tilgjengeleg		
6	Langsiktig satsing på ungdomen som framtidig arbeidskraft og kompetanse		
7	Etablere ein vennskapsby i td. Litauen, Latvia, Estland eller Polen		
8	Tilflyttarar skal kunne busette seg både i Fosnavåg og på bygdene	X	

9	Der skal vere attraktive tomter i alle bygdelag	X	
10	Bustadmarknaden i Myrvåg skal vidareutviklast	X	
11	Bulystprosjektet skal auke kunnskapen knytt til andre kulturar og forholdet til innvandring		
12	Talet på arbeidsinnvandrarar som vel å busette seg i kommunen skal aukast		
13	Drive opplysningsarbeid og spreie informasjon om moglegheiter for stipend og andre ordningar		
14	Styrke samarbeidet mellom næringslivet og vidaregåande skule om td. simulatoropplæring		
15	Få tilbake utdanningsprogramet teknisk teikning ved Herøy VGS		
16	Utveksle vidaregåande elevar med utlandet og ta i mot utvekslingselevar frå andre land		
17	Meir aktiv oppfølging av Herøyværingar som reiser ut for å ta utdanning		
Barn, unge og identitetsbygging			
1	Barnehage og skule skal inkludere alle barn og unge på ein god måte med tilrettelagt informasjonsmatriell		
2	Kommunen skal ha god dekning av helsetenester for alle barn og unge		
3	Kommunen skal intervenere tidleg der barn og unge har problem		
4	Rekruttere personar med førskulelærerutdanning i alle pedagogiske stillingar i barnehagane		
5	Kommunen vil arbeide for å få fleire profesjonar innan barnehage og skule		
6	Auke og vidareutvikle kompetansen til dei tilsette i barnehagane		
7	Utarbeide tiltak for å imøtekome krava til fysisk utforming av barnehagar og skulebygg		
8	Styrke spesialiseringa for vern av barn		
9	Auke og vidareutvikle kompetansen til lærarar og førskulelærarar		
10	Tydeleggjere samanhengane mellom barns oppvekst, skule, vidaregåande og inngangen til arbeidslivet		
11	Ta i bruk ny teknologi i barnehage og skule		
12	Herøy kommune vil leggje til rette for at barn og unge får informasjon om Herøy si fortid og notid og etablerar ein indentitetskjennele til kommunen		
13	Etablere ordning med ungdomsbuss på kvelds-/ nattestid		
14	Innføre kinesisk som valfag i skulen		
15	Styrke yrkesrettleiinga i skulen mot lokale bedrifter		
16	Ny skule i området ved Blåhaugen		

17	Rekruttere fleire mannlege rollemodellar i barnehage og skule		
18	Planlegge ny idrettshall ved Einedalen skule		
19	Etablere moderne badeplassar		

4.2 Innbyggjarundersøkinga 2017:

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy like fornøgd med kommunen som landsgjennomsnittet (4,3 på ein skala 1-6).

Innbyggjarane er mest fornøgd med barnehagane og biblioteket (5,4) og minst fornøgd med transport og tilgjenge (3,1). Spørsmål om **møte med kommunen** (3,7) og **tillit** (3,8) kjem også ut med lav score. Desse resultata samsvarar også med resultata for landsgjennomsnittet.

Undersøkinga viser at det er lagt godt til rette for næring og arbeid (4,4) og bustadtilbodet (4,3) i forhold til landsgjennomsnittet.

Når det gjeld frie kommentarar, vert hotell, konserthus, kino, badeland og turstiar trekte fram av mange som område der kommunen har lukkast. Når det gjeld område kommunen ikkje har lukkast, er Skarabakken, Fosnavåg hamn, pumpehuset på Almenningen, bruene, NAV og vedlikehald av vegar gjengangarar.

4.3 Lokaldemokratiundersøking 2017

Lokaldemokratiundersøkinga viser at dei folkevalde i større grad enn innbyggjarane meiner at vi har eit godt lokaldemokrati. Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste spørsmåla. Vi har størst avvik på fylgjande spørsmål:

- Ordføraren er ein ordførar for heile kommunestyret: (-0,4).
- Her i kommunen er det dårlege relasjonar mellom posisjon og opposisjon (+0,5).
- I denne kommunen behandlar politikarane kvarandre med **respekt** (-0,7).

<http://www.bedrekommune.no/bedrekommune.no/bk/lokaldemokrati/>

5. Fokusområde Organisasjon

Kommunen har gjennomført ei evaluering etter Kommunekompasset og Kommunebarometeret. I tillegg er det gjennomført endringar i den administrative organiseringa i kommunen.

Kommunen gjennomførte Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringar sidan 2010. Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast med økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi. Til dømes: digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommuneorganisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeids-gjevarpolitikken sine mål.	Auka nærvær i samsvar med målsetjinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidleg avgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølging Kommune-kompasset.	Oppfølging arbeids-gjevarpolitikken.	Førebyggje og følgje opp sjukemelde.	Oppfølging seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommune-kompasset.	Medarbeidarundersøking.	Sjukefråverstatistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	7,19 %	67,7 % i arbeid ved 65 år, 45,5 % i arbeid ved 67 år.
Ambisjon 2021	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Resultatmål 2018	400 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.

5.1 Medarbeidarar

Personalpolitikk og opplæring

Sjukefråverstala og resultat frå medarbeidarundersøkingar, arbeidsplass- og arbeidshelseundersøkingar vert nytta som indikatorar på trivsel og motivasjon.

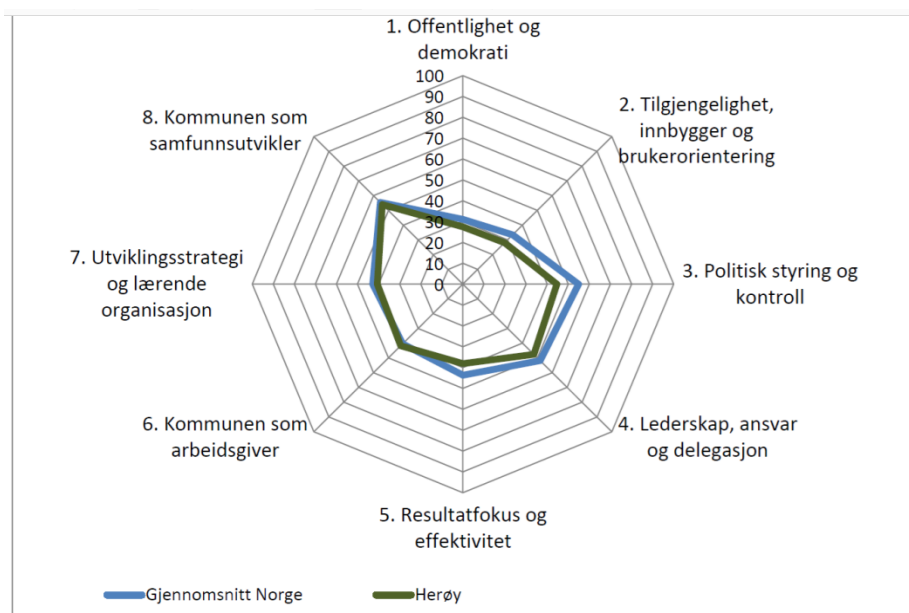
Det vart i 2016 bestemt at ein skal gjennomføre medarbeidarundersøkinga 10-Faktor i første halvår av 2017.

5.2 Organisasjonsutvikling

Herøy kommune vart evaluert etter Kommunekompasset i 2016. Resultata er jamt over middels gode. Det kan vere at kommunen har ein vesentleg gevinst å hente når det gjeld kvaliteten på forvaltningspraksisen, noko som igjen vil gi ein betre og meir effektiv tenesteproduksjon.

KS-K rår til at kommunen systematiserer styringsinformasjonen som allereie finst, med fokus på resultat og indikatorstyring. I tillegg bør ein hente inn og systematisere **brukarperspektivet, innbyggjarperspektivet og medarbeidarperspektivet** i langt større grad. Konsulenten rår til at denne styringsinformasjonen vert sett inn i ei årshjultenking for oppfølging, dialog, evaluering og utvikling basert på brukar-, medarbeidar- og innbyggjarundersøkingar kombinert med objektiv informasjon om kvalitet og økonomi. Dette for at kommunen får utvikle seg i eit heilskapleg styrings- og utviklingsperspektiv. På denne måten kan ein få lagt eit godt grunnlag for både å utvikle dialogen og samspelet med innbyggjarane, men også ein god prosess saman med politikarane med planarbeid og tilbakerapportering på korleis kommunen jobbar, kva ein prioriterer og kva som vert levert av resultat. Dermed ser ein ikkje berre på mengda, men også kvaliteten på dei tenestene som vert leverte.

I tillegg bør ein sette systematisk fokus på kommunen sitt arbeid med demokrati, deltaking og serviceperspektivet, då skåren på desse områda er vesentleg under landsgjennomsnittet.

Alle områda vil vere viktig for utviklingsarbeidet i Herøy kommune, men i perioden denne utviklingsstrategien fokuserer på (2017-2019), så ynskjer vi å ha særleg fokus på områda vedtekne i K-sak 142/16 :

- Område 1 Offentlegheit og demokrati
- Område 2 Tilgjengeleg, innbyggjar- og brukarorientering
- Område 4 Leiarskap, ansvar og delegasjon
- Område 5 Resultatfokus og effektivitet

Medarbeidarundersøkinga (10-Faktor) 2017:

Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste faktorane. I forhold til landssnittet kjem kommunen best ut når det gjeld oppgåvemotivasjon og fleksibilitetsvilje. Med oppgåvemotivasjon meiner ein motivasjon for oppgåva i seg sjølv, dvs om oppgåvene vert opplevde som ei drivkraft og som spanande og stimulerande. Med

fleksibilitetsvilje meiner ein medarbeidaren si vilje til å vere fleksibel på jobb og tilpasse måten sin å jobbe på til nye behov og krav.

I forhold til landssnittet kjem kommunen dårlegast ut i forhold til relevant kompetanseutvikling. Relevant kompetanseutvikling er avgjerande for at medarbeidarane til ei kvar tid er best mogleg rusta til å utføre oppgåvene sine med høg kvalitet, og er avgjerande for kvaliteten på dei tenestene som vert leverte, uansett kva type teneste vi snakkar om.

Herøy kommune til liks med landssnittet scorar total sett lavast på faktoren relevant kompetanseutvikling og høgast på faktoren nytteorientert motivasjon. Nytteorientert motivasjon er motivasjon for å gjere noko nyttig og verdifullt for andre, også kalla prososial motivasjon. Det er ei viktig drivkraft for mange og har ei rekkje godt dokumenterte, positive effektar.

6 Fokusområde Økonomi

Enkelte i kommunen har teke i bruk ein slik økonomisk HANDLINGSREGEL:

- Netto dr. res. 1,75 % av skatt + rammetilskott. (om lag 11,7 mill.)
- Driftsfond 5 % av skatt + rammetilskot. (om lag 25 mill.)
- 20 % eigenkapital ved investeringar

Utfordringar på økonomiområdet:

- Driftsutgiftene er høge i høve til inntektene.
- Lånegjelda er høg.
- Disposisjonsfondet er for lite.

Mål	Netto driftsresultat skal vere minimum 1,75 % av skatt + rammetilskott innan 2020.	Disposisjonsfondet skal vere på minimum 5 % av skatt/ramme innan 2020.
Korleis lukkast?	Realistisk budsjettering og god økonomistyring	Realistisk budsjettering og god økonomistyring
Korleis måle?	Rekneskap	Rekneskap
Status 2016	3,70 % eks RDA	17.492.000
Ambisjon 2021	1,75 %	30.000.000
Resultatmål 2018	1,00 %	30.000.000

6.1 Nøkkeltal

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond:

	Lånegjeld	Disp fond
2017	841.200.000	40.357.000
2016	840.261.000	17.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

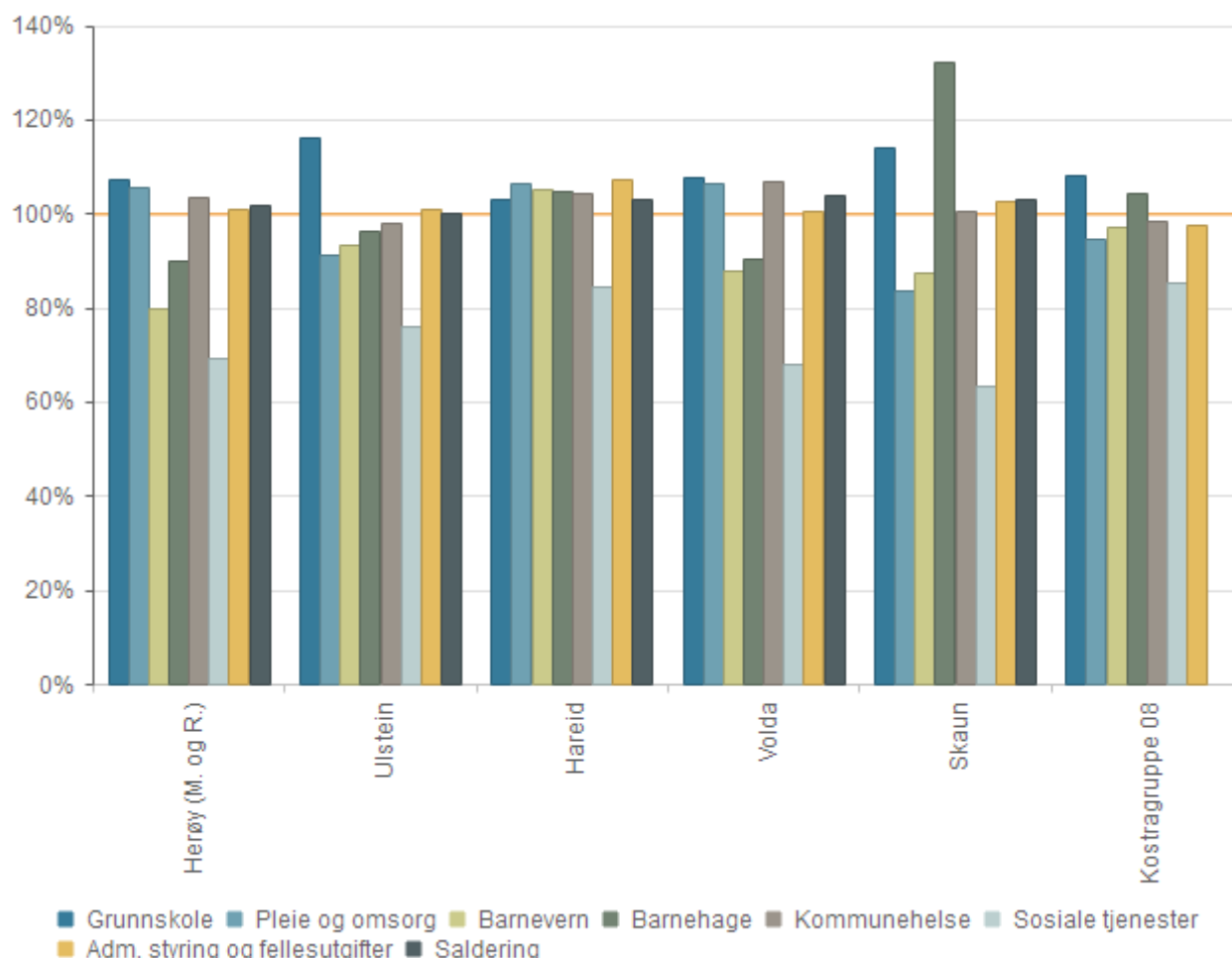
Netto driftsutgifter

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Hareid	Volda	Skaun	Kostragr 08
Pleie og omsorg	15 159	13 581	14 600	17 479	13 750	15 510
Grunnskole	12 733	13 218	13 547	13 198	13 307	12 937
Barnehage	7 858	8 465	8 471	8 113	8 140	8 022
Adm, styring og fellesutgifter	4 648	4 298	5 760	4 700	4 533	3 957
Sosiale tjenester	3 402	2 171	1 449	1 874	2 429	2 759
Kommunehelse	2 529	2 444	1 894	2 236	2 180	2 387
Barnevern	1 721	2 461	1 653	2 036	1 186	2 070
Kultur og idrett	2 267	1 706	1 242	1 101	1 677	1 867
Plan, kulturminner, natur og	703	589	806	765	869	585

nærmiljø						
Andre områder	4 043	3 017	1 984	2 662	2 302	2 230
Brann og ulykkesvern	1 148	729	897	1 009	414	712
Kommunale boliger	478	-264	-583	-354	-15	-3
Samferdsel	1 511	1 710	945	1 379	1 166	845
Næringsforv. og konsesjonskraft	116	223	58	-155	229	101
Kirke	790	619	667	783	508	575
Totalt	54 063	51 950	51 406	54 164	50 373	52 324

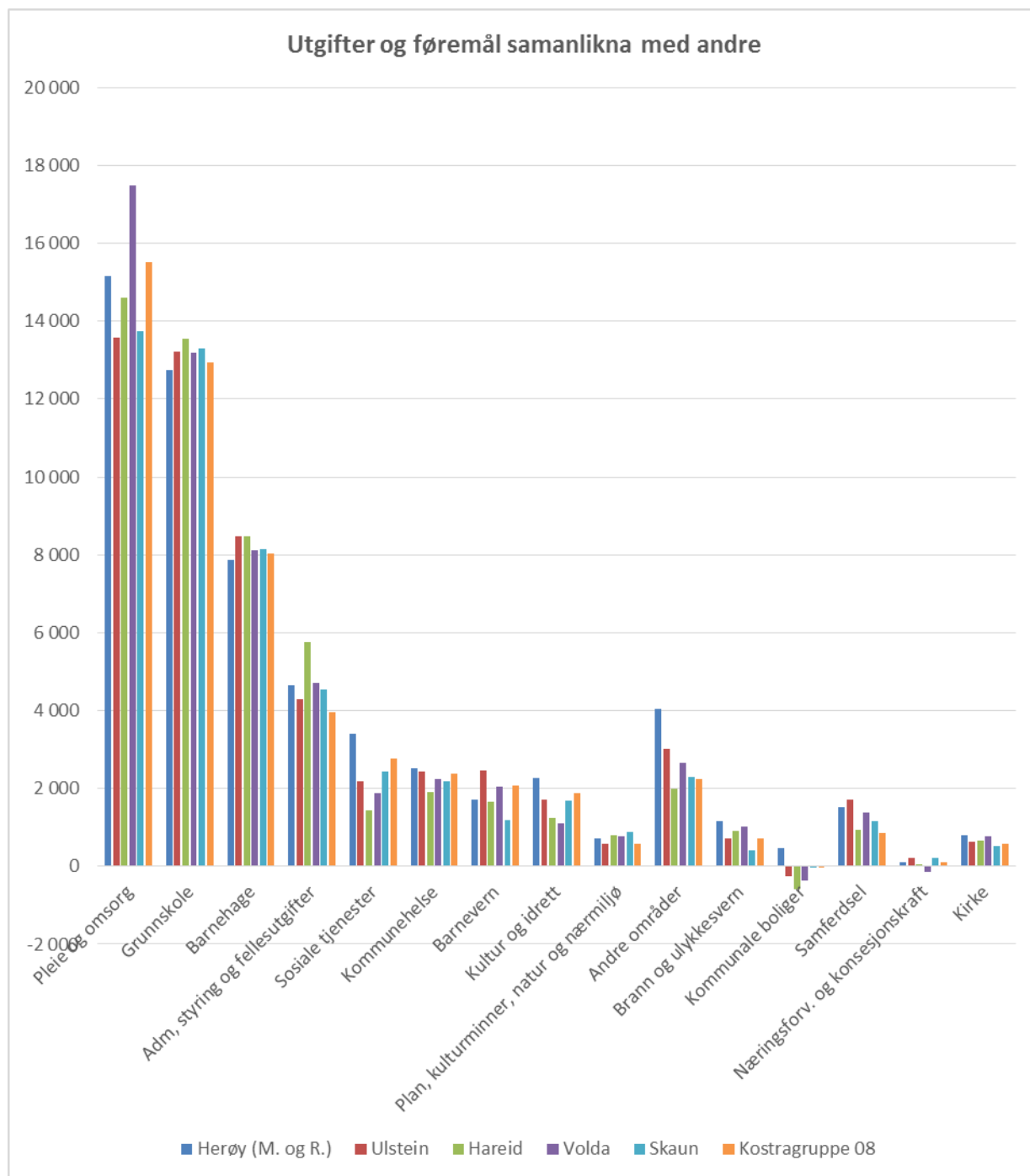
Netto driftsutgifter i Herøy i 2016 var 54.063 kroner per innbyggjar. I denne analysen held vi utanfor funksjonane 170-173 felles pensjonspostar, 275 intro.ordninga og 240-257 VAR-sektoren. Utgiftene er korrigerert for elevar i private skular og eventuelt vertskommunetilskot for PU-institusjoner. Korrigerert for utgiftsbehov var utgiftene 54.063 kroner. Det er omlag 1.700 kroner meir enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og nest høgast blant samanlikningskommunane.

Utgiftsbehov

Kommunale rekneskap må korrigerast for ulikskap i utgiftsbehov før samanlikning. I denne tabellen utarbeidd av Framsikt analyse brukar ein behovsberekninga i statsbudsjettet (utgiftsutjamninga). Utgiftsbehovet gjeld ulikskapar i demografi, geografi og sosiale forhold. KMD har berekna Herøy sitt behov til 102 % av landsgjennomsnittet per innbyggjar. Det er fire prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Herøy har fire tenester med behov over 100% (landsgjennomsnittet). Det er grunnskule, PLO, helse og

administrasjon (sjå figuren over). Ein meiner at behovet er nokonlunde likt i alle kommunar når det gjeld tekniske tenester og kultur/kyrkje.

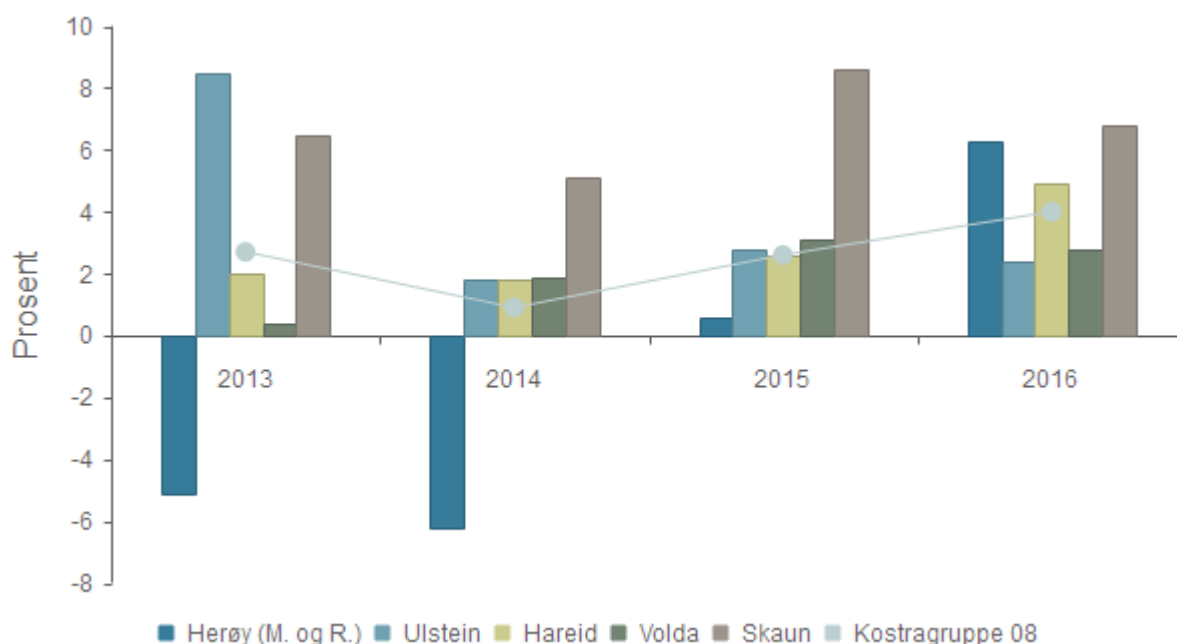
	Ulstein	Hareid	Volda	Skaun	Kostragr 08
Pleie og omsorg	14,9	5,3	-21,9	13,3	-3,3
Grunnskole	-6,3	-8,0	-4,8	-7,1	-1,2
Barnehage	-4,9	-4,9	-2,1	-2,3	-1,3
Adm, styring og fellesutgifter	3,1	-9,9	-0,5	1,0	6,1
Sosiale tjenester	7,6	12,1	9,5	6,0	4,0
Kommunehelse	0,8	5,9	2,7	3,2	1,3
Barnevern	-5,3	0,5	-2,2	3,8	-2,5
Kultur og idrett	5,0	9,2	10,4	5,3	3,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1,0	-0,9	-0,6	-1,5	1,1
Andre områder	9,2	18,4	12,4	15,6	16,2
Brann og ulykkesvern	3,8	2,2	1,2	6,6	3,9
Kommunale boliger	6,6	9,5	7,5	4,4	4,3
Samferdsel	-1,8	5,1	1,2	3,1	6,0
Næringsforv. og konsesjonskraft	-1,0	0,5	2,4	-1,0	0,1
Kirke	1,5	1,1	0,1	2,5	1,9
Totalt	25,1	27,7	2,9	37,3	24,0

Figuren over syner ulikskapar i kostnader mellom Herøy og andre kommunar i million kroner. Vi ser kor mykje Herøy kan spare ved å drive med same kostnadsnivå som dei andre kommunane. Samla behovskorrigerte netto driftsutgifter i Herøy var 24 millioner kroner høgare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2016. Figuren viser også kva tenester som er dyre og billige i Herøy, samanlikna med Kommunegruppe 8 og dei andre kommunane. I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene: Sosial (4 mill.), administrasjon (6 mill.), helse (1 mill.), kultur (4 mill.), kyrkje (2 mill.) og diverse tekniske tenester (14 mill.). Utgiftene er lågare innafor grunnskole (1 mill.), PLO (3 mill.), barnehage (1 mill.) og barnevern (3 mill.).

6.2 Hovudtal drift

Godt driftsresultat, mykje driftsreservar og låg netto lånegjeld er viktige teikn på sunne kommunale finansar. Herøy har ikkje spesielt gode finansar. Finansane er dårlegare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2016. Netto driftsresultat er høgare enn gjennomsnittet, reservane (disposisjonsfondet) er små og kommunen har mykje netto lånegjeld.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

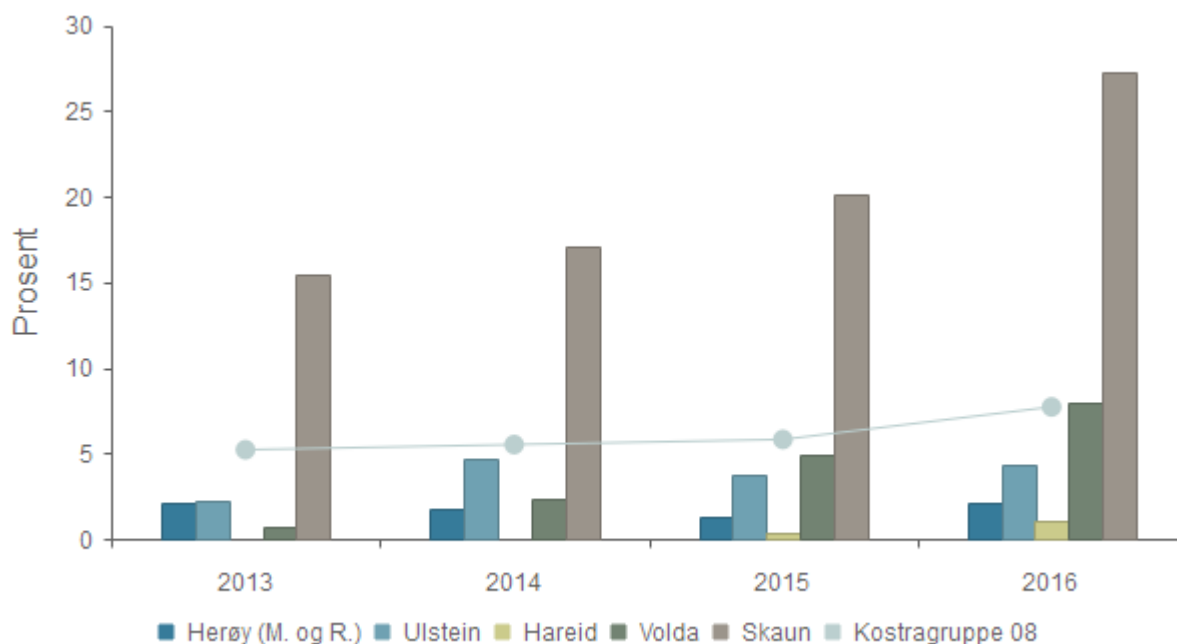
	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	-5,1 %	-6,2 %	0,6 %	6,3 %
Herøy eks RDA midlar	3,4 %	-1,1 %	1,1 %	3,8 %
Ulstein	8,5 %	1,8 %	2,8 %	2,4 %
Hareid	2,0 %	1,8 %	2,6 %	4,9 %
Volda	0,4 %	1,9 %	3,1 %	2,8 %
Skaun	6,5 %	5,1 %	8,6 %	6,8 %
Kostragruppe 08	2,7 %	0,9 %	2,6 %	4,0 %

Kommunen har fått bra med RDA-midlar dei siste åra og det er ikkje tvil om at desse midlane spelar inn når ein ser på kommunens netto driftsresultat. Det største utslaget fekk ein i 2013 der dei offisielle tala er negative med 5,1 % medan dei korrigert for RDA-midlar er positive med 3,4 %. Dette året betalte kommunen ut om lag 51,1 mill. kr meir enn ein fekk inn på konto.

Korrigert for RDA-midlane utgjorde netto driftsresultat i kommunekonsernet om lag 3,8 prosent av driftsinntektene i Herøy i 2016. Det er over bransjenormen på 2 %. Det er samtidig 0,2 prosentpoeng lågare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8.

Det gjennomsnittlege netto driftsresultatet dei siste 4 åra har vore på om lag 1,8 %. Det er litt under bransjenormen på 2,0 prosent.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

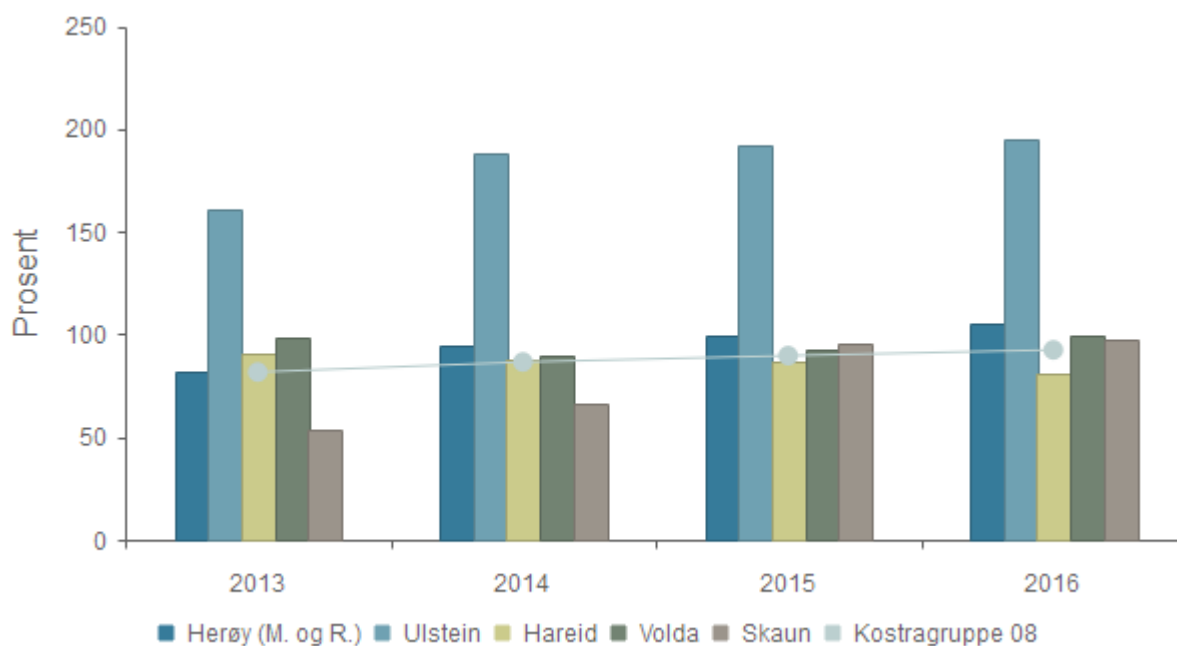

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	2,1 %	1,8 %	1,3 %	2,5 %
Ulstein	2,2 %	4,7 %	3,7 %	4,3 %
Hareid	0,0 %	0,0 %	0,4 %	1,0 %
Volda	0,7 %	2,3 %	4,9 %	7,9 %
Skaun	15,4 %	17,1 %	20,1 %	27,3 %
Kostragruppe 08	5,2 %	5,5 %	5,8 %	7,7 %

Disposisjonsfondet er kommunen sine reserver for å dekke uføresette utgifter og sviktende inntekter. Det bør utgjøre mellom 5 og 10 % av driftsinntektene.

Herøy har eit disposisjonsfond i 2017 på om lag 6 %. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 er 8 prosent.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	81,6 %	94,4 %	99,2 %	105,7 %
Ulstein	160,4 %	187,8 %	192,2 %	195,1 %
Hareid	90,8 %	88,1 %	86,6 %	81,1 %
Volda	98,1 %	89,9 %	93,0 %	99,7 %
Skaun	54,0 %	66,5 %	95,1 %	97,3 %
Kostragruppe 08	81,6 %	86,5 %	89,6 %	92,4 %

Netto lånegjeld bør holdast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har stor lånegjeld. Netto lånegjeld i konsernet er 106 % av driftsinntektene i 2016. Det er 13 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og nest høgast av samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har har auka kraftig dei siste fire åra. I økonomiplanperioden 2017-2020 legg ein opp til reduserte låneopptak noko som på sikt skal verke positivt på dette nøkkeltalet.

7. Fokusområde Tenester

Utfordringane for dei kommunale tenestene vil variere frå tenesteområde til tenesteområde. Dei felles utfordringane er:

- Oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.
- Sikre god brukarmedverknad og løpande utvikling i tenesteytinga.
- Levere tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Der er det formulert spesifikke **utviklingsmål for dei ulike tenestene**.

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landssnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar, Kommunebarometeret.	Avvik og klager. Tilsyn.
Status 2017		23 tilsyn, 60 avvik
Ambisjon 2021	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt
Resultatmål 2018	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt

7.1 Kommunebarometeret.

Herøy hamnar på ein 217. plass i Kommunebarometeret 2017 frå Kommunal Rapport. Då har vi korrigert plasseringa med omsyn til økonomiske rammevilkår. Kommunen hamnar omtrent på midten av totaltabellen. Ser vi berre på nøkkeltalla og ignorerer økonomiske føresetnader, er kommunen på en 296. plass. Nøkkeltalla er samla sett litt svakare enn normalen i Kommune-Norge.

Herøy er berre inne på Topp 100-lista innan einingskostnader.

Kommunen har sine svakaste plasseringar innan pleie og omsorg (386. plass), helse (320. plass) og barnevern (310. plass).

Kommunal Rapport gjer nokre endringar i metoden kvart år. Nye og betre nøkkeltall kjem til, medan andre vert fjerna. Dette påverkar kommunen. Innan miljø og ressursar har endringar i kva for nøkkeltall som vert brukte, påverka negativt. Det er i tillegg viktig å hugse at mange ting ikkje blir målt. Ei god plassering eit enkelt år kan skuldast tilfældigheiter - på same måte som ei dårleg plassering. Likevel: I hovudsak vil kommunar som ligg langt nede på ein tabell, som regel ha ein del å lære av kommunane som er i toppen av den same tabellen.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nøkkel tallene alene	259	379	328	298	353	337	377	296
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	153	316	295	265	297	262	317	217
Grunnskole		237	102	154	180	224	184	215
Pleie og omsorg	245	293	354	304	386	374	413	386
Barnevern	358	293	241	234	210	233	292	310
Barnehage	191	291	341	317	335	277	319	164
Helse	247	341	364	341	343	328	274	320
Sosial	132	203	162	140	184	118	235	231
Kultur	280	355	355	317	281	246	230	258
Økonomi	173	314	340	275	274	342	371	262
Kostnadsnivå			66	91	70	77	81	35
Miljø og ressurser	37	238	229	186	265	217	259	265
Saksbehandling	85	128	241	155	80	63	86	142
Vann, avløp og renovasjon	201	275	302	357	277	192	144	54

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkel tallene som er brukt i 2017-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Grunnskulen:

Avgangskarakterane på 10. trinn i Herøy har vore ein del under middels dei siste åra, målt mot resten av Skule-Noreg. Fråfallet på vidaregåande blant elevar frå kommunen er lavt målt mot dei fleste andre kommunar. Fråfallet for kullet som starta i 2011 (talt opp i i fjor) var ein god del lavare enn i føregåande kull. Ny statistikk indikerer at skulane i kommunen bidrar litt meir til elevane sitt resultat, enn det som er normalen.

Pleie og omsorg:

Målt mot kor mange over 80 som faktisk bur på sjukeheim, har kommunen ein middels andel plassar avsett til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sjukeheim er demente. I Herøy er 42 prosent av plassane meint for demente. Denne dekningsgraden er omtrent som for eitt år sidan. Ifølge tall frå Helsedirektoratet er det berre 73 prosent av dei med funksjonshemmingar, som får bistand til å delta i arbeid og studier. Det er ganske nær normalen. Snittet i Kommune-Norge er på 77 prosent. De beste ligg på 96 prosent. Føresett at kommunen har gode tilbod på lavare trinn i omsorgstrappa, bør dei fleste som bur på sjukeheim ha omfattende bistandsbehov. I Herøy er det 73 prosent som er i denne kategorien. Snittet er 75 prosent.

Barnevern:

Andelen saker som tar meir enn 3 månader å behandle er middels, kan kommunen bli betre? Kommune-Noreg har blitt betre dei siste åra, snittet er no 86 prosent. Sett dei fire siste åra under eitt, er statistikken middels. Få kommunar hadde ved nyttår så høg andel tiltak i heimen, det ser vi som positivt i barometeret. I 82 prosent av sakene var tiltaket i heimen i kommunen, mens snittet for heile landet var 60 prosent.

Barnehage:

Ifølge statistikken har alle barn med rett på plass, også barnehageplass. Det er bra, og slik situasjonen burde vere i dei aller fleste kommunane. Bemanningen i barnehagene i Herøy er lav målt mot dei som har best tal her. Som regel er bemanninga lavare jo større kommunen blir. Snittet er 11363 timer per årsverk. 48 prosent av andre tilsette i kommunale barnehagar har pedagogisk utdanning. Det er bra. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. 94 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølge tallene. Andelen er høg. Snittet for landet er 76 prosent. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklege barn er ei feilkjelde.

Sosialteneste:

Stønadstida for unge mottakarar i Herøy er midt på treet. I barometeret vert kort stønadstid rekna som bra. Det må vere positivt at sosialhjelp er ei midlertidig løysing på veg mot noko meir permanent. For dei over 25 år er stønadstida omtrent som i normal kommunen. Heile 44 prosent av dei som mottar sosialhjelp, er ikkje registrert som arbeidssøkjjarar. Kvifor er det slik, og korleis kan statistikken verte betre?

Kultur:

Biblioteket har litt lavare besøk enn normalen, ifølgje statistikken. Av dei vaksne i kommunen er det berre 10 prosent som er registrert som aktive lånarar på biblioteket. Dei fleste kommunar har betre tal. Telemarksforsking set saman oversikt over kor mange kulturarbeidarar det er i kommunane, privat eller offentleg. I Herøy er sysselsettinga litt under normalen målt mot folketalet.

Økonomi:

Resultatet var ein del betre enn for eitt år sidan. Målt over de siste fire åra har drifta gått i pluss. Kommunen har litt pengar på 'bok' i form av disposisjonsfond, men det bør definitivt bli vesentleg større for å kunne vere ein buffer i rekneskapen. Har kommunestyret eit vedtatt mål for kor stort disposisjonsfondet bør vere? Nettorenteeksponert gjeld er mykje høgare enn landsgjennomsnittet (37 prosent), målt mot brutto driftsinntekter.

Kostnadsnivå:

Netto utgifter til grunnskulen (korrigert for utgiftsbehovet) i Herøy er lave. Innan pleie og omsorg ligg kostnadene litt under det som er normalnivået. Barnehagekostnadene er litt under det som er normalnivået.

7.2 Brukarundersøkingar 2017:

- **Barnehage**

Gjennomsnittresultatet ved dei to førre målingane var 5,3. (1 er dårlegast, 6 er best) Gjennomsnittresultatet i landet i 2017 er 5,2. I Herøy er gjennomsnittresultatet 5,4.

- **Legeteneste**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private legetenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge og informasjon.

- **Fysioterapi**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private fysioterapitenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge.

- **PU**

Herøy kommune får ein poengscore på 4,4 poeng, mot landet som har 4,6 poeng.

På kategorien trivsel, som er kategorien Herøy kommune scorar desidert lågast på samanlikna med landet, gjeld dette tilbakemeldingar på jobb/dagaktivitet, fritid og ferietilbod. Det er særskilt på ferietilbod vi kjem dårleg ut, med ein score på 2,9 poeng mot landet som har 4,1 poeng på dette spørsmålet. Trivselen i bustaden er derimot høg, med ein score på 5,1.

Når det gjeld brukarmedverknad, som er den kategorien med lågast poengscore totalt sett både i Herøy og i landet, kjem vi betre ut enn landet på spørsmål om brukaren er med å bestemme innhaldet i individuell plan og om brukaren veit kven som er koordinator. Det spørsmålet vi kjem dårlegast ut på i Herøy, er om brukarmedverknad vert ivaretatt på annan måte enn gjennom individuell plan. Her får vi ein score på 3,6 medan snittet i landet er 4,4.

- **Ungdata**

Ungdata er eitt av fleire verktøy som gir oss informasjon om status i oppvekstmiljøet. Vi har i tillegg andre både kvantitative og kvalitative verktøy som vi må nytte når vi skal oppsummere status som grunnlag for strategiar og tiltak.

Resultata frå Ungdata vil bli brukt vidare både på leiarnivå i den enkelte fagavdeling, samt i det tverrfaglege arbeidet, med analyse og vurdering av årsaker og tiltak. I dette arbeidet vil den rapporten som vert kalla Trendrapport Herøy 2017 vere nyttig. Denne viser ei samanlikning mellom svara i 2014 og 2017, og viser dermed positiv og negativ utvikling.

- **Innbyggjarundersøking**

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy like fornøgd med kommunen som landsgjennomsnittet (4,3 på ein skala 1-6).

Innbyggjarane er mest fornøgd med barnehagane og biblioteket (5,4) og minst fornøgd med transport og tilgjenge (3,1). Spørsmål om møte med kommunen (3,7) og tillit (3,8) kjem også ut med lav score. Desse resultata samsvarar også med resultata for landsgjennomsnittet. Undersøkinga viser at det er lagt godt til rette for næring og arbeid (4,4) og bustadtilbodet (4,3) i forhold til landsgjennomsnittet

7.3 Tilsyn og klagesaker.

Så langt i 2017 har det vore gjennomført 23 tilsyn med til saman 60 avvik. 19 tilsyn har gått på bygningar, 1 på skatt, 1 på sentraladministrasjon og 1 på ROP (rus/psykiatri).

Det ligg ikkje føre ein samla oversikt over klagesaker i 2017.

8 Endringsbehov

8.1 Kommuneopplegget 2018 Prop 1 S.

I statsbudsjettet (Prop 1 S) seier Kommunal- og moderniseringsdepartementet at hovudutfordringane er:

- Levande lokaldemokrati
- Ein enklare kvardag for folk flest
- Eit sterkare sosialt sikkerheitsnett

Regjeringens økonomiske opplegg for kommunesektoren skal gjere kommunene og fylkeskommunen i stand til å tilby fleire og betre tenester.

Veksten i dei samla inntektene i kommunesektoren er på om lag 4,6 mrd kroner. Realveksten i frie inntekter er om lag 3,8 mrd kr. Av sistnemnde sum går 3,6 mrd kr til primærkommunane.

	Komprp 2018 i mrd kr	Statsbudsj 2018 i mrd kr
Vekst frie inntekter	3,8 – 4,3	3,80
Opptrappingsplan rus	0,30	0,30
Tidleg innsats barnehage/skule	0,20	0,20
Førebyggjande tiltak barn/unge	0,20	0,20
Ferjefylker	0,10	0,10
Demografi	2,20	2,20
Pensjonskostnader	0,35	0,35
Handlingsrom	0,45-0,95	0,45

Det inneber at det er eit handlingsrom for kommunesektoren (kommunar og fylker) på om lag 450,0 mill kr innanfor den samla veksten i frie inntekter.

Herøy kommune vil få eit negativt handlingsrom frå 2017 til 2018 fordi vi har ein reduksjon i faktiske skatteinntekter frå 2016 til 2017.

Regjeringa si berekning av auka handlingsrom tek ikkje omsyn til auken i innslagspunktet i toppfinansieringsordninga for ressurskrevjande tenester med kr 50.000,- utover lønsveksten. Dette utslaget har også tilbakevirkande kraft slik at det også vil gjelde for rekneskapsåret 2017. For Herøy kommune utgjer dette ein auka kostnad/mindreinntekt på om lag 0,75 mill kr. I praksis betyr det at kommunesektorer ikkje får auka handlingsrom i 2018.

Dei statlege satsingane innanfor veksten i frie inntekter i 2018 er

- Opptrappingsplan rusfeltet 300 mill kr
- Tidleg innsats i skule og barnehage 200 mill kr
- Førebyggjande tiltak for barn, unge, familier 200 mill kr
- Særskilt fordeling til ferjefylka 100 mill kr

I 2017 vart inntektssystemet til kommunane lagt om. Ein kan gjennom denne endringa slå fast at Herøy kommune er ein av taparane på omlegginga og har samla sett for 2017 og 2018 hatt den dårlegaste utviklinga av frie inntekter av kommunane i Møre og Romsdal

Til slutt kan ein nemne at regjeringa sin tiltakspakke for Sør- og Vestlandet vert avvikla.

8.2 Evaluering av helse- og omsorgstenesta

Ressurssenteret for omstilling (RO) presenterte evalueringsrapporten for helse og omsorgstenestene i kommunestyret 31.08.17. RO meiner at kommunen må arbeide vidare med:

- Klargjere strategiar for helse og omsorg politisk og organisasjonsmessig – gå gjennom konsekvensar og einast om ideologi, retning, konsekvensar og prioriteringar.
- Det bør spesielt jobbast med innretning av tenestetilbodet innan pleie og omsorg – er innretninga i dag bærekraftig? (Heimetenester – institusjonsdrift, sjukeheimane si rolle og funksjon).
- Satsing på førebygging, folkehelse, meistring, rehabilitering – i alle tenester – kva må til?
- Klargjering og systematisering av arbeid med velferdsteknologi – kompetanseheving og frå ord til handling.
- Heilskapleg, koordinerte tenester for å sikre rettstryggleik, kvalitet i sakshandsaminga, likebehandling og tildelingspraksis
- Barnevern – fristar, sakshandsaming og undersøkingar
- Kompetanse psykisk helse/rus – framtidig behov
- Brukarmedverknad og brukarfokus – jfr brukarundersøkingar og nasjonale mål – viktig og korleis
- Frivillige og nettverk – handlingsplan
- Heiltid og deltid og arbeidstidsordningar
- Gode endringsprosessar med vekt på medarbeidarskap, involvering, samhandling, tverrfagleg – for å oppnå ønska effektar av endringa i organisasjonsstrukturen.
- Kompetanseutvikling og mobilisering – læringsmiljø – kompetanseplan i forhold til framtidig behov – strategisk kompetanseplan?
- Organisatoriske tilpassingar på bakgrunn av tenesteutvikling/behov.

Evalueringa vert fylgd opp med planlegging av tiltak i samarbeid med RO:

8.3 Ressursbruk

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene:

• Administrasjon

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på administrasjon (6 mill. mill.kr). Dette skuldast delvis at vi ikkje er flinke nok til å føre kostnader mellom funksjonane og mange av leiarane ute er løna frå funksjon 120 i staden for at dei også er fordelt ut på funksjonane der dei jobbar. Om lag 2 mill kr gjeld avskrivningar (IKT utstyr for heile organisasjonen med meir.)

• Helse

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på helse (1,3 mill.),

• Sosiale tenester

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på sosial (4 mill.kr). Delar av dette skuldast feilføringar. Bl.a. alle kostnader knytt til lærlingar (lønn) er ført på dette området i staden for at det er fordelt ut på dei tenestene der dei faktisk arbeider (omsorg, barnehage, SFO osv).

• Kultur og idrett

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på kultur (3,6 mill.kr). Det meste av dette skuldast høge avskrivingskostnader

• Kommunale bustader

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på kommunale bustader (4,3 mill kr).

- **Samferdsel**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på samferdsel (6,0 mill kr). Det meste skuldast høge avskrivingskostandar.

- **Kyrkje**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på kyrkje (2 mill.)

- **Brann**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på Brann og redning (3,9 mill kr)

I F-sak 16/17 gjorde formannskapet vedtak om å legge fram eiga politisk sak med forslag til revidert brannordning og ROS-analyse innan 01.07.2017. Saka skal også omfatte økonomiske konsekvensar m.m.

8.4 Andre forhold

- **Interkommunalt samarbeid**

Vanylven kommune har teke initiativ til interkommunalt samarbeid med Herøy på fleire tenesteområde. Sande kommune er også invitert til å vere med på samarbeidet.

- **Bygningsmessige tiltak**

Kommunen har store utfordringar når det gjeld standard på bygningsmassen.

- **Bustadpolitikken/kjøp/sal av hus**

I K-sak 44/16 vart kommunedelplan for bustadpolitikken 2015-2019 vedteken. I strategien i planen heiter det m.a.:

«Herøy kommune skal selge utleigebustadar til leigetakarane til takst og reinvestere eventuell salsgevinst i nye byggeprosjekt for å sikre vidareutviklinga av bustadmassen, herunder auka tilgang på kommunale utleigebustadar.»

- **Organisasjonsutvikling**

Kommunekompasset, innbyggjarundersøkinga, lokaldemokratiundersøkinga, brukarundersøkingane og medarbeidarundersøkinga (10-faktor) har peika på område der kommunen har eit utviklingspotensial. Dette skal fylgjast opp på ein systematisk måte i heile organisasjonen.

9 Økonomiplan drift 2018-2021

- Økonomiplan drift for 2018-2021 syner korleis Herøy kommune kan redusere sine driftskostnader med med om lag 20,6 mill kr i 2018.
- Dei største endringane skjer gjennom eit nedtrekk i avdelingane sine rammer med 1,75% av netto lønskostnader
- Gjennom budsjettforslaget blir det fremja forslag til ei auke av dei faste stillingane med 9,50 årsverk i Pleie og Omsorg. Samstundes ligg det inne forslag om at ei vakant stilling i Servicetorget forblir vakant ei stund til og at ein held vakant 1,4 årsverk i økonomiavdelinga og dokumentsenteret ei tid framover for å sjå om desse ressursane bør fordelast annaleis i stabseininga eller om dette er noko ein må sjå i samheng med evt samarbeid med Vanylven kommune.

I hovudtal kan dette settast opp slik:

	2018	2019	2020	2021
Innsparingar				
Rammeinnsparing	7 475	7 475	7 475	7 475
Vakansar/stillingsred.	920	620	620	620
Andre driftsinnsparingar	0	0	0	0
Sum innsparingar drift	8 395	8 095	8 095	8 095
Kalk renter/avskrivning VAR	400	800	1 200	1 600
Bruk av fonds	11 815			
Ytterlegare driftsreduksjonar		2 000	4 000	6 000
Bruk av fonds/eigedomsskatt		12 515	12 715	13 715
Sum auka innt/red kostn	12 215	15 015	18 065	21 315
Tot innsparing/auka innt	20 610	23 410	26 160	29 410
Skal finansiere:				
Driftsrammer høgare enn inntekter til fordeling	15 340	15 340	15 340	15 340
Nye tiltak	3 770	3 870	3 570	3 870
Auka renter/avdrag	1 500	4 200	7 100	10 200
Sum til inndecking	20 610	23 410	26 010	29 410
Diff	0	0	0	0

Eit deltaljert oppsett inkludert innsparingar, nye tiltak og bruk av disp fond: per område vert slik

Nye tiltak (1000 NOK)		2018	2019	2020	2021	Årsverk
10	Politisk leiing/Folkevalgte	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	Auka utgifter val		-300		-300	
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	20	20	20	20	
	SUM	20	-280	20	-280	

12	Administrativ leing	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	25	25	25	25	
	SUM	25	25	25	25	-

13	Servicetorget	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	Framleis vakanse i 100% stilling	620	620	620	620	1,0
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	55	55	55	55	
	Befolkningsvarsling	-60	-40	-40	-40	
	SUM	615	635	635	635	1,0

14	Dokumentsenter, pol. Sekretariat, innkjøp, stabsleing	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	60% vakanse i 5 mnd	120				0,25
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	60	60	60	60	
	SUM	180	60	60	60	0

15	Økonomiavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	90	90	90	90	
	80% Stillingsreduksjon (sjå kommentar) i 5 mnd	180				0,3
	SUM	270	90	90	90	0,3

16	Personal- og organisasjonsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	115	115	115	115	
	SUM	115	115	115	115	0

18	Andre overføringer	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	Rameinnsparing Kyrkjeleg fellesråd	150	150	150	150	
	SUM	150	150	150	150	0

21	Barnehageavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	370	370	370	370	
	SUM	370	370	370	370	0

22	Skuleavdelinga	2018	2019	2020	20201	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	1 980	1 980	1 980	1 980	
	SUM	1 980	1 980	1 980	1 980	0

30	Administrasjon Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	20	20	20	20	
	SUM	20	20	20	20	

31	Avd for Barn, Familie og Helse	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	525	525	525	525	
	SUM	525	525	525	525	0

32	Pleie- og omsorgsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	2 030	2 030	2 030	2 030	
	950% stillingar Brukarstyrt personleg assistent	-7 530	-7 530	-7 530	-7 530	9,50
	Øyremerka statstilskott ressurskrevjande brukarar	4 000	4 000	4 000	4 000	
	SUM	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	0,8

33	Bu og habiliteringsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	840	840	840	840	
	SUM	840	840	840	840	0
35	Tenestekoordinering	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	115	115	115	115	
	SUM	115	115	115	115	

38	NAV, sosial og flyktning	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	190	190	190	190	
	SUM	190	190	190	190	0

40	Kulturavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	145	145	145	145	
	SUM	145	145	145	145	0

50	Utviklingsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	125	125	125	125	
	Felles digitaliseringsstrategi	-180				
	SUM	-55	125	125	125	0
50	Brannvern og feiing	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	130	130	130	130	
	SUM	130	130	130	130	
51	Anleggs- og driftsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	130	130	130	130	
	SUM	130	130	130	130	

60	Eigedomsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	360	360	360	360	
	SUM	360	360	360	360	0

90	Skatt, ramme, finans m.m.	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	Auka kalkulatoriske renter/avskrivning VAR omr.	400	800	1 200	1 600	
	SUM	400	800	1 200	1 600	0
	SUM TOTALT	5 025	5 025	5 725	5 825	1,6

9.1 Kommentarer til omstillinger og kutt-tiltak

Generelt

For alle områder vert det foreslått eit nedtrekk på 1,75% av netto lønnskostnader i 2018 (1,5% i 2017) ut frå behovet om å få balanse mellom inntekter og utgifter. Kyrkjeleg fellesråd må redusere sitt framlagde budsjett med kr 150.000,-.

Servicetorget

Servicetorget har hatt ei vakant stilling i 2017. For 2018 var opprinneleg forslag (i budsjett 2017 økonomiplan 2017/2018) å auke opp med 50% frå 2018. Rådmannen ser ikkje at kommunen har økonomi til å prioritere dette i 2018 og foreslår å halde heile stillinga vakant også komande år.

Befolkningsvarsling vert nytta for å informere og varsle heile eller delar av befolkninga før, under og etter ei katastrofe - og ved evakuering av heile eller delar av den norske befolkninga. Bruksområder kan t.d. vere brot på vassledning, straumbrot, feiing, gravearbeid, invitasjon til informasjonsmøter.

Økonomiavdelinga

Økonomiavdelinga får ei 80% stilling ledig frå 01.01.2018. I budsjettforslaget for 2018 ligg det inne vakanse i stillinga fram til 1. juni. Grunnen til dette er at ein må sjå behovet for heile stabseininga under eit og at ein enno ikkje veit kva samarbeidsprosjektet med Vanylven kommune vil resultere i. Innlagt innsparing i budsjett 2018 er kr 180.000,-.

Dokumentsenter

Dokumentsenteret får 60% vakanse frå 01.01.2018. I budsjettforslaget for 2018 ligg det inne vakanse i stillinga fram til 1. juni. Grunnen til dette er at ein må sjå behovet for heile stabseininga under eit og at ein enno ikkje veit kva samarbeidsprosjektet med Vanylven kommune vil resultere i. Innlagt innsparing i budsjett 2018 er kr 125.000,-.

Pleie- og omsorgsavdelinga

Pleie og omsorgsavdelinga har 2 ressurskrevjande brukarar/pasientar som har behov tilsvarende 1:1 bemanning døgnet rundt. Estimert årsverk i bruk per person er 4,75 i turnus. Behovet vil vere vedvarande. 4,75 årsverk er omgjort til BPA.

Vi må lyse ut dei resterande 4,75 årsverk og bygge opp kompetanse i eigen organisasjon. Vi ber om oppretting av heimlar til tilsetjing. Dette gjeld totalt 9,5 årsverk. Vi får refundert i overkant av 50% av kostnadane gjennom ordninga for ressurskrevjande brukarar. Dette er kostnader vi allereie betalar.

Utviklingsavdelinga

Bakgrunn for tiltaket er besøk i Bergen kommune 6.10.2017 der kommunane (Herøy, Ulstein, Volda og Ørsta) konkluderte med at vedtatt digitaliseringstrategi som KS sammen

med KMD har utarbeidd er vert å vere med på. Ein ser store gevinstar med å vere med på dette.

Frå KS sine sider:

«Digitaliseringsstrategien setter retning og mål for KS og kommunenes og fylkeskommunenes arbeid frem mot 2020. Helt avgjørende for å nå målene om økt digitalisering er at vi innad i sektoren samarbeider og samordner innsatsen. Et viktig delmål for en mer samordnet kommunal sektor er å etablere digitale fellesløsninger. Å finansiere disse er hovedformålet med den nye finansieringsordningen. Det har vært og er en god dialog om ordningen mellom kommunal sektor og staten. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har signalisert at de vil bidra med 125 millioner kroner fordelt over to år, forutsatt at kommunal sektor bidrar med minst like mye. KS vil bidra med inntil 40 millioner kroner. Storbynettverket og de ti største kommunene har signalisert at de vil bidra med til sammen 35 millioner kroner. For å etablere ordningen, og for å utløse midlene fra KMD, er det nødvendig at vi reiser tilstrekkelig kapital. KS inviterer derfor alle sine medlemmer til å delta med et engangsbeløp på henholdsvis 20 kroner per innbygger for kommuner og 5 kroner per innbygger for fylkeskommuner. Hvis alle kommuner og fylkeskommuner blir med, vil ordningen disponere ca. 250 millioner kroner».

For Herøy kommune inneber dette:

9000 innbyggjarar x 20 kr = 180 000 kroner.

DRIFTSOVERSIKT (Tall i 1000kr)	Budsjett	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	265 500	265 500	265 500	265 500
Rammetilskott	214 300	214 300	214 300	214 300
Rammeinntekt i statsbudsjettet	479 800	479 800	479 800	479 800
Eigedomsskatt		-	-	-
Rentekompensasjon, Husbanken	2 200	2 200	2 200	2 200
SUM FRIE INNTEKTER	482 000	482 000	482 000	482 000
Rente- og gebyrkostnader	-12 250	-12 250	-12 250	-12 250
Avdragskostnader	-23 500	-23 500	-23 500	-23 500
Rente- og gebyrinntekter	2 370	2 370	2 370	2 370
Aksjeutbytte Tussa	5 250	5 250	5 250	5 250
Netto inntekt Aktiv Forvaltning	3 600	3 600	3 600	3 600
Netto kostnader avskrivning	3 500	3 500	3 500	3 500
Netto kostnader formidlingslån	0	0	0	0
Netto rente og finanskostnader	- 21 030	-21 030	-21 030	-21 030
Nto pensjonsavvik/amortisering av pensjonsav.	14 690	14 690	14 690	14 690
Sum andre poster	14 690	14 690	14 690	14 690
TIL FORDELING	475 660	475 600	475 600	475 600
Politisk leing	-4 100	-4 100	-4 100	-4 100
Administrativ leing	-1 820	-1 820	-1 820	-1 820
STAB				
Servicetorget	- 3 800	-3 800	-3 800	-3 800
Dokumentsenter og politisk sekretariat	-4 110	-4 110	-4 110	-4 110
Økonomiavdelinga	-5 970	-5 970	-5 970	-5 970
Personal- og organisasjonsavdelinga	- 7 540	-7 540	-7 540	-7 540
IKT	-6 610	-6 610	-6 610	-6 610
Eigedom	-19 520	-19 520	-19 520	-19 520
Andre Overføringer (Kyrkje, revisjon m.m)	-14 050	-14 050	-14 050	-14 050

OPPVEKST				
Barnehageavdelinga	-68 290	-68 290	-68 290	-68 290
Grunnskuleavdelinga	--116 610	-116 610	-116 610	-116 610
HELSE OG OMSORG				
Administrasjon Helse og omsorg	-1 330	-1 330	-1 330	-1 330
Avdeling for Barn, Familie og Helse	-40 390	-40 390	-40 390	-40 390
Pleie- og omsorgsavdelinga	- 106 820	-106 820	-106 820	-106 820
Bu- og habiliteringsavdelinga	- 40 540	-40 540	-40 540	-40 540
Tenestekoordinerer	-9 660	-9 660	-9 660	-9 660
NAV (Sosial/flyktning)	-7 780	-7 780	-7 780	-7 780
SAMFUNNSUTVIKLING				
Kulturavdelinga	-8 460	-8 460	-8 460	-8 460
Utviklingsavdelinga	-6 330	-6 330	-6 330	-6 330
Brannvern	-8 930	-8 930	-8 930	-8 930
Anleggs- og driftsavdelinga	-8 340	-8 340	-8 340	-8 340
Sum fordelt til driftsrammer	-491 000	-491 000	-491 000	-491 000
Avsetjing til disposisjonsfond				
Bruk av bundne fond				
Bruk av disposisjonsfond	11 815			
Ytterlegare driftsreduksjonar/nedbemanning		2 000	4 000	6 000
Auka inntekter / bruk av fonds		12 515	12 715	13 715
Overføring til investeringsrekneskapen				
Netto disposisjoner	11 815	14 515	16 715	19 715
Balanse	- 3 525	- 825	1 375	4 375
Tiltak som skildra (innsparing/nye tiltak)	5 025	5 025	5 725	5 825
Til renter og avdrag	-1 500	-4 200	-7 100	-10 200

Ein forventar relative stabile inntekter i økonomiplanperioden. Med bakgrunn av dei 2 siste års overbudsjettering av skatt og ramme har vi for 2018 lagt oss på faktisk skatteinntang 2017 + statens prognose for skattevekst 2018 og rekna rammetilskotet ut i frå det. Det viser ein vekst i frie inntekter frå vårt budsjett 2017 til vårt budsjett i 2018 på kr 1.600.000,-.

Basert på vedtak K-sak 112/17 (Budsjett 2018 og økonomiplan 2019-2021 – Investerings tiltak i kommunale bygg) og K-sak 121/17 (Budsjett 2018 og økonomiplan 2019-2021 – Investerings tiltak i Anleggsprosjekt) samt nokre små investeringar frå Helse og omsorg og Oppvekst blir investeringane i økonomiplanperioden store. Brutto investeringar i 4 års perioden blir på i overkant av 400,0 mill kr eks vidareutlån. Det gjer at vi framover får ein stor auke i finanskostnadane som må finansierast gjennom reduksjonar i driftsrammene og/eller nye inntekter.

For å få både budsjett og økonomiplan i balanse har ein saldert den med bruk av disposisjonsfond på minimum 11,8 mill kr i 2018. Underskotet i økonomiplanen (2019-2021) må finansierast ved hjelp av driftsreduksjonar, bruk av fonds og evt nye inntekter. Skal sistnemnde vere aktuelt må ein gjere vedtak om det minst 1 år før inntektene kan krevjast inn. Slik dagens framlegg til budsjett og økonomiplan ligg føre klarer ein ikkje målsetjinga om eit netto driftsresultat på 1,75%. I tillegg vil kommunen sine fonds bli redusert monaleg.

Grunnen til at ein har valt å bruke disposisjonsfond i salderinga er at rådmannen finn det uforsvarleg å redusere avdelingane sine rammer meir enn dei 1,75% som er foreslått.

Den samla utviklinga i rente og avdragskostnadane ser de i tabellen nedanfor forutsett at dei skisserte investeringsprosjekta vert vedtatt i økonomiplanperioda.

	2017	2018	2019	2020	2021
Renteutgifter	-12 540	-12 960	-13 810	-14 860	-16 090
Avdragsutgifter	-22 850	-24 030	-25 780	-27 630	-29 500
Brutto finanskostnader	-35 390	-36 990	-39 990	-42 490	-45 590
Utbytte Tussa AS	4 140	5 250	5 250	5 250	5 250
Renteinntekter bank	2 100	2 370	2 370	2 370	2 370
Aktiv forvaltning	3 500	3 600	3 600	3 600	3 600
Netto finanskostnader	-25 650	-25 770	-28 770	-31 270	-34 370

Sum netto finanskostnadar skal ligge innanfor den økonomiske handlingsregelen som seier at maks 5% av brutto driftsinntekter skal gå til finans. For Herøy kommune vil den passere **7% i løpet av økonomiplanperioden.**

Med dette budsjettet og denne økonomiplanen vil Herøy kommune ikkje klare handlingsregelen om at netto driftsresultat skal vere på minimum 1,75%.

9.2 Konsekvens av underdekning i budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021.

Konsekvensen av å fastsetje eit årsbudsjett utan at alle utgifter er dekkja inn på budsjettet i alle dei 4 åra i økonomiplanperioden, medfører statleg kontroll av kommunestyret sitt budsjettvedtak. Herøy kommune vil då bli registrert i kontrollregimet kjent som «Robek-registret». I praksis betyr dette at fylkesmannen skal godkjenne følgjande:

- Vedtak om opptak av lån og finansiell leasing
- Vedtak om leige av
 - Bygningar
 - Anlegg, og
 - Varige driftsmidlar som kan påføre kommunar utgifter ut over dei fire neste budsjettår.

Rådmannen viser til kommunelovens § 60 i si heilheit.

Kommuneloven § 60. Statlig kontroll og godkjenning av økonomiske forpliktelser.

1. Vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre kommunen eller fylkeskommunen utgifter ut over de fire neste budsjettår, er ikke gyldig før det er godkjent av departementet, dersom:
 - a. kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette et årsbudsjett uten at alle utgifter er dekket inn på budsjettet,
 - b. kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette en økonomiplan uten at alle utgifter er dekket inn på økonomiplanen,
 - c. kommunestyret eller fylkestinget etter § 48 nr. 4 har vedtatt at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles ut over det påfølgende budsjettår etter at regnskapet er framlagt, eller
 - d. kommunen eller fylkeskommunen ikke følger vedtatt plan for dekning av underskudd.
2. Dersom et av vilkårene i første ledd bokstav a-d er oppfylt, skal departementet føre kontroll med lovligheten av kommunestyrets eller fylkestingets budsjettvedtak.
3. Departementet skal opprette et register over alle kommuner og fylkeskommuner som er underlagt godkjenning. Enhver har rett til å gjøre seg kjent med det som er registrert i registeret, og få utskrift av dette.
4. Inntil den enkelte kommune eller fylkeskommune er registrert i registeret, kan departementet ikke iverksette godkjenning etter nr. 1. I forhold til rettsregler som lar det være avgjørende for tredjepersons rettsstilling om denne kjente til eller ikke kjente til et

forhold, anses det som er registrert etter denne bestemmelse for å ha kommet til tredjepersons kunnskap.

5. Kommuner og fylkeskommuner som inngår kontrakter som krever godkjenning, må orientere sine medkontrahenter om at de er satt under betinget kontroll og godkjenning.

Dersom ei av eigarkommunane i eit interkommunalt selskap er underlagt reglane i kommunelovens §60, skal selskapets vedtak om låneopptak, godkjennast av Fylkesmannen.

9.3 Usikre faktorar

I talgrunnlaget har ein lagt til grunn stabile føresetnader m.o.t. bl.a. lønn og driftskostnader. Ein føreset også at statens rammeføresetnader er føreseielege, sjølv om det har synt seg å ikkje stemme heilt dei siste åra.

Usikre faktorar vil m.a. vere:

- Skatteinntektene og rammetilskotet
- Overføring av tilskot til private barnehagar
- Pensjonspremien og pensjonsavviket/amortiseringa av pensjonsavviket
- Fleire ressurskrevjande brukarar
- Utviklinga i sosialhjelpa
- Lønsoppgjeret
- Resultatet i rekneskapen for 2017
- Skjør balansesituasjon

Om utviklinga innan desse områda gjer at ein ikkje kan halde rammene må ein kome attende til det i budsjettkontrollrapportane eller i eigne saker.

10 Økonomiplan investeringar 2018-2021

- I 4-årsperioden foreslår rådmannen investeringar på totalt 431,5 mill kr eks mva. Dette er om lag 224,0 mill meir enn i gjeldande økonomiplan.
- Av desse investeringane vil om lag 348,6 mill kr belaste kommunebudsjettet med driftskonsekvensar, 37,5 mill kr gjeld sjølvkostområda og om lag 25,5 mill kr vil vere finansielle investeringar (vidareutlån + Eigenkapitalinnskott KLP).
- Vert forslaget til økonomiplan følgd vil finanskostnadane berre auke frå dagens nivå på 35,4 mill kr til om lag kl 45,9 mill kr i 2021.

Då føreset ein uendra rentenivå i heile økonomiplanperioden, medan Norges Bank si prognose er at renta vil auke frå 2019. Ein vekst i renta på 1% i 2021 vil auke kommunens rentekostnader med om lag 11,0 mill kr. Den største einskildinvesteringa i perioden er nye utleigebustadar, men desse vil først vere aktuelle å bygg i slutten av økonomiplanperioda.

10.1 Hovudtal

Hovudtabellen for investeringane med tilhøyrande finansieringsplan ser de nedanfor:

Investeringsbudsjett eks mva	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Perioden samla
	2018	2019	2020	2021	2018-2021
Investering kommune	96 580	91 725	100 475	79 825	368 605
Investering VAR området	7 500	10 000	10 000	10 000	37 500
Finansinvesteringar	6 350	6 350	6 350	6 350	25 400
Brutto finansiseringsbehov	110 430	108 075	116 825	96 175	431 505
Bruk av lån	99 080	96 725	105 475	84 825	386 105
Salsinntekter/bruk av kap fond	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Vidareutlån (husbanken)	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Bruk av kapitalfond	1 350	1 350	1 350	1 350	5 400
Sum finansiering	110 430	108 075	116 825	96 175	431 505

10.2 Utviklinga i gjeld og finanskostnader

Dei forslaga til investeringar som rådmannen legg fram er viktige for at næringslivet skal utvikle seg og for at folk vil busetje seg i kommunen. Det er sjølvsagt slik at ved å bygge nye formålsbygg kunne tenestestrukturen blitt meir moderne og driftskostnadane bli redusert på sikt, men per i dag har kommunen ikkje driftsinntekter til å kunne forsvare auka finanskostnader. Investeringane som er foreslått i 4 års perioda vil auke gjeldsnivået i kommunen med heile 244,9 mill kr, slik at vi ved utgangen av økonomiplanperioden har ei gjeld per innbyggjar på i overkant av kr 120.000,-

Gjeldsutvikling	2018	2019	2020	2021
Brutto gjeld 01.01	841 000	883 750	954 695	1 032 540
Ny gjeld i perioden	99 080	96 725	105 475	84 825
Oppheving av forskotteringar *)	-32 300			
Årlege avdrag	-24 030	-25 780	-27 630	-29 500
Årlege gjeldsauke	42 750	70 945	77 845	55 325
Netto gjeld pr. 31.12	883 750	954.695	1 032 540	1.085.865

*) I 2016 lånte vi om lag 13,5 mill kr til forskottering av utbygginga i Skarabakken. Slik det ser ut no vil slik forskottering ikkje vere nødvendig og vi kan nytte låneopptaket til andre

prosjekt på 2018 investeringane. Vi voner også at vi får utbetalt forskotteringa av Frøystadtoppen på 18,8 mill kr og kan redusere låneopptaket i 2018 tilsvarende 32,3 mill kr

10.3 Investeringsprogram 2018-2021

På dei neste sidene vert dei foreslåtte investeringstiltaka for 2018-2021 presentert. Dei største tiltaka/prosjekta (over 10,0 mill kr) er slik:

Tiltak	Mill.kroner
Kommunale bustadar	51,50
Brannstasjon	33,00
VAR Området	30,00
Nye kaier Mjølstadneset	21,00
Fleirbrukshall Einedalen	16,00
Bustadfelt Stokksund	15,00
EPC	14,00
Herøy omsorgssenter Raud/Grøn	13,20
Bergsøy skule Borga	12,00
Myklebuståsen utbygging	11,50
Nytt industriområde Eggesbønes	11,00
Kulturhus og idrettshall	10,45
Vidare utbygging Dragsund byggefelt	10,00
Ei mengd mindre tiltak	149,95

Investeringsformål	2018		2019		2020		2021		Sum i perioden
	Invest.	Finans.	Invest.	Finans.	Invest.	Finans.	Invest.	Finans.	
Diverse småprosjekt									
IKT investeringar	2000		2000		2000		2000		8000
SSIKT Investeringar (vår del)	1800								1800
Utbygging Infrastruktur	500								500
Velferdsteknologi									
Prosjekt eRom	125								125
Inventar og utstyr oppvekst	500		325		225		125		1175
Inventar og utstyr sjukeheimane	200		200		200		200		800
Inv. kyrkje. fellesråd (gravplassar, stolar amfi)	1750		3000		5000		3000		12750
Bil til Teknisk vakt	250								250
Ny vaktbil for vaktberedskap	600								600
Spylehengar	600								600
Traktor Bergsøy stadion	500								500
Videokonferanseutstyr	150								150
Møblar kulturhuset	150								150
ATV med hengar			200						200
Flisvoggar			500						500

Hengar for kjemikalieuts. og overflateredn.			100						100
Hjulgravemaskin			1700						1700
Høgderedskap brannvesenet **)			3000						3000
Ny lastebil			2500						2500
Ny kartlegging			200						200
Anleggsprosjekt									
Byutvikling	5000		5000		5000				15000
Generelt Mjølstadneset	3750								3750
Grøft for overvatn Huldalsvegen	350								350
Infrastruktur Bø-Arhaug	500		6500						7000
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar	750		750						1500
Nye kaier Mjølstadneset *)	21000								21000
Oppgradering av veg Kleppeåsen	300		700						1000
Oppgradering i Parken	250								250
Parkeringsplass Fosnavåg sentrum	1625								1625
Relokalisering av Herøy vidaregåande skule	250								250
Telenor basestasjon på Runde	1000								1000
Trafikktryggingstiltak	1500		1500		1500				4500
Leikeplassar i bustadfelt	250								250
Lisjevatnet i Dragsund	750								750
Avskjerande grøft på Kvalsund			500						500
Bergsøy kunstgrasbane			500		2500				3000
Myklebuståsen utbygging			5750		5750				11500
Ny bru til Herøy gard			300		3000				3300
Ny kaihøgde på ytre Almeningskai			500		5500				6000
Nytt industriområde på Eggesbønes			5500		5500				11000
Vidare utbygging av Dragsund Byggefelt			500		9500				10000
Bustadfelt i Stokksund					500		14500		15000
Mindre park.plass (HC prioritet) Frøystad					1000				1000
Tursti Myklebustvatnet					1200				1200
Jektenaust m.m.					2100				2100

Ny veg Flusund							5000		5000
Oppgradering av Grønhaugvegen							1250		1250
Oppgradering av veg til Marine Sales							750		750
Turveg Djupvikvatnet							3000		3000
Byggeprosjekt									
Bergslia Barnehage	150		1000						1150
Bergsøy skule	2000		2000		4000		4000		12000
Bergsøy skule Blåhaugen	3000								3000
Moltu skule	150								150
Stokksund skule	1150								1150
Ytre Herøy Ungdomsskule			500		5500				6000
Nedre Dragsund 2	1000								1000
Herøy Rådhus	3000		1500						4500
Brannsikring kommunale bygg	1000		1000		1000		1000		4000
Asbestsanering og nye golv	1000		1000		1000		1000		4000
Desentralisert ventilasjon	2000		2000		2000		2000		8000
Asfaltering av uteområder	500		500		500		500		2000
Leikeplassar	500		500		500		500		2000
Herøy Helsesenter	100								100
Herøy omsorgssenter Raud/Grøn	200		5000		4000		4000		13200
Herøy omsorgssenter, Gul (riving)	1000								1000
Myrvåg Omsorgssenter	250				5000				5250
Sjukeheimsvegen 14	500								500
Stornesvegen 30-36	500								500
Kommunale Bustadar					18500		33000		51500
Fosnavåg driftsbasis/brannstasjon	250				5000				5250
Herøy kulturhus og idrettshall	1450		2000		3000		4000		10450
Herøy Gard	300								300
EPC Tiltak Rammeløyving	7000		7000						14000
Fleirbrukshall Einedalen - prosjekt 51408	8000		8000						16000
Brannstasjon - Prosjekt 61604	15000		18000						33000
Finansiering									
Sal av tomter etc		-5000		-5000		-5000		-5000	-20000

INVESTERING KOMMUNE	96580	-5000	91725	-5000	100475	-5000	79825	-5000	348605
Utbyggingar i flg Kloakkrammeplanen	7 500		10 000		10 000		10 000		37 500
INVESTERINGAR I VAR OMRÅDET	7 500		10 000		10 000		10 000		37 500

Vidareutlån formidlingslån	5000		5000		5000		5000		20000
Lån		-5000		-5000		-5000		-5000	-20000
Eigenkapitalinnskott KLP	1350		1350		1350		1350		5400
Bruk av fond		-1350		-1350		-1350		-1350	-5400
FINANSINVESTERINGAR	6350	-6350	6350	-6350	6350	-6350	6350	-6350	0

*) Det vil bli søkt om statlege midlar til bygging av nye kaier Mjølstadneset. Om vi får slike tilskott vil lånebehovet bli redusert.

**) Her er det snakk om samarbeid med andre brannvesen i området. Tvilsomt om dette innkjøpet skjer i 2018 men det er tatt med for å syne behovet.

Det er også slik at det kan bli ein del tomtosal i perioda som vil gjere at lånebehovet ikkje vert så stort som skissert, men vi har valgt å ikkje ta med slike faktorar før faktisk sal skjer.

IKT-investeringar

Vi har valt å dele summen i to. Lokalt treng ein om lag 2,0 mill kr til utstyr som PC-ar, arbeidsstasjonar, I-pad og anna nødvendig utstyr. SSIKT har sitt eige investeringsprogram der Herøy kommune sin del utgjør om lag 1,8 mill kr i 2018.

Inventar og utstyr grunnskuleavdelinga

Diverse kjøp som kvar må utgjere over kr 100.000,-

Inventar/utstyr sjukeheimane

Større utstyr til bl.a. kjøkken samt oppgradering av evt pasientsenger med meir.

Utstyr/inventar Kulturhus/idrettshall

Nytt møblement i «foajen» på kulturhuset

Utbygging infrastruktur velferdsteknologi

Husbanken har finansieringsløyse for oppgradering av kommunale bygg i høve velferdsteknologi. Ordninga dekkjer 55% av kostnadane og har av andre kommunar vore brukt t.d. til kabling og basisinfrastruktur for velferdsteknologi (switchar og aksesspunkt), knappar, sensorar med meir.

Prosjekt eRom

Det bli innført eRom ved Myrvåg omsorgssenter i samarbeid med SSIKT. Det Herøy lokalt må budsjettere er kostnad på brett og lisens på 15 brett. Om tiltaket skal utrullast til andre avdelingar må lisens (2100 pr brett) og kostnad på brett (6000 pr brett) takast med i budsjett frå 2019.

Kyrkjeleg fellesråd

Gjeld oppgradering Interiør Indre Herøy kyrkje, ferdigstilling Amfi Herøy kyrkje (stolar i kjellaren), utviding av Flusund gravplass og Leikanger Kyrkjegard.

Byutvikling

Løyving som i økonomiplan for 2018-2020. Midlar til å realisere tiltak i byutviklingsprosjektet.

Avskjærande grøft Kvalsund

Det skal gravast ei grøft for å lede overvatn frå byggefeltet og til elva som kryssar Teigevegen, elva har utløp i sjøen ved småbåthamna. Dette er eit prosjekt som ein ser som naudsynt for å betre problem med overvatn i og gjennom byggefeltet.

Grøft for overvatn i Huldalsvegen

Eksisterande kanal i Huldalsvegen er i dårleg stand og overvatnet skal leggest i rør.

Ladepunkt for elbil i sentrum

Opprette moglegheit for lading av elbilar i sentrum.

Leikeplassar i bustadfelt

Grunnarbeid på leikeplassar i kommunale felt

Ny kaihøgde ytre Almenningskai

I tråd med K-sak 37/17. Omfang er ikkje avklart pr. dags dato, men konsulent skal sjå på og vurdere eksisterande konstruksjon, samt moglegheiter for heving av nivå i samband med pågåande anleggsarbeid for å flytte pumpestasjonen. Kostnadskalkyle er derfor usikker då omfang ikkje er kjent. Heving av nivå medfører også tilstelling og tilpassing til kringliggande bygg/plass.

Oppgradering av parken

Etablering av tømestasjon for bubilar.

Telenor basestasjon Runde

Kommunen sitt bidrag i samband med etablering av basestasjon for telenor på Langeneset.

Trafikktryggingsplan

Finansiering av tiltak etter gjeldande trafikktryggingsplan.

Tursti Myklebustvatnet

Sti med belysning om lag frå Blåhaugen til idrettsområde.

Tursti Djupvikvatnet

Sti med belysning rund delar av Djupvikvatnet (resterande del er eksisterande veg i dag).

Lisjevatnet i Dragsund

Har vore lekkasjar i fyllingar og i terskelen i fleire år. Her er planen å legge duk og støype terskelen for å få vatnet tett og opp til ønska nivå.

Bergsøy kunstgrasbane

Det er behov for rehabilitering av kunstgrasbana. Idrettlaget skal bygge hall på delar av bana, dette tiltaket gjeld oppgradering av dekke på restarealet ute.

Avlaupsplan

Midlane vert løyvd etter gjeldande handlingsplan for avlaup. Denne skal rullerast i 2018, eventuelle endringar i prioriterte tiltak og summar vert å oppdatere ved budsjetthandsaming i 2018. For 2021 er det stipulert ein sum då det ikkje ligg føre prioriterte tiltak endå.

Dragsund bustadfelt

Vidare utbygging av infrastruktur i eksisterande felt, kommunen eig arealet.

Bø/Arhaug

Utbygging av infrastruktur i regulert felt, kommunen eig delar av arealet. Pr. dags dato er det ikkje utbygd med offentleg avlaup, tiltaket heng difor saman med prioritering av utbygging utanfor feltet i handlingsplan for avlaups som skal rullerast i 2018. Det er ikkje ført fram vatn til området, grendalaget er i dialog med Herøy Vasslag SA med sikte på å løyse det.

Stokksund

Større privat reguleringsplan, kommunen eig ikkje noko areal for bustadtomter. Inneberer også oppgradering av kommunal veg fram til området og etablering av avlaupsløysing utanfor feltet.

Myklebuståsen

Utbygging i privat regi. Forhandling om utbyggingsavtale for kommunal overtaking av anlegg for drift og vedlikehald er oppstarta. Utbyggar har søkt kommunen om 11,5 mill kr. i støtte, her har vi delt det i to då utbygginga kan skje etappevis. Denne posten er avhengig av at prosessen med utbyggar går slik at støtta kan giast som investering, politisk vedtak om støtte og at utbygginga vert realisert. Vi vel å synleggjere summen i budsjettssamanheng sidan søknad om støtte er motteken og vi ser det som viktig at det ikkje kjem inn utanom budsjetthandsaming.

Mindre parkeringsplass Frøystad

Innregulert offentleg parkeringsplass i Frøystad bustadfelt.

Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar

Det er ymse snuplassar og andre tiltak for å betre/rette opp infrastruktur i eksisterande felt.

Bru til Herøy Gard

Dagens bru er i dårleg stand. Summen er delt i to for å kunne starte prosjektering året før bygging.

Veg Flusund

I samband med privat utbygging etter reguleringsplan for Indre Bergsøy må ein pårekna at kommunen må stå for delar av infrastrukturen utanfor feltet. Prosjektet er avhengig av at privat utbyggar realisera sine planar.

Kai Mjølstadneset

I samband med ei større utbygging på austleg del av Mjølstadneset, vil det vere behov for to nye kaier. Kommunen har søkt om støtte til 50% av summen, men signala så langt er negative. Total kostnadskalkyle ligg difor til grunn.

Oppgradering av Grønhaugvegen

Fleire bustadprosjekt er under planlegging i området og det kan medføre behov for oppgradering av eksisterande kommunal veg som pr. i dag er smal.

Oppgradering av veg ved Kleppeåsen

Tidlegare har delar av den kommunale vegen over Kleppeåsen blitt utbetra. Dette prosjektet gjeld oppgradering vidare.

Oppgradering av veg til Marine Sales

Kommunal veg til næringsområdet ved Marine Sales treng oppgradering.

Parkeringsplass Fosnavåg sentrum

Innregulert parkeringsplass mellom parken og Djupedalen.

Grunnarbeid jektenaust/p-plass

Dette omfattar grunnarbeid for oppføring av naust til sunnmørsjekta Anna Olava og utviding av parkeringsplassen ved Herøy Gard med etablering av kaifront (ikkje sjøelve naustet). Prosjektet er forankra politisk i K-sak 105/16 der kommunen gir si tilslutning til å utvikle

Herøy kystmuseum med etablering av naust med formidlingsbygg til jekta. Prosjektet er eit samarbeid med stiftinga Sunnmøre Museum og det vert pr. i dag arbeida med innsamling av midlar til bygging av naustet. Det er utarbeidd skisser og prosjektet kan sjåast på som oppstarta. Det har også kome til informasjon om at støtte til Myklebuståsen kan skyvast eit år fram, det vil seie til 2020/2021. Vi finn soleis å kunne setje prosjektet med grunnarbeid for jektenaust/p-plass i 2019.

ATV med hengar

For å kunne utføre arbeid knytt til turstiane i kommunen

Flishoggar

For å forenkle arbeidet med vedlikehald etc langs kommunale vegar

Traktor Idrettsområdet/Havila Stadion

Dagens traktor er av eldre dato, er mykje i bruk og ofte ute av drift.

Ny kommandobil/bil for vaktberedskap

Eksisterande kommandobil er 6 år gammal og klar for utskifting.

Den gamle bilen, som vert utskifta, er det et sterkt behov for som stasjonsbil med oppgåver som: førebyggjande brannvern - branntilsyn, kampanjer, skuleopplæring m.m.

Beredskapsoppgåver som: førsteutrykking med hjartestartar, utkjøring av hengar for kjemikalie/overflateredningsutstyr og ev. anna utstyr i komande aksjonar.

Ny lastebil

Utskifting av eksisterande lastebil m/kran ved uteseksjonen

Bil til teknisk vakt

Vil betre tenesta då ein får samla alt utstyr i ein bil.

Spylehengar

Spylehengar for drift og vedlikehald av avlaupsanlegg

Hengar for kjemikaleutstyr og overflateredning

For å muliggjere ein rask og effektiv innsats innanfor overflateredning og kjemikaleulykker. Med ein slik hengar vil utstyret ligge klart til å fraktast ut på skadested.

Meis, maske og luftflaskevaskar

Herøy brann og redning må ha slik maskin for å reingjere meiser og luftflasker effektivt og på ein tilfredsstillande måte i samsvar med HMS-reglane.

Må ha slikt utstyr i ny brannstasjon i 2019.

Videokonferanseutstyr

Interkommunalt samarbeidsprosjekt på tilsyn og oppfølging på fagområda plan, byggesak og oppmåling krev godt videokonferanseutstyr på avdelinga.

Erfaringstal frå innkjøp tidlegare i år viser at vi får godt utstyr til ca. 150.000,-

Brannsikring av kommunale bygg

Budsjettpost for lukking av branntekniske avvik i kommunale bygg. Kommunen sin bygningsmasse er i dårleg forfatning og det er behov for midlar i heile økonomiplanperioden for å lukke avvik som har direkte konsekvens for liv og helse.

Asbestsanering og golvbelegg

Budsjettpost for sanering av asbest i kommunale bygg og tilhøyrande legging av nytt golvdekke då dei aller fleste kartlagde asbestforekomstane er knytt til golvbelegg og tilhøyrande lim. Arbeidstilsynet har pålagt oss å kartlegge kommunale bygg oppført fram til 1987. Kartlegginga pågår og vi vil sanere asbestforekomstar etter alvorsgrad.

Desentralisert ventilasjon

Budsjettpost for etablering av desentralisert ventilasjon i kommunale skulebygg. Eit prøveprosjekt ved Bergsøy skule Borgia og syner svært gode resultat. Vi tilrår, i samarbeid med Sektor Oppvekst, å arbeide vidare med desentralisert ventilasjon ved Bergsøy skule Borgia og Ytre Herøy ungdomsskule.

Asfaltering av uteområde

Budsjettpost for asfaltering av uteområde ved kommunale bygg. Særleg ved fleire skular og barnehagar er uteområdet heilt eller delvis grusa med den konsekvens dette får for reinhald og slitasje på bygg og brukarar.

Oppgradering av leikeapparat

Budsjettpost for oppgradering av leikeapparat ved kommunale skular og barnehagar. Sjølv om kommunen over ei periode på 4 år har oppgradert det vesentlege av leikeplassutstyr, vil det framleis vere behov for ein budsjettpost for dette også vidare.

Herøy rådhus

Tiltaket omhandlar etablering av ny rullestolrampe og naudsynt ombygging av hovudinngang samt rehabilitering av eksisterande personalheis.

Nedre Dragsund 2

Tiltaket omhandlar naudsynt ombygging for vidare utleige. Vi har no utarbeida forslag til inndeling av bygget i mindre seksjonar då det over tid har vist seg vanskeleg å finne aktørar som er interessert i større areal. Pt. er vi såleis i forhandlingar med fleire aktørar som samla vil fylle størstedelen av bygget med aktivitet.

Bergslia barnehage

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for utviding av storbarnsavdeling i front samt generelt lagerbehov. Barnehagen sin arkitektur er så pass krevjande at vi i fyrste omgang ber om planleggingsmidlar for å få skissert ei løysing som kan fungere funksjonelt og arkitektonisk med tenkt gjennomføring i 2019.

Bergsøy skule Borgia

Tiltaket omfattar naudsynte tiltak for å forlenge levetida til bygget, særleg rehabilitering av yttertak og fasade, nye vindauge og planlegging av nytt varmeanlegg for bygget då oljefyr som varmekjelde er forbode frå 2020. Avsette midlar er difor foreslått dobla for perioden 2020 og 2021, samanlikna med 2018 og 2019. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Bergsøy skule Blåhaugen

Tiltaket omfattar tilbygg for grupperom. Sektor Oppvekst ber om prioritet for dette prosjektet. Prosjektet vert difor søkt igangsett i 2018.

Moltu skule

Tiltaket omfattar naudsynt solskjerming ved bygget.

Stokksund skule

Tiltaket omfattar nye vindu for byggetrinn 1 – ungdomsskulen.

Ytre Herøy ungdomsskule

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for grupperom og telefonrom samt generell lydisolering av administrasjonsdelen då det er svært lytt inn til undervisningsrom og pauserom for undervisningspersonalet. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Herøy helsesenter

Tiltaket omhandlar bygging av platting ved pauserommet til Herøy helsesenter, slik at dei tilsette kan ha pause utandørs i fint ver. Pr i dag er det ikkje tilrettelagt for dette ved bygget.

Herøy omsorgssenter - Raud og Grøn avdeling

Tiltaket omfattar fullsprinkling av bygget og utskifting av dører til pasientrom.

Prosjektet innebær også at himling og belysning i fellesareal må oppgraderast. Tiltaket er naudsynt for å sikre ei forsvarleg branntryggleik ved bygget.

Prosjektering av fullsprinkling er under utarbeiding, men vert truleg ikkje ferdigstilt tidnok til budsjettprosessen. Vi ber difor om ei rammeløyving for dette og kjem attende med ei spesifikk sak så snart prosjektinga er ferdigstilt.

Prosjektet er krevjande, men naudsynt.

Herøy omsorgssenter – Gul

Tiltaket gjeld miljøsanering og riving av bygget.

Myrvåg omsorgssenter

Planleggingsmidlar for rehabilitering av kjøkkenfløy. Tiltaket er naudsynt mellom anna for å sikre ein forsvarleg situasjon knytt til båretransport.

Sjukeheimsvegen 14

Tiltaket omhandlar rehabilitering av fasadar og yttertak. Bygget er eigna som framtidig hardbruksbustad og tiltak vil bidra til at bygget kan fungere for dette formålet. Rehabilitering av leilegheiter vert gjennomført ved leigetakarskifte.

Fosnavåg driftsbasis / brannstasjon

Planleggingsmidlar for ombygging av eksisterande driftsbasis for sektor Samfunnsutvikling si driftsavdeling. Planlegging omhandlar særleg skillet mellom rein/urein garderobe, som har dei same grunnleggjande manglande knytt til garderobeforhold som Herøy brann og redning. Arbeidstilsynet har som kjent gitt pålegg om utbetring av tilsvarande avvik for brannstasjon. Det er berre tilfeldig at tilsvarande pålegg ikkje er gitt for driftsbasen generelt.

Tiltaket er tenkt gjennomført i 2020, som er det fyrste sannsynlege tidspunkt for rehabilitering føresett at ny hovudbrannstasjon vert bygd og ferdigstilt seinast i 2019.

Herøy kulturhus og idrettshall

Tiltaket omfattar rehabilitering av publikumstoalett i vestibyle underetasje, utskifting av sportsdekket i Herøyhallen og planleggingsmidlar for rehabilitering av fasade og vindauge.

Fasaden står på skade og må rehabiliterast i løpet av få år. Det store bygningsvolumet sett i samband med Sunnmørsbadet Fosnavåg AS medfører at fasaderehabiliteringa må skisserast for å sikre ei heilskapleg arkitektonisk løysing. På grunn av den store kostnaden har vi valt å splitte prosjektet opp i byggetrinn for å redusere investeringskostnaden pr. år.

I økonomiplanperioda vil det også vere behov for andre oppgraderingstiltak ved bygget. Dette omfattar særleg tiltak knytt til festsalen og Herøyhallen.

Herøy gard

Brannsikring er fortsatt eit naudsynt tema, særleg i form av utandørs sprinkling av fasadar.

Særleg om prosjekt 51408 - Gymsal/ fleirbrukshall

I K-sak 110/17 vart det 28.09.2017 gjort slikt vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner byggeprogrammet for fleirbrukshall 25x 45 m. ved Einedalen skule.
2. Fleirbrukshallen vert lagt til tomte ved SFO.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å søke prosjektet innarbeida i budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021.
4. Plan- og byggenemnda får mandat til å gjennomføre prosjektet som totalentreprise i samsvar med gjeldande reglement, føresett naudsynt finansiering.

Særleg om prosjekt 70018 – Energisparekontrakter EPC

Herøy kommune har inngått kontrakt med AF Miljø og Energiteknikk AS om kartlegging av bygningsmassen med tanke på eit eventuelt etterfylgjande samarbeid om gjennomføring av energiltak i kommunale bygg med garantert energisparing.

Det er i gjeldande økonomiplan avsett kr. 15 mill. i 2018 og 2019 for gjennomføring av tiltak. Vi har etter ei vurdering av førebelse rapportar frå leverandøren vår konkludert med at vi kan tilrå ein redusert investeringspost.

Særleg om prosjekt 61604 – Hovudbrannstasjon

I K-sak 111/17 vart det gjort slikt vedtak 28.09.2017:

1. Kommunestyret godkjenner forprosjekt for ny hovudbrannstasjon.
2. Kommunestyret ber administrasjonen sjå etter alternative tomter.
3. Saka kjem tilbake til kommunestyret i neste møte.

Det er i skrivande stund ikkje valt tomt.

11 Vurdering og konklusjon

Herøy kommune har ein ambisjon om å vere «ei båtlangd føre» og vere «ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i». Kommunestyret har vidare vedteke ein strategi for utvikling av lokalsamfunnet og organisasjonsutvikling gjennom Samfunnsdelen av Kommuneplanen og Kommunekompasset.

Kommunekompasset, medarbeidarundersøkinga, brukarundersøkingane, innbyggjarundersøkinga og lokaldemokratiundersøkinga viser at kommunen er ein gjennomsnittskommune på dei aller fleste område. Samanfatta er inntrykket frå undersøkingane at kommunen har utfordringar på fylgjande hovudområde.

- Manglande samhandling internt i administrasjonen, mellom politikk og administrasjon og mellom kommune og eksterne aktørar.
- Mangel på respekt mellom kommune og innbyggjarane, mellom politikk og administrasjon og mellom politikarane.
- Mangel på tillit mellom kommune og innbyggjarane, mellom politikk og administrasjon og mellom politikarane.

Dette må takast på alvor og settast inn tiltak for å

- **Styrkje samhandlinga** på alle plan
- **Byggje respekt** internt og eksternt
- **Byggje tillit** internt og eksternt.

Det er krevjande å finne ein balanse mellom stramme, men fagleg forsvarlege rammer for tenestetilbodet, og investeringsrammer som legg til rette for utvikling, busetjing, næringsetablering og sikrar ein forsvarleg standard på bygningsmassen.

I rådmannen sitt framlegg til budsjett og økonomiplan er det prøvd å synleggjere kva for investeringar det er behov for dersom kommunen skal forlenge levetida for eksisterande bygningmasse med forsvarleg standard og ha ei strategisk satsing for busetjing og næringsetablering.

Investeringsbudsjettet:

Rådmannen har prioritert investeringar som kan gje næringsetablering, sentrumsutvikling, bulyst og folketalsvekst og dermed sikre vekst i skattegrunnlaget og rammetilskot i tillegg til å sikre ein forsvarleg standard på bygningsmassen.

I investeringsbudsjettet er det lagt inn 2 nybygg:

- Ny brannstasjon
- Fleirbrukshall ved Einedalen skule

Dette er nybygg som har pressa seg fram pga Arbeidstilsynet sine krav og ved at Einedalen skule ikkje har gymsal/Herøyhallen er sprengd.

Kommunedelplanen for bustadpolitikk vart vedteken i K-sak 14/16. Kommunen har 140 utleigebustader rundt i kommunen. I planarbeidet kom ein fram til kommunen kan selje 30 bueiningar og bruke midlane til å reinvestere i 18 nye einingar. Det er ein føresetnad at kommunen sel bustadane til dei som bur der i dag for at forholdet mellom behov for bustad og tilgjengelege bustader ikkje skal verte forverra.

Driftsbudsjettet:

KOSTRA- rapportane konkluderer med at Herøy kommune på mange område ser ut til å vere ein effektiv driven kommune. Men tabellen på side 22 kan tyde på at her framleis er noko å hente.

Gjennom 2016 og 2017 har administrasjonen arbeidd med å skape balanse mellom kommunen sine utgifter og inntekter m.a.

- Kritisk vurdert tenestenivået i forhold til standarden i dag og kva som er forsvarlege tenester.
- Analysert den administrative organiseringa og bruk av administrative ressursar.

I 2016 vart det trekt inn fylgjande stillingar:

- 1,0 stilling som folkehelsekoordinator/kulturarbeidar
- 0,3 stilling økonomi/personal

I 2017 står fylgjande stillingar vakante:

- 1,0 stilling rådmann/assisterande rådmann
- 1,0 stilling Servicetorget

I tillegg er 0,8 stilling i administrasjonen i pleie og omsorg inndratt.

I 2018 vil eg rå til at

- 1,0 stilling som assisterande rådmann vert inndratt
- 1,0 stilling i Servicetorget vert ståande vakant
- 1,4 stillingar vert ståande vakante i økonomiavdelinga/dokumentsenteret fram til avklaring rundt samarbeidsprosjektet med Vanylven (1. Juni 2018).

Eit budsjett og ein økonomiplan skal vere eit styringsverktøy og om det ikkje er reelt, vil det heller ikkje vere eit styringsverktøy for administrasjon og politikarar.

Rådmannen ser no at tillegg til til vakansar og rammeinnsparingar er det behov for permanente innsparingstiltak som vil ha innsparingseffektar på lenger sikt (utover det enkelte budsjettår). Eg kjem difor med framlegg om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.

Herøy kommune er ein av relativt få kommunar som enno ikkje har innført eigedomsskatt. Det gjer at driftsrammene (når ein tek omsyn til løns- og prisvekst) minkar år for år. Dette kombinert med auka kostnadar knytt til renter og avdrag gjer at kommunen er pressa økonomisk. Trass i dette har kommunen klart seg brukbart dei siste åra, mykje takka vere lojale tilsette og tillitsvalde.

Eigedomsskatt frå 2019 vil kunne gi ei inntekt på om lag 8-10 mill kr per år forutsett ein skatt på 1 promille av formuesverdien.

Dersom det i løpet av 2018 ikkje lukkast å finne tiltak som meir permanent reduserer kostnadene/aukar inntektene, ser eg ikkje anna råd enn at kommunen må vurdere innføring av eigedomsskatt.

12 Foreslåtte tiltak som per no ikkje er ein del av budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021

Driftstiltak førebels ute av lista

Driftsformål m/finansiering	2018	AVD
	Kostnad	
Auka betaling til Sunnmørsbadet AS	300	Pol leing
Ny stilling Personalarbeid	700	Stab
Barnehage, spesialpedagogisk hjelp	400	Oppvekst
Ekstra assistentar funksjonh barn i barnehage	1250	Oppvekst
Erstatte ubunden til for pedagogar i Barneh	615	Oppvekst
Auka tid til leing i skulen	445	Oppvekst
Digitale læremiddel	150	Oppvekst
Spesialundervisning grunnskule	600	Oppvekst
Meir hjelpepersonale Myrvåg legesenter	590	Helse og omsorg
Endra avtaler fastlegar	1500	Helse og omsorg
Interkommunal TIBIR satsing	120	Helse og omsorg
Oppreisingsordning tidlegare barneheimsbr	400	Helse og omsorg
Rekruteringsplan fastlegar	300	Helse og omsorg
Styrking barnevern	735	Helse og omsorg
Styrking av fysioterapitenesta	545	Helse og omsorg
Styrking psykisk helsevern	1110	Helse og omsorg
Tilskott skulehelsetenesta	1540	Helse og omsorg
Kvardagsrehabiliteringsteam oppretting	820	Helse og omsorg
Auka brukarbehov avlastninga	940	Helse og omsorg
Familiestøtte, miljøarbeid	150	Helse og omsorg
Reasfaltering av vegar	500	Samfunnsavd
Auka vedlikehald løpande byggdrift	300	Stab
Auka løyving planlagt vedlikehald	1000	Stab
Auka løyving rehabilitering av utleigebust.	150	Stab
SUM REGISTRERTE YNSKJER OM AUKA DRIFT	15160	

Fosnavåg, 08.11.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen
Økonomileiar

**BUDSJETT- OG
ØKONOMIPLAN-
KOMMENTARAR**

2018

OG

2018-2021

FRÅ AVDELINGANE

INNHALDSLISTE

Politisk og administrativ leing	1
Stab	
Stab, innkjøp og dokumentsenter	2
Servicetorget	6
Økonomiavdelinga	8
Personal- og organisasjonsavdelinga	10
IKT avdelinga	12
Eigedomsavdelinga	16
Investeringsiltak i kommunale bygg 2018-2021	
K-sak 112/17	26
Oppvekst	41
Helse og omsorg	50
Samfunnsutvikling	59
Tilleggsnotat til K-sak 121/17	65
Felles Digitaliseringsstrategi	69
Kyrkjeleg Fellesråd	70

NOTAT

Til: Rådmannen

Frå: Rådmannen

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
18.09.2017

BUDSJETTKOMMENTARAR. ANSVAR 1011, 1012 OG 1221.

Ansvar 1011 Politisk leing

I samsvar med vedtaket i F-sak 117/17 Godtgjersle til ordførar under sjukedom er løyvinga på dette ansvaret oppjustert med ca 300.000 kr.

Ansvar 1012 Valg

Det er ikkje budsjetttert med noko på dette ansvaret i 2018 då det ikkje er valår (det er løyvd 366.000 kr på dette ansvaret i 2017).

Ansvar 1221 Rådmann/assisterande rådmann

I samband med omorganiseringa gjekk stillinga som assisterande rådmann ut. Løyvinga på dette ansvaret er difor redusert med ca 1,0 mill. kr i 2018 i forhold til 2017.

Med helsing

Olaus-Jon Kopperstad

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Kommunalsjef stab

Saksnr
2017/715

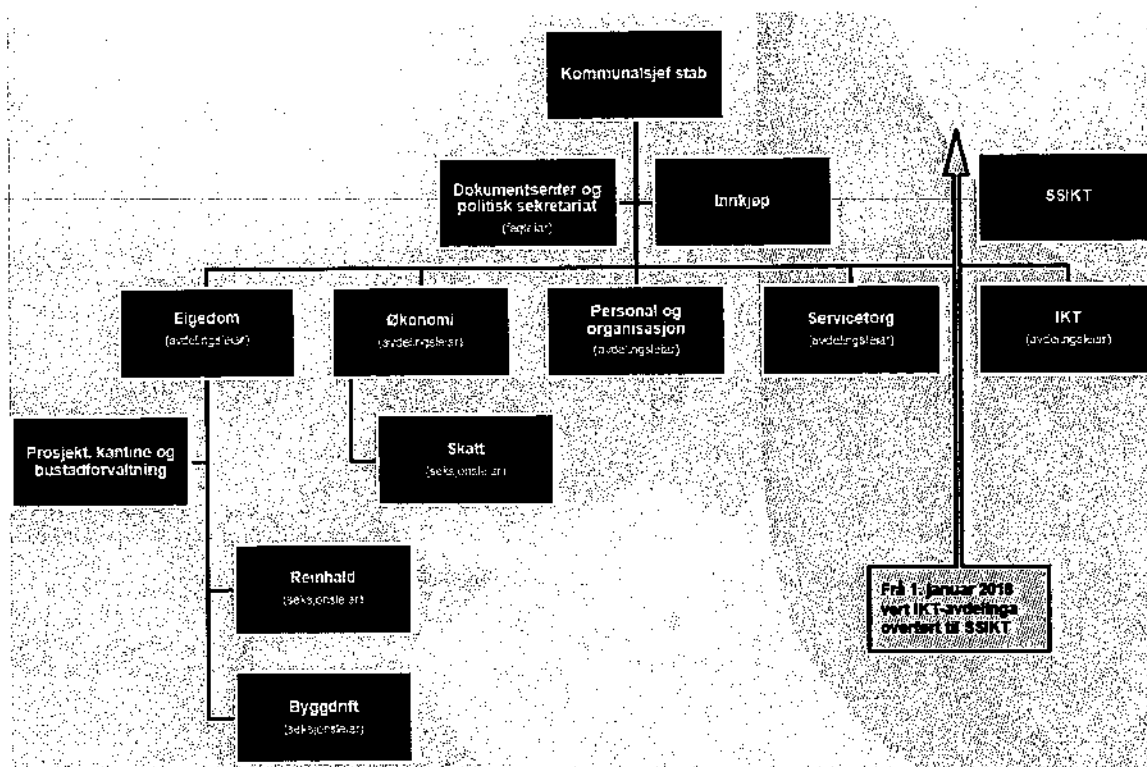
Arkivkode
124

Dato
07.09.2017

BUDSJETTNOTAT KOMMUNALSJEF STAB, INNKJØP OG DOKUMENTSENTER

1. Generelt

Organisasjonskart Stab, Herøy kommune per 1. juli 2017:

2. Ansvar og oppgaver

Kommunalsjef Stab har fått delegert overordna mynde for stabstenestene i Herøy kommune frå rådmannen. Kommunalsjef Stab har delegert mynde til avdelingsleiarane i Stab innanfor respektive fagområde. Dokumentsenter/politisk sekretariat og Innkjøp er organisert direkte under Kommunalsjef Stab.

Dokumentsenteret og politisk sekretariat har ansvaret for kommunen sitt sak- og arkivsystem, intern fagstøtte, sekretariatfunksjonen ved politiske møte og er kommunen sitt valsekretariat.

Innkjøp skal syte for tenlege og samordna innkjøpsrutinar i Herøy kommune i tråd med gjeldande lov- og regelverk, gjennomføre anbodskonkurransar og koordinere innkjøpsverksemda. Innkjøp driv rådgjeving og har oversyn over gjeldande avtalar. Innkjøp har ansvar for dialogen med innkjøpssamarbeidet ved Ålesund kommune.

3. Utviklingsmål tenester

Utviklingsmåla for Stab generelt må sjåast i lys av vedtaket som kommunestyret gjorde den 31. august 2017:

«Herøy kommune er positive til å utarbeide ein interkommunalt samarbeidsavtale med Vanylven kommune på stabsnivå, med felles leiar for fagfelte økonomi og personal- og organisasjon frå 1. januar 2018.

Herøy kommune og Vanylven kommune ynskjer å utarbeide samarbeidsavtale med mål om å etablere eit felles servicekontor og dokument/arkiv i Vanylven kommune. Herøy kommune skal ved eit slik samarbeid ta ut ein effektiviseringsgevinst på 0,5 årsverk i løpet av prosjektperioden.

Samarbeidsprosjektet går over 2 år med påfølgande evaluering.»

Uavhengig av samarbeid med Vanylven kommune, skal Dokumentsenter/politisk sekretariat og innkjøp støtte og syte for å lever gode tenester innanfor sine respektive fag- og ansvarsområder, jf. ovanfor.

På noverande tidspunkt er det ikkje råd å sei noko konkret, anna enn at arbeidet med prosessen har byrja og ein skal etablere arbeidsgrupper basert på fag.

Konkretisering av utviklingsmåla for 2018 vert gjort i årsplan.

4. Utfordringar og overordna vurderingar

Nedgang av ressursar:

Utfordringa for Dokumentsenteret/politisk sekretariat er nedgang ressursar grunna delvis oppseiingar. Fagområdet «eig» i utgangspunktet 2,5 stillingar. Frå 1. januar 2018 vil det verte redusert med 0,6 stillingar til samla 1,9 stillingar.

Ope landskap:

Det har kome innspel om at kontorlokale (ope landskap) i rådmannsfløya ikkje er optimalt for Dokumentsenteret/politisk sekretariat. I den samanhang vert det peika på støy og trafikk, som påverkar konsentrasjonen og arbeidsmiljøet m.m.

5. Konsekvensar av vidareføringa av verksemda

Nedgang ressursar:

Kommunalsjef Stab kan vanskeleg sjå føre seg at Dokumentsenteret/politisk sekretariat kan støtte sine arbeidsoppgåver og ansvar på ein fagleg forsvarleg måte utan at det vert i verksett tiltak. Det er to alternative tiltak som synest nærliggande:

- a) Rekruttering av ny medarbeidar i 60% stilling.
- b) Samarbeid med Vanylven kommune der ansvar og oppgåvefordeling vert organisert slik at rekruttering ikkje vert naudsynt.

Ope landskap:

Kommunalsjef Stab kan vanskeleg sjå føre seg at Dokumentsenteret/politisk sekretariat kan støtte sine arbeidsoppgåver og ansvar på ein fagleg forsvarleg måte utan at det vert i verksett tiltak. Det er to alternative tiltak som synest nærliggande:

- a) Ombygging til cellekontor eller oppsett av skiljeveggar.
- b) Ein vurderer i fyrste omgang om ein kan finne tenlege løysingar på noko sikt, ved å sjå på det totale kontorbehovet samla og fri-stilling av andre kontor ved rådhuset.

6. Konsekvensar ved omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Det vert synt til det som er skrive over, og saksframlegg 2017/760 og Kommunestyrevedtak av 31. august 2017 om samarbeid med Vanylven kommune.

7. Forslag til endringer og nye tiltak

Det vert synt til det som er skrive over, og saksframlegg 2017/760 og Kommunestyrevedtak av 31. august 2017 om samarbeid med Vanylven kommune.

8. Kommenterar til drift og investering

- a) Ombygging til cellekontor eller oppsett av skiljeveggar.

Grovt prisestimat er sett til kring 100 000,- ved bygging av cellekontor eller skiljeveggar.

- b) Rekruttering av ny medarbeidar i 60% stilling.

Dette ligg innanfor forslaget til budsjettet for 2018, og er slik sett ei vidareføring av budsjettet frå 2017.

- c) Auka lisenskostand på kr. 63 000,- som fylgje av at IKT-avdelinga i vert overført til SSIKT.

Lisenskostandar for Ephorte, som tidlegare har blitt budsjettert over IKT-budsjettet, vert overført til budsjettet for Dokumentsenteret/politisk sekretariat, som «eigar» av programmet.

Jan Vidar Dammen-Hjelmeseth
Kommunalsjef Stab

Fosnavåg 22.09.17.

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Servicetorget

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
20.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR SERVICETORGET

1. Generelt

Servicetorget vart frå 01.01.2017 ei avdeling i seksjon Stab. Arbeids- og ansvarsområda er uendra.

31. august 2017 vart det gjort vedtak i kommunestyret om å starte arbeidet med ein intensjonsavtale om samarbeid med Vanylven kommune på stabsnivå. Servicetorget og oppgåver lagt til Servicetorget vert ein del av det som skal vurderast. Samarbeidsprosjektet skal gå over 2 år.

Servicetorget er ofte det fyrste kontakten innbyggjarane har med kommunen. Servicetorget skal gi god service, yte gode tenester overfor innbyggjarane og sørge for skjerming av baklandet slik at dei får arbeidsro til sine oppgåver.

2. Utfordringar

Servicetorget har i snart 2 år hatt vakanse i 100 % stilling.

Ved oppstart av Servicetorget hadde ein 5,5 stillingsheimlar. I dag har ein 4,5 stillingsheimlar.

Vakansen i servicetorget er ei 50 % stillinga som har vore i Servicetorget sidan oppstart for over 15 år sidan (50 % vart flytta til anna avdeling på eit tidlegare tidspunkt). 50 % vart oppretta i samband med bygging av Fosnavåg konserthus.

Etter at stillinga vart halde vakant har arbeidsoppgåvene vore uendra. Ein opplever heller at arbeidsmengda har auka innanfor enkelte områder.

Ein har vanskar med å få gjort dei oppgåvene ein skal utføre og gjere det ein får gjort på ein fagleg god måte. Det er ikkje rom til å tenke vidareutvikling og forbetring av tenestene.

Med bemanninga ein har er personalressursane bunde opp i opningstida 08.00-16.00. Ein har stor vanskar med å få trekke seg tilbake for å arbeide skjerna eller få fagleg påfyll ved å ha organisert opplæring og kurs.

Redusert bemanning har ført til stor slitasje på dei tilsette. Drifta kan ikkje halde fram med same nivå innanfor dei rammene ein har.

3. Konsekvensar av vidareføring av verksemda

Om ein framleis skal halde fram med vakanse i Servicetorget må det settast iverk tiltak slik at ein unngår ytterlegare belastning for dei tilsette.

For innbyggjarane i kommunen har Servicetorget ein viktig rolle. Det er personalressursen som jobbar i Servicetorget som er den store ressursen med sin kompetanse om organisasjonen og tenestene som vert utført.

Innbyggjarane får mange tenester utført på ein plass og det er stort fokus på god service og positiv omdømebygging for kommunen. Skal Servicetorget i framtida yte gode faglege tenester, vere denne arenaen for innbyggjarane og ressursen for kommunen, er det viktig at ein har naudsynte personalressursar for å utføre oppgåvene.

4. Omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Servicetorget er positiv til omstilling og arbeidet som er starta om samarbeid med Vanylven.

I ein overgangsperiode ser ein at dette vil krevje ekstra fokus og meirarbeid.

Det vert synt til det som er skrive over med tanke på standardreduksjon og nedlegging av tenester.

5. Drift og investering

Med bakgrunn i det som er skrive over er det viktig at som er vakanse vert tatt inn i budsjettet og stilling lyst ut.

Servicetorget har ikkje lagt fram investeringstilbak, men vil, om rammene gir rom for det, ha fokus på fleire digitale møteplassar for innbyggjarane. Eksempel kan vere chat.

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Økonomiavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
04.10.2017

BUDSJETTKOMMENTARAR ØKONOMIAVDELINGA 2018-2021

1. Generelt

Økonomiavdelinga frå 01.01.2017 ei avdeling i seksjon Stab. Arbeids- og ansvarsområda er uendra.

31. august 2017 vart det gjort vedtak i kommunestyret om å starte arbeidet med ein intensjonsavtale om samarbeid med Vanylven kommune på stabsnivå. Økonomiavdelinga og oppgåver lagt til avdelinga vert ein del av det som skal vurderast. Samarbeidsprosjektet skal gå over 2 år.

Økonomiavdelinga er ei avdeling som har mykje kontakt med andre avdelingar i kommunen og opp mot innbyggjarane og verksemdene i kommunen (spesielt skatt).

2. Utfordringar

For økonomiavdelinga sin del (eks skatt) er utfordringane knytt til endring av regelverk og nye måtar å utføre arbeidsoppgåvene på.

Vi fører frekneskapen til fellesrådet, sokna, landbrukskontoret og opplæringskontoret for lærlingar i tillegg til Herøy kommune sin rekneskap. Organisasjonsendringane kommunen har vore gjennom siste året har ført til mykje ekstraarbeid for oss med omsyn til nye oppbyggingar i rekneskapssystemet Agresso.

Trass i utvida arbeidoppgåver, endra regelverk etc har utviklinga i talet på årsverk blitt redusert dei siste åra. Med dagens bemanning klarer vi å utføre dei arbeidsoppgåvene vi er sett til å løyse, men internkursing, internkontroll etc vert nedprioritert.

3. Konsekvensar av vidareføring av verksemda

Med dagens budsjett og dagens bemanning skal vi klare å utføre det arbeidet vi er sett til å gjere med det omfang og den kvalitet vi har i dag.

4. Omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Økonomiavdelinga er avventande til samarbeidsprosjektet med Vanylven kommune. Dette fordi vi per i dag veit for lite om kva endringar som blir resultatet av prosessen og kva meirarbeid dette kan føre til for avdeling – både når det gjeld økonomi og skatt.

I økonomiavdelinga blir det ei 0,8% stilling vakant frå 01.01.2018. Kva som vil skje med denne er usikkert per dato, men om den blir ståande vakant vil det resultere i mindre kontrollarbeid, mindre saksførebuing og store utfordringar knytt til å arbeide inn mot samarbeidet med Vanylven.

5. Drift og investering

Ingen spesielle tiltak med unntak av evt tilsetjing i vakant stilling.

Med helsing

Geir Egil Olsen

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Personal- og organisasjonsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
19.09.2017

BUDSJETTNOTAT PERSONAL- OG ORGANISASJONSAVDELINGA

1. Generelt

Budsjettkommentarane byggjer på signal om endringar i rammevilkår og dei organisasjonsendringar som har skjedd det siste året.

2. Ansvar og oppgåver

Personal- og organisasjonsavdelinga har ein stab-, støtte- og utviklingsfunksjon innanfor nemnte område. Vi kan i hovudsak dele desse fagområda i tre, der lønn-, personal- og organisasjonsarbeid ligg innanfor fagfeltet som Personal- og organisasjonsavdelinga skal vere med på å utvikle og styrkje, samt vere pådrivar og rådgjevar for. Avdelinga har også ei viktig rolle med å vere relasjonsbyggjar mellom arbeidstakarorganisasjonane og arbeidsgjevar Herøy kommune.

Personal- og organisasjonsavdelinga har ansvar for å følge opp og vere i dialog med eksterne samarbeidspartnarar i høve til pensjon, sjukepengar, IA, oppfølging av tilsette og bedriftshelseteneste.

3. Utviklingsmål tenester

Uavhengig av om samarbeidet med Vanylven vert effektivt eller ikkje, er målet for Personal- og organisasjonsavdelinga å levere gode tenester til kundane våre ved å vere med på å utvikle organisasjonen gjennom opplæring og rettleiing som hevar kvaliteten på tenestene. Med dette meiner vi at vi skal levere riktige tenester til riktig tid, og det same må gjelde for dei interne kundane våre.

Tenestene våre er avhengig av at vi utnyttar eksisterande system betre og at vi tek i bruk nye.

10.

Mange av dei tenestene som Personal- og organisasjonsavdelinga jobbar med er ikkje direkte kvantifiserbare, og resultata oppstår i relasjon og samarbeid med andre sektorar, avdelingar eller seksjonar.

4. Utfordringar og overordna vurderingar

Personal- og organisasjonsavdelinga har frå 01.07.17 mindre personalressursar til å utføre dei forventa tenestene i organisasjonen, noko som gjer at kapasiteten vert redusert. I tillegg til at kapasiteten er redusert, er også kompetansen ved avdelinga redusert. Mindre kompetanse gjer at vi blir dårlegare rusta til å meistre komplekse oppgåver og oppgåver som stiller krav til formell kompetanse.

Korleis vi skal handtere desse utfordringane vil vere avhengig av om det blir eit samarbeid med Vanylven eller om det blir Herøy kommune sine interne og eksterne rammevilkår som legg føringane.

5. Konsekvensar av vidareføring av verksemda

Med utgangspunkt i personalsituasjonen må avdelinga gjere val om kva tenester som skal prioriteras og til kva «kvalitet» vi skal tilby tenestene. Det er også eit spørsmål om å jobbe smartare. Det er likevel eit gap mellom det som er forventa at vi skal levere og dei ressursane som vi disponerer.

Dersom vi ser situasjonen for avdelinga i Herøy kommune isolert sett, vil det vere naudsynt å rekruttere eller omdisponere ressursar som ligg til Stab for å kvalifisere til dei oppgåvene som skal utførast.

6. Konsekvensar ved omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Sjå punkta ovanfor.

7. Forslag til endringar og nye tiltak

Sjå punkta ovanfor.

8. Kommentatarar til drift og investering

I budsjett for 2018 er det føreslått å styrkje talet på tilsette med ei 100% st. Behovet for ressursar må likevel sjåast i forhold til eit eventuelt samarbeid med Vanylven og dei samla ressursane og kompetansen som då er til rådvelde.

Med helsing

Ann Kristin Eiken

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: IKT-avdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
22.09.2017

BUDSJETTKOMMENTARAR 2018 IKT-AVDELINGA

1. Generelt

21.08.2017 vart det gjort vedtak i kommunestyret om organisering av interkommunalt IKT-samarbeid SSIKT.

Nye vedtekter og ny organisering for Søre Sunnmøre IKT vert etablert frå 01.01.2018. Dette inneber overføring av IKT-personell frå Herøy kommune til SSIKT.

2. Ansvar og oppgåver

SSIKT tilbyr standardiserte IKT-tenester som skal støtte dei tilsette i Herøy kommune i sitt daglege virke. Avdelinga leverer eit breitt spekter av IKT-tenester og har ansvar for infrastruktur, applikasjonar, telefoni og brukarstøtte.

SSIKT skal støtte opp om effektiv tenesteproduksjon og levere trygge og stabile IKT-tenester. I tillegg til dagleg brukarstøtte har avdelinga ansvar for planlegging, installasjon og operasjonell drift av infrastruktur, telefoni, maskin- og programvare.

SSIKT skal sikre at kommuneleiinga får strategiske råd i arbeidet med digitalisering av kommunale tenester, samt sørge for økonomisk og effektiv drift av eksisterande løysingar.

- Utarbeide IKT-strategi og digitaliseringsstrategi
- Drift og vedlikehald av kommunens IKT-system (applikasjon, nettverk, maskinpark)
- Innkjøp av IT-utstyr

- Leverandøravtalar, lisenshandsaming
- Brukarstøtte
- Bistå i byggeprosjekt
- Telefoni, samhandling

3. Utviklingsmål tenester

SSIKT vil nytte punkta i tenestenivåavtalen (SLA) som utviklingsmål for 2018. Dette er ein avtale mellom SSIKT og Herøy kommune som avklarar kva oppgåver som ligg til SSIKT og kva nivå ein skal levere på. Avtala seier i tillegg noko om kva det er forventa at kvar enkelt brukar av systemet må kunne sjølv. Eit av dei viktigaste punkta i det vidare arbeidet med SSIKT er at vi har ein felles og heilskapleg plan på kva vi skal levere, til kva tid og på kva nivå.

Vi skal måle oss sjølve på:

- Responstid på brukarstøtte (både telefon og e-post)
- Løysingstid på ulike saker ut frå kategori (kritisk, høg, normal og låg)
- Oppetid på dei ulike fagprogramma.
- Oppetid på nettverk.

4. Utfordringar og overordna vurderingar

Kommunen vert stadig meir avhengig av IKT for å løyse sine oppgåver og levere gode tenestar til innbyggjarane. Områder der ein nyttar IKT vert fleire og utfordringar med å prioritere og standardisere vert større. Utviklinga har gått frå ei rekke frittståande fagsystem og applikasjonar, til krav om integrerte løysingar der informasjonen vert utveksla på tvers av organisasjon og forvaltningsnivå. Det er klare forventningar om fleire digitaliserte og meir tilpassa tenester for innbyggjarar, næringsliv, organisasjonar og tilsette.

Samordning av IKT-ressursane og felles ressursar på utbygging og drift skal gi meir stabil og sikker drift. Rett utnytta, aukar det kommunane si evne til å møte teknologiske krav og utfordringar, og vil styrke arbeidet innanfor digitalisering og drift, spesielt av dei døgnkontinuerlege tenestene.

5. Konsekvensar av vidareføringa av verksemda

Overføring av IKT-personell frå kommunane til SSIKT frå 01.01.2018, vil føre med seg endra kostnader i IKT samarbeidet. Alle kommunar må betale for IKT personell etter avtalt fordelingsnøkkel, men dei vil få reduksjon i eigne budsjett ut frå lønnskostnaden for det IKT-personalet dei fører over til SSIKT. Endringa vil gje ulike utslag avhengig av kor mange IKT-tilsette frå den enkelte kommune som går inn i ordninga og løinsnivået som varierer noko mellom samarbeidskommunane.

13500 - Kjøp frå kommunar

Justert i forhold til siste versjon av driftsbudsjettet for SSIKT. Det kan kome mindre endringar.

6. Konsekvensar ved omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester.

Omorganisering av IKT-ressursar opp mot SSIKT vert i verksett 01.01.2018. Avdelinga stiller seg positiv til denne omorganiseringa og ser det som naudsynt for å kunne levere solide tenester med dei ressursane ein har til rådvelde.

7. Forslag til endringar og nye tiltak

a) Driftstiltak
Sjå punkta ovanfor.

b) Investeringstiltak

IKT-avdelinga ynskjer å behalde den årlege lokale investeringsramma på 2 000 000. Det er framleis naudsynt med lokalt investeringsbudsjett av denne størrelsen då kommunen må dekke lokale kostnader knytt til:

- Kabling av bygg
- Datamaskiner, tynne klientar og skjermar, nettverkskomponentar samt anna IKT utstyr
- Projektor, smartboards og liknande
- Kabling av bygg, utbygging av trådløst nettverk
- Kabling mellom bygg, fiber, og liknande
- Andre lokale prosjekt som kan knytast til IKT

8. Kommentarer til drift og investering.

Tala i budsjettforslaget er i samsvar med gjeldande kostnader knytt til kjøp av tenester frå SSIKT pr. d.d.
Kjent innkjøp av varer og tenester er prisjustert for 2018.

Med helsing

Guro Gausemel

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Egedomsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
07.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR 2018 - EIGEDOMSAVDELINGA

1. GENERELT

Budsjettkommentar 2018 er utarbeida av egedomsleiar etter drøffingar med avdelingstab, herunder også verneomboda for seksjon Reinhald og verneombodet for seksjon Byggdrift.

Når det gjeld kap. 7 er også forslag til investeringsplan for 2018-2021 drøfta med rådmannens leiargruppe, den einskilde sektor og med hovudverneombodet

2. ANSVAR OG OPPGÅVER

Egedomsavdelinga er ansvarleg for forvaltning, drift, vedlikehald og vidare utvikling av kommunens bebygde egedomar. Avdelinga sitt ansvarsområde er såleis knytt til kommunale formålsbygg og utleigebustadar i heile livsløpet, frå fyrste spadetak via forvaltning, utleige, teknisk drift og reinhald, vedlikehald, ombygging, tilbygging og anna oppgradering til eventuell miljøsanering og riving.

Egedomsavdelinga er også ansvarleg for startlån og tilskot til etablering og tilpassing samt mindre serviceoppgåver (primært kantinedrift ved Herøy rådhus).

Organisasjonskartet er oppdatert pr.01.09.2017 og fyl som vedlegg 1 til budsjettkommentaren.

16

3. UTVIKLINGSMÅL FOR TENESTENE

Det er ei målsetting i eigedomsavdelinga sin årsplan for 2017 å utarbeide delmål og/eller nøkkeltal for tenesteutviklinga. Det er utarbeida slike førebelse forslag:

Generelt

1. Sakshandsaming skal vere i samsvar med lov og føreskrift.

Indikator: Klager på sakshandsaminga.

Byggdrift

1. Alle bygningsmessige avvik skal registrerast i Famac.

Indikator: Avvik meldt pr. e-post, telefon eller på anna vis.

2. Direkte innmeldte avvik skal ikkje overstige 600 avvik pr. år.

Indikator: Avviksrapport i Famac.

3. Alle planlagte arbeidsoppgåver skal registrerast som aktivitetar i Famac. Uforutsette oppgåver skal registrerast med mindre det vurderast som unødvendig.

Indikator: Arbeidsoppgåver som ikkje er registrert, men som seksjon Byggdrift likevel jobbar med.

4. Gjennomføringsgraden for eigenkontroll skal minimum vere 50 %.

Indikator: Aktivitetsrapport i Famac.

5. Avsetning til løpande byggdrift skal minimum vere på kr. 30 pr. m2 (basert på totalt 64 000 m2 BTA kommunal bygningsmasse).

Indikator: Budsjettvedtak for det einskilde år.

Bustadforvaltning

1. Bustadar skal klargjerast for utleige innan 30 dagar etter tilbakelevering frå leigetakar.

Indikator: Dato for utkvittering av aktivitet i Famac.

2. Det skal utarbeidast buopplæringsplan for alle nye kontraktsforhold i gjennomgangsbustadar.

Indikator: Antall buopplæringsplanar sett opp mot antall nye kontrakter.

3. Det skal gjennomførast årleg tilsyn i gjennomgangsbustadar.

Indikator: Utkvittering av aktivitet i Famac.

Prosjekt

1. Budsjettpost for planlagt vedlikehald skal minimum vere kr. 100 pr. m2 BTA (basert på totalt 64 000 m2 BTA kommunal bygningsmasse).

Indikator: Årleg budsjettvedtak.

2. Alle vedlikehalds- og investeringstiltak skal gjennomførast i samråd med brukarane og verneombodet.

Indikator: Famac Prosjekt.

3. Alle vedlikehalds- og investeringstiltak skal evaluerast etter gjennomføring.

Indikator: Evalueringsrapport.

Reinhald

1. Kveldsarbeid skal reduserast til det naudsynte minimum.

Indikator: Arbeidstid for den einskilde reinhaldar.

2. Åleinearbeid skal reduserast til det naudsynte minimum.

Indikator: Organisering av arbeidet.

3. Reinholdsplan for kommunale bygg skal digitaliserast.

Indikator: Antall reinhaldarar med tilgang til digital reinholdsplan på nettbrett.

4. Samla reinhaldskostnad skal ikkje overstige 325 kr. pr m2 BRA (basert på 40 000 m2 reinhaldt areal)

Indikator: Årleg budsjettvedtak.

* * *

Underliggende faktagrunnlag er ikkje kvalitetssikra ved ferdigstilling av budsjettkommentar. Ovannemnde delmål og indikatorar er difor førebelse.

4. UTFORDRINGAR OG OVERORDNA VURDERINGAR

Bemanningssituasjon ift. krav om internkontroll

Eigedomsavdelinga har eit omfattande ansvar for internkontroll knytt til kommunal bygningsmasse. Dette ansvaret omfattar heile vårt ansvarsområde, men er særleg omfattande for seksjon Byggdrift og fagområda Bygning, Basseng, Brann, Elektro, Heis og Leikeplass, mellom anna.

Eigedomsleiar har i fleire år argumentert for at internkontrollansvaret skal gjennomførast og dokumenterast i form av ein driftsplan. Driftsplanen inneber at det vert gjennomført regelmessig internkontroll i kommunale bygg etter ein 14-dagars syklus.

Omfanget av internkontrollen må tilpassast det konkrete bygg og vil variere frå besøk til besøk, avhengig av årstid og kva krav det einskilde fagområde stiller til internkontroll. All internkontroll skal registrerast og dokumenterast som aktivitetar i Famac. Avvik som vert avdekkja under tilsynet og avvik som er innmeldt på førehand skal søkast lukkast under tilsynsbesøket.

Ovannemnde organisering er naudsynt for å kunne fylgje dei krav som vert stilt i lovverk og frå tilsynsmyndigheiter, samt for å kunne gjennomføre førebyggjande tilsyn ved kommunale bygg. Det bør vere eit mål for Herøy kommune å avdekke bygningsmessig skade – eksempelvis på tak - så tidleg som råd og - aller helst - før vatnet renn gjennom taket. Ovannemnde organisering vil også sikre betre forutsigbarheit for brukarane av kommunale bygg om kva dei kan forvente av tenester.

Vi har den seinare tid fått nye pålegg frå offentlege tilsynsmyndigheiter om å iverksette internkontroll av elektriske anlegg. Tilsvarande pålegg har vi fått innanfor andre fagområde, og då særleg brann. Ovannemnde er såleis ikkje berre noko eigedomsavdelinga sjølv har funne på, men som offentlege myndigheiter har fokus på innanfor fleire av våre fagområde.

Seksjon Byggdrift har også ansvaret for klargjering av utleigebustadar for ny utleige. Ei ny stilling vil kunne redusere klargjeringstida, dels fordi ein med ei ny stilling har større moglegheit for å avdekke uheldige buforhold under kontraktperioda samstundes som vi ved etterfylgjande klargjering for ny utleige kan nytte eigne personalressursar i større grad enn no. Dermed får vi også utført meir arbeid for dei midlane som vert løyvd til rehabilitering av bustadar, noko vi i hovudsak løyser i dag gjennom innleige av eksternt personell.

Driftstiltak 1: Ny 100 % fast stilling som byggdriftar

Vi har i fleire år argumentert for ei ny 100 % fast stilling som byggdriftar for å løyse ovannemnde oppgåver, men tiltaket har ikkje vorte prioritert i behandlinga av det årlege budsjettet. Etter omorganiseringa av reinhaldet i kommunale bygg (ansvar 6051) meiner vi no å finne rom for ei ny stilling innanfor eksisterande budsjett. Difor ber vi om samtykke til at ny 100 % fast stilling vert oppretta, føresett finansiering innanfor eksisterande ramme.

Kommunale bygg og teknisk levetid

Den tekniske levetida er overskrida for mange bygg med påfylgjande auka risiko for samanbrot av einskilde bygningsdelar som resultat, sjå vedlegg 2. Vi nyttar Herøy omsorgssenter – raud og grøn avdeling – som døme; det siste året har vore prega av teknisk samanbrot i sirkulasjonsledningane over himling, med stadig fleire vasslekkasjar i bygget. Samstundes vert eksisterande himling meir og meir utslitt og har medført både fare for personskade og lettare personskade.

Bygg som i utgangspunktet ikkje har overskride levetida er også er prega av til dels dårleg kvalitet. Dette skuldast dårleg planlegging og val av kvalitet ved utbygging og for lita budsjettavsetning til planlagt vedlikehald.

Driftstiltak 2: Auka løyving til løpande byggdrift

For eigedomsavdelinga inneber ovannemnde at risikoen for uføresette hendingar aukar. Dette stel tid frå alt som er planlagt, aukar kostnadane og risikoen for budsjettsprikk. Avdelingsbudsjettet for dette har vore på 1 mill. kroner sidan 2002 og har i fleire år vorte overskride. Vi har – som for driftstiltak 1 ovanfor – argumentert for dette utan å få prioritert og har no – etter omorganisering av reinhaldet – funne rom for ei delvis oppfinansiering via eiga ramme til totalt kr. 1 700 000.

Budsjettramma bør vere på kr. 2 mill. Vi ber difor om kr. 300 000 i nye driftsmidlar for dette formål.

Auka løyving til rehabilitering av utleigebustadar

Eigedomsavdelinga har i sine budsjett avsett kr. 500 000 til rehabilitering av utleigebustadar. Midlane vart i si tid henta frå budsjettet for planlagt vedlikehald, som vart redusert tilsvarande. Kommunale utleigebustadar kan primært rehabiliterast ved leigetakarskifte. Det er difor vanskeleg å planlegge tidspunkt for rehabilitering. Gjennom ei generell avsetning til slike tiltak kan vi derimot gjennomføre naudsynte tiltak ved leigetakarskifte. Sett i samanheng med tilsetning av ny byggdriftar kan vi også rehabilitere billegare enn når vi leiger inn eksterne til dette.

Driftstiltak 3: Auka løyving til rehabilitering av utleigebustadar

Kommunale bustadar er utsett for stor belastning, mellom anna fordi den einskilde leigetakar har kortare butid enn før og fordi buevna generelt er lågare enn gjennomsnittet. Vi har – som for driftstiltak 1 ovanfor – argumentert for dette i tidlegare budsjettprosessar utan å få prioritert og har no – etter omorganisering av reinhaldet – funne rom for ei delvis finansiering via eiga ramme til kr. 850 000.

Budsjetttramma bør vere på kr. 1 mill. Vi ber difor om kr. 150 000 i nye driftsmidlar for dette formål.

Driftstiltak 4: Statleg finansiering av rehabilitering av flyktningbustadar

Bustadar reservert for flyktningar er særleg utsette for slitasje og skadar. Dette skuldast den sterkt varierende buevna blant flyktningar generelt. Samstundes som eigedomsavdelinga har måtta finansiere klargjering og rehabilitering av slike bustadar over eige budsjett, har Herøy kommune finansiert andre tiltak over statlege integreringstilskot. Rådmannen har i budsjettendringssak hausten 2017 tilrådt å løyve deler av integreringstilskotet for flyktningar til rehabilitering av utleigebustad og ber om at dette prinsippet vert generelt vedtaksfesta i budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021.

Planlagt vedlikehald

Planlagt vedlikehald omfattar bygningsmessige tiltak som er naudsynte for å oppretthalde gjeldande kvalitetsnivå eller for å skifte ut bygningsdelar basert på teknisk levetid. Vedlikehaldsbudsjettet har dei siste åra blitt stadig redusert på grunn av lønsutviklinga, auka byggekostnader og andre forhold som har gjort det naudsynt å redusere budsjettet for å sikre andre forhold i avdelinga.

Driftstiltak 5: Budsjett for planlagt vedlikehald skal vere minimum kr. 70 pr. m2 bygningsmasse BTA.

Budsjettet bør vere på minimum kr. 70 pr. m2 BTA bygningsmasse for å oppretthalde vedlikehaldet på eit forsvarleg nivå og for å hindre ytterlegare negativt vedlikehaldsetterslep. Basert på ei samla bygningsmasse på 64 000 m2 BTA er budsjettet i dag på omlag 40 kr. pr. m2 BTA. Ei auka til kr. 70 pr. m2. medfører årleg vedlikehald for totalt kr. 4,4 mill. Vi har i forslaget til

21

budsjett for 2018 funne rom for totalt kr. 3 000 000,-, noko som inneber ei avsetning på kr. 47 pr. m2.

Budsjettramma bør aukast til kr. 4 mill. Vi ber difor om kr. 1 mill. i nye driftsmidlar for dette formål.

Driftsfinansiering av prosjektleiarlønn

Eigedomsavdelinga si prosjektgruppe er finansiert over investeringsbudsjettet. Det inneber for det fyrste at vedtak om finansiering av kommunale byggeprosjekt må ta omsyn til dette. Likeins må arbeidsoppgåvene tilpassast krava frå kommunerevisjonen. Det betyr i all hovudsak at prosjektgruppa berre kan kan arbeide med dei arbeidsoppgåvene som ein innleigd konsulent ville gjort. Det betyr at alle oppgåver knytt til byggeprosjektets innleiande fase, ligg til eigedomsleiar å gjennomføre.

Driftstiltak 6: Delvis driftsfinansiering av prosjektleiarløn

For å betre ovannemnde situasjon, vert delar av prosjektleiarlønna finansiert over driftsbudsjettet. For 2017 har vi frå økonomiavdelinga fått aksept for å belaste bunde fond med totalt kr. 140 000. For budsjett- og økonomiplanperioda 2018-2021 vert 90 % av prosjektlønna refundert drifta, noko som inneber at 10 % av arbeidstida vert driftsfinansiert. Vedlikehaldsbudsjettet vert difor redusert tilsvarande, jf. driftstiltak 5 ovanfor.

Bassenget ved Stokksund skule

Bassenget ved Stokksund skule er i dårleg forfatning, både bygningsmessig og teknisk. Eigedomsavdelinga legg til grunn at bassenget kan driftast eit år til, før det må stengast for rehabilitering.

Drift av bassenget er arbeidskrevjande då det krev dagleg tilsyn. I tillegg har forfallet påført avdelinga store driftskostnadar siste år. Mellom anna måtte bassenget stengast for ei lengre periode vinteren 2017, noko som sjølvstøtt også reduserte bassengtilbodet for elevane i same periode.

Driftstiltak 7: Nedlegging av bassenget

Nedlegging av bassenget i Stokksund vil redusere driftskostnadane for eigedomsavdelinga og frigjere arbeidstid til andre oppgåver. Samstundes vil ei slik nedlegging føre til at sektor Oppvekst får nye utfordringar, i form av at badetilbodet må støttast via ein revidert avtale med Sunnmørsbadet Fosnavåg. Dei driftsmessige konsekvensane av ei nedlegging av bassenget må såleis greiast ut før endeleg vedtak vert gjort.

Mindre investeringar

Dei siste åra har avdelinga fått berre løyvingar til mindre investeringstiltak medan større byggeprosjekt står på vent.

22

Dei krav som vert stilt til offentleg anskaffelse og sikkerheit, helse og arbeidsmiljø, inneber at mindre investeringstiltak kan vere like krevjande å gjennomføre som store prosjekt. I tillegg kan dei verte meir kostnadskrevjande for kommuna på lang sikt, då ein ikkje nyttar ressursane godt nok. Eit døme på det er investeringar ved Bergsøy skule Borge, som i år mellom anna inneber at vi no sett opp rigg på heile sydvest-veggen for å reparere taket mm. Rikken åleine er kostnadsberekna til omlag kr. 250 000,- og burde vore nytta til å gjere større tiltak i staden for småflikking. Men det har vi ikkje pengar til.

Likeins kan små tiltak gjere det vanskeleg å trekke grenser mtp. estetikk og arkitektur. Når halvparten av dørene i eit bygg vert skifta ut, skal ein då ta utgangspunkt i den stil som allereie er i bygget, eller skal ein fornye seg og håpe at resten av bygget vert prioritert ved seinare høve?

* * *

Ovannemnde utfordringsbilde og driftstiltak er meint dels som orientering om korleis vi løysar utfordringane innanfor eiga budsjettamme (driftstiltak 1, 2, 3, 5 og 6), tiltak der vi ber om ekstra midlar (driftstiltak 2, 3 og 5) dels ei orientering om vedtak vi kjem til å argumentere for i budsjettprosessen (driftstiltak 4) og tiltak vi meiner må greiast ut med tanke på neste års budsjettprosess (driftstiltak 7).

Ovannemnde driftstiltak inneber såleis at vi ikkje ber om ekstra driftsmidlar i 2018, men orienterer om at vi prøver å løyse situasjonen så godt råd er innanfor eksisterande ramme.

5. KONSEKVENSAV VIDAREFØRING AV VERKSEMDA

Vidareføring av verksemda med dagens budsjettamme og bemanningsnivå innebær særleg:

- Mangelfull internkontroll av kommunale bygg. Stadig pålegg frå offentleg tilsyn og mulig dagmulkt og overtredelsesgebyr som resultat.
- Budsjettoverskridingar knytt til løpande byggdrift, eventuelt kvalitetssenking i form av utsetting av naudsynte tiltak. Det kan vi ikkje gjere når vatnet renn gjennom taket, sirkulasjonsledningar over himling sprekk, himling fell ned og skadar folk eller brannalarmanlegget slutter å fungere. Dermed kan vi verte tvungne til å redusere planlagt vedlikehald i staden, noko som igjen aukar risikoen for nye uforutsette hendingar.

6. KONSEKVENSAAR VED OMSTILLING, NEDBEMANNING, NEDLEGGING AV TENESTER

Omstilling

Eigedomsavdelinga er organisert slik den bør vere. Vi viser då særleg til at vi no har ansvaret for kommunale bygg frå fyrste spadetak til siste grabbetak og at vi er utskilt som eiga resultateining, adskilt frå dei tenesteytande avdelingane.

Dette er viktig å oppretthalde, mellom anna med tanke på rollefordeling opp mot forskrift om brannførebyggin og skillet mellom eigedomsforvaltar og tenesteproduksjonen elles. Ei slik inndeling er og i samsvar med kommunal eigedomsforvaltning regionalt og nasjonalt.

Ei eventuell omorganisering til kommunalt eigedomsselskap er under utgreiing; sak om dette vert fremma til politisk handsaming i løpet av hausten 2017.

Nedbemannning

Nedbemannning er ikkje tilrådeleg. Vi er allereie underbemanna. Dette fører pt. til klager frå tilsette på høgt arbeidspress og klager frå brukarar på saksbehandlingstid.

Nedlegging av tenester

Nedlegging av tenester er ikkje tilrådeleg. Vi kan ikkje legge ned ansvaret for kommunale byggeprosjekt eller tilsvarande ansvar for forvaltning, drift og vedlikehald av kommunens bygningsmasse.

7. FORSLAG TIL NYE DRIFTSTILTAK OG INVESTERINGSTILTAK

Forslag til driftstiltak

Eigedomsavdelinga viser til utfordringsbildet ovanfor og dei driftstiltak vi der gjer greie for.

Forslag til investeringstiltak

Eigedomsavdelinga har utarbeida forslag til investeringar for budsjett- og økonomiplanperioda 2018-2021. Denne vert handsama som eiga sak i kommunestyret 28.09.2017. Tiltaka vert også registrert inn i Arena.

8. KOMMENTARAR TIL DRIFT OG INVESTERING

Eigedomsavdelinga har ingen ytterlegare merknader. Våre kommentarar til nye tiltak er gitt under kap. 7.

* * *

24

Med helsing

Robert Myklebust
Eigedomsleiar

Vedlegg

1. Organisasjonskart – Eigedomsavdelinga
2. Kommunale bygg - levetid

Kopi
Avdelingsstab

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Eigedomsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	RMY	Arkivsaknr:	2017/715
		Arkiv:	124

Utvalsaksnr	Utal	Møtedato
145/17	Formannskapet	19.09.2017
112/17	Kommunestyret	28.09.2017

BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2019-2021 - INVESTERINGSTILTAK I KOMMUNALE BYGG

Tilråding:

1. Kommunestyret sluttar seg til investeringsplanen for kommunale bygg slik det går fram av saksutgreiinga.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å arbeide vidare med budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021 basert på ei årleg investeringsramme for kommunale bygg på kr. 50 mill.

Møtebehandling:

Eigedomsleiar Robert Myklebust og prosjektleiar Rolf Henning Hide møtte og orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 19.09.2017

1. Kommunestyret sluttar seg til investeringsplanen for kommunale bygg slik det går fram av saksutgreiinga.

26

2. Kommunestyret ber rådmannen om å arbeide vidare med budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021 basert på ei årleg investeringsramme for kommunale bygg på kr. 50 mill.

Møtebehandling:

Runar Stave kom med framlegg om eit slikt tilleggspkt. 3:

Herøy kommunestyre tek forbehold om at Enova støtte vert godkjent før ein godkjenner EPC-prosjekt eller Enova saker på utsida av EPC prosjekt, dette der søknad til Enova ligg føre.

Det vart røysta punktvis.

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteken.

Framlagt tilleggspunkt 3 frå Runar Stave vart vedteke mot 3 røyster.

Vedtak i Kommunestyret - 28.09.2017

1. Kommunestyret sluttar seg til investeringsplanen for kommunale bygg slik det går fram av saksutgreiinga.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å arbeide vidare med budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021 basert på ei årleg investeringsramme for kommunale bygg på kr. 50 mill.
3. Herøy kommunestyre tek forbehold om at Enova støtte vert godkjent før ein godkjenner EPC-prosjekt eller Enova saker på utsida av EPC prosjekt, dette der søknad til Enova ligg føre.

Særutskrift:

Rådmannens leiargruppe

Eigedomsavdelinga

Hovudverneombodet

27

Samandrag av saka:

Saka gjeld budsjett- og økonomiplan for 2018-2021 – forslag til investeringsplan for kommunale bygg.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Som grunnlag for budsjettprosessen hausten 2018, er det utarbeidd ei oversikt over behov for investeringstiltak i kommunale bygg. Dette som faktisk underlag for etterfylgjande drøftingar fram mot kommunestyret si budsjettbehandling og budsjettvedtak i desember.

Eigedomsavdelinga presenterte førebels kartlegging av investeringsbehov i formannskapet møte 06.06.2017 og i rådmannen si leiargruppe 15.08.2017. Det har deretter vore drøftingsmøte med hovudverneombodet og den einskilde kommunalsjef, og dei avdelingsleiarar og verneombod kommunalsjef har invitert med i prosessen.

Saka omtalar også kostnader knytt til prosjekt 51408 Fleirbrukshall, prosjekt 61604 Hovudbrannstasjon og prosjekt 70020 Energisparekontrakter, sjølv om desse vert handsama i eigne saker. Dette for å sikre ei heilskapleg tilråding til investeringar i kommunale bygg for den komande økonomiplanperioden..

Førebels investeringsramme

Saka byggjer på ei slik førebels investeringsramme:

Tabell 1				
Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generell finansieringspost	- 50 000 000	- 50 000 000	- 50 000 000	- 50 000 000

Ein investeringsplan som over vil vere svært positivt for Eigedomsavdelinga sin arbeidsdag. Eit føreseieleg budsjett gir oss muligheit til å jobbe planmessig over investeringsbudsjettet, både med prioriterte prosjekt og for å redusere vedlikehaldsetterslepet ved kommunale bygg.

Eit føreseieleg investeringsbudsjett er også viktig for dei tilsette då omfanget av investeringsbudsjettet er avgjerande for finansieringa av arbeidsforholdet for eigedomsavdelinga si prosjektgruppe.

28

Investeringstiltak – generelle tiltak

Eigedomsavdelinga har behov for slike generelle investeringspostar:

Tabell 2

Generelle investeringspostar	2018	2019	2020	2021
Brannsikring av kommunale bygg	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Asbestsanering og golvbelegg	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Desentralisert ventilasjon	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Asfaltering av uteområde	500 000	500 000	500 000	500 000
Oppgradering av leikeapparat	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000

Prioritering av tiltak innafor dei ulike budsjettkategoriane vert drøfta med dei ulike sektorane og vernetenesta og handsama i plan- og byggenemnda før gjennomføring. Nokon moment vil vi likevel framheve her:

Brannsikring av kommunale bygg

Budsjettpost for lukking av branntekniske avvik i kommunale bygg. Kommunen sin bygningsmasse er i dårleg forfatning og det er behov for midlar i heile økonomiplanperioden for å lukke avvik som har direkte konsekvens for liv og helse.

Asbestsanering og golvbelegg

Budsjettpost for sanering av asbest i kommunale bygg og tilhøyrande legging av nytt golvdekk då dei aller fleste kartlagde asbestforekomstane er knytt til golvbelegg og tilhøyrande lim. Arbeidstilsynet har pålagt oss å kartlegge kommunale bygg oppført fram til 1987. Kartlegginga pågår og vi vil sanere asbestforekomstar etter alvorsgrad.

Desentralisert ventilasjon

Budsjettpost for etablering av desentralisert ventilasjon i kommunale skulebygg. Eit prøveprosjekt ved Bergsøy skule Borga og syner svært gode resultat. Vi tilrår, i samarbeid med Sektor Oppvekst, å arbeide vidare med desentralisert ventilasjon ved Bergsøy skule Borga og Ytre Herøy ungdomsskule.

Asfaltering av uteområde

Budsjettpost for asfaltering av uteområde ved kommunale bygg. Særleg ved fleire skular og barnehagar er uteområdet heilt eller delvis grusa med den konsekvens dette får for reinhald og slitasje på bygg og brukarar.

Oppgradering av leikeapparat

Budsjettpost for oppgradering av leikeapparat ved kommunale skular og barnehagar. Sjølv om kommunen over ei periode på 4 år har oppgradert det vesentlege av leikeplassutstyr, vil det framleis vere behov for ein budsjettpost for dette også vidare.

* * *

Saksframstillinga vidare omfattar dei konkrete tiltaka rådmannen, etter drøftingar med dei ulike sektorane, tilrår prioritert.

Investeringstiltak – Sektor Stab

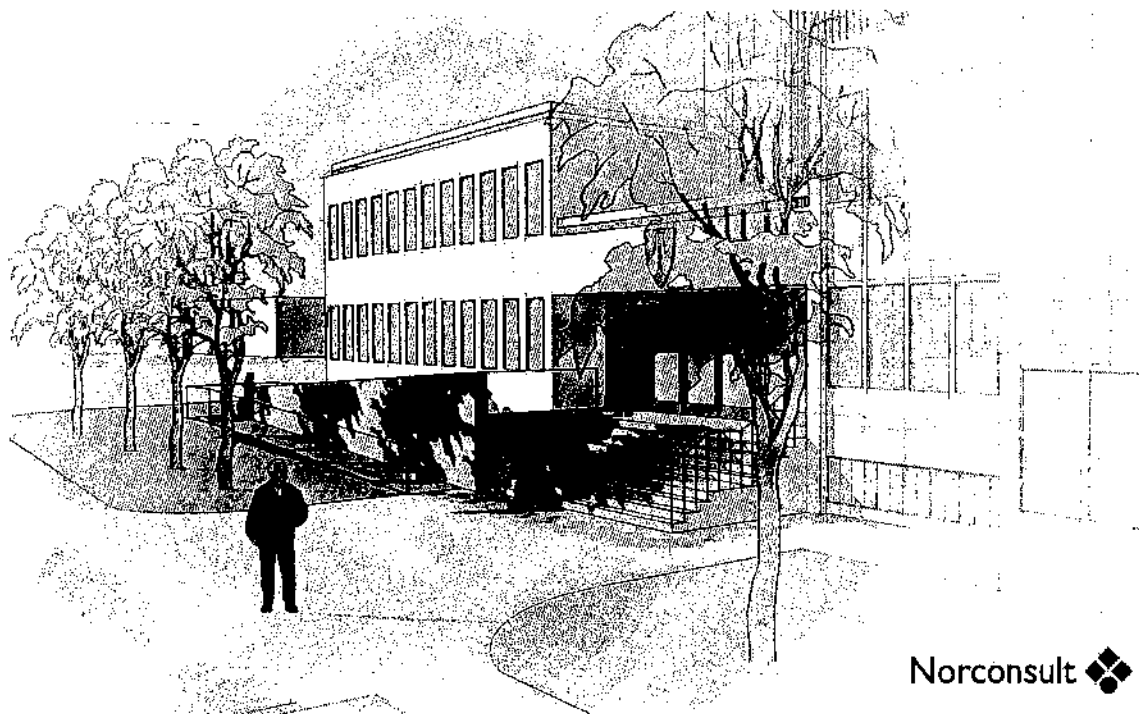
Sektor Stab omfattar Dokumentsenter og politisk sekretariat, Personal- og organisasjonsavdelinga, Servicetorget, Økonomiavdelinga og Egedomsavdelinga. Stab omfattar også innkjøp, som ikkje er organisert som eiga avdeling men underlagt kommunalsjef direkte.

Tabell 3

Sektor Stab	2018	2019	2020	2021
Herøy rådhus	3 000 000	1 500 000		
Industrivegen 19				
Nedre Dragsund 2	1 000 000			
Sum	4 000 000	1 500 000		

Herøy rådhus

Tiltaket omhandlar etablering av ny rullestolrampe og naudsynt ombygging av hovudinngang samt rehabilitering av eksisterande personalheis.

Sivilarkitekt Jon-Erik Vasshaug i Norconsult har utarbeidd forslag til rullestolrampe og ny heisløysing og presiserer at "rådhuset er et flott bygg med fine volum og en markert hovedinngang. Når det introduseres en rampe i dette området må den utføres med omtanke". Difor vert det tilrådd å etablere ei meir forseggjort løysing for rullestolrampe enn dei rimelegaste løysingane marknaden tilbyr.

30

Industrivegen 19

Bygget vert truleg leigd ut i 2017 til næringsaktør som sjølv gjennomfører naudsynt ombygging til si verksemd. Vi ber difor ikkje om tilretteleggingsmidlar for dette bygget.

Nedre Dragsund 2

Tiltaket omhandlar naudsynt ombygging for vidare utleige. Vi har no utarbeida forslag til inndeling av bygget i mindre seksjonar då det over tid har vist seg vanskeleg å finne aktørar som er interessert i større areal. Pt. er vi såleis i forhandlingar med fleire aktørar som samla vil fylle størstedelen av bygget med aktivitet.

Investeringstiltak – Sektor Oppvekst

Sektor Oppvekst omfattar Barnehageavdelinga, Grunnskuleavdelinga, PPT, Kulturskule og Vaksenopplæring, herunder også Internasjonal skule.

Tabell 4

Sektor Oppvekst	2018	2019	2020	2021
Bergslia barnehage	150 000	1 000 000		
Moltu barnehage				
Myrsnipa barnehage				
Nerlandsøy skule				
Bergsøy skule Borga	2 000 000	2 000 000	4 000 000	4 000 000
Bergsøy skule Blåhaugen	3 000 000			
Einedalen skule				
Moltu skule	150 000			
Stokksund skule	1 150 000			
Leikanger skule og grendahus				
Ytre Herøy ungdomsskule		500 000	5 500 000	
Sum	6 450 000	3 500 000	9 500 000	4 000 000

Bergslia barnehage

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for utviding av storbarnsavdeling i front samt generelt lagerbehov. Barnehagen sin arkitektur er så pass krevjande at vi i fyrste omgang ber om planleggingsmidlar for å få skissert ei løysing som kan fungere funksjonelt og arkitektonisk med tenkt gjennomføring i 2019.

Bergsøy skule Borga

Tiltaket omfattar naudsynte tiltak for å forlenge levetida til bygget, særleg rehabilitering av yttertak og fasade, nye vindauger og planlegging av nytt varmeanlegg for bygget då oljefyr som varmekjelde er forbode frå 2020. Avsette midlar er difor foreslått dubla for perioden 2020 og 2021, samanlikna med 2018 og

32

2019. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Bergsøy skule Blåhaugen

Tiltaket omfattar tilbygg for grupperom. Sektor Oppvekst ber om prioritet for dette prosjektet. Prosjektet vert difor søkt igangsett i 2018.

Moltu skule

Tiltaket omfattar naudsynt solskjerming ved bygget.

Stokksund skule

Tiltaket omfattar nye vindu for byggetrinn 1 – ungdomsskulen.

Ytre Herøy ungdomsskule

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for grupperom og telefonrom samt generell lydisolering av administrasjonsdelen då det er svært lytt inn til undervisningsrom og pauserom for undervisningspersonalet. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Investeringstiltak – Sektor Helse og omsorg

For sektor Helse og omsorg er oversikta delt i tre. Tabell 5 omfattar formålsbygg medan tabell 6 og 7 omfattar omsorgsbustadar og gjennomgangsbustadar.

Tabell 5				
Sektor Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021
Solheim dagsenter				
Herøy helsesenter	100 000			
Sjukeheimsvegen 5D Heimeteneste				
Herøy omsorgssenter, raud/grøn	200 000	5 000 000	4 000 000	4 000 000
Herøy omsorgssenter, gul	1 000 000			
Herøy omsorgssenter, blå				
Myrvåg omsorgssenter	250 000		5 000 000	
Herøy produksjon				
Sum	1 550 000	5 000 000	9 000 000	4 000 000

Herøy helsesenter

Tiltaket omhandlar bygging av platting ved pauserommet til Herøy helsesenter, slik at dei tilsette kan ha pause utandørs i fint ver. Pr i dag er det ikkje tilrettelagt for dette ved bygget.

Herøy omsorgssenter - Raud og Grøn avdeling

Tiltaket omfattar fullsprinkling av bygget og utskifting av dører til pasientrom.

Prosjektet innebær også at himling og belysning i fellesareal må oppgraderast. Tiltaket er naudsynt for å sikre ei forsvarleg branntryggleik ved bygget.

33

Prosjektering av fullsprinkling er under utarbeiding, men vert truleg ikkje ferdigstilt tidnok til budsjettprosessen. Vi ber difor om ei rammeløyving for dette og kjem attende med ei spesifikk sak så snart prosjekteringa er ferdigstilt.

Prosjektet er krevjande, men naudsynt.

Herøy omsorgssenter – Gul

Tiltaket gjeld miljøsanering og riving av bygget.

Myrvåg omsorgssenter

Planleggingsmidlar for rehabilitering av kjøkkenfløy. Tiltaket er naudsynt mellom anna for å sikre ein forsvarleg situasjon knytt til båttransport.

* * *

For sektor Helse- og omsorg er det av praktiske årsaker ein eigen tabell 6 for omsorgsbustadar. Sjølv om det ikkje vert foreslått særskilde tiltak for alle desse bygga, vert tabellen presentert i sin heilskap for å synleggjere kva bygg dette omhandlar.

Tabell 6

Sektor Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021
Holmsildgata 16				
Klokkargardvegen 6-20 Solheim				
Kvithaugsmyra 4 Tofteunet				
Myrvågtoppen 33-59				
Ospenesvegen 5				
Sjukaheimsvegen 5 E, Eggesbøtun				
Sjukaheimsvegen 6, Nestun				
Sjukaheimsvegen 7, Tun i Tun				
Sjukaheimsvegen 9, Tun i Tun				
Sjukaheimsvegen 11, Tun i Tun				
Sjukaheimsvegen 13, Tun i Tun				
Toftestøvegen 11				
Øvre Myklebust 1, Myklebusttun				
Sum				

For sektor Helse- og omsorg er det av praktiske årsaker ein eigen tabell 7 for gjennomgangsbustadar. Sjølv om det ikkje vert foreslått særskilde tiltak for alle desse bygga, vert tabellen presentert i sin heilskap for å synleggjere kva bygg dette omhandlar.

Tabell 7

Sektor Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021
Eggesbøvegen 1				
Eggesbøvegen 9				
Eggesbøvegen 53				
Igesundvegen 21				
Rabbegjerdet 3				
Sjukeheimsvegen 10				
Sjukeheimsvegen 14	500 000			
Solbergvegen 2-4				
Solbergvegen 6-8				
Storebakken 3				
Storenesvegen 30-36	500 000			
Tjørvgåvegen 274-276				
Trolldalsvegen 16-18				
Trolldalsvegen 20-22				
Vatnevegen 6				
Øvre Myklebust 15				
Sum	1 000 000			

Eggesbøvegen 1

Bygget vert rive hausten 2017.

Sjukeheimsvegen 14

Tiltaket omhandlar rehabilitering av fasadar og yttertak. Bygget er eigna som framtidig hardbruksbustad og tiltak vil bidra til at bygget kan fungere for dette formålet. Rehabilitering av leilegheiter vert gjennomført ved leigetakarskifte.

Storenesvegen 30-36

Tiltaket omhandlar naudsynt rehabilitering av yttertak og fasadekledning. Bygget inneheld 4 bueiningar, står på skade og må prioriterast dersom det skal kunne nyttast vidare.

35

Særleg om strategi for busetting i gjennomgangsbustad

Som del av budsjettvedtaket i desember, ynskjer også Eigedomsavdelinga generell fullmakt til å avhende gjennomgangsbustadar.

Føresetnaden for fullmakta er at vedtak om sal ligg til rådmann som øvste administrative leiar og at eventuell salsgevinst vert avsett på bunde fond for reinvestering i nye kommunale bustadar.

Gjennomgangsbustadar er meint som eit mellombels butilbod for personar som av ulike årsaker ikkje klarer å skaffe seg bustad sjølv. Målsettinga med ovannemde tankegang er at kommunen skal ha ei meir tilpassa portefølgje av bustadar enn i dag og at leigetakar i aukande grad kan ende opp som eigar av bustaden.

Ein salsmodell byggjer såleis på at salsgevinst vert reinvestert i nye prosjekt og saman med husbankfinansiering og estimert husleige dekkjer det vesentlege av investeringskostnaden for kommunen. Modellen inneber såleis at bustadar vert selde utan samstundes å auke behovet for kommunale bustadar, men frigjev midlar til reinvestering i prosjekt som er tenlege for kommunen.

Modellen medfører også at kommunen over tid får ei bustadmasse som er betre tilpassa behovet og at kommunen vert ein meir aktiv bustadeigar rundt omkring i kommunen.

I samanheng med dette ber vi i forslaget til økonomiplan om ein budsjettpost i 2020 og 2021 til investering i nye bustadar. Målsettinga er å bidra til auka bustadbygging i Fosnavåg sentrum gjennom kjøp av bueiningar i eitt eller fleire prosjekt under planlegging. Tiltaket må såleis sjåast i samanheng med byutviklingsprosjektet i regi av sektor Samfunnsutvikling.

Finansiering av flyktningbustadar via statleg tilskot

Som del av budsjettvedtaket i desember, er det ynskje om eit prinsippvedtak om at tilrettelegging for busetting av flyktningar skal finansierast over det statlege tilskotet til den einskilde flyktning. Dette inneber at statlege midlar også kan finansiere rehabilitering, ombygging og anna tilrettelegging for at spesifikke bustadar skal kunne tene som husvære for flyktningar.

Investerings tiltak – Sektor Samfunnsutvikling

Sektor Samfunnsutvikling omfattar Fosnavåg driftsbasis og brannstasjon, Herøy kulturhus og idrettshall, Fosnavåg konserthus og kino og Herøy gard:

Tabell 8

Sektor Samfunnsutvikling	2018	2019	2020	2021
Fosnavåg driftsbasis / brannstasjon	250 000		5 000 000	
Herøy kulturhus og idrettshall	1 450 000	2 000 000	3 000 000	4 000 000
Fosnavåg konserthus og kino				
Herøy gard	300 000			
Sum	2 000 000	2 000 000	8 000 000	4 000 000

Fosnavåg driftsbasis / brannstasjon

Planleggingsmidlar for ombygging av eksisterande driftsbasis for sektor Samfunnsutvikling si driftsavdeling. Planlegging omhandlar særleg skillet mellom rein/urein garderobe, som har dei same grunnleggande manglande knytt til garderobeforhold som Herøy brann og redning. Arbeidstilsynet har som kjent gitt pålegg om utbetring av tilsvarande avvik for brannstasjon. Det er berre tilfeldig at tilsvarande pålegg ikkje er gitt for driftsbasen generelt.

Tiltaket er tenkt gjennomført i 2020, som er det fyrste sannsynlege tidspunkt for rehabilitering føresett at ny hovudbrannstasjon vert bygd og ferdigstilt seinast i 2019.

Herøy kulturhus og idrettshall

Tiltaket omfattar rehabilitering av publikumstolett i vestibyle underetasje, utskifting av sportsdekket i Herøyhallen og planleggingsmidlar for rehabilitering av fasade og vindauge.

Fasaden står på skade og må rehabiliterast i løpet av få år. Det store bygningsvolumet sett i samanheng med Sunnmørsbadet Fosnavåg AS medfører at fasaderehabiliteringa må skisserast for å sikre ei heilskapleg arkitektonisk løysing. På grunn av den store kostnaden har vi valt å splitte prosjektet opp i byggetrinn for å redusere investeringskostnaden pr. år.

I økonomiplanperioda vil det også vere behov for andre oppgraderingstiltak ved bygget. Dette omfattar særleg tiltak knytt til festsalen og Herøyhallen.

Herøy gard

Brannsikring er fortsatt eit naudsynt tema, særleg i form av utandørs sprinkling av fasadar.

* * *

37

Særleg om prosjekt 51408 - Gymsal/ fleirbrukshall

Det er utarbeidd byggeprogram for gymsal eller fleirbrukshall ved Einedalen skule og vurdert bygging av fleirbrukshall ved Herøy kulturhus og idrettshall.

Byggeprogram vert oversendt til politisk handsaming som eiga sak, men kostnadskalkylane for det alternativ rådmannen har tilrådd, er teke inn i oversiktstabellen under samanfatning, for oversikta sin del.

Særleg om prosjekt 70018 – Energisparekontrakter EPC

Herøy kommune har inngått kontrakt med AF Miljø og Energiteknikk AS om kartlegging av bygningsmassen med tanke på eit eventuelt etterfylgjande samarbeid om gjennomføring av energiltak i kommunale bygg med garantert energisparing.

Det er i gjeldande økonomiplan avsett kr. 15 mill. i 2018 og 2019 for gjennomføring av tiltak. Vi har etter ei vurdering av førebelse rapportar frå leverandøren vår konkludert med at vi kan tilrå ein redusert investeringspost.

Tabell 9

EPC	2018	2019	2020	2021
Rammeløyving	7 000 000	7 000 000		
Sum	7 000 000	7 000 000		

Forslaget til ramme kan reduserast, avhengig av kva investeringsramme kommunestyret legg opp til generelt. Rådmannen kan såleis tilrå eit alternativt budsjett på kr. 7 mill. i kvart av åra 2018 og 2019 føresett ei stabil og forsvarleg investeringsramme generelt for kommunale bygg i åra framover.

Særleg om prosjekt 61604 – Hovudbrannstasjon

Det er utarbeidd eit forprosjekt for ny hovudbrannstasjon og eit alternativt forprosjekt for rehabilitering og tilbygg til eksisterande driftsbasis og brannstasjon.

Forprosjektet vert oversendt til politisk handsaming i eiga sak, men kostnadskalkylane for det alternativ rådmannen har tilrådd, er teke inn i oversiktstabellen under samanfatning, for oversikta sin del.

38

Samanfatning

Ovannemnde oversikt medfører slikt forslag til investeringsbudsjett bygg for 2018-2021:

Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Sektor Stab	4 000 000	1 500 000		
Sektor Oppvekst	6 450 000	3 500 000	9 500 000	4 000 000
Sektor Helse og omsorg	2 550 000	5 000 000	9 000 000	4 000 000
Sektor Samfunnsutvikling	2 000 000	2 000 000	8 000 000	4 000 000
Delsum	20 000 000	17 000 000	31 500 000	17 000 000

Prosjekt 51408 - Gymsal/fleirbrukshall, prosjekt 61604 - Hovudbrannstasjon - og prosjekt 70020 EPC syner ikkje ovannemnde tabell då kalkylane er avhengig av kva alternativ kommunestyret vel. Men tek vi inn kalkylane i samsvar med tilråding frå rådmann, så vert samla budsjett slik:

Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Sektor Stab	4 000 000	1 500 000		
Sektor Oppvekst	6 450 000	3 500 000	9 500 000	4 000 000
Sektor Helse og omsorg	2 550 000	5 000 000	9 000 000	4 000 000
Sektor Samfunnsutvikling	2 000 000	2 000 000	8 000 000	4 000 000
Delsum	20 000 000	17 000 000	31 500 000	17 000 000
Prosjekt 51408 – Fleirbrukshall	8 000 000	8 000 000		
Prosjekt 61604 – Brannstasjon	15 000 000	18 000 000		
Prosjekt 70018 – EPC	7 000 000	7 000 000		
Kommunale bustadar			18 500 000	33 000 000
Sum	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000

* * *

For dei bygga som det ikkje er knytt konkrete tiltak til, syner vi til dei generelle budsjettpostane ovanfor samt EPC-prosjektet. Endeleg prioritering vil gå fram av kommunestyret sitt budsjettvedtak i desember 2017 og kommunestyret si handsaming av EPC-prosjektet i februar 2018.

39

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rå kommunestyret til å slutte seg til investeringsplanen for kommunale bygg.

Rådmannen vil særleg peike på det ansvaret Arbeidstilsynet har pålagt Herøy kommune som arbeidsgjevar å fylgje opp med tanke på det fysiske arbeidsmiljøet for dei tilsette ved Herøy brann og redning. Det vert fremma eiga sak om dette der kommunestyret må ta stilling til forprosjekt for ny brannstasjon kontra forprosjekt for rehabilitering og tilbygg til eksisterande stasjon.

Rådmannen syner også til at fleirbrukshallprosjektet no er utgreidd og kalkulert på nytt og at det kan sjå ut til at ein kan kome i mål med dette prosjektet gjennom delfinansiering via tippemiddel og RDA-midlar samt alternativ byggemetodikk for å redusere kostnadane.

Konsekvensar for folkehelse:

Investeringar i kommunale bygg er med på å betre funksjonaliteten, trivselen og omdømmet for Herøy som ein stad å bu, besøke og arbeide. Generelle budsjettpostar knytt til asbestsanering og brannsikring bidreg også til dette.

Konsekvensar for beredskap:

Brannsikring av kommunale bygg reduserer risikoen for brann, personskader og dødsfall. Eit forsvarleg fysisk arbeidsmiljø for dei tilsette i Herøy brann og redning er viktig for å oppretthalde ein forsvarleg brannberedskap.

Konsekvensar for drift:

Ei investeringsramme på kr. 50 mill. kvart år i økonomiplanperioden medfører auke i driftsbudsjettet på omlag kr. 2,4 mill.

Fosnavåg, 17.08.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Robert Myklebust
Eigedomsleiar

Sakshandsamar: Robert Myklebust

40

NOTAT

Til:

Frå: Skuleavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
20.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR OPPVEKST 2018

1. SEKTOR OPPVEKST

Barnehage

Herøy har 4 kommunale og 5 private barnehagar. I tillegg til å drive dei kommunale barnehagane, har kommunen tilsynsansvar og ansvar for driftstilskot til dei ikkje kommunale barnehagane.

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen, ta i vare barna sine behov for omsorg og leik, og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, i tråd med barnehagelova og rammeplan.

Grunnskule

Herøy kommune har 5 barneskular, 1 ungdomsskule og 1 kombinert skule 1-10, alle med unntak av ungdomsskulen, også med skulefritidsordning. I tillegg er Herøy vertskommune for 1 privat barne- og ungdomsskule. Dette inneber at kommunen gjer vedtak om spesialundervisning og dekkjer kostnadene til dette, samt at vi har det overordna ansvaret for gjennomføring av eksamen.

Grunnskulen skal legge til rette for fagleg og sosial kompetanse i tråd med opplæringslova, kunnskapsløftet og læreplanane, og elles yte lovpålagde tenester.

Herøy kulturskule

Avdelinga underviser i musikalske og kunstneriske uttrykk, som instrument, song, dans, drama, teikning, m.m. Tilrettelegging av tilboda vert gjort i tråd med behov og påmelding, samt tilgjengeleg kompetanse og kapasitet. Det er utarbeidd nasjonal rammeplan for kulturskulane. Kulturskuletilbodet er heimla i opplæringslova.

Internasjonal skule/vaksenopplæringa

Avdelinga underviser innvandrarak og flyktningar i norsk og samfunnsfag. Flyktningar og ekteskapsinnvandrarak har plikt til slik opplæring, som då er gratis. Arbeidsinnvandrarak får

41

tilbod om opplæring, mot eigenbetaling. Undervisning i norsk og samfunnsfag for flyktningar, inngår i det samla introduksjonsprogrammet, heimla i introduksjonslova.

Pedagogisk-psykologisk teneste (PPT)

PPT arbeider inn mot både barnehage, grunnskule, vidaregåande skule og vaksne med rett til spesialundervisning.

Tenesta er eit sakkunnig organ med vurdering og tilråding om tiltak og ressursar for elevar som ikkje kan gjere seg nytte av ordinær undervisning. Dei tilsette er elles rådgivarar for skule- og barnehagetilsette og foreldre når det gjeld å legge til rette for elevar med særlege behov. Utviklinga går mot at PPT i større grad enn før, skal arbeide systemretta, som grunnlag for å utvikle gode læringsmiljø.

Det er 240 tilsette i Sektor Oppvekst. Vi har ca. 108 barn i kommunale og 327 i private barnehagar. Det er ca 1100 elevar i grunnskulen, ca.90 elevar på Internasjonal skule og ca 565 elevplassar/410 elevar i kulturskulen.

Talet på tilsette er relativt stabilt samla sett, men årleg justert opp eller ned etter tal på barn i barnehage, skule og SFO, samt særlege behov som tilseier rettar etter barnehage- eller opplæringslova.

2. LOVVERKET

Barnehagelova og Opplæringslova med forskrifter utgjør det viktigaste styringsverktøyet for arbeidet i sektoren. Dette lovverket vert stadig endra, slik at krava og ansvaret til kommunen som barnehage- og skuleeigar aukar.

For barnehage og kulturskule har ein i tillegg nasjonale rammeplanar som gir føring for arbeidet lokalt.

Kunnskapsløftet legg nasjonale føringar for innhaldet i undervisninga i grunnskulen (læreplanar), samt fastset kompetansemål for elevar på ulike årstrinn.

I tillegg til Barnehagelova og Opplæringslova, kjem dei generelle lovverka som styrer kommunen si verksemd.

Sektor Oppvekst ber om slik budsjetttramme for 2018:

Budsjettpost	Budsjett 2018 (førebeløp tal)	Budsjett 2017
Barnehage		
Brutto driftsutgifter	72262	71275
Brutto driftsinntekter	4349	4134
Netto driftsramme	67911	67140
Avvik i kr. frå førre budsjettår	771	
Avvik i % frå førre budsjettår	1%	
Grunnskule, kulturskule, vaksenopplæring, PPT		
Brutto driftsutgifter	137396	133699
Brutto driftsinntekter	18693	19695

Netto driftsramme	118700	113998
Avvik i kr. frå førre budsjettår	4,7 mill *	
Avvik i % frå førre budsjettår	4%	

***Forklaring på veksten:**

Nedtrekket frå 2017 er tatt ut; 1,6 mill for grunnskule m.m. og 290' for barnehage. Grunnskule: Tilskot på 2,1 mill til tidleg innsats er fordelt og ligg som utgift i framskrive budsjett. Tilskotet vert vidareført i den statlege ramma til kommunen, og er derfor ikkje vidareført som inntekt.

3. MERKNADER TIL BUDSJETTFORSLAGET

Inntekter:

Inntektene i Sektor Oppvekst kjem frå refusjonar av sjukelønn og foreldrepengar, refusjonar frå andre kommunar og fylkeskommunen, statstilskot til ulike formål og brukarbetaling.

For 2018 vil der vere ei vidareføring av statleg tilskot til tidleg innsats på 1.-4.årstrinn, noko som vart innført i 2017. For 2018 er det meldt å kome i ramma til kommunen, og ikkje som øyremerka tilskot som i 2017.

Brukarbetaling, der vi kan påverke inntektsnivået, er:

1) SFO i grunnskulen.

SFO i Herøy har over år hatt ein sats på lavt eller middels nivå samanlikna med andre kommunar i regionen. Satsane vart auka med 3% frå 1.august 2017, men andre kommunar har auka meir. SFO Herøy har no absolutt lavast sats i regionen når det gjeld betaling for full plass: Herøy 2.500, Ulstein 2.700, Volda 2.800, Ørsta 2.830, Hareid 2.950.

Med bakgrunn i auka utgifter, burde også vi ha auka opp satsane vesentleg meir.

Konsekvensen kan då bli at SFO i krinsane Moltu, Nerlandsøy og Leikanger får så få barn av det vert for kostbart å halde oppe tilbodet, alternativt at opningstida vert for kort i forhold til kva foreldra treng.

På bakgrunn av dette foreslår vi ein gradvis høgare auke i satsane, med 5% frå 1.august 2018, dvs.at full plass vert kr. 2.625. Søskenmoderasjon som før.

2) Kulturskulen.

Det vart utarbeidd ei omfattande sak i samband med budsjett 2015, der ein gjorde greie for både auke i satsar, og omlegging av rabattsystemet.

Tilrådinga vart vedtatt av kommunestyret, gjort gjeldande frå 1.august 2015.

43

Det er kommunar i regionen som har høgare satsar enn Herøy, som ligg omtrent middels. Vi har vurdert nøye om vi no skal auke satsane slik at vi nærmar oss toppen - basert på politiske signal om å ta ut inntektspotensialet. Når vi likevel ikkje vil tilrå dette, er det av omsyn til det viktige arbeidet kulturskulen gjer på det haldningsskapande området, samt verdien av den opplæringa skulen gir. Vi vil ikkje tilrå eit kostnadsnivå som medfører at mange barn vert ståande utanfor eit kulturskuletilbod. For 2018 foreslår vi ein auke i alle satsar på ca 3%, og ein elevplass vil då bli auka frå kr.3.400 til kr.3.500 gjeldande frå 1.aug 2018. Vi vil elles gjere ei ny vurdering av rabattsatsane.

3) Internasjonal skule

Skulen får statleg tilskot for opplæring av flyktningar og innvandrarak med rett og plikt til norskopplæring. Dette er eit tilskot vi ikkje kan styre, anna enn ved å ha så store grupper som forsvarleg, og ved dette drive så driftsøkonomisk som råd.

I tillegg gir skulen tilbod til vaksne arbeidsinnvandrarak, som betaler etter faste satsar. Desse satsane vert med jamne mellomrom vurdert og justert basert på prisar i kommunane rundt oss, samt for å sikre at ein så langt råd balanserer utgifter og inntekter. I tillegg må vi heile tida vurdere kva desse som lærer norsk frivillig, har evne og vilje til å betale for tenestene. Det er svært viktig at dei møter opp på skule og lærer seg norsk, for å kunne bli den samfunnsressursen vi vil at dei skal verte. Også her ser ein bemanning og satsar i samanheng, og prøver å drive så driftsøkonomisk som råd.

Vi tilrår ingen endring i satsar for 2018, men held fram med kr.140 pr.time på dagtid og kr.150 pr.time på kveldstid.

4) Barnehage

For barnehagen gjeld nasjonale satsar, som vert endeleg bestemt i samband med statsbudsjettet. For 2018 er desse estimert til å bli kr.2.790 pr.mnd.

Utgifter:

Budsjettet er basert på ei framskriving frå 2017, med justering basert på erfaringstal, for at budsjettet skal bli så reelt som råd.

Ein har prøvd å ta ned utgifter der det er muleg, men her er lite å skjere. Dette med bakgrunn i stadig innsparing og stram drift over lengre tid, og jfr rapportar som viser at både barnehage og grunnskule driv effektivt.

Skal det kuttast meir på utgifter, må ein vurdere strukturen både for barnehage og grunnskule. Dette vil igjen medføre investeringar i bygg, og vert dermed ei politisk sak å vurdere i eit framtidsperspektiv.

4. ENDRINGAR MED KONSEKVEN SAR FOR 2018

1. Nasjonal føring for styrking av begynnaropplæringa /tidleg innsats. Kommunen har fått tilskot til å auke opp pedagogtettleiken i 2017. Om øyremarkinga forsvinn, og tilskotet vert lagt i kommunen si ramme, må ein syte for at dette vert lagt til grunnskulen si ramme.
2. I'pad i begynneropplæringa. Det er nytta midlar frå fond og omfordeling innan grunnskule, til å køyre i gang satsinga for 1. og 2.trinn hausten 2017. Vi må ta høgde for ei vidareføring av I'pad som læringsverktøy for dei minste også frå hausten 2018, om vi ser at dette gir forventa resultat.
3. Auke i spesialundervisninga i barnehage og grunnskule, relatert til fleire barn med særlege og komplekse behov. Det er behov for meir midlar, for å unngå ein altfor stor reduksjon av det ordinære tilbodet.
4. Tilsetjing av 150% støttepedagogar i barnehageseksjonen frå 1.august '17, for å styrke tidleg innsats og førebyggjande arbeid i kommunale og private barnehage. Dette har ein fått til gjennom omprioritering av budsjettmidlar, som tidlegare har vore fordelt ut på dei ulike barnehagane etter søknad om ekstra assistentressurs.
5. Ny forskrift om auka pedagogtettleik i barnehage, gjeldande frå 1.august 2017. Ekstra tilskot for hausten 2017, og men er meldt lagt inn i kommunen si rammeoverføring frå staten for 2018. Kommunen er ansvarleg for å betale ut tilskot etter faste satsar til private barnehagar.

5.SÆRLEGE UTFORDRINGAR

Ressursar og kompetanse til spesialundervisning

Ein har siste åra registrert ein stor auke i barn med store og samansette behov, og med rett til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning.

Ein har så langt dekt behovet gjennom omdisponering innanfor eige budsjett, men ser no at det i for stor grad tappar det ordinære tilbodet og reduserer rektor sitt handlingsrom for organisering av tilpassa opplæring.

45

Digital utvikling i skule og samfunn

Krava til digitale ferdigheiter aukar, både i læreplanar og i arbeidslivet. Skal vi ruste elevane våre for framtida, må vi henge med.

I tillegg ser ein verdien av å nytte digitale læremiddel som I'pad i opplæringa, og har gjort gode erfaringar med dette.

Ved å bruke digitale læremiddel, når ein tre mål: Betre tilpassa opplæring, auka læring og større digitale ferdigheiter.

Gode og målretta leiarar

Både litteratur og forskning omtalar leiaren som ein avgjerande faktor for læring og utvikling. Sektor Oppvekst brukar mykje tid og ressursar til leiaropplæring og leiarstøtte. Men dette er ikkje nok. Ein leiar treng også tid til å gjere jobben sin. Tid til å vere leiar og ikkje berre administratorar. Tid til å organisere og leie fagleg utvikling. Tid til å rettleie sine tilsette, til å sjå dei og gi dei tilbakemelding. Tid til å utøve meistringsleiing - jfr 10-faktor-undersøkinga.

Med stadig meir pålagde administrative oppgåver frå både nasjonalt og lokalt nivå, er tid til leiing ei utfordring som må påpeikast.

Det gjeld alle leiarar, men særleg rektorane i grunnskulen, og særleg dei som også har undervisning i stillinga si.

Forsvarlege barnehage- og skulebygg

Fleire av barnehagane og skulane våre er fortsatt ikkje godkjende etter forskrift om miljøretta helsevern. Dei to største utfordringane er relatert til Bergsøy skule avd. Borge og Ytre Herøy ungdomsskule. Men der er fleire utfordringar, både i barnehage og skule.

Lokala til kulturskulen i kjellaren på kulturhuset, er pr.idag ikkje eigna til framtidig utvikling av kulturskulen. Der er lavt under taket, dårleg luft/inneklima og for lite areal.

6.PRIORITERTE DRIFTSTILTAK FOR NÅ MÅLA FOR 2018

1) Spesialpedagogisk hjelp barnehage

Ein har siste året registrert ein stor auke i barn med store og samansette behov, og med rett til spesialpedagogisk hjelp i heim og i barnehage.

Det er behov for å midlertidig auke opp bemanninga med timar tilsvarande ca 50% stilling spesialpedagog på dette området.

Sum kr.300.000.

MÅ-tiltak gjennomført frå august'17. Ligg i framskrive budsjett.

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre tiltaket:

46

Tiltaket er allerede gjennomført, pga lovfesta rettår og behov for spesialpedagogisk kompetanse. Bemanningsnorm gjorde omdisponering av ressursar umuleg.

2) Spesialundervisning i grunnskulen

Vi har siste par åra sett ein auke i barn med store og samansette behov, med rett til spesialundervisning i skulen. Til no har auken blitt dekt gjennom omprioritering av midlar frå det ordinære til det spesielle. Ein meiner no at grensa er nådd for kor mykje ein kan redusere det ordinære, utan at konsekvensane vert negativt merkbare.

Det vil vere behov for å auke opp spesialundervisninga med nye midlar, i første omgang for 2018.

Sum kr.600.000

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre tiltaket:

Ei ytterlegare innstramming av det ordinære undervisningstilbodet til elevane. Dette vil medføre endå mindre tidleg innsats og tilpassa opplæring, som igjen vil kunne medføre fleire elevar med negativ utvikling som vil kunne bli tilrådd rett til spesialundervisning. Negativ spiral.

3) Digitale læremiddel i grunnskulen

Ipad-satsinga i Herøyskulen skulle vere kjend. Gode erfaringar, gjer at vi ønskjer å auke opp satsinga til å gjelde alle 1.klassingar kvart år framover. Dette til medføre auka kostnader til leasing av brett. Noko vert dekt gjennom omdisponering ved redusert innkjøp av lærebøker/andre læremidlar. Kostnader til opplæring av tilsette, dekkjer vi ved eiga omdisponering av midlar.

Ein ekstra bonus om vi gjennomfører dette tiltaket, er at det vert mindre press på dei pc'ane vi har i skulen, slik at elevar får meir trening og får styrka dei digitale ferdigheitene.

Sum kr.150.000 pr.år

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre dette:

Dårlegare tilpassa opplæring og meir behov for spesialundervisning. I tillegg vil Herøyskulen sakke akterut i teknologisk utvikling. Elevane som kjem ut herifrå, vil ikkje ha dei digitale ferdigheiter dei skal ha etter læreplan og kompetansemål. Endå viktigare er at dei vil mangle den digitale kompetanse som trengst i eit samfunns- og arbeidsliv som vert meir og meir teknologisk, ikkje minst i vår region.

4) Styrking av leiarrolla i grunnskulen

Den gamle rektorrolla har gradvis blitt endra over tid, med stadig aukande press både på ansvar og oppgåver. Likevel følgjer Herøy fortsatt den gamle reknemodellen med ressursar til rolla, der mange av rektorane fortsatt har undervisning i stillingane sine. Dette må endrast. Først og fremst for at rektorane skal kunne finne tid til å vere pedagogiske leiarar i skulekvardagen, men også for at dei ikkje skal «brenne seg ut». I tillegg ser vi at det er vanskeleg å rekruttere til rektorstillingar i Herøy.

Sum kr.450.000

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre dette:

Svakare pedagogisk leiing i Herøyskulen, mindre effektiv organisering og drift. Endå større utfordringar med rekruttering av leiarar

5) Ekstra assistent til barn med funksjonshemming

For å gi eit lovfesta tilrettelagd barnehagetilbod til funksjonshemma barn, er det gjort vedtak om 2,7 årsverk. Tilbodet vert gitt i privat barnehage, og kommunen vi få refusjonskrav.

Sum kr.1.250.000

Konsekvens ved å ikkje gjennomføre dette:

Kostnaden vil medføre overskriding på ramma for barnehageområdet. Med bemanningsnorm i barnehagen, er der ikkje rom for å redusere ordinær bemanning for å styrke det lovfesta spesielle.

6) Ekstra pedagogtid i barnehagane, for å erstatte ubunden tid for pedagogane.

Herøy kommune satsar på tidleg innsats for å hjelpe barn som treng det så tidleg som muleg. Barnehagane satsar på å ha nok pedagogar, men kvar pedagog har fire timar per veke ubunden tid som blir tatt frå barna i forhold til om den tilsette var assistent. Pedagogane treng denne tida til planlegging og førebuing, men dess fleire pedagogar dess mindre tid til barna. For å tette dette «gapet», må vi auke opp pedagogressursen.

Sum kr.600.000

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre tiltaket

Mindre pedagogtid for borna, og meir tid med ufaglærte. Dette medfører mindre tid til målretta, pedagogisk arbeid.

4/8

7.INVESTERINGSTILTAK FOR 2018

Utstyr og inventar i sektor Oppvekst

Skuleavdelinga fekk i 2016 og 2017 ei løyving på kr.400.000 til fornying og nyinnkjøp av inventar og utstyr i grunnskulen. Dette betydde svært mykje, både for trivsel og læringsmetodar. Vi er derimot ikkje i mål. Det er fortsatt behov for meir investering i digitale læremidlar og programvare, og det er fortsatt behov for meir oppdatering og modernisering. Vi ber derfor om ein ny sum til fordeling - ikkje berre for Grunnskule som tidlegare, men også Barnehage, Kulturskule og Internasjonal skule.

Sum kr.500.000

20. september 2017

Sølvi Lillebø Remøy

Kommunalsjef Oppvekst

49

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Helse og omsorg

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
22.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR 2018. HELSE OG OMSORG

Helse og omsorg ber om slik budsjetttramme for 2018:

Budsjettpost	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brutto driftsutgifter	253 014 651	257 962 177
Brutto driftsinntekter	54 114 651	52 207 294
Netto driftsramme	198 900 000	205 754 883
Avvik i kr. frå førre budsjettår		
Avvik i % frå førre budsjettår		

1. GENERELT

Budsjettet er vidareført etter 2017 driftsnivå. Fastløn overført frå Agresso til Arena er kontrollert og korrigerert ved feil. Oppretta heimlar er korrekt. Vikarløn på kortidsfråver, ferie og variabel tilleggsløn vert evt. korrigerert av systemet med prisvekst. Det same gjeld øvrige driftspostar. Desse postane er ikkje finrekna på frå vår side.

Tidligare reservert bevillingar/avsetningar pålagt sektoren på vel 3 million i 2017, er korrigerert i null. Med det som utgangspunkt er veksten i budsjettet frå 2017 til 2018 like i underkant av 3,9 million. Ein del inntekter er satt i 0, til dømes frå Ø-hjelp.

50

2. ANSVAR OG OPPGÅVER

Helse og omsorg er den største sektoren i Herøy kommune. Sektoren har 4 avdelingar: Avdeling for tenestekoordinerer, avdeling for barn, familie og helse, avdeling for bu og habilitering og avdeling for pleie og omsorg.

Sektoren har ansvar for alle helse og omsorgstenester til innbyggjarar i eit livsløpperspektiv.

Sektoren har totalt 264,2 årsverk og avtalar per 01.10.17.

3. UTVIKLINGSMÅL TENESTER

Utviklingsmål for tenester er satt opp i årsplanen for Helse og omsorg.

4. UTFORDRINGAR OG OVERORDNA VURDERINGAR

Sektor for helse og omsorg har generelt høgt press innan dei fleste tenestekområda. Det meste er godt kjent frå før, og også dokumentert gjennom evalueringsrapporten til Ressurssenteret for omstilling (RO) og gjennom tilsyn. Vi snakkar mellom anna om arbeidspresset i heimetenesta, flyten av pasientar til sjukeheim knytt til samhandlingsreforma, behovet for å styrke psykisk helsevern, barnevern og rehabilitering. Vi treng stadig fleire ressursar og ny kompetanse for å levere dei tenestene innbyggjarane har krav på. I nokre tilfelle er vi vel helt på grensa til å drive uforsvarleg, jf systemrevisjon frå fylkesmannen innan rus og psykisk helse.

Som vi veit har også legesituasjonen vore utfordrande i fleire år. Dei nye avtalene som vart gjeldande frå 2017 har ført til ein positiv utvikling, men det er fortsatt ledige heimlar. Tiltaka som vart nedfelt i den strategiske rekrutteringsplanen for fastleger er delvis gjennomført og planen skal evaluerast i løpet av hausten 2017. I tillegg har behovet for hjelpepersonell også auka.

5. KONSEKVEN SAR FOR VIDAREFØRING AV VERKSEMDA

Tenestene er tilfredstillande:

Samhandlingsreforma har utfordra oss mykje, men vi har stort sett klart å ha god og jamn pasientflyt i Herøy kommune. Kvaliteten på tenesta er i all hovudsak bra, medan kvaliteten på institusjonsbygga kan diskuterast. Det er likevel verdt å framheve at samhandlingsreforma har gjeve oss nye utfordringar i institusjonane, i heimetenesta og helsetenesta elles, knytt til behovet for fagkompetanse og auka press. Pasientane har eit anna og meir krevjande sjukdomsbilete no enn før. Vi ser også at det er utfordrande å følgje opp rehabiliteringsbehov, psykisk helse og born og unge utan å auke ressursane i takt med behovet.

Konsekvensar av ei vidareføring av verksemda vil få konsekvensar. Det vart ikkje for budsjettet i 2017 teke omsyn til den økte drifta i heimetenesta, eller dei nye avtalane som er forhandla fram for fastlegane. Dette er tiltak som er i drift, og kommunen må betale for det. For 2017 vil manglande budsjettmidlar føre til eit negativt avvik i sektoren. RO peika i sin rapport på behovet for å styrke tenesteområda, psykisk helse og barnevern. Denne vurderinga er heilt i tråd med eigen fagleg vurdering i kommunen. Tiltaka som vert foreslått frå avdeling barn, familie og helse er såleis noko vi vurderar som nødvendige tiltak.

Vi opplever eit svært høgt press i heimetenesta. Her manglar vi fleire heimlar for å ha eit realistisk budsjett. Kostrarapporteringar knytt til pleie og omsorgstenestene viser at Herøy kommune har hatt ein sterk produktivitetsauke sidan 2009. Den gevinsten meiner vi at vi no har henta ut. Heimetenesta yter tenester i dag etter enkeltvedtak, som ikkje er budsjettert. Kommunen må betale desse kostnadene uansett budsjettgrunnlag.

Ressurssenteret for omstilling (RO), trakk fram behovet for å arbeide meir førebyggjande i sin evalueringsrapport. Slik situasjonen er per i dag må vi både ha fleire tilsette i grunnbemanning, og vurdere korleis vi kan jobbe annleis enn vi gjer. Prosjekt kvar dags rehabilitering som var lagt fram i K-sak 83/16, vil vere viktig få å kome eit steg vidare for å løyse utfordringane vi ser i heimetenesta.

Helse og omsorg er vidare aktivt med i fleire prosjekt knytt til utvikling og bruk av velferdsteknologi. Vi er heile tida på jakt etter å arbeide smartare og meir effektivt. I 2017 går vi no både i gang med velferdsteknologiens ABC og inn i eit læringsnettverk for pasientforløp.

Kommunen yter tenester i samsvar med lovverket:

Helse og omsorg skal som hovudregel få medhald i saker som vert overprøvd av fylkesmannen. I tillegg må ambisjonen vere å ha tilsyn, som ikkje fører til pålegg på grunn av avvik.

Brukarane er tilfreds med dei kommunale tenestene:

Helse og omsorg har planer om å gjennomføre nye brukarundersøkingar i 2018.

6. KONSEKVENSAAR VED OMSTILLING, STANDARDREDUKSJON, NEDLEGGING AV TENESTER.

Helse og omsorg yt i all det vesentlege lovpålagde tenester, med individuelle vurderingar i kvar enkeltsak. Kommunen kan ikkje vurdere reduksjon i tenester ut frå kommunen sin økonomiske situasjon, eller vurdere standardreduksjon på generelt grunnlag.

Kommunen si plikt er å vurdere kva den einskilde innbyggjar har rett til, av nødvendig helsehjelp. Ein ser ikkje at det er mogleg å skalere ned tenester, utan at innbyggjarar vert skadelidne.

Helse og omsorg vurderar likevel kontinuerlig om vi kan arbeide meir effektivt, for å løyse fleire oppgåver utan tilsvarende auke i ressursane.

7. FORSLAG TIL ENDRINGAR OG NYE TILTAK

MÅ-tiltak drift 2018

(Må-tiltak betyr at tiltaka er i drift, og har kostnader vi må betale)

Driftstiltak 1 – Oppretting av heimel til auka ressursbruk for driftsteknikar tilsvarende 0,5 årsverk. Arbeidsmengda som ligg til driftsteknikar har auka for kvart år, i tråd med det aukande behovet for oppfølging av teknisk utstyr. Slik situasjonen er i dag, er det ikkje mogleg å løyse oppgåvene med kun 1,5 årsverk. Her har vi brukt ekstravikar heile 2016 og 2017 for å klare arbeidsmengda. Avdeling for tenestekoordinering har omprioritert midlar for å klare å løyse denne utfordringa. Avdelinga ber kun om oppretting av heimel til 0,5 årsverk til driftsteknikar. Stillinga vert dekt inn via omprioritering innan eige budsjett i avdelinga.

Kostnad: Er dekt inn i avdelinga, med omprioritering i budsjettet.

Driftstiltak 2 – Oppretting av heimel til 9,5 årsverk i heimetenesta (4,75 årsverk i heimetenesta og 4,75 årsverk til BPA) til ressurskrevjande pasientar med kontinuerleg 1:1 bemanning. Tiltaka er i drift med bakgrunn i enkeltvedtak på lovpålagde helse og omsorgstenester. Behovet er vedvarande.

Kostnad: Kostnaden er omlag 3.500.000,- etter refusjon frå staten.

Driftstiltak 3 – Endra avtalar med fastlegane etter reforhandling i 2016. Ei avtaleendring var heilt naudsynt for å behalde og rekruttere fastlegar i kommunen. Endringar i avtalen vart ikkje kostnadsjustert i budsjettet for 2017, men er kostnader vi må betale.

Kostnad: Kostnaden er omlag 1.500.000 per år.

Driftstiltak 4 – Oppretting av heimel til 1,3 årsverk til avlastning for born i bu og habiliteringsavdelinga. Tiltaka er i drift med bakgrunn i enkeltvedtak på lovpålagde helse og omsorgstenester. Behovet er vedvarande.

Kostnad: Kostnaden er omlag 900.000,- per år.

ØNSKA-tiltak drift 2018

(Tiltak som er sterkt naudsynte for å levere forsvarlege tenester)

Driftstiltak 1 – Styrking innan psykisk helsevern

Utfordringane innan psykisk helsetenester er stadig aukande. Både evalueringsrapporten frå RO og tilsynet frå Fylkesmannen syner at vi har behov for å prioritere dette området sterkare.

Kostnad: Kostnaden blir omlag 1.100.000 per år.

Driftstiltak 2 – Oppretthalde stilling i barneverntenesta

Kommunen har i fleire år fått midlar til styrking av barneverntenesta. Per i dag (2017) betalar fylkesmannen tilskot til ei 100% stilling. Det er ikkje forventa at tilskotet vert vidareført i 2018. Kommunen må difor sjølv budsjettere kostnaden, om vi skal halde oppe det nivået vi har i dag på tenestelevering. Med tanke på RO sin rapport, viser det seg også her, at vi treng dei ressursane vi har.

Kostnad: Kostnaden blir omlag 730.000,- per år.

Driftstiltak 3 – Prosjekt kvardagsrehabilitering

Viser til K-sak 83/16, der prosjektet skulle sjåast i samanheng med budsjettarbeidet.

Det er behov for eit kjernepersonale med, ergoterapeut, fysioterapeut, sjukepleier i 60 % kvar som er ressurspersonar i kvardagsrehabiliteringa. Dette kjernepersonale kaller vi motorteam. Disse bør ha kompetanse og vidareutdanning innan rehabilitering, der rolla er å kunne kartlegge behov, opplæring, holdningsendring, organisering. Heimetrenerane blir heimetenesta i det enkelte distrikt. I desse stillingane som motorteam bør det opprettast nye stillingar.

Til saman er det behov for 1,8 årsverk. I Arena er 1, 2 av desse årsverka foreslått oppretta i avdeling for pleie og omsorg, medan resten ligg inne som styrking av fysioterapitenesta i avdeling for barn, familie og helse.

Kostnad: Kostnad samla sett er om lag 1.200.000,- per år.

Driftstiltak 4 – Auke av hjelpepersonell ved Myrvåg legesenter

Ved Myrvåg legesenter er det auka med ein fastlege det siste året. Det er for låg bemanning til å klare arbeidsbehovet i dag, og det er naudsynt for bruk av ekstrainnleige. I tillegg er det ulik opningstid på dei to legesentra. For å gi likt

tilbod til innbyggjarane, må ein auke stillingsressursen med ei 100% stilling.

Kostnad: Kostnaden er om lag 580.000,- per år.

Andre ønska tiltak:

(Tiltak som vil gje eit betre tilbod enn det vi har i dag)

Driftstiltak 1 - Det er og lagt inn eit beløp for tiltak i rekrutteringsprosessen for fastlegar. Rekrutteringsprosessen er ikkje endeleg i mål og det er og særskild viktig å ha tiltak for å behalde dei tilsette legane.

Kostnad: Kostnaden er 300.000,- per år.

Driftstiltak 2 - Familiestøtte. Viser til K-sak 96/17 der kommunestyret handsama sak om familiestøtte og var positive til å få set i gong ordninga. Helse og omsorgskomiteen har vore initiativtakar for å få på plass ei serviceteneste for særleg utsette familiar.

Kostnad: Kostnaden er berekna til 150.000,- per år.

Driftstiltak 3 – Auke i driftstilskot for psykomotorisk fysioterapi frå 60% til 90%, for å kunne gi tilbod til fleire.

Kostnad: Kostnaden er berekna til 126.000,- per år

Driftstiltak 4 - Oppreisningsordning for barnevernsbarn, skuleheimsbarn og fosterbarn er vedteke som felles ordninga i Møre og Romsdal. Kommunen har hatt utbetaling i 2017 og vil måtte pårekne også å få ei utbetaling i 2018.

Kostnad: På bakgrunn av erfaring det oppført kr. 400.000,- for 2018.

Driftstiltak 5- Styrking av interkommunalt tiltak for særst utsette barn (TIBIR) med 50% stilling til PMTO-terapeut.

Kostnad: 120.000,- for Herøy kommune per år.

MÅ-tiltak investering 2018

(Tiltak som viser seg nødvendig på grunn av slitasje og forventet utvikling)

Investeringsiltak 1 – Vidareføring av posten til utskifting av utstyr på 200.000,- Grunngeving for prioritering: Det er behov for stadig fornying av utstyr til store kostnader.

Investeringsiltak 2 – Herøy vert pilot for eRom i Myrvåg. Arbeidet er i samarbeid med SSIKT. Herøy må lokalt budsjettere for prisen på nettbrett og lisens per rom.

8. KOMMENTAR TIL DRIFT OG INVESTERING

Forslag til tiltak på drift er delt opp etter

- 1: Om dei er i drift og effektuert per d.d
- 2: Ønska tiltak for å drive fagleg forsvarleg innan gjeldande lov og regelverk.
- 3: Ønska tiltak som vil gje eit betre tilbod.

Forslag til investering er foreslått etter det vi ser på som høgst nødvendig knytt til slitasje, og eit velferdsteknologiprojekt i samarbeid med SSIKT, der Myrvåg skal vere pilot på eRom.

Renathe Rossi-Kaldhol
Kommunalsjef Helse og omsorg

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
03.10.2017

BUDSJETTKOMMENTAR SAMFUNNSUTVIKLING

BUDSJETTKOMMENTAR 2018

Ansvar

Kultur: 4011,4012,4015,4021,4031,4032,4033,4041,4051,4061,4062

Utvikling: 5011,5061,5062

Anlegg og drift: 5111-5113, 5121-5126,5131 og 5132

Budsjettpost	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brutto driftsutgifter (40,50 og 51)	62 713	66 203
Brutto driftsinntekter	-32 039	-34 344
Netto driftsramme	30 674	31 857
Avvik i kr. frå førre budsjettår		1183
Avvik i % frå førre budsjettår		3,8%

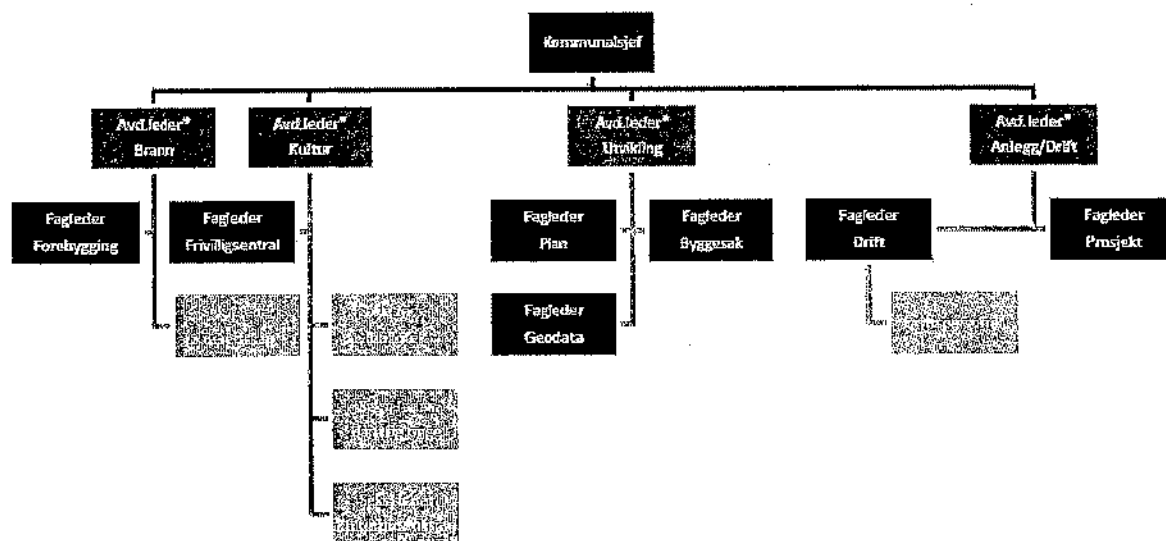
1 GENERELT

Sektor for samfunnsutvikling sitt ansvarsområde er mangfaldig og omfatter planlegging, næringsutvikling, byggesaksbehandling, kartverk/oppmåling, grunnnerv, folkehelse, utbygging av anlegg, kommunal teknisk drift, brannvern og oppgåver knytt til kulturområder.

Avdelinga har for tida 37 tilsette inklusiv kommunalsjef. I tillegg kjem deltidstiltingar i brannvern og kultur. I 2016 vart Utviklingsavdelinga og Anlegg og driftsavdelinga slått saman til ei ny avdeling og i 2017 kom Herøy brann og redning og kulturavdelinga til.

På plansida har avdelinga ansvaret for all planlegging i medhald av plan- og bygningslova og avdelinga yter bistand til andre avdelingar ved utarbeiding av sektorovergripande planar. Øvrig saksbehandling som avdelinga har ansvaret for dispensasjonar, delesaker, alle former for byggesaker, oppmåling og utarbeiding av matrikelbrev for alle nye eigedomar og all utvikling og ajourhald av det kommunale kartverket. Ein stor del av avdelinga er og anleggsprosjekt og kommunalteknisk drift. Brannvern med si beredskap og forebyggjande avdeling er ein del sektoren.

Kulturavdelinga samarbeidar med enkeltpersonar, lag og organisasjonar, offentlege einingar og næringsliv for å bidra til gode kulturopplevingar for innbyggjarar og besøkande. Avdelinga driftar fleire kulturarenaer og samarbeider om arrangement på andre sine arenaer. I tillegg forvaltar avdelinga tilskotsmidlar og bidreg med rådgiving og kompetanse innan kulturfeltet. Kulturavdelinga består av: kulturkontor, barne- og ungdomsarbeid, frivilligsentral, kulturhus, idrettshall, folkebibliotek, konserthus og kino.

Utviklingsmål for tjenester er satt opp i årsplanen for sektor for samfunnsutvikling.

60

4 UTFORDRINGAR OG OVERORDNA VURDERINGAR

Dagens struktur med ny sektor for samfunnsutvikling har naturleg nok medført at ein på nytt må sy organisasjonen saman så effektiv som mulig. I samband med etablering av den nye sektoren vart det lyst ut stillingar internt og alle posisjonar er bemanna idag. Ein har stor tru på at organisasjonen er godt rusta til å møte framtidige utfordringar og ein er opptatt av å prioritere stramt dei ulike tiltaka ein er med på.

Det vil framleis vere utfordrande å løyse alle oppgåver avdelinga har med dei ressursane som ligg i budsjetttramma. Fleire tenester ligg ikkje på eit tilfredstillande nivå, men avdelinga er offensiv med omsyn til å sjå nye måter å arbeide på og drive mest mogleg ressurseffektivt.

5 KONSEKVEN SAR AV VIDAREFØRING AV VERKSEMDA

Ein vurderer det både som tenleg og akseptabelt å vidareføre dagens nivå i sektoren. Viktige og sentrale element i drift av avdelinga er å sjå forbetringar som gir rom for tenesteutvikling for innbyggjarane og ha fleksible rammer slik at tildelte ressursar vert utnytta best mogleg sett i forhold til dei utfordringar ein har til eikvar tid. Eit mogleg samarbeid med andre kommunar på ulike tenesteområder kan og få betyding for det komande året.

5 KONSEKVEN SAR VED OMSTILLING, STANDARDREDUKSJON, NEDLEGGING AV TENESTER

Vanskeleg å sjå kva som skal kunne leggst ned av tilbod som sektoren utfører i dag. Slik ein vurderer det vil det mest realistiske vere å legge til rette for å greie seg med den bemanning ein har i dag uten å auke antall stillingsheimlar i avdelinga. Fokus på å omstille, omstrukturere arbeidsområder vil vere naturleg i samband med naturleg avgang i avdelinga.

6 FORSLAG TIL ENDRINGAR OG NYE TILTAK

Det er lagt inn 1 nytt driftstiltak for sektoren:

Område 51-

- Reasfaltering – ein vurderer det som naudsynt og auke drifta med kr 500 000

Stort behov for reasfaltering av kommunale vegar som ikkje kan gå på investering. Ein bør setje av 500 000 kroner årleg til dette føremålet.

61

7 KOMMENTARAR TIL DRIFT OG INVESTERING

Tiltak som er lista opp ovanfor i punkt 6 er vurdert som naudsynte.

Forslag til investeringstiltak i 2018 og økonomiplanperioda

Ubrukte midler frå tidlegare år overføres til 2018. Ein viser elles til fullstendig investeringsoversikt på budsjettssystemet (investeringar utover det som er omtalt som anleggsprosjekt)

Samla oversikt:

Tabell 7

Samanfatning	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	10 715 000	14 900 000	7 700 000	3 000 000
Avlaupsplan	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Bustadfelt	0	6 250 000	15 250 000	22 000 000
Næringsområde	3 750 000	5 500 000	5 500 000	
Samferdselstiltak	23 375 000	6 050 000	4 000 000	3 000 000
Sum (avrunda)	46 000 000	43 000 000	43 000 000	38 000 000

Generelle tiltak:

Tabell 2

Generelle tiltak	2018	2019	2020	2021
Byutvikling	5 000 000	5 000 000	5 000 000	
Avskjærande grøft på Kvalsund		400 000		
Grøft for overvatn i Huldalsvegen	350 000			
Ladepunkt for elbil i sentrum	965 000			
Leikeplassar i bustadfelt	250 000			
Ny kaihøgde ytre Almenningskai	500 000	5 500 000		
Oppgradering av parken	250 000			
Telenor basestasjon på Runde	800 000			
Trafikktryggingstiltak	1 500 000	1 500 000	1 500 000	

62

Tursti Myklebustvatnet			1 200 000	
Tursti Djupvikvatnet				3 000 000
Lisjevatnet i Dragsund	600 000			
Bergsøy kunstgras	500 000	2 500 000		
Sum	10 715 000	14 900 000	7 700 000	3 000 000

Avlaupsplan:

Tabell 3

Bustadfelt	2018	2019	2020	2021
Løyving av midlar til avlaupsplanen	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Sum	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000

Bustadfelt:

Tabell 4

Bustadfelt	2018	2019	2020	2021
Dragsund bustadfelt		500 000	9 500 000	
Bø/Arhaug bustadfelt				7 000 000
Stokksund				15 000 000
Myklebuståsen		5 750 000	5 750 000	
Sum	0	6 250 000	15 250 000	22 000 000

Næringsområde:

Tabell 5

Næringsområde	2018	2019	2020	2021
Mjølstadneset	3 750 000			
Eggesbønes		5 500 000	5 500 000	
Sum	3 750 000	5 500 000	5 500 000	

Samferdselstiltak:**Tabell 6**

Samferdselstiltak	2018	2019	2020	2021
Mindre parkeringsplass Frøystad			1 000 000	
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar	750 000	750 000		
Bru til Herøy gard		300 000	3 000 000	
Veg Flusund		5 000 000		
Kaier på Mjølstadneset	21 000 000			
Oppgradering av Grønhaugvegen				1 250 000
Oppgradering av veg Kleppeåsen				1 000 000
Oppgradering av veg til Marine Sales				750 000
Parkeringsplass Fosnavåg sentrum	1 625 000			
Sum	23 375 000	6 050 000	4 000 000	3 000 000

Særlege utfordringar i 2018

Ny omorganisering og nye strukturar i 2017 har naturleg nok medført ein del arbeid med å sy organisasjonen saman slik at overgangen skulle vere smidig og så effektiv som mulig. For 2018 er det på nytt varsla endringar i sektoren som vil ha betydning (landbruk og mogleg samarbeid med andre kommuner). Målsetjing at omstillingsprosessar skal skje gjennom ein open og transparent dialog der tilsette tek del i prosessen gjennom aktiv medverking står fast.

Det vil framleis vere utfordrande å løyse alle oppgåver avdelinga har med dei avgrensa ressursane som ligg i budsjetttramma. Fleire tenester ligg ikkje på eit tilfredstillande nivå. Avdelinga har teke på seg fleire ansvarsområder som ikkje ligg naturleg til ansvarsområdet. Dette medfører at «tid» vert pressa og ein får ikkje den effektiviteten som ein kunne ønskje innanfor avdelinga.

64

NOTAT

Til: Herøy Kommunestyre

Frå: Samfunnsutvikling

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
24.10.2017

TILLEGGSNOTAT TIL K-SAK 121/17

Viser til K-sak 121/17, alt handsama som F-sak 160/17.

Vi ser at når saka vart skriven vart eit prosjekt beklageligvis utelatt. Prosjektet er grunnarbeid jektenaust/p-plass og omfattar grunnarbeid for oppføring av naust til sunnmørsjekta Anna Olava og utviding av parkeringsplassen ved Herøy Gard med etablering av kaifront (ikkje sjølvje naustet). Prosjektet er forankra politisk i K-sak 105/16 der kommunen gir si tilslutning til å utvikle Herøy kystmuseum med etablering av naust med formidlingsbygg til jekta. Prosjektet er eit samarbeid med stiftinga Sunnmøre Museum og det vert pr. i dag arbeida med innsamling av midlar til bygging av naustet. Det er utarbeidd skisser og prosjektet kan sjåast på som oppstarta. Det har også kome til informasjon om at støtte til Myklebuståsen kan skyvast eit år fram, det vil seie til 2020/2021. Vi finn soleis å kunne setje prosjektet med grunnarbeid for jektenaust/p-plass i 2019.

I F-sak 160/17 vart lista over investeringstiltak for anleggsprosjekt endra ved at bustadfelt Bø/Arhaug vart flytta til grunnkjøp i 2018 og gjennomføring i 2019 og utbetring av veg over Kleppeåsen vart flytta til oppstart 2018 og ferdigstilling i 2019. Det vart ikkje gjort forskyving av andre tiltak. Sidan lista over anleggsprosjekt er lang og at det særskilt ligg mykje arbeid på åra 2018 og 2019 vil vi oppmode om å flytte prosjekt frå 2018/2019 til 2020/2021. Dette grunna kapasiteten til å få jobba med tiltaka dei åra dei er satt opp. Alle tiltak på lista er positive tiltak som anten vil gi tilrettelegging av næring- og bustadtomter, trafikktrygging, overvasshandtering, auka folkehelse osv. Likevel er det enkelte tiltak som ikkje er like prekære å utføre.

For å gjere lista noko meir gjennomførbar har vi følgjande forslag til prosjekt (som alle vil vere ressurskrevjande) som vi meiner kan skyvast fram i tid:

- Bergsøy kunstgras til projektering i 2019 og gjennomføring i 2020. Bana vil slik den ligg i dag kunne nyttast til trening og ved turnering. Idrettslaget har alt

65

starta arbeid med hall med nytt dekke, samt der ligg ei kunstgrasbane til vedsiden av (Havila stadion).

- Ny kaihøgde Almenningsskai til planlegging i 2019 og gjennomføring i 2020. Det er eit politisk signal om at det er ønskeleg med ny kaihøgde, men det er ikkje prekært for funksjonen som kai pr. i dag.
- Veg Flusund vert flytta til 2021. Avhengig av framdrift i privat prosjekt, ikkje klar pt.

Nedanfor følgjer oppdatert tabelloversikt inkludert endringar gjort i formannskapet, forskyving av Myklebuståsen og nytt prosjekt grunnarbeid for jektnaust/p-plass og inkludert forslaget ovanfor:

Tabell 1

Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generell finansieringspost	-45 100 000	-32 000 000	-53 500 000	-40 250 000

Tabell 2

Generelle tiltak	2018	2019	2020	2021
Byutvikling	5 000 000	5 000 000	5 000 000	
Avskjærande grøft på Kvalsund		400 000		
Grøft for overvatn i Huldalsvegen	350 000			
Ladepunkt for elbil i sentrum	965 000			
Leikeplassar i bustadfelt	250 000			
Ny kaihøgde ytre Almenningsskai		500 000	5 500 000	
Oppgradering av parken	250 000			
Telenor basestasjon på Runde	800 000			
Trafikktryggingstiltak	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
Tursti Myklebustvatnet			1 200 000	
Tursti Djupvikvatnet				3 000 000
Lisjevatnet i Dragsund	600 000			
Bergsøy kunstgras		500 000	2 500 000	
Grunnarbeid jektnaust/p-plass			2 090 000	
Sum	9 715 000	7 900 000	17 790 000	3 000 000

Tabell 3

66

Avlaupsplanen	2018	2019	2020	2021
Løyving av midlar til avlaupsplanen	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Sum	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000

Tabell 4

Bustadfelt	2018	2019	2020	2021
Dragsund bustadfelt		500 000	9 500 000	
Bø/Arhaug bustadfelt	500 000	6 500 000		
Stokksund			500 000	14 500 000
Myklebuståsen			5 750 000	5 750 000
Sum	500 000	7 000 000	15 750 000	20 250 000

Tabell 5

Næringsområde	2018	2019	2020	2021
Mjølstadneset	3 750 000			
Eggesbønes		5 500 000	5 500 000	
Sum	3 750 000	5 500 000	5 500 000	

Tabell 6

Samferdselstiltak	2018	2019	2020	2021
Mindre parkeringsplass Frøystad			1 000 000	
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar	750 000	750 000		
Bru til Herøy gard		300 000	3 000 000	
Veg Flusund				5 000 000
Kaier på Mjølstadneset	21 000 000			
Oppgradering av Grønhaugvegen				1 250 000
Oppgradering av veg Kleppeåsen	300 000	700 000		
Oppgradering av veg til Marine Sales				750 000
Parkeringsplass Fosnavåg sentrum	1 625 000			
Sum	23 675 000	1 750 000	4 000 000	7 000 000

Tabell 7

Samanfatning	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	9 715 000	7 900 000	17 790 000	3 000 000
Avlaupsplan	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Bustadfelt	500 000	7 000 000	15 750 000	20 250 000
Næringsområde	3 750 000	5 500 000	5 500 000	
Samferdselstiltak	23 675 000	1 750 000	4 000 000	7 000 000
Sum (avrunda)	45 100 000	32 000 000	53 500 000	40 250 000

Med helsing

Jarl Martin Møller

Lene Søvik Huldal

68

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
07.10.2017

BUDSJETTKOMMENTAR- FELLES DIGITALISERINGSSTRATEGI

Bakgrunn for tiltaket er besøk i Bergen kommune 6.10.2017 der kommunane (Herøy, Ulstein, Volda og Ørsta) konkluderte med at vedtatt digitaliseringstrategi som KS sammen med KMD har utarbeidd er vert å vere med på. Ein ser store gevinstar med å vere med på dette.

Frå KS sine sider:

Digitaliseringsstrategien setter retning og mål for KS og kommunenes og fylkeskommunenes arbeid frem mot 2020. Helt avgjørende for å nå målene om økt digitalisering er at vi innad i sektoren samarbeider og samordner innsatsen. Et viktig delmål for en mer samordnet kommunal sektor er å etablere digitale fellesløsninger. Å finansiere disse er hovedformålet med den nye finansieringsordningen.

Det har vært og er en god dialog om ordningen mellom kommunal sektor og staten. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har signalisert at de vil bidra med 125 millioner kroner fordelt over to år, forutsatt at kommunal sektor bidrar med minst like mye. KS vil bidra med inntil 40 millioner kroner. Storbynettverket og de ti største kommunene har signalisert at de vil bidra med til sammen 35 millioner kroner.

For å etablere ordningen, og for å utløse midlene fra KMD, er det nødvendig at vi reiser tilstrekkelig kapital. KS inviterer derfor alle sine medlemmer til å delta med et engangsbeløp på henholdsvis 20 kroner per innbygger for kommuner og 5 kroner per innbygger for fylkeskommuner. Hvis alle kommuner og fylkeskommuner blir med, vil ordningen disponere ca. 250 millioner kroner.

For Herøy kommune inneber dette:

9000 innbyggjarar x 20 kr = 180 000 kroner.

69

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD

Kyrkjeverja
Herøy kyrkje
6091 Fosnavåg

Herøy kommune
her

DATO:18.09.17
ARKIV:112
REF.:

**Herøy kyrkjelege fellesråd
Administrativ framskrivning. Driftsbudsjett 2018
ØKONMIPLAN 2018-2021**

Herøy kyrkjelege fellesråd handsama saka i sitt møte 07.09.17, sak 19/17 og fatta slikt samrøystes vedtak:

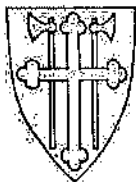
1. Herøy kyrkjelege fellesråd Budsjett Administrativ framskrivning datert 01.09.17 til vitande.
2. Kyrkjeverja vert beden om å førebu sak om sikring av lause takheller på Leikanger kyrkje.

Saka vert sendt kommunen som grunnlag i budsjettarbeidet.

Marit Sævik Leinebø
Kyrkjeverje

Vedlegg: Fr-sak 19/17

70

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD
Kyrkjeverja
Lisjebøvegen 1
6091 Fosnavåg

SÆRUTSKRIFT

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD	7. SEPTEMBER 2017	SAK 19/17	ARKIV 112
----------------------------	-------------------	-----------	-----------

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD ADMINISTRATIV FRAMSKRIVING. DRIFTSBUDSJETT 2018. ØKONOMIPLAN 2018-2021

FELLESRÅDET HAR FATTA SLIKT SAMRØYSTES VEDTAK:

Herøy kyrkjelege fellesråd tek Budsjett Administrativ framskriving datert 01.09.17 til vitande.

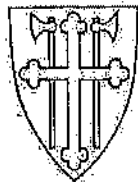
Kyrkjeverja vert beden om å førebu sak om sikring av lause takheller på Leikanger kyrkje.

Fosnavåg, 13.09.17

Marit Sævik Leinebø
Kyrkjeverje

Ekspd.: HK

71

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD

Kyrkjevevja
Lisjebøvegen 1
6091 Fosnavåg

F.R. SAK:19/17
ARKIV:112
SAK HANDS. Msl

ADMINISTRATIV FRAMSKRIVING HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD DRIFTSBUDSJETT 2018 ØKONOMIPLAN 2018-2021

Etter Lov om Den norske kyrkje § 15 har kommunen visse økonomiske plikter til å løyve midlar slik at fellesråda kan drifte, vedlikehalde og utvikle kyrkjekontor, kyrkjer og gravplassar. Etter same paragraf er det kyrkjeleg fellesråd som vedtek sitt eige budsjett, medan det er kommunestyret som gjennom budsjettvedtak som i hovudtrekk løyver midlar til fellesrådet.

Vedlagt fylgjer Rundskriv frå Rådmannen (vedlegg 2) med dei første føringane ein treng for å starte arbeidet med drifts- og investeringsbudsjett for 2018 og planperioden 2018-2021. Dette rundskrivet er først og fremst ein framdriftsplan for budsjettarbeidet der målet er endeleg vedtak i Herøy kommunestyre 14.12.2017.

Vi har ein god tradisjon i Herøy for å ha eit godt samarbeid gjennom budsjettprosessen, og eit mål er sjølvstendig å få eit budsjett og ein aktivitet som er avpassa til kvarandre å kom inn i eit handlingsrom der vi unngår unødige press på større budsjettkorrigeringar i driftsåret.

Det langsiktige økonomiske målet slik det er formulert i Rundskrivet, er at kommunen over tid skal legge fram eit driftsbudsjett/resultat med 2% netto driftsresultat slik at ein skaper rom for framtidige investeringar.

Driftsbudsjett 2018

Det er ikkje trekt fram konkrete utfordringar kommunen står framom når det gjeld drift og investeringar i 2018-2021, men det er lagt opp til at drifta skal halde fram på same nivå som i dag. Det betyr m.a. at mellombelse tiltak som vart sett i verk i 2017 ikkje automatisk skal vidareførast i 2018.

Utgifter til løn skal vere knytt til oppretta stillingsheimlar, ein skal ikkje budsjettere med vikarløn (i tilfelle sjukdom) eller sjukerefusjonar. I samtale med økonomileiar i dag fekk eg opplyst at det førebels vert lagt inn 3,1% auke i løn slik ho er pr. 30.08 (etter råd frå KLP) medan det vert lagt inn 3% prisvekst. Når det gjeld fellesrådet sitt lønsbudsjett, så har ein justert opp løna pr. 1. mai (vert etterbetalt i oktober) men resultatet for dei lokale forhandlingane 2017 enno ikkje er klart.

I år, som åra før har vi enno ikkje frå KA sitt rundskriv med dei spesielle utfordringane for kyrkja.

Nye tiltak

Etter Rundskrivet skal nye tiltak vere ferdig konsekvensutgreidde før budsjettprosessen vert avslutta.

Fellesrådet har fleire ferdig utgreidde nye tiltak som ein har søkt få plass til i mange år i budsjettet.

Sokneråda og fellesrådet har gjennom mange år peika på kor viktig det er å arbeide med gode tiltak i fritida til barn og ungdom, og Herøy sokn har i mange år lønna ein tilsett gjennom innsamla midlar og med eit tilskott på kr. 100 000 frå Herøy kommune. Storleiken på dette tilskottet har ikkje vorte endra på alle desse åra medan aktiviteten og stillingsstorleik har vorte utvida. Dette gjeld stillinga til barne- og ungdomskoordinator som i dag har ein kostnad på om lag 450 000 kroner der soknerådet samlar inn ca. 350 000 kroner. Desse midlane vert nytta til å drive rusforebyggjande og meningsfulle fritidsaktivitetar for ungdom kvar einaste fredagskveld ved drifting av Fredagstreffet. Vidare har denne tilsette ansvaret for Open Barnehage som er samling for born og vaksne kvar onsdag, dette er eit tiltak som samlar folk frå mange nasjonalitetar. I administrativ framskriving av budsjett er det no lagt inn ein reduksjon av overføringa frå Herøy sokn med kr. 100 000 (merka blå skrift).

Fellesrådet i mange år signalisert midlar til Diakon. Vi veit at einsemd og passivitet er eit aukande problem for menneske i alle aldrar, og vi vil gjerne vere med å skape betre folkehelse ved å tilby heimebesøk for nokon å prate med eller å invitere til ulike aktivitetsbehov. Ein diakon er viktig for å skape gode relasjonar til menneske som av ulike årsaker ikkje har så lett for å delta i den «vanlege» sosiale livet.

Dei siste åra har ein også beskrive behova for branntryggingstiltak i Indre Herøy og Leikanger kyrkje. Desse kyrkjene har gamle elektriske anlegg og vi har påbod om merking og utbetring av rømningsvegar. Samla vil det vere behov for kr. 100 000 til desse tiltaka, dette er aktualisert ved at det no er varsla nye branntilsyn i desse bygga (lagt inn i framskrivinga merka blå skrift)

Herøy kyrkjelege fellesråd har fått melding frå biskopen i Møre om at det vert gjennomført bispevisitas i Herøy våren 2018. Dette vil gje fellesrådet ein auka kostnad, og kyrkjeverja estimerer desse kostnadene til annonsering, bevertning og auka lønsutgifter til kr. 50 000 (merka blå skrift i budsjettet).

Vidareføring av tiltak

Gjennom dei siste åra har hatt gravplassutvidingar og oppgradering av grøntarealet på gravplassane i stort omfang. Dette gjev sjølvstøtt høgare kostnader samstundes som det er ønskeleg å høgne nivået på grøntvedlikehaldet. Dei siste åra har ein jobba for å auke vedlikehaldet på gravplassane, dette tiltaket vert vidareført også i 2018 med ei auke på kr. 100 000 (lagt inn med blå skrift).

Økonomiplan 2018-2021

Kvalsund gravplass vart ferdig utvida no i sommar, men byggerekneskapen er ikkje avslutta enno, og ein kjenner difor ikkje eksakt kor mykje som vart forbrukt.

Fellesrådet har dei siste åra hatt slik prioriteringsliste for investeringar:

- Grunnkjøp Flusund gravplass
- Utviding Leikanger kyrkjegard
- Innvendig rehabilitering av Indre Herøy kyrkje

Ad grunnkjøp Flusund

Utviding av Flusund gravplass har vore med i godkjende planar for dette området i svært lang tid. Allereie i 1990 vart dei første konkrete planane for denne utvidinga vedtekne med 2

byggsteg. Status i denne saka er p.r. d.d. Uavklart, men det er eit stort behov for utviding av denne gravplassen. Det er om lag 41 gravferder i snitt pr. år på denne gravplassen og det er i dag 100 ledige graver att på den «nye» delen av gravplassen. Utvidinga av denne gravplassen hastar verkeleg.

Ad utviding Leikanger kyrkjegard

Kommunen eig arealet der det er tenkt utviding (arealet mot Sion), og det ligg soleis til rette for å starte planleggingsarbeidet. Ei stor utfordring her vert ny tilkomst til den nedre delen av gravplassen.

Ad Indre Herøy kyrkje

Indre Herøy kyrkje feira 100 år i 2016, og kyrkja har vorte godt rehabilitert utvendig med isolasjon, kledning, måling og ny trapp. Det er eit stort behov for at dekor og innvendig veggjar samt kyrkjebenkane vert restaurert og måla, og dette bør kome på fellesrådet si prioriterte liste i åra framover med kr. 500 000 pr. år i 3 år.

I tillegg har det no kome eit nytt tiltak som gjeld Herøy kyrkje; fullføring av siste byggsetegem med stolar til amfisal i kjellaren. Dette tiltaket gjeld innkjøp av 112 stolar til amfiet i kjellaren og prisen er estimert til ca. 250 000 kroner. Dersom ein finn finansiering av dette tiltaket kan vil byggeprosjektet Herøy kyrkje verte ferdig 17 år etter ein starta planarbeidet og 13 år etter at fyrste byggsteg stod ferdig. Kyrkja med alle dei ulike funksjonane ho inneheld er unik i vårt område, kanskje til og med i landet. Ikkje mange kyrkjer kan skilte med eit stort flott kyrkjeskip, kyrkjelydssal, kapell, lokale til open barnehage, stor fritidsklubb, gymsal og no snart eit fullt utstyrt amfi med 112 sitjeplassar og godt teknisk utstyr. Dette har kome i stand etter eit godt samarbeid med kommunen, gode økonomiske løyvingar frå kommunen, gåver frå private, fiskeri og anna næringsliv samt ein iherdig dugnadsinnsats. Heile kjellaretasjen med fritidsklubb, gymsal, garderober og amfisal er innreidd mest utan innleigd arbeidskraft og med eit enormt dugnadsarbeid.

Fellesrådet bør også fritt drøfte andre tiltak som bør prioriterast. Vedlagt fylgjer Økonomiplan 2018-2021 som kan ligge til grunn for denne drøftinga.

Avslutting

Det vidare arbeidet med budsjett/økonomiplan vert no gjort i formannskap/administrasjon i kommunen før fellesrådet får saka attende for vidare behandling.

Ei førebels administrativ framskriving viser at dersom fellesrådet skal halde oppe drifta si på 2017 nivå, basert på 3% prisvekst og 3,1% lønsvekst, nokre nye tiltak og bortfall av rentekostnader på kr. 400 000 vil det vere behov for ei løyving på kr. 7 108 000 frå Herøy kommune (budsjett 2017 kr. 6 780 000).

Framlegg til vedtak

Herøy kyrkjelege fellesråd tek Budsjett administrativ framskriving datert 01.09.19 til orientering.

Fosnavåg, 01.09.17

Marit Sævik Leinebo
Kyrkjeverje

Budsjett 2018 adm. framskriving

Konto	Konto (T)	Rekn 2016	Budj 2017	Forbruk 31/08/2017	BUDSJETT 2018
30100	Fastlønn	3 518 790	kr 4 230 000	kr 2 110 315	kr 4 550 000
30108	Pensjonsgjevande tillegg	37 420	kr 45 000	kr 23 563	kr 45 000
30200	Vikarar	93 898	kr 75 000	kr 24 689	kr 95 000
30209	variable tillegg vikarar	96 696	kr 100 000	kr 55 116	kr 75 000
30300	Ekstrahjelp	14 571	kr 20 000	kr 14 137	kr 30 000
30500	Anna løn			kr 10 973	
30508	Diverse lønsutbetaling	37 300		kr 22 000	
30800	Godtgjersle folkevalde	40 400	kr 40 000	kr -	kr 50 000
30802	Tapt arbeidsgodtgjersle	368	kr 5 000	kr -	kr 2 000
30900	Pensjonsinnskot	522 650	kr 685 000	kr 479 775	kr 740 000
30902	Kollektiv ulykke- og gruppeliv	10 425	kr 15 000	kr 6 675	kr 15 000
30990	Arbeidsgjevaravgift	464 103	kr 520 000	kr 299 596	kr 560 000
	Sum løn	4 836 623	kr 5 735 000	kr 3 046 840	kr 6 162 000
31000	Kontormateriell	29 157	kr 16 000	kr -	
31002	Abonnement aviser og faglitter	17 837	kr 9 000	kr 9 725	
31100	Aktivitetsrelatert forbruksmat	125 647	kr 35 950	kr 49 885	
31151	Servering møter, kurs, repres	21 194	kr 25 000	kr 7 678	
31152	servering som del av drift	3 339		kr 2 441	
31200	Anna forbruksmaterieil	101 521	kr 85 000	kr 39 899	kr 50 000
31201	Arbeidskle	9 452	kr 5 000	kr -	
31202	Velferdstiltak	1 725	kr 3 000	kr -	
31208	Diverse utgifter	534		kr 5 470	
31300	Post, banktenester, telefon	54 202	kr 55 000	kr 11 244	
31301	Telefoni	341	kr 19 000	kr 19 558	
31400	Annonser, reklame, informasj	97 760	kr 20 000	kr 39 343	
31500	Opplæring kurs (ikkje oppgav	13 996	kr 17 000	kr 2 650	
31550	Reiseutgifter, opplæring (ikkje oppgavepliktig)			kr -	
31600	Reiseutgifter, oppgavepliktige	111 350	kr 105 000	kr 66 421	
31603	Km godtgjersle, skattepl. del	6 421	kr -	kr 9 330	
31700	Reiseutgifter, drift av egne tra	21 402	kr 33 000	kr 15 049	
31703	Reiseutgifter, ikkje oppgavepl	5 193	kr 14 000	kr 8 987	
31800	Energi	267 537	kr 247 500	kr 172 595	

75

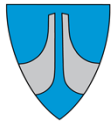
Konto	Konto (IT)	Rekn 2016	Budsj 2017	Forbruk 31.08.2017	BUDSJETT 2018
31850	Forsikringer, vakttenester	116 058	kr 120 000	kr 120 047	
31900	Leige av lokaler og grunn	1 636	kr 2 500	kr 1 882	
31950	Avgifter, gebyr og lisensar	150 480	kr 175 000	kr 161 385	
31951	Lisenser/ serviceavgifter			kr 38 334	
32000	Kjøp og finansiell leasing av d	61 305	kr 65 000	kr 16 338	
32100	Kjøp, leige og leasing av trans	33 831	kr 40 000	kr 5 631	
32200	Leige av driftsmiddel	7 700	kr 7 000	kr -	
32300	Vedlikehold, byggjetenester o	225 665	kr 180 000	kr 31 776	kr 100 000,00
32301	Vedlikehold grøntanlegg	328 308	kr 360 000	kr 188 848	kr 100 000,00
32301	Vedlikehold grøntanlegg, drenering Flusund		kr 20 000	kr -	
32350	Utgifter stell av grav	25 001			
32400	Serviceavtaler og reparasjonar	74 787	kr 65 000	kr 63 473	
32500	Materiale til vedlikehold, påk	51 106	kr 25 000	kr 6 550	
32650	Vakthald og vektareneste, al	17 234	kr 18 000	kr -	
32700	Andre tenester (som inngår i	295 078	kr 240 000	kr 18 100	
335000	Refusjon til sokneråd	25 606			
	Andre driftsutgifter	2 302 403	kr 2 006 950	kr 1 112 638	kr 2 350 000,00
34290	Meirverdiavgift som gir rett ti	452 763	kr 350 000	kr 194 174	kr 350 000,00
	Sum mva som gir rett til mon	452 763	kr 350 000	kr 194 174	kr 350 000,00
34701	Tap på krav	25 015			
34702	Div. øre/kroneavrunding	-1		kr 2	
35000	Renteutgifter	6 825	kr 7 000	kr -	kr -
35001	Morarenter	1 571		kr 895	
35100	Avdragsutgifter	400 000	kr 400 000	kr -	kr -
	Renter/avdrag	433 411	kr 407 000	kr 896	kr -
36200	Sal av varer og tenester, geby	-206	kr -20 500	kr -	kr -21 000,00
36201	Gebyrinntekter Avgiftsfritt	-930	kr -5 000	kr -3 200	kr -5 000,00
36202	Trekk frå ansatte	-2 673	kr -3 000	kr -1 562	kr -3 000,00
36250	Stell av grav	-50 000	kr -75 000	kr -49 400	kr -75 000,00
36300	Husleigeinntekter/ utleige av	-59 230	kr -65 000	kr -48 290	kr -65 000,00
36400	Festeavgift	-237 515	kr -220 000	kr -382 200	kr -350 000,00
37100	Slukelønsrefusjon/ refusjonar	-275	kr -	kr -11 948	
37000	Refusjonar frå staten	-2 752			

76

Konto	Konto (T)	Rekn 2016	Budsj 2017	Forbruk 31.08.2017	BUDSJETT 2018
37290	Kompensasjon moms påløpt	-452 763	kr -350 000	kr -194 174	kr -350 000,00
37500	Refusjon fra sokneråd	-158 353	kr -347 000	kr -4 788	kr -250 000,00
37700	Refusjon fra andre	-13 350		kr -7 270	
38000	Refusjon fra bispedømeråd Tr	-647 500	kr -633 450	kr -315 000	kr -635 000,00
38300	Tilskot fra kommunen/ kommun	-6 510 000	kr -6 780 000	kr -3 955 000	kr -7 108 000,00
38700	Gåver fra andre	-6 000			
39000	Renteinntekter	-5 646			
	Sum inntekter	-8 147 194	kr -8 498 950	kr -4 972 833	kr -8 862 000,00
	Sum utgifter	8 025 200	kr 8 498 950	kr 4 354 549	kr 8 862 000,00
	Res	-121 994	kr -	kr -618 284	kr -

Framlegg til Økonomiplan 2018-2021:

Nr	Tiltak	2018	2019	2020	2021
1	Oppgradering Interiør Indre Herøy kyrkje	500 000	500 000	500 000	
2	Ferdigstilling Amfi Herøy kyrkje	250 000			
3	Utviding Flusund gravplass	1000 000	1000 000	3000 000	2000 000
4	Utviding Leikanger kyrkjegard		1500 000	1500 000	1000 000
	Sum	1750 000	3000 000	5000 000	3000 000

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	TR	Arkivsaknr:	2016/1669
		Arkiv:	C10

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
40/17	Komite for helse og omsorg	22.11.2017
30/17	Komite for oppvekst	18.10.2017
70/17	Komite for næring, kultur og idrett	24.10.2017
166/17	Formannskapet	17.10.2017
127/17	Kommunestyret	26.10.2017

UNGDATA 2017 - RAPPORTAR FRÅ UNDERSØKINGA

Tilråding:

Kommunestyret tek resultata til vitande.

Særutskrift:
Herøy ungdomsråd
Komiteane

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 Uttale frå ungdomsrådet om Ungdata-undersøkinga
- 2 Høyringsuttale - ungdom og buss
- 3 Høyringsuttale - ekstra spørsmål

- 4 Høyringsuttale - oppfordring til dei ulike sektorane
- 5 Herøy 2017 – Nøkkeltallsrapport (videregående)
- 6 Herøy 2017 – Nøkkeltallsrapport (ungdomsskolen)
- 7 Herøy 2014_2017– Trend
- 8 Herøy 2017 - Kjønn (videregående)
- 9 Herøy 2017 - Kjønn (ungdomsskolen)
- 10 Herøy 2017 - Klassesettrinn (ungdomsskolen)
- 11 Ekstraspørsmål om trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar - fylkesrapport

Samandrag av saka:

Undersøkinga Ungdata vart gjennomført i Herøy våren 2017 ved Ytre Herøy ungdomsskule, Stokksund skule, Møre barne- og ungdomsskule og Herøy vidaregåande skule. Same undersøkinga vart gjort i 2014. Rapportane frå undersøkinga er mangfaldige. Ein har mellom anna rapportar som samanliknar Herøy med fylket og landet, trendrapportar som viser endring i Herøy frå 2014 til 2017-undersøkinga og kjønnsdelte rapportar som viser forskjell i svar mellom gutar og jenter.

Det er eit stort materiale å gå gjennom. I saksutgreiinga har dei ulike sektorane kome med tolking av undersøkinga for sine fagfelt. Ungdomsrådet har handsama saka og kome med uttale. Saka er koordinert av folkehelsekoordinator.

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka:

Undersøkinga Ungdata vart gjennomført i Herøy våren 2017 ved Ytre Herøy ungdomsskule, Stokksund skule, Møre barne- og ungdomsskule og Herøy vidaregåande skule. Ungdata er ei undersøkinga basert på spørjeskjema, som gir eit breitt bilde av korleis ungdom har det og kva dei driv med på fritida. 318 ungdomsskuleelevar (svarprosent 89) og 72 elevar frå vidaregåande (svarprosent 55) deltok.

Ungdata er eit verktøy basert på spørjeskjema. Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus og sju regionale kompetansesenter innan rusfeltet (KoRus) står bak Ungdata.

Undersøkinga vert gjennomført i samarbeid med kommunen, som er ansvarleg for den praktiske gjennomføringa på skulane. Data frå alle kommunar vert samla i den nasjonale Ungdatabasen. Databasen inneheld svar frå meir enn 300.000 ungdomar som har delteke i Ungdata sidan den første undersøkinga vart gjennomført i 2010. Helsedirektoratet finansierer Ungdata, som er eit gratis tilbod til alle kommunar i Noreg.

Gjennomføring av Ungdata ligg inne i Herøy kommune sin tverrfaglege plan «Alle barn og unge skal ha gode og trygge oppvekstvilkår». Undersøkinga skal gjennomførast kvart 3. år, som eit verktøy for informasjon i det førebyggjande arbeidet. Første gjennomføring var i 2014.

Undersøkinga er anonym, og det er frivillig for ungdomane å delta. Alle foreldre vert informert om undersøkinga i forkant, og kan melde frå til skulen om dei ikkje ønskjer at barnet deira skal delta.

Intensjonen med Ungdata er å kartlegge korleis ungdom har det og kva dei driv med på fritida. Undersøkinga omfattar tema knytt til familie, vennskap, skule, lokalmiljø, helse, mobbing, regelbrot og deltaking i fritidsaktivitetar. Resultata må tolkast lokalt, og kan vere med å seie noko om kva område kommunen bør satse på framover for å vidareutvikle oppvekstmiljøet.

Spørjeskjemaet som vert brukt, er tilpassa elevar på ungdomstrinn og vidaregåande opplæring. Det vert utarbeidd separate rapportar, som kommunane får tilsendt.

Rapportane er svært omfattande og må studerast og analyserast av den enkelte fagavdeling og i eit tverrfagleg samarbeid framover. Resultata i Herøy er sett opp slik at ein kan samanlikne med resultat for Møre og Romsdal, samt med resultat frå små (under 10.000) mellomstore (10-50.000) og store kommunar (over 50.000).

I saksframstillinga har vi valt å presentere dei områda der Herøy skil seg frå andre små kommunar.

Kva seier ungdom i Herøy?

Ungdomsskuleelevar

Oppvekst:

Ungdom i Herøy er meir fornøgd med lokalmiljøet sitt, og meir fornøgd med skulen sin. Dei brukar vesentleg meir tid framfor ein skjerm enn andre kvar dag, men brukar mindre tid på lekser. Fleire uttrykkjer at dei er plaga av einsemd og depressive symptom, samt mobbing. Ein har vore sjeldnare rusa på alkohol. Det er færre som deltek i organiserte fritidsaktivitetar. Det er færre som trur dei får eit lykkeleg liv.

Ser ein på resultata for Herøy opp mot trendane som kjem fram i den nasjonale rapporten, ser ein at mykje stemmer overeins. Ein ser eit trendskifte i forhold til m.a. tid på skularbeid, framtidstru og tankar om høgare utdanning. Etter mange år med oppgang på desse områda, ser ein no nedgang.

Helse og omsorg:

På mange av områda er det forskjell på resultata etter kjønn. Dette ser vi spesielt godt på bruk av helsetenester, men også på svar om psykiske helseplager.

Kultur og fritidsaktivitetar:

Venner:

Ungdomstida vert gjerne beskriven som ein fase i livet der jamnaldrande er særlig viktige. Venner er for dei fleste ei kjelde til leik, glede, støtte, tilhøyrslø og bekrefting. På lengre sikt har samspelet med jamnaldrande tyding for utvikling av sjølvbilde og sosial kompetanse. Mange knyter venskap som varer livet ut i denne perioden. I overgangen frå born til tenåring endrar venene tyding. Mens leiken står i sentrum blant de yngste, blir det etter kvart like viktig kven ein er saman med som kva ein gjer.

Ungdomstrinnet seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har venner dei kan stole på. Trendrapporten viser lita endring i Herøy frå 2014 til 2017.

Organisert fritid:

Organisasjonar, klubbar, lag og foreiningar er viktige arena for samvær med andre unge. Samanlikna med skulen og det uformelle samværet ungdom imellom, gir deltaking i organisasjonane ungdom andre typar erfaringar. På sitt beste gir organisasjonane ungdom moglegheit til å utvikle evner, dei lærer å fungere i eit fellesskap, ytre egne meiningar og å jobbe målretta. Sjølv om det er en viss nedgang i løpet av ungdomsårene, er det på landsbasis to av tre ungdomsskuleelevar som deltek i ein eller annan form for organisert

fritidsaktivitet. Idretten organiserer klart flest. Landsrepresentative undersøkingar frå dei siste tiåra tyder på at andelen unge medlemmar i frivillige organisasjonar har gått ned.

Ungdomstrinnet seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har gjennom oppveksten delteke i organiserte fritidsaktiviteter. 8 % færre ungdom er med i organisasjonar/klubbar/lag eller foreiningar enn på landsbasis. Trendrapporten viser lite endring i Herøy frå 2014 til 2017, og nokre fleire har aldri vore med i organiserte fritidsaktivitetar etter fylte 10 år. Vedkomande deltaking i fritidsklubb/ungdomshus/ungdomsklubb ser vi ein auke i deltakinga frå 2014 til 2017 på 21% og dette har blant anna samanheng med at kommunen sin fritidsklubb har opna igjen sidan førre måling, samt at kyrkjene har utvikla sitt fritidstilbod i denne perioden. Sistnemnte vert bekrefta gjennom ein auke i deltakinga i religiøse foreiningar med 10 %. Fleire opplever at tilbodet til ungdom er bra når det gjeld lokalar for å treffe andre unge, idrettsanlegg og kulturtilbod.

Eleva i vidaregåande skule

Nøkkeltala for eleva i vidaregåande skule er sett opp med samanlikning mellom Herøy og Noreg.

Oppvekst:

Vidaregåande eleva i Herøy seier dei er vesentleg meir plaga av einsemd og vert meir mobba enn andre. Fleire har fysiske plager kvar dag, og fleire har blitt skada på grunn av vald. Dei røyker meir, men er sjeldnare rusa på alkohol og færre har brukt cannabis. Færre er fornøgde med lokalmiljøet og med skulen sin. Færre deltar i organiserte fritidsaktivitetar, færre trenar minst ein gong pr. veke og færre trur dei får eit lykkeleg liv. Men dei er like fornøgde med venene sine og like mange har minst ein fortruleg venn. Dei fleste kjenner seg trygge i nærområdet.

Helse og omsorg:

Også for denne aldersgruppa er det forskjell på resultata etter kjønn. Svarprosenten er også lågare enn for ungdomsskuleelevane, men det er viktig å gripe fatt i og undersøkje nærare kva som skjer med ungdom frå ungdomsskule og til vidaregåande når det gjeld helseutfordringar.

Kultur og fritidsaktivitetar:

Vidaregåande eleva seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har venner dei kan stole på. Trendrapporten viser liten endring i Herøy frå 2014 til 2017, og samla sett er det fleire som har ein ven dei kan stole på.

Nøkkeltalsrapporten viser at 33 % av elevane på Herøy vidaregåande deltek i organisert aktivitet, mot 49 % på landsbasis. Trendrapporten viser ein nedgang i deltaking i organiserte aktivitetar på 5 % sidan 2014. 12 % fleire enn ved førre måling har vore med i organisert aktivitet tidligare.

Unge si oppleving av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar (ekstra spørsmålspakke).

Saman med Møre og Romsdal fylkeskommune og Møre og Romsdal idrettskrets arbeider KoRus for at fleire lag og organisasjonar skal lage egne retningslinjer for tryggleik og trivsel. Dette er også nedfelt i handlingsprogrammet i fylket sin regionale delplan for folkehelse. Tilleggsmodulen gir kunnskap om unge si oppleving av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar og om grunnar til at unge sluttar med organiserte fritidsaktivitetar.

Rapporten viser at om lag like mange deltek i ein organisert aktivitet i Herøy som fylket elles, og at fleire i ungdomsskulen deltek i meir enn ein aktivitet. Færre har slutta eller ikkje delteke i organisert aktivitet enn elles i fylket. Fleire jenter enn gutar er med i organisert aktivitet både på ungdomstrinnet og på vidaregåande.

Knytt til reglar så har dei fleste felles slike. I ungdomsskulen er det færre som har snakka om reglane enn fylket elles og færre opplever at trenaren er inkluderande. Respondentane trives med vennane i aktivitetane.

Det kan sjå ut til at nokre fleire vaksne og ungdommar nyttar alkohol på turar og i anna sosialt samvær enn fylket samla.

Dei hyppigaste årsakene til at ungdom sluttar med aktivitet er at trenarane prioriterer dei flinkaste, at ingen av venene er med og at tidene ikkje passar.

Uttale frå Ungdomsrådet

Herøy ungdomsråd har vurdert rapportane og laga fleire uttalar (ligg vedlagt saka). Dei har konsentrert seg mest om rapporten frå ungdomsskuletrinnet. Dei kommenterer blant anna nokre resultat som overraskar (m.a. mobbing) og nokre tal dei oppfattar som paradoks.

Oppsummering

Ungdata er eitt av fleire verktøy som gir oss informasjon om status i oppvekstmiljøet. Vi har i tillegg andre både kvantitative og kvalitative verktøy som vi må nytte når vi skal oppsummere status som grunnlag for strategiar og tiltak.

Resultata frå Ungdata vil bli brukt vidare både på leiarnivå i den enkelte fagavdeling, samt i det tverrfaglege arbeidet, med analyse og vurdering av årsaker og tiltak. I dette arbeidet vil den rapporten som vert kalla Trendrapport Herøy 2017 vere nyttig. Denne viser ei samanlikning mellom svara i 2014 og 2017, og viser dermed positiv og negativ utvikling.

Fosnavåg, 21.09.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Sølvi Lillebø Remøy
Kommunalsjef oppvekst

Sakshandsamar: Tanja Rafteseth

HØYRINGSUTTALE I HØVE UNGDATA

Herøy Ungdomsråd har konsentrert seg mest om rapporten frå ungdomsskulen og finn utviklinga i mobbeprosenten overraskande. Vi registrerer at trivselen på skulen har gått dramatisk ned og det er fleire som brukar mindre tid på lekser og at prosenten på dei som skulkar har gått betydeleg opp. Vi ser ei utvikling der prosentandelen ungdommar som har vore tydeleg rusa siste året (på alkohol) har gått opp, mens at bruken hasj/marihuana har gått ned (frå 4% til 2%). Ungdommen brukar meir tid på "sosiale medier" og føler seg åleine. Det er færre som trur dei vil få eit lykkeleg liv, færre som vil ta høgare utdanning og fleire som trur dei blir arbeidsledige (frå 3% til 15%).

Det er nokre tal som blir oppfatta som "paradoks" i samanlikninga, noko som er spennande og kan undersøkast vidare. Eit ønske til neste gjennomføring av Ungdata er å definere betre kor stor frivilligheita blant ungdommen i Herøy Kommune er idag. Alt i alt er det mykje ein kan sjå nærare på og undersøkje - som vidare kan føre til smarte tiltak for å betre kvardagen til Herøyungdommen.

Herøy Ungdomsråd.

HØYRINGSUTTALE

Ungdom og buss

Ungdom er opptatt av samferdsel og kanskje ungdom i utkantane er ekstra opptatt av dette. Tilbod utenom foreldre sine skyssplikter er ofte lite tilrettelagte og lite tilpassa ungdomane sine behov.

Herøy ungdomsråd er som ungdomspanelet i Møre og Romsdal opptatt av at samferdsel er tilrettelagt for ungdomen og ikkje omvendt. Ein er opptekne av enkle fleksible løysingar som ivaretek ungdomane sine behov og som ikkje minst viser kva tilbod ungdomane har. Gode frekvensar på busstilbudet i tider då ungdomen ikkje er på skule er å foretrekke. Det må leggjast til rette for gode tilbod frå ulike bygdela i Herøy som er korresponderende med ruter inn til hovedaksen FV654 frå Fosnavåg mot dei andre kommunesenterane Hareid, Ulsteinvik, Larsnes og Volda.

Ungdom i Herøy er opptatt av fleksibilitet og at ein kan ta den bussen som passar best for den reisande. Det kan ikkje vere slik at når ein går på bussen ved Herøy vidaregåande skule at bussjåføren nektar å stoppe i Tjørnvåg, men først kan setje av passasjerar i Myrvåg. Ungdomen forventar fleksibilitet og serviceinnstilte bussverter som er til for dei reisande. Vi forventar faktisk at når vi trykker på knappen så stoppar bussen på næraste bussholdeplass!

Ungdomen vil ikkje vere låst av at busskort gjeld i bestemte tidsperioder eller på bestemte bussruter til eller frå skulen. Ungdom vil ha FRITT valg uansett tidspunkt og ruter.

Fylkeskommunen legg vekt på barn og unge sin trivsel er viktig for framtidig busetting i fylket. Faktisk så seier Fylkeskommunen at ein pliktar å ivareta barn og unges interesser i planlegginga og ein framhevar i sine planar at barn og unge er ei viktig målgruppe for dei fylkeskommunale tenestene.

Dette er flotte ord som ein håper kan realiserast ved at vi som ungdom får :

bruke bussen når vi vil

at busstilbudet er tilpassa der vi bur og til vår rytme utanfor skuletida at vi vêrt møtt med respekt av flinke servicevertar som set sikkerhet høgt at vi får gode gode kollektivtilbud i helgane at busstopp får skilt som viser kva buss-stoppet heiter og at dette samsvarer med elektroniske rutetabeller og app.

at vi får sanntidsvisning på buss-stopp

at rutetabeller vert hengt opp på buss-stopp

Ungdomen i Herøy er opptatt av fleksible tilpassa tilbod i distrikta, heilt i tråd med fylkeskommunen sin eigen fylkesplan.

Vi er opptatt av at ein høyrer på brukarane av tenesta. Både innbyggjarundersøkelser og vår eigen Ung data undersøkelse viser at ein ikkje er nøgd med kollektivtilbudet.

Skal kollektivtilbudet i framtida aukast må ein byrje med å legge til rette tilbodet for ungdomen. Får ungdomen gode positive erfaringar med å nytte kollektivtilbudet vil dette auke bruken av kollektivtilbudet på sikt.

Vi er den rette målgruppa å begynne med ! Legg tilboda tilrette for oss så skal vi bruke tilbodet aktivt.

Helsing

Herøy ungdomsråd.

2016/1669

HØYRINGSUTTALE EKSTRA SPØRSMÅL

Herøy ungdomsråd registrerer eit mønster der mange og særskilt i 9.klasse fell ut av dei organiserte fritidsaktivitetane. 21,9% av ungdomsskuleelevane i Herøy tek ikkje del i nokon organisert fritidsaktivitet til samanlikning med 15,7% på fylkesnivå.

Herøy ungdomsråd kan ikkje finne årsaka til dette då Herøy har blitt bytta ut med Stordal i rapporten frå side 11-13. Vi kan difor heller ikkje måle oss opp mot fylket.

Det er ønskjeleg at ein i framtidige undersøkingar har eit kommentarfelt under «andre grunnar» då dette talet på fylkesnivå er nesten oppe i 70%

Helsing
Herøy ungdomsråd

2016/1669

HØYRINGSUTTALE

Oppfordring til dei ulike sektorane i høve Ungdata

Herøy Ungdomsråd vil utfordre dei ulike sektorane til å sette fokus på det vi ser som er viktigast.

Skule/Oppvekst og Helse/Omsorg:

Vi registrerer ei auke i skulk, mobbing, depresjon, einsemd og det å ikkje bli sett. I løpet av 3 år på ungdomsskulen ser vi at skulehelsetenesta blir nytta betraktelig mindre frå 8. til 10. klasse.

Herøy Ungdomsråd ønskjer at sektorane jobbar for å styrke denne tenesta. Dette kan til dømes vere å opprette obligatoriske møter hjå helsesyster alle 3 år.

Kultur/fritidstilbod

Herøy ungdomsråd har registrert gjennom Ungdatarapporten at det er mange einsame samt ein stor del som ikkje deltek i organiserte fritidsaktivitetar. Vi ønskjer at kulturavdelinga kan sjå på moglegheita om å utvide opningstidene på fritidsklubben, samt sette fokus på fleire alternative fritidsaktivitetar. Mange unge kjenner ikkje til alle tilboda vi har i kommunen. Kanskje kunne det vore ein ide om vi fikk ein kommunal APP som gir lett tilgjenge om aktivitetar og tilbod.

Helsing

Herøy ungdomsråd

Videregåendeelever i Herøy kommune

Hva driver ungdommene med?
Hvordan har de det?

ungdata

Ungdataundersøkelsen

Ungdata gjennomføres ved at skoleelever over hele landet svarer på et elektronisk spørreskjema som omfatter ulike sider ved deres livssituasjon. Undersøkelsen gjennomføres i skoletiden med en voksen til stede i klasserommet. De fleste bruker mellom 30 og 45 minutter på å besvare alle spørsmålene.

Det er frivillig for ungdommene å være med på undersøkelsen. Alle foreldre blir informert om undersøkelsen i forkant, og de kan si fra til skolen dersom de ikke ønsker at barnet deres skal delta.

Spørreskjemaet som brukes i Ungdata er tilpasset elever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Denne rapporten omfatter elever som går på videregående skoler som ligger i kommunen.

I rapporten sammenliknes resultatene i 2017 med landsrepresentative tall, basert på ungdataundersøkelser gjennomført over hele landet i perioden 2014-2016.

Hvem står bak Ungdata?

Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus og sju regionale kompetansesentre innen rusfeltet (KoRus) står bak Ungdata.

Undersøkelsen gjennomføres i samarbeid med kommunen, som står for den praktiske gjennomføringen på skolene.

Data fra alle kommuner samles i den nasjonale Ungdatabasen. Databasen inneholder svar fra mer enn 300.000 ungdommer som har deltatt i Ungdata siden de første undersøkelsene ble gjennomført i 2010.

Helsedirektoratet finansierer Ungdata som et gratistilbud til alle kommuner i Norge.

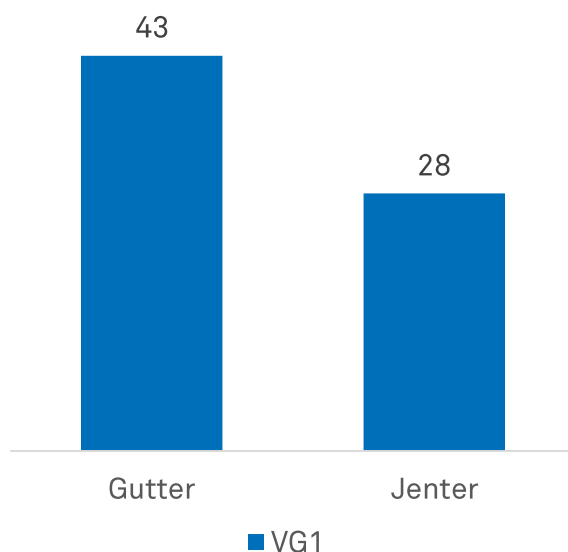
Hvor mange deltok i undersøkelsen?

72

Hva er svarprosenten?

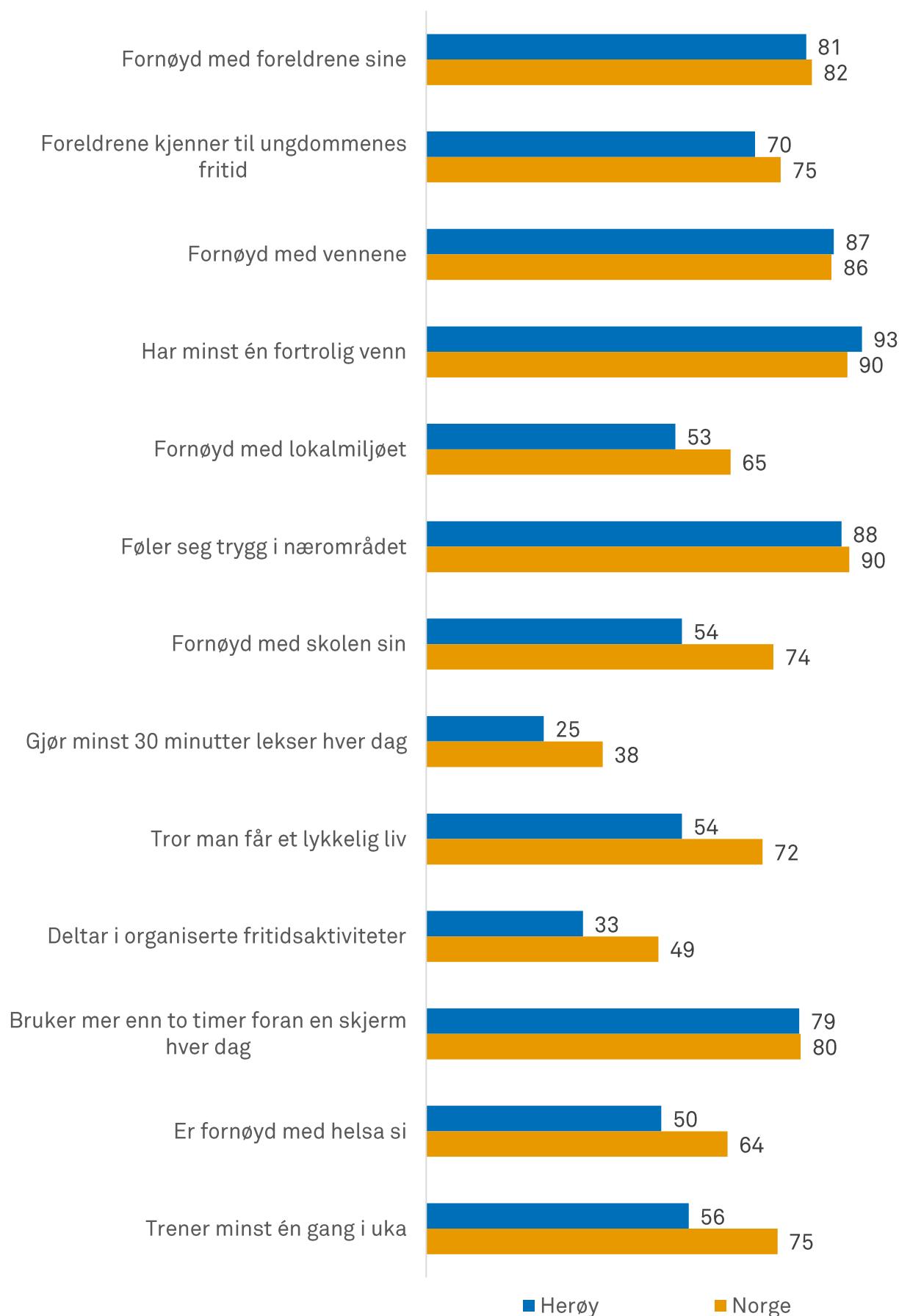
55 %

Antall gutter og jenter på ulike klassetrinn som besvarte undersøkelsen i Herøy

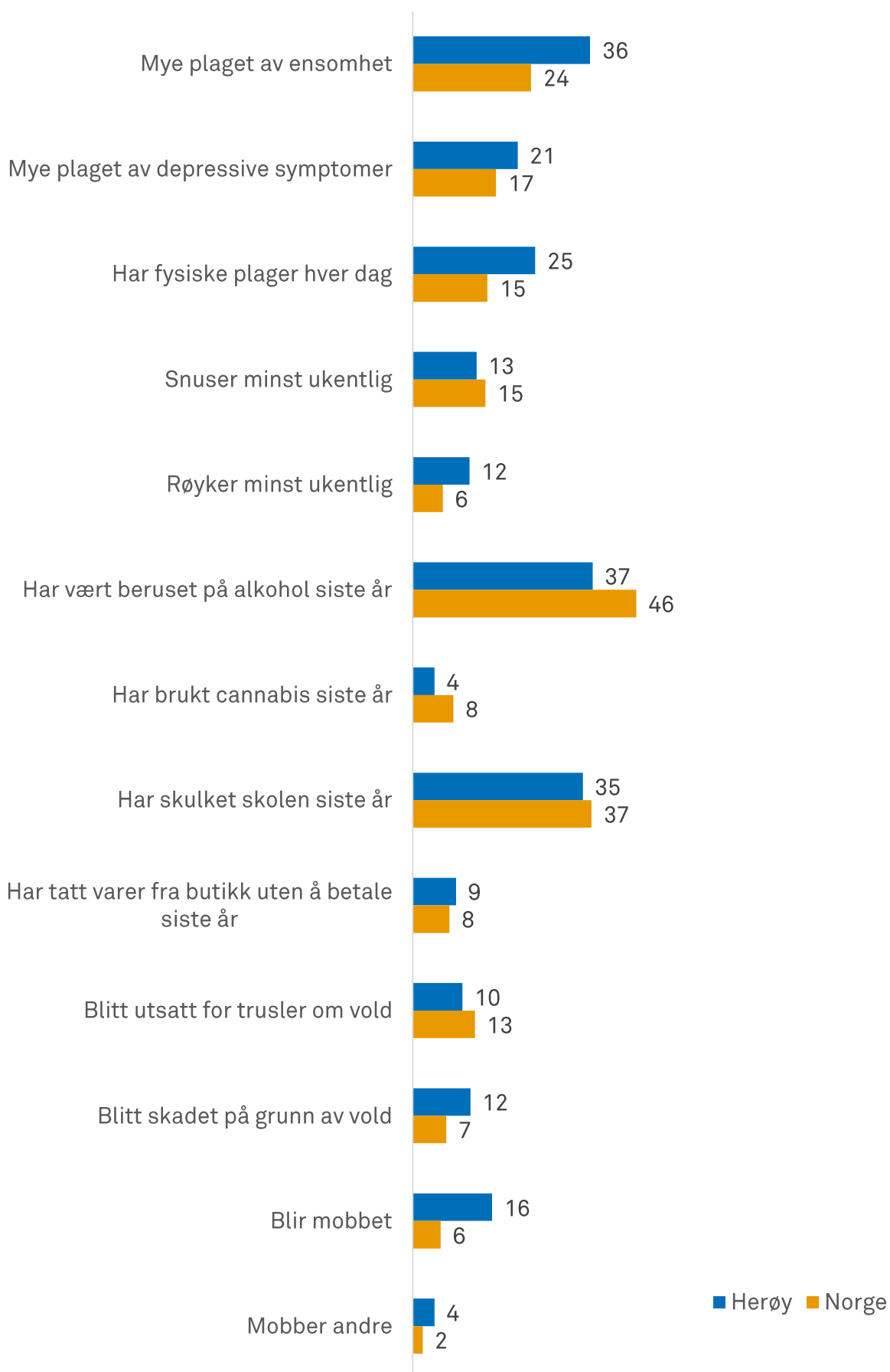

I tolkningen av resultater kan det være lurt å ta hensyn til at det alltid er noe statistisk usikkerhet knyttet til prosentene som oppgis. Usikkerheten er størst i undersøkelser der det er relativt få ungdommer som har svart på undersøkelsen.

Nøkkeltall – VG1 (side 1)

Nøkkeltall – VG1 (side 2)

Nøkkeltall – definisjoner (side 1)

Fornøyd med foreldrene:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med foreldrene dine?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Foreldrene kjenner til ungdommenes fritid:

Indikatoren er målt gjennom følgende utsagn: «Foreldrene mine pleier å vite hvor jeg er, og hvem jeg er sammen med i fritiden», «Foreldrene mine kjenner de fleste av vennene jeg er sammen med i fritiden» og «Foreldrene mine kjenner foreldrene til vennene mine». Indikatoren viser andelen som i «gjennomsnitt» minst mener at disse utsagnene «passer ganske godt».

Fornøyd med vennene:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med vennene dine?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Har minst én fortrolig venn:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «Ja, helt sikkert» eller «Ja, det tror jeg».

Fornøyd med lokalmiljøet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med lokalmiljøet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Føler seg trygg i nærområdet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, svært trygt» eller «ja, ganske trygt».

Fornøyd med skolen sin:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med skolen din?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Gjør minst 30 minutter lekser hver dag:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletiden)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de daglig bruker minst en halv time på lekser.

Tror man får et lykkelig liv:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tror du at du vil komme til å få et godt og lykkelig liv?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja».

Nøkkeltall – definisjoner (side 2)

Deltar i organiserte fritidsaktiviteter:

Indikatoren er målt gjennom seks spørsmål om deltakelse i ulike organisasjoner, klubber eller lag: «idrettslag», «fritidsklubb/ungdomshus», «religiøs forening», «korps, kor, orkester», «kulturskole/musikkskole» og «annen organisasjon, lag eller forening». Indikatoren viser hvor mange prosent som har deltatt i minst fem aktiviteter den siste måneden.

Bruker mer enn to timer foran en skjerm hver dag:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer to timer eller mer.

Er fornøyd med helsa si:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med helsa di?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Trener minst én gang i uka:

Indikatoren er målt gjennom fire spørsmål om hvor ofte ungdom trener eller driver med følgende aktiviteter: «Trener eller konkurrerer i et idrettslag», «Trener på treningsstudio eller helsestudio», «Trener eller trimmer på egen hånd (løper, svømmer, sykler, går tur)» og «Driver med annen organisert trening (dans, kampsport eller lignende)». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de trener minst én gang i uka.

Mye plaget av ensomhet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du i løpet av den siste uka vært plaget av å føle deg ensom?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «veldig mye plaget» eller «ganske mye plaget».

Mye plaget av depressive symptomer:

Indikatoren er målt gjennom et spørsmål om man siste uka har vært plaget av noe av det følgende: «Følt at alt er et slit», «Hatt søvnproblemer», «Følt deg ulykkelig, trist eller deprimert», «Følt håpløshet med tanke på framtida», «Følt deg stiv eller anspent» og «Bekymret deg for mye om ting». Indikatoren viser hvor mange prosent som i gjennomsnitt svarer at de minst er ganske mye plaget av disse symptomene.

Har fysiske plager hver dag:

Indikatoren er målt gjennom et spørsmål om man har hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned: «Nakke- og skuldersmerter», «Ledd- og muskelsmerter», «Kvalme», «Hjertebank», «Hodepine» og «Magesmerter». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de daglig har hatt noen av disse plagene.

Snuser minst ukentlig:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Bruker du snus?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «snuser daglig» eller «snuser ukentlig, men ikke hver dag».

Nøkkeltall – definisjoner (side 3)

Røyker minst ukentlig:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Røyker du?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «røyker daglig» eller «røyker ukentlig, men ikke hver dag».

Har vært beruset på alkohol siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor mange ganger har du drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset det siste året (de siste 12 måneder)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Har brukt cannabis siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor mange ganger har du brukt hasj/marihuana/cannabis det siste året (de siste 12 måneder)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Har skulket skolen siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du skulket skolen det siste året?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Har tatt varer fra butikk uten å betale siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor mange ganger har du tatt med deg varer fra butikk uten å betale det siste året (de siste 12 måneder)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Blitt utsatt for trusler om vold:

Indikatoren er målt gjennom spørsmål om man i løpet de siste 12 månedene har: «blitt utsatt for trusler om vold». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at dette har skjedd minst én gang.

Blitt skadet på grunn av vold:

Indikatoren er målt gjennom spørsmål om man i løpet de siste 12 månedene har: «fått sår eller skade på grunn av vold uten at jeg trengte legebehandling» og «blitt skadet så sterkt på grunn av vold at det krevde legebehandling». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at dette har skjedd minst én gang.

Blir mobbet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, flere ganger i uka», «ja, omtrent én gang i uka» eller «ja, omtrent hver 14. dag».

Mobber andre:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, flere ganger i uka», «ja, omtrent én gang i uka» eller «ja, omtrent hver 14. dag».

Ungdata 2017

Herøy kommune

Resultater fra elever i videregående skole

ungdata

Ungdomsskoleelever i Herøy kommune

Hva driver ungdommene med?
Hvordan har de det?

ungdata

Rapporten er utarbeidet av Ungdatasenteret i samarbeid med Korus-Midt

Ungdatasenteret

NOVA, Høgskolen i Oslo og Akershus
Stensberggata 26
Postboks 4, St. Olavs plass
0130 OSLO
67 23 50 00
www.hioa.no
www.ungdata.no

KoRus-Midt

St. Olavs Hospital HF
Klinikk for rus- og avhengighetsmedisin
/ Kompetansesenter rus - Midt-Norge
Schwachs gate 3
7030 Trondheim
73 86 29 00 / 06800
<https://stolav.no/korus>

Innhold

ungdata

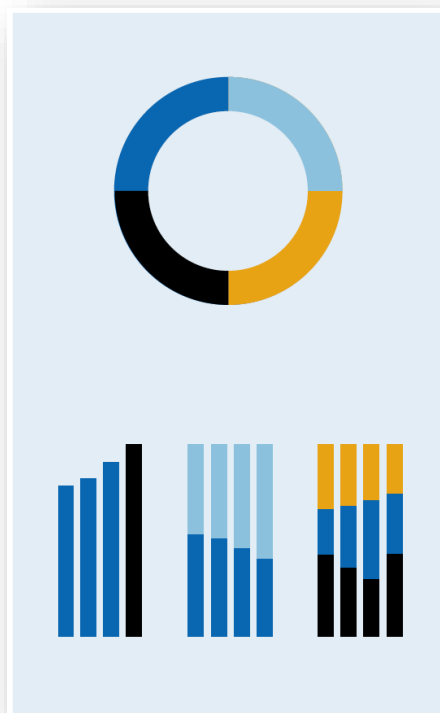
Om rapporten	2
Ungdataundersøkelsen	3
Foreldre	4
Venner	6
Lokalmiljøet	8
Skoletrivsel	10
Skolearbeid	12
Skulk	14
Framtidstro	16
Hjemme	18
Ute med venner	20
Mediebruk	22
Organisert fritid	24
Trening	26
Helse	28
Kosthold	30
Fysiske plager	32
Psykiske plager	34
Selvbilde	36
Tobakk	38
Alkohol	40
Hasj	42
Mobbing	44
Vold	46
Regelbrudd	48
Nøkkeltall	50
Litteratur	52

Om rapporten

Ungdata er et spørreskjemabasert verktøy, som gir et bredt bilde av hvordan ungdom har det og hva de driver med i fritida. I denne rapporten presenteres hovedresultatene fra ungdataundersøkelsen som ble gjennomført blant ungdomsskoleelever i Herøy kommune våren 2017.

Rapporten tar for seg 23 temaer og gir et bilde av ungdomstiden i starten av tenårene. Innenfor hvert tema vil man få svar på hvordan gutter og jenter har besvart spørsmålene, og om det er forskjeller mellom ungdom på ulike klassetrinn. Alle resultatene i rapporten er oppgitt i prosent.

I rapporten sammenliknes resultatene i 2017 med eventuelle tidligere ungdataundersøkelser som er gjennomført i kommunen. Resultatene fra 2017 blir også sammenliknet med landsrepresentative tall, basert på ungdataundersøkelser fra mer enn 300 kommuner gjennomført over hele landet i perioden 2014-2016.

Ungdata kartlegger ungdommenes livssituasjon

Bakerst finnes en oversikt over nøkkeltall på tvers av ulike temaområder, der man kan se hvordan ungdom i kommunen har det sammenliknet med ungdom i fylket og i andre typer av kommuner.

På nettsiden ungdata.no finnes resultater fra ungdataundersøkelser gjennomført i andre kommuner. Her finnes mer informasjon om undersøkelsen og om metodene som er brukt. Her finner man også forskningsresultater basert på Ungdata.

Denne rapporten er en del av gratistilbudet som gis til alle kommuner som ønsker å delta i Ungdata. Alle tall er hentet fra den lokale undersøkelsen, mens tekstene er utformet slik at de skal passe i alle kommuner. Det er derfor ikke foretatt egne vurderinger av hva de konkrete resultatene betyr for den enkelte kommune.

Hva kan Ungdata si noe om?

Intensjonen med Ungdata er å kartlegge hvordan ungdom har det og hva de driver med i fritiden sin. Undersøkelsen omfatter temaer knyttet til familie, vennskap, skole, lokalmiljø, helse, mobbing, regelbrudd og deltakelse i fritidsaktiviteter.

Gjennom å spørre ungdom direkte om disse temaene kan Ungdata gi en oversikt over hvor mange som for eksempel trives i lokalmiljøet sitt eller som driver med idrett. Resultatene må tolkes lokalt og de kan gi en pekepinn på hvilke områder det kan være verdt for kommunen å satse videre på.

Ungdata brukes nå av de fleste kommunene i landet, som ett av flere kunnskapsgrunnlag for å videreutvikle lokal oppvekstpolitikk og i arbeidet med å bedre unges folkehelsesituasjon. Resultatene fra Ungdata kan også brukes til å bevisstgjøre ungdom på hvordan andre ungdommer har det og hva som er vanlige fritidsaktiviteter.

Ungdataundersøkelsen

Ungdata gjennomføres ved at skoleelever over hele landet svarer på et elektronisk spørreskjema som omfatter ulike sider ved deres livssituasjon. Undersøkelsen gjennomføres i skoletiden med en voksen til stede i klasserommet. De fleste bruker mellom 30 og 45 minutter på å besvare alle spørsmålene.

Undersøkelsen er anonym og det er frivillig for ungdommene om de ønsker å være med eller ikke. Alle foreldre blir informert om undersøkelsen i forkant, og de kan si fra til skolen dersom de ikke ønsker at barnet deres skal delta.

Spørreskjemaet som brukes i Ungdata er tilpasset elever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Denne rapporten omfatter kun ungdomstrinnet. Kommuner som gjennomfører undersøkelsen på videregående får egne rapporter som viser resultater fra den delen av undersøkelsen.

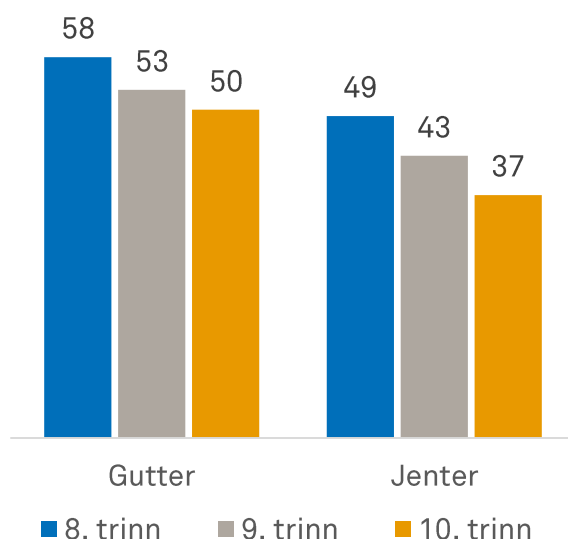
Hvor mange deltok i undersøkelsen?

318

Hva er svarprosenten?

89 %

Antall gutter og jenter på ulike klassetrinn som besvarte undersøkelsen i Herøy

I tolkningen av resultater kan det være lurt å ta hensyn til at det alltid er noe statistisk usikkerhet knyttet til prosentene som oppgis. Usikkerheten er størst i undersøkelser der det er relativt få ungdommer som har svart på undersøkelsen.

Hvem står bak Ungdata?

Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus og sju regionale kompetansesentre innen rusfeltet (KoRus) står bak Ungdata.

Undersøkelsen gjennomføres i samarbeid med kommunen, som står for den praktiske gjennomføringen på skolene.

Data fra alle kommuner samles i den nasjonale Ungdatabasen. Databasen inneholder svar fra mer enn 300.000 ungdommer som har deltatt i Ungdata siden de første undersøkelsene ble gjennomført i 2010.

Helsedirektoratet finansierer Ungdata som et gratistilbud til alle kommuner i Norge.

Foreldre

I følge barneloven har foreldrene plikt til å sørge for økonomisk underhold og omsorg, de skal sikre en forsvarlig oppdragelse og at barnet får en utdanning. Foreldrenes ressurser – økonomisk, kulturelt og sosialt – danner grunnlaget for barn og unges levkår og utvikling. Selv om mange ungdom opplever at foreldrene går fra hverandre, bor om lag to av tre tenåringer sammen med begge foreldrene sine.

Etter hvert som barn blir eldre blir egne meninger og interesser tydeligere. En del av det å være ung handler også om løsrivelse og det å bli en selvstendig person. Her kan det ligge kimer til konflikter mellom unge og foreldre. Likevel vedvarer som regel den emosjonelle nærheten til foreldrene utover i ungdomstiden og for mange unge er foreldrene deres de viktigste støttespillerne når det oppstår problemer av ulik art.

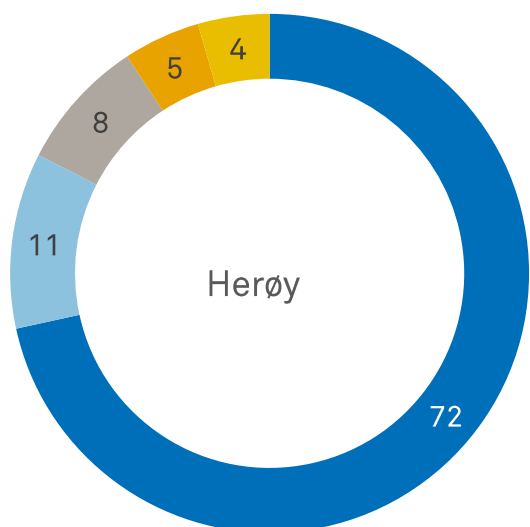
Ungdata viser at de færreste ungdommer opplever stadige krangler med foreldrene, og at det store flertallet er svært godt fornøyd med foreldrene sine.

Svært mange ungdommer har i dag et tillitsfullt og nært forhold til sine foreldre, og mye tyder på at den generasjonskløften som preget en del av de tidligere ungdomsgenerasjonene ikke lenger er til stede. At båndene mellom dagens ungdom og foreldre er preget av tillitt understrekes av at svært mange opplever at foreldrene har god oversikt over hva de gjør i fritiden og hvem de er sammen med.

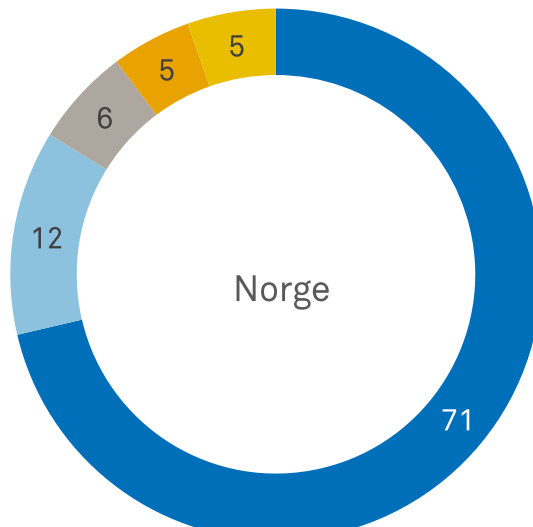
De fleste er
svært godt fornøyd
med foreldrene sine

Hvor fornøyd er du med foreldrene dine?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

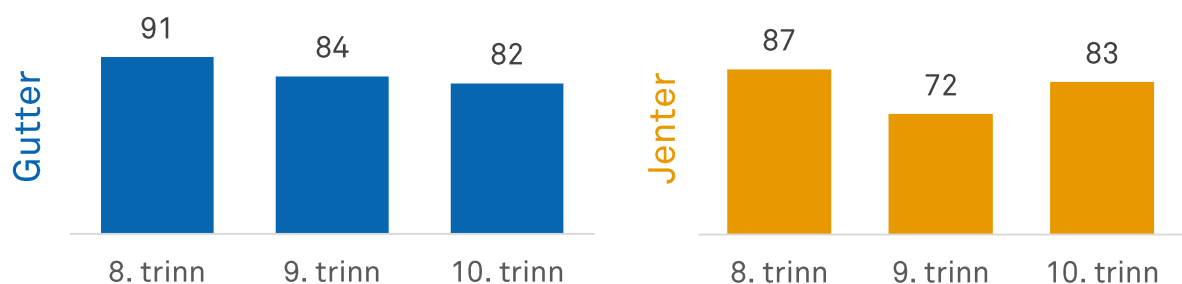
■ Svært fornøyd
■ Verken fornøyd eller misfornøyd
■ Svært misfornøyd

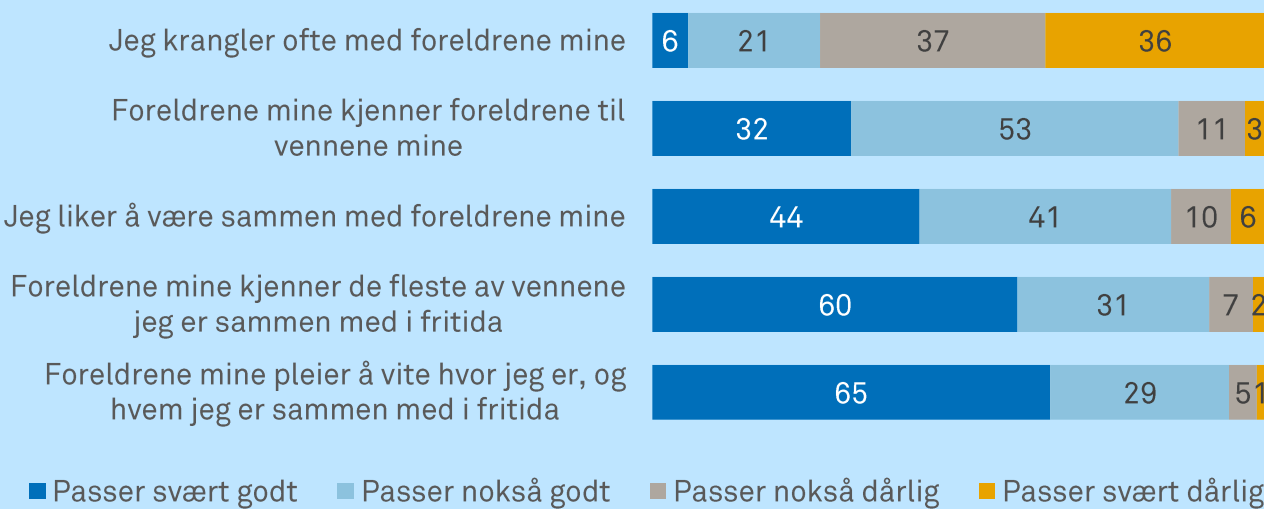
■ Litt fornøyd
■ Litt misfornøyd

Prosentandel som er fornøyd med foreldrene sine

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

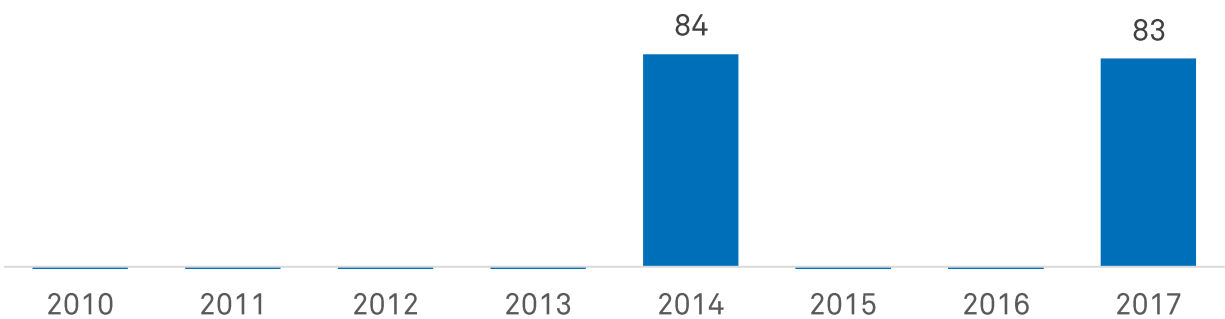

Hvordan ungdom opplever foreldrene sine

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som er fornøyd med foreldrene sine

Venner

Ungdomstiden beskrives gjerne som en fase i livet der de jevnaldrende er særlig viktige. Venner er for de fleste en kilde til lek, glede, støtte, samhørighet og bekreftelse. På lengre sikt har samspillet med de jevnaldrende betydning for utvikling av selvbilde og sosial kompetanse. Mange knytter også vennskap som varer livet ut i denne perioden.

I overgangen fra barn til tenåring endrer vennene betydning. Mens leken står i sentrum blant de yngste, blir det etter hvert like betydningsfullt hvem man er sammen med som hva man gjør.

Hvilken rolle de jevnaldrende vennene spiller i hver enkelt ungdoms liv vil variere. Mens noen trives godt med én eller to venner, er andre opptatt av å ha en stor vennegjeng og flest mulig «likes» på Facebook. For mange vil kvaliteten på vennskapene likevel bety mer enn antallet.

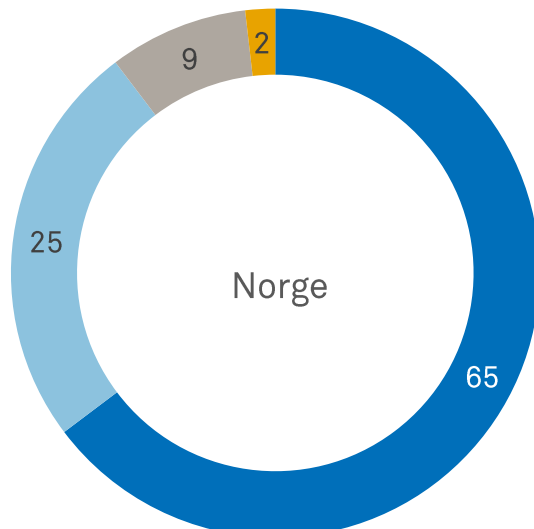
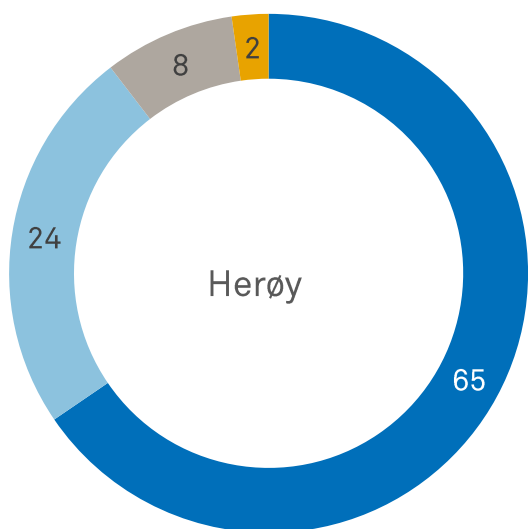
Med økt bruk av sosiale medier har ungdom fått en ny arena å være sammen på. Ungdom deler informasjon og opplysninger om sine liv, hva de gjør, og hvem de er sammen med, på en annen måte enn tidligere.

Å ha venner betyr at man er godtatt, det markerer tilhørighet og det sier noe om hvem man er. Det er derfor positivt når Ungdata viser at de aller fleste ungdommer har venner å være sammen med. Det er samtidig bekymringsfullt at hver tiende ungdom i Norge mangler venner de kan stole på og som de kan snakke med om alt mulig.

De aller fleste
har venner de kan
stole på

Har du minst en venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?

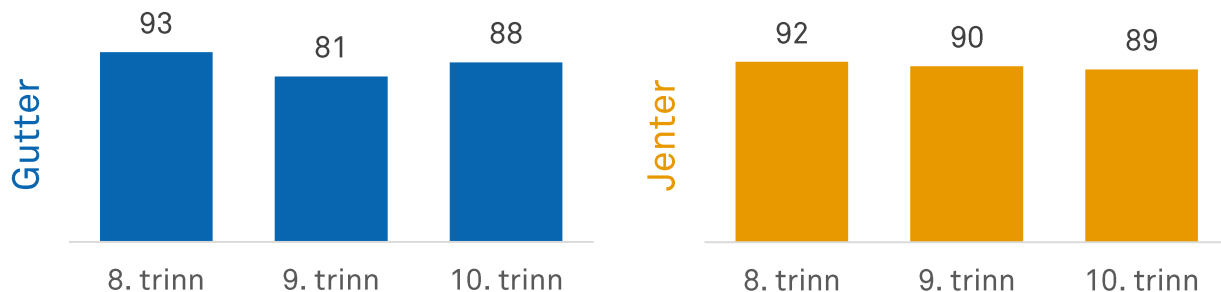
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ja, helt sikkert ■ Ja, det tror jeg ■ Det tror jeg ikke ■ Har ingen jeg ville kalle venner nå for tiden

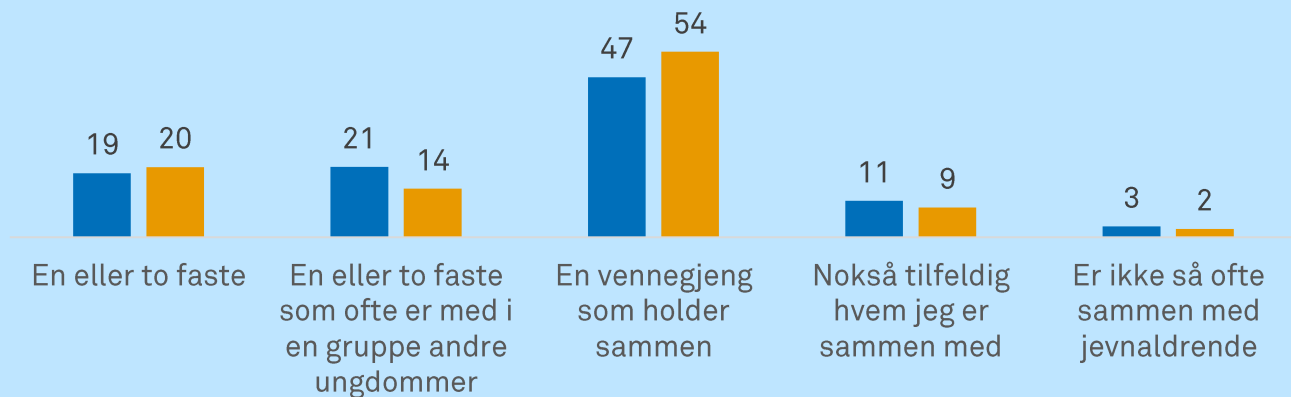
Prosentandel som har en fortrolig venn

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

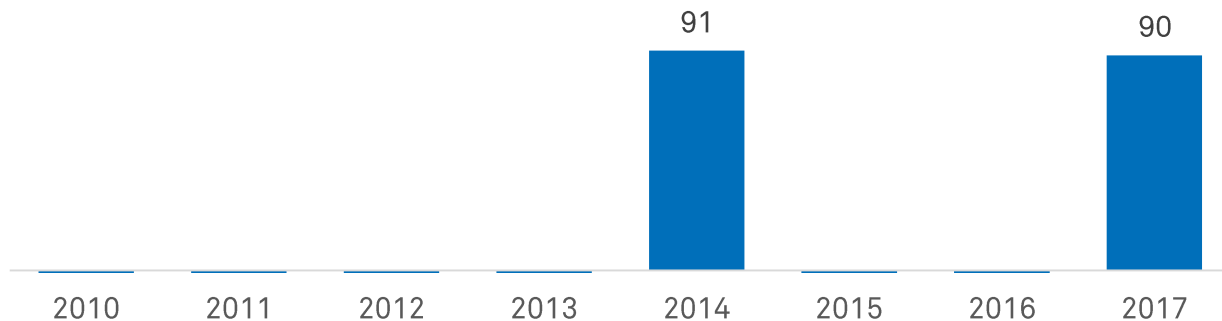
Når du er sammen med venner, hvem er du da som oftest sammen med?

■ Gutter ■ Jenter

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som minst har én fortrolig venn

Lokalmiljøet

Dagens ungdom vokser opp i en globalisert verden der mennesker, meninger og inntrykk vandrer på tvers av landegrenser og sosiokulturelle skiller. Samtidig har det lokale og tilhørigheten til nærmiljøet fremdeles stor betydning i menneskers liv.

Å vokse opp betyr å vokse opp på et bestemt sted, og forskjellige lokalmiljøer kan gi ulike muligheter for utfoldelse og sosialt samvær. Tilbudet av organisasjoner, fritidstilbud og kulturtilbud påvirker hvordan den enkelte kan utfolde seg og bidrar samtidig til å skape identitet og tilhørighet i et lokalmiljø. Det samme gjelder tilgangen på åpne møteplasser, rekreasjonsområder og urørt natur. Opplevelsen av lokalmiljøet vil også være preget av utsiktene til utdanning, arbeid og familieetablering på sikt.

Barn og unge bruker lokalmiljøet i større grad og på en annen måte enn foreldrene.

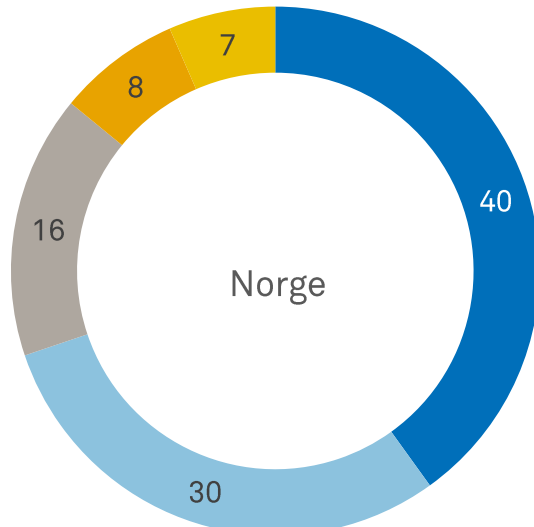
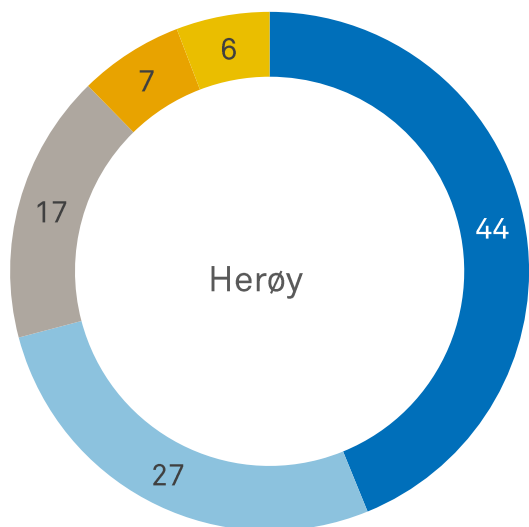
Trygge og sunne lokalmiljøer er derfor særlig viktig for denne aldersgruppas velferd. Barn og unge kan også ha andre meninger enn voksne om hva som gir livskvalitet på hjemstedet.

Ungdata viser at de fleste ungdommer er litt eller svært godt fornøyd med lokalmiljøet sitt. Men det er også en del som ikke er så godt fornøyd. Hva ungdom er fornøyd med og misfornøyd med varierer mye fra kommune til kommune. Dette viser at kommunene kan gjøre mye for å tilrettelegge for ungdommers trivsel.

Ikke alle er like godt fornøyd med lokalmiljøet sitt

Hvor fornøyd er du med lokalmiljøet der du bor?

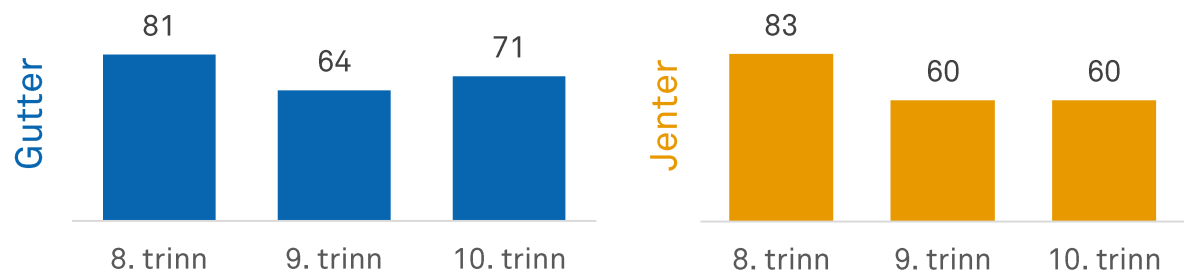
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

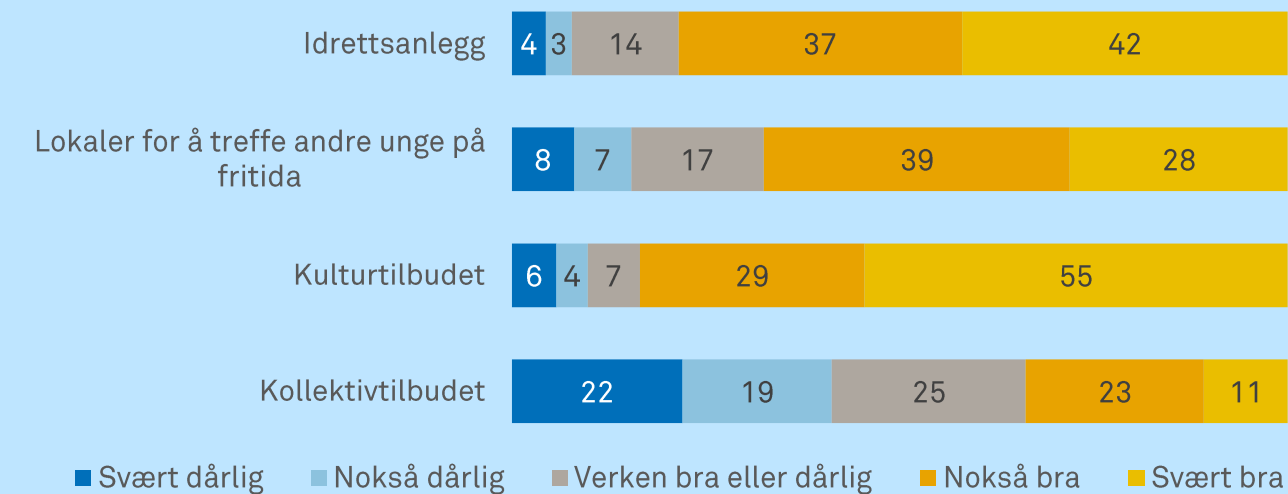
■ Svært fornøyd ■ Litt fornøyd ■ Verken fornøyd eller misfornøyd ■ Litt misfornøyd ■ Svært misfornøyd

Prosentandel som er fornøyd med lokalmiljøet

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

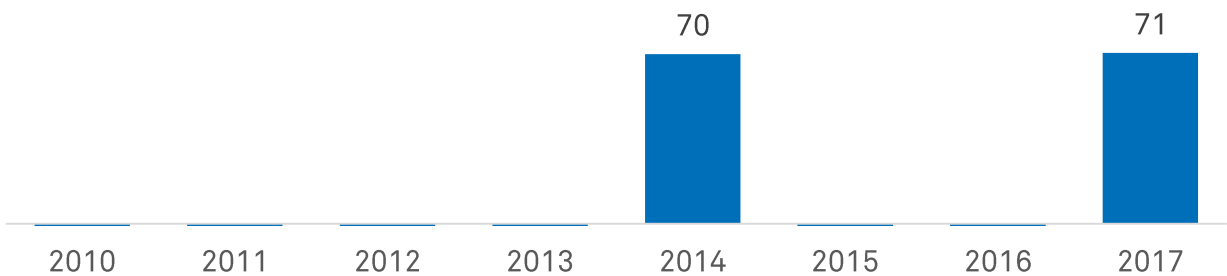

Hvordan ungdom opplever tilbudet der de bor

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som er fornøyd med lokalmiljøet de bor i

Skoletrivsel

Skolen er ikke bare et sted for læring, men også en arena for sosialt samvær. Den sosiale siden ved skolen blir kanskje ekstra viktig i en tid der digitale kommunikasjonsformer preger mye av fritiden til ungdom.

Nasjonale studier fra de siste 20-30 årene viser at norske ungdomsskoleelever i økende grad trives på skolen og at det er færre som kjeder seg eller som gruer seg til å gå på skolen. Sammenliknet med elever i mange andre land, er trivselen i norsk skole høy.

Også svarene fra Ungdata viser at de aller fleste trives på skolen. Det store flertallet mener at lærerne bryr seg om dem og like mange føler at de passer inn blant skolens elever. Svarene tyder på at den norske skolen har lykket med å skape et læringsmiljø som oppleves som positivt av det store flertallet av elevene.

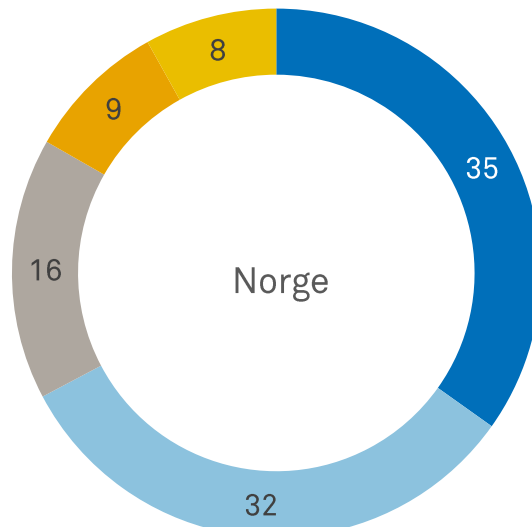
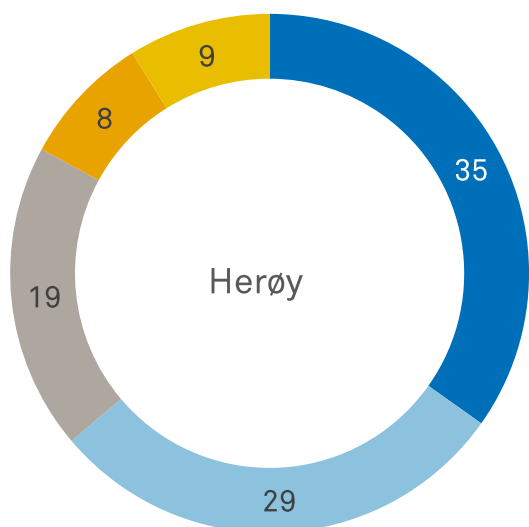
Selv om jenter i gjennomsnitt oppnår en god del bedre karakterer enn gutter, er det ikke noen vesentlige kjønnsforskjeller i skoletrivsel.

Likevel er det ikke alle som er fornøyd med skolen sin. På landsbasis gjelder dette nærmere to av ti elever. Forskning fra Ungdata viser at skoletrivselen varierer med elevenes sosiale bakgrunn. Det er flere som trives på skolen i familier der foreldrene har høy sosioøkonomisk status sammenliknet med de som vokser opp med færre ressurser hjemme.

Skolen et godt
sted å være
– men ikke for alle

Hvor fornøyd er du med skolen du går på?

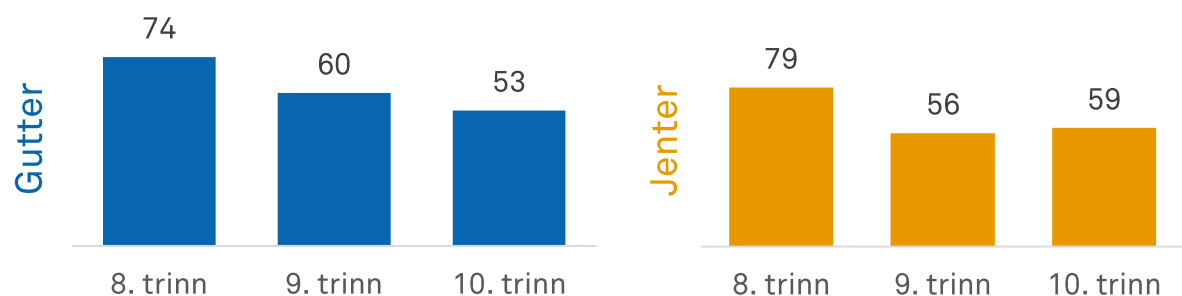
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

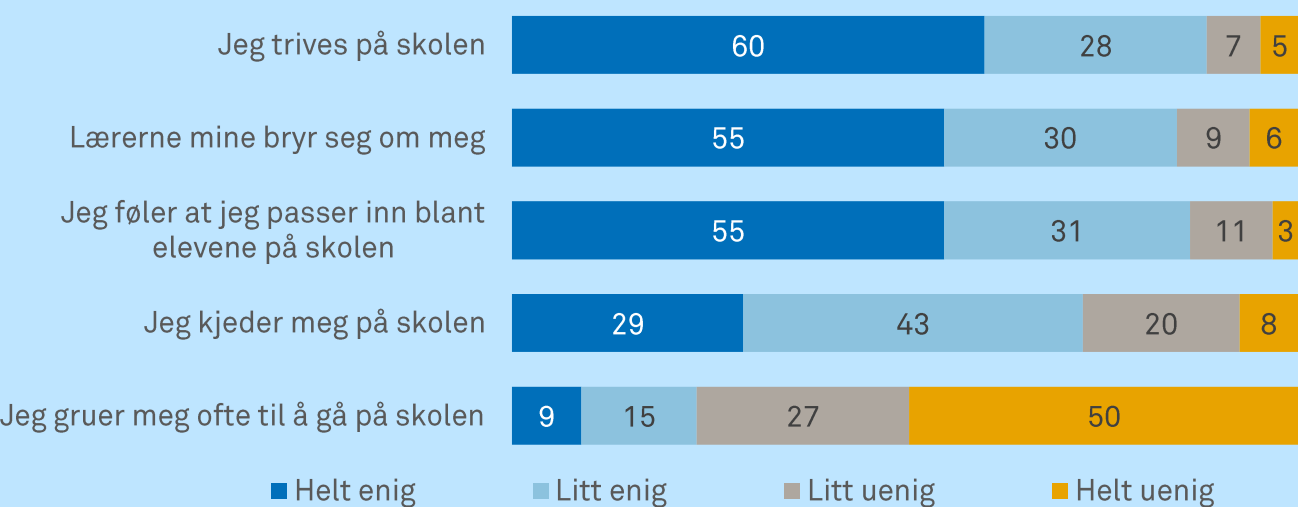
■ Svært fornøyd ■ Litt fornøyd ■ Verken fornøyd eller misfornøyd ■ Litt misfornøyd ■ Svært misfornøyd

Prosentandel som er fornøyd med skolen de går på

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

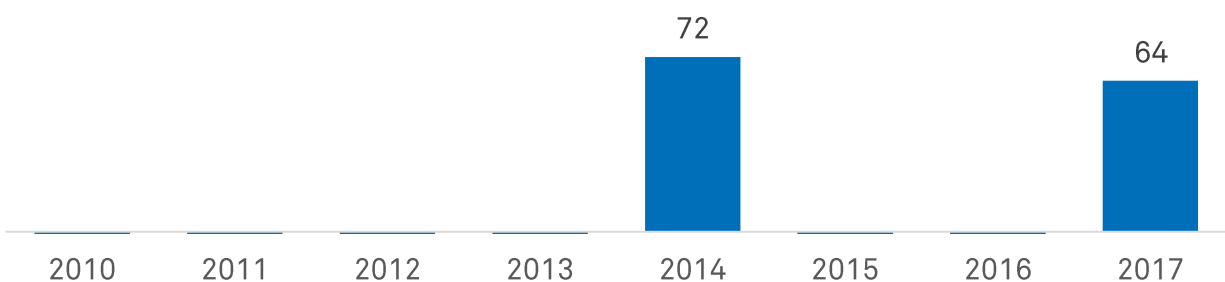

Hvordan ungdom opplever skolen

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som er fornøyd med skolen de går på

Skolearbeid

Lekser har lang tradisjon i norsk skole. Opprinnelig ble det gitt for at elevene skulle pugge seg fram til kunnskap, der presten eller læreren gjennom høringer kontrollerte hva elevene kunne. Selv om pugging i dag anses som en mindre relevant læringsstrategi, er lekser likevel noe de aller fleste skoler velger å pålegge elevene.

Lekser kan bidra til økt selvdisciplin og gode arbeidsvaner, og det kan være en effektiv måte for skolen å få involvert foreldrene i skolearbeidet på. Den viktigste begrunnelsen ligger likevel i forventningen om at lekser bidrar til økt læring.

Forskning tyder imidlertid ikke på at leksearbeid i seg selv har særlig store læringseffekter. Det vil blant annet avhenge av under hvilke betingelser leksene gis og skolearbeidet foregår på, men også av tilbakemeldingene fra lærerne i etterkant.

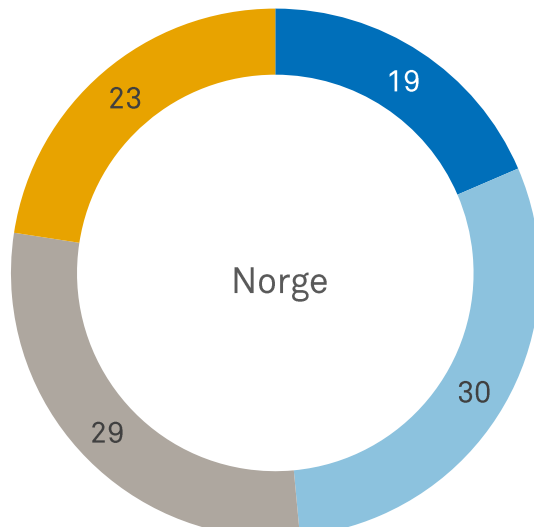
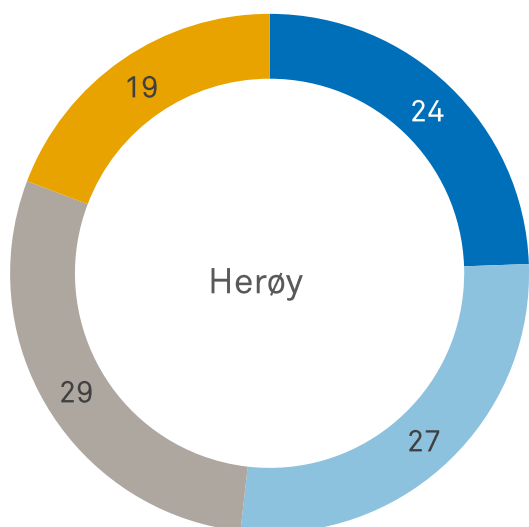
Ungdata viser at det er stor variasjon i hvor mye tid ungdomsskoleelevene bruker på leksearbeid. Noen bruker nesten ingen tid, mens andre bruker flere timer hver dag. I Norge har andelen som bruker mye tid på lekser økt de senere årene, en tidstrend som har vært tydeligst blant jentene.

Mange ungdommer gir gjennom Ungdata uttrykk for at de har mer skolearbeid enn de klarer å gjøre. For noen bidrar lekser og karakterpress til å gjøre skolehverdagen stressende.

Det er stor variasjon i hvor mye tid ungdom bruker på lekser

Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletiden)?

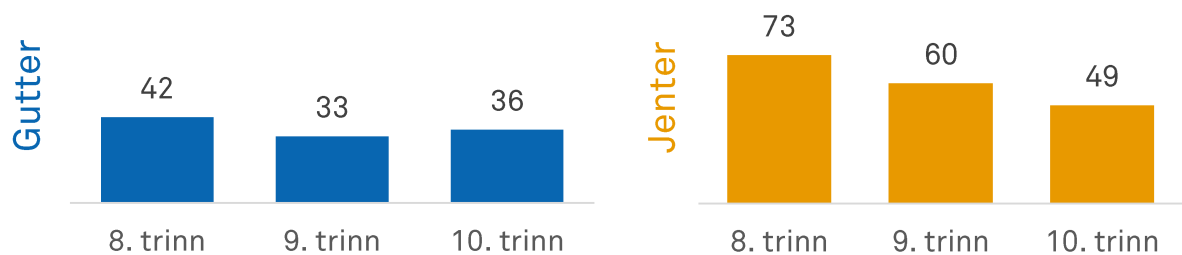
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

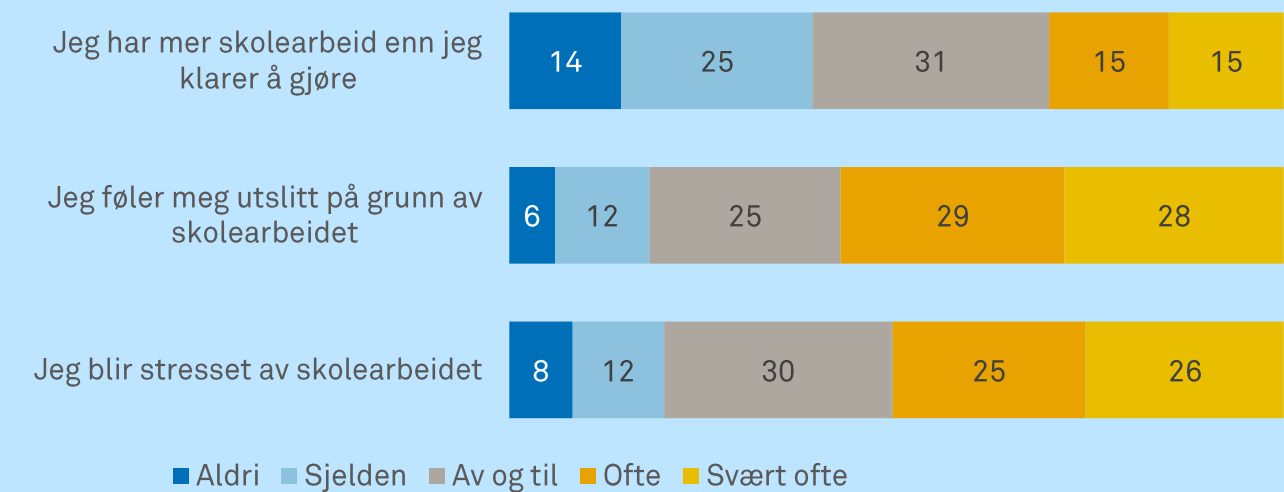
■ Mindre enn en halv time ■ En halv til en time ■ En til to timer ■ To timer eller mer

Prosentandel som bruker mer enn én time daglig på lekser

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

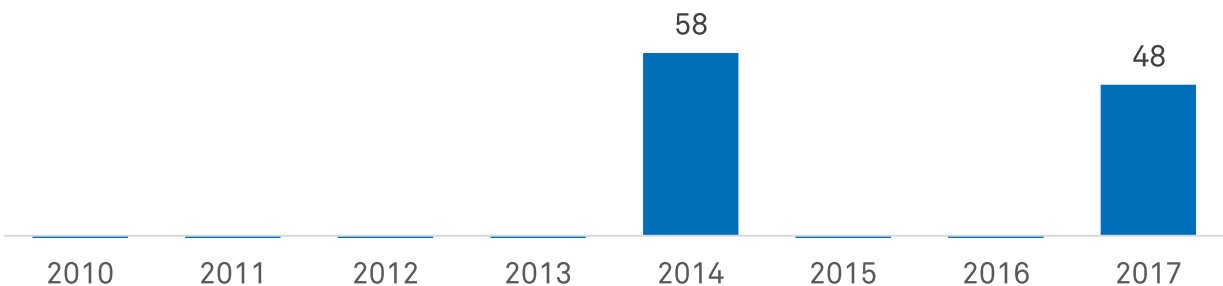

Hvor ofte har du hatt det slik de siste månedene?

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som bruker mer enn én time daglig på lekser

Motivasjon for læring er en sentral drivkraft bak skoleresultatene til den enkelte elev. Dette kommer til syne på ulike måter, både gjennom de utdanningsvalgene elevene gjør, den innsatsen de legger ned og elevenes oppslutning om skolens formål og regler. Skolemotivasjon på ungdomstrinnet har også betydning for i hvor stor grad den enkelte klarer å gjennomføre videregående utdanning.

Å skulke skolen – særlig når dette skjer gjentatte ganger – kan være et uttrykk for enkeltelevers manglende motivasjon for læring.

Lite tyder imidlertid på at norske ungdomsskoleelever slutter mindre opp om skolens hovedformål i dag enn tidligere. Flere undersøkelser viser tvert imot at elevene på mange måter er mer pliktoppfyllende og disiplinerte enn for noen tiår tilbake.

Ungdataresultatene bekrefter denne trenden. Andelen på landsbasis som har skulket skolen har gått noe ned siden starten av 2010-tallet. Særlig gjelder dette for jentene.

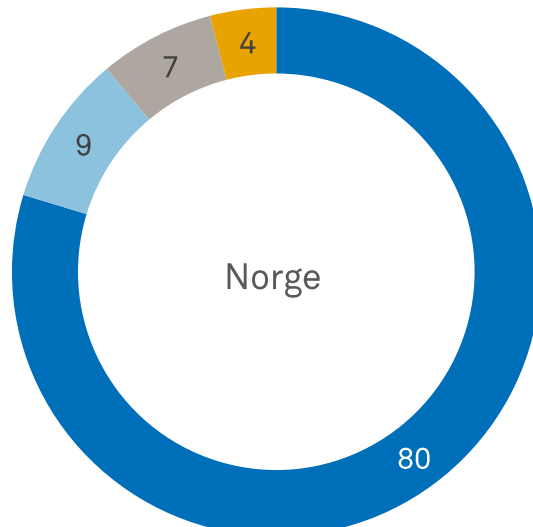
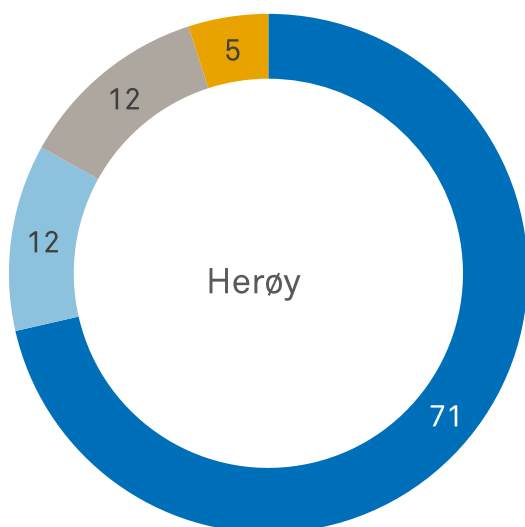
Skulking som fenomen øker derimot betydelig gjennom ungdomsårene. På landsbasis har i overkant av hver tiende elev på starten av ungdomsskolen skulket skolen det siste året. Det samme gjelder nær tre av ti på 10. trinn.

Generelt er det små kjønnsforskjeller i omfanget av skulking.

**Færre
ungdomsskoleelever
skulker skolen enn
tidligere**

Hvor mange ganger har du skulket skolen siste år?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ingen ganger

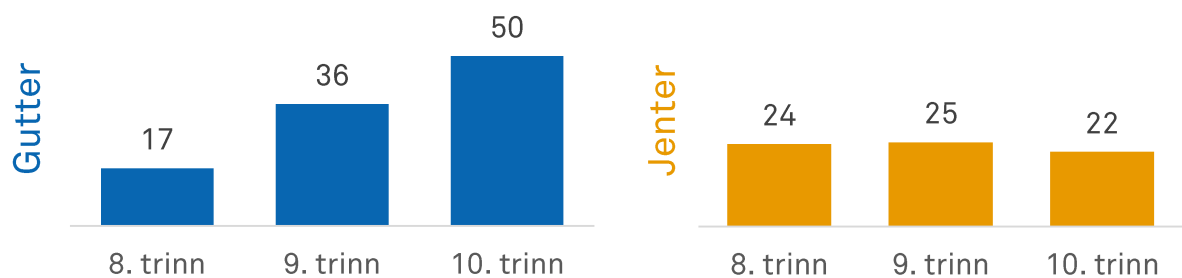
■ 1 gang

■ 2 til 5 ganger

■ 6 ganger eller mer

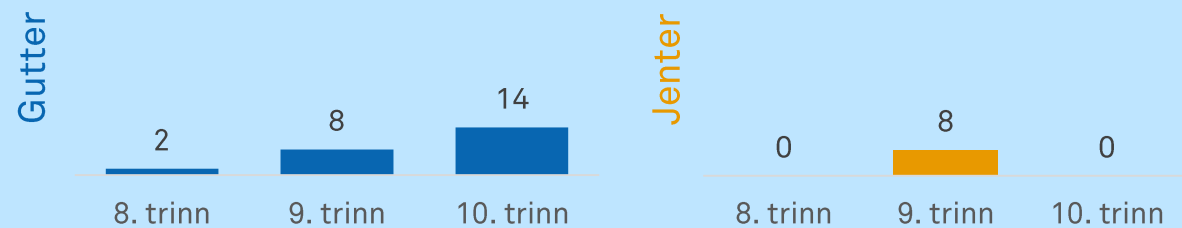
Prosentandel som har skulket minst én gang siste år

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

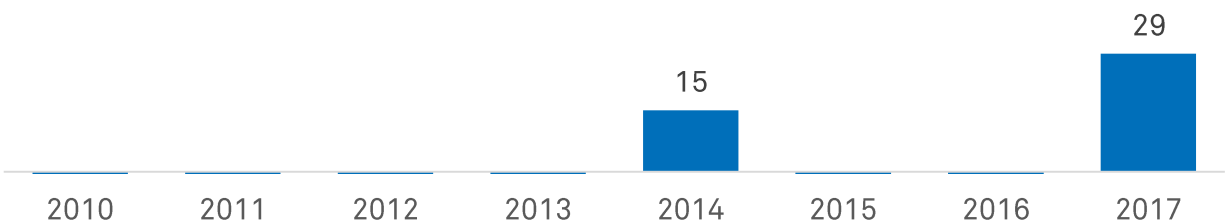
Prosentandel som har skulket minst seks ganger siste år

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som har skulket skolen minst én gang siste år

Framtidstro

Ungdata viser at norsk ungdom er svært optimistiske med tanke på framtida. De aller fleste tror de vil få et godt og lykkelig liv og bare et mindretall tror de noen gang kommer til å bli arbeidsledige. Svært mange – og stadig flere – mener at de kommer til å ta høyere utdanning.

Svarene reflekterer at vi i dag har med en utdanningsorientert ungdomsgenerasjon å gjøre. Det har heller aldri tidligere vært så mange unge som tar så lang utdanning som i dag. Mot slutten av 20-årene har over halvparten av jentene, og rundt en tredel av guttene, høyere utdanning.

Selv om nesten alle norske ungdommer begynner direkte i videregående opplæring, er det likevel ikke alle som fullfører. Målinger viser at fem år etter påbegynt videregående utdanning, er det rundt en av fire som har ikke fullført og bestått. Selv om mange av disse fullfører senere, er det likevel rundt 15 prosent av

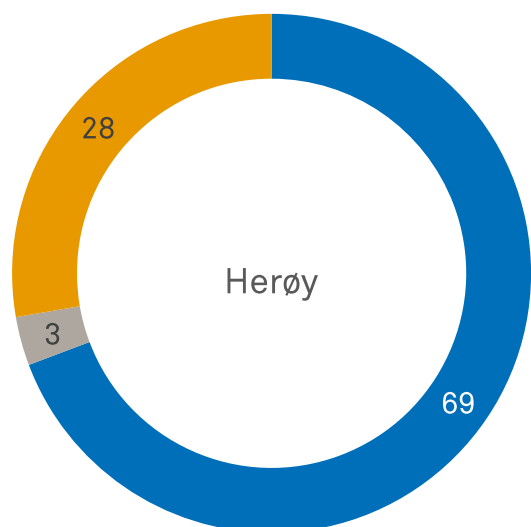
årskullene som trolig aldri kommer til å fullføre videregående opplæring.

En av de sentrale målsettingene i norsk utdanningspolitikk har vært sosial utjevning, slik at alle har de samme muligheter til utdanning. Til tross for et åpent utdanningssystem med gode finansieringsordninger er det fortsatt store forskjeller i utdanningsvalg mellom ungdom som vokser opp i ulike samfunnslag. Samtidig er det mange av de unge med innvandrerbakgrunn som sikter høyt i utdanningssystemet og gjerne mot de mest prestisjefylte studiene.

En optimistisk og
utdanningsorientert
ungdomsgenerasjon

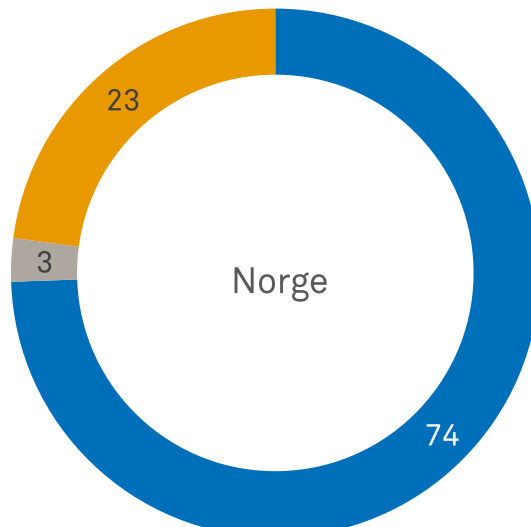
Tror du at du vil komme til å leve et godt og lykkelig liv?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ja

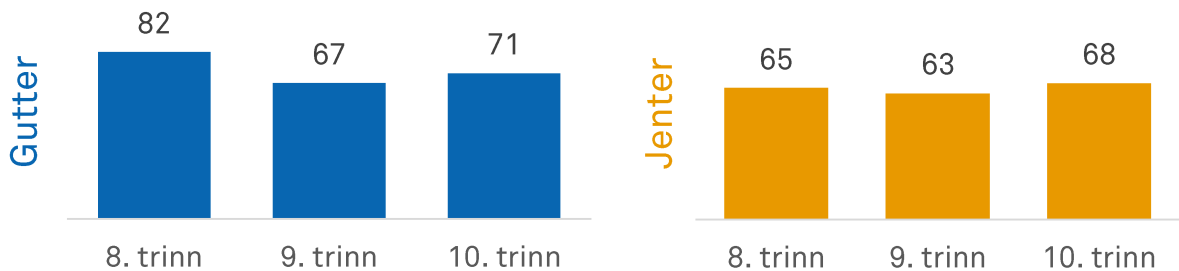
■ Nei

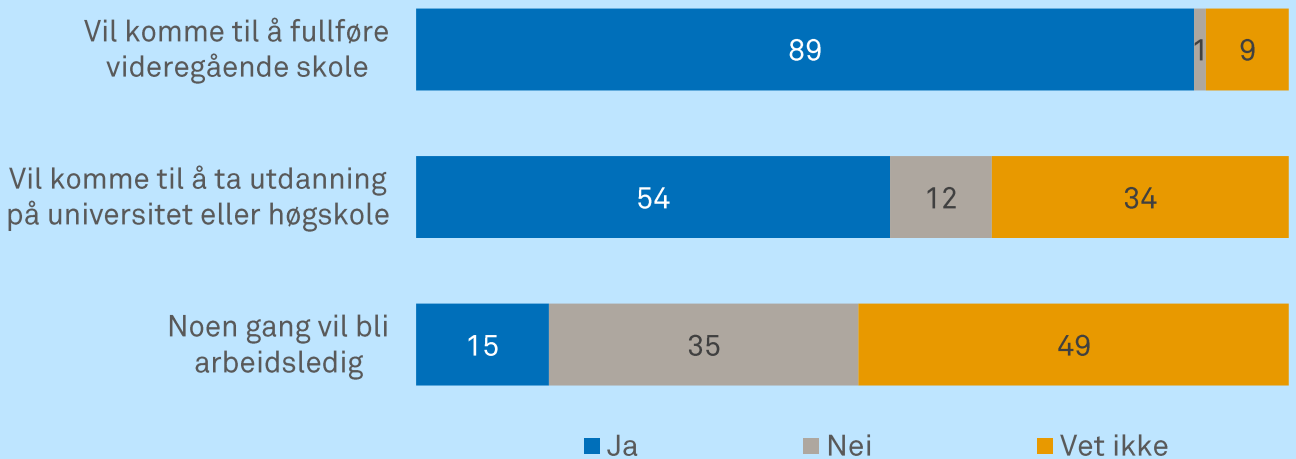
■ Vet ikke

Prosentandel som tror de vil leve et godt og lykkelig liv

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

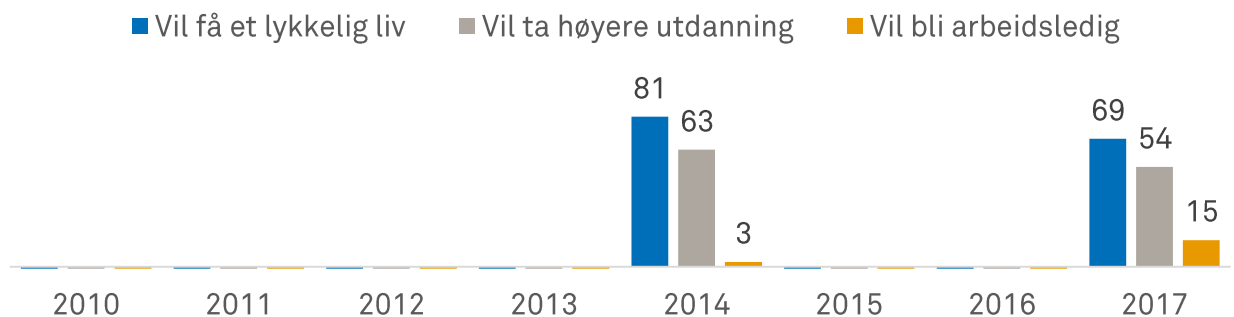

Hva tror du om framtida di? Tror du at du...

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som tror de ...

Hjemme

Ungdoms fritid er i forandring, og hjemmet er blitt et stadig viktigere oppholdssted for de unge. En viktig årsak er den nye kommunikasjonsteknologien som gjør det mulig å være hjemme og samtidig ha kontakt med sine venner. For ungdom har internett gjort behovet for å møtes på senteret eller «på løkka» mindre.

Også andre endringer i ungdoms liv kan bidra til at ungdom bruker mer tid hjemme. Flere har argumentert for at generasjonskløften er mindre enn tidligere. Dette gjør det enklere for mange unge å være i samme hus som sine foreldre. Krav til prestasjoner i skole- og utdanningssammenheng fører til at ungdom bruker mer tid i hjemmet til lekser. At også boligene har blitt større, gjør at de fleste tenåringer har eget rom, og mange disponerer en kjellerstue eller loftstue som de kan bruke til samvær med venner.

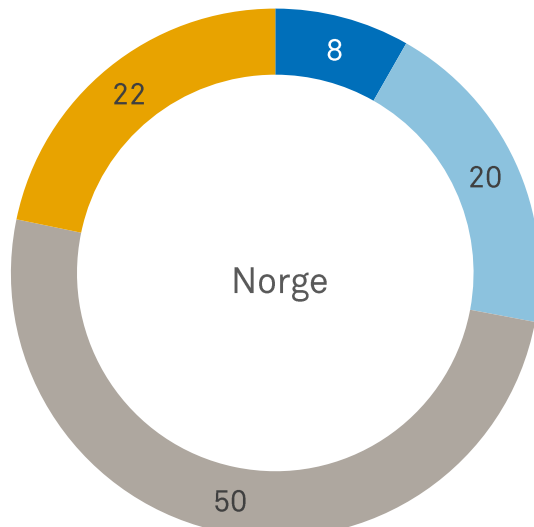
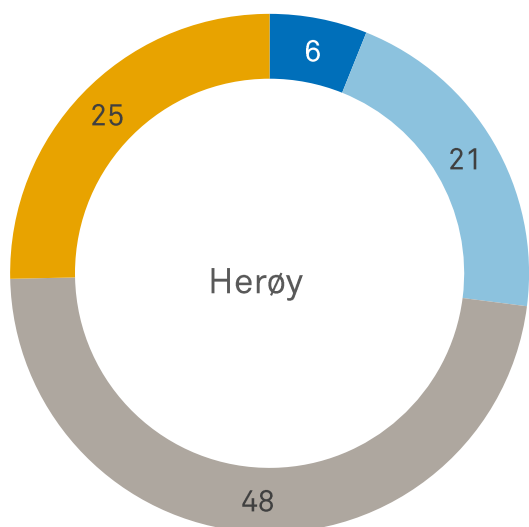
Svarene fra Ungdata tyder på en nokså hjemmekjær ungdomsgenerasjon. Dette gjelder både gutter og jenter og på tvers av alder.

Samtidig viser Ungdata at når ungdom er hjemme, skjer det i stadig mindre grad sammen med andre ungdommer, i hvert fall fysisk. Mange bruker mye tid på å være sosial via nett, enten dette skjer gjennom sosiale medier eller online dataspill. Hjemmet som arena for fysisk samvær med jevnaldrende har dermed blitt svekket de senere årene, til fordel for nye måter å kommunisere med hverandre på.

En hjemmekjær ungdomsgenerasjon

Hvor mange ganger har du vært hjemme hele kvelden i løpet av den siste uka?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ingen ganger

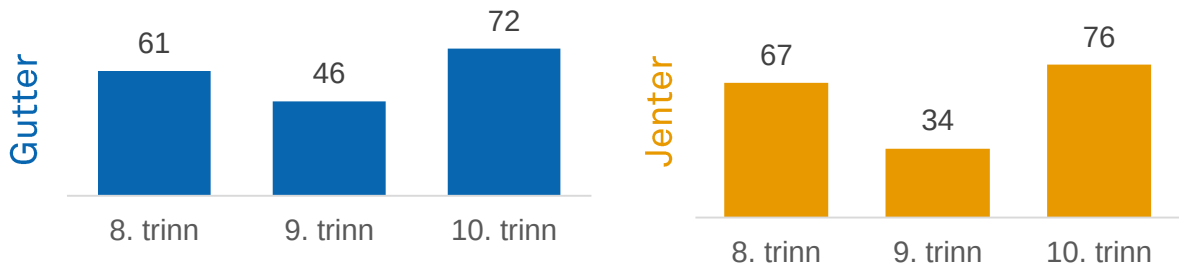
■ 1 gang

■ 2-5 ganger

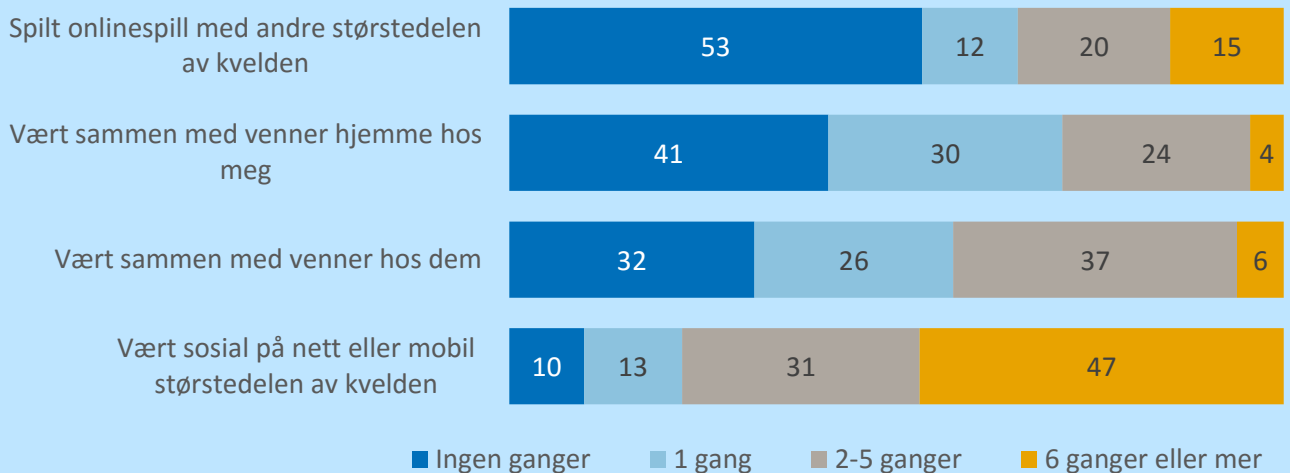
■ 6 ganger eller mer

Prosentandel som har vært sammen med venner hjemme minst to ganger siste uke

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

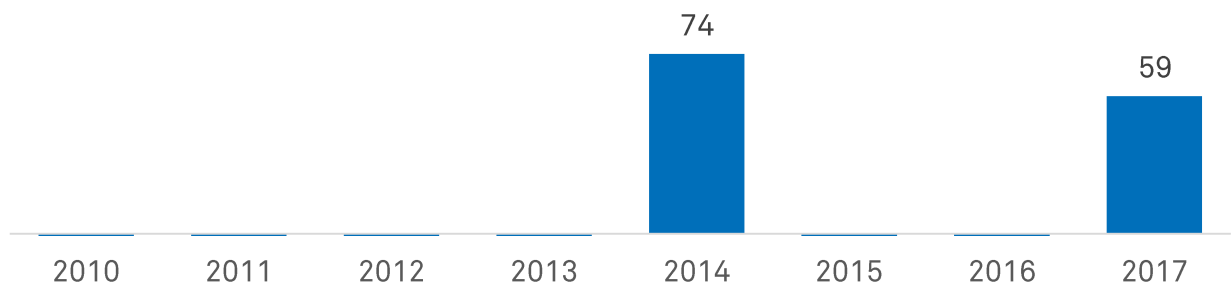

Hvor mange ganger har du gjort dette i løpet av den siste uka?

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som har vært sammen med venner hjemme hos hverandre minst to ganger siste uke

Ute med venner

I ungdomsforskningen har det vært vanlig å skille mellom ungdommenes uteorienterte og hjemmeorienterte fritid. Mens den hjemmeorienterte fritiden gir foreldre større muligheter til å kontrollere ungdom, har ungdom større spillerom til å prøve ut grenser når de oppholder seg utenfor hjemmet.

Generelt er det nokså få som bruker størsteparten av kveldene til å henge ute med venner. Svært mange ungdommer er ikke ute med venner en eneste kveld i løpet av en vanlig uke.

Ungdata viser at det i løpet av de siste årene har blitt stadig færre ungdomsskoleelever som bruker fritiden sin ute med venner om kveldene. Med et endret fritidsmønster endres gjerne bekymringene rundt ungdoms bruk av fritiden. I dag vekker digitale aktiviteter foran skjermer av ulikt slag større uro enn det

ustrukturerte samværet med jevnaldrende på gatehjørnet.

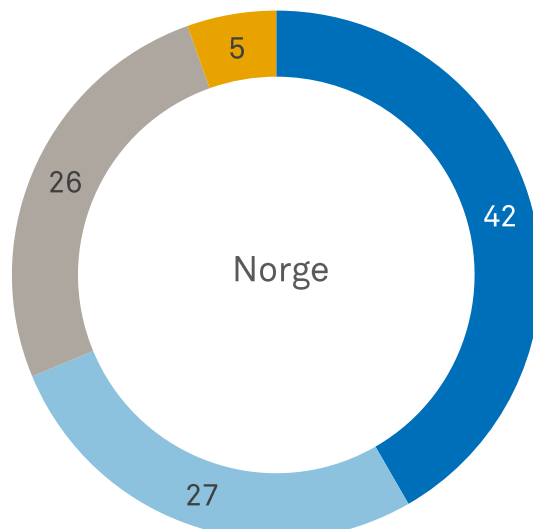
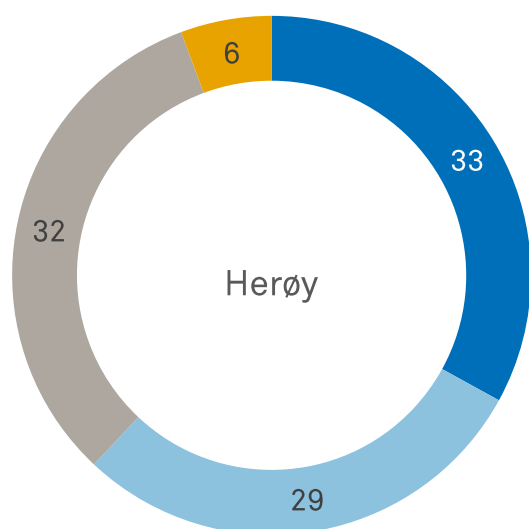
I dag er bekymringene gjerne knyttet til manglende fysisk aktivitet og kvaliteten på det sosiale samværet. Statistisk sentralbyrås tidsbruksundersøkelser viser at dagens unge sammenlignet med de som var unge på 1980- og 1990-tallet, bruker mindre tid på idrett og friluftsliv og er mindre sammen med jevnaldrende.

Generelt er det små kjønnsforskjeller i det uteorienterte fritidsmønsteret, mens det er flere av de eldste ungdomsskoleelevene som henger ute om kvelden.

Det er mindre vanlig at ungdom henger ute med venner

Hvor mange ganger har du vært ute med venner størsteparten av kvelden i løpet av den siste uka?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ingen ganger

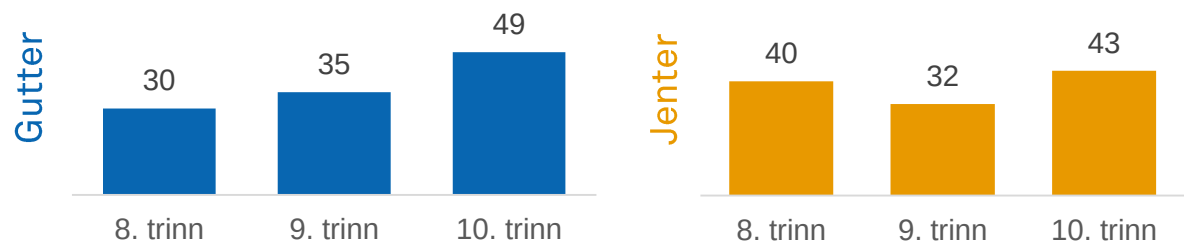
■ 1 gang

■ 2-5 ganger

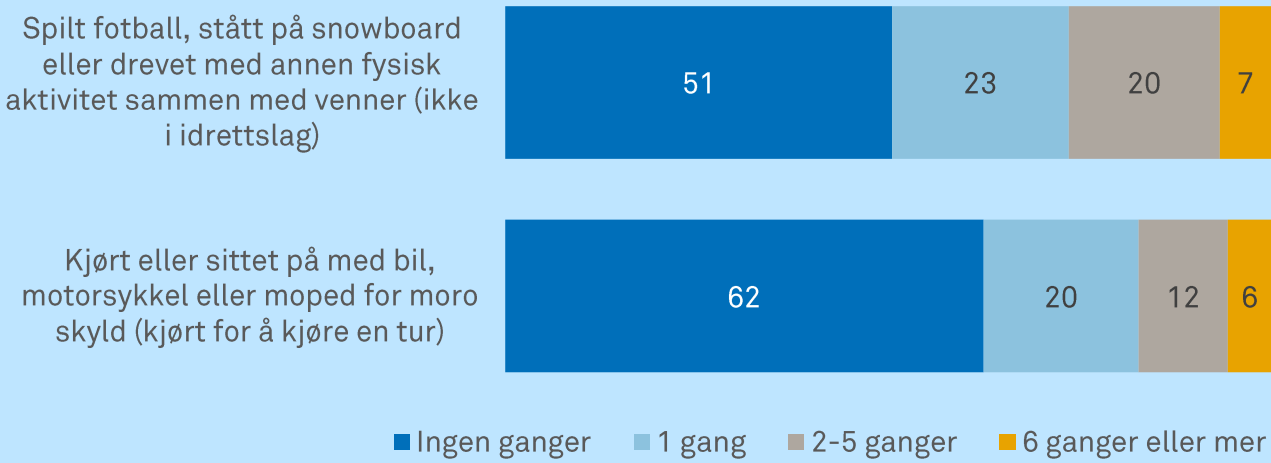
■ 6 ganger eller mer

Prosentandel som minst to ganger siste uke har vært ute med venner størsteparten av kvelden

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

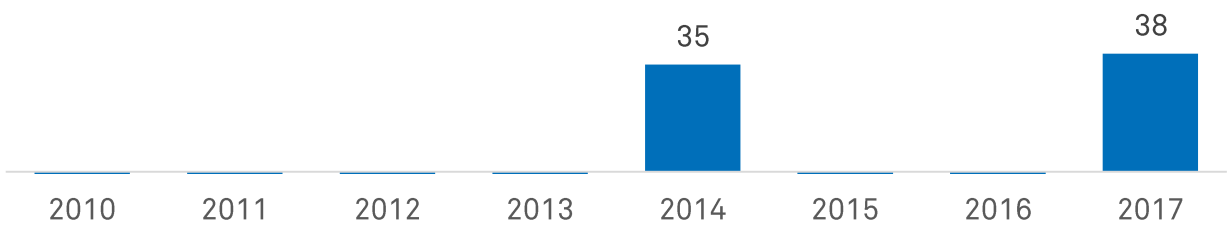

Hvor mange ganger har du gjort dette i løpet av siste uka?

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som har vært ute med venner størsteparten av kvelden minst to ganger siste uke

Mediebruk

I løpet av kort tid har det skjedd noe i retning av en digital revolusjon. Smart-telefoner og digitale medier er på mange måter blitt en så integrert del av hverdagen til dagens ungdom, at det for mange er vanskelig å tenke seg et liv uten.

Den viktigste teknologiske endringen handler nok om mulighetene i måter å kommunisere på og komme i kontakt med andre på. De nye mediene er dessuten en sentral formidlingskanal for hva som skjer i ungdomskulturene. Det kan handle om alt fra å holde kontakt med venner til å arrangere fester, konserter eller politiske markeringer. Mange lever ut mye av sin sosiale tid på nettet, og for den enkelte unge kan det ha store sosiale omkostninger å ikke være til stede.

Selv om mange bruker mye av fritiden sin på digitale aktiviteter, er det stor variasjon ungdommene i mellom. Noen få bruker

mindre enn én time daglig, mens rundt halvparten bruker mer enn tre timer.

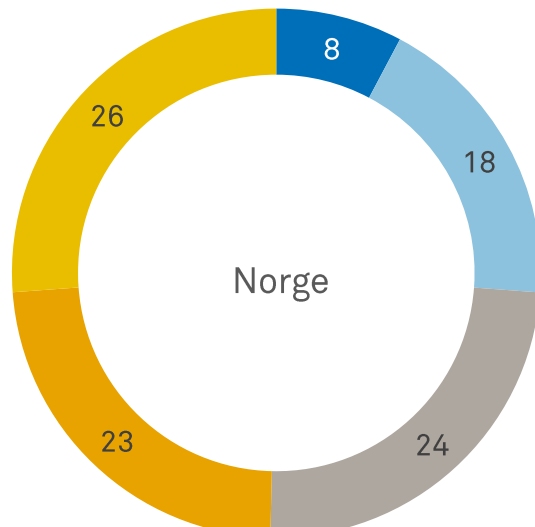
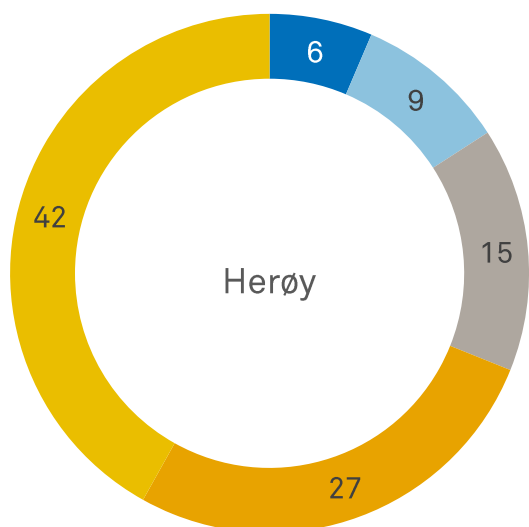
Skjermtiden øker derimot gjennom ungdomstrinnet og på landsbasis bruker gutter samlet noe mer tid foran en skjerm enn jenter.

Det er betydelig kjønnsforskjeller i hva gutter og jenter bruker mediene til. Mens gutter er langt mer opptatt av spill, er jenter oftere på sosiale medier. Jenter bruker samlet sett noe mer tid enn gutter på filmer, serier og TV-programmer.

Stor variasjon i ungdoms bruk av digitale medier

Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis foran en skjerm i løpet av en dag?

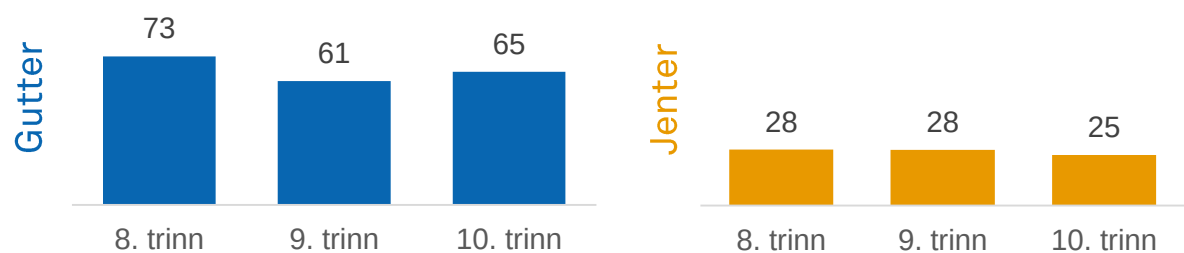
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

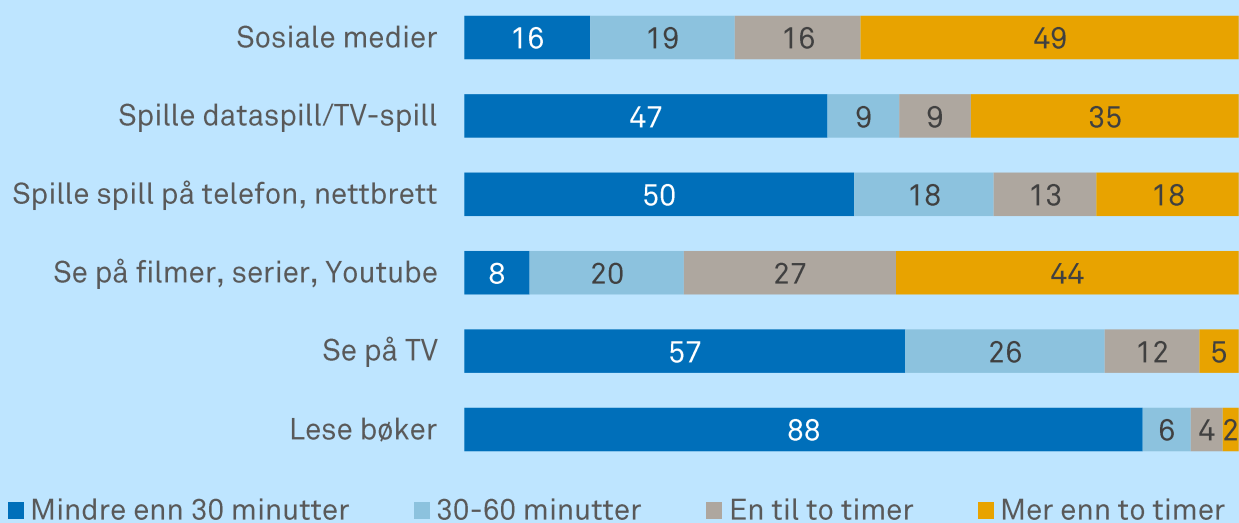
■ Mindre enn én time ■ En til to timer ■ To til tre timer ■ Tre til fire timer ■ Mer enn fire timer

Prosentandel som daglig bruker minst to timer på elektroniske spill

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

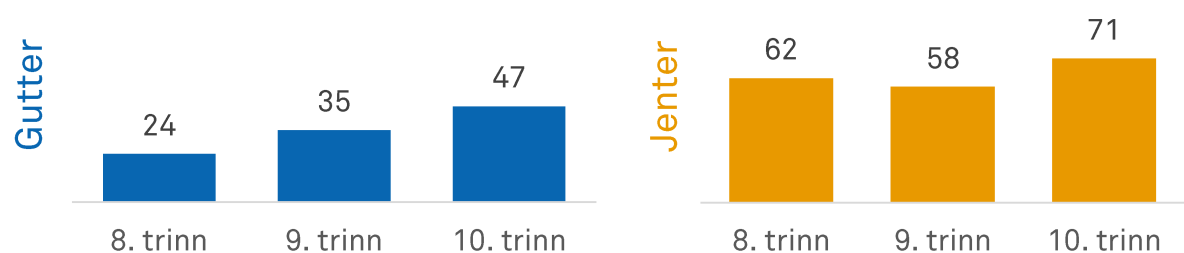

Tidsbruk i løpet av en vanlig dag

Prosentandel som daglig bruker minst to timer på sosiale medier

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Organisert fritid

Organisasjoner, klubber, lag og foreninger er viktige arenaer for samvær med andre unge. Sammenliknet med skolen og det uformelle samværet ungdom imellom gir deltakelse i organisasjonene ungdom andre typer erfaringer. På sitt beste gir organisasjonene ungdom mulighet til å utvikle sine evner, de lærer å fungere i et fellesskap, ytre egne meninger og å jobbe målrettet.

Barne- og ungdomsorganisasjonene tillegges ofte en forebyggende rolle. Forskning tyder imidlertid på at sammenhengen mellom for eksempel rusmiddelbruk og organisasjonsdeltakelse varierer en del med organisasjonstype. Det er også slik at mange av organisasjonene særlig rekrutterer ungdom som i utgangspunktet er «veltilpassede».

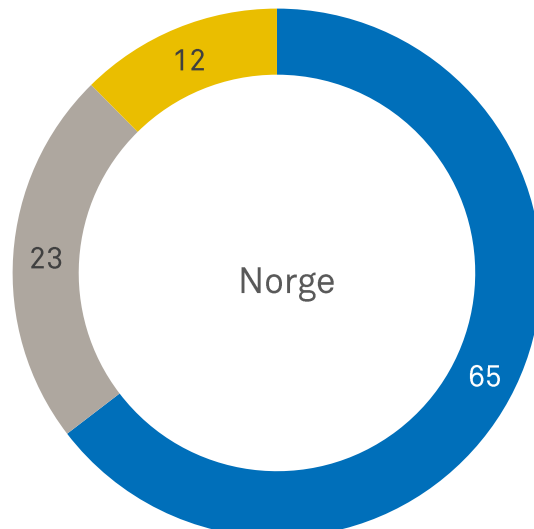
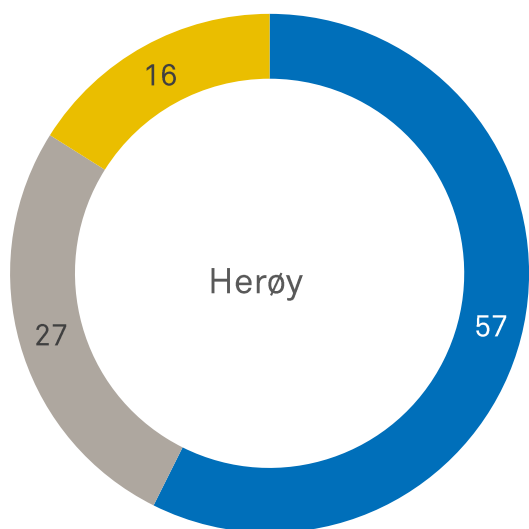
Ungdata viser at de fleste barn og unge har deltatt i eller vært innom ulike typer organiserte fritidsaktiviteter gjennom oppveksten. Selv om det er en viss

nedgang i løpet av ungdomsårene, er det på landsbasis to av tre ungdomsskoleelever som deltar i en eller annen form for organisert fritidsaktivitet. Idretten organiserer klart flest.

Landsrepresentative undersøkelser fra de siste tiårene tyder på at andelen unge medlemmer i frivillige organisasjoner har vært synkende. Det er organisasjoner som speider, korps, kor og religiøse foreninger som har opplevd størst medlemssvikt. Idrettslagene har derimot i stor grad beholdt sin store oppslutning.

De aller fleste har gjennom oppveksten deltatt i organiserte fritidsaktiviteter

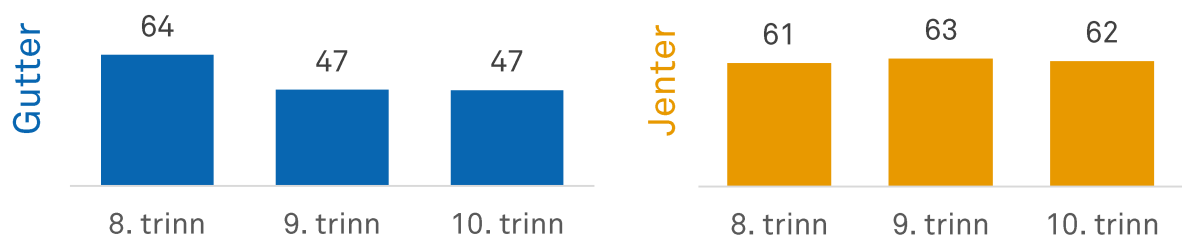
Er du, eller har du tidligere vært, med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger etter at du fylte 10 år?
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ja, jeg er med nå ■ Nei, men jeg har vært med tidligere ■ Nei, jeg har aldri vært med

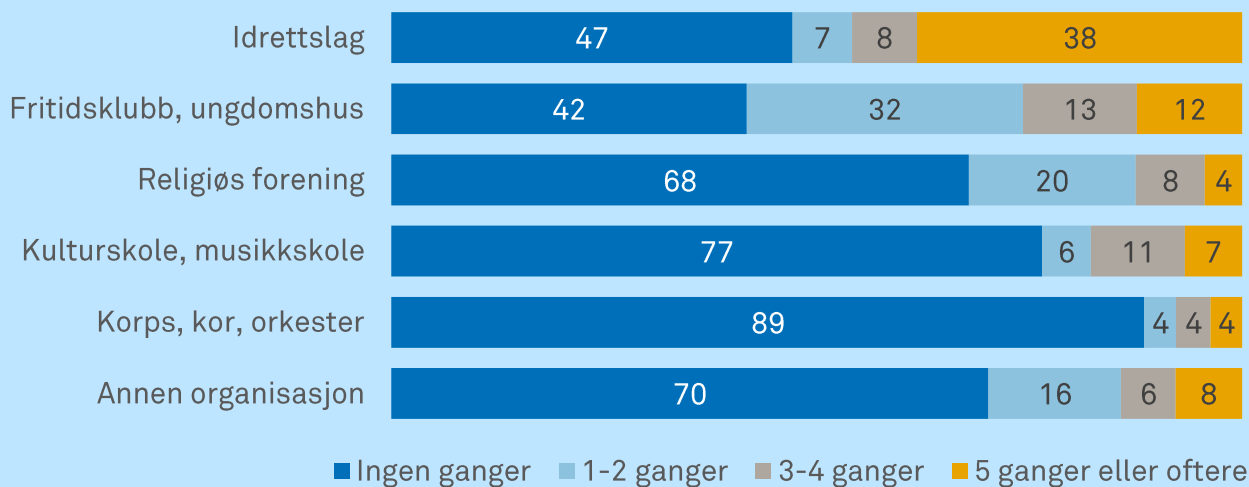
Prosentandel som er med i en fritidsorganisasjon

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

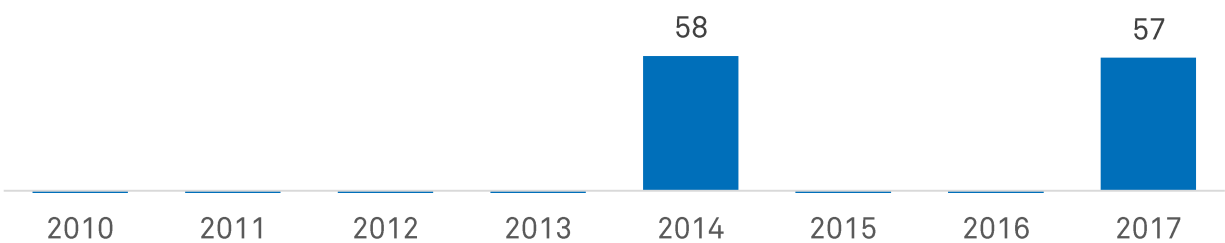
Deltakelse i ulike organiserte fritidsaktiviteter

Antall ganger i løpet siste måned

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som er med i en fritidsorganisasjon

Trening

Trening er noe svært mange unge driver med i fritiden sin. Noen spiller håndball, basket eller fotball gjennom et idrettslag, andre trener på et treningssenter. Det er også mange som sykler eller løper seg en tur, enten alene eller sammen med venner.

Mediene gir av og til inntrykk av at norsk ungdom er i ferd med å forfalle fysisk. Selv om omfanget av stillesittende atferd har økt, viser forskning at det er like mange unge som trener i dag som på begynnelsen av 1990-tallet. Samtidig er mange lite fysisk aktive ellers i hverdagen, og det tilbringes mye tid foran ulike typer skjermer.

I løpet av ungdomstiden er det mange som slutter i idrettslagene. En god del av disse begynner å trene på treningssenter eller de trener på egen hånd. Samlet sett er det derfor ikke så store forskjeller i treningsaktivitet mellom ungdom på ulike klassetrinn.

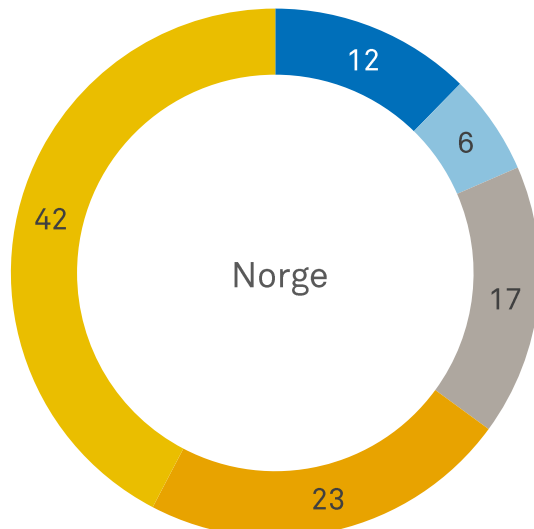
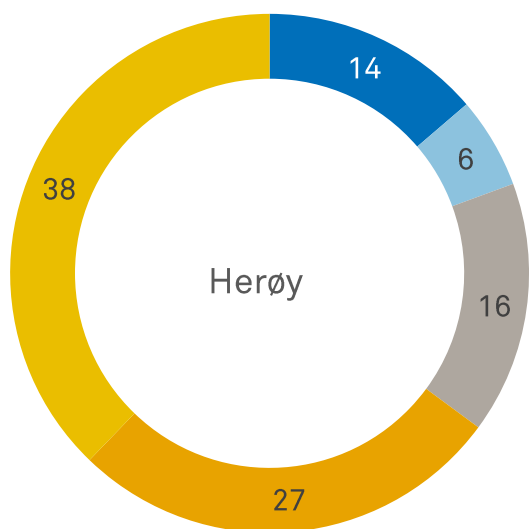
Det har tradisjonelt vært klare kjønnsforskjeller i trening, og særlig har det vært flere gutter enn jenter i idrettslagene. De siste årene har vi sett en tendens til at flere jenter trener på andre arenaer (utenfor idrettslagene), slik at det i dag er små kjønnsforskjeller i trening samlet sett.

I mange idretter stilles det store krav til utstyr og deltakelse, og det kan koste en god del å være med. Dette kan være en utfordring for å nå det overordnede målet for norsk idrett: «idrett for alle».

Dagens ungdom er opptatt av trening

Hvor ofte trener du?

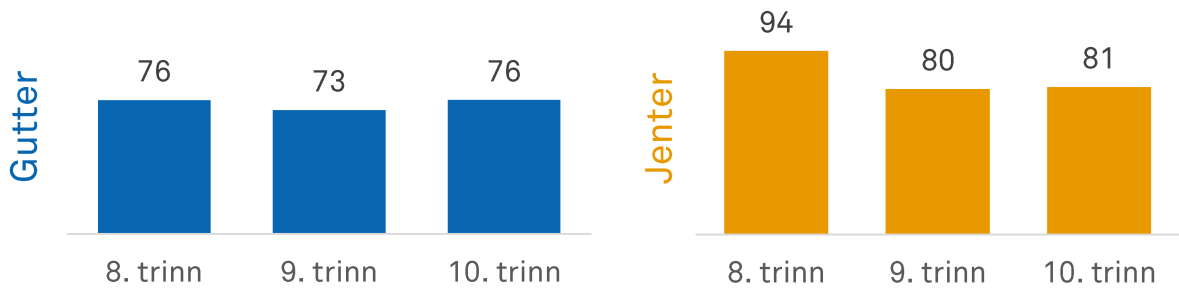
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

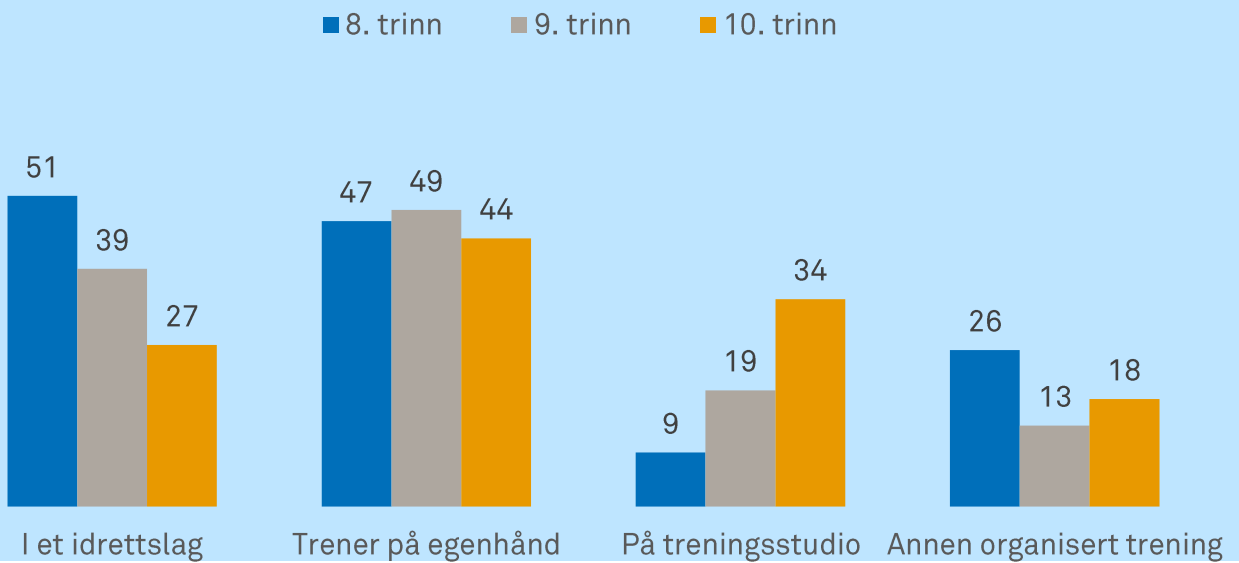
■ Aldri eller sjelden ■ 1-3 ganger i mnd ■ 1-2 ganger i uka ■ 3-4 ganger i uka ■ Minst 5 ganger i uka

Prosentandel som trener minst én gang i uka

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

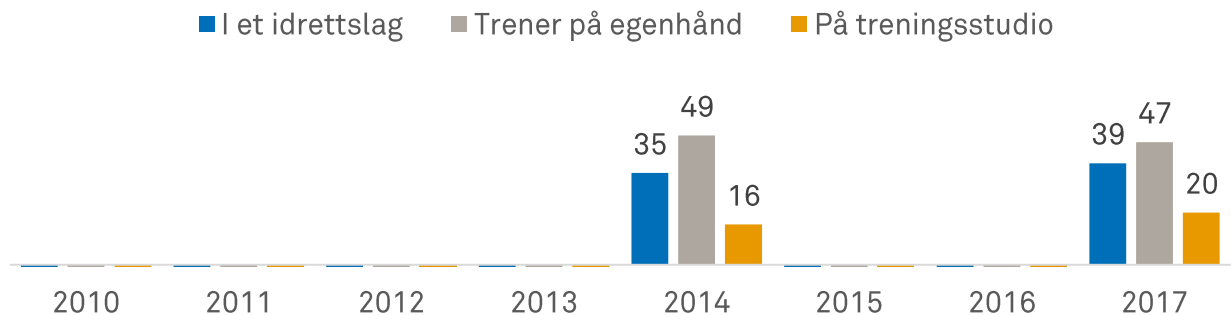

Prosentandel som trener minst én gang i uka

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som trener minst én gang i uka på ulike måter

Egenvurdert helse er en viktig indikator for sykkelighet og bruk av helsetjenester, og anvendes til å overvåke befolkningens helsestatus over tid. Selv om Ungdata viser at det store flertallet er fornøyd med egen helse, er det også en del som ikke er spesielt fornøyd.

Livsstilsvaner etableres ofte i ungdomsårene og kan ha betydning for helse både i ungdomstiden og senere i livet. Andelen som røyker blant unge i Norge har gått ned, og flere av røykerne, særlig blant gutter, har gått over til snus. Nedgang ser man også i alkoholforbruk og bruk av andre rusmidler.

Barn og unge opp til 16-års alder er jevnt over fysisk aktive. Imidlertid synker aktivitetsnivået med alderen. Jenter er mindre fysisk aktive enn gutter. Tilbudet av skjermbaserte aktiviteter har økt med årene, og fremstår som et bekymringsfullt alternativ til fysisk aktivitet.

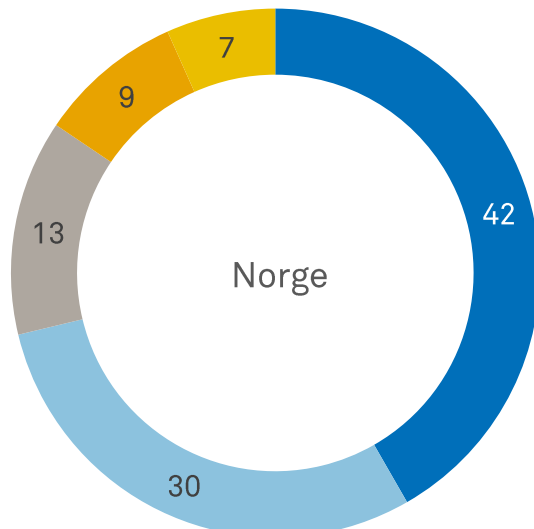
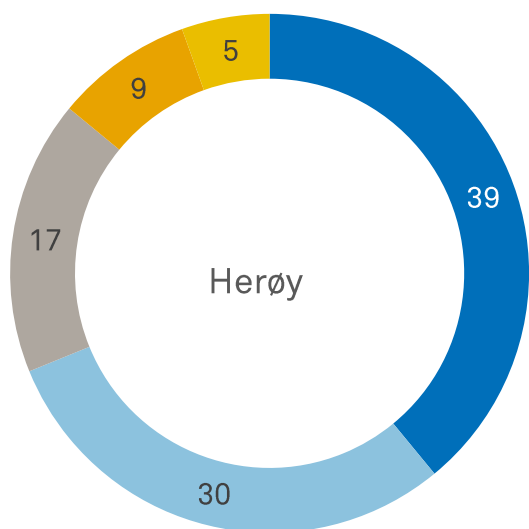
Det er samtidig generelt større fokus på helse i dag enn tidligere, og i en del ungdomsmiljøer har det å være sunn blitt «in». Større kunnskap om risikofaktorer har gjort at vi i dag er mer opptatt av å forebygge dårlig helse. Samtidig har vi sannsynligvis blitt flinkere til å kjenne etter hvordan vi har det.

Ungdata viser at de fleste unge er fornøyd med egen helse. Generelt er jenter litt mer misfornøyd enn gutter. Det er også en tendens til flere som er misfornøyd med egen helse blant de eldste tenåringene.

De fleste er fornøyd med egen helse

Hvor fornøyd er du med helsa di?

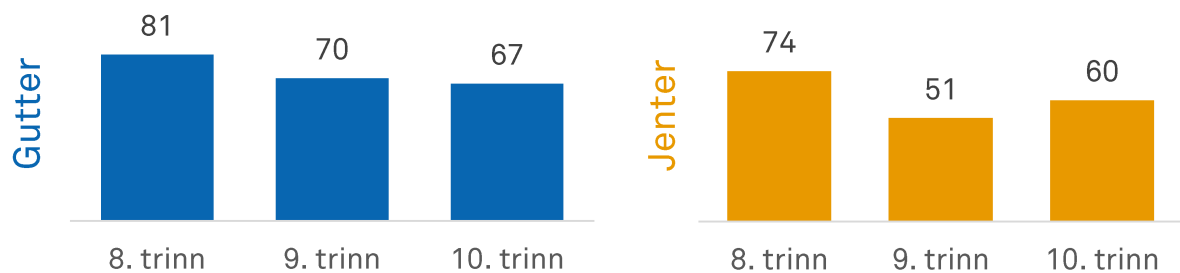
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

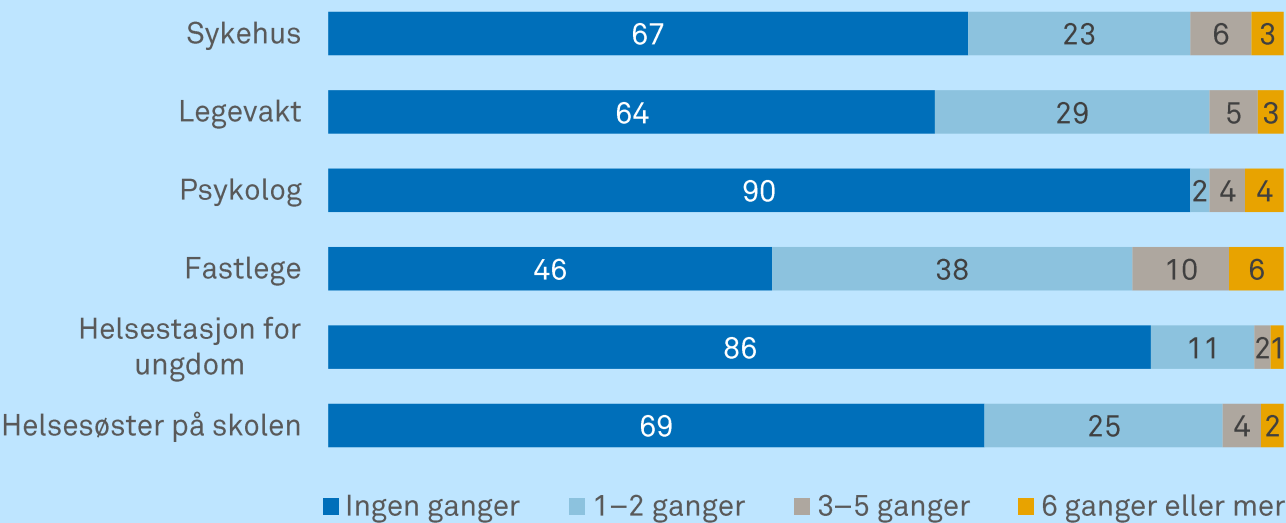
■ Svært fornøyd ■ Litt fornøyd ■ Verken fornøyd eller misfornøyd ■ Litt misfornøyd ■ Svært misfornøyd

Prosentandel som er fornøyd med helsa si

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

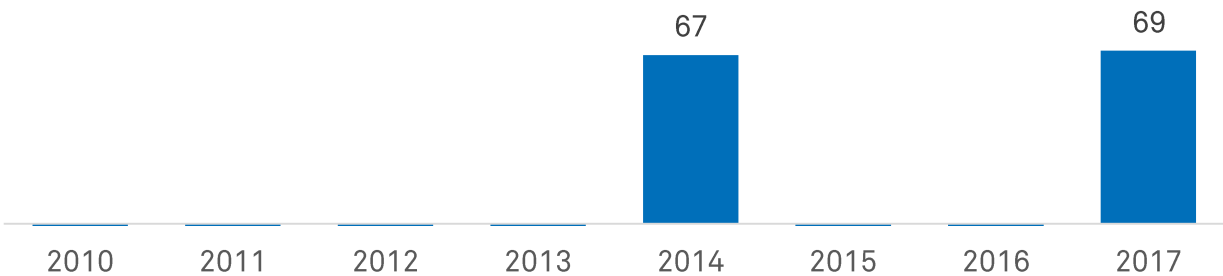

Bruk av helsetjenester – antall ganger siste året

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som er fornøyd med helsa si

Kosthold

Ungdomstiden er preget av at kroppen utvikler seg raskt og behovet for næringsstoffer øker. Det vi spiser og drikker påvirker helsa vår. Et sunt kosthold og god ernæring kan redusere risiko for en rekke sykdommer, og er avgjørende for vekst og utvikling i ungdomstiden. Gode kostholdsvaner etableres også tidlig og tas med videre i livet.

Folkehelseinstituttet anbefaler at et sunt kosthold blant annet bør inneholde grove kornprodukter, grønnsaker, frukt, fisk, fugl og kjøtt. Samtidig bør inntaket av sukker reduseres.

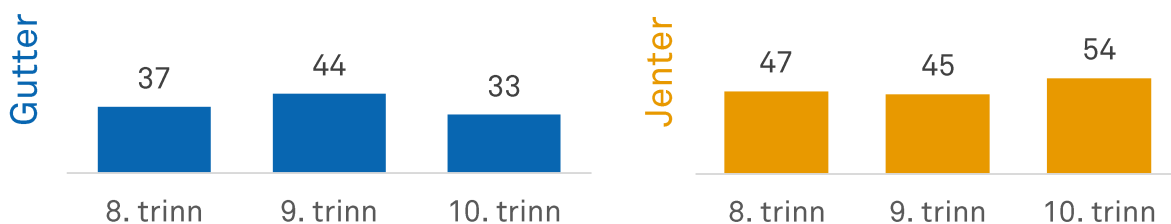
Større autonomi fra foreldre og bedre tilgang til penger, gjør at ungdom har mer kontroll over eget kosthold enn da de var barn. Fristelsene er store og for mange er det lett å velge usunne drikke- og matvarer.

Resultater fra HEVAS-undersøkelsen viser likevel at mange ungdommer har sunne spisevaner ved at de regelmessig spiser frukt og grønt, og spiser frokost, lunsj og middag de fleste dagene i uka. Samtidig blir ofte spisevanene mindre sunne med økende alder, og jenter har i gjennomsnitt noe sunnere matvaner enn gutter.

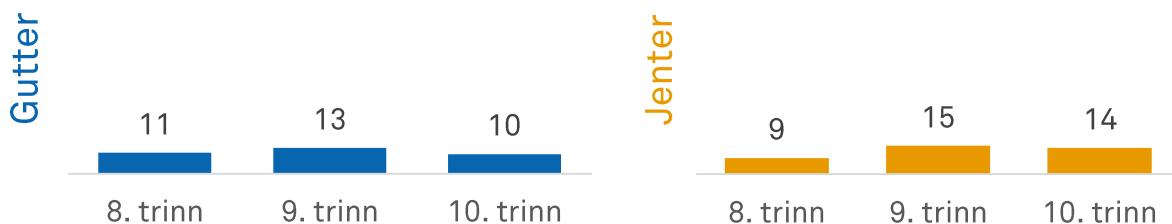
Spørsmål om kosthold kom for første gang inn i Ungdatas grunnmodul fra 2017. Det mangler derfor foreløpig nasjonale sammenliknbare data på kostholdsområdet.

Hva spiser norske ungdommer

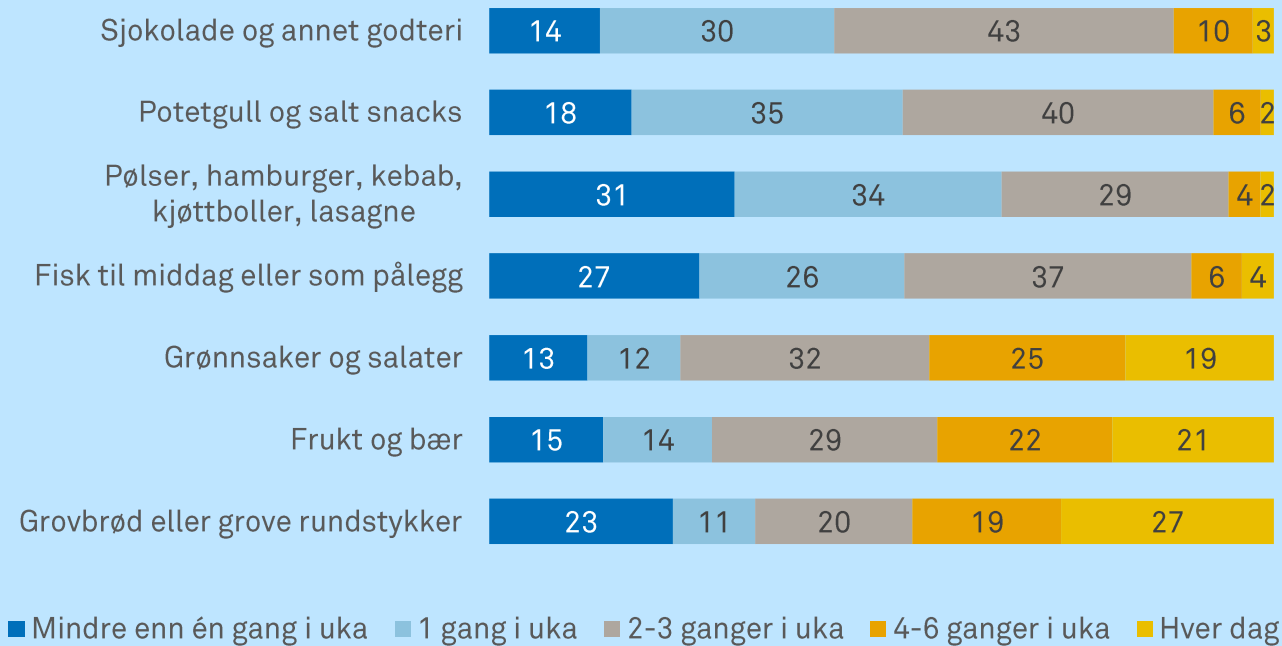
Andel som spiser frukt og bær minst fire ganger i uka Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

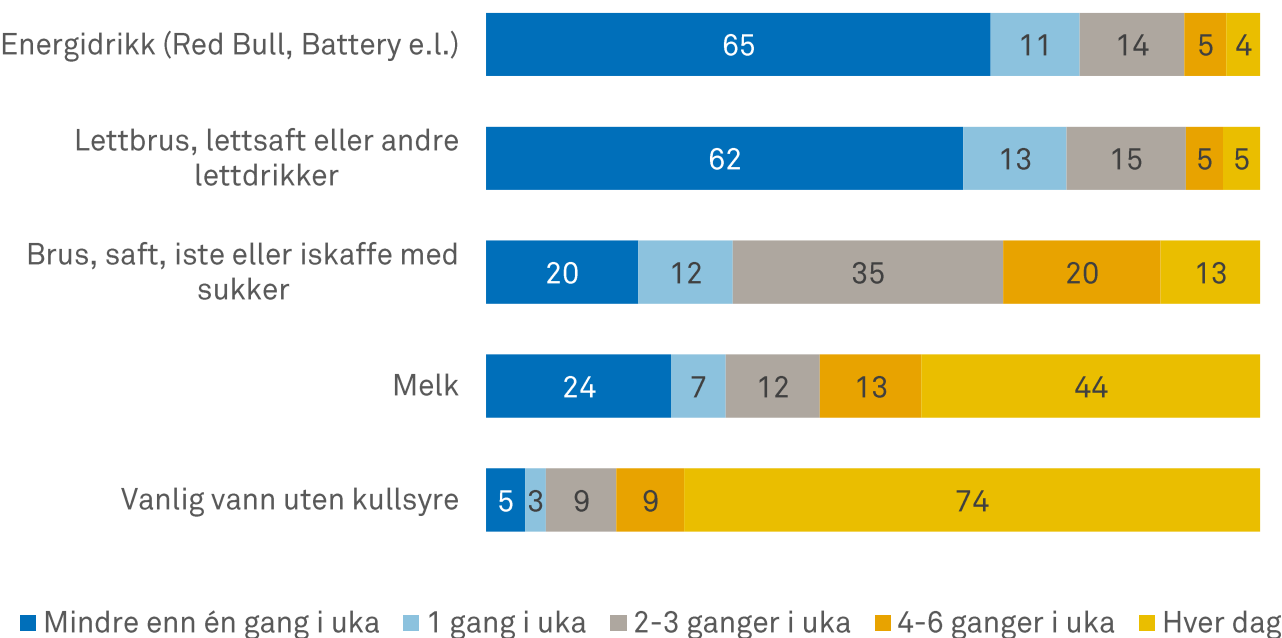
Andel som spiser godteri minst fire ganger i uka Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Hvor ofte ungdom spiser...

Hvor ofte ungdom drikker...

Fysiske plager

Verdens Helseorganisasjon definerer helse som en «tilstand av fullkommen fysisk, psykisk og sosial velvære - ikke bare fravær av sykdom eller svakhet». God fysisk helse innebærer å ha en frisk og sunn kropp, være i fysisk aktivitet, ha god ernæring og å få tilstrekkelig med hvile.

Selv om ungdom generelt har god fysisk helse, er det likevel mange som sliter med ulike typer plager i hverdagen. Ungdata kartlegger en del psykosomatiske plager, og resultatene viser at de aller fleste er plaget av dette fra tid til annen. De mest utbredte plagene er hodepine, magevondt og smerter i nakke, skulder, ledd og muskulatur. For de fleste skjer dette bare noen få ganger.

Likevel er det på landsbasis i underkant av 10 prosent av guttene og rundt 20 prosent av jentene som daglig er plaget av hodepine, magesmerter, ryggsmertor eller andre typer psykosomatiske problemer.

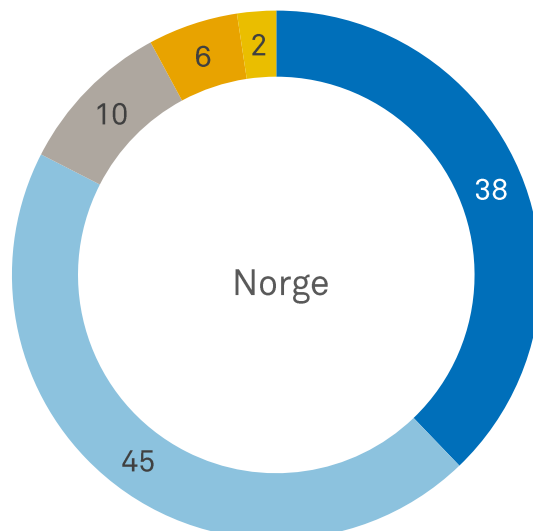
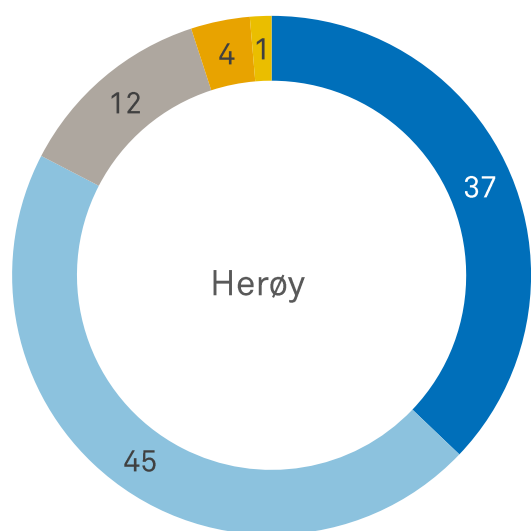
Jentene er altså betydelig mer utsatt enn guttene. For guttene endrer omfanget av helseplager seg lite gjennom ungdomsårene, mens det blant jenter er en betydelig økning i begynnelsen av tenårene for deretter å flate ut.

Det er samtidig langt flere jenter enn gutter som jevnlig bruker reseptfrie medikamenter som Paracetol. Forbruket av smertestillende medisiner blant norske 15-16-åringer er høyt, og har steget betydelig siden 2001.

En god del ungdom
sliter daglig med
fysiske helseplager

Hvor ofte bruker du reseptfrie medikamenter?

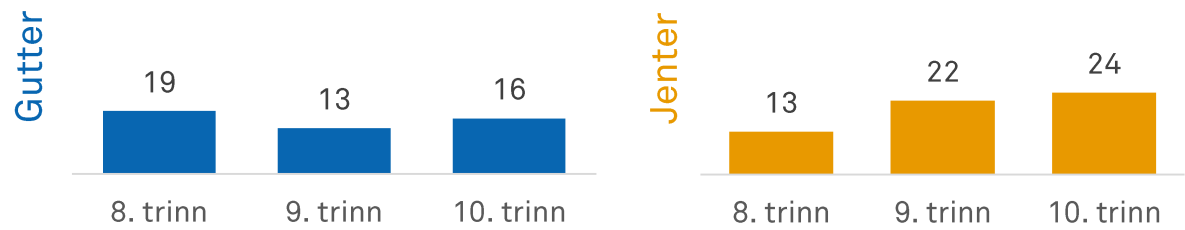
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

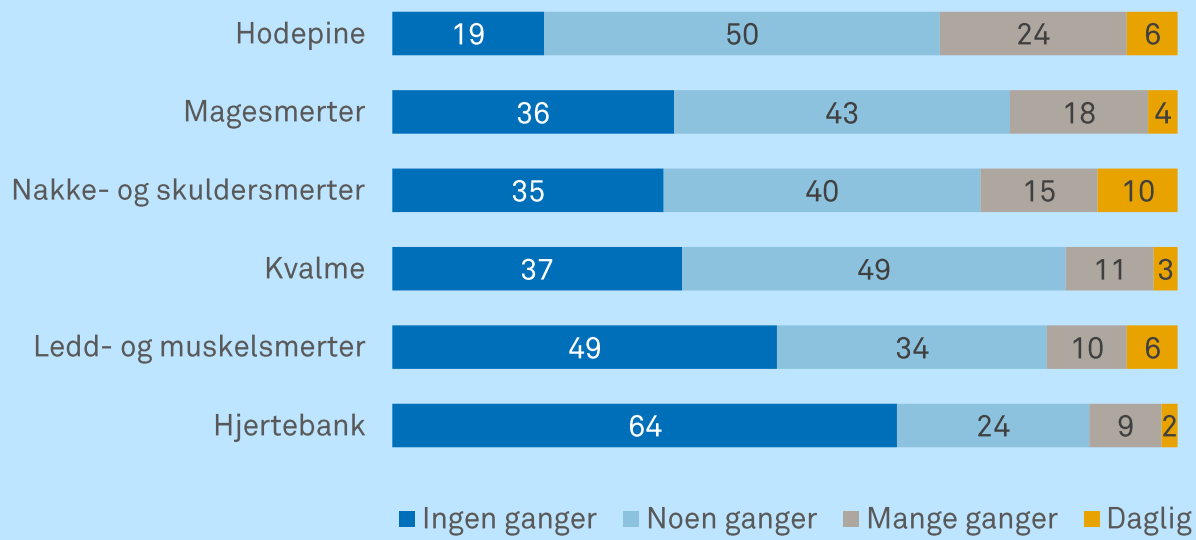
■ Ingen ganger ■ Sjeldnere enn én gang i uka ■ Minst ukentlig ■ Flere ganger i uka ■ Daglig

Prosentandel som bruker reseptfrie medikamenter ukentlig eller daglig

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

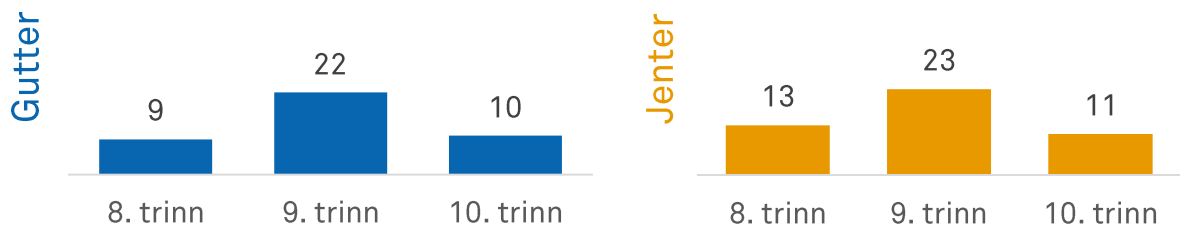

Hvor mange som har hatt ulike plager siste måned

Prosentandel som daglig sliter med en eller flere av de plagene som vist i figuren over

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Psykisk helse

Ungdomstiden er en sårbar periode som byr på store omveltninger – også mentalt. De unge skal finne ut hvem de er og hva de står for, og møter nye krav og forventninger. Mange unge sliter psykisk i perioder. For de fleste er slike symptomer forbigående, men for noen blir de varige.

Om psykiske problemer øker blant unge, gir forskningen ingen entydige svar på. Det er likevel flere studier som tyder på at stadige flere jenter enn før rapporterer om ulike typer psykiske helseplager. Det har dessuten vært en klar økning i angst- og depresjonslidelser som begrunnelse for uføretrygd blant unge.

Generelt er depresjon og angst de vanligste plagene blant ungdom. Jenter er mer plaget og oppsøker oftere hjelp enn gutter. Konfliktfylte forhold i hjemmet og liten grad av sosial støtte øker risikoen for slike lidelser. Flere undersøkelser viser også en klar sammenheng mellom mobbing og dårlig psykisk helse.

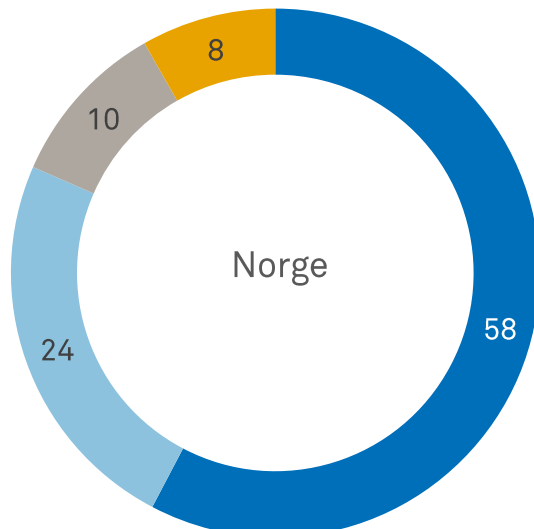
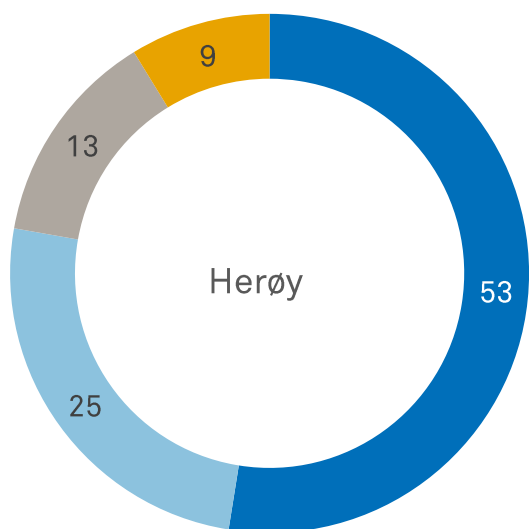
I Ungdata måles psykiske helseplager gjennom spørsmål som skal fange opp ulike former for depressive symptomer. Ungdommene som rapporterer om at de er mye plaget av flere slike symptomer, regnes som å ha et «høyt nivå». På landsbasis er det rundt 15 prosent av ungdomsskoleelevene som tilfredsstiller dette kriteriet. Det er langt flere jenter enn gutter som er mye plaget og omfanget av plager øker en god del gjennom årene på ungdomsskolen, særlig blant jentene.

Det er også en god del ungdommer som føler seg ensomme i hverdagen.

**Mange ungdommer
sliter med en del
psykiske plager i
hverdagen**

Har du vært plaget av ensomhet i løpet av siste uke?

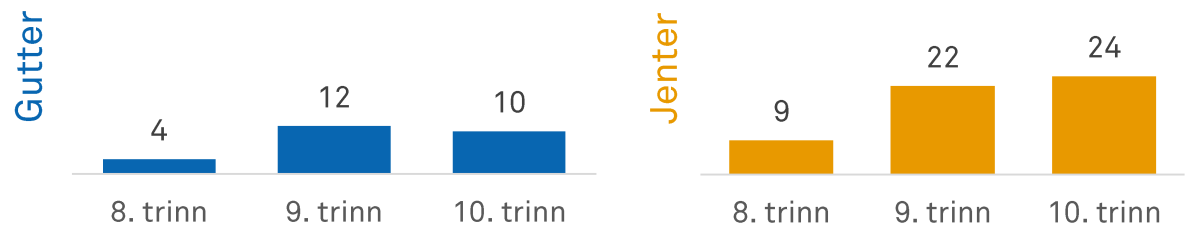
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

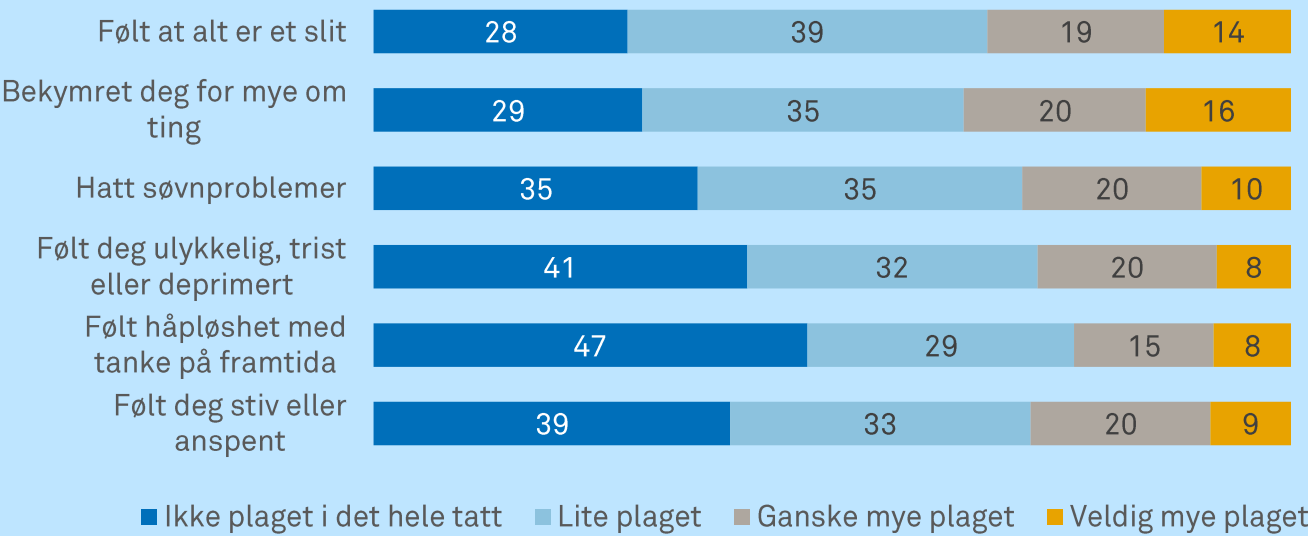
■ Ikke plaget i det hele tatt ■ Lite plaget ■ Ganske mye plaget ■ Veldig mye plaget

Prosentandel som er mye plaget av depressive symptomer

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

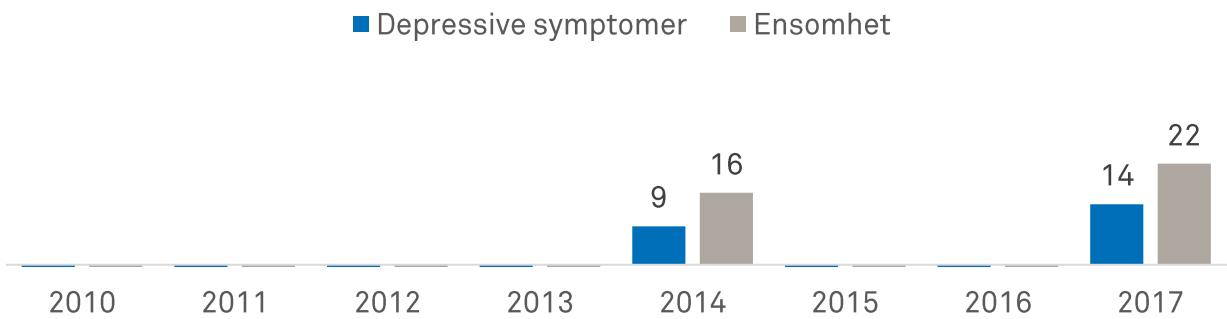

Hvor mange som har hatt ulike plager siste uke

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som er mye plaget av ...

Selvilde

Selvbildet er en viktig del av identiteten vår, og handler om hvordan vi ser på oss selv, både på godt og vondt. Ungdommer som har det bra, har ofte et positivt selvilde.

Selvbildet blir utviklet gjennom hele livet, og påvirkes av et bekræftende samspill med andre. Positive tilbakemeldinger kan bidra til et positivt selvilde, mens stadig kritikk kan medvirke til å gi et negativt selvilde.

Det er ikke uvanlig å føle seg usikker fra tid til annen. Ungdomstiden handler om å bli kjent med seg selv og finne ut av hva de står for. Man er gjerne ekstra vår for andres kommentarer og syn på en selv.

Forskning har vist at det er en sammenheng mellom negativt selvilde og problemer som spiseforstyrrelser, angst og depresjon. Selvbildet er også påvirket av hvor fornøyd ungdom er med kroppen sin og sitt eget utseende.

Generelt viser Ungdata at det store flertallet av norske ungdommer er ganske godt fornøyd med hvordan de selv er.

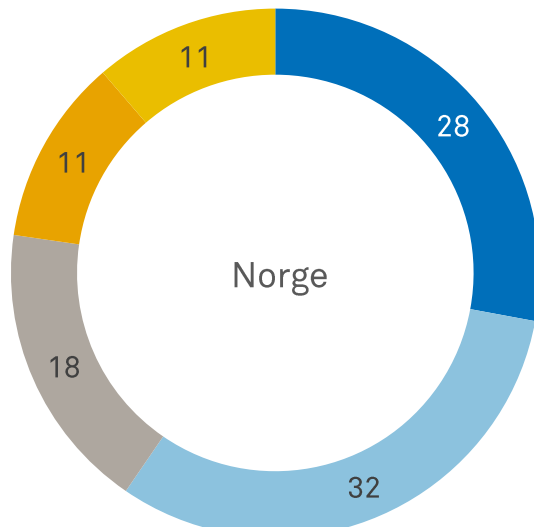
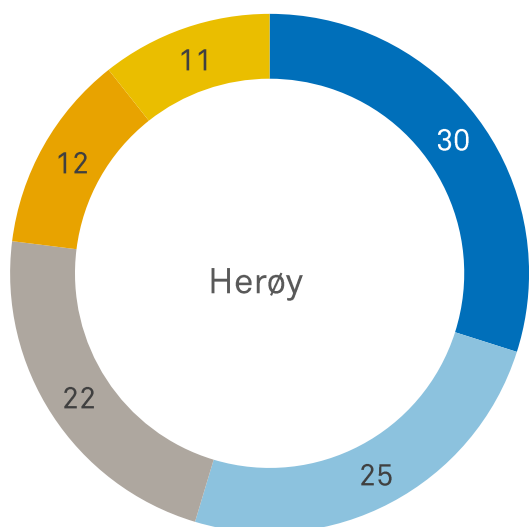
Samtidig er det en god del variasjon i ungdommenes vurderinger, og på spørsmål om hvor fornøyd ungdom er med eget utseende er det nokså mange som er direkte misfornøyd.

Kjønnsforskjellene er betydelige, jentene er langt mindre fornøyd med seg selv, sitt eget utseende og måten de lever livet sitt på enn guttene.

De fleste er fornøyd med seg selv

Hvor fornøyd er du med utseendet ditt?

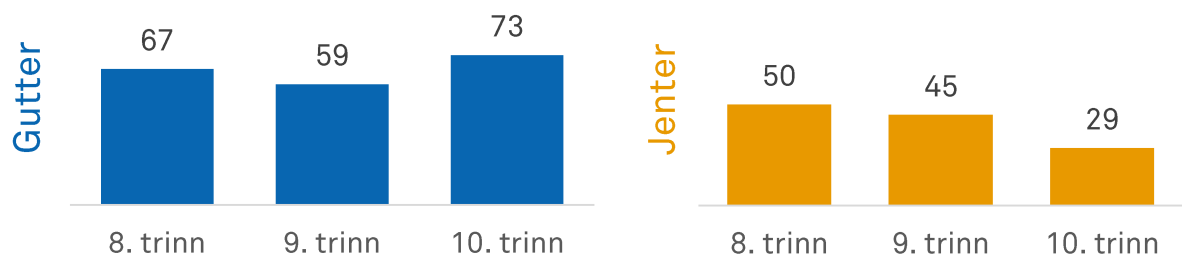
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

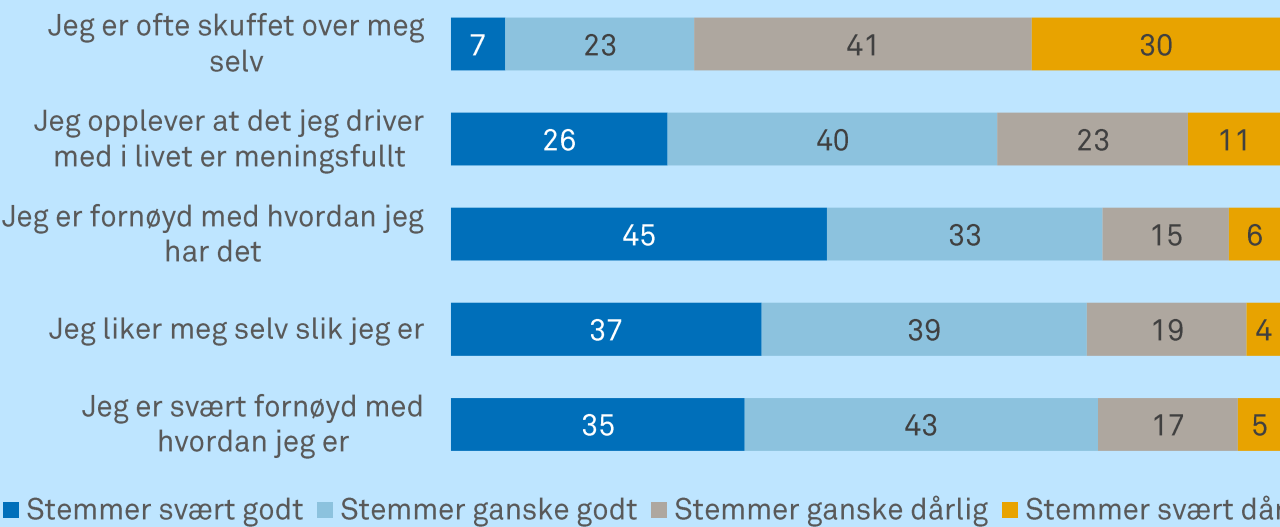
■ Svært fornøyd ■ Litt fornøyd ■ Verken fornøyd eller misfornøyd ■ Litt misfornøyd ■ Svært misfornøyd

Prosentandel som er fornøyd med utseende sitt

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

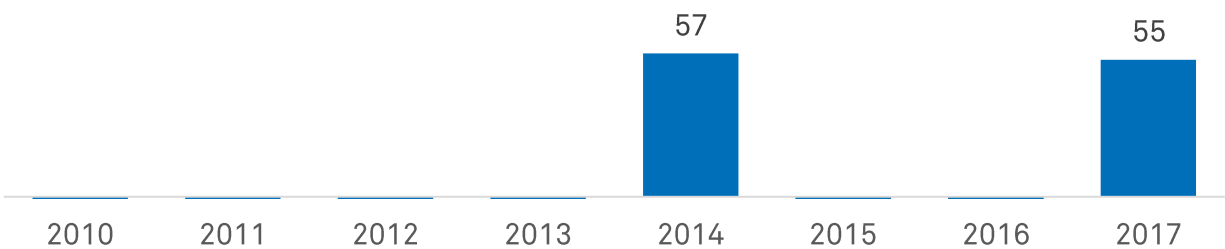

Hvor godt ulike utsagn om selvbilde passer på dem selv

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som er fornøyd med utseende sitt

Tobakk

Samfunnet har de senere årene intensivert kampen mot røyking. I 1996 ble aldersgrensen for kjøp av tobakk hevet fra 16 til 18 år, og i 2004 ble det innført totalforbud mot røyking på alle steder hvor allmennheten har adgang.

Andelen røykere både blant ungdom og voksne har gått markant ned fra årtusenskiftet til i dag. Samtidig har andelen i befolkningen som snuser, gått opp.

Parallelt har det skjedd nokså dyptgripende endringer i synet på røyking – også blant de unge. Røyking var tidligere en viktig markør for voksenhet og var forbundet med en viss status. I dag gir røyking derimot liten status og respekt i de fleste ungdomsmiljøer.

Den internasjonale WHO-undersøkelsen «Helsevaner blant skoleelever», viser at tobakksrøyking er langt mindre utbredt blant norske elever enn blant ungdom i de fleste av de 40 landene som deltar i undersøkelsen.

Ungdata viser at røyking er mer eller mindre helt ut, i hvert fall på ungdomstrinnet. Svært få røyker daglig og det er heller ikke så mange som røyker ukentlig. Det store flertallet har aldri prøvd å røyke.

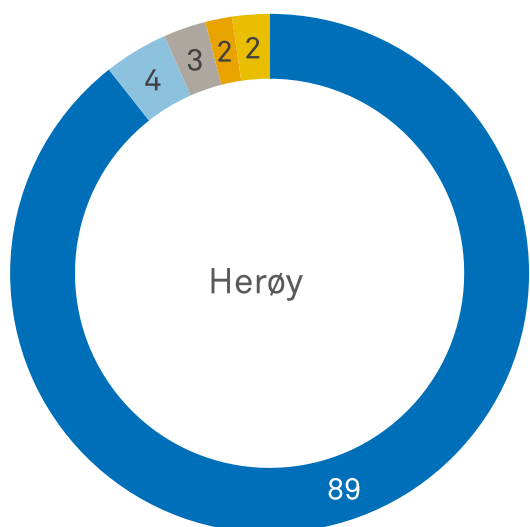
Det er heller ikke så mange på ungdomstrinnet som bruker snus, men det er flere som snuser enn som røyker.

Ungdata viser at det siden 2010 har vært en klar nedgang i andelen elever på ungdomstrinnet som røyker. Det samme gjelder for snusing.

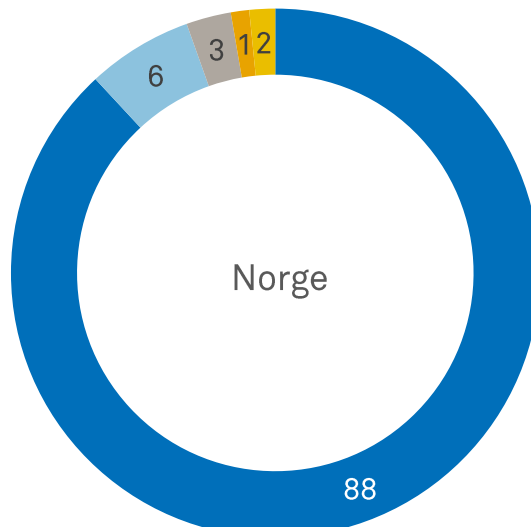
Røyking er helt ut på ungdomsskolen. Det er heller ikke mange som snuser.

Røyker du?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

- Har aldri røykt
- Har røykt før, men har sluttet helt nå
- Røyker sjeldnere enn én gang i uka
- Røyker daglig

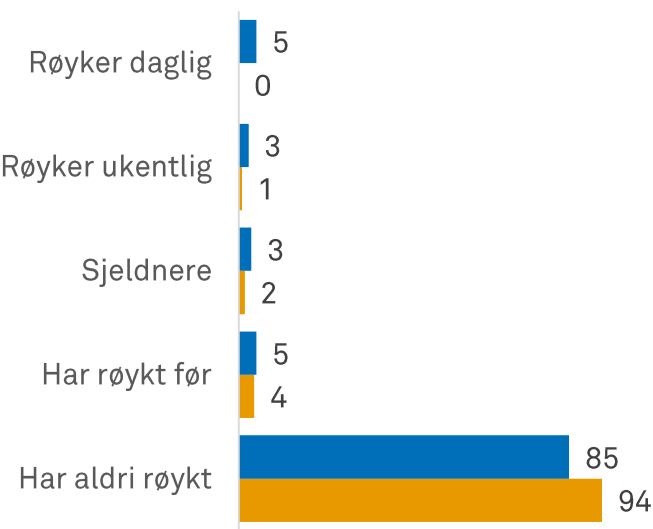

- Har aldri røykt
- Har røykt før, men har sluttet helt nå
- Røyker sjeldnere enn én gang i uka
- Røyker daglig

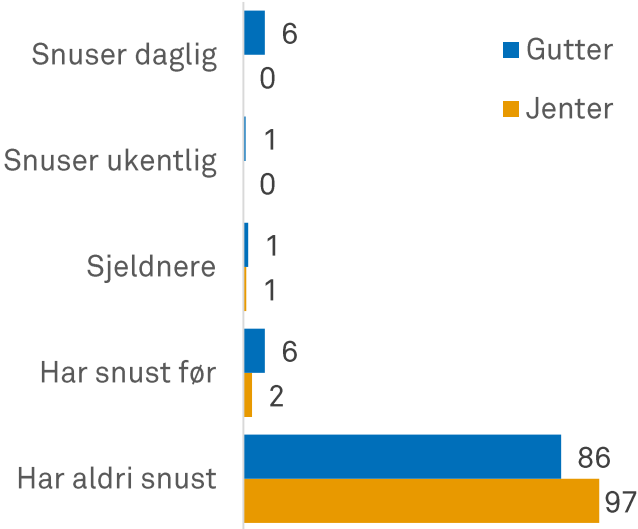
Prosentandel som røyker eller snuser daglig eller ukentlig

Blant gutter og jenter

Røyker du?

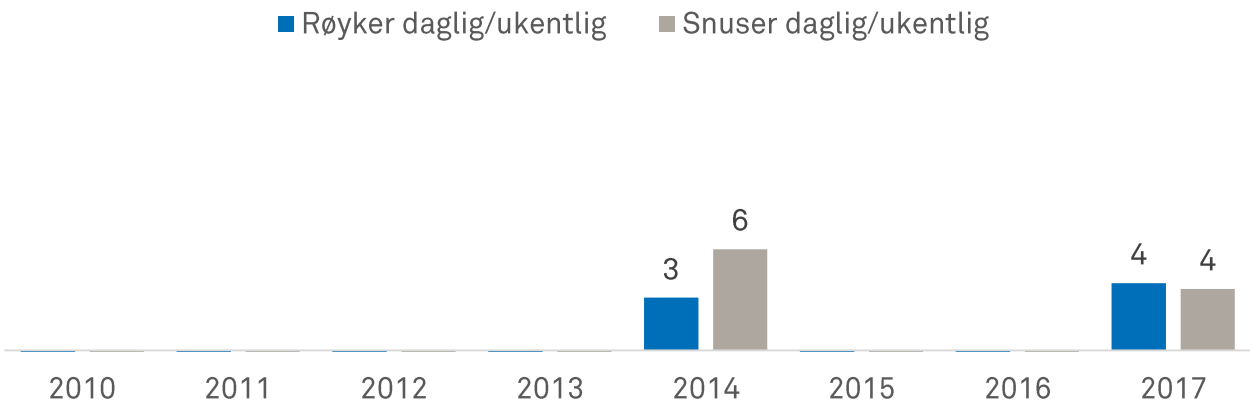

Snuser du?

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som bruker tobakk jevnlig

Alkohol

Alkohol som rusmiddel har en lang tradisjon i Norge. Til tross for at voksne i dag drikker mer alkohol enn tidligere, har de unges bruk av alkohol flatet ut, og fra årtusenskiftet vist en tydelig nedgang. Likevel er det fremdeles mange unge som drikker alkohol, og da særlig i den siste delen av tenårene.

For mange innebærer eksperimentering med og bruk av alkohol en symbolsk markering av overgangen fra barn til ungdom. Å drikke i ungdomsalderen er dessuten sammenvevd med vennskap, flørting og en sosial livsstil. Unge som drikker alkohol midt i tenårene, har som regel mange venner og et aktivt sosialt liv.

Samtidig vet vi at det å drikke alkohol gir risiko for akutte skader, og ungdom som begynner å drikke tidlig, har i mange tilfeller et atferdsmønster der andre typer antisosial atferd og bruk av tyngre rusmidler inngår. Ungdom i en slik situasjon har gjerne et mer trøblete

forhold til skolen og til foreldrene enn andre. De begår mer kriminalitet, har dårligere psykisk helse og får oftere problemer senere i livet.

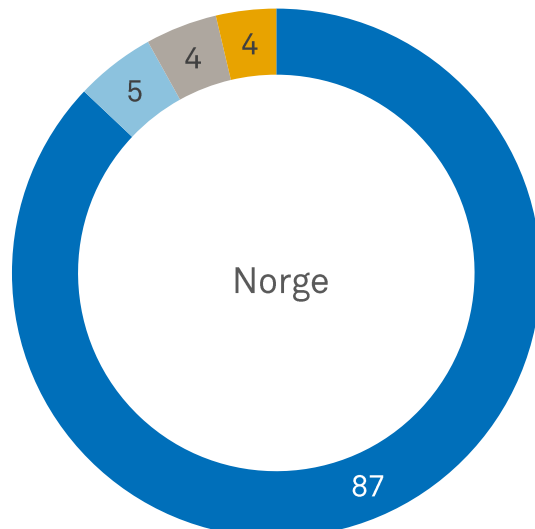
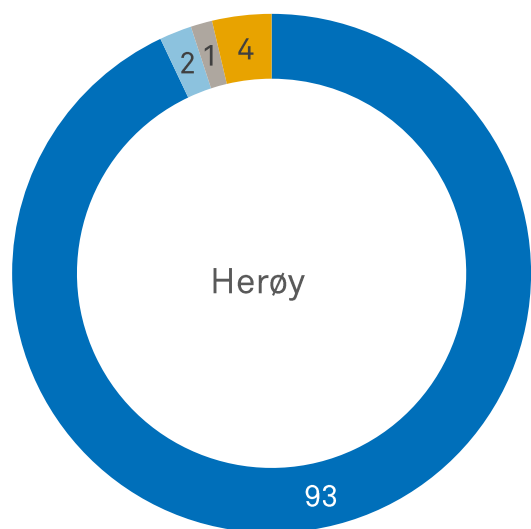
Ungdata viser at det er stor variasjon i hvor gamle ungdom er når de begynner å drikke alkohol. Det store flertallet har ikke vært beruset i løpet av ungdomsskolen. På slutten av ungdomsskolen har omtrent en av fire opplevd å ha vært beruset.

Det er generelt små forskjeller i alkoholvaner mellom gutter og jenter.

Få av
ungdomsskoleelevene
har vært fulle

Har du drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset i løpet av siste år?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ingen ganger

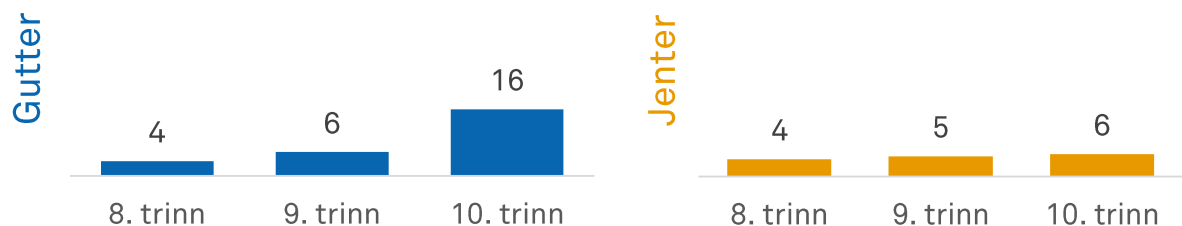
■ 1 gang

■ 2-5 ganger

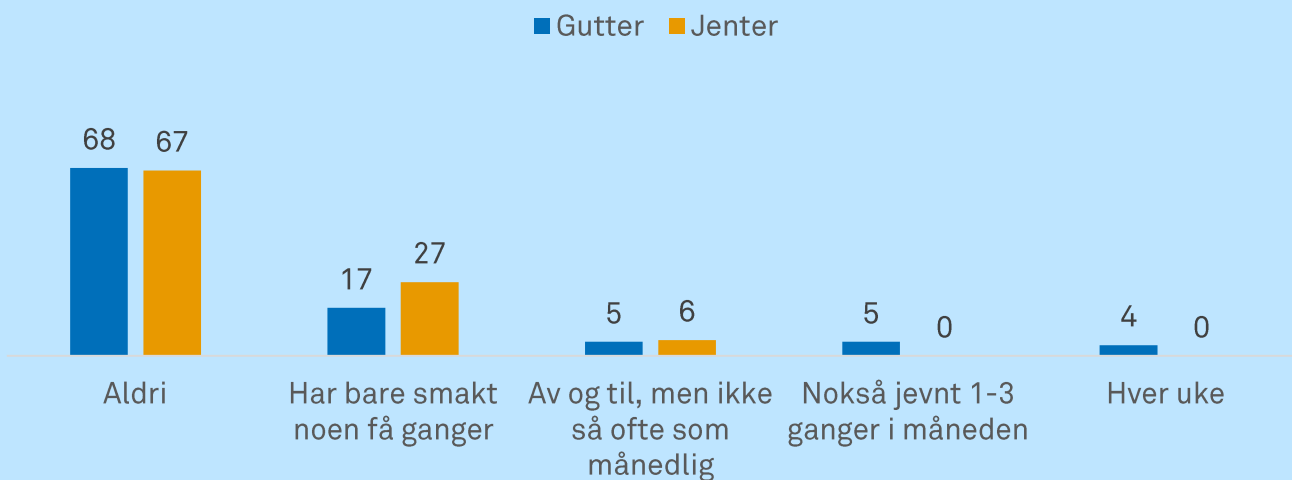
■ 6 ganger eller mer

Prosentandel som har vært tydelig beruset siste år

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

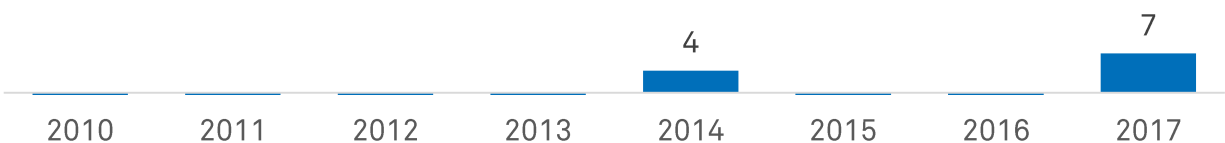

Hender det at du drikker noen form for alkohol?

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som har vært tydelig beruset siste år

Bruk av narkotiske stoffer er ulovlig og blir til dels sterkt fordømt. Fram mot årtusen-skiftet var det en tydelig økning i bruken av hasj og marihuana blant ungdom. Ungdata viser at denne utviklingen har flatet ut eller gått noe ned de senere årene, i hvert fall blant elever på ungdomstrinnet. Stoffer som kokain, ecstasy og heroin har bare marginal utbredelse.

Om det å prøve hasj eller marihuana – isolert sett – er farligere enn å debutere tidlig med alkohol er i dag omdiskutert. Det at alkohol er et legalt og sosialt akseptert rusmiddel, mens hasj og andre narkotiske stoffer er forbudt, utgjør uansett en viktig forskjell. Både rusmiddelbrukerens egen forståelse og omverdenens fortolkning og reaksjon, påvirkes av om stoffet er lovlig eller ikke. Unge som bruker illegale rusmidler, har krysset en ekstra grense.

Ungdata viser at relativt få elever på ungdomstrinnet har erfaringer med hasj og marihuana. Bruken av slike stoffer øker derimot betydelig gjennom tenårene.

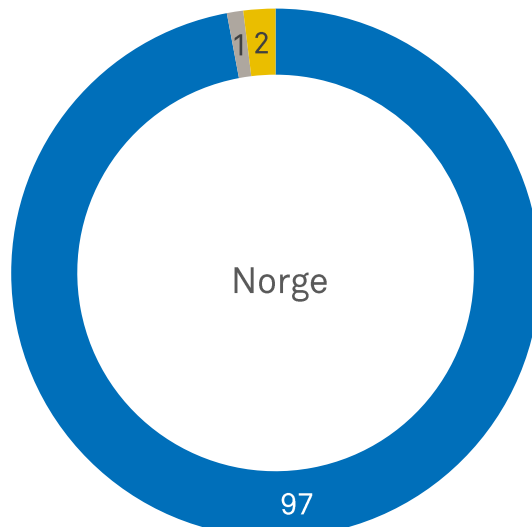
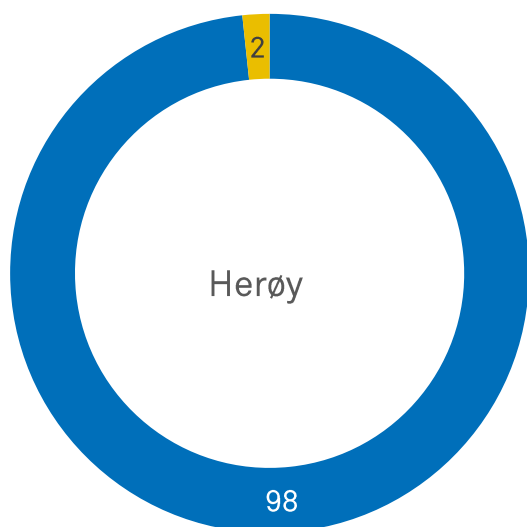
Det er generelt flere gutter enn jenter som har prøvd hasj. Gutter blir også tilbudt hasj oftere enn jenter.

Det er heller ikke så vanlig at ungdom på ungdomstrinnet har blitt tilbudt hasj. Samtidig er det en god del flere som blir tilbudt stoffet enn som selv har prøvd.

Noen få har prøvd cannabis på ungdomstrinnet

Har du brukt hasj eller marihuana i løpet av siste år?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

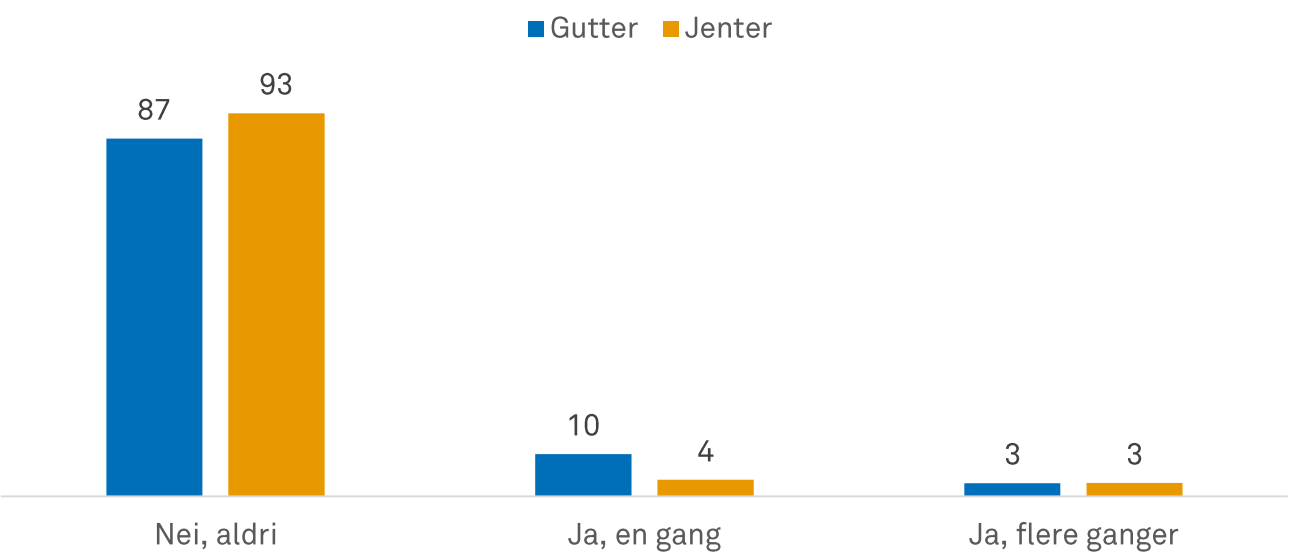

■ Ingen ganger

■ En gang

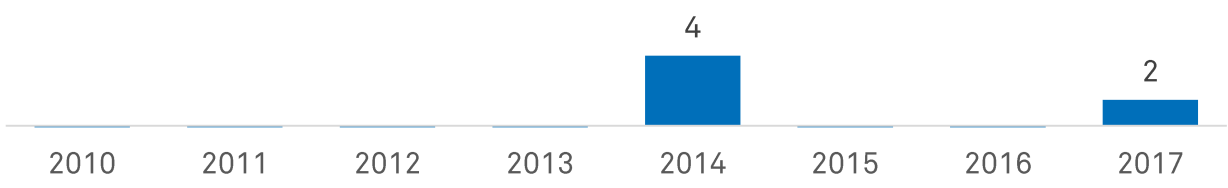
■ To eller flere ganger

Har du i løpet av siste år blitt tilbudt hasj eller marihuana?

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som har brukt hasj eller marihuana siste år

Mobbing

Mobbing er et alvorlig problem som rammer mange unge. Det kan defineres som gjentatte negative handlinger der én eller flere personer bevisst og med hensikt skader eller forsøker å skade eller tilføre noen ubehag. Som regel er mobbeofrene ute av stand til å ta igjen. Mobbingen kan være fysisk, ved bruk av vold, eller psykisk, som vedvarende utfrysing fra venneflokken.

Mobbing er mest utbredt på barneskolen og avtar i løpet av tenårene. Det er likevel en del som opplever jevnlig å bli fryst ut, utstengt eller plaget også på ungdomstrinnet. I Ungdata måles mobbing på en indirekte måte. På spørsmål om man blir plaget, fryst ut eller truet av andre ungdommer er det rundt 7-8 prosent av elevene på landsbasis som svarer at de blir utsatt hver 14. dag eller oftere.

Både de som mobber, og de som utsettes for mobbing, er risikoutsatte grupper.

Ofrene er særlig utsatt for psykiske og fysiske problemer senere i livet.

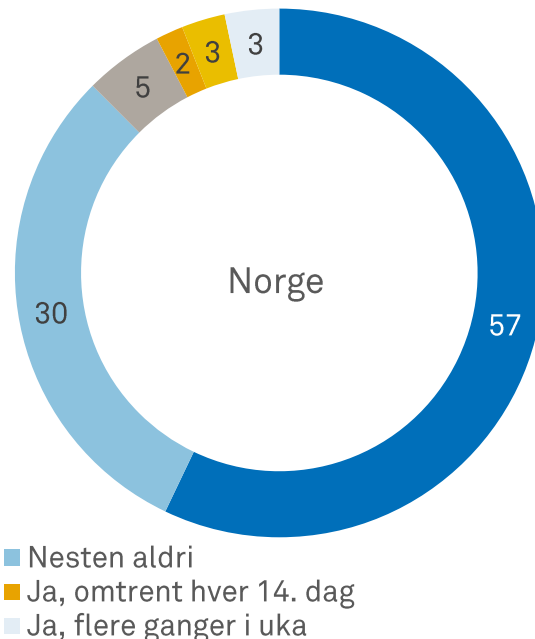
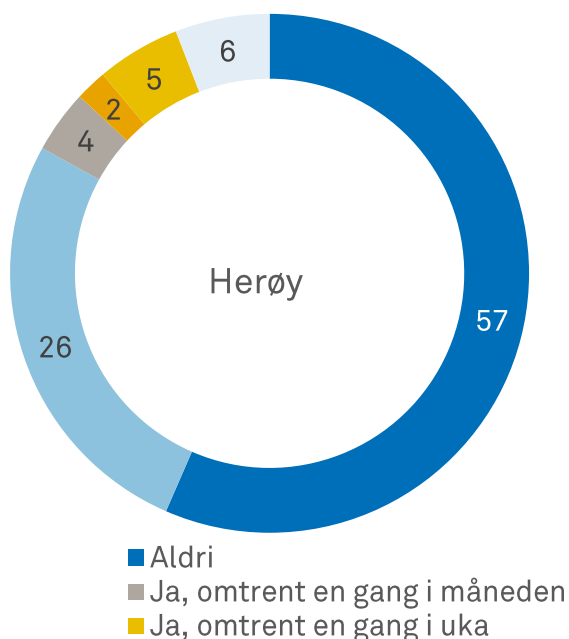
En ny type mobbing har blitt mer aktuell de siste årene – digital mobbing. I Ungdata er det relativt få som rapporterer om at de er utsatt for dette.

Siden 2002 har sentrale aktører i skolen deltatt i et forpliktende samarbeid mot mobbing gjennom Manifest mot mobbing. Likevel har forekomsten av mobbing vært relativt stabil over tid. Trenden i Ungdata siden 2010 tilsier at noen flere jenter enn før opplever å bli mobbet, mens tallene for guttene ikke har endret seg.

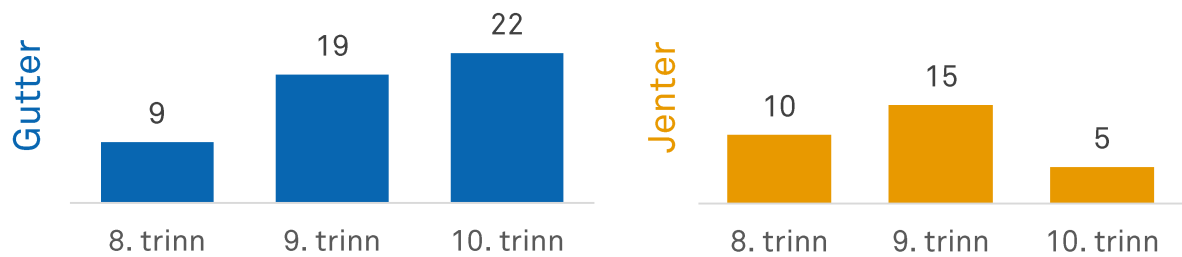
**Mange ungdommer
blir utsatt for
mobbing**

Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

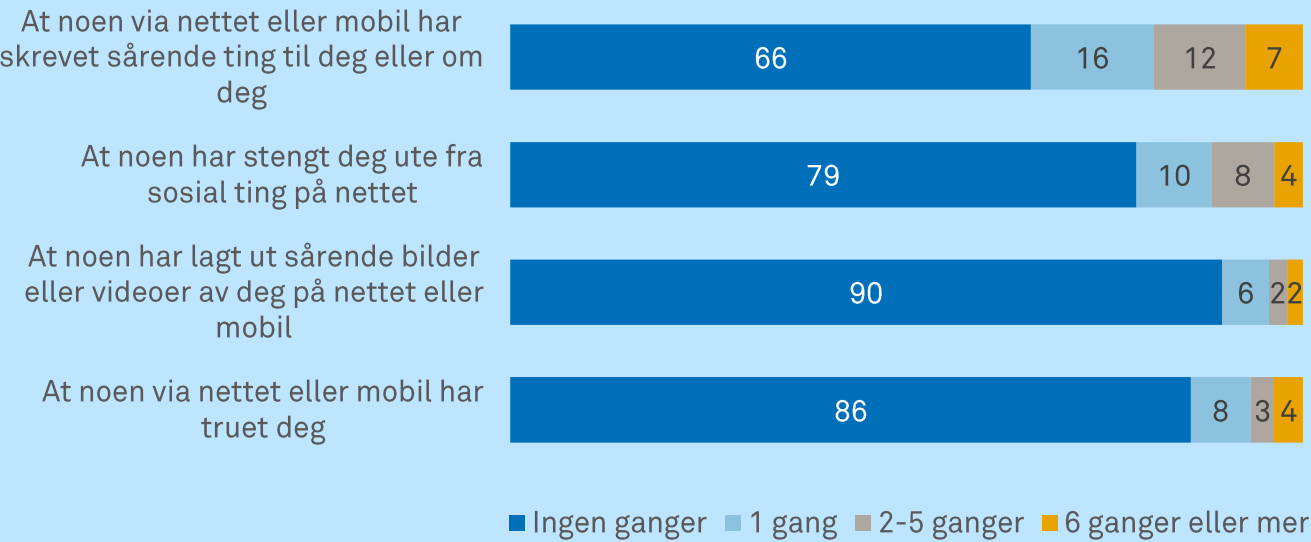
Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

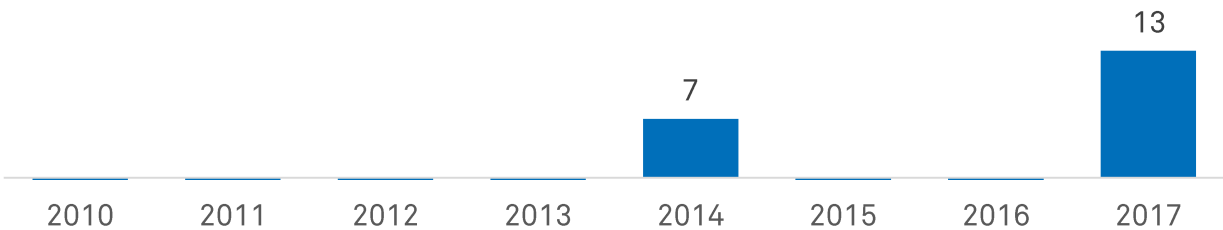
Prosentandel som blir mobbet minst hver 14. dag Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Prosentandel som har opplevd negative ting via nett eller mobil

Tidstrend i Herøy Prosentandel ungdomsskoleelever som blir mobbet minst hver 14. dag

Vold

Ungdom er oftere involvert i voldsepisoder enn andre aldersgrupper. Volden kan ta ulik form og kan grovt sett deles inn i fysisk, psykisk og seksuell vold. Gjerningspersonene kan være både voksne og jevnaldrende.

Vold vurderes gjerne ut fra konsekvenser og styrkeforholdet mellom partene. Selv om hoveddelen av den volden som foregår blant ungdom, ikke gir varige mén, kan grov vold i ungdomstiden resultere i alvorlige fysiske og/eller psykiske problemer for de det gjelder.

Noen ganger er det tydelig hvem som er den aktive parten, mens det andre ganger er vanskelig å skille klart mellom offer og utøver. Guttene er overrepresentert i begge grupper. De utøver i langt større grad ulike former for vold sammenliknet med jentene, og de er klart oftere ofre for vold.

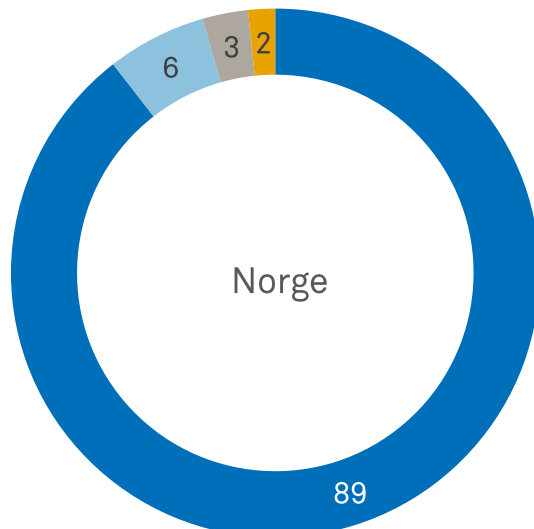
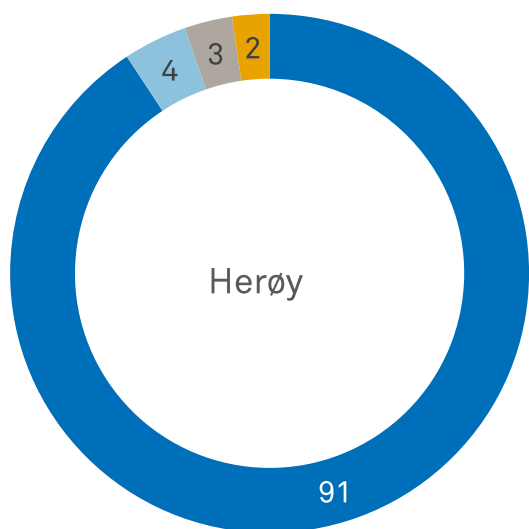
I Ungdata svarer en mindre gruppe av ungdom at de blir utsatt for vold eller trusler om vold. Flest er utsatt for trusler, men det er også en del som blir skadet på grunn av vold. På landsbasis er det så mange som hver tiende gutt på ungdomstrinnet og fem–seks prosent av jentene som har blitt skadet eller såret på grunn av vold.

Kriminalstatistikken viser en økning i vold og trusler i alle aldersgrupper fram til midten av 2000-tallet. Trenden i Ungdata siden 2010 er at stadig færre ungdommer er utsatt for vold.

Gutter er langt mer utsatt for vold enn jenter

Har du blitt utsatt for trusler om vold i løpet av siste året?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ingen ganger

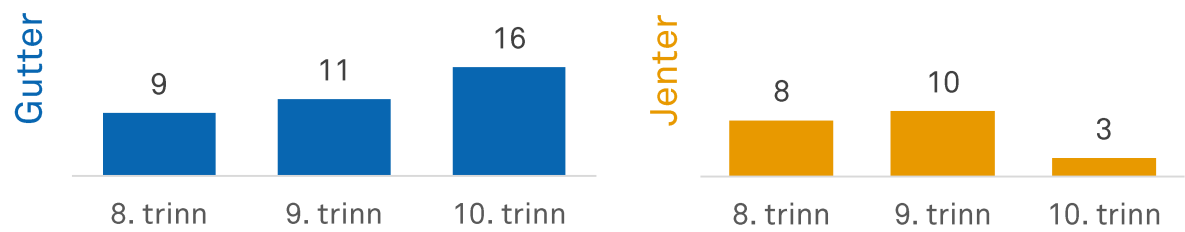
■ 1 gang

■ 2-5 ganger

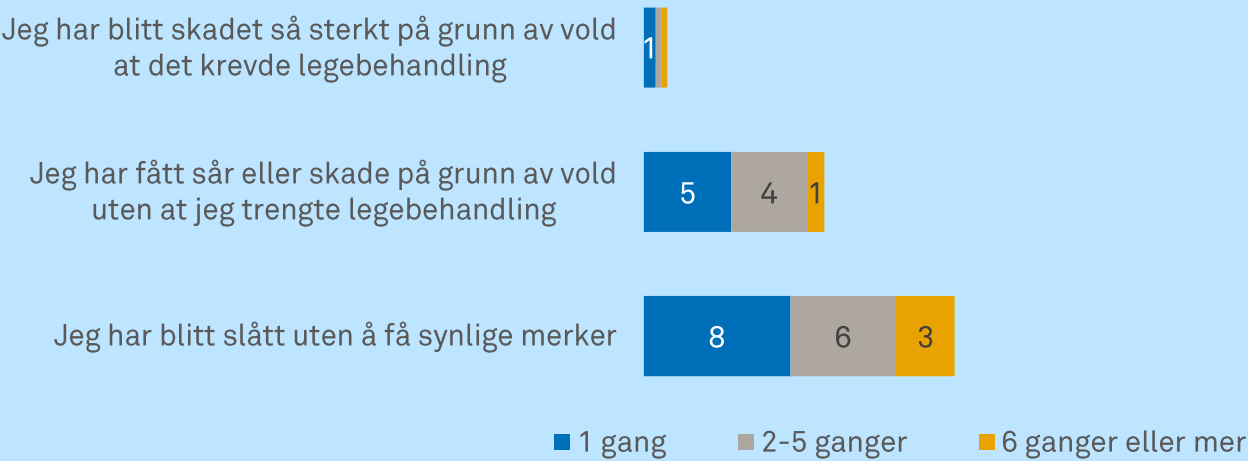
■ 6 ganger eller mer

Prosentandel som har blitt utsatt for trusler om vold minst én gang siste året

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

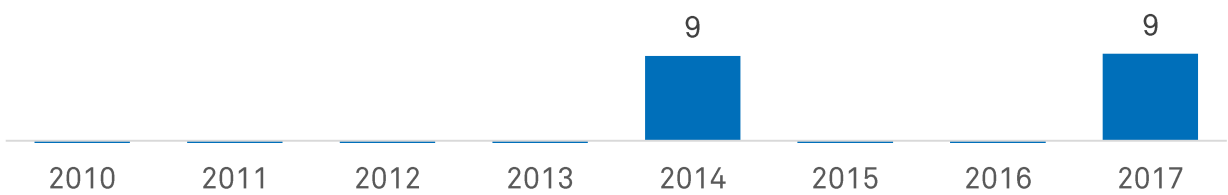

Prosentandel som har blitt utsatt for ulike former for vold siste år

Tidstrend i Herøy

Prosentandel ungdomsskoleelever som har blitt utsatt for trusler om vold minst én gang i løpet av det siste året

Regelbrudd

Ungdomstida er en periode der de unge prøver seg ut på nye arenaer. I denne fasen deltar mange i handlinger som er på kant med loven – eller på kant med det som er alminnelig sosialt akseptert. Innen kriminologisk forskning er det et etablert funn at lovbrudd forekommer hyppigst blant ungdom og unge voksne.

Å debutere tidlig med kriminalitet og å begå lovbrudd av alvorlig karakter øker risikoen for en kriminell løpebane senere i livet. Det er ikke helt tilfeldig hvem som havner i denne gruppa. Ofte har de andre tilleggsproblemer som ustabile hjemmeliv, svak psykisk helse, dårlig skoletilpasning, svakt sosialt nettverk og rusproblemer.

Etter en nokså kraftig økning i ungdomskriminaliteten gjennom store deler av etterkrigstida, har ungdomskriminaliteten gått tilbake det siste tiåret. Og i et historisk perspektiv blir de unge kriminelle eldre og eldre. På slutten av

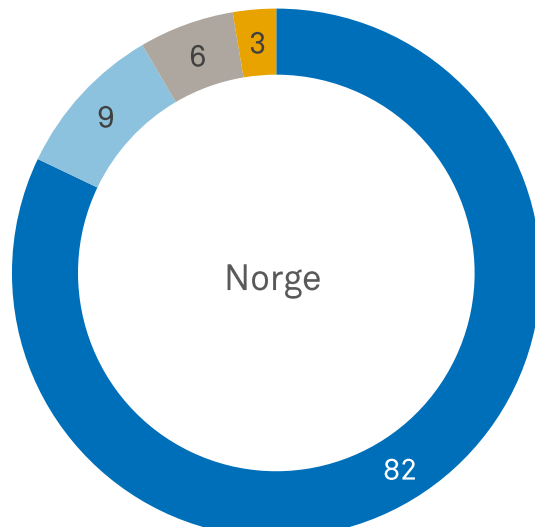
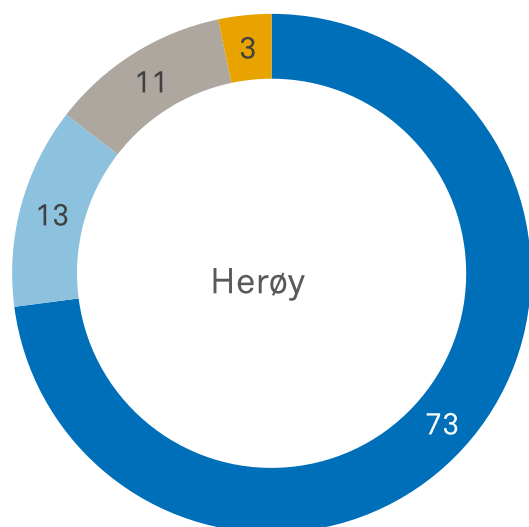
1950-tallet var kriminaliteten i Norge mest utbredt blant 14-åringene. I dag topper 19-åringene kriminalstatistikken.

Dagens ungdom er generelt veltilpasset og ikke spesielt opptatt av å bryte regler. Ungdata viser at det samtidig er en del ungdommer som for eksempel har vært i slåsskamp, nasket i butikker eller som driver med tagging og annet hærverk. Gruppen som driver mye med denne formen for regelbrudd er imidlertid forholdsvis liten, og vil ofte være nokså synlige i mange ungdomsmiljøer.

Dagens ungdom er generelt lite opptatt av å bryte regler

Hvor mange ganger har du vært i slåsskamp siste år?

Prosentandel av ungdomsskoleelever i Herøy og i Norge

■ Ingen ganger

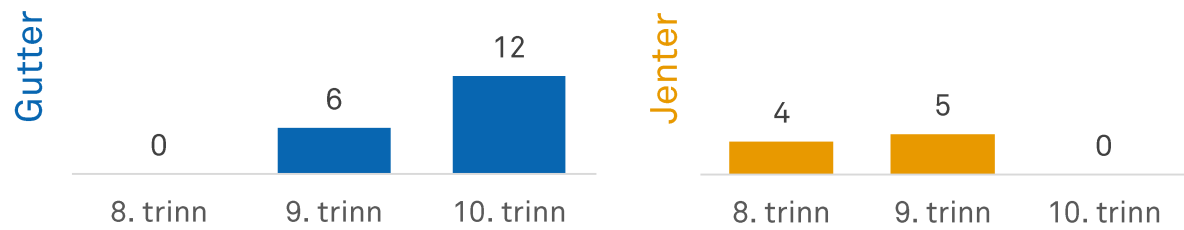
■ 1 gang

■ 2-5 ganger

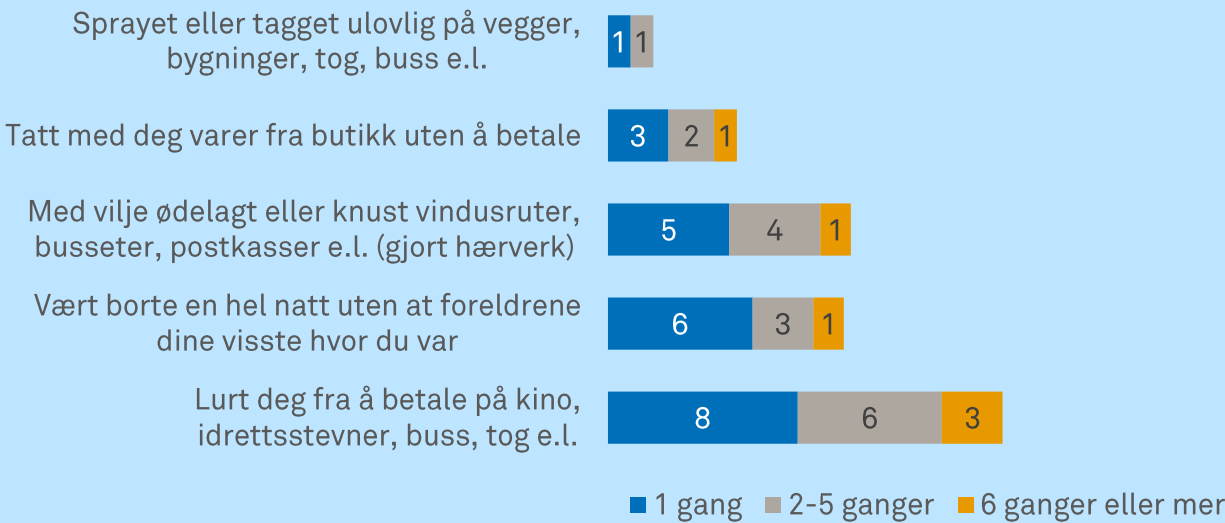
■ 6 ganger eller mer

Prosentandel med seks eller flere regelbrudd siste året

Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

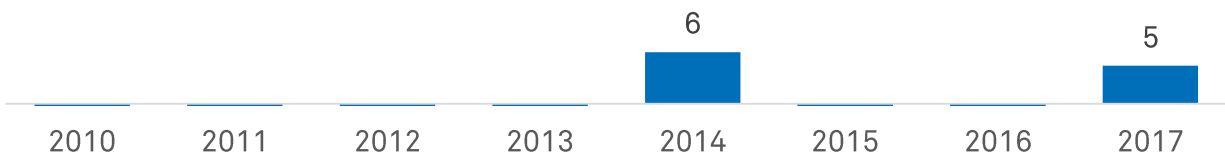

Har du gjort dette i løpet av det siste året?

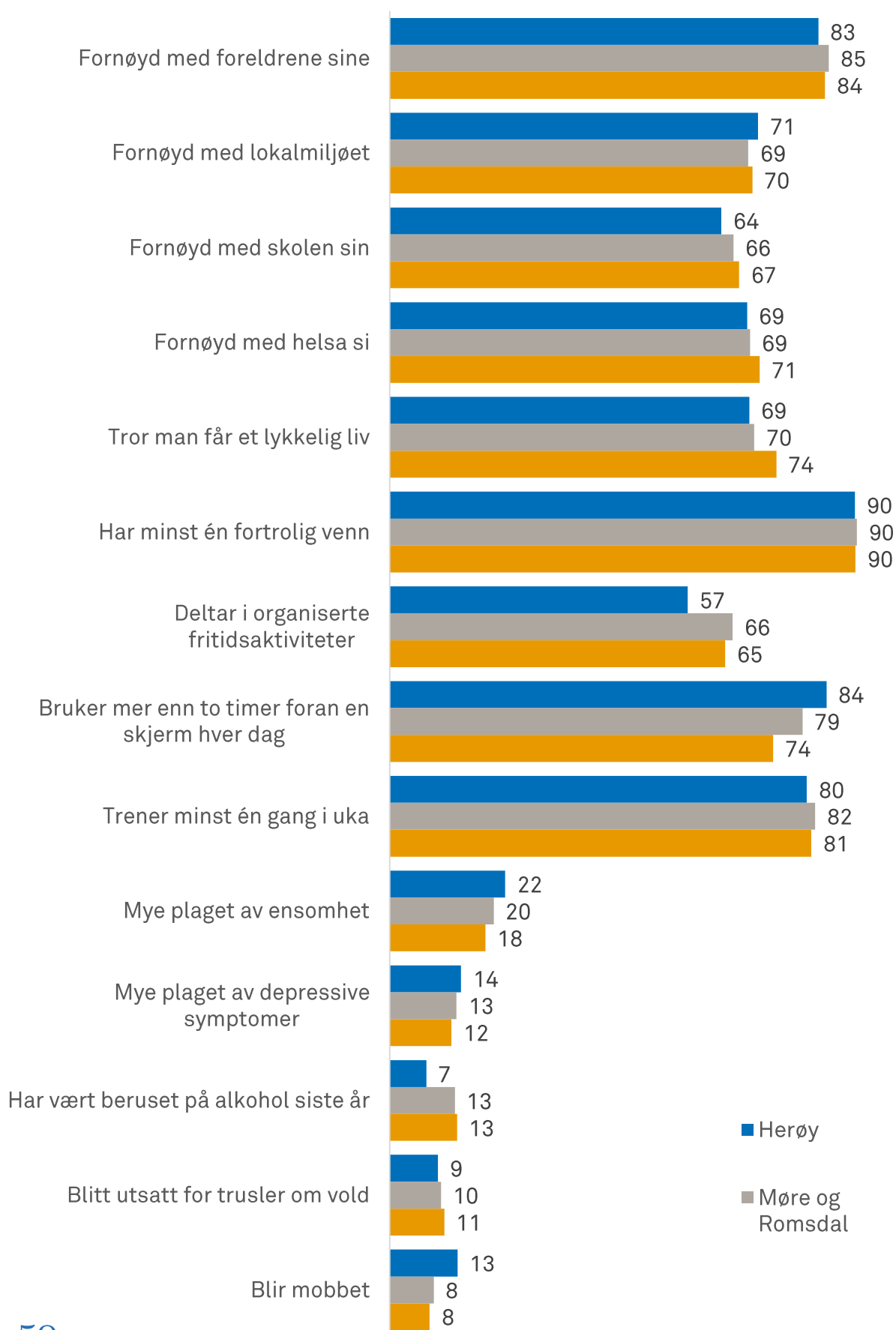

Tidstrend i Herøy

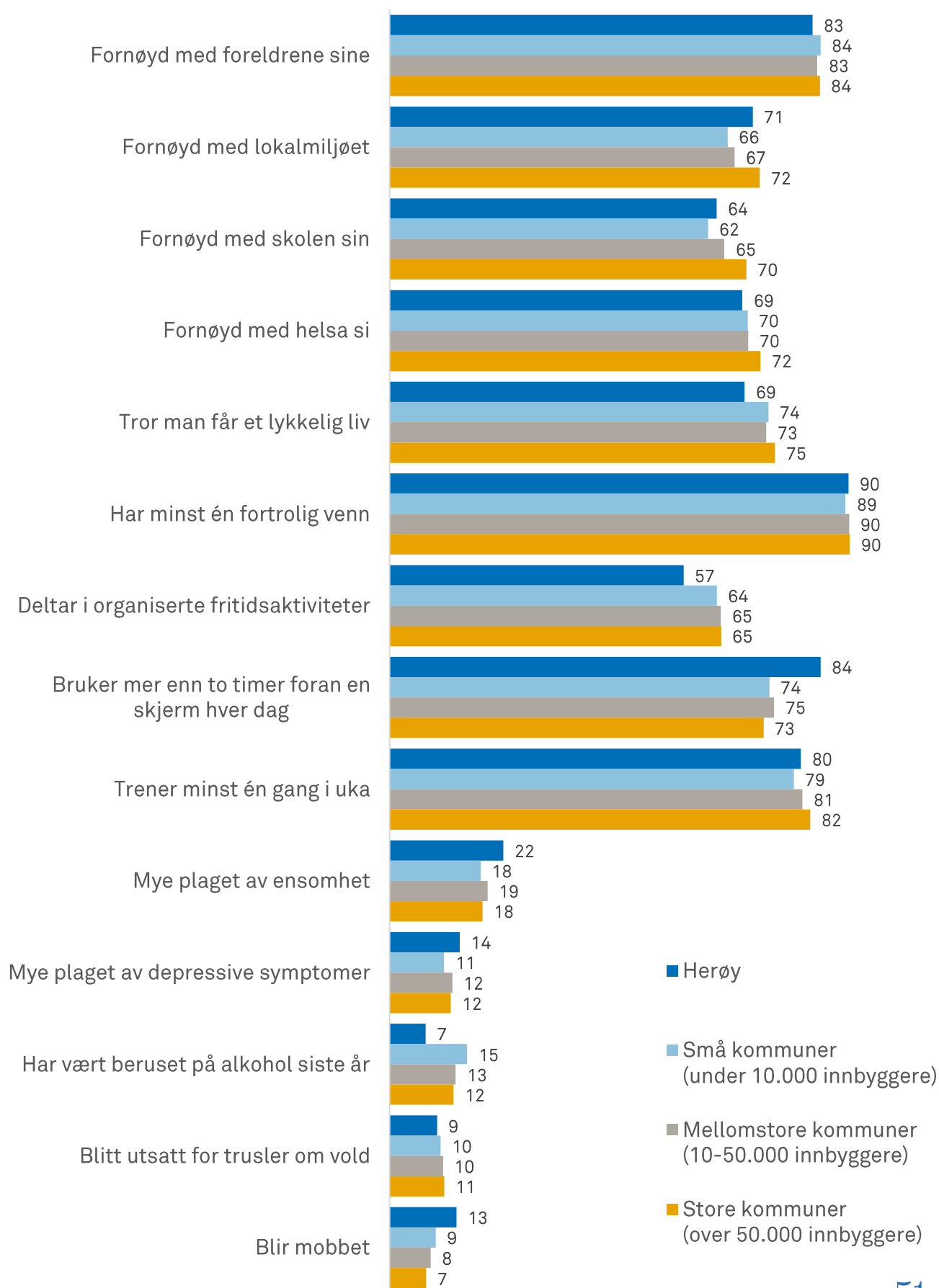
Prosentandel ungdomsskoleelever med seks eller flere regelbrudd siste året

Nøkkeltall – fylket

Nøkkeltall - kommunestørrelse

Nøkkeltall – definisjoner

Fornøyd med foreldrene:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med foreldrene dine?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Foreldrene kjenner til ungdommenes fritid:

Indikatoren er målt gjennom følgende utsagn: «Foreldrene mine pleier å vite hvor jeg er, og hvem jeg er sammen med i fritiden», «Foreldrene mine kjenner de fleste av vennene jeg er sammen med i fritiden» og «Foreldrene mine kjenner foreldrene til vennene mine». Indikatoren viser andelen som i «gjennomsnitt» minst mener at disse utsagnene «passer ganske godt».

Fornøyd med vennene:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med vennene dine?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Har minst én fortrolig venn:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «Ja, helt sikkert» eller «Ja, det tror jeg».

Fornøyd med lokalmiljøet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med lokalmiljøet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Føler seg trygg i nærområdet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, svært trygt» eller «ja, ganske trygt».

Fornøyd med skolen sin:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med skolen din?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Gjør minst 30 minutter lekser hver dag:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletiden)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de daglig bruker minst en halv time på lekser.

Tror man får et lykkelig liv:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tror du at du vil komme til å få et godt og lykkelig liv?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja».

Nøkkeltall – definisjoner

Deltar i organiserte fritidsaktiviteter:

Indikatoren er målt gjennom seks spørsmål om deltakelse i ulike organisasjoner, klubber eller lag: «idrettslag», «fritidsklubb/ungdomshus», «religiøs forening», «korps, kor, orkester», «kulturskole/musikkskole» og «annen organisasjon, lag eller forening». Indikatoren viser hvor mange prosent som har deltatt i minst fem aktiviteter den siste måneden.

Bruker mer enn to timer foran en skjerm hver dag:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer to timer eller mer.

Er fornøyd med helsa si:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med helsa di?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd».

Trener minst én gang i uka:

Indikatoren er målt gjennom fire spørsmål om hvor ofte ungdom trener eller driver med følgende aktiviteter: «Trener eller konkurrerer i et idrettslag», «Trener på treningsstudio eller helsestudio», «Trener eller trimmer på egen hånd (løper, svømmer, sykler, går tur)» og «Driver med annen organisert trening (dans, kampsport eller lignende)». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de trener minst én gang i uka.

Mye plaget av ensomhet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du i løpet av den siste uka vært plaget av å føle deg ensom?». Indikatoren viser hvor mange prosent av ungdommene som svarer «veldig mye plaget» eller «ganske mye plaget».

Mye plaget av depressive symptomer:

Indikatoren er målt gjennom et spørsmål om man siste uka har vært plaget av noe av det følgende: «Følt at alt er et slit», «Hatt søvnproblemer», «Følt deg ulykkelig, trist eller deprimert», «Følt håpløshet med tanke på framtida», «Følt deg stiv eller anspent» og «Bekymret deg for mye om ting». Indikatoren viser hvor mange prosent som i gjennomsnitt svarer at de minst er ganske mye plaget av disse symptomene.

Har fysiske plager hver dag:

Indikatoren er målt gjennom et spørsmål om man har hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned: «Nakke- og skuldersmerter», «Ledd- og muskelsmerter», «Kvalme», «Hjertebank», «Hodepine» og «Magesmerter». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de daglig har hatt noen av disse plagene.

Snuser minst ukentlig:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Bruker du snus?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «snuser daglig» eller «snuser ukentlig, men ikke hver dag».

Nøkkeltall – definisjoner

Røyker minst ukentlig:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Røyker du?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «røyker daglig» eller «røyker ukentlig, men ikke hver dag».

Har vært beruset på alkohol siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor mange ganger har du drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset det siste året (de siste 12 måneder)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Har brukt cannabis siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor mange ganger har du brukt hasj/marihuana/cannabis det siste året (de siste 12 måneder)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Har skulket skolen siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du skulket skolen det siste året?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Har tatt varer fra butikk uten å betale siste år:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor mange ganger har du tatt med deg varer fra butikk uten å betale det siste året (de siste 12 måneder)?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de har gjort dette minst én gang.

Blitt utsatt for trusler om vold:

Indikatoren er målt gjennom spørsmål om man i løpet de siste 12 månedene har: «blitt utsatt for trusler om vold». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at dette har skjedd minst én gang.

Blitt skadet på grunn av vold:

Indikatoren er målt gjennom spørsmål om man i løpet de siste 12 månedene har: «fått sår eller skade på grunn av vold uten at jeg trengte legebehandling» og «blitt skadet så sterkt på grunn av vold at det krevde legebehandling». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at dette har skjedd minst én gang.

Blir mobbet:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, flere ganger i uka», «ja, omtrent én gang i uka» eller «ja, omtrent hver 14. dag».

Mobber andre:

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, flere ganger i uka», «ja, omtrent én gang i uka» eller «ja, omtrent hver 14. dag».

Litteratur

Foreldre og foreldreskap

Kari Stefansen, Ingrid Smette & Åse Strandbu (2016). Understanding the increase in parents' involvement in organized youth sports. *Sport, Education and Society*, 111.

Jon Ivar Elstad & Kari Stefansen (2014). Social Variations in Perceived Parenting Styles among Norwegian Adolescents. *Child Indicators Research* 7(3):649–70

Venner

Lars Roar Frøyland & Cay Gjerustad (2012). Vennskap, utdanning og framtidsplaner. Forskjeller og likheter blant ungdom med og uten innvandrerbakgrunn i Oslo. Oslo: NOVA.

Skole og framtid

Tormod Øia (2011). *Ungdomsskoleelever. Motivasjon, mestring og resultater*. NOVA rapport X/2011. Oslo: NOVA.

Erling Skaalvik & Roger Andre Federici (2015). Prestasjonspresset i skolen. *Bedre skole* (3).

Anders Bakken (2016). Endringer i skoleengasjement og utdanningsplaner blant unge med og uten innvandringsbakgrunn. Trender over en 18-årsperiode. *Tidsskrift for Ungdomsforskning* 16(1):40–62.

Gunn E. Birkelund & Arne Mastekaasa (2009). *Integrert? Innvandrere og barn av innvandrere i utdanning og arbeidsliv*. Oslo: Abstrakt forlag.

Statistikkbanken. ssb.no

Ungdomskultur

Guro Ødegård (2016). Ungdom, opprør og tilpasning. Et essay om generasjonsdannelser. *Sosiologi i dag*, side 9-37 (nr. 3/4, årgang 46).

Tormod Øia & Viggo Vestel (2014). Generasjonskløfta som forsvant. Et ungdomsbilde i endring. *Tidsskrift for Ungdomsforskning* 14(1):99–133.

Mediebruk

Medietilsynet (2016). Barn og medier 2016. www.barnogmedier2016.no.

Lars Roar Frøyland, Marianne B. Hansen, Mira Aaboen Sletten, Leila Torgersen & Tilmann von Soest (2010). *Uskyldig moro? Pengespill og dataspill blant norsk ungdom*. NOVA-rapport 18/10. Oslo: NOVA.

Mira Aaboen Sletten, Åse Strandbu og Øystein Gilje (2015). Idrett, dataspilling og skole – konkurrerende eller på lag? *Norsk pedagogisk tidsskrift* 99(05).

Sosial ulikhet

Anders Bakken, Lars Roar Frøyland & Mira Aaboen Sletten (2016). *Sosiale forskjeller i unges liv. Hva sier Ungdata-undersøkelsene?* NOVA rapport 3/16. Oslo: NOVA, Høgskolen i Oslo og Akershus.

Mira Aaboen Sletten (2011). *Å ha, å delta, å være en av gjengen. Velferd og fattigdom i et ungdomsperspektiv*. Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Oslo: Universitetet i Oslo.

Organiserte fritidsaktiviteter

Guro Ødegård (2007). Troløs ungdom. Endringer i ungdoms deltagelse i frivillige organisasjoner fra 1992 til 2002. I Strandbu & Øia (red): *Ung i Norge. Skole, fritid og ungdomskultur*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Idrett

Ørnulf Seippel, Mari Kristin Sisjord & Åse Strandbu (2016). *Ungdom og idrett*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Guro Ødegård, Anders Bakken & Åse Strandbu (2016). *Idrettsdeltakelse og trening blant ungdom i Oslo. Barrierer, frafall og endringer over tid*. Rapport 2016-7. Oslo/Bergen: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Trygve B. Broch (2016). Trening til samfunnsdeltakelse. Hvordan idrettsungdom leker med og etablerer solidaritet til hierarkier. *Sosiologi i dag* 46 (3/4: 64-86).

Psykisk helse

Mira Aaboen Sletten & Anders Bakken (2016). *Psykiske helseplager blant ungdom – tidstrender og samfunnsmessige forklaringer. En kunnskapsoversikt og en empirisk analyse*. NOVA notat 4/16. Oslo: NOVA, Høgskolen i Oslo og Akershus.

Tilmann von Soest & Christer Hyggen (2013). Psykiske plager blant ungdom og unge voksne - hva vet vi om utviklingen de siste årtiene? I Hammer & Hyggen (red): *Ung voksen og utenfor. Mestring og marginalisering på vei til voksenlivet*. Oslo: Gyldendal akademiske.

Silje Hartberg & Kristinn Hegna (2014). "Hør på meg. Ungdomsundersøkelsen i Stavanger 2013." NOVA-rapport 2/14. Oslo: NOVA.

Lars Wichstrøm (2006). Internaliserende vansker. I Ung i Norge – psykososiale utfordringer. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Helse og trivsel

Oddrun Samdal m.fl (2016). *Helse og trivsel blant barn og unge*. Hemil-rapport 1/2015. Bergen: Hemil-senteret, Universitetet i Bergen.

Rusmidler

Willy Pedersen (2015). *Bittersøtt*. Oslo: Universitetsforlaget.

Willy Pedersen & Tilmann von Soest (2015). Adolescent alcohol use and binge drinking: An 18-year trend study of prevalence and correlates. *Alcohol and alcoholism*, 50(2), 219-225.

Tormod Øia (2013). Ungdom, rus og marginalisering. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Mobbing

Dan Olweus (2012). Cyberbullying: An overrated phenomenon? *European Journal of Developmental Psychology*, 9(5), 520-538.

Kyrre Breivik, Edvin Bru, Charlotte Hancock, Thormod Idsøe, Ella Cosmovici Idsøe, & Mona E. Solberg (2017). Å bli utsatt for mobbing. En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak. Stavanger: Læringsmiljøsentret.

Dan Olweus (2000). Mobbing i skolen. Hva vi vet og hva vi kan gjøre? Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Ingunn Marie Eriksen & Selma Therese Lyng (2015). *Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø. Gode strategier, harde nøtter og blinde flekker*. NOVA rapport 14/15. Oslo: NOVA/AFI, Høgskolen i Oslo og Akershus.

Regelbrudd

Lars Roar Frøyland & Mira Aaboen Sletten (2012). Mindre problematferd for de fleste, større problemer for de få? En studie av tidstrender i problematferd: 1992, 2002 og 2010. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 12(2), 43-66.

Vold

Svein Mossige & Kari Stefansen (2016). *Vold og overgrep mot barn og unge. Omfang og utviklingstrekk 2007-2015*. NOVA-rapport 5/16. Oslo: NOVA.

Kari Stefansen, Ingrid Smette og Dagmar Bossy (2014). Angrep mot kjønnsfriheten: Unge jenters erfaringer med uønsket beføling. *Tidsskrift for Kjønnsforskning* 38(1):3-19.

Nasjonale resultater fra Ungdata

NOVA (2013). Ungdata. Nasjonale resultater 2010-2012. NOVA rapport 10/13.

NOVA (2014). Ungdata. Nasjonale resultater 2013. NOVA rapport 10/14.

NOVA (2015). Ungdata. Nasjonale resultater 2014. NOVA rapport 7/15.

Anders Bakken (2016). Ungdata 2016. Nasjonale resultater. NOVA rapport 8/16.

www.ungdata.no

Ungdata 2017

Herøy kommune

ungdata

Trendrapport Herøy 2017

NOVA
Velferdsforskningsinstituttet
HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

ungdata

 ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

Ungdomstrinnet

	Prosent								Antall svar							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prosentandel som er enig i følgende utsagn om skolen																
Jeg trives på skolen					95			88					321			308
Lærerne mine bryr seg om meg					90			85					319			304
Jeg føler at jeg passer inn blant elevene på skolen					90			86					319			304
Jeg kjeder meg på skolen					69			73					320			306
Jeg gruer meg ofte til å gå på skolen					19			23					319			307
Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletida)?													318			307
Under 30 minutter					13			24								
1/2-1 time					29			27								
1-2 timer					33			29								
To timer eller mer					25			19								
Prosentandel som synes følgende utsagn om foreldrene stemmer svært eller ganske godt																
Foreldrene mine pleier å vite hvor jeg er, og hvem jeg er sammen med i fritida					96			94					321			308
Foreldrene mine kjenner de fleste av vennene jeg er sammen med i fritida					93			91					322			307
Foreldrene mine kjenner foreldrene til vennene mine					89			86					319			305
Jeg krangler ofte med foreldrene mine					18			27					318			307
Har familien din hatt god eller dårlig råd/økonomi de siste to årene?													313			301
God råd hele tida/stort sett					77			75								
Vi har verken hatt god råd eller dårlig råd					19			19								
Dårlig råd hele tida/stort sett					4			6								
Hvor mange bøker tror du det er hjemme hos dere?													311			305
Mindre enn 20					12			12								
20-100					39			40								
100-500					35			35								
Mer enn 500					14			12								
Når du er sammen med venner/kamerater, er du da som oftest sammen med ...													316			306
Én eller to faste					32			20								
Én eller to faste venner som ofte er med i en gruppe andre ungdommer					11			17								
En vennegjeng som holder sammen					45			51								
Ikke faste venner					12			13								
Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?													316			307
Ja, helt sikkert					66			65								
Ja, det tror jeg					26			24								
Det tror jeg ikke					8			8								
Har ingen jeg ville kalle venner nå for tiden					1			2								

	Prosent								Antall svar							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hva er viktig for å få status i ditt vennemiljø?																
Å være god på skolen					45			36					313			296
Å være flink i idrett					54			51					315			295
Å ha et bra utseende					56			54					312			294
Å være til å stole på					93			89					314			295
Å drikke seg full					9			10					309			293
Å røyke hasj					4			2					308			293
Å ha mange følgere og likes på sosiale medier					32			26					310			298
Prosentandel som har gjort noe av dette det siste året																
Tatt med deg varer fra butikk uten å betale					4			6					316			303
Med vilje ødelagt eller knust vindusruter, busseter, postkasser e.l.					7			11					316			303
Sprayet eller tagget ulovlig på vegger, bygninger, tog, buss e.l.					1			2					315			303
Lurt deg fra å betale på kino, idrettsarrangement, buss, tog e.l.					17			17					316			303
Vært borte en hel natt uten at foreldrene dine visste hvor du var					8			10					314			302
Skulka skolen					15			29					318			301
Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?																
Minst ukentlig					3			3								
Omtrent hver 14. dag					1			2								
Omtrent en gang i måneden					2			2								
Aldri eller nesten aldri					95			94								
Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?																
Minst ukentlig					5			11								
Omtrent hver 14. dag					1			2								
Omtrent en gang i måneden					6			4								
Aldri eller nesten aldri					88			83								
Prosentandel som har blitt utsatt for vold/trusler det siste året																
Jeg har blitt utsatt for trusler om vold					9			9					318			302
Jeg har blitt slått uten å få synlige merker					11			18					318			301
Jeg har fått sår eller skade på grunn av vold uten at jeg trengte legebehandling					7			10					319			303
Jeg har blitt skadet så sterkt på grunn av vold at det krevde legebehandling					3			1					318			301
Er du, eller har du tidligere vært, med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger etter at du fylte 10 år?																
Ja, jeg er med nå					58			57								
Nei, men jeg har vært med tidligere					28			27								
Nei, jeg har aldri vært med					14			16								

	Prosent								Antall svar							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prosentandel som den siste måneden har vært med på aktiviteter i...																
Idrettslag					52			53					303			301
Fritidsklubb/ungdomshus/ ungdomsklubb					37			58					292			299
Religiøs forening					22			32					288			296
Korps, kor, orkester					17			11					287			296
Kulturskole/musikkskole					34			23					295			298
Annen organisasjon, lag eller forening					26			30					287			295
Prosentandel som har drevet med noe av dette i løpet av siste uka																
Vært sammen med venner hjemme hos meg					74			59					315			301
Vært sammen med venner hos dem					79			68					311			300
Brukt størstedelen av kvelden ute sammen med venner/kamerater					66			67					313			300
Spilt onlinespill med andre størstedelen av kvelden					38			47					310			300
Vært sosial på nett eller mobil størstedelen av kvelden (snakket, chattet e.l.)					88			90					312			300
Kjørt eller sittet på med bil, motorsykkkel eller moped for moro skyld					38			38					314			301
Vært hjemme hele kvelden					97			94					315			296
Prosentandel som opplever at tilbudet til ungdom er bra når det gjelder ...																
Lokaler for å treffe andre unge på fritida (fritidsklubb, ungdomshus e.l.)					54			68					310			299
Idrettsanlegg					71			79					309			298
Kulturtilbudet (kino, konsertscener, bibliotek e.l.)					65			84					308			297
Kollektivtilbudet (buss, tog, trikk e.l.)					42			34					308			296
Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor?																
Ja, svært trygt					59			49								
Ja, ganske trygt					30			38								
Usikker					9			9								
Nei, jeg føler meg utrygg					2			4								
Kan du tenke deg å bo i kommunen din når du blir voksen?																
Ja					42			46					314			300
Nei					19			14								
Vet ikke					39			40								

	Prosent								Antall svar							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Røyker du?													315			301
Røyker ikke					94			93								
Røyker sjeldnere enn én gang i uka					3			3								
Røyker ukentlig, men ikke hver dag					2			2								
Røyker daglig					1			2								
Snuser du?													317			301
Bruker ikke snus					93			95								
Snuser sjeldnere enn én i uka					2			1								
Snuser ukentlig, men ikke hver dag					2			0								
Snuser daglig					4			3								
Hender det at du drikker noen form for alkohol?													313			297
Aldri/har bare smakt noen få ganger					89			89								
Av og til, men ikke så ofte som månedlig					7			6								
Nokså jevnt 1-3 ganger i måneden					3			3								
Hver uke					1			2								
Får du lov av foreldrene dine å drikke alkohol?													316			298
Ja					3			3								
Nei					84			81								
Vet ikke					12			16								
Har du gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)?																
Drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset					4			7					316			298
Brukt hasj eller marihuana					4			2					316			298
Har du i løpet av det siste året (de siste 12 månedene) blitt tilbudt hasj eller marihuana?													318			301
Ja, flere ganger					3			3								
Ja, en gang					4			7								
Nei, aldri					93			90								
Prosentandel som helt sikkert ville snakket med eller søkt hjelp hos disse ved et personlig problem																
Foreldre					50			46					309			295
Andre familiemedlemmer (søsken, besteforeldre e.l.)					26			24					306			295
Venner					50			57					311			298
Andre voksne					4			4					303			294
Ingen					9			15					294			288
Prosentandel som har brukt helsetjenester i løpet av de siste 12 månedene																
Helsesøster på skolen (skolehelsetjenesten)					21			31					313			297
Helsestasjon for ungdom					12			14					310			295
Fastlege					53			54					312			297
Psykolog					8			10					313			297
Legevakt					36			36					313			296

	Prosent								Antall svar							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prosentandel som daglig har ulike typer plager																
Hodepine					8			6					314			294
Nakke- og skuldersmerter					12			10					310			295
Ledd- og muskelsmerter					9			6					309			294
Magesmerter					4			4					312			295
Kvalme					3			3					308			295
Hjertebank					2			2					304			294
Hvor ofte har du brukt reseptfrie medikamenter (Paracet, Ibux og lignende) i løpet av siste måned?													318		299	
Sjeldnere enn ukentlig					75			83								
Minst ukentlig					12			12								
Flere ganger i uka					10			4								
Daglig					3			1								
Prosentandel som siste uke har vært ganske mye eller veldig mye plaget av følgende																
Følt at alt er et slit					28			33					316			296
Hatt søvnproblemer					26			29					315			297
Følt deg ulykkelig, trist eller deprimert					20			28					316			297
Følt håpløshet med tanke på framtida					17			24					312			296
Følt deg stiv eller anspent					19			28					316			296
Bekymret deg for mye om ting					25			36					315			297
Følt deg ensom					16			22					313			297
Plutselig redd uten grunn					5			11					315			298
Stadig redd eller engstelig					5			8					312			298
Nervøsitet, indre uro					10			15					311			297
Hvor ofte er du så fysisk aktiv at du blir andpusten eller svett?													316		294	
Minst 3 ganger i uka					52			55								
1-2 ganger i uka					30			32								
1-2 ganger i måneden					6			5								
Sjelden/aldri					12			7								
Prosentandel som minst et par ganger måneden trener på følgende arenaer																
Trener eller konkurrerer i et idrettslag					44			44					315			295
Trener på treningsstudio eller helsestudio					21			31					307			291
Driver med annen organisert trening (dans, kampsport e.l.)					24			23					311			291
Trener eller trimmer på egen hånd (løper, svømmer, sykler, går tur)					75			66					314			296
Prosentandel som på en gjennomsnittsdag bruker minst to timer på...																
Se på TV					18			5					314			295
Lese bøker (ikke skolebøker)					4			2					313			291
Spille dataspill/TV-spill					21			35					316			292
Spille på telefon/nettbrett					19			18					313			294
Sosiale medier (Facebook, Instagram e.l.)					38			49					317			295

	Prosent									Antall svar								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?														314			296	
Under 1 time					7			6										
1-2 timer					16			9										
2-4 timer					50			42										
Mer enn fire timer					27			42										
Prosentandel som tror at de vil																		
Komme til å ta utdanning på universitet eller høyskole					63			54						315			291	
Noen gang vil arbeidsledig					3			15						314			296	
Få et godt og lykkelig liv					81			69						315			296	
Prosentandel som mener at følgende utsagn om dem selv passer ganske eller svært godt																		
Jeg er svært fornøyd med hvordan jeg er					77			78						309			291	
Jeg er ofte skuffet over meg selv					31			29						306			290	
Jeg liker meg selv slik jeg er					76			77						307			291	
Prosentandel som er svært eller litt fornøyd med...																		
Foreldrene sine					84			83						316			292	
Vennene sine					90			90						316			293	
Skolen de går på					72			64						315			293	
Lokalmiljøet der de bor					70			71						315			292	
Helsa si					67			69						314			292	
Utseendet sitt					57			55						315			291	

Tilleggsmodul A Rusmiddelbruk										Prosent									Antall svar								
										2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Hvilke regler har dere hjemme om ditt forhold til alkohol?										317295																	
At jeg aldri noen gang bør bruke alkohol										1517																	
At jeg ikke får lov å bruke alkohol før jeg har fylt 18 år										6259																	
Får lov å bruke alkohol nå/etter 16 år										118																	
Annet/vet ikke										1216																	
Prosentandel som minst en gang i måneden drikker følgende...																											
Øl										13146295																	
Rusbrus										17116094																	
Vin										845994																	
Brennevin										17155995																	
Spørsmål om drikkepress. Prosentandel som svarer "ofte"																											
Har du noen ganger drukket hovedsaklig fordi vennene dine gjorde det?										536095																	
Har du blitt direkte oppfordret av andre unge til å drikke?										546094																	
Har du følt deg presset av andre unge til å drikke alkohol selv om de ikke har sagt noe direkte?										566093																	
Tilleggsmodul B Helse og trivsel										Prosent									Antall svar								
										2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Hvor ofte pusser du tennene?										319296																	
Flere ganger om dagen										7173																	
Én gang om dagen										2723																	
Annenhver dag										12																	
Sjeldnere enn annenhver dag										21																	
Prosentandel som siste uke har vært ganske mye eller veldig mye plaget av følgende																											
Matthet eller svimmelhet										2020315289																	
Lett for å gråte										1523315286																	
Lett for å klandre deg selv										1923314282																	
Vært sint og aggressiv										1726314287																	

Videregående trinn 1

	Prosent									Antall svar								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Prosentandel som er enig i følgende utsagn om skolen																		
Jeg trives på skolen					89			91						93			70	
Lærerne mine bryr seg om meg					90			93						91			70	
Jeg føler at jeg passer inn blant elevene på skolen					83			81						93			68	
Jeg kjeder meg på skolen					53			57						93			69	
Jeg gruer meg ofte til å gå på skolen					21			21						92			70	
Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletida)?																		
Under 30 minutter					72			51										
1/2-1 time					14			24										
1-2 timer					7			13										
To timer eller mer					8			12										
Prosentandel som synes følgende utsagn om foreldrene stemmer svært eller ganske godt																		
Foreldrene mine pleier å vite hvor jeg er, og hvem jeg er sammen med i fritida					88			90						92			70	
Foreldrene mine kjenner de fleste av vennene jeg er sammen med i fritida					83			90						92			70	
Foreldrene mine kjenner foreldrene til vennene mine					69			70						91			70	
Jeg krangler ofte med foreldrene mine					18			25						91			69	
Har familien din hatt god eller dårlig råd/økonomi de siste to årene?																		
God råd hele tida/stort sett					65			62										
Vi har verken hatt god råd eller dårlig råd					24			28										
Dårlig råd hele tida/stort sett					11			10										
Hvor mange bøker tror du det er hjemme hos dere?																		
Mindre enn 20					18			14										
20-100					48			43										
100-500					23			31										
Mer enn 500					11			11										
Når du er sammen med venner/kamerater, er du da som oftest sammen med ...																		
Én eller to faste					35			24										
Én eller to faste venner som ofte er med i en gruppe andre ungdommer					14			21										
En vennegjeng som holder sammen					33			44										
Ikke faste venner					17			10										
Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?																		
Ja, helt sikkert					65			61										
Ja, det tror jeg					18			32										
Det tror jeg ikke					13			7										
Har ingen jeg ville kalle venner nå for tiden					3			0										

	Prosent									Antall svar								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Hva er viktig for å få status i ditt vennemiljø?																		
Å være god på skolen					38			17						91			65	
Å være flink i idrett					42			37						90			63	
Å ha et bra utseende					59			54						91			65	
Å være til å stole på					89			95						91			65	
Å drikke seg full					20			26						91			65	
Å røyke hasj					8			3						91			65	
Å ha mange følgere og likes på sosiale medier					26			26						91			66	
Prosentandel som har gjort noe av dette det siste året																		
Tatt med deg varer fra butikk uten å betale					5			9						91			68	
Med vilje ødelagt eller knust vindusruter, busseter, postkasser e.l.					7			13						92			69	
Sprayet eller tagget ulovlig på vegger, bygninger, tog, buss e.l.					4			6						92			69	
Lurt deg fra å betale på kino, idrettsarrangement, buss, tog e.l.					26			35						90			68	
Vært borte en hel natt uten at foreldrene dine visste hvor du var					29			25						92			69	
Skulka skolen					27			35						95			69	
Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?																		
Minst ukentlig					4			4										
Omtrent hver 14. dag					0			0										
Omtrent en gang i måneden					0			3										
Aldri eller nesten aldri					96			93										
Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?																		
Minst ukentlig					11			16										
Omtrent hver 14. dag					4			0										
Omtrent en gang i måneden					8			4										
Aldri eller nesten aldri					77			79										
Prosentandel som har blitt utsatt for vold/trusler det siste året																		
Jeg har blitt utsatt for trusler om vold					14			10						92			69	
Jeg har blitt slått uten å få synlige merker					15			22						91			68	
Jeg har fått sår eller skade på grunn av vold uten at jeg trengte legebehandling					12			12						91			67	
Jeg har blitt skadet så sterkt på grunn av vold at det krevde legebehandling					5			1						91			68	
Er du, eller har du tidligere vært, med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger etter at du fylte 10 år?																		
Ja, jeg er med nå					37			33										
Nei, men jeg har vært med tidligere					43			55										
Nei, jeg har aldri vært med					20			12										

	Prosent									Antall svar								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Prosentandel som den siste måneden har vært med på aktiviteter i...																		
Idrettslag					31			26						89			69	
Fritidsklubb/ungdomshus/ ungdomsklubb					41			26						88			69	
Religiøs forening					8			4						88			69	
Korps, kor, orkester					9			9						88			69	
Kulturskole/musikkskole					13			12						87			68	
Annen organisasjon, lag eller forening					29			33						86			69	
Prosentandel som har drevet med noe av dette i løpet av siste uka																		
Vært sammen med venner hjemme hos meg					73			71						92			69	
Vært sammen med venner hos dem					76			79						92			67	
Brukt størstedelen av kvelden ute sammen med venner/kamerater					75			77						91			66	
Spilt onlinespill med andre størstedelen av kvelden					48			47						92			68	
Vært sosial på nett eller mobil størstedelen av kvelden (snakket, chattet e.l.)					87			91						92			68	
Kjørt eller sittet på med bil, motorsykkkel eller moped for moro skyld					60			67						92			69	
Vært hjemme hele kvelden					84			86						90			69	
Prosentandel som opplever at tilbudet til ungdom er bra når det gjelder ...																		
Lokaler for å treffe andre unge på fritida (fritidsklubb, ungdomshus e.l.)					47			53						90			64	
Idrettsanlegg					65			72						86			65	
Kulturtilbudet (kino, konsertscener, bibliotek e.l.)					61			77						89			66	
Kollektivtilbudet (buss, tog, trikk e.l.)					35			34						88			64	
Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor?																		
Ja, svært trygt					57			43										
Ja, ganske trygt					33			45										
Usikker					10			9										
Nei, jeg føler meg utrygg					0			3										
Kan du tenke deg å bo i kommunen din når du blir voksen?																		
Ja					39			43						90			70	
Nei					18			10										
Vet ikke					43			47										

	Prosent									Antall svar								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Røyker du?																		
Røyker ikke					75			71						91			69	
Røyker sjeldnere enn én gang i uka					13			17										
Røyker ukentlig, men ikke hver dag					5			3										
Røyker daglig					7			9										
Snuser du?																		
Bruker ikke snus					73			77						92			69	
Snuser sjeldnere enn én i uka					3			10										
Snuser ukentlig, men ikke hver dag					5			7										
Snuser daglig					18			6										
Hender det at du drikker noen form for alkohol?																		
Aldri/har bare smakt noen få ganger					47			46						92			69	
Av og til, men ikke så ofte som månedlig					38			32										
Nokså jevnt 1-3 ganger i måneden					11			17										
Hver uke					4			4										
Får du lov av foreldrene dine å drikke alkohol?																		
Ja					16			23						92			70	
Nei					59			47										
Vet ikke					25			30										
Har du gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)?																		
Drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset					17			37						90			68	
Brukt hasj eller marihuana					7			4						90			68	
Brukt andre narkotiske stoffer					4			1						92			69	
Har du i løpet av det siste året (de siste 12 månedene) blitt tilbudt hasj eller marihuana?																		
Ja, flere ganger					14			8						91			71	
Ja, en gang					7			6										
Nei, aldri					79			86										
Prosentandel som helt sikkert ville snakket med eller søkt hjelp hos disse ved et personlig problem																		
Foreldre					47			29						86			68	
Andre familiemedlemmer (søsken, besteforeldre e.l.)					29			18						84			68	
Venner					57			55						88			67	
Andre voksne					8			3						84			67	
Ingen					18			22						83			68	
Prosentandel som har brukt helsetjenester i løpet av de siste 12 månedene																		
Helsesøster på skolen (skolehelsetjenesten)					27			36						90			70	
Helsestasjon for ungdom					19			17						90			69	
Fastlege					52			63						89			70	
Psykolog					14			9						90			70	
Legevakt					37			46						90			69	

	Prosent								Antall svar							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prosentandel som daglig har ulike typer plager																
Hodepine					6			12					90			68
Nakke- og skuldersmerter					4			10					89			68
Ledd- og muskelsmerter					4			12					90			66
Magesmerter					4			7					90			68
Kvalme					4			4					89			68
Hjertebank					2			1					90			68
Hvor ofte har du brukt reseptfrie medikamenter (Paracet, Ibux og lignende) i løpet av siste måned?													92		70	
Sjeldnere enn ukentlig					79			76								
Minst ukentlig					12			9								
Flere ganger i uka					7			16								
Daglig					2			0								
Prosentandel som siste uke har vært ganske mye eller veldig mye plaget av følgende																
Følt at alt er et slit					27			40					90			67
Hatt søvnproblemer					22			30					91			69
Følt deg ulykkelig, trist eller deprimert					25			35					91			68
Følt håpløshet med tanke på framtida					32			30					91			66
Følt deg stiv eller anspent					26			25					90			67
Bekymret deg for mye om ting					36			46					91			69
Følt deg ensom					24			36					89			69
Plutselig redd uten grunn					9			19					92			69
Stadig redd eller engstelig					8			12					91			68
Nervøsitet, indre uro					16			21					92			70
Hvor ofte er du så fysisk aktiv at du blir andpusten eller svett?													91		67	
Minst 3 ganger i uka					34			31								
1-2 ganger i uka					36			36								
1-2 ganger i måneden					12			10								
Sjelden/aldri					18			22								
Prosentandel som minst et par ganger måneden trener på følgende arenaer																
Trener eller konkurrerer i et idrettslag					18			22					87			68
Trener på treningsstudio eller helsestudio					33			36					89			67
Driver med annen organisert trening (dans, kampsport e.l.)					14			12					90			66
Trener eller trimmer på egen hånd (løper, svømmer, sykler, går tur)					60			62					89			68

	Prosent								Antall svar							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prosentandel som på en gjennomsnittsdag bruker minst to timer på...																
Se på TV					27			1					90			67
Lese bøker (ikke skolebøker)					2			0					90			65
Spille dataspill/TV-spill					34			25					92			68
Spille på telefon/nettbrett					22			25					91			68
Sosiale medier (Facebook, Instagram e.l.)					58			50					93			68
Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?																
Under 1 time					9			10								
1-2 timer					7			10								
2-4 timer					41			43								
Mer enn fire timer					44			37								
Prosentandel som tror at de vil																
Komme til å ta utdanning på universitet eller høyskole					42			36					89			67
Noen gang vil arbeidsledig					9			6					89			68
Få et godt og lykkelig liv					69			54					89			68
Prosentandel som mener at følgende utsagn om dem selv passer ganske eller svært godt																
Jeg er svært fornøyd med hvordan jeg er					73			61					89			67
Jeg er ofte skuffet over meg selv					32			42					87			66
Jeg liker meg selv slik jeg er					73			58					89			67
Prosentandel som er svært eller litt fornøyd med...																
Foreldrene sine					78			81					89			68
Vennene sine					79			87					89			68
Skolen de går på					66			54					89			68
Lokalmiljøet der de bor					61			53					89			66
Helsa si					57			50					89			66
Utseendet sitt					55			41					89			66

Tilleggsmodul A Rusmiddelbruk										Prosent					Antall svar															
										2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017					
Hvilke regler har dere hjemme om ditt forhold til alkohol?																							92		67					
At jeg aldri noen gang bør bruke alkohol																														
At jeg ikke får lov å bruke alkohol før jeg har fylt 18 år																							54		54					
Får lov å bruke alkohol nå/etter 16 år																							17		22					
Annet/vet ikke																							18		19					
Prosentandel som minst en gang i måneden drikker følgende...																														
Øl																									61		46			
Rusbrus																							29		27		58		44	
Vin																							14		11		58		45	
Brennevin																							34		27		61		45	
Spørsmål om drikkepress. Prosentandel som svarer "ofte"																														
Har du noen ganger drukket hovedsaklig fordi vennene dine gjorde det?																							10		7		62		46	
Har du blitt direkte oppfordret av andre unge til å drikke?																							5		13		62		45	
Har du følt deg presset av andre unge til å drikke alkohol selv om de ikke har sagt noe direkte?																							5		9		62		46	
Tilleggsmodul B Helse og trivsel										Prosent					Antall svar															
										2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017					
Hvor ofte pusser du tennene?																							91		68					
Flere ganger om dagen																							56		54					
Én gang om dagen																							37		41					
Annenhver dag																							1		0					
Sjeldnere enn annenhver dag																							5		4					
Prosentandel som siste uke har vært ganske mye eller veldig mye plaget av følgende																														
Matthet eller svimmelhet																							24		27		92		64	
Lett for å gråte																							20		34		92		64	
Lett for å klandre deg selv																							25		33		91		63	
Vært sint og aggressiv																							24		22		90		64	

Ungdata-undersøkelsen 2017 i Herøy

FAKTA OM UNDERSØKELSEN:

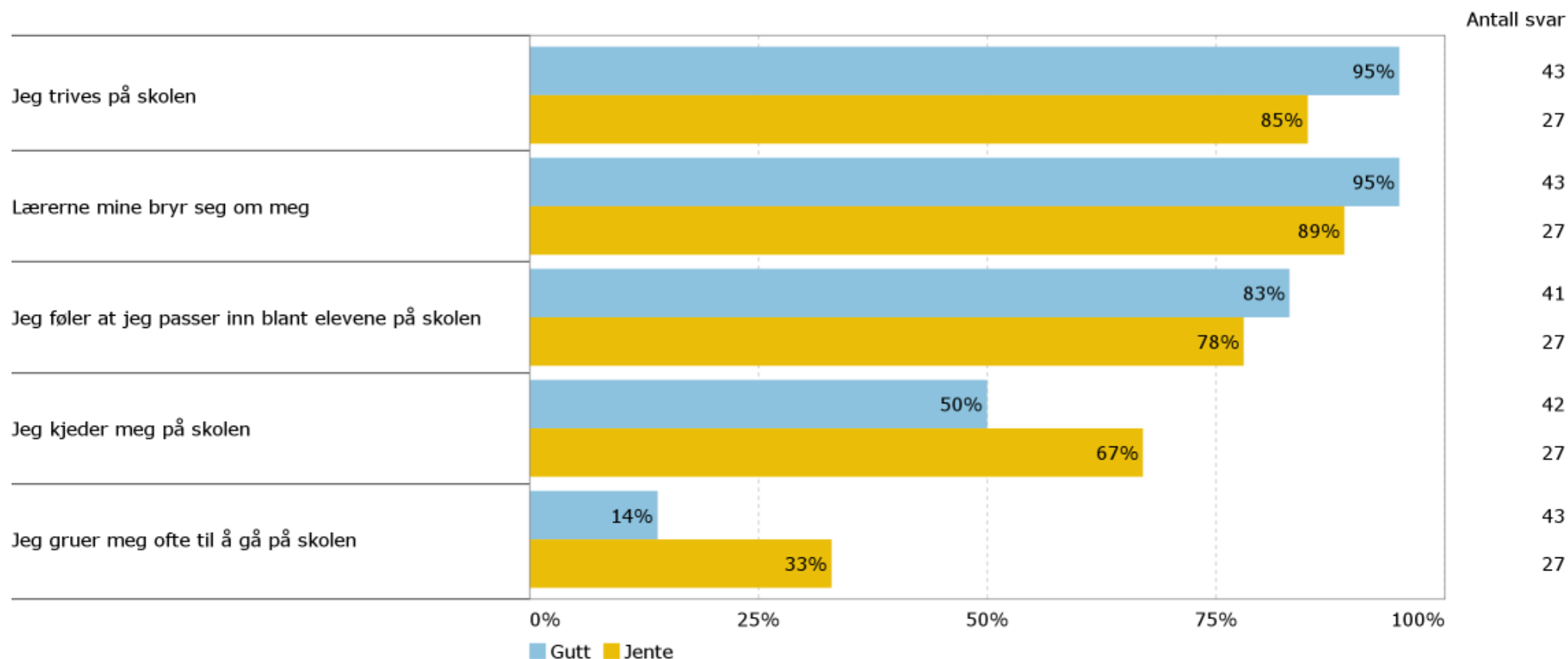
Tidspunkt: Uke 14

Klassetrinn: VG1

Antall: 130

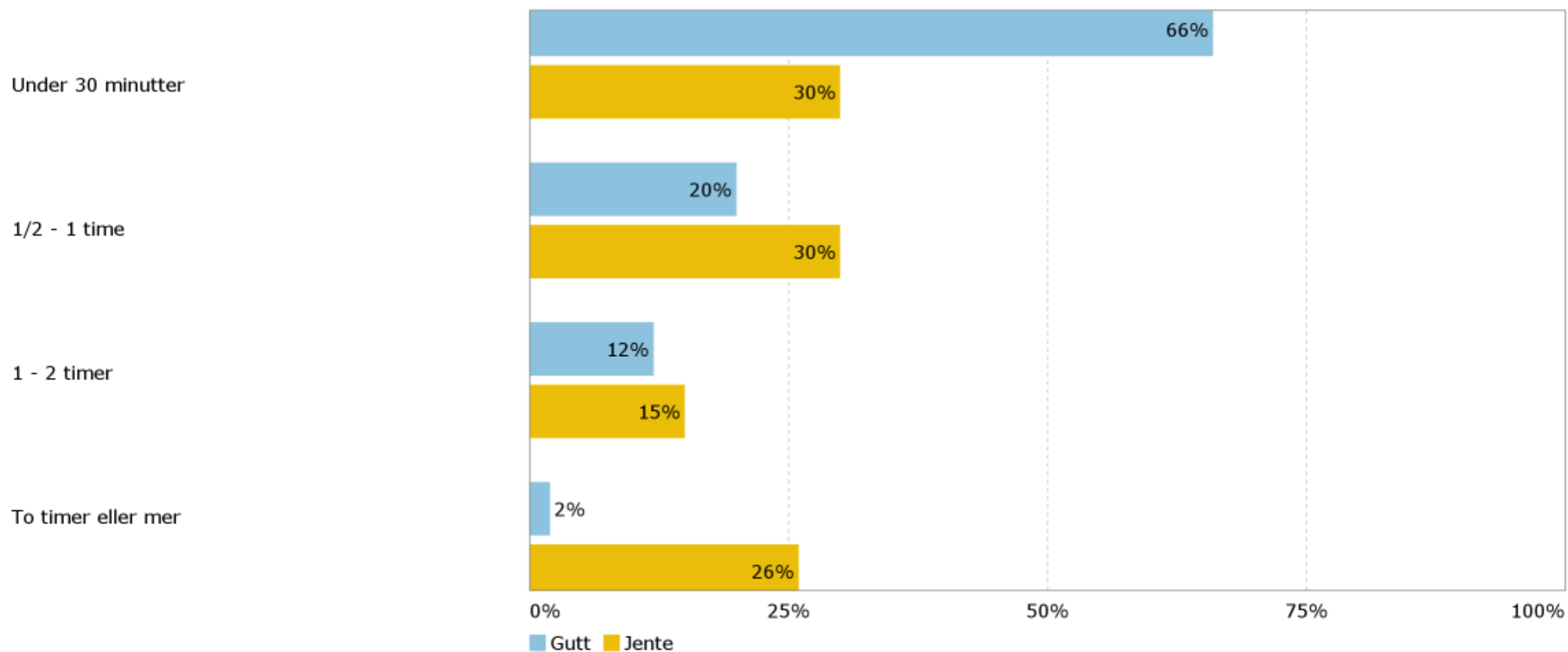
Svarprosent: 59%

Er du enig eller uenig i følgende utsagn om hvordan du har det på skolen? (Prosentandel som har svart 'helt enig' eller 'litt enig')

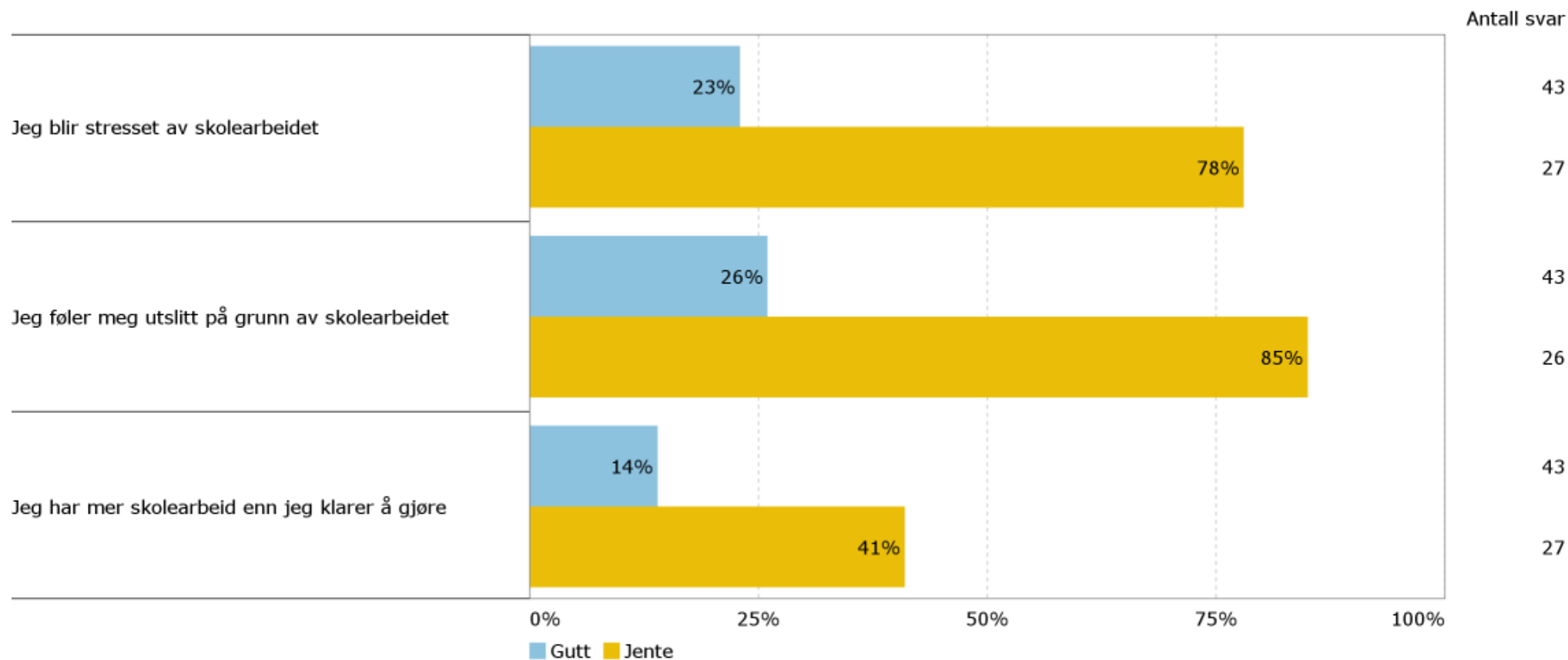
Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletida)?

Antall svar 68

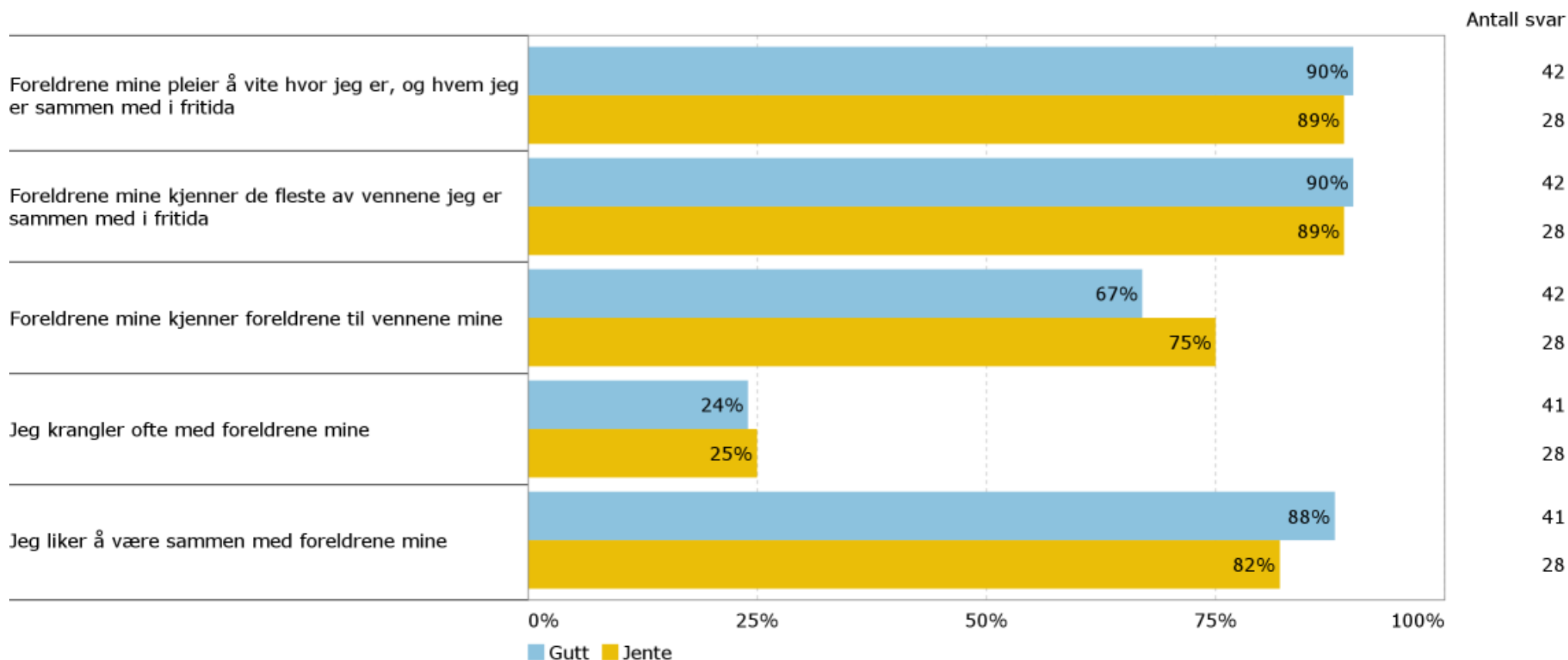

Skolestress

Hvor ofte har du hatt det slik de siste månedene? (Prosentandel som har svart 'ofte' eller 'svært ofte')

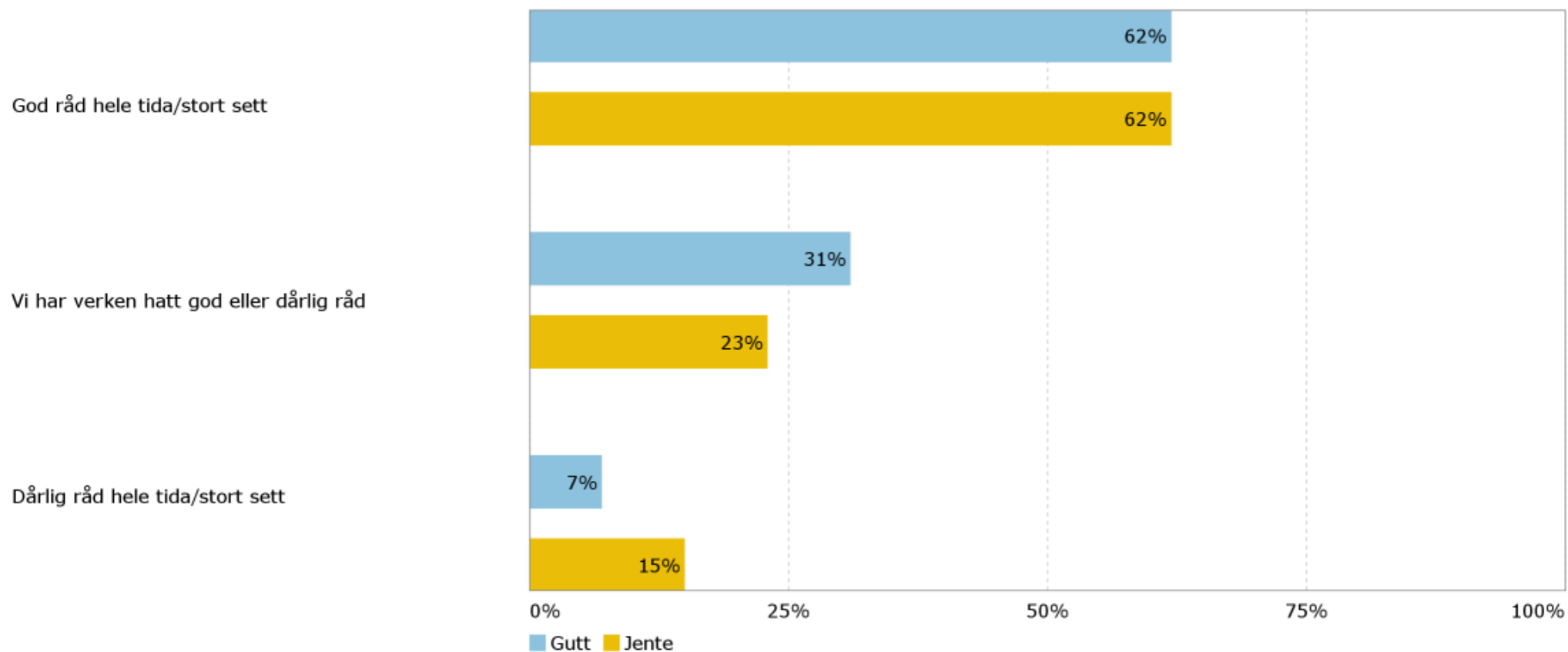

Her kommer noen utsagn om hvordan du vil beskrive forholdet ditt til foreldrene dine (Prosentandel som har svart 'passer svært godt' eller 'passer ganske godt')

Har familien din hatt god eller dårlig råd/økonomi de siste to årene?

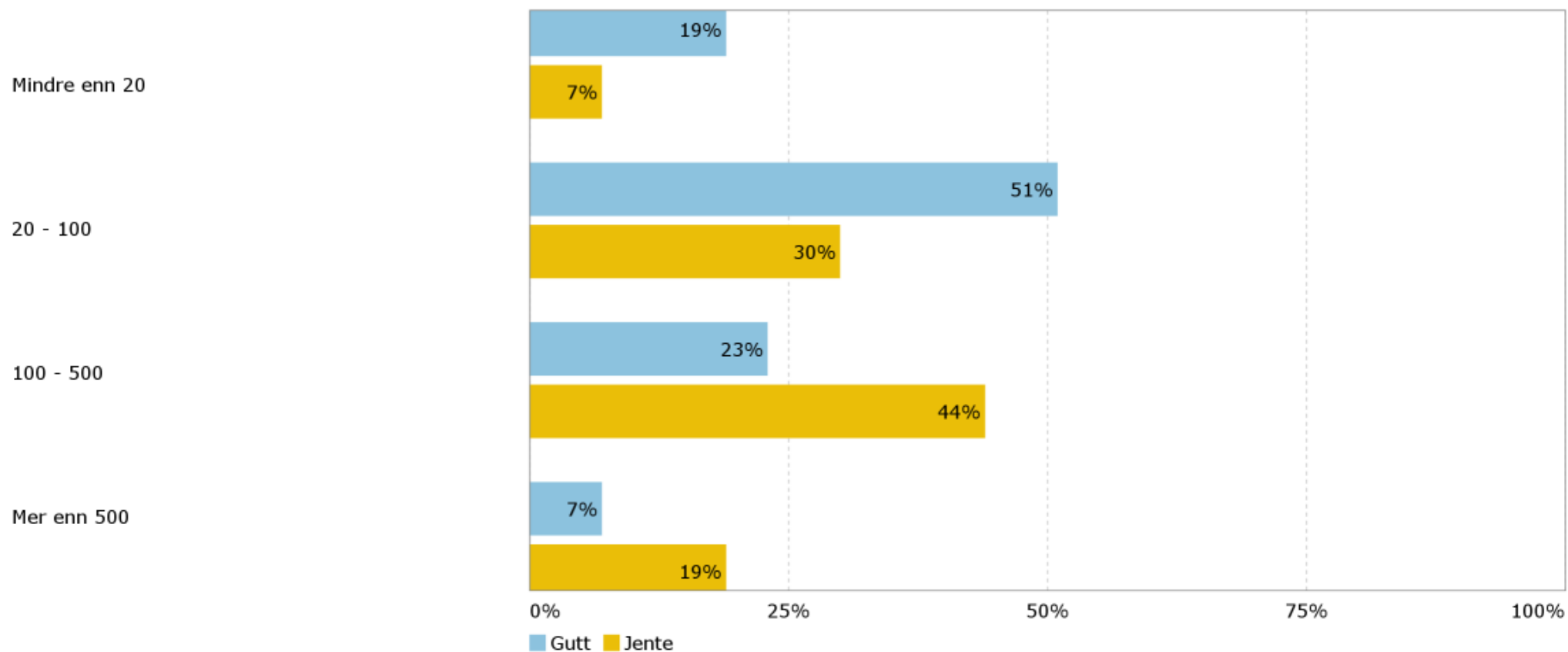
Antall svar 68

Bøker i hjemmet

Hvor mange bøker tror du det er hjemme hos dere?

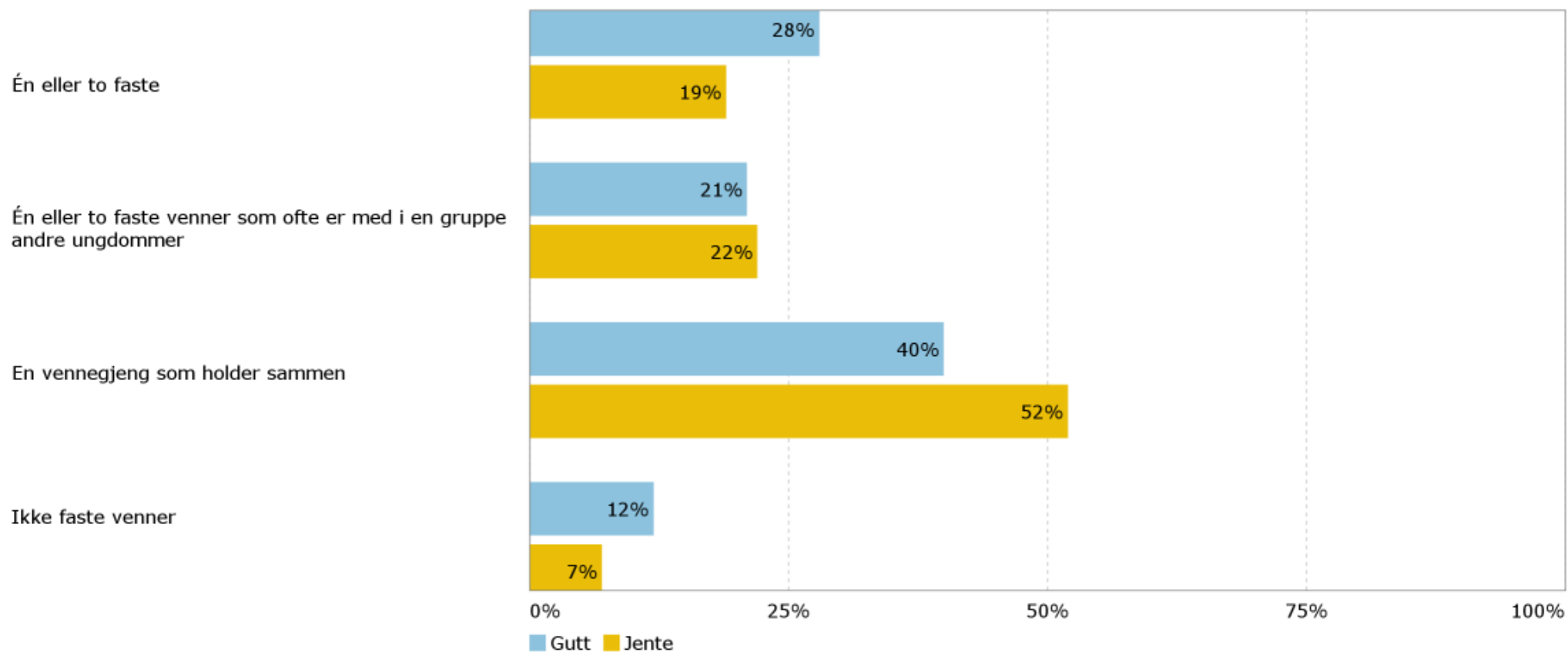
Antall svar 70

Venner

Når du er sammen med venner/kamerater, er du da som oftest sammen med ...

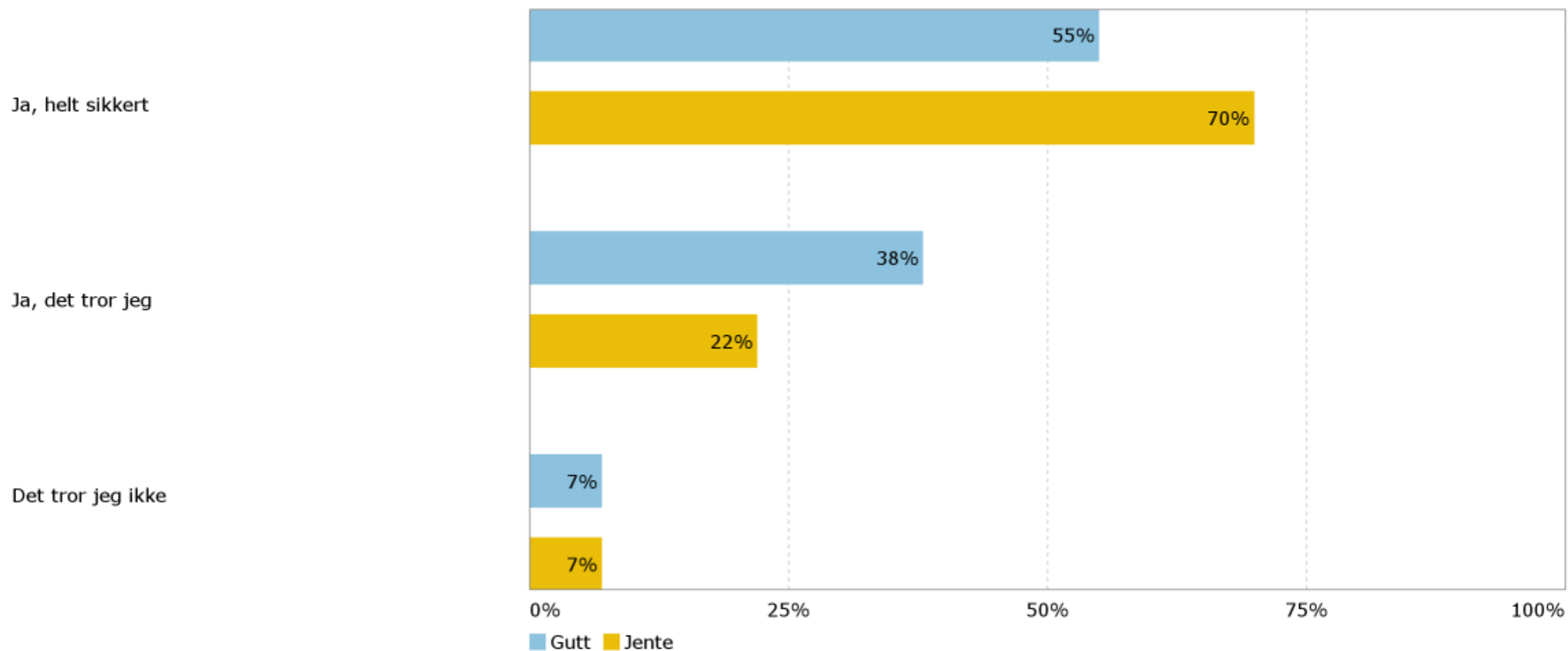
Antall svar 70

Venner

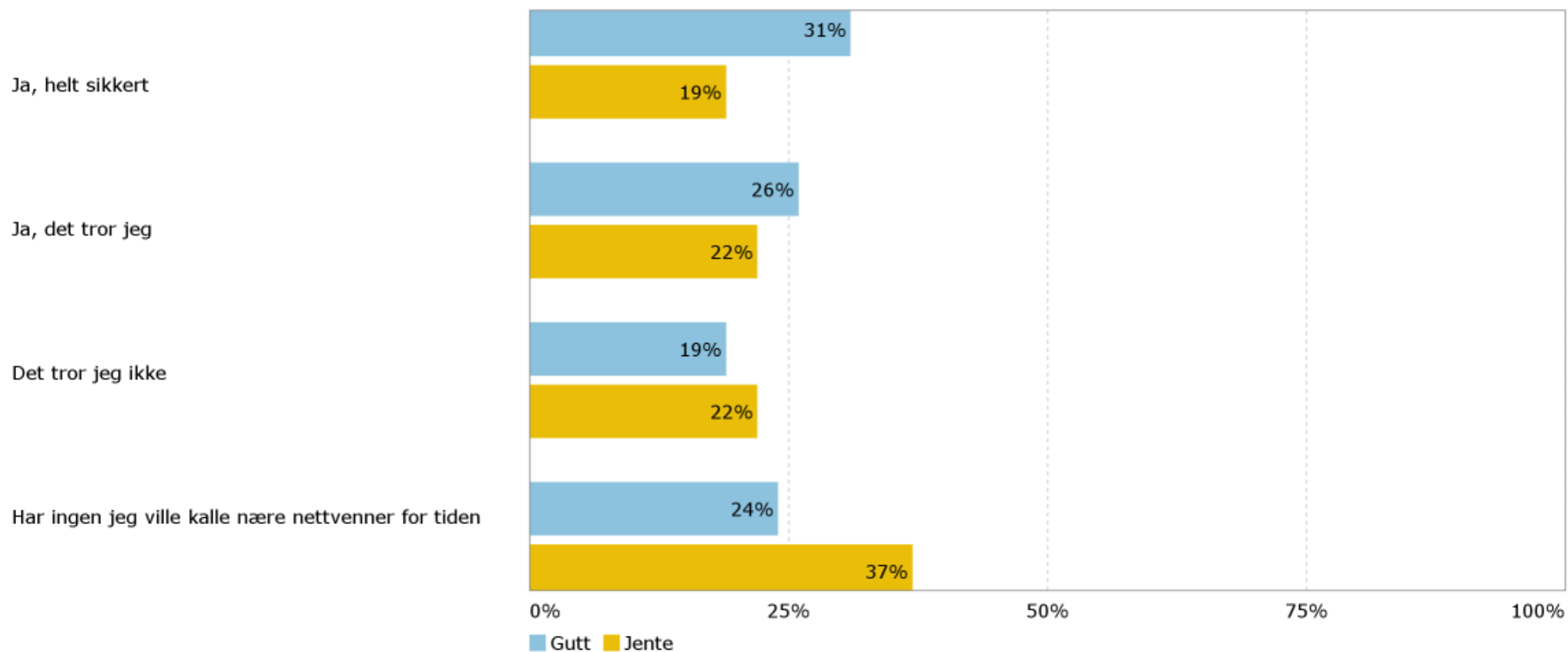
Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?

Antall svar 69

Har du minst én nær venn som du bare har kontakt med gjennom nettet?

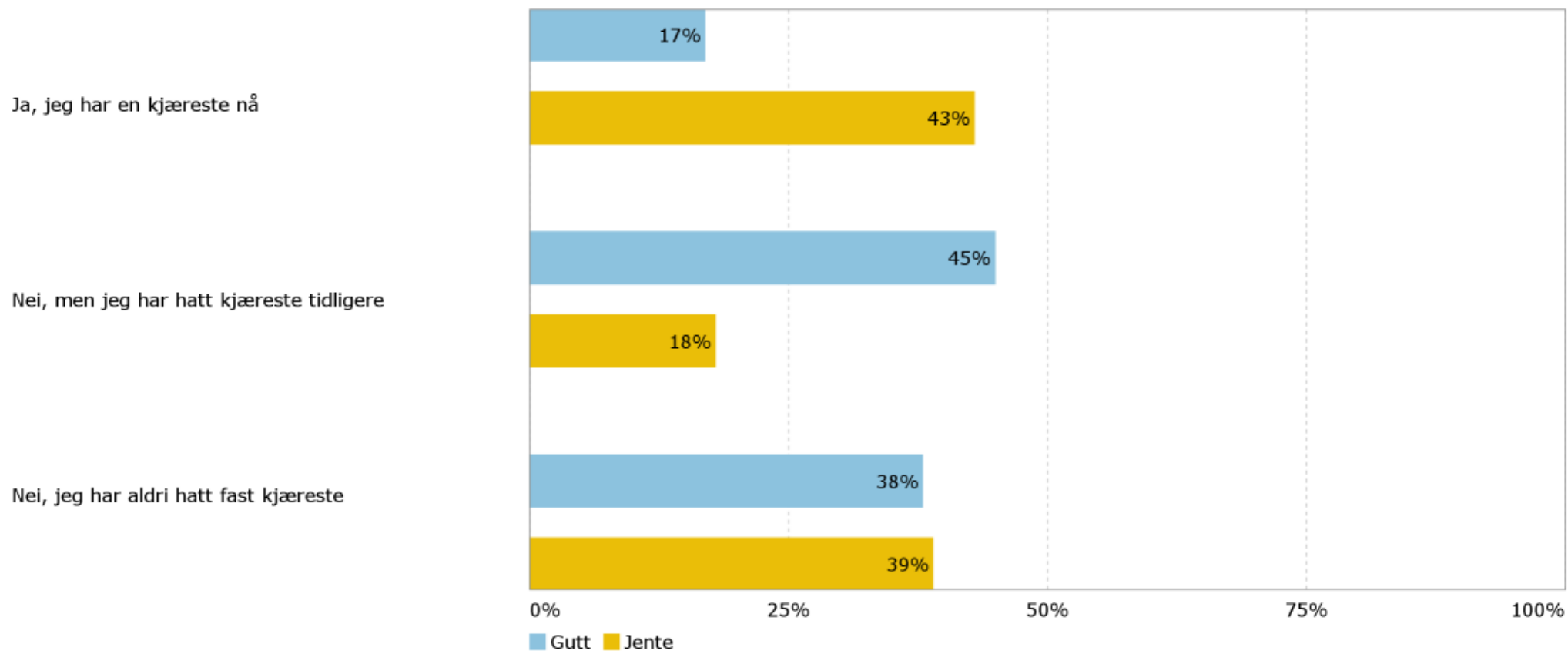
Antall svar 69

Kjæreste

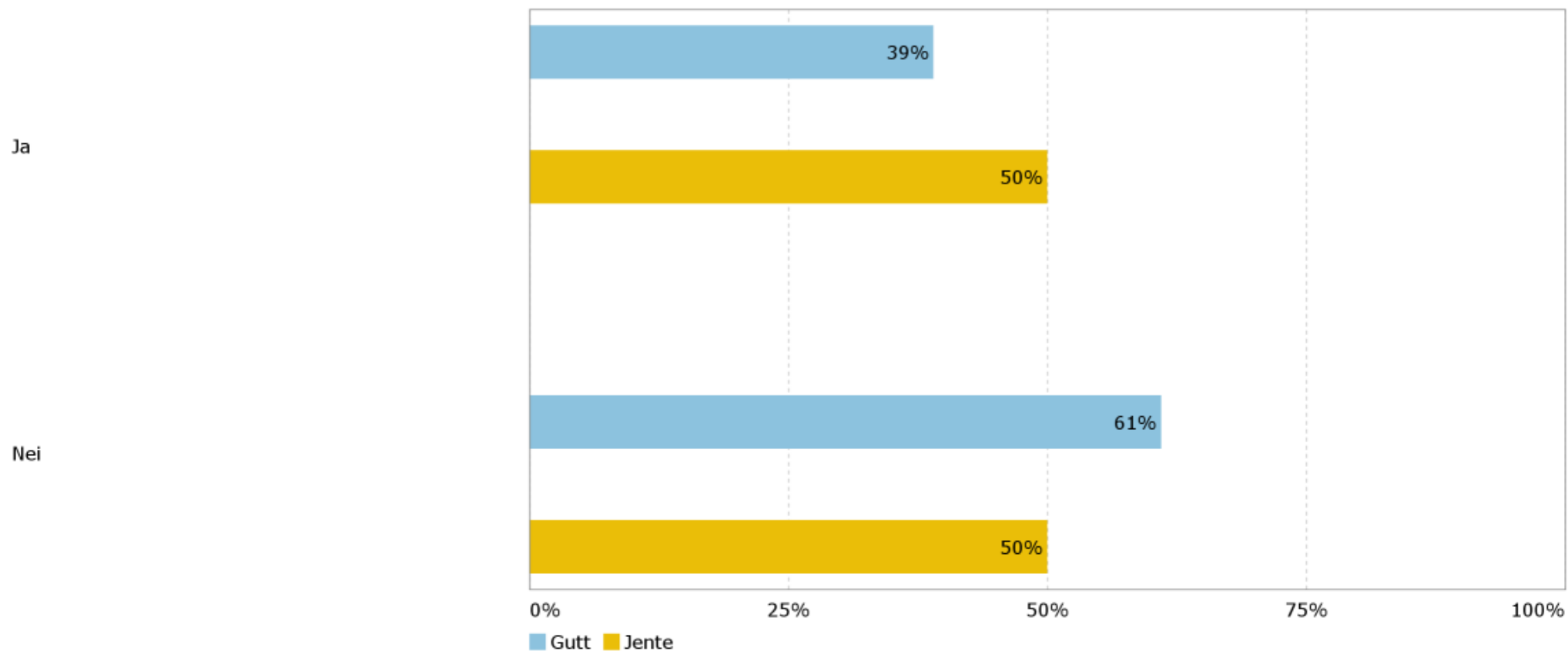
Har du fast kjæreste?

Antall svar 70

Har du hatt samleie med noen (ligget sammen)?

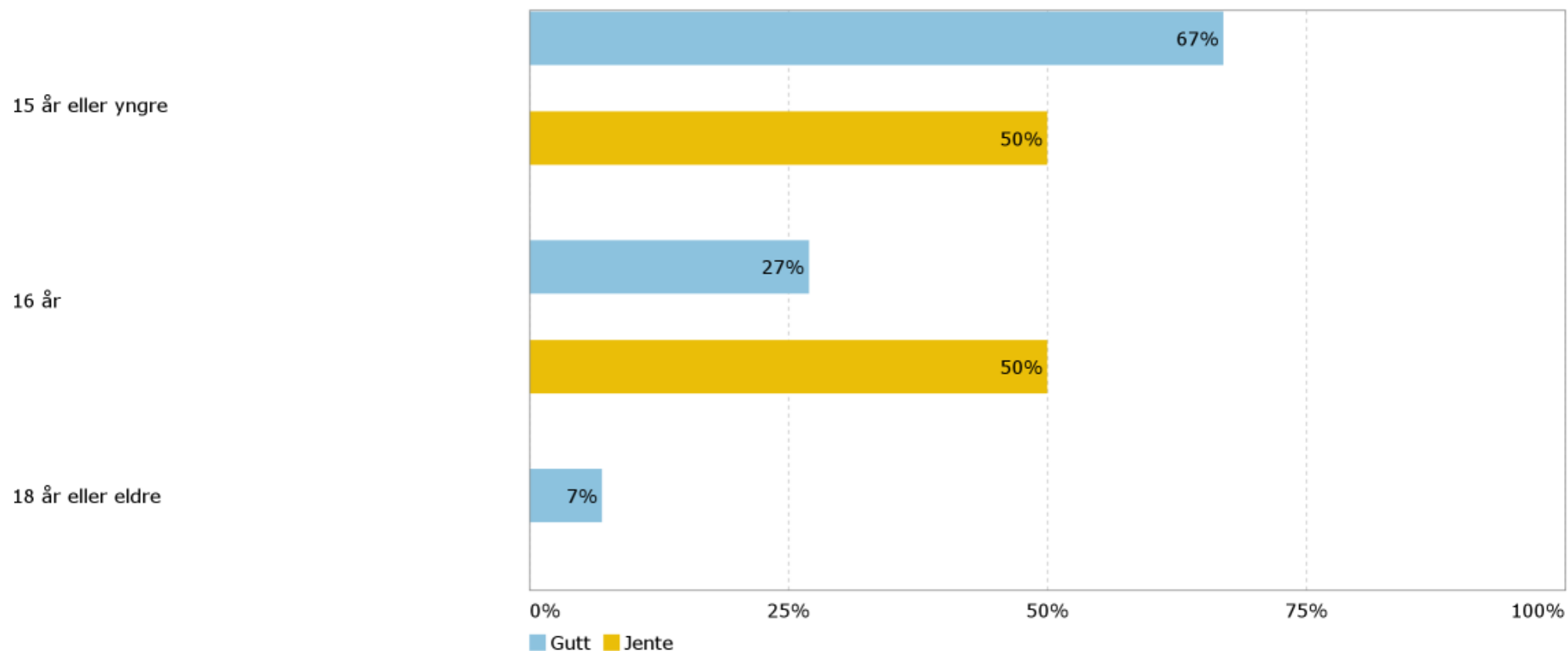
Antall svar 69

Hvor gammel var du da du hadde samleie første gangen?

Spørsmålene er bare stilt til de som har svart at de har hatt samleie.

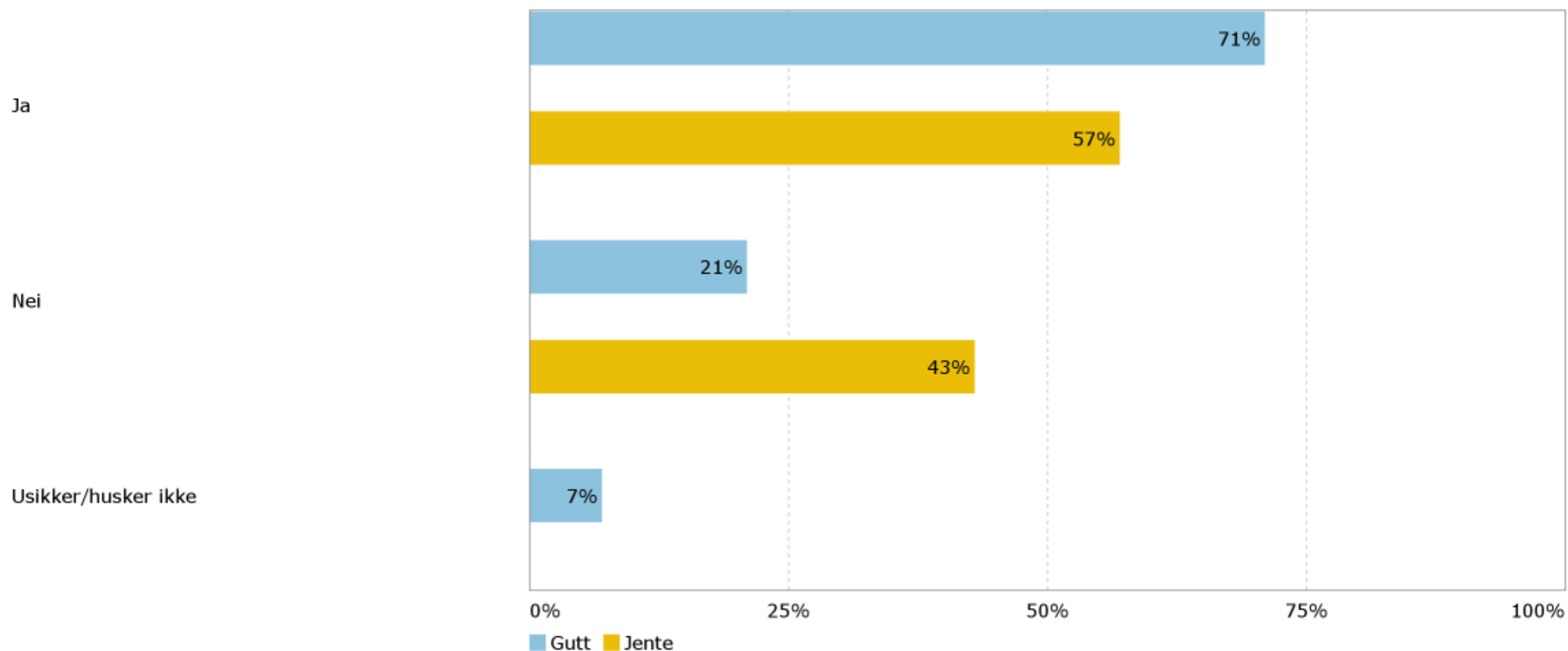
Antall svar 29

Brukte dere prevensjon da du hadde samleie første gang?

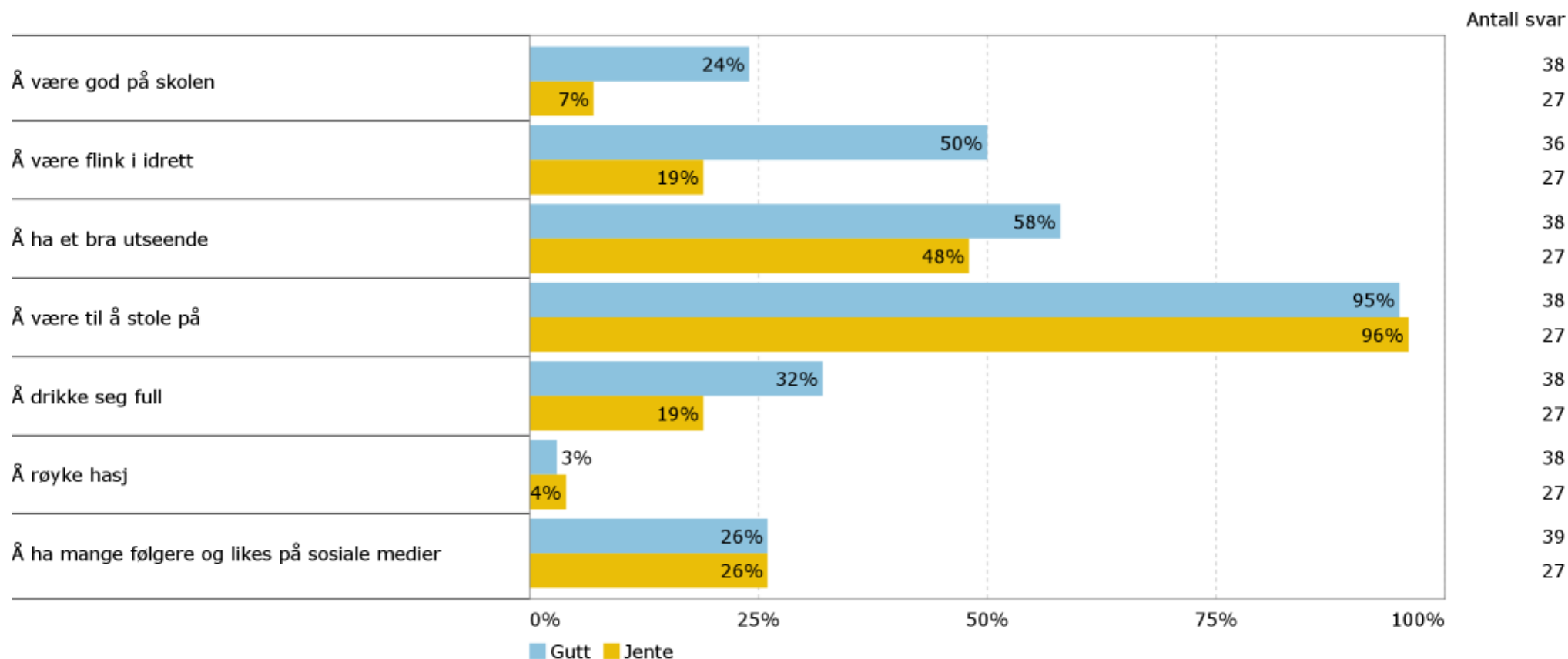
Spørsmålene er bare stilt til de som har svart at de har hatt samleie.

Antall svar 28

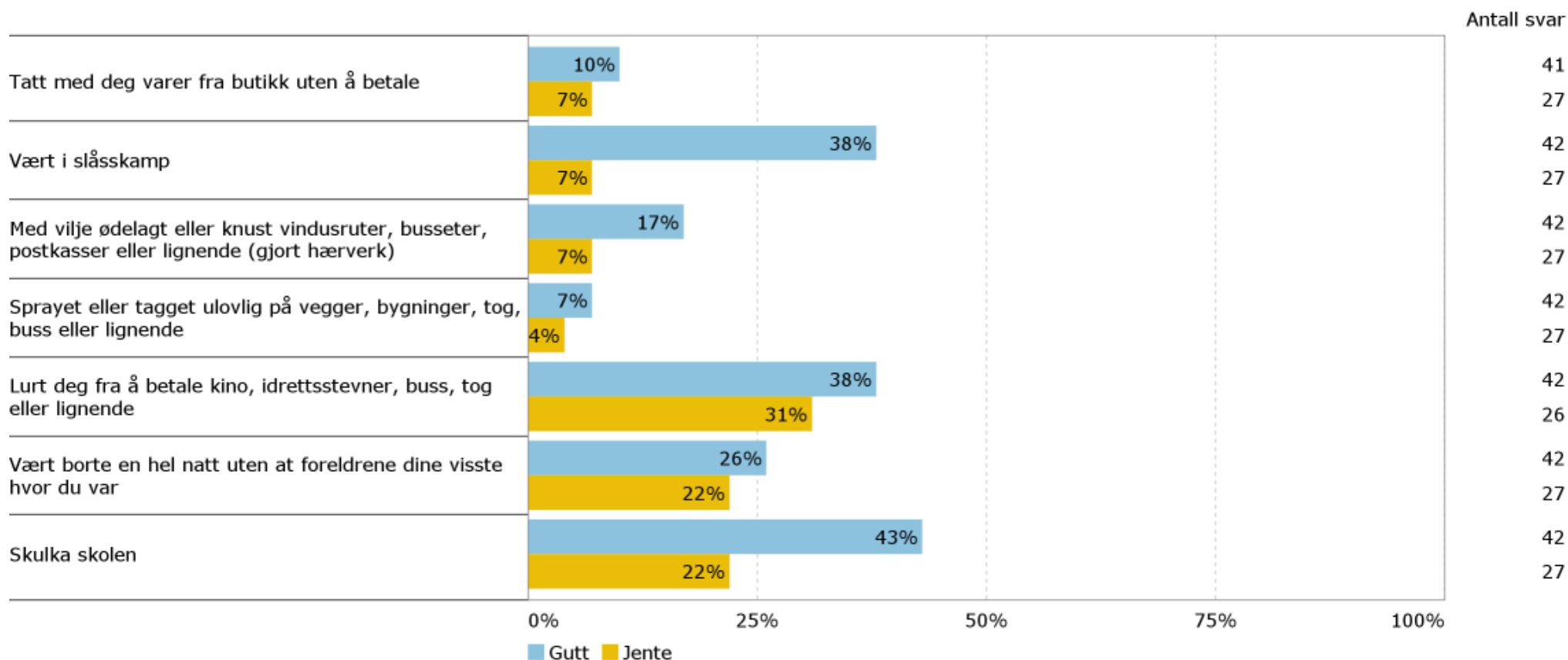
Status i vennemiljøet

Hva er viktig for å få status i ditt vennemiljø? (Prosentandel som har svart 'øker statusen mye' eller 'øker statusen litt')

Regelbrudd

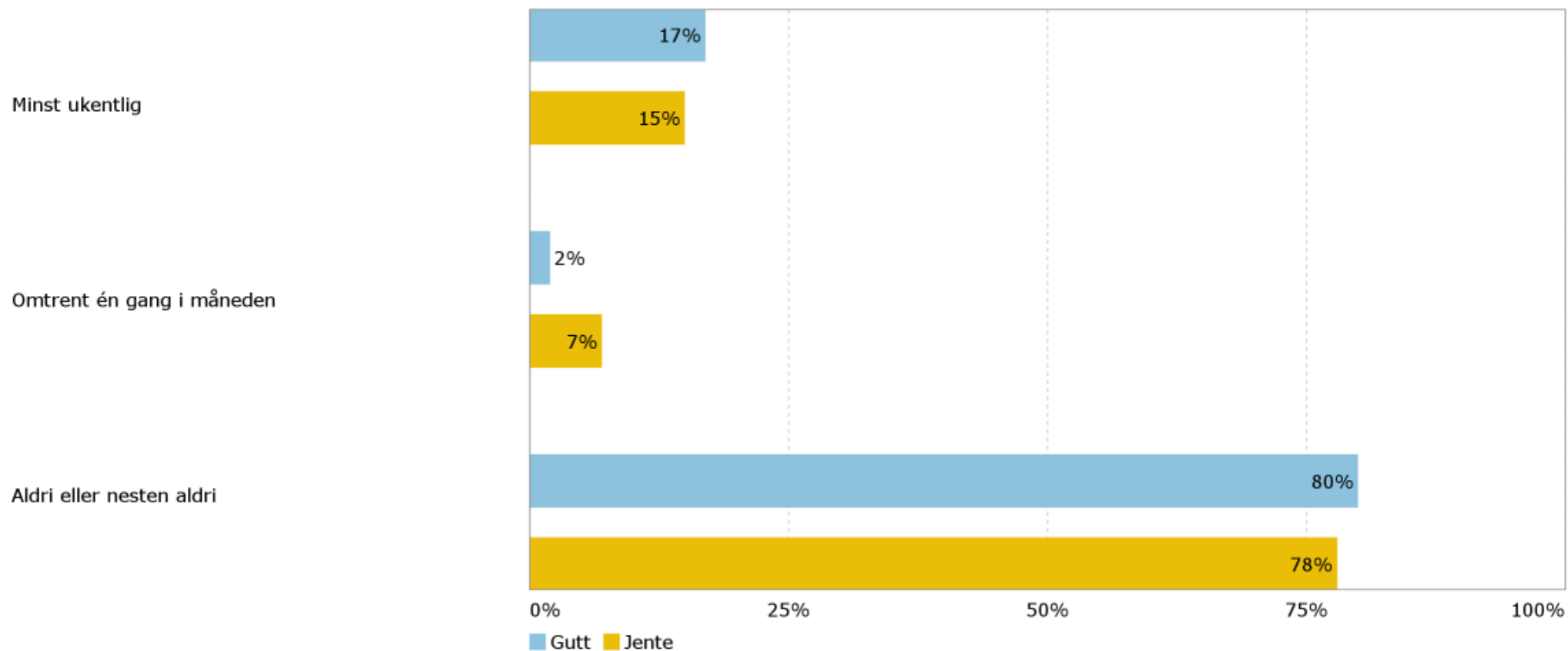
Hvor mange ganger har du vært med på, eller gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Mobbing

Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

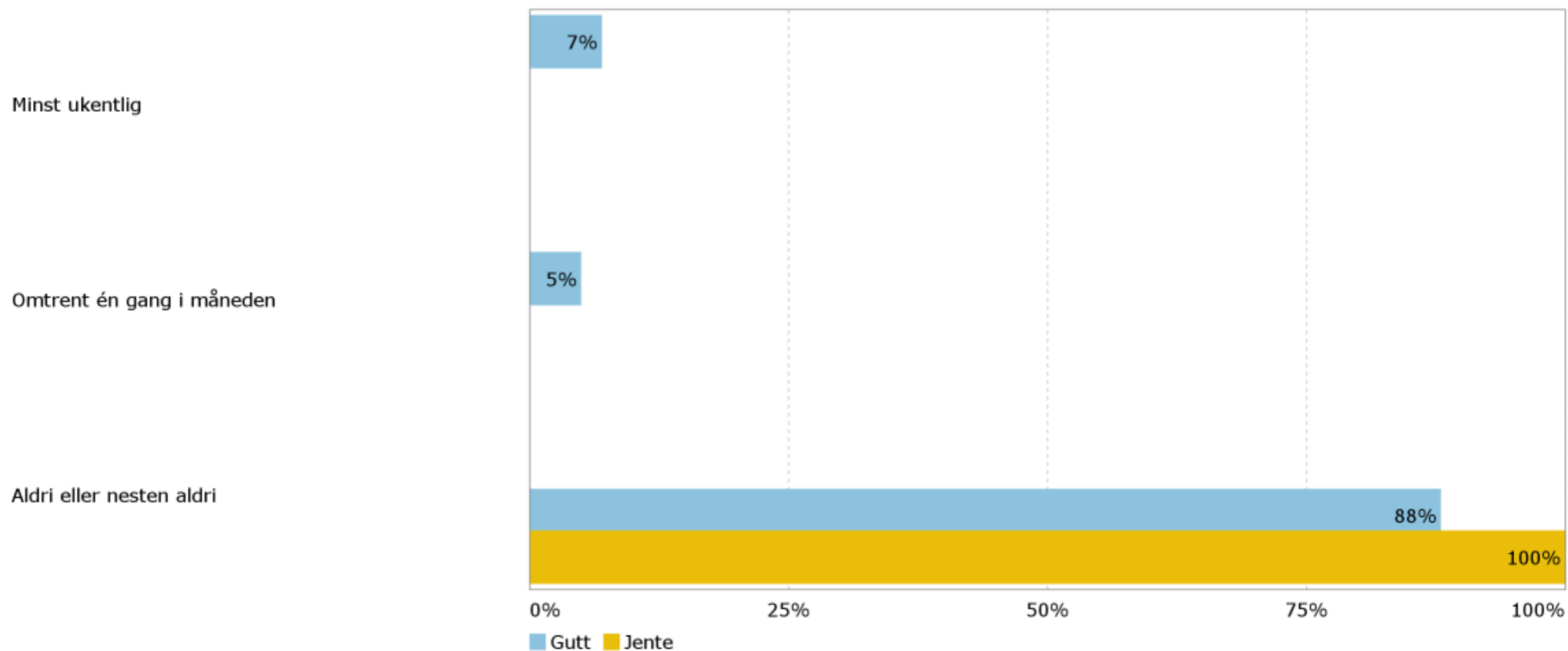
Antall svar 68

Mobbing

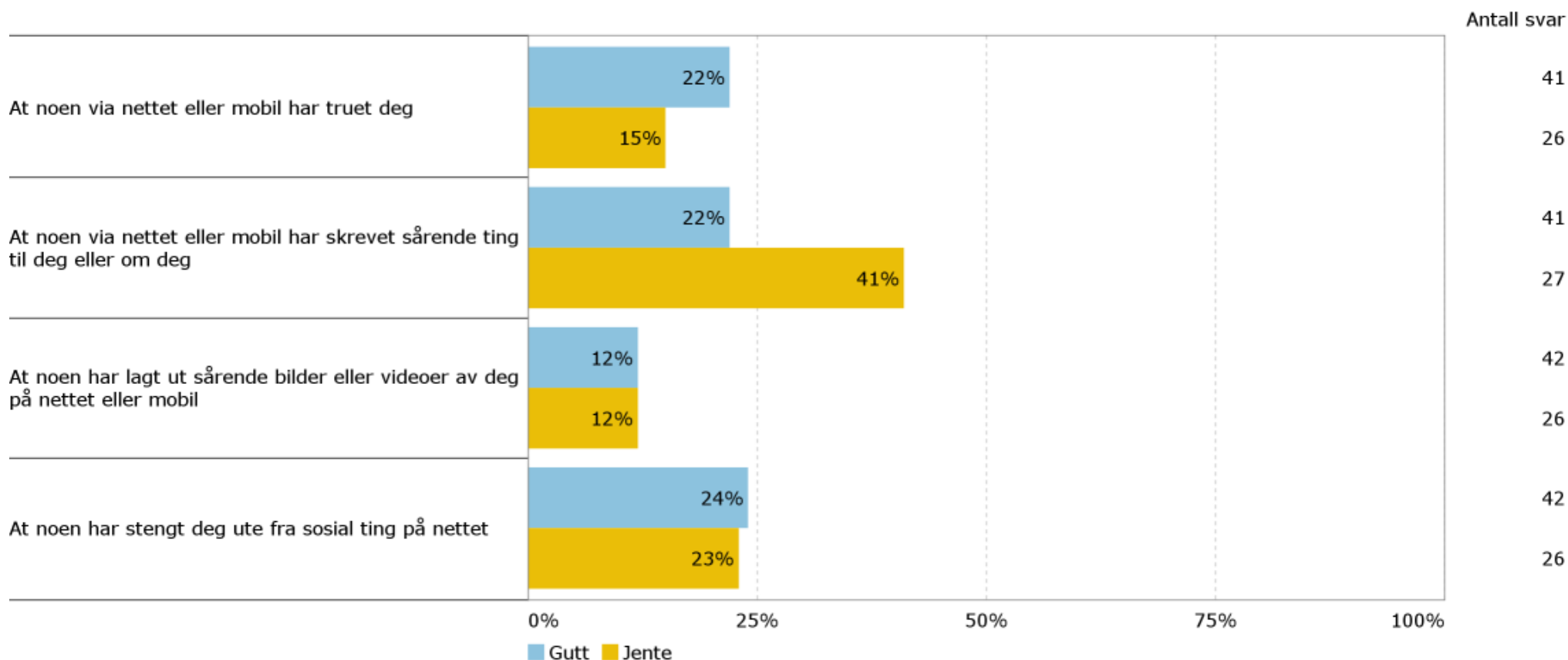
Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

Antall svar 68

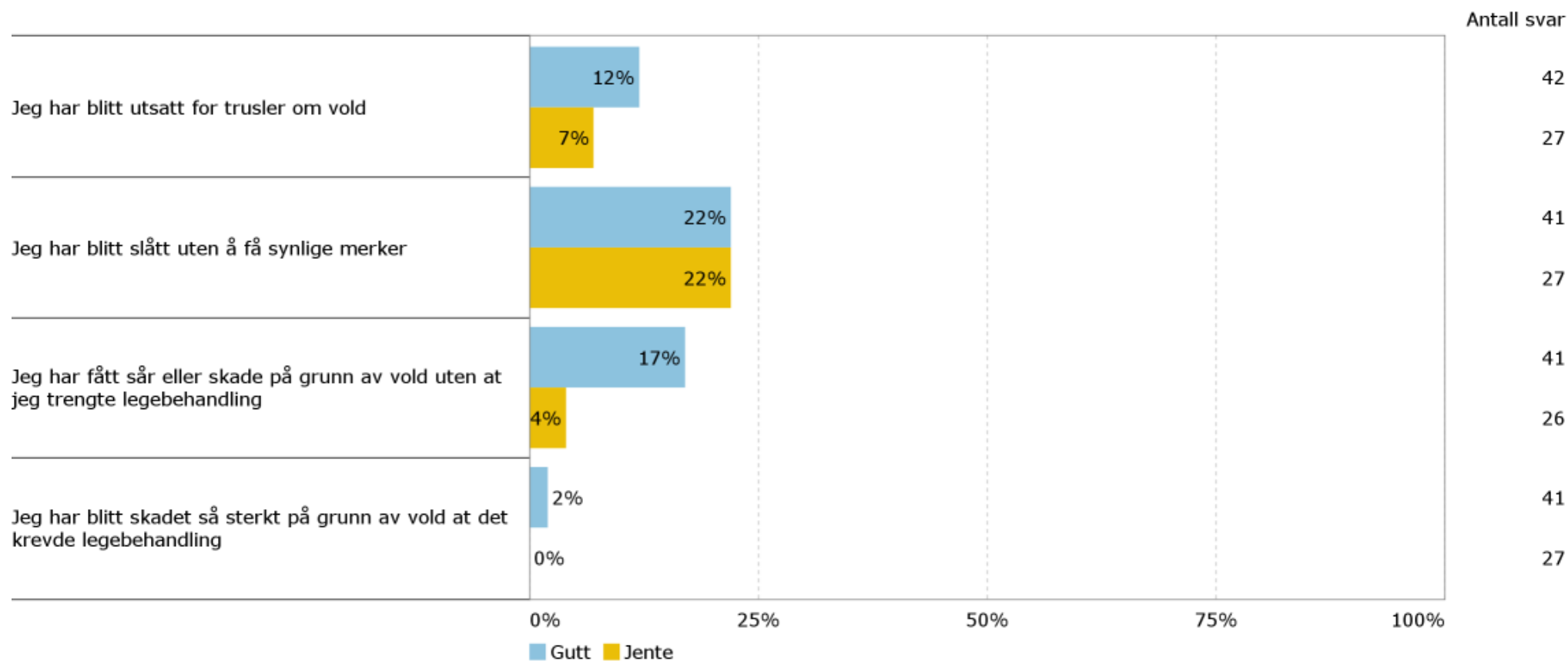

Negative opplevelser på nettet/mobil

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for noe av det følgende? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

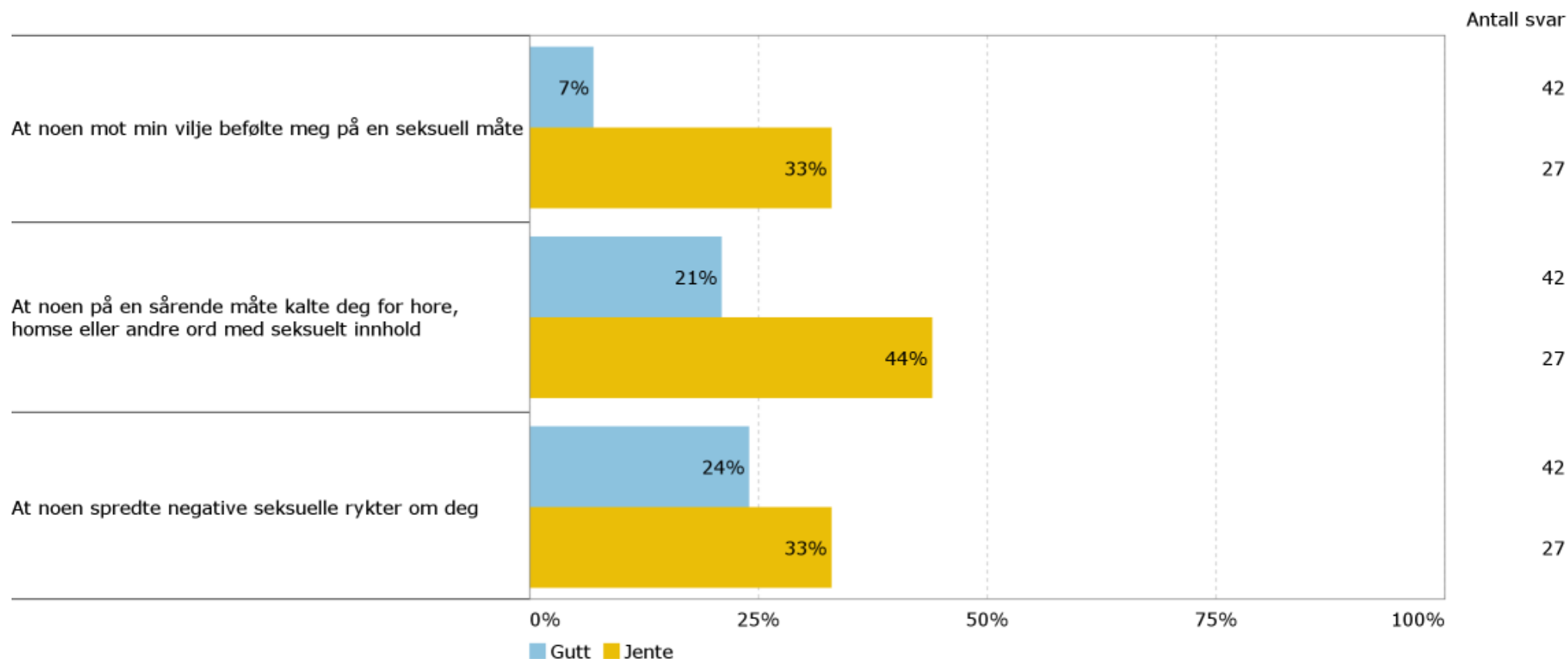

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for noe av det følgende? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Seksuell trakassering

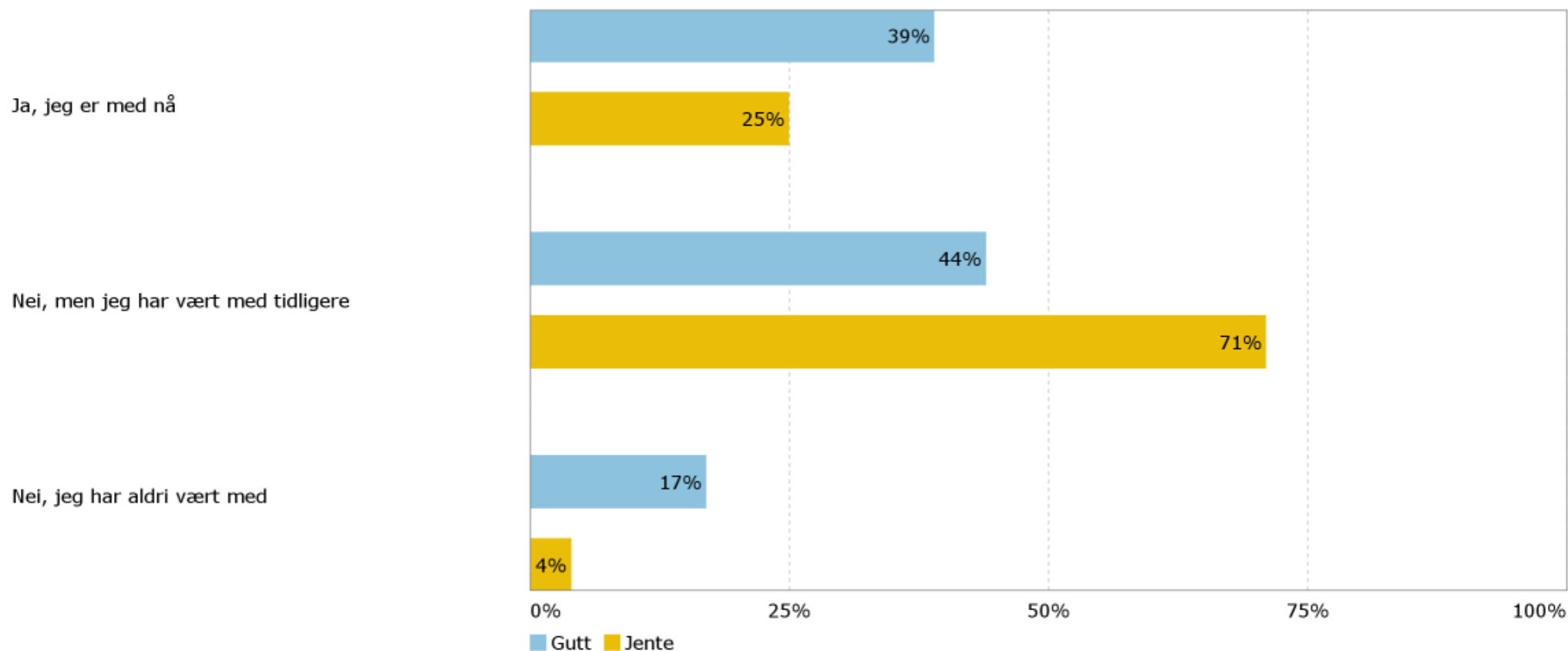
Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for noe av det dette på en måte som du absolutt ikke likte? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Faste fritidsaktiviteter

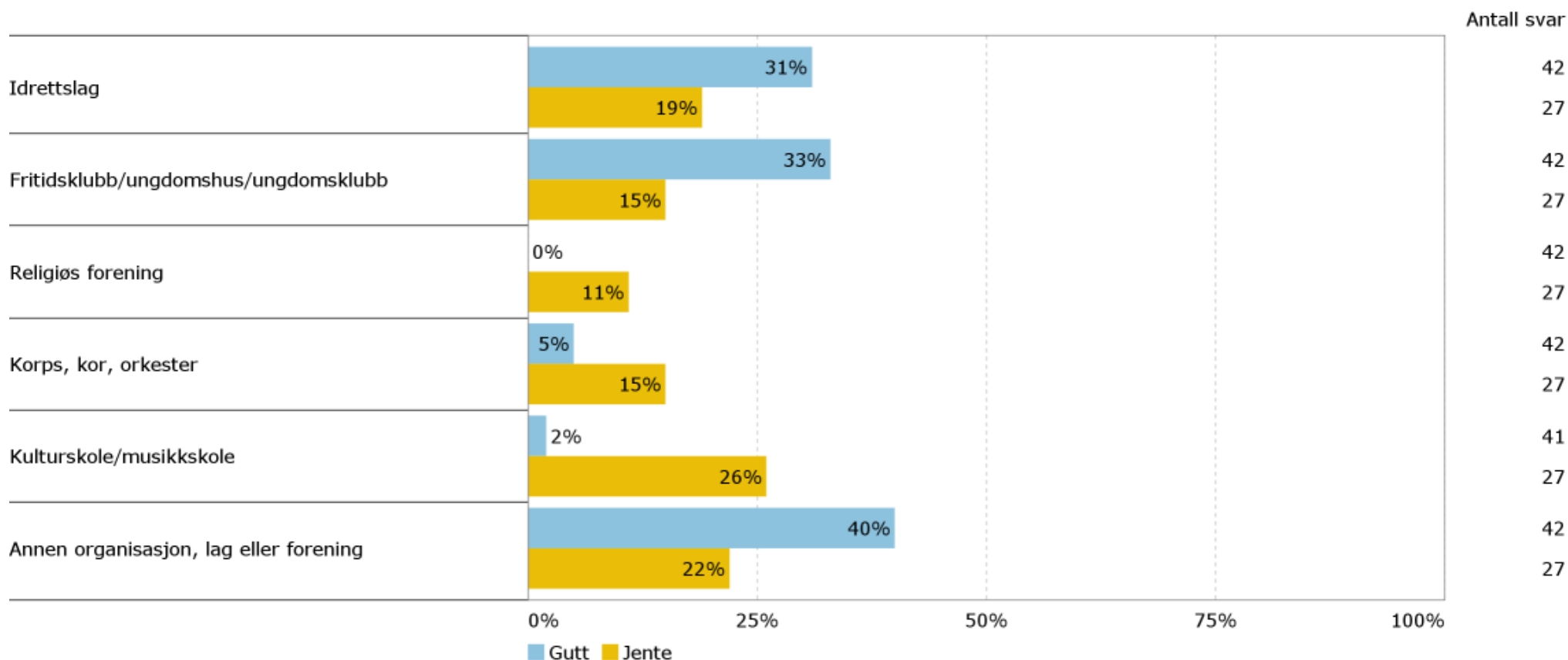
Er du, eller har du tidligere vært, med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger etter at du fylte 10 år?

Antall svar 69

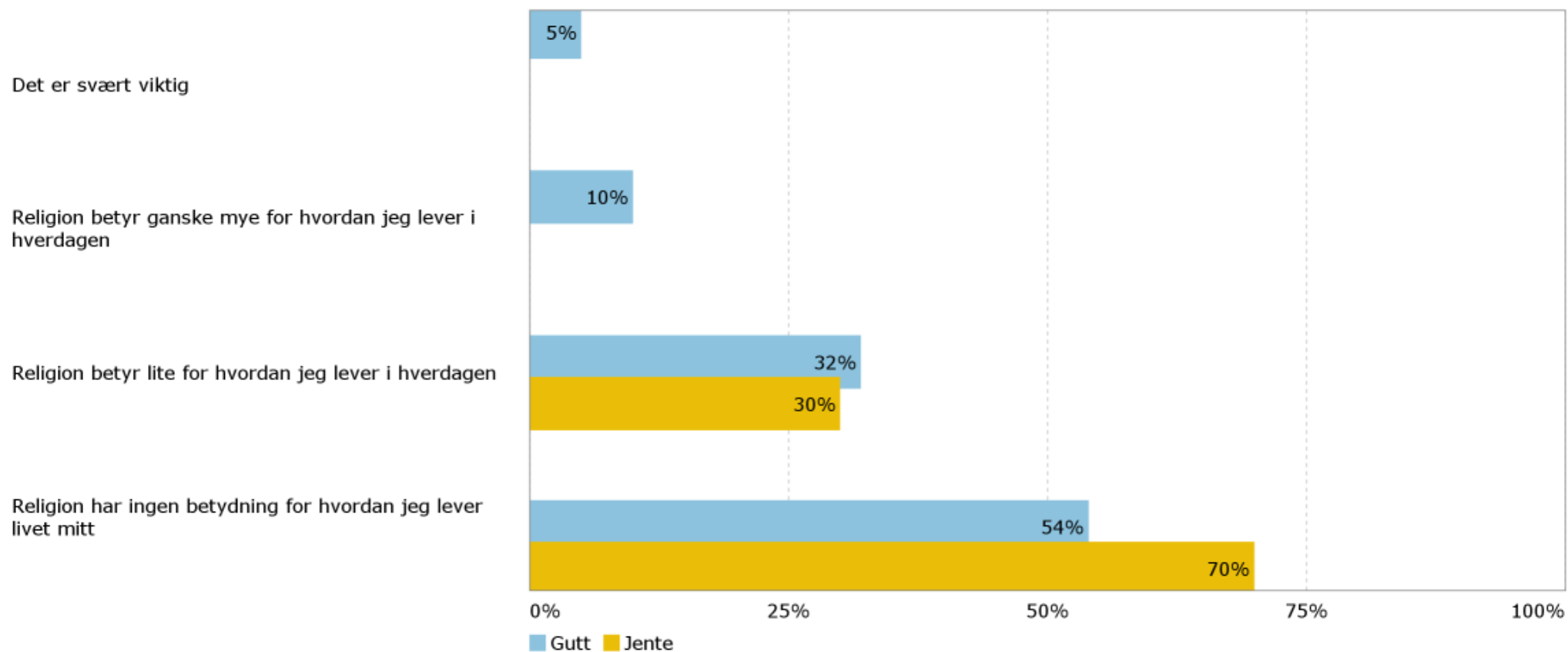
Faste fritidsaktiviteter

Hvor mange ganger den siste måneden har du vært med på aktiviteter, møter eller øvelser i følgende organisasjoner, klubber eller lag? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

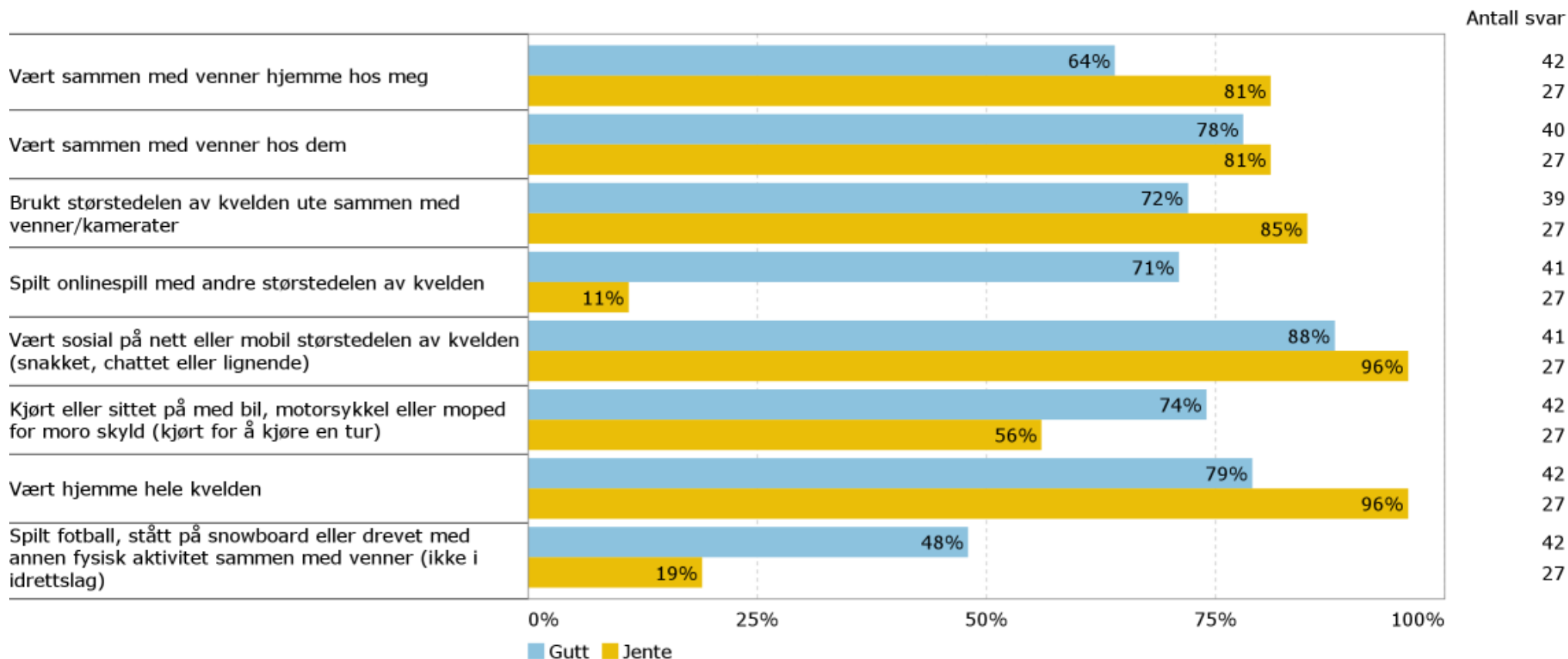
Hvor mye betyr religion for hvordan du lever livet ditt til daglig?

Antall svar 68

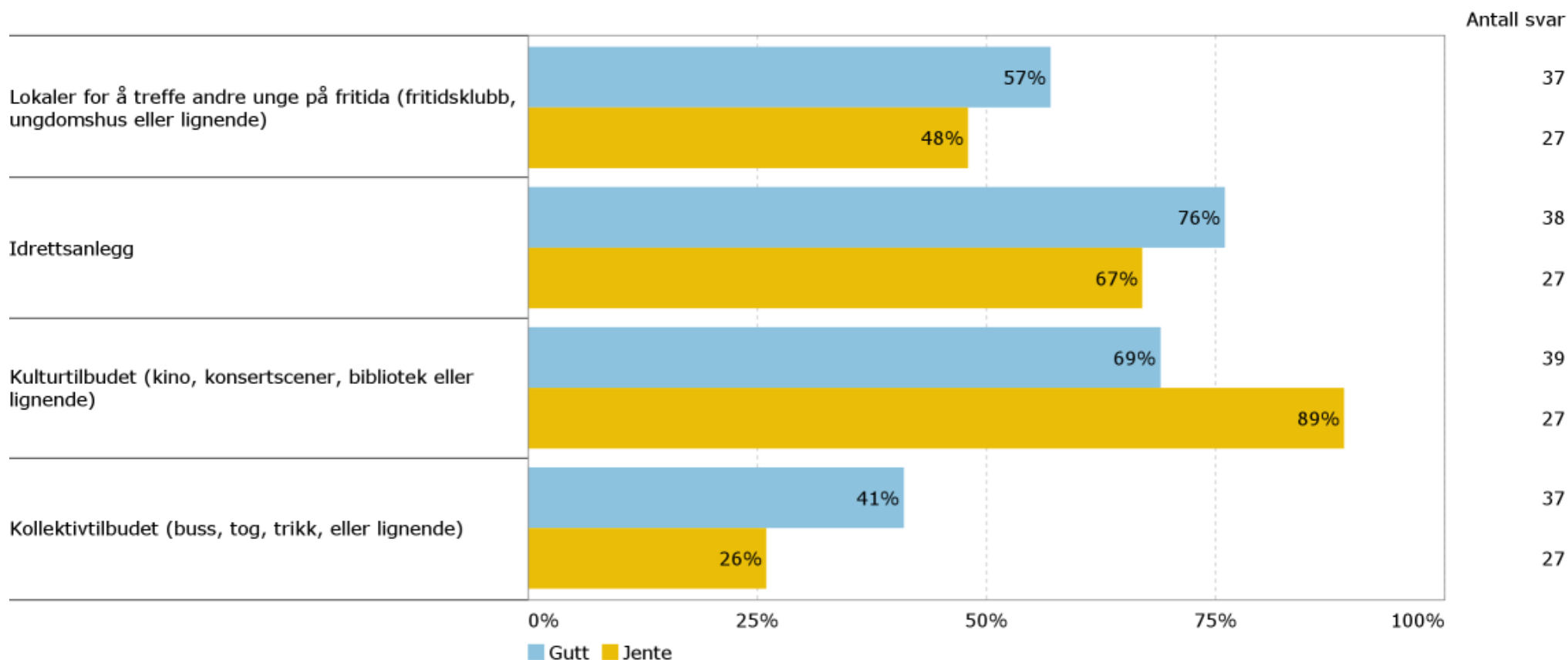

Fritidsaktiviteter

Her blir det nevnt en del aktiviteter som du kan bruke fritida di til. Tenk tilbake på den siste uka (de siste 7 dagene). Hvor mange ganger har du ... (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

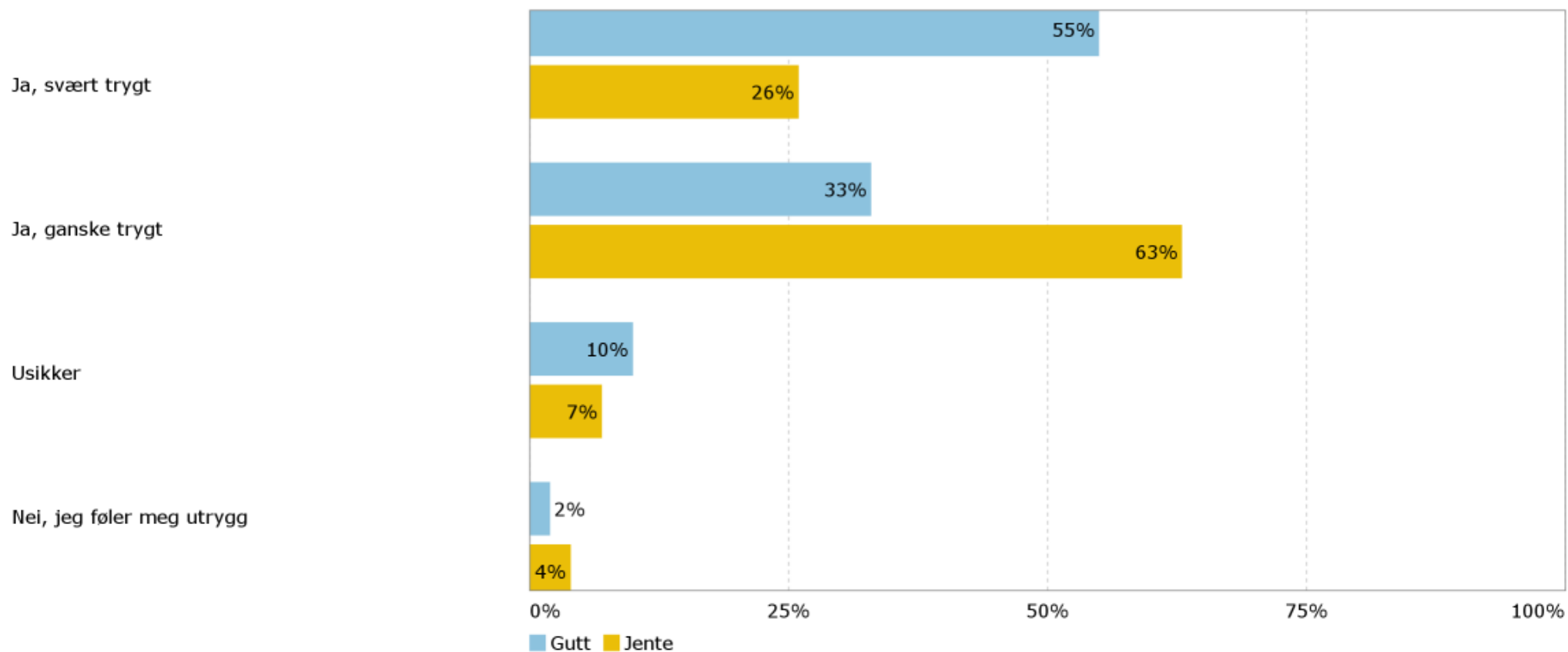

Tenk på områdene rundt der du bor. Hvordan opplever du at tilbudet til ungdom er når det gjelder ... (Prosentandel som har svart 'svært bra' eller 'nokså bra')

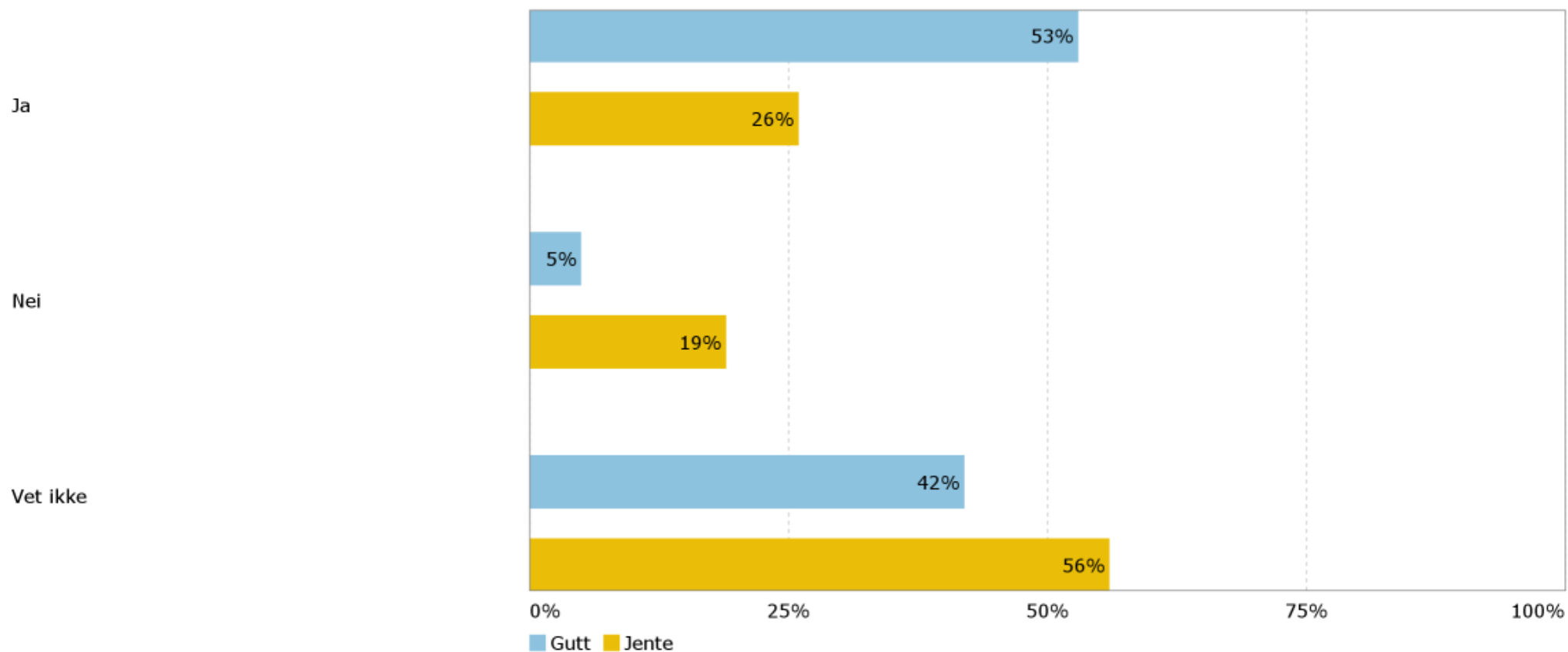
Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor?

Antall svar 69

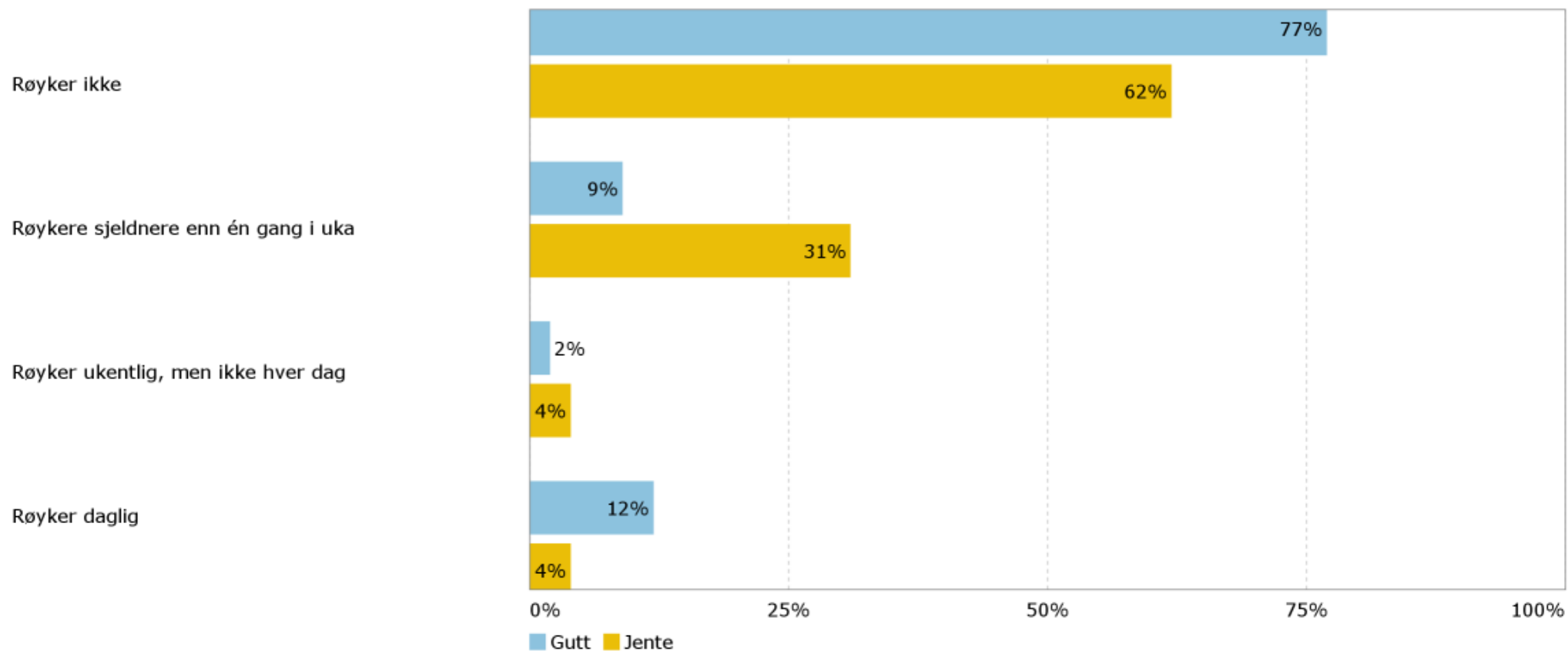
Kan du tenke deg å bo i kommunen din når du blir voksen?

Antall svar 70

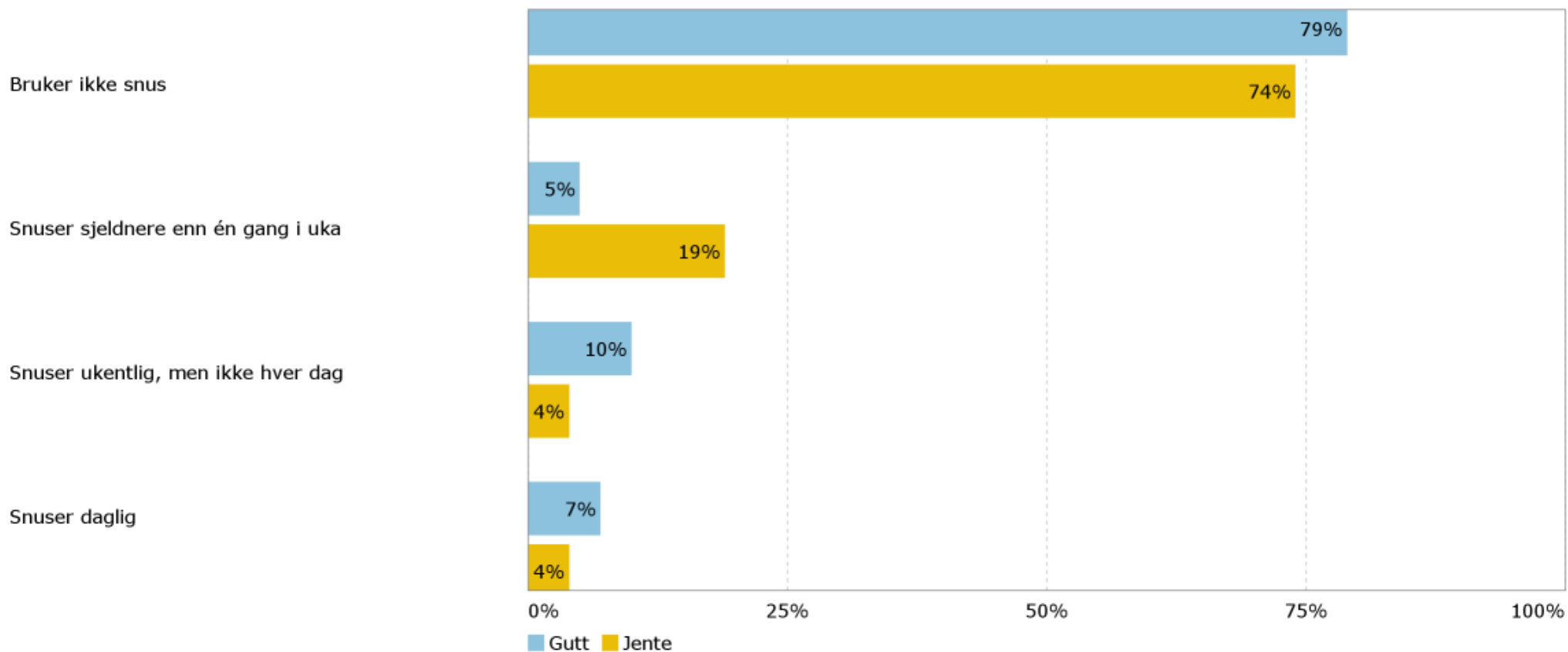
Tobakk

Røyker du?
Antall svar 69

Bruker du snus?

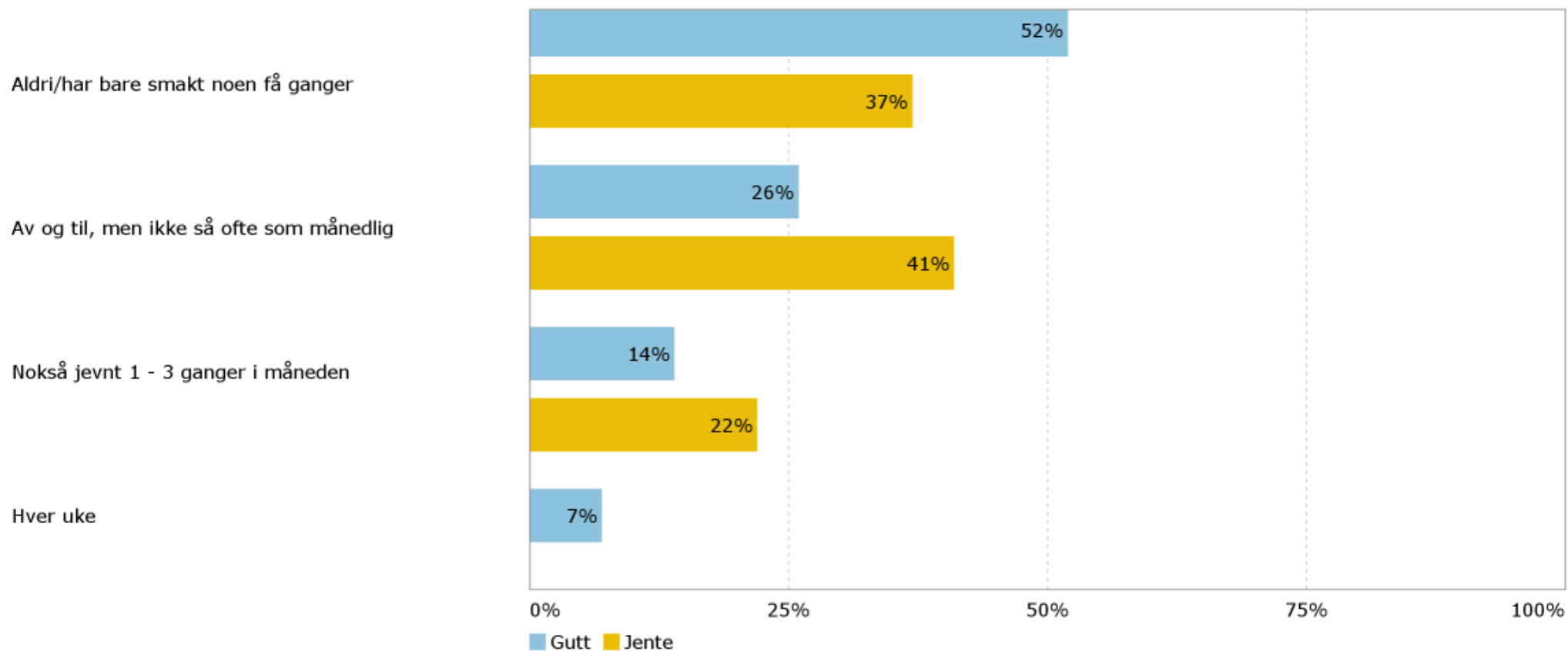
Antall svar 69

Alkohol

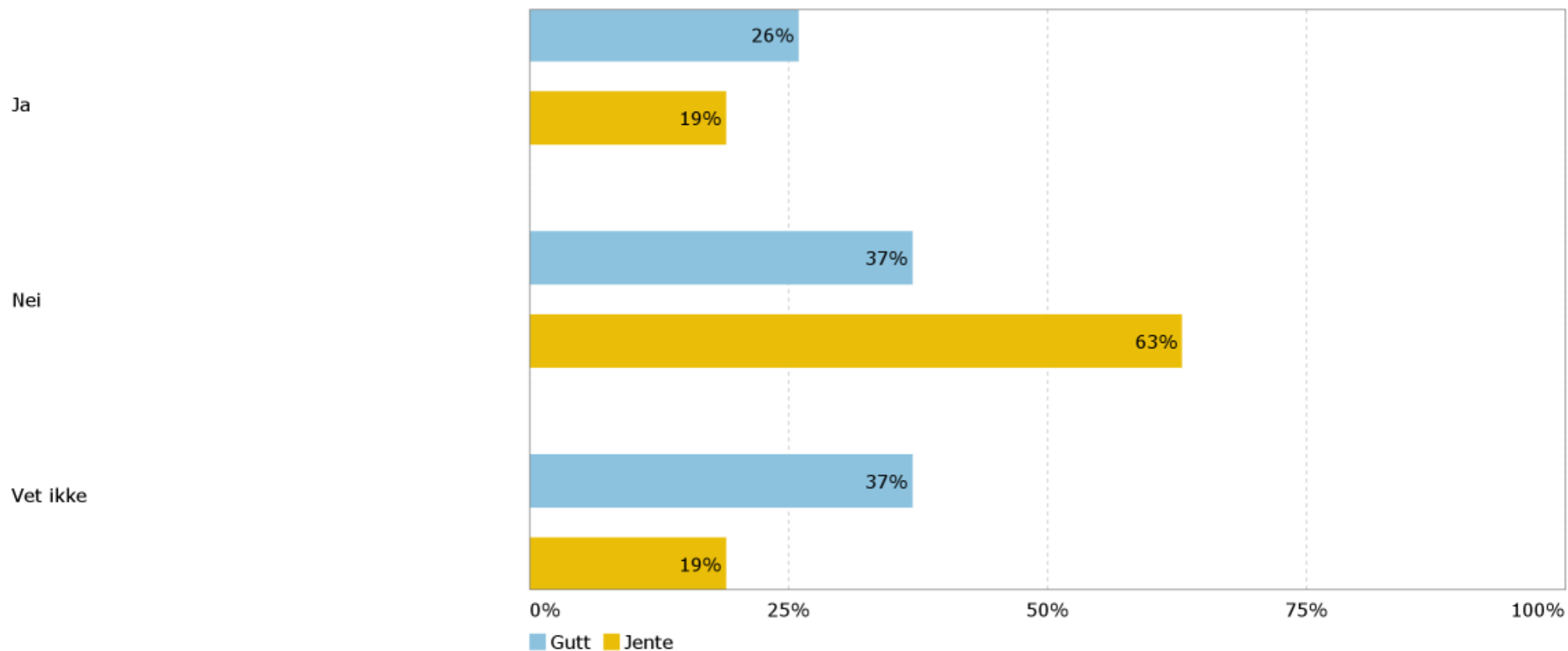
Hender det at du drikker noen form for alkohol?

Antall svar 69

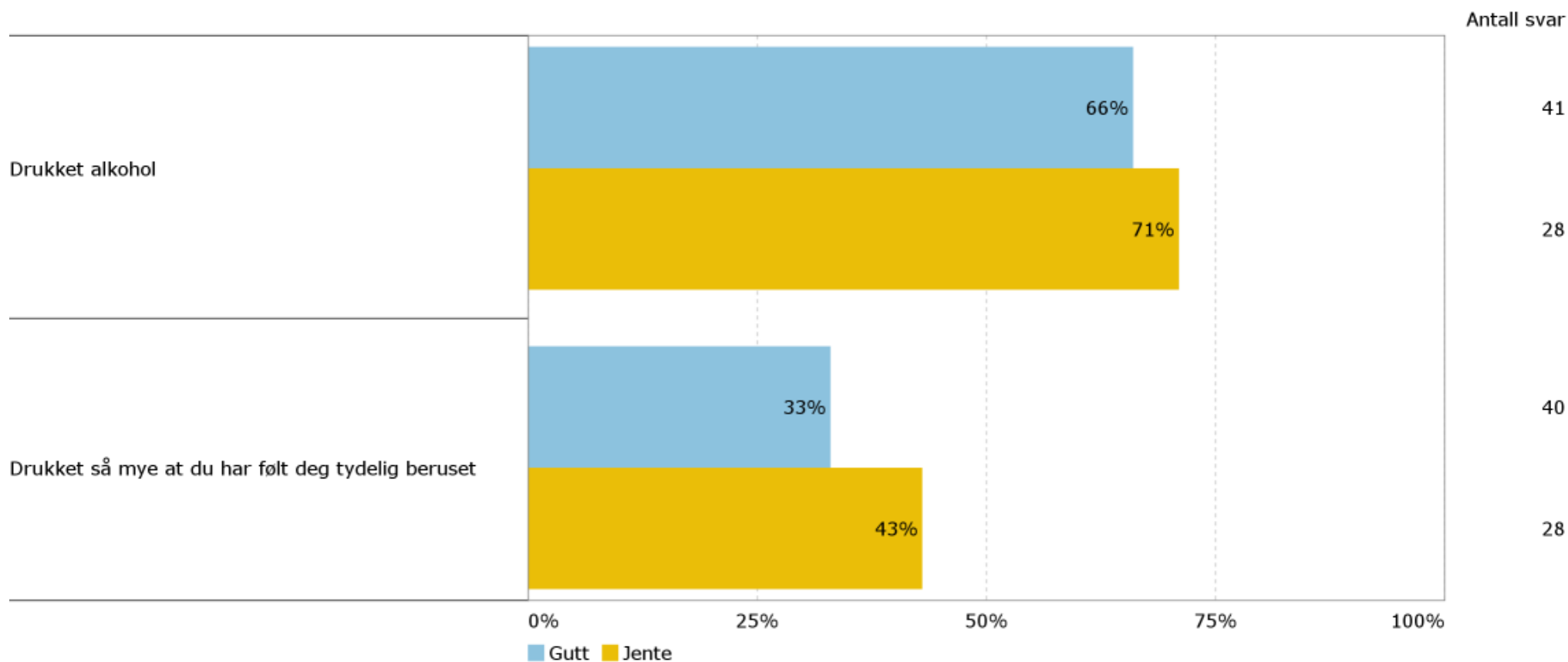

Får du lov til å drikke alkohol av foreldrene dine?

Antall svar 70

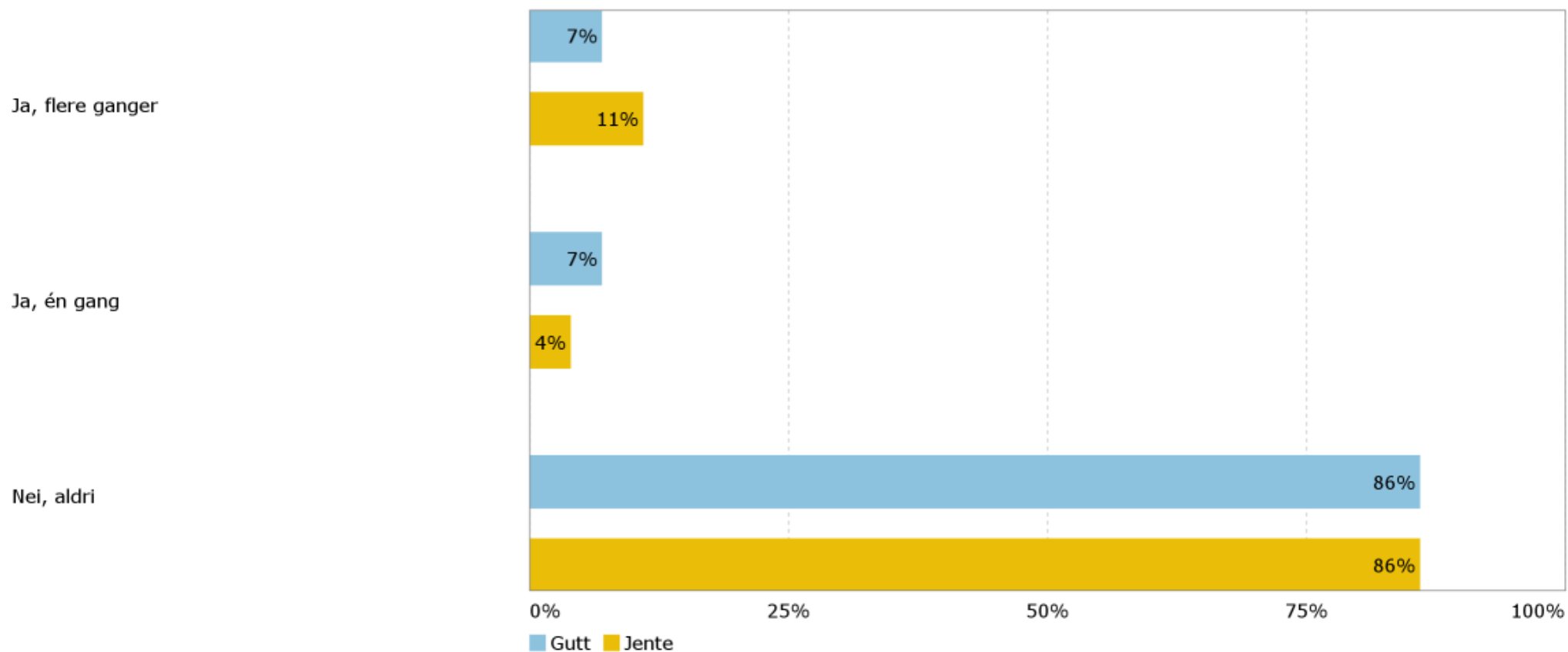

Hvor mange ganger har du gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

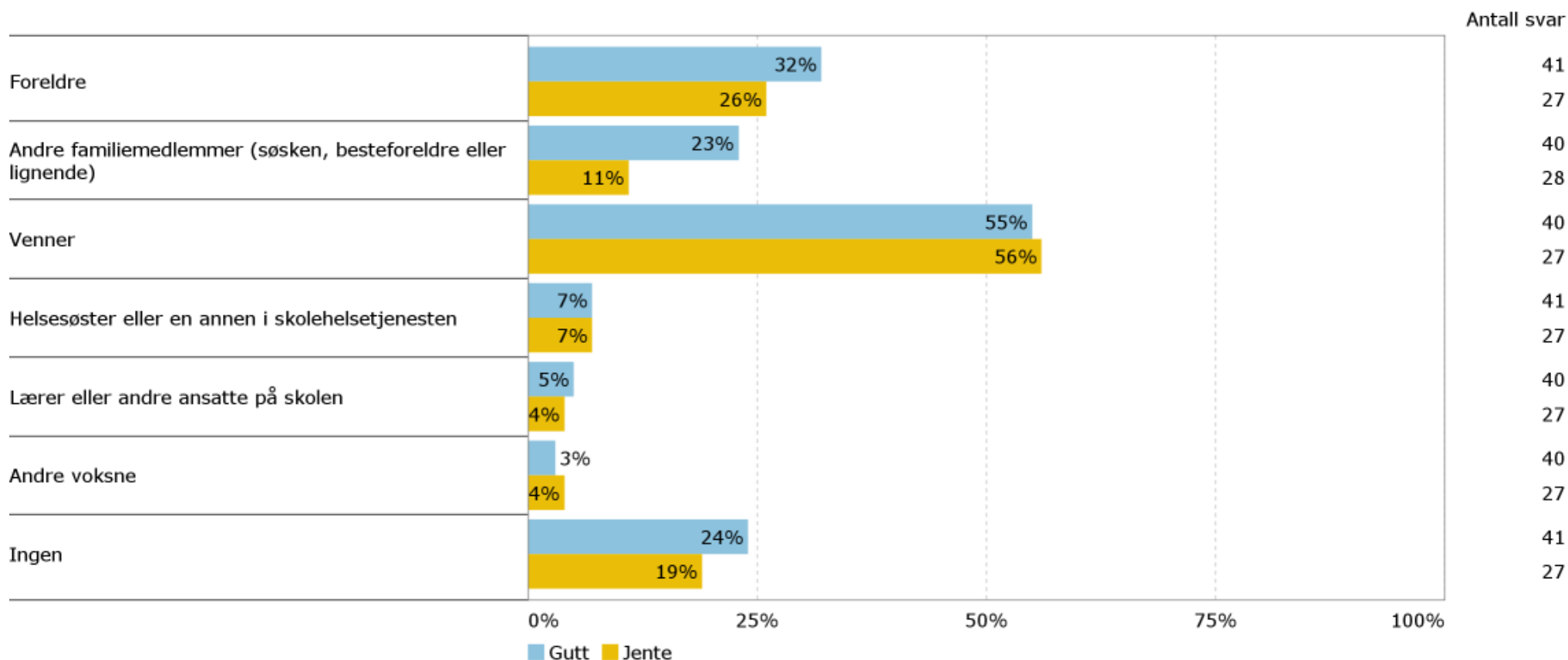
Har du i løpet av det siste året (de siste 12 månedene) blitt tilbudt hasj eller marihuana?

Antall svar 71

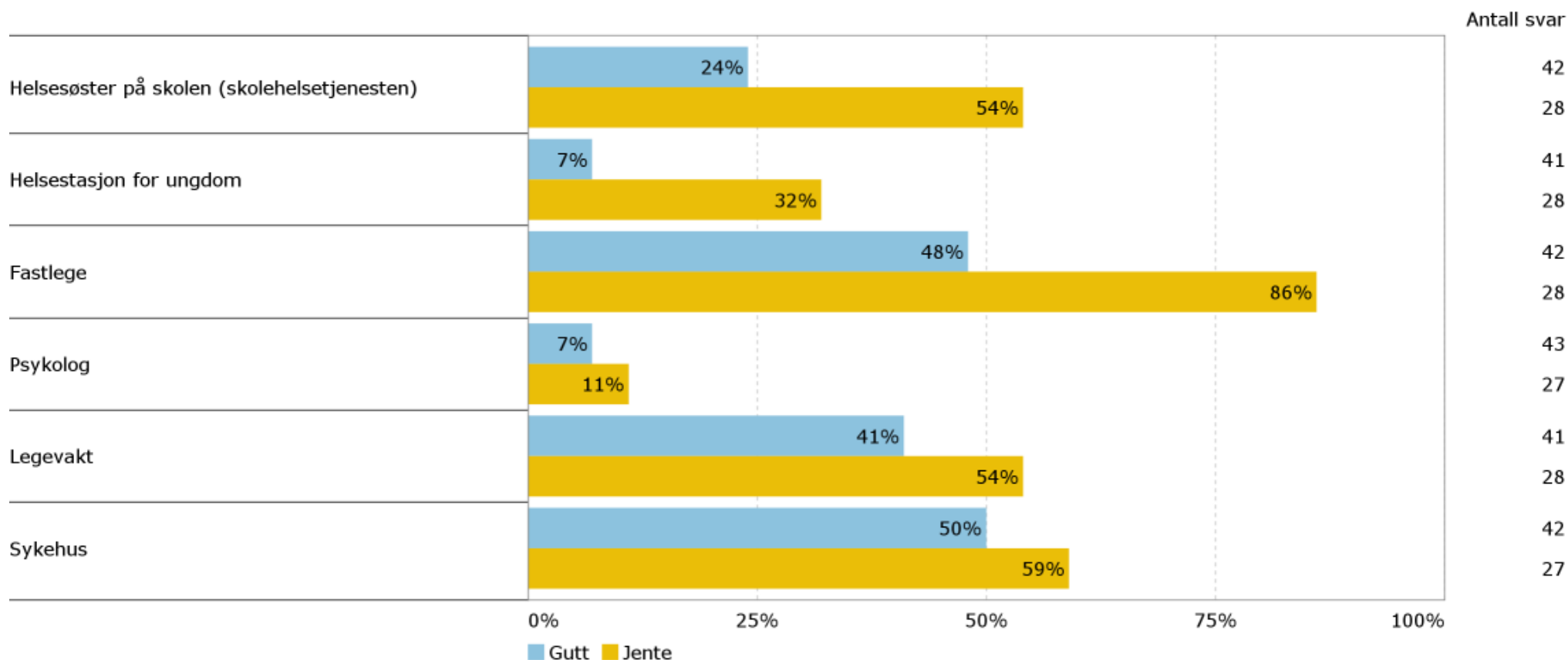

Nære relasjoner

Tenk deg at du har et personlig problem. Du føler deg utafor og trist og trenger noen å snakke med. Hvem ville du snakket med eller søkt hjelp hos? (Prosentandel som har svart 'helt sikkert')

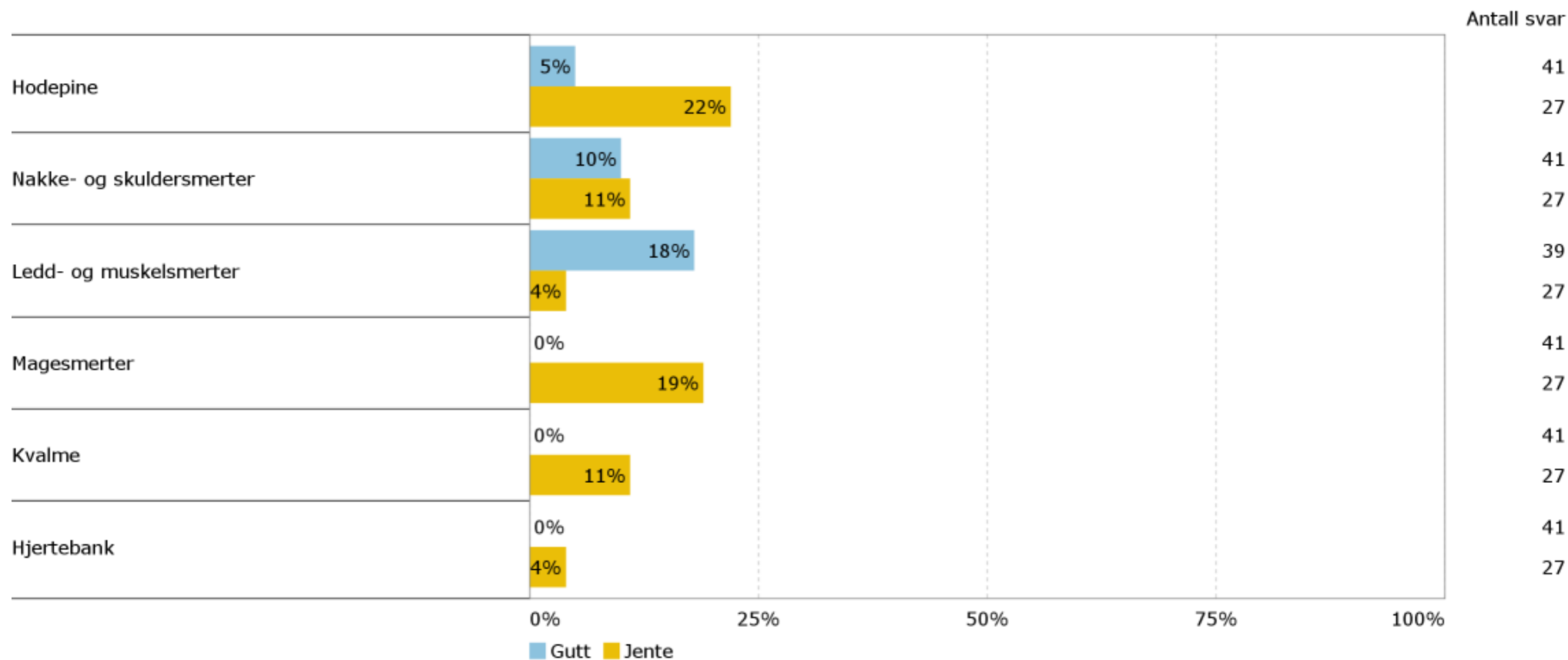

Hvor mange ganger har du brukt følgende helsetjenester i løpet av de siste 12 månedene? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

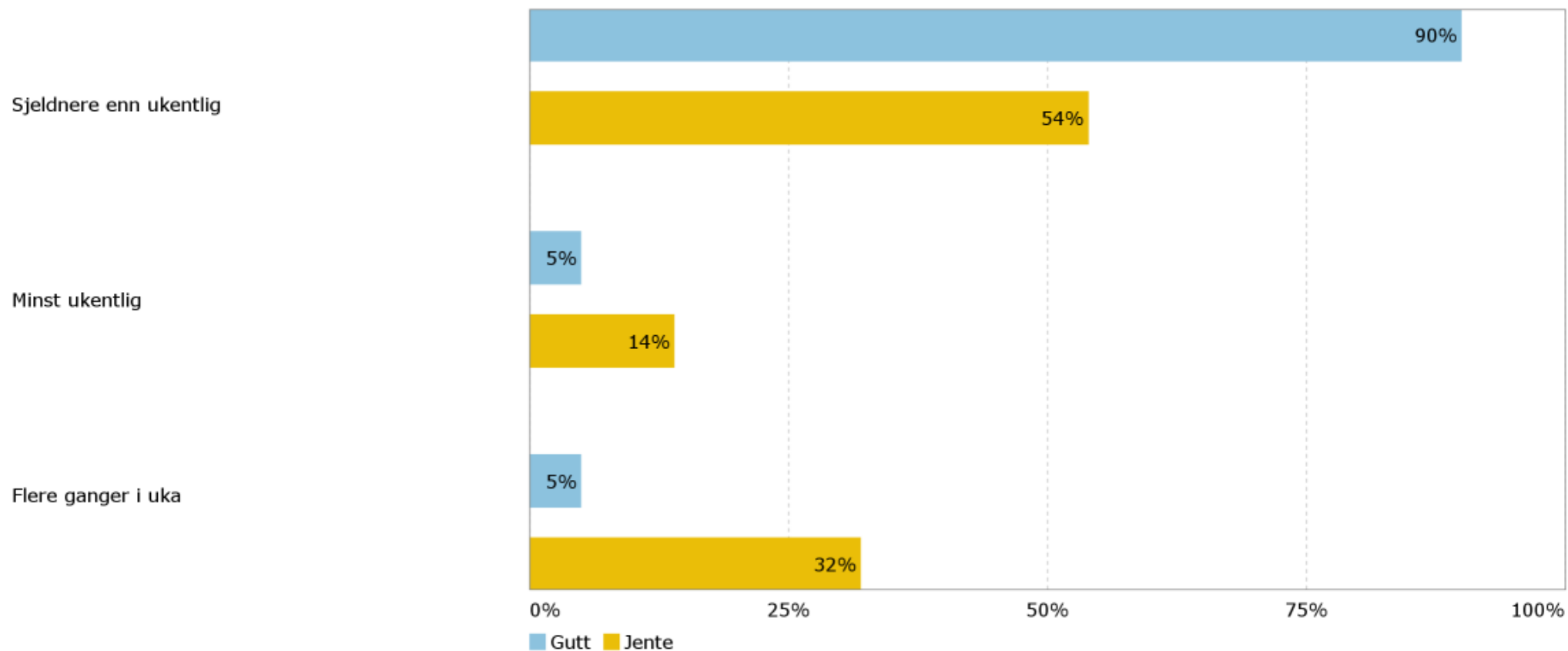
Helseplager

Har du hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned? (Prosentandel som har svart 'daglig')

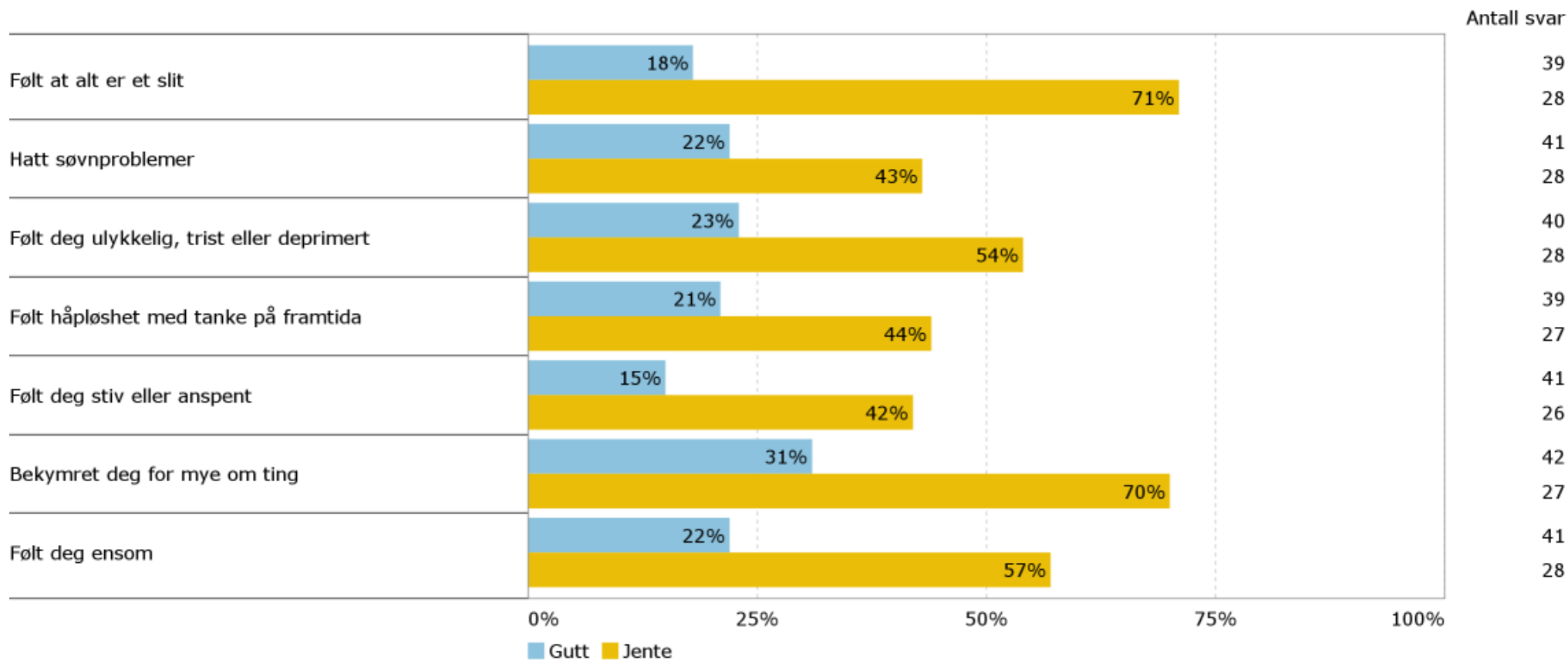
Hvor ofte har du brukt reseptfrie medikamenter (Paracet, Ibux og lignende) i løpet av siste måned?

Antall svar 70

Psykiske helseplager

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'ganske mye plaget' eller 'veldig mye plaget')

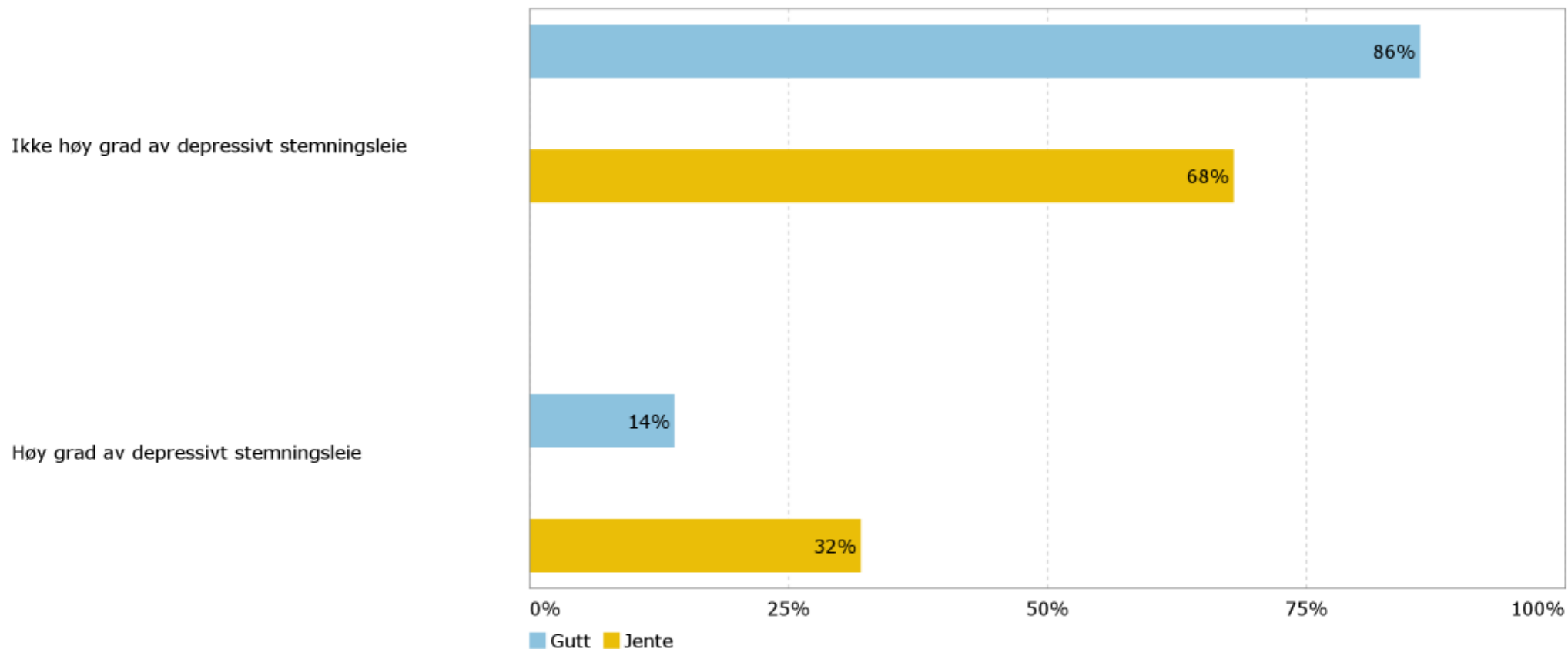

Psykiske helseplager

Depressivt stemningsleie

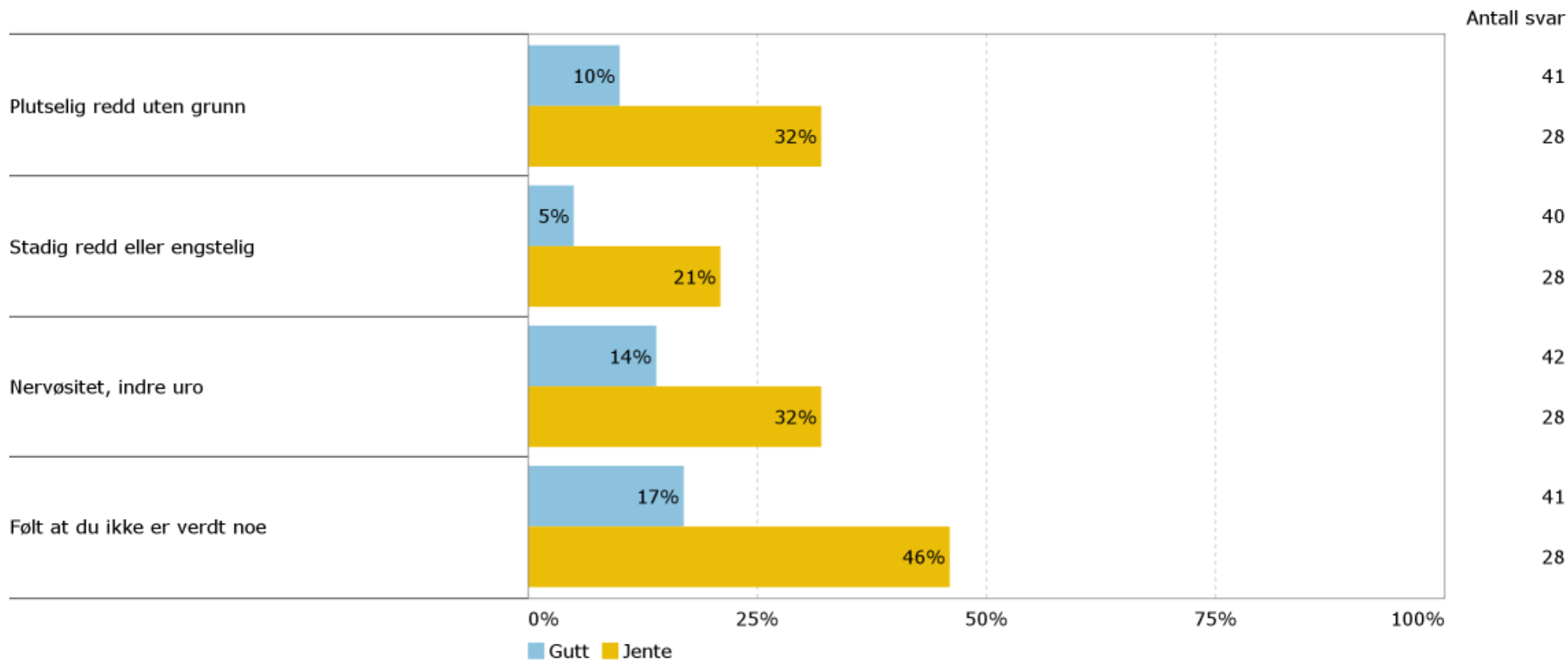
Prosentandelen er beregnet utifra gjennomsnittet av seks spørsmål som kjennetegner depresjon.

Antall svar 70

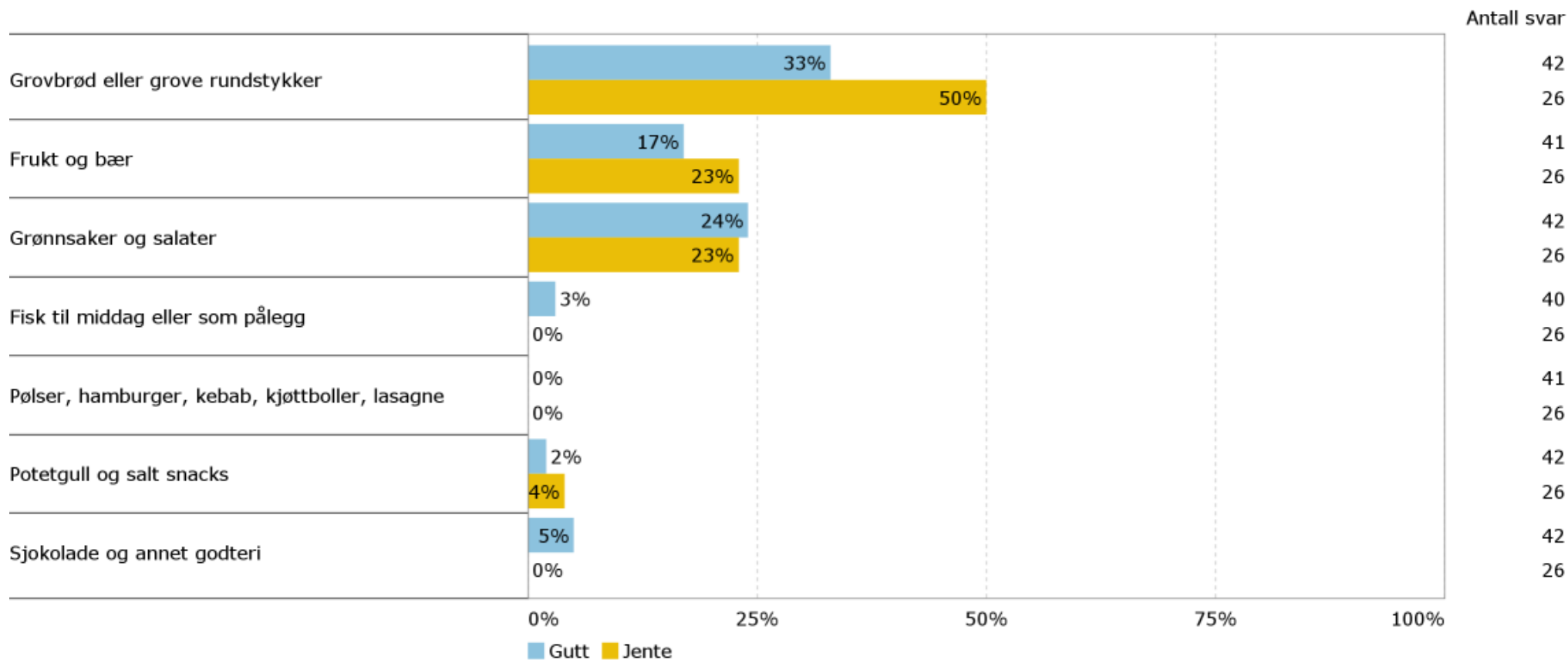

Psykiske helseplager

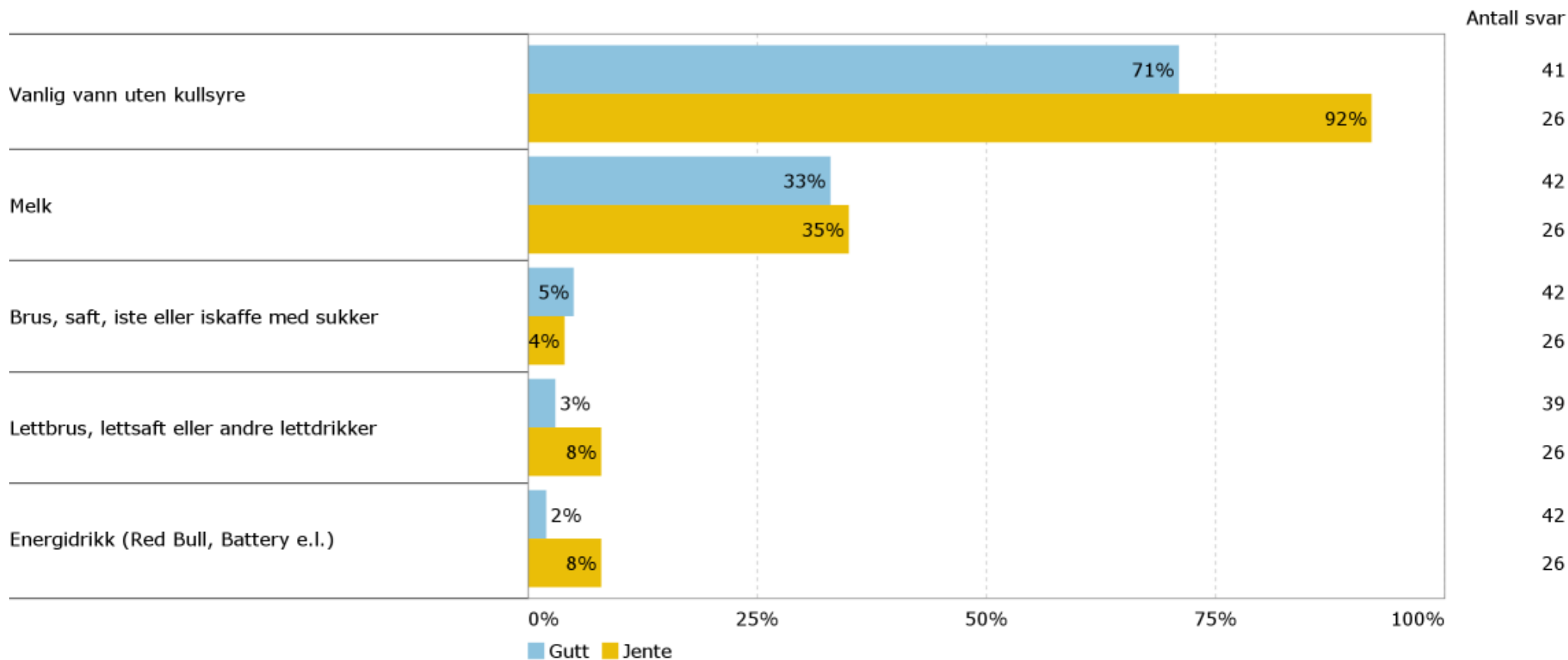
Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'veldig mye plaget' eller 'ganske mye plaget')

Hvor ofte spiser du vanligvis noe av dette? (Prosentandel som har svart 'hver dag' eller 'flere ganger daglig')

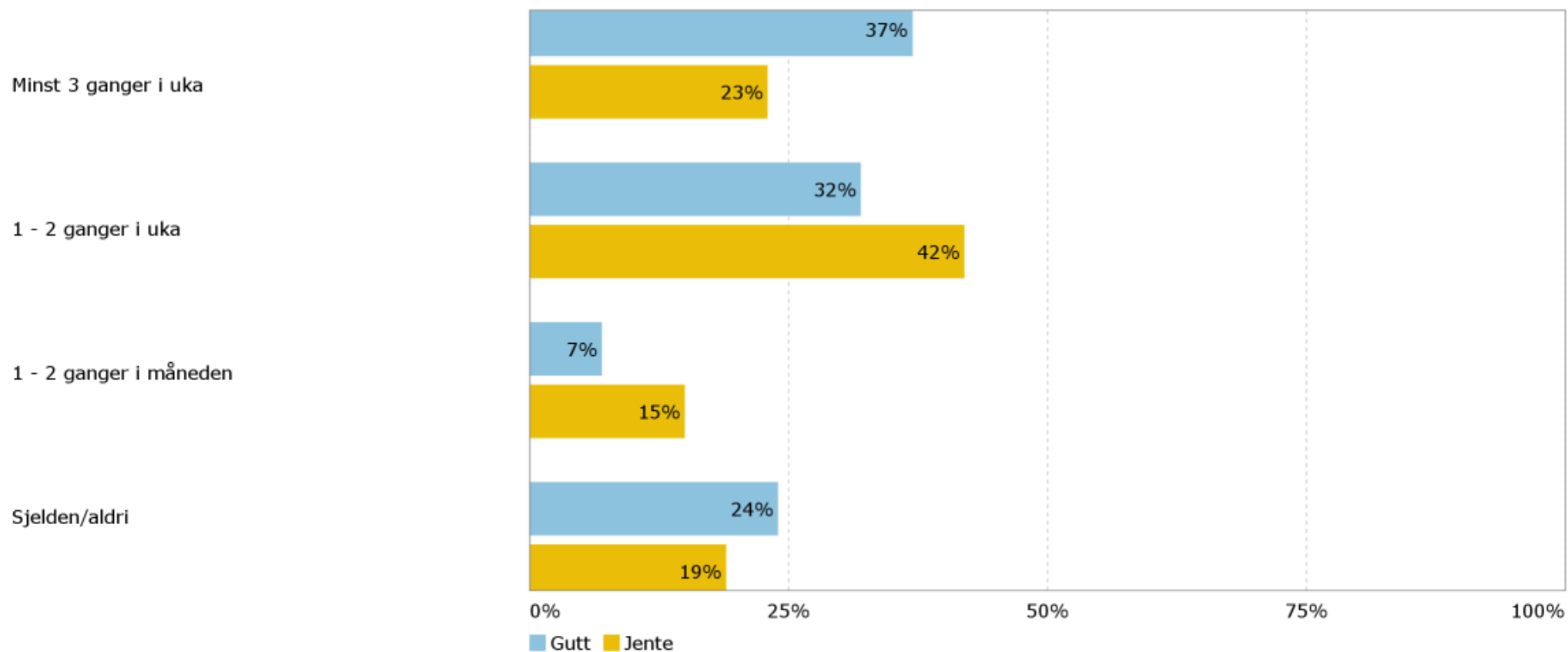
Hvor ofte drikker du vanligvis noe av dette? (Prosentandel som har svart 'hver dag' eller 'flere ganger daglig')

Fysisk aktivitet

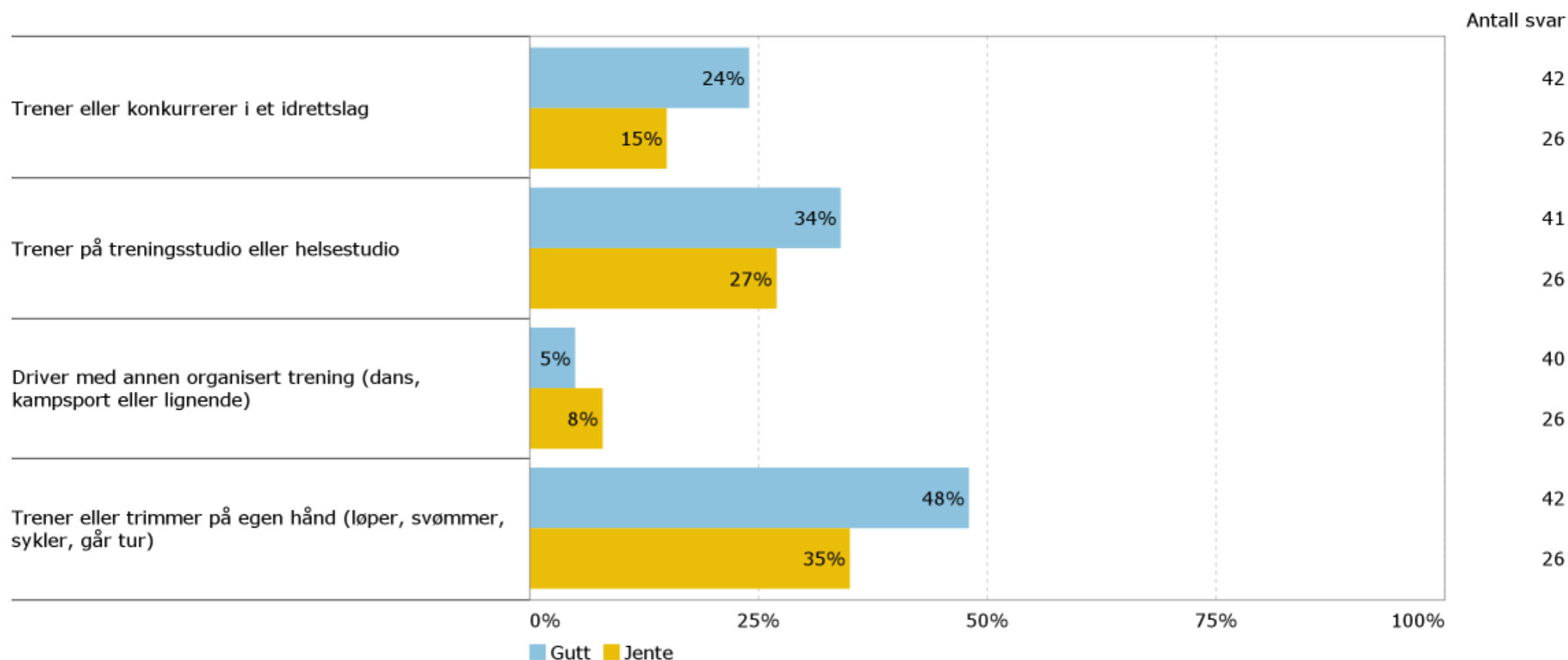
Hvor ofte er du så fysisk aktiv at du blir andpusten eller svett?

Antall svar 67

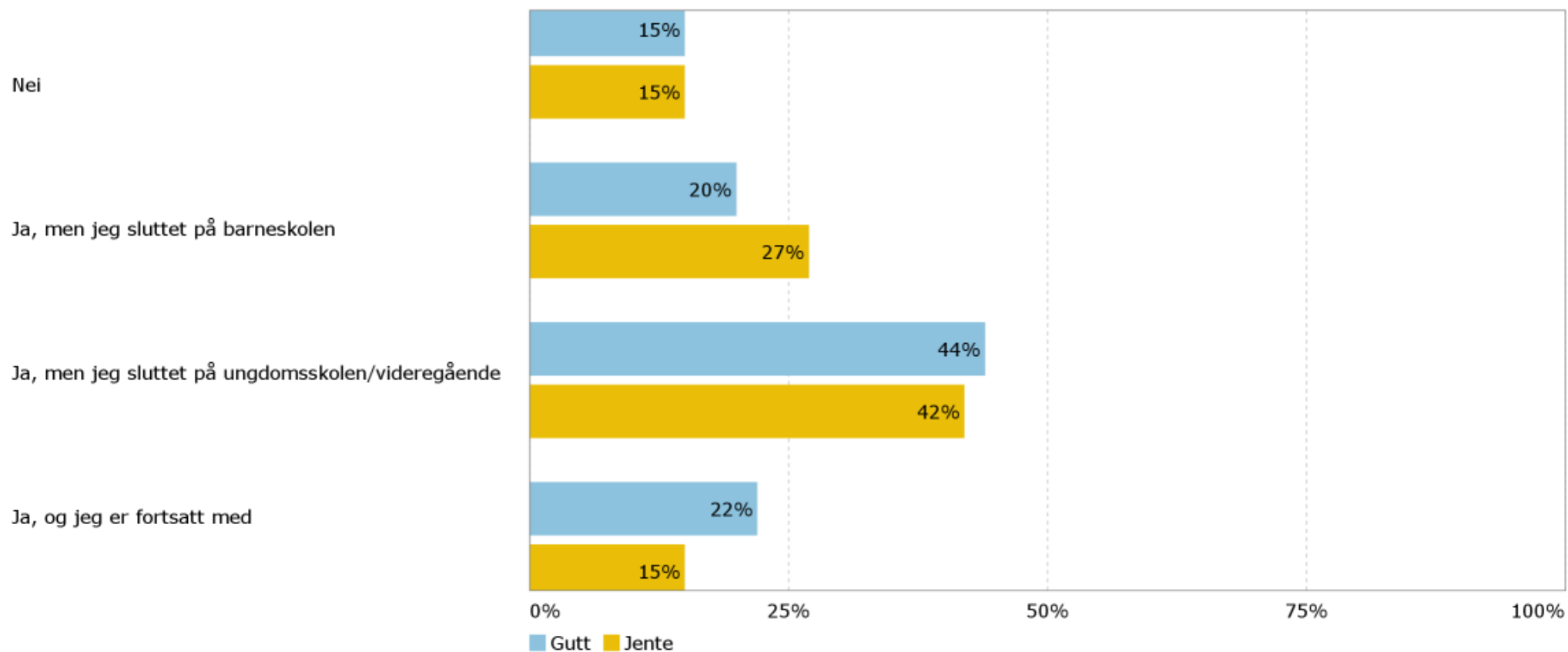
Trening

Hvor ofte trener du eller driver du med følgende aktiviteter? (Prosentandel som har svart 'én gang i uken' eller oftere)

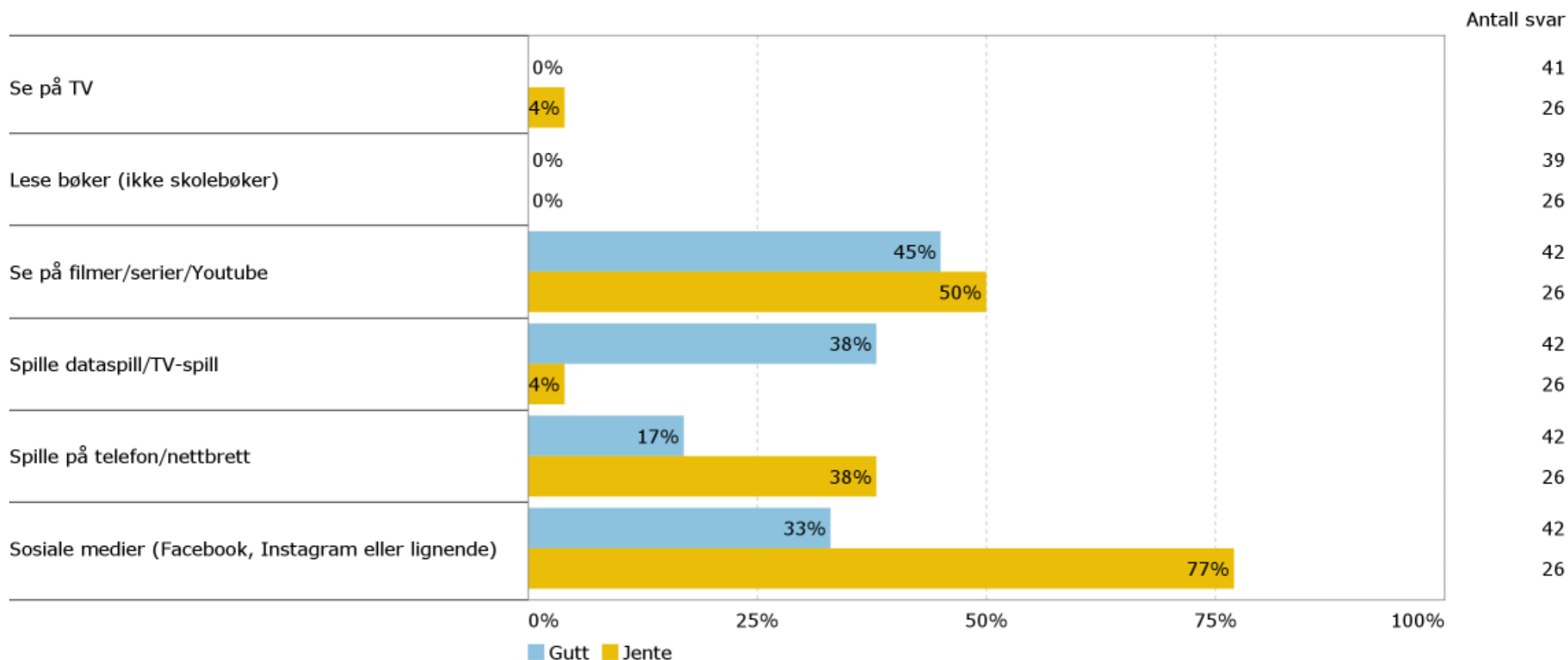
Har du noen gang vært med i et idrettslag eller i en idrettsklubb?

Antall svar 67

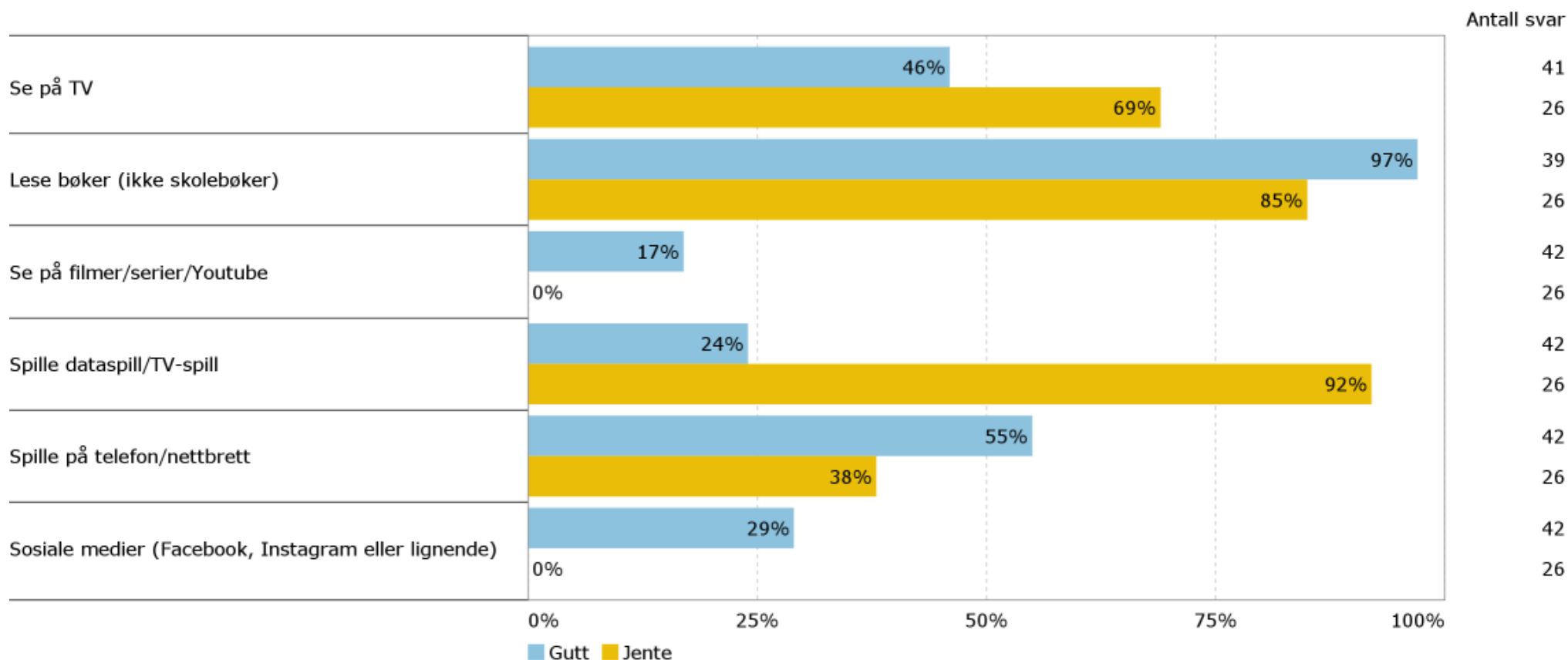
Mediebruk - høykonsumenter

Tenk på en gjennomsnittsdag. Hvor lang tid bruker du på følgende: (Prosentandel som har svart '2-3 timer' eller 'mer enn 3 timer')

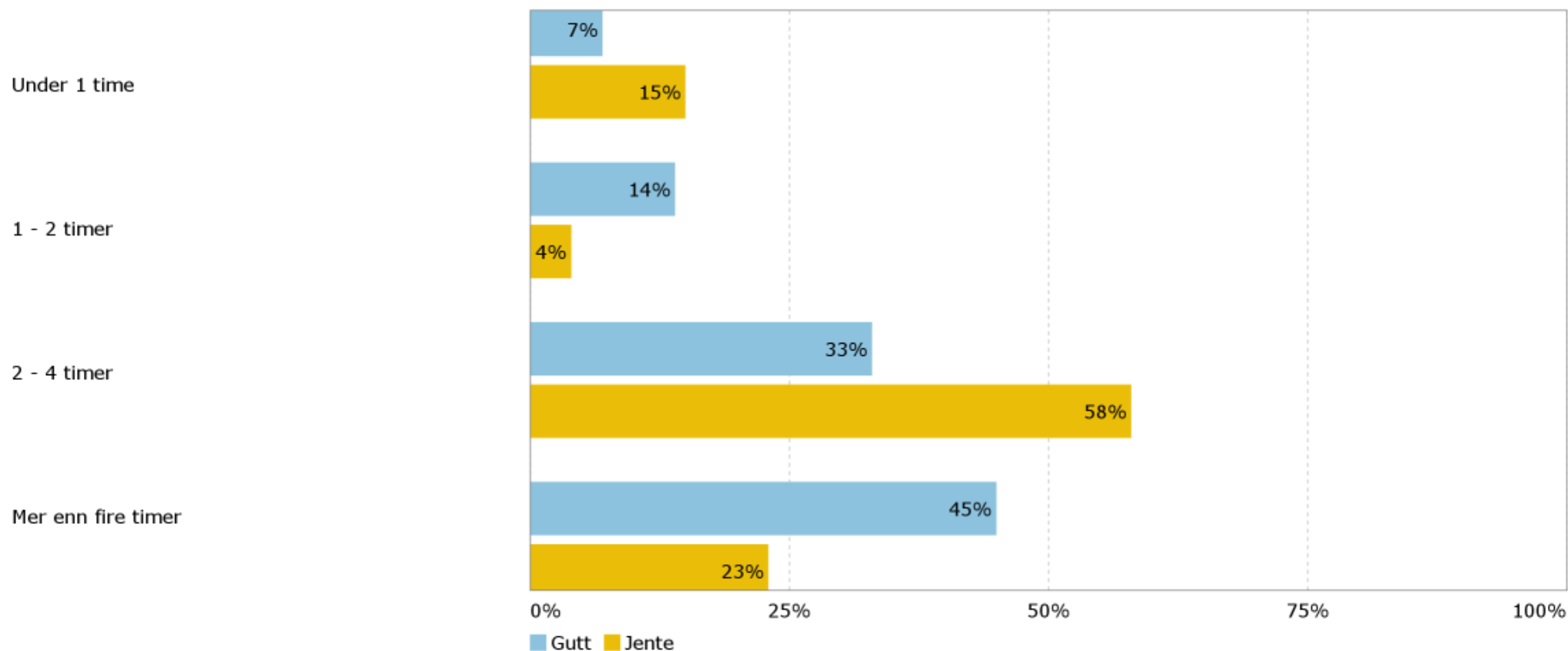
Mediebruk - lavkonsumenter

Tenk på en gjennomsnittsdag. Hvor lang tid bruker du på følgende: (Prosentandel som har svart at de bruker mindre enn 30 minutter)

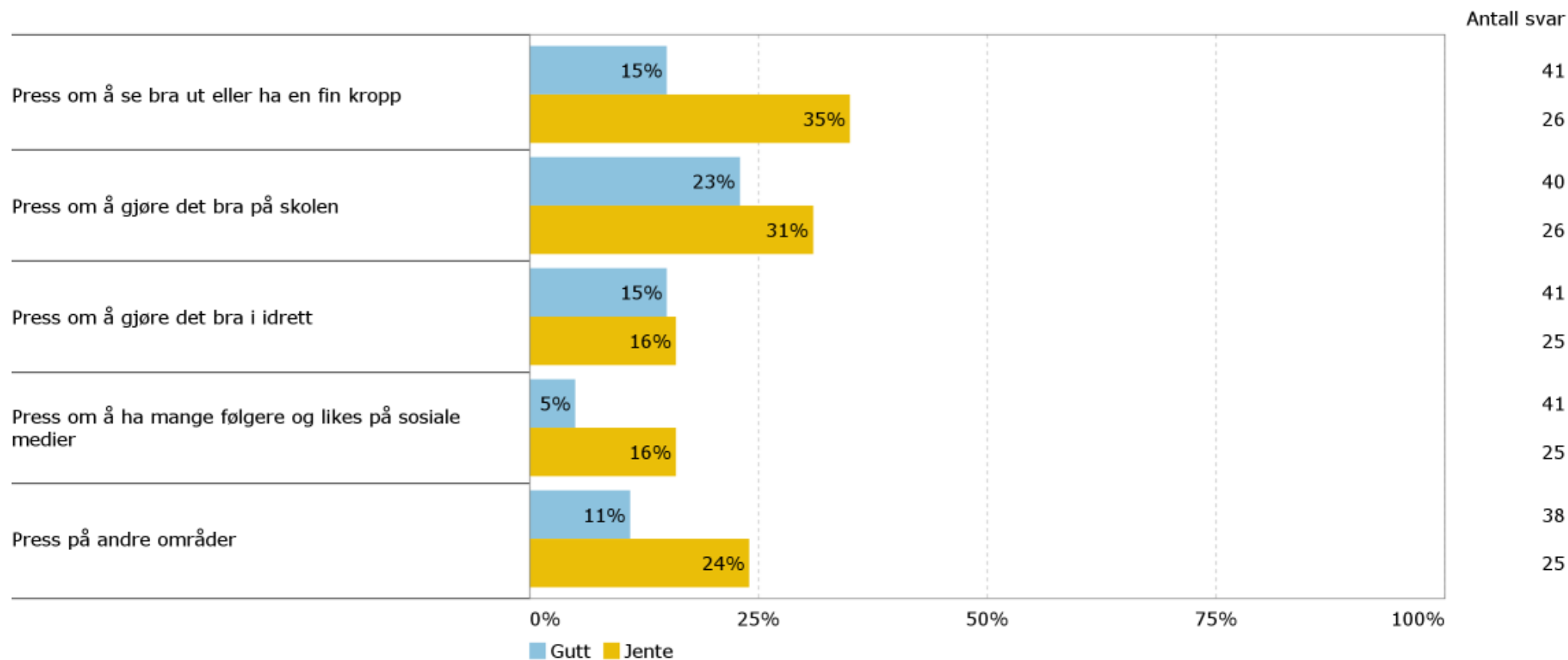
Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?

Antall svar 68

Opplevd press

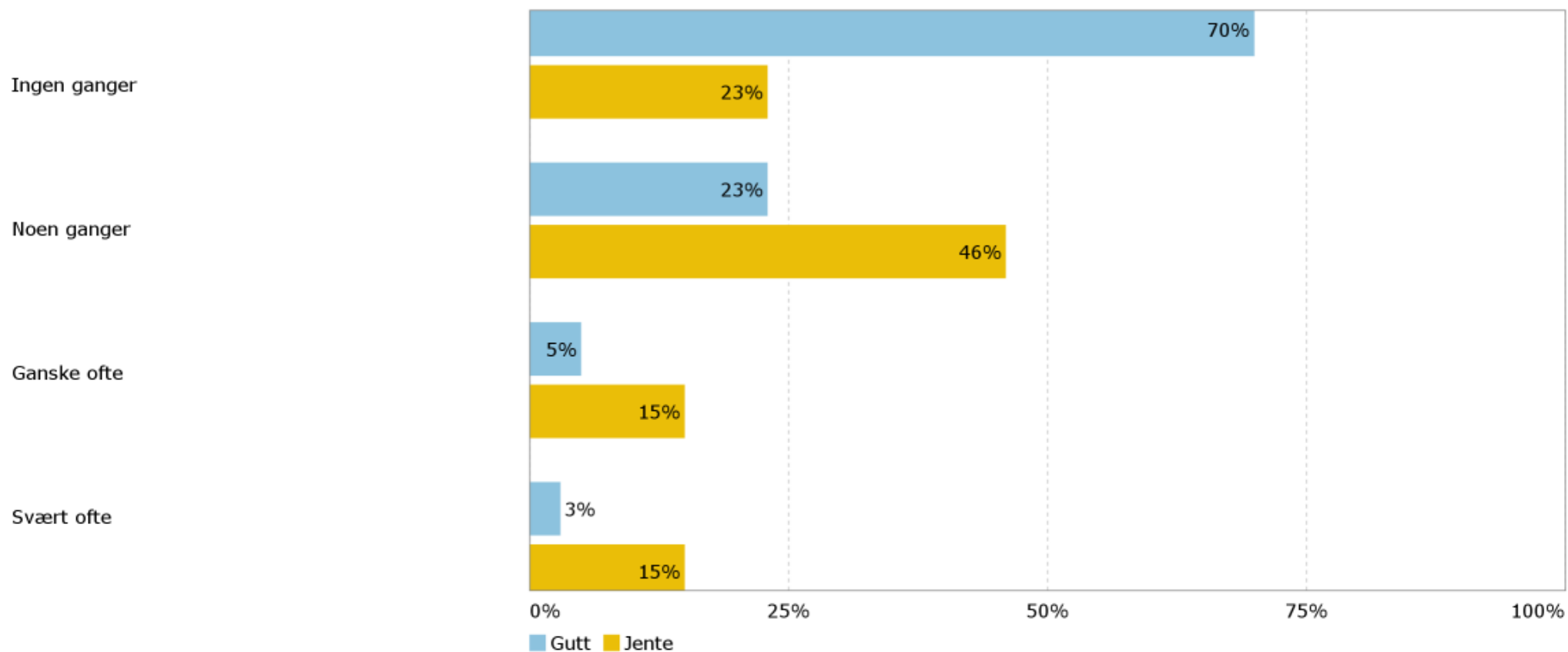
Opplever du press i hverdagen din? (Prosentandel som har svart 'mye press' eller 'svært mye press')

Opplevd press

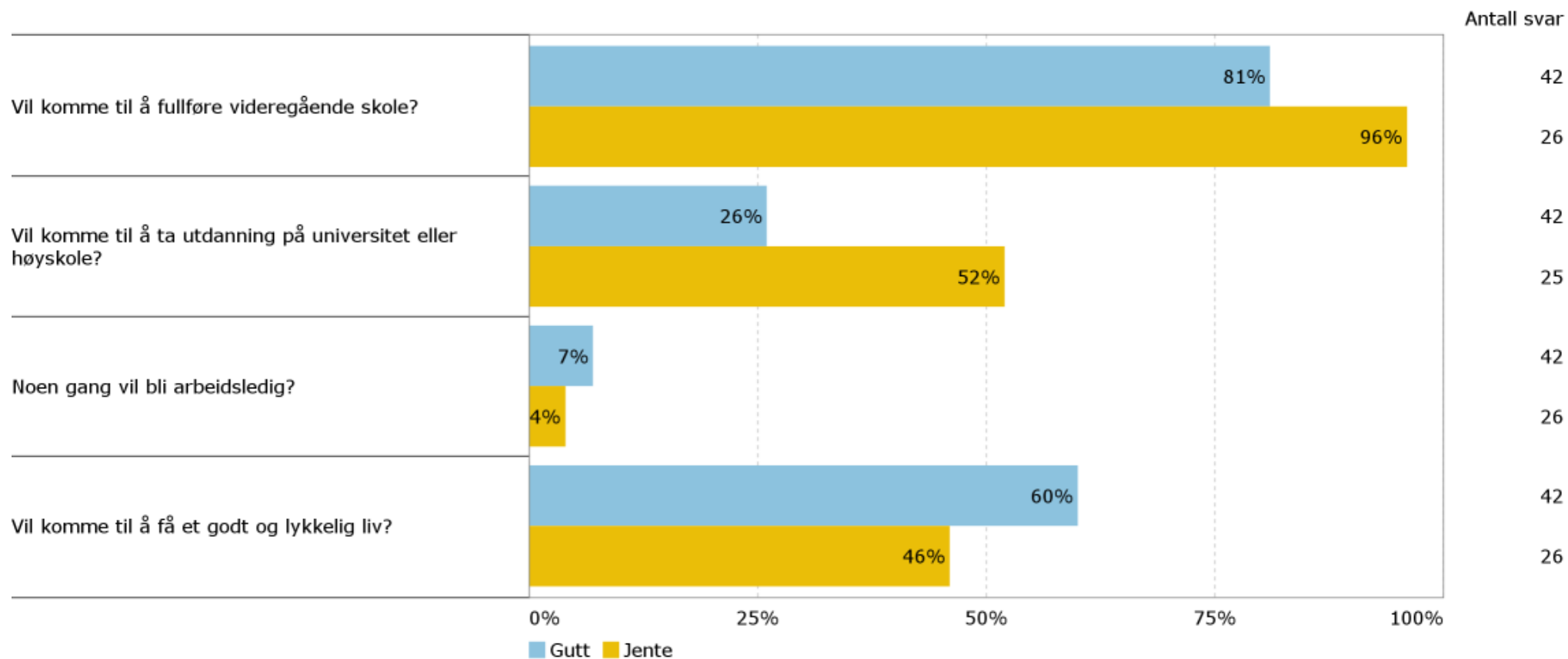
Har du opplevd så mye press den siste uka at du har hatt problemer med å takle det?

Antall svar 66

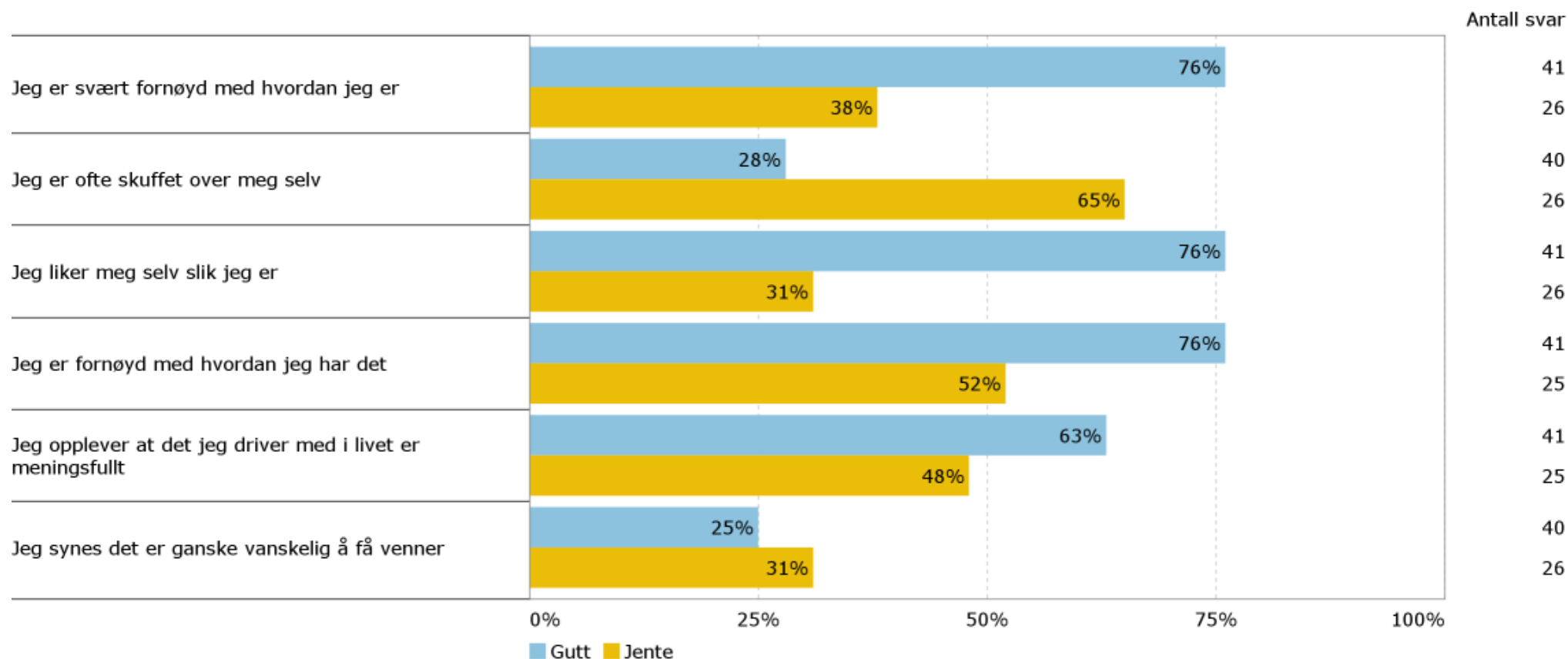

Tanker om framtiden

Hvordan tror du at framtida di vil bli? Tror du at du ... (Prosentandel som har svart 'ja')

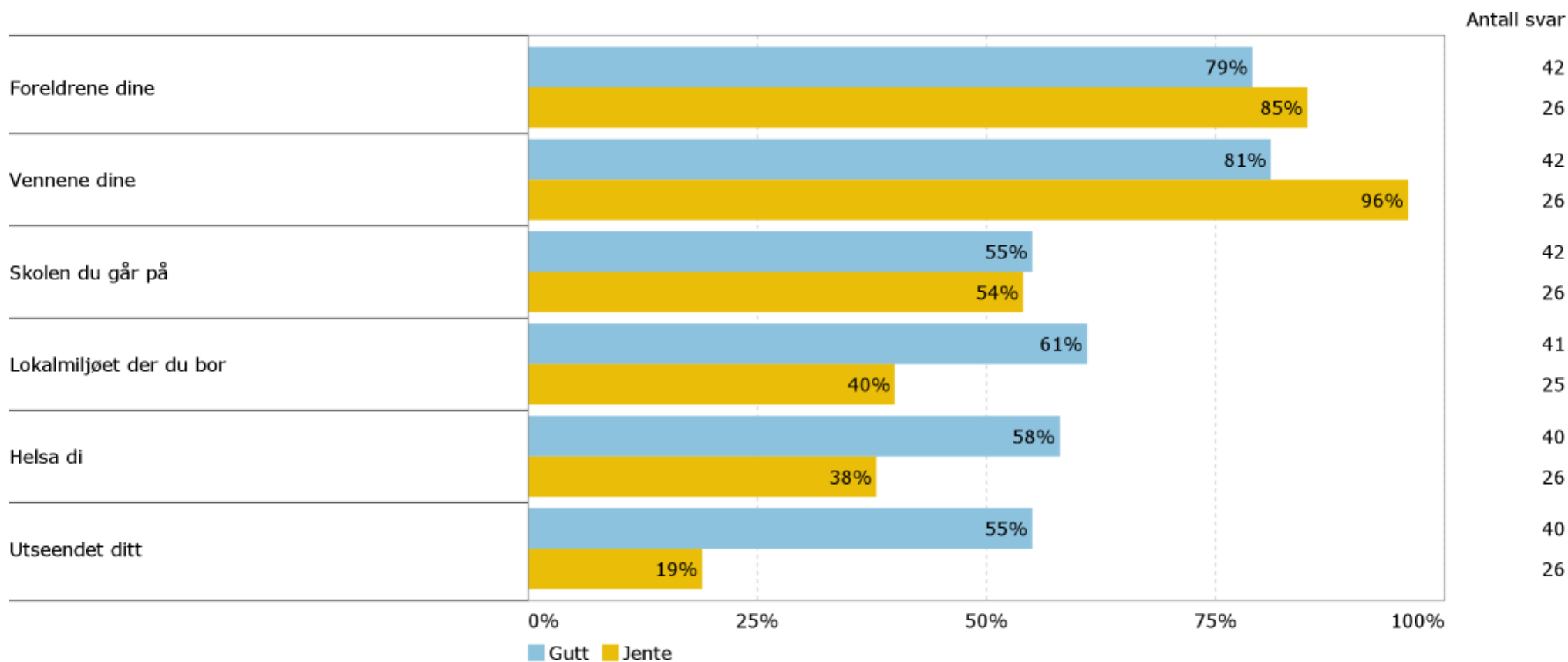

Nedenfor er det noen påstander om hvor fornøyd du er med livet ditt. (Prosentandel som har svart 'passer svært godt' eller 'passer ganske godt')

Fornøydhet med livet

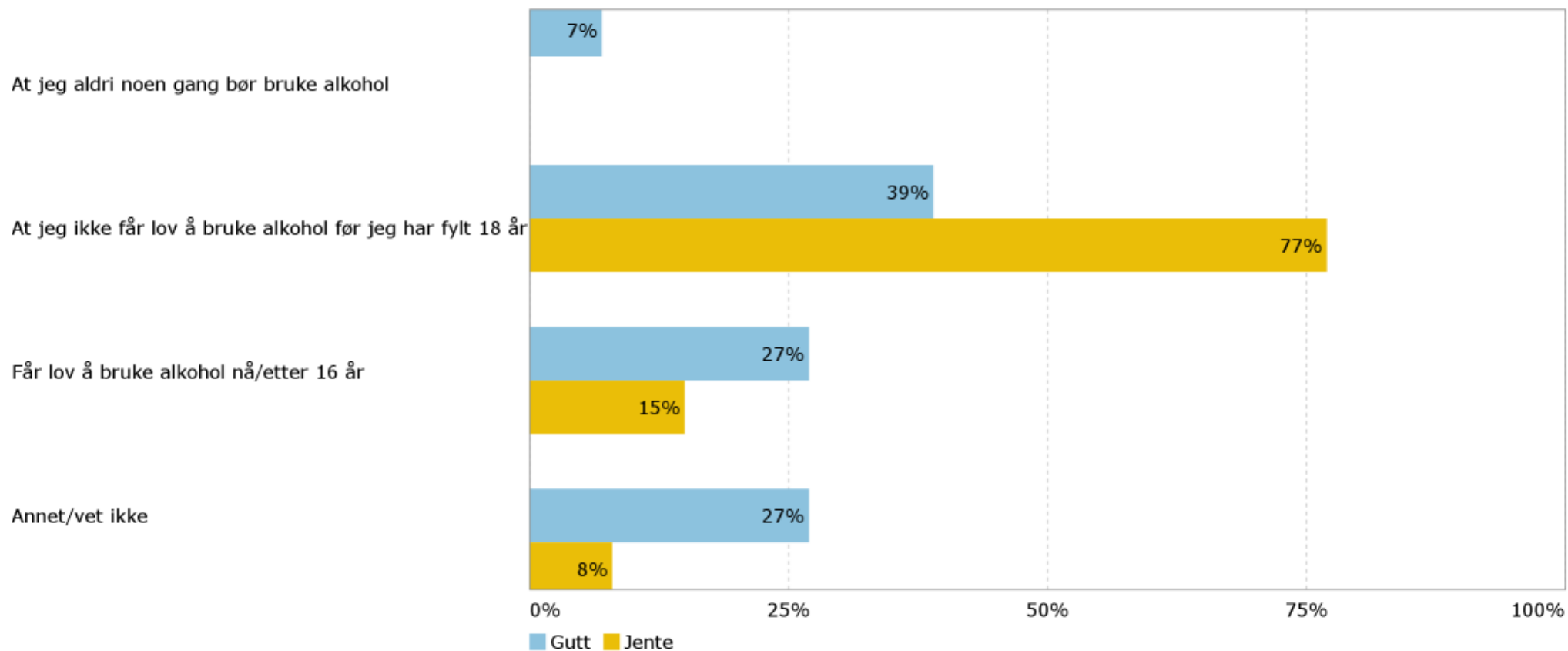
Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med ulike sider ved livet ditt? (Prosentandel som har svart 'litt fornøyd' eller 'svært fornøyd')

A6. Alkoholbruk

Hvilke regler har dere hjemme om ditt forhold til alkohol?

Antall svar 67

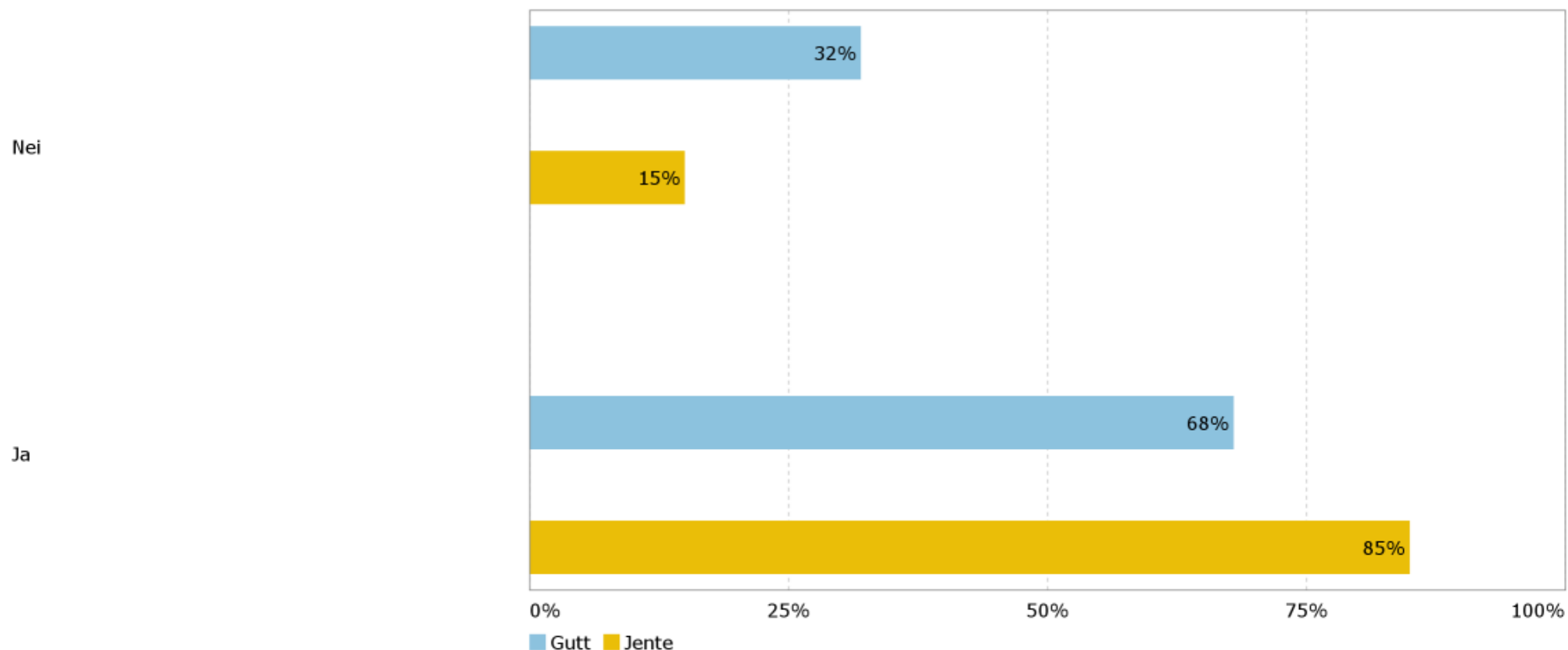

A8. Alkoholbruk

Har du noen gang drukket så mye som en alkoholenhet, eller en drink? Det vil si en flaske pils (0,33 l), en flaske rusbrus/sider, et glass vin eller en drink (brennevin).

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

Antall svar 48

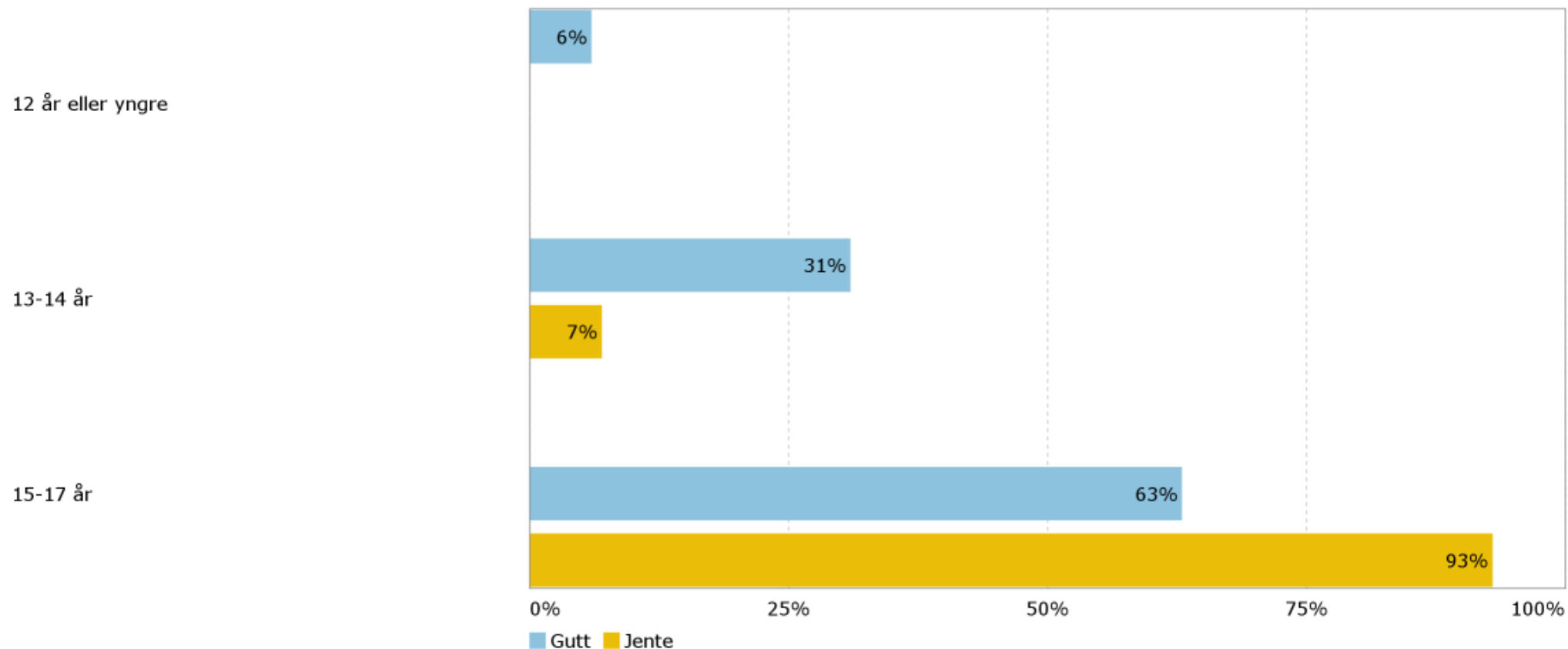

A8. Alkoholbruk

Hvor gammel var du første gang du drakk minst én enhet alkohol?

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

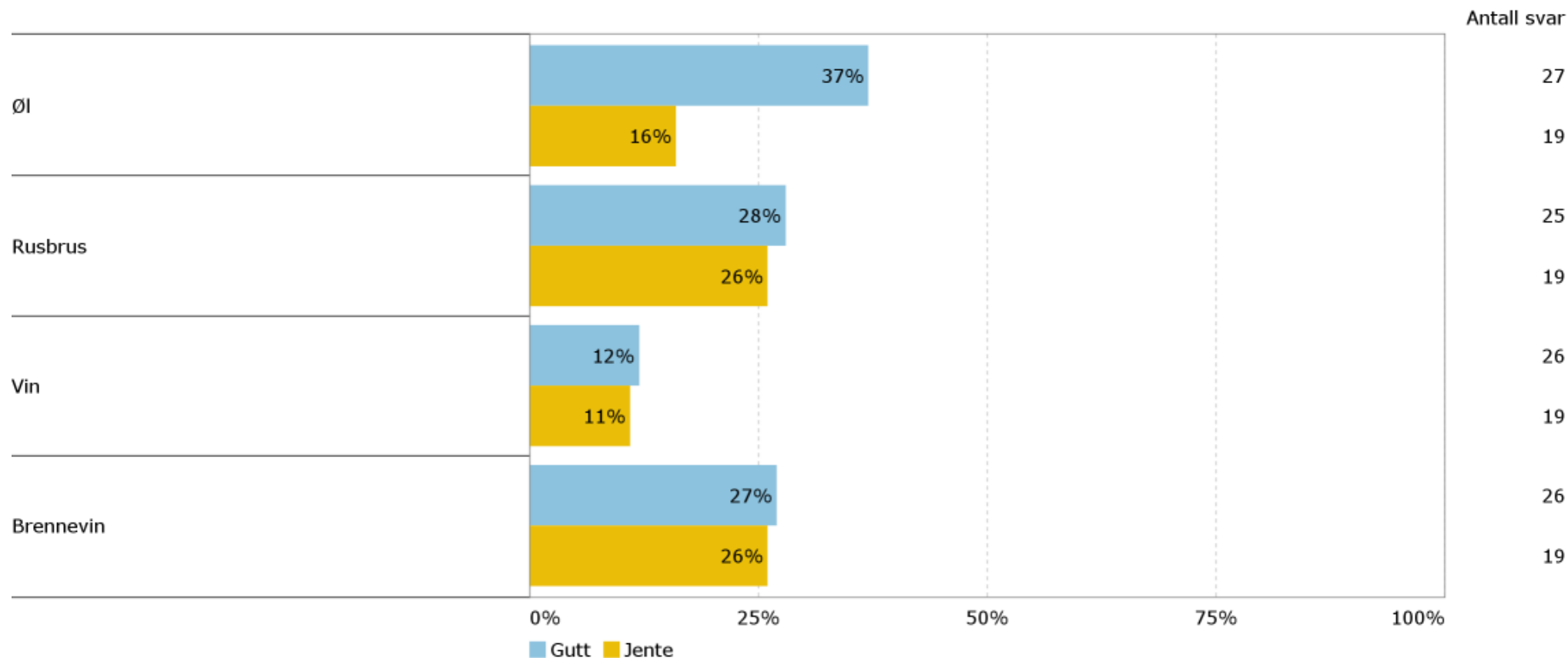
Antall svar 31

A9. Alkoholbruk

Hvor ofte drikker du noe av det følgende? (Prosentandel som har svart 'minst månedlig')

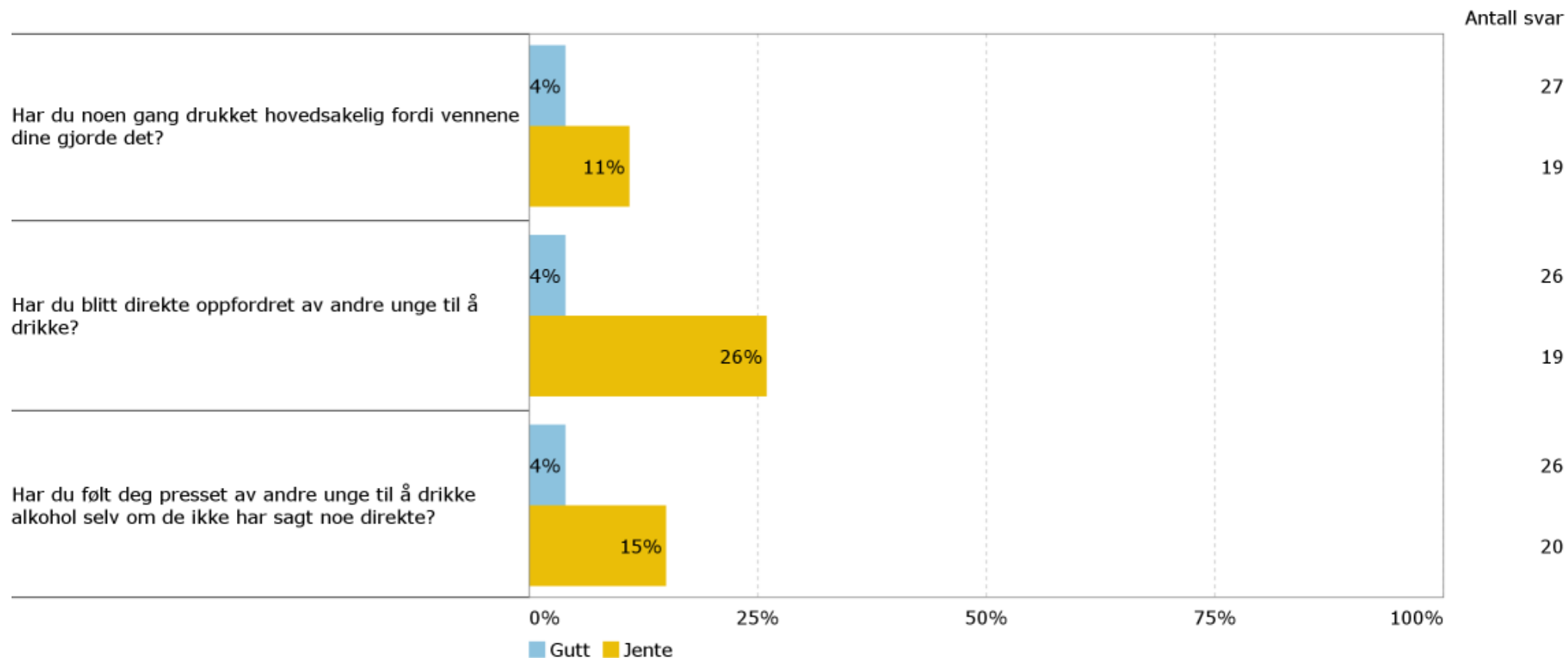
Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

A9. Alkoholbruk

(Prosentandel som har svart 'ofte')

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

A10. Hvordan unge skaffer seg alkohol

Hvordan får du tak i alkohol? (Prosentandel som har svart 'ja')

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

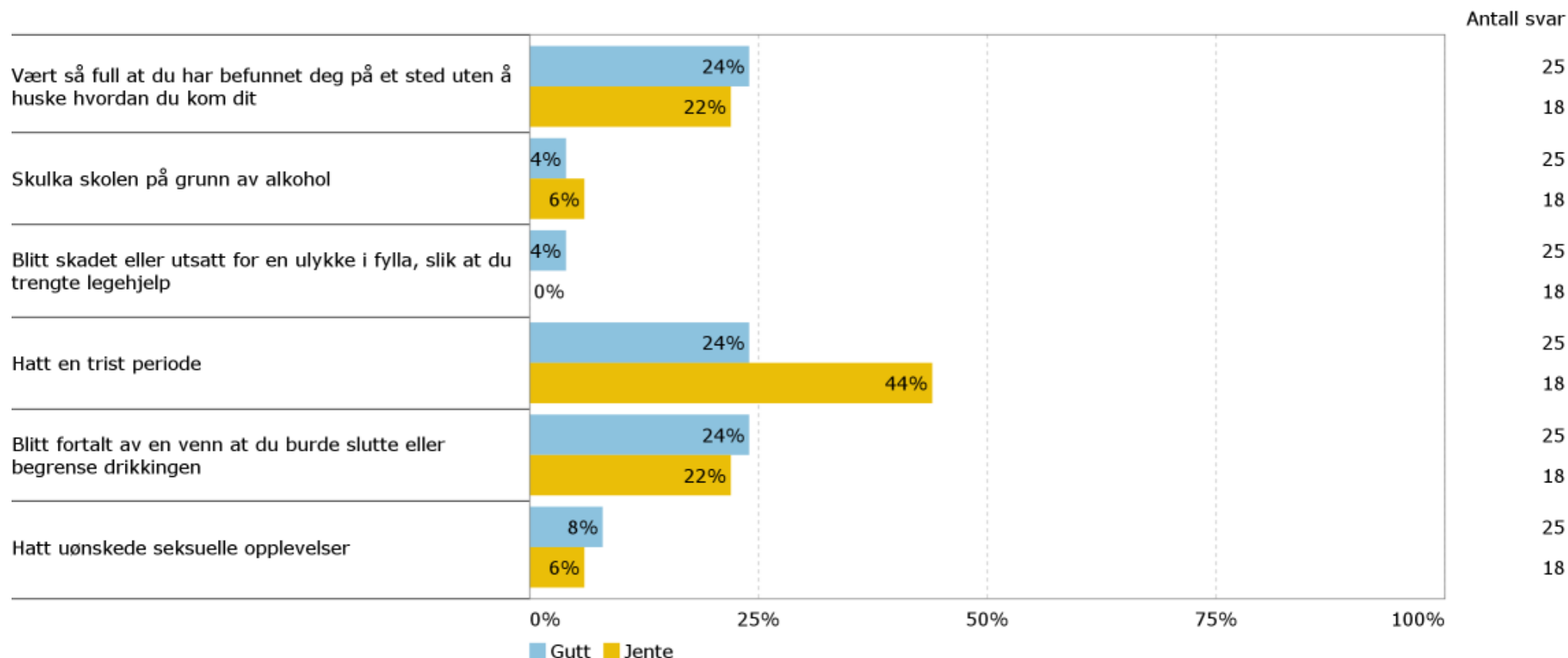
	Gutt	Jente	Antall svar
Kjøper selv i butikk	7	0	46
Kjøper smuglervarer eller hjemmebrent	7	0	46
Får av venner, eller de kjøper for meg	56	89	46
Kjøper på Vinmonopolet	12	6	43
Får av foreldrene	8	5	45
Tar hjemme	16	26	44
Får av andre voksne, eller voksne kjøper for meg	27	11	44
Får tak i alkohol i utlandet	0	0	45
Lager selv	12	0	44
Kjøper på utested	8	5	45

A11-1 Problemer i forbindelse med alkohol

Hvor mange ganger i løpet av siste 12 måneder har du gjort eller opplevd følgende i forbindelse med at du har drukket alkohol?
(Prosentandel som har svart 'minst en gang')

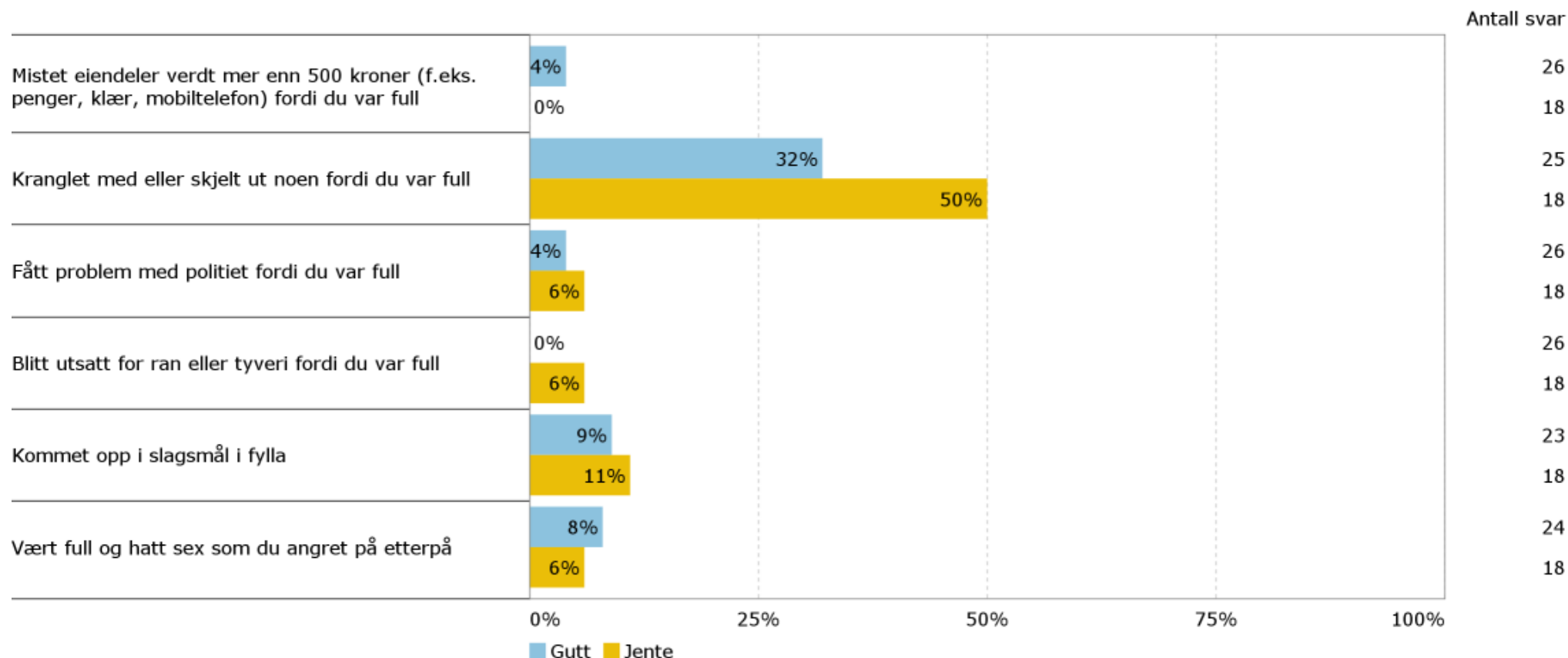
Disse spørsmålene er bare stilt til de som har drukket alkohol i løpet av det siste året.

A11-2 Problemer i forbindelse med alkohol

Hvor mange ganger i løpet av siste 12 måneder har du gjort eller opplevd følgende i forbindelse med at du har drukket alkohol?
(Prosentandel som har svart 'minst en gang')

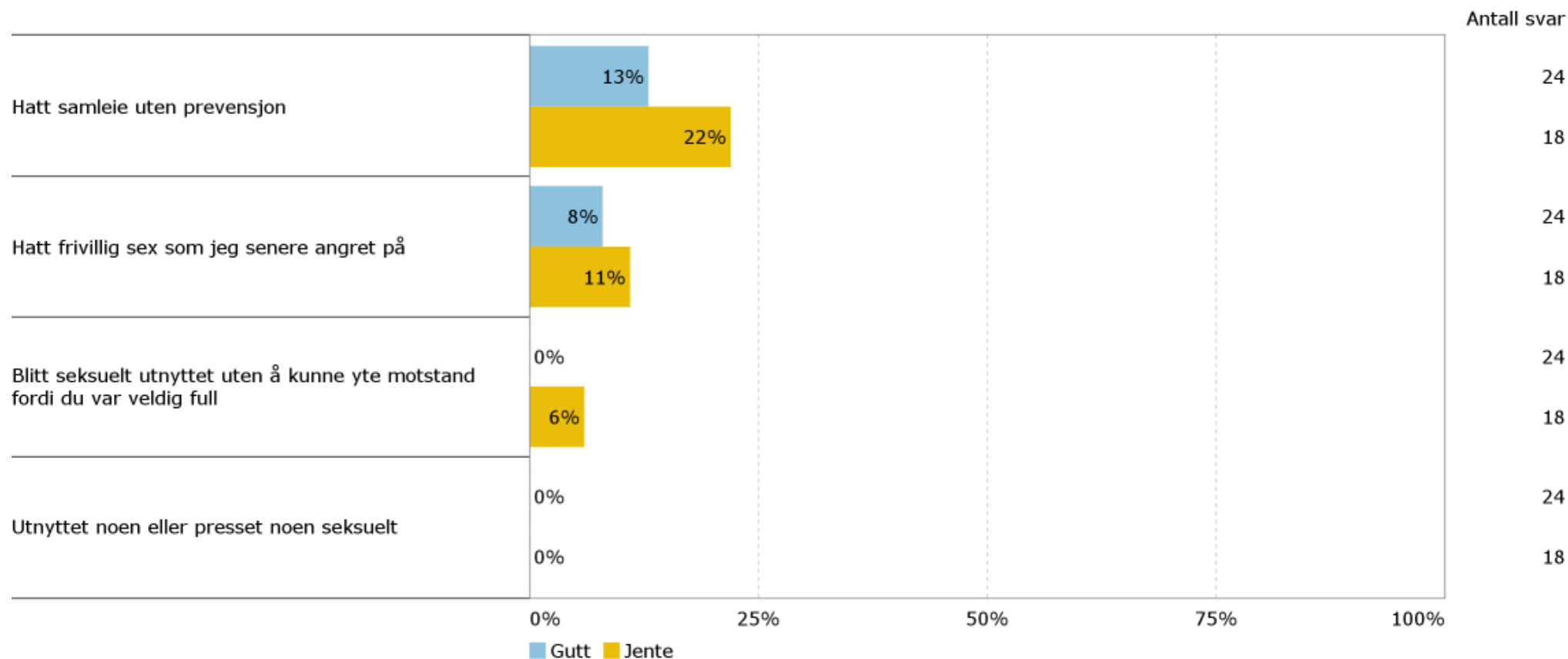
Disse spørsmålene er bare stilt til de som har drukket alkohol i løpet av det siste året.

A11-3 Problemer i forbindelse med alkohol

Hvor mange ganger i løpet av siste 12 måneder har du gjort eller opplevd følgende i forbindelse med at du har drukket alkohol?
(Prosentandel som har svart 'minst en gang')

Disse spørsmålene er bare stilt til de som har drukket alkohol i løpet av det siste året.

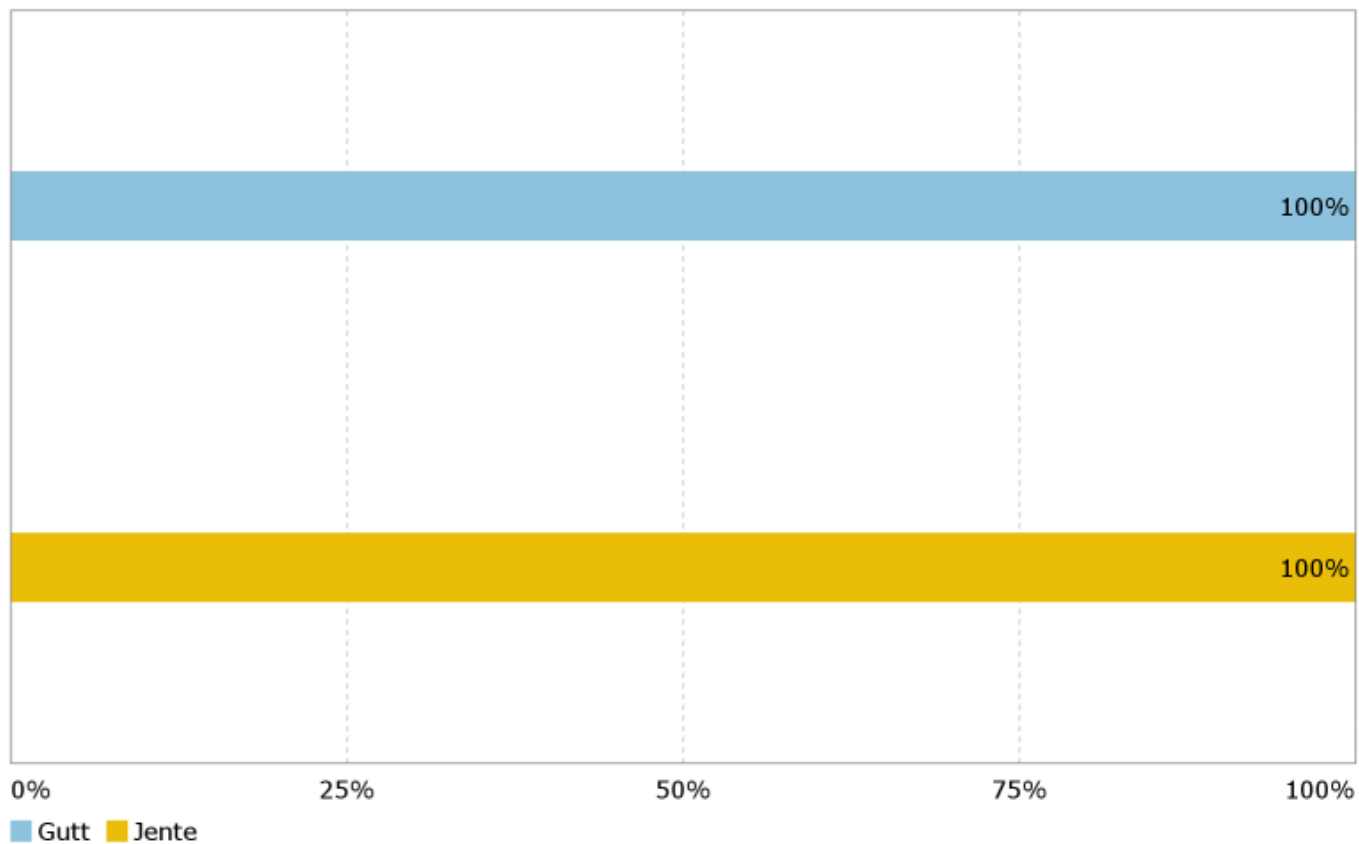

A23. Doping

Har du noen gang brukt dopingmidler (f.eks. anabole steroider, veksthormoner, insulin, testosteron)?

Antall svar 67

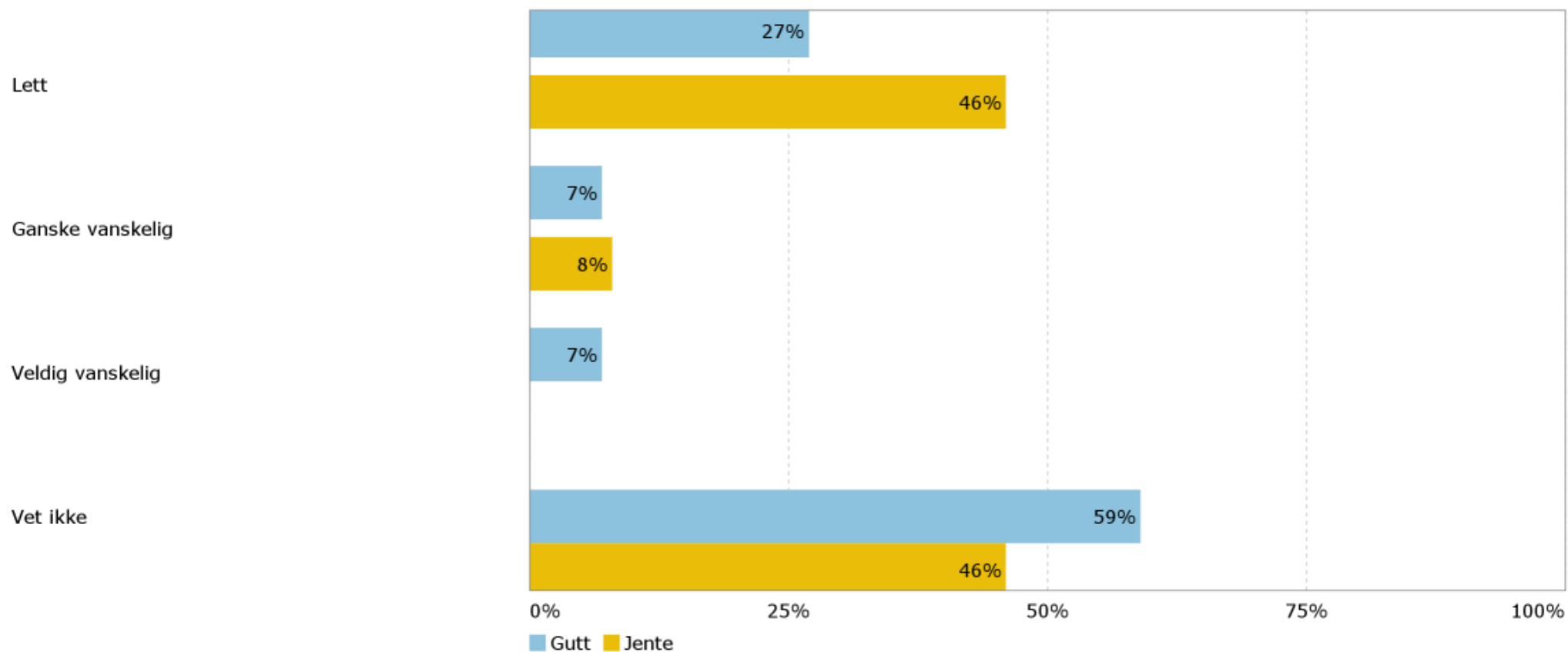
Aldri

A23. Doping

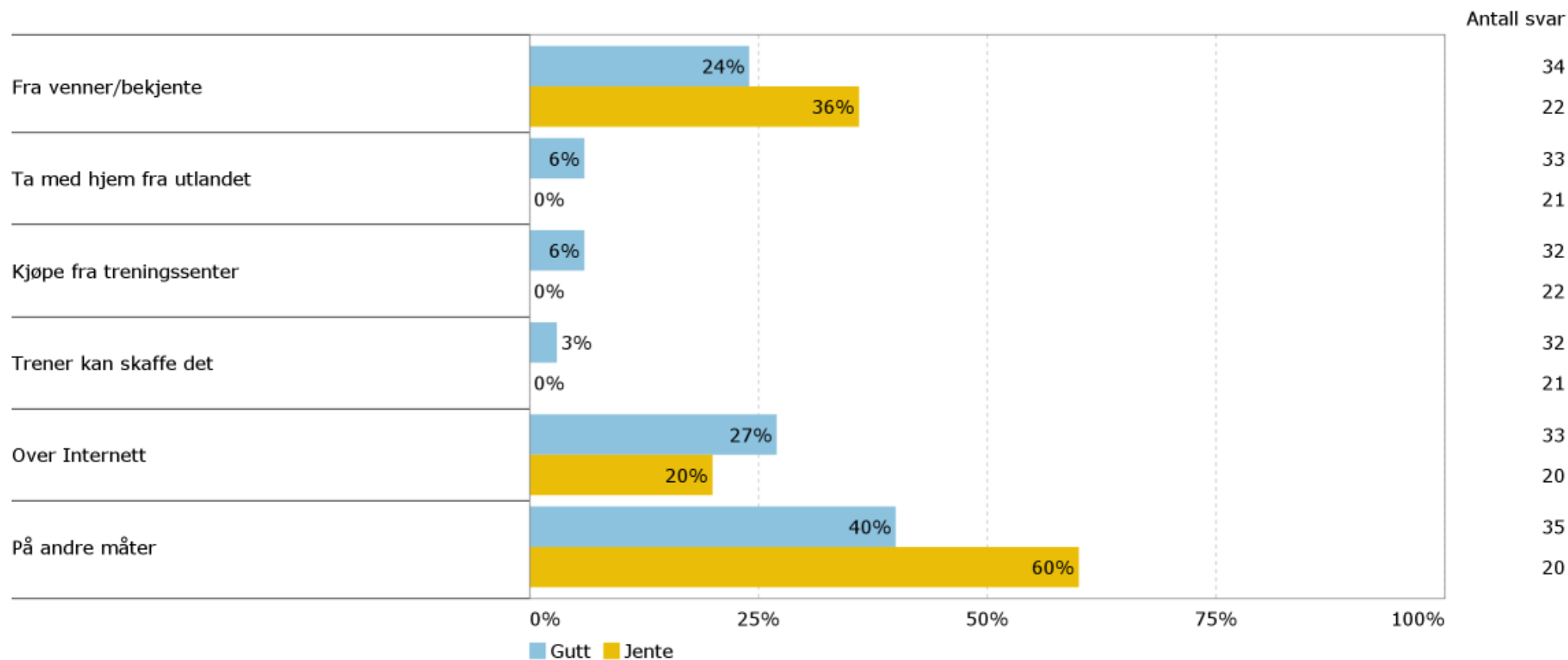
Dersom du ønsket å få tak i dopingmidler, hvor lett kunne du ha skaffet deg det du var på jakt etter?

Antall svar 67

A23. Doping

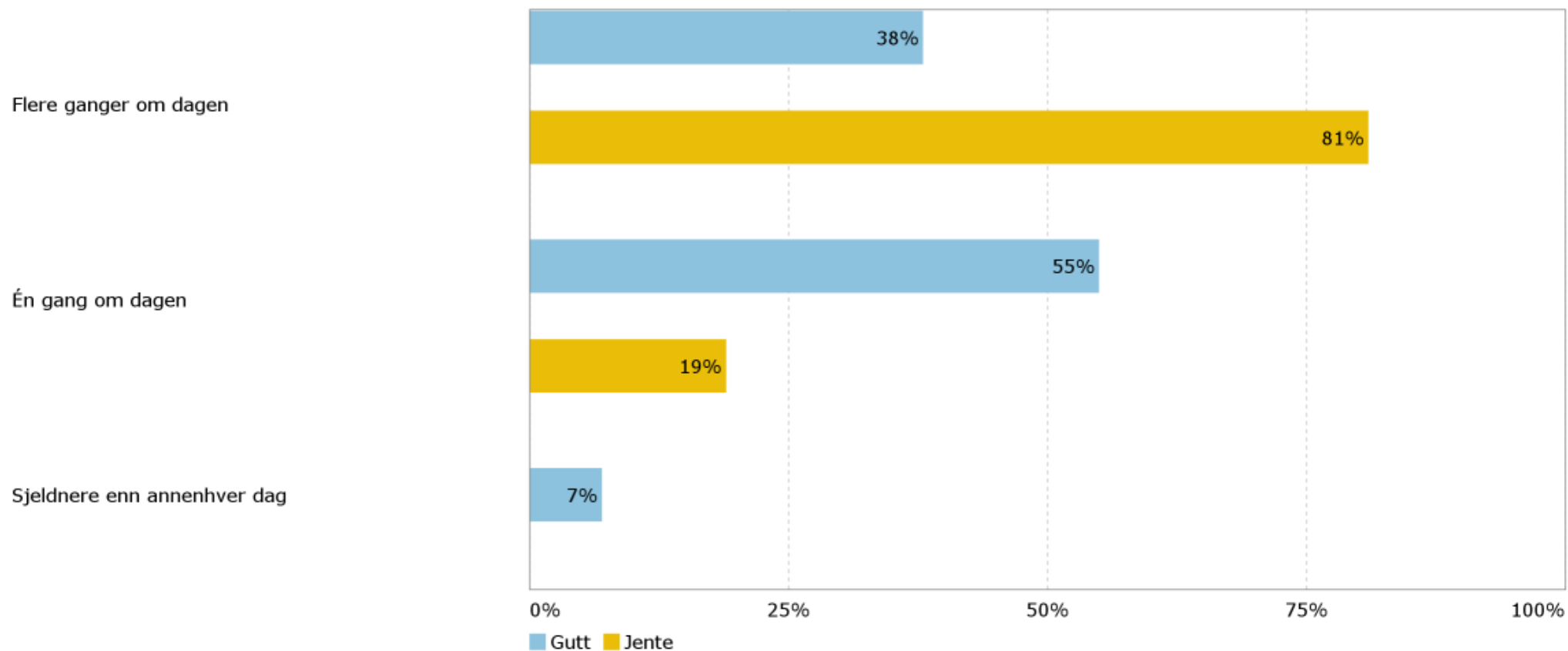
Hvordan kunne du ha skaffet deg dopingmidler dersom du ønsket det? (Prosentandel som har svart 'ja')

B4. Tannpuss

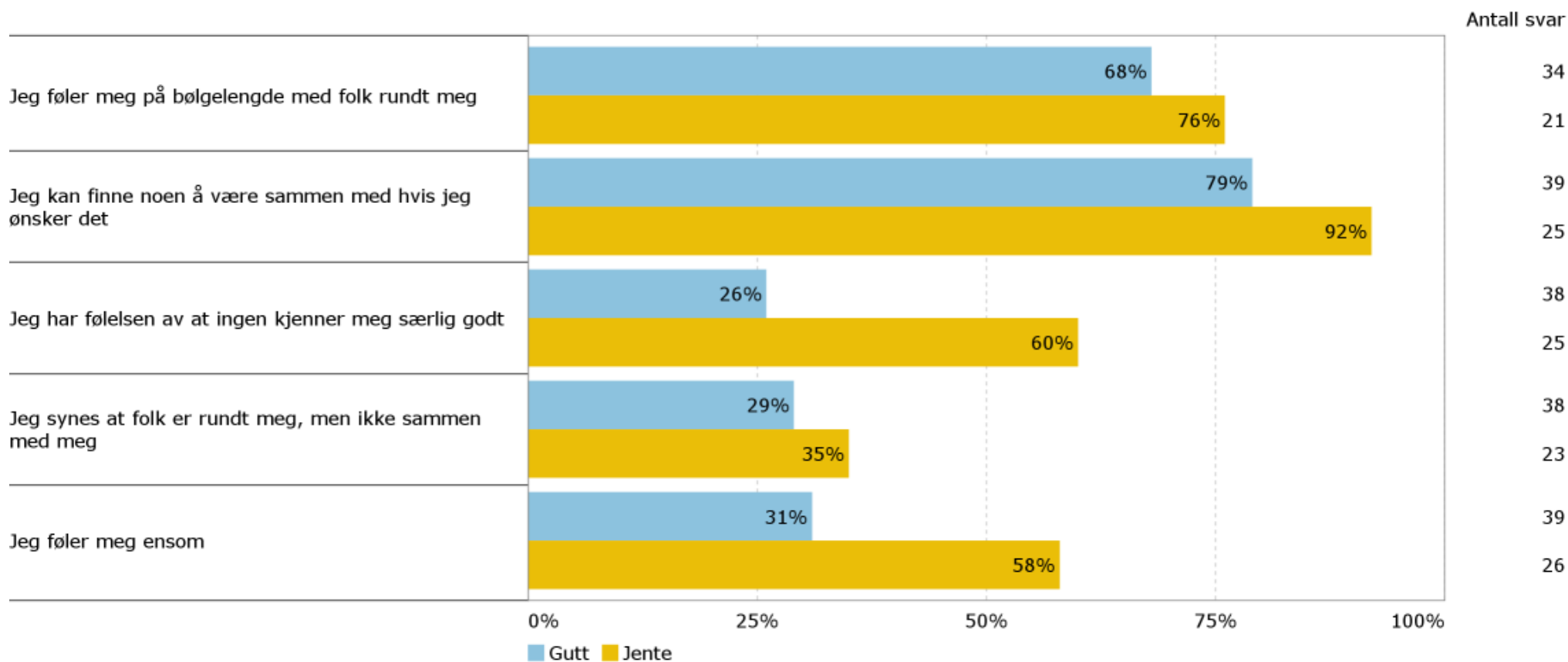
Hvor ofte pusser du tennene?

Antall svar 68

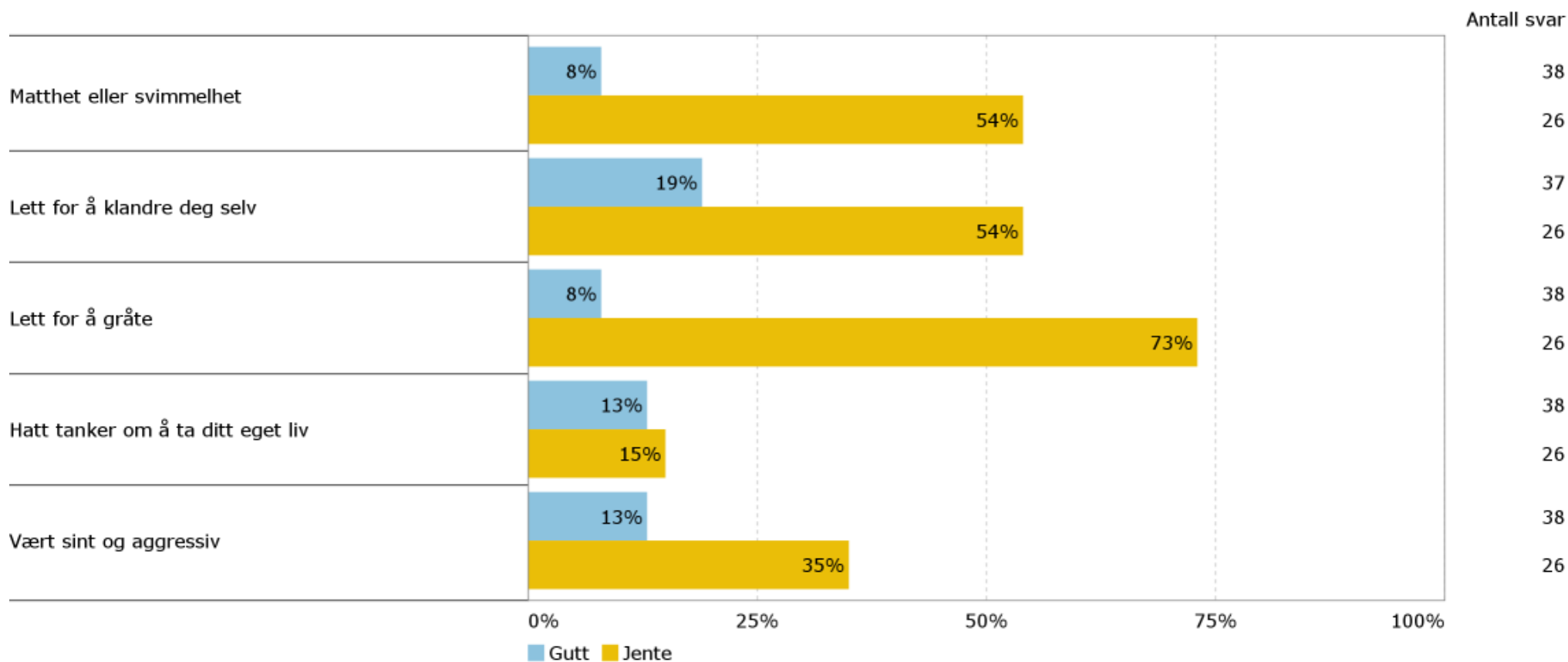
B6. Ensomhet

Her er noen beskrivelser av ulike følelser folk kan ha. Kryss av for hvordan du selv føler deg. (Prosentandel som har svart 'av og til' eller 'ofte')

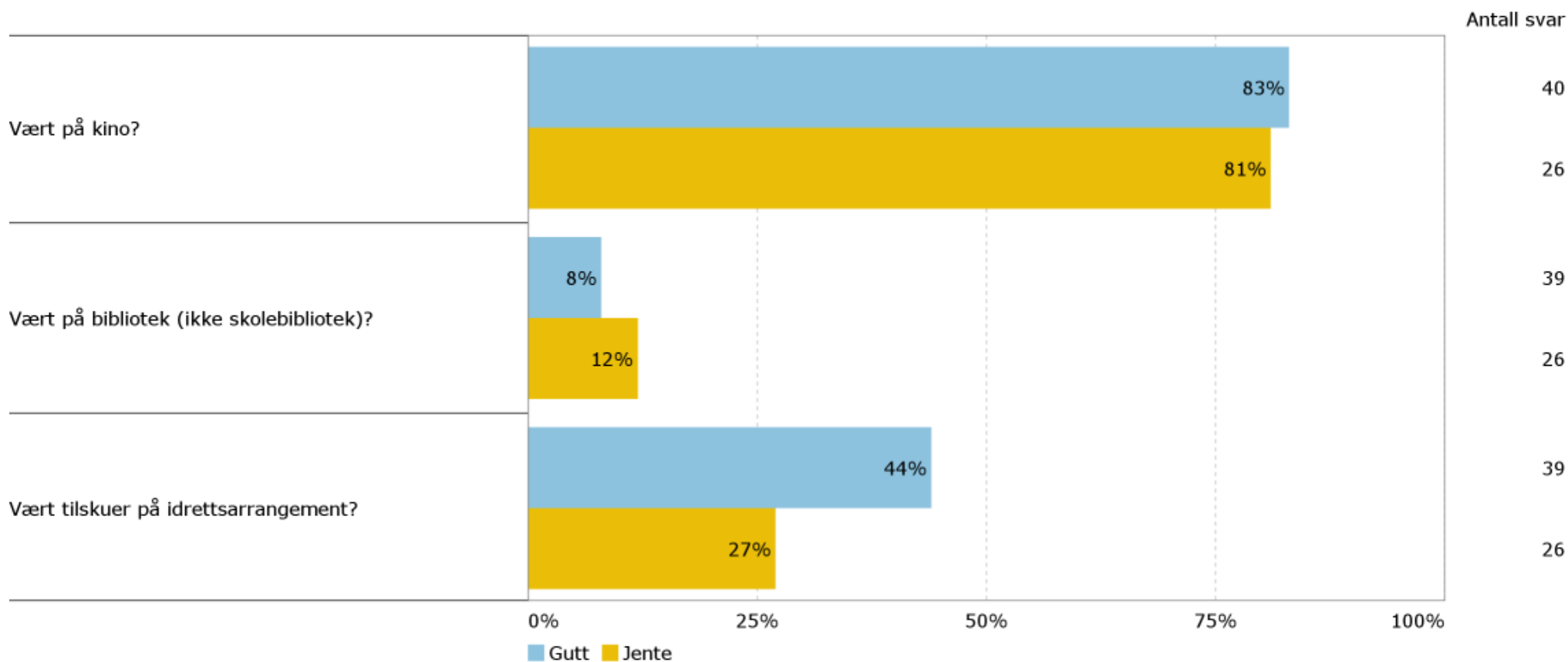
B9. Psykiske plager

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'veldig mye plaget' eller 'ganske mye plaget')

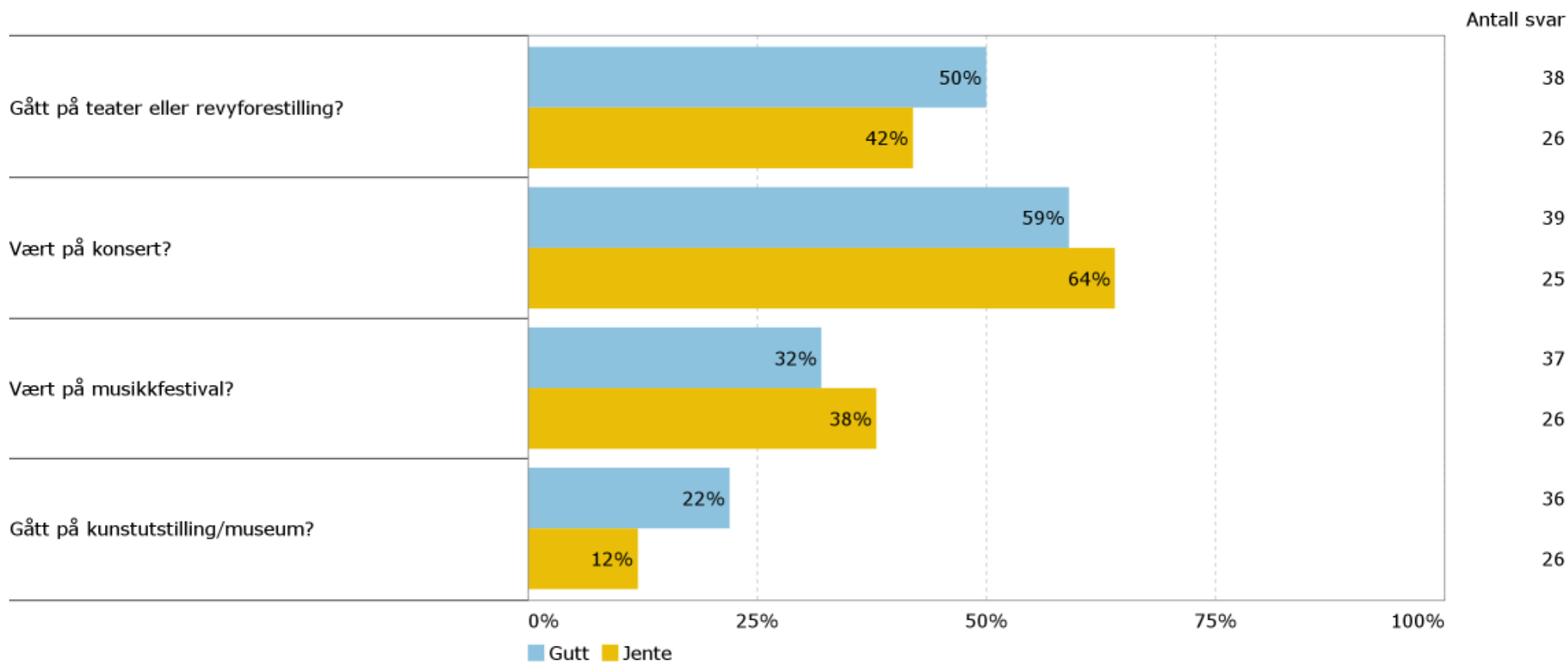
E2. Bruk av kulturtilbud

Hvor ofte har du gjort følgende ting i løpet av den siste måneden (de siste 30 dagene)? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

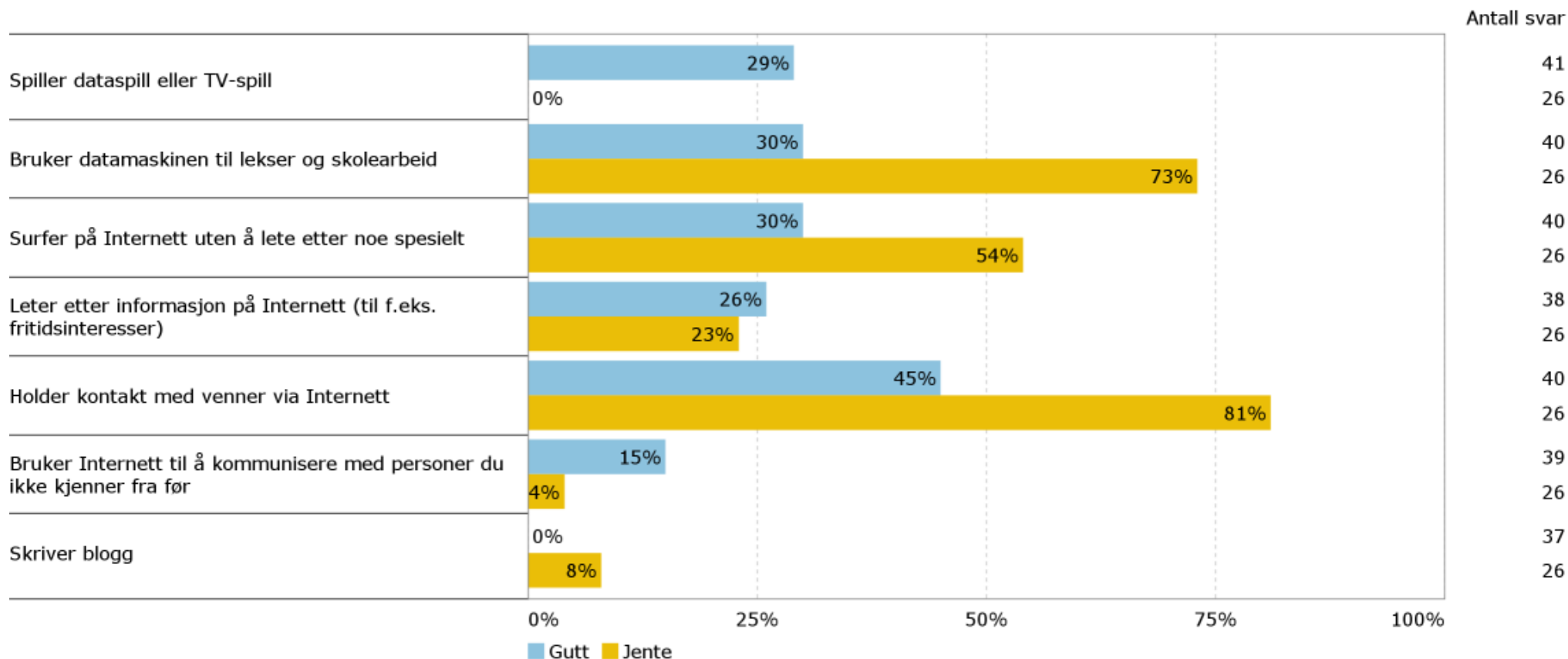
E2. Bruk av kulturtilbud

Hvor ofte har du gjort følgende ting i løpet av det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

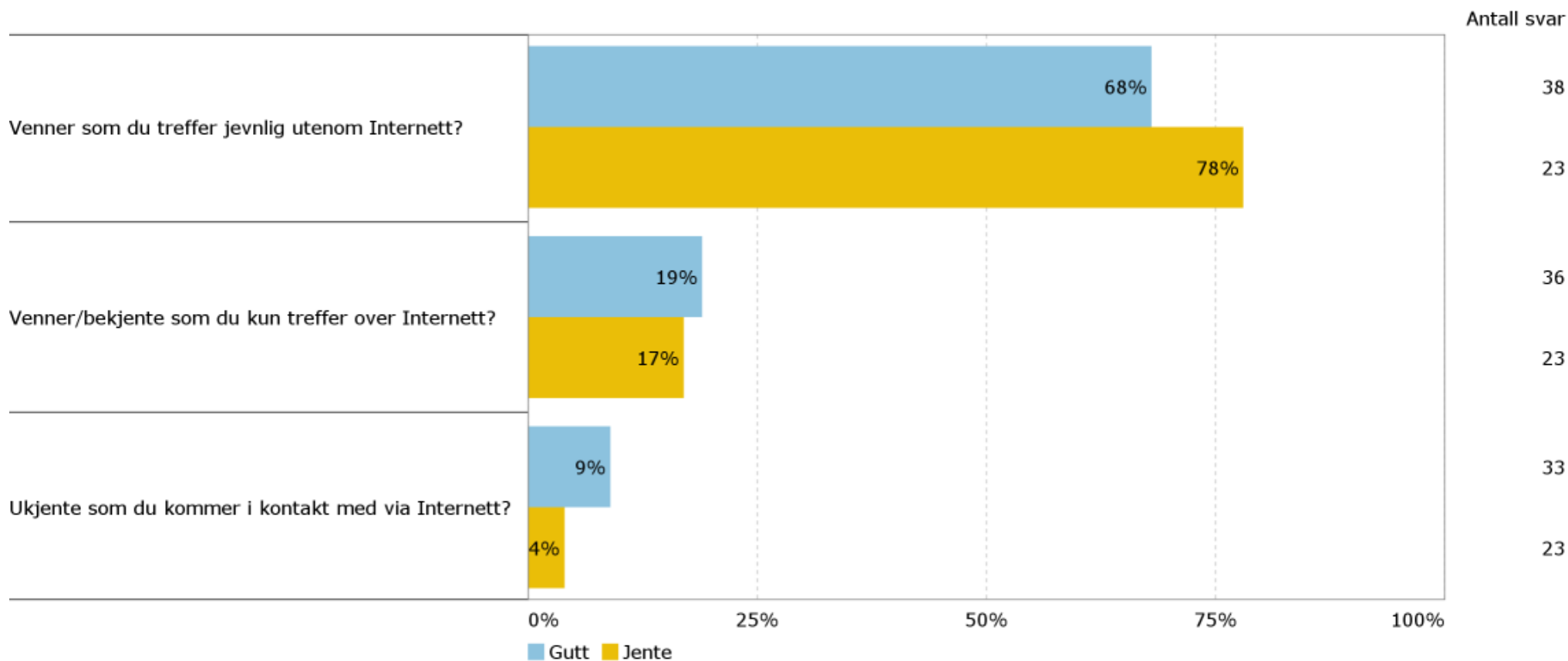
E3. Databruk

Hvor ofte gjør du noen av disse aktivitetene? (Prosentandel som har svart 'daglig')

E6. Nettkontakter

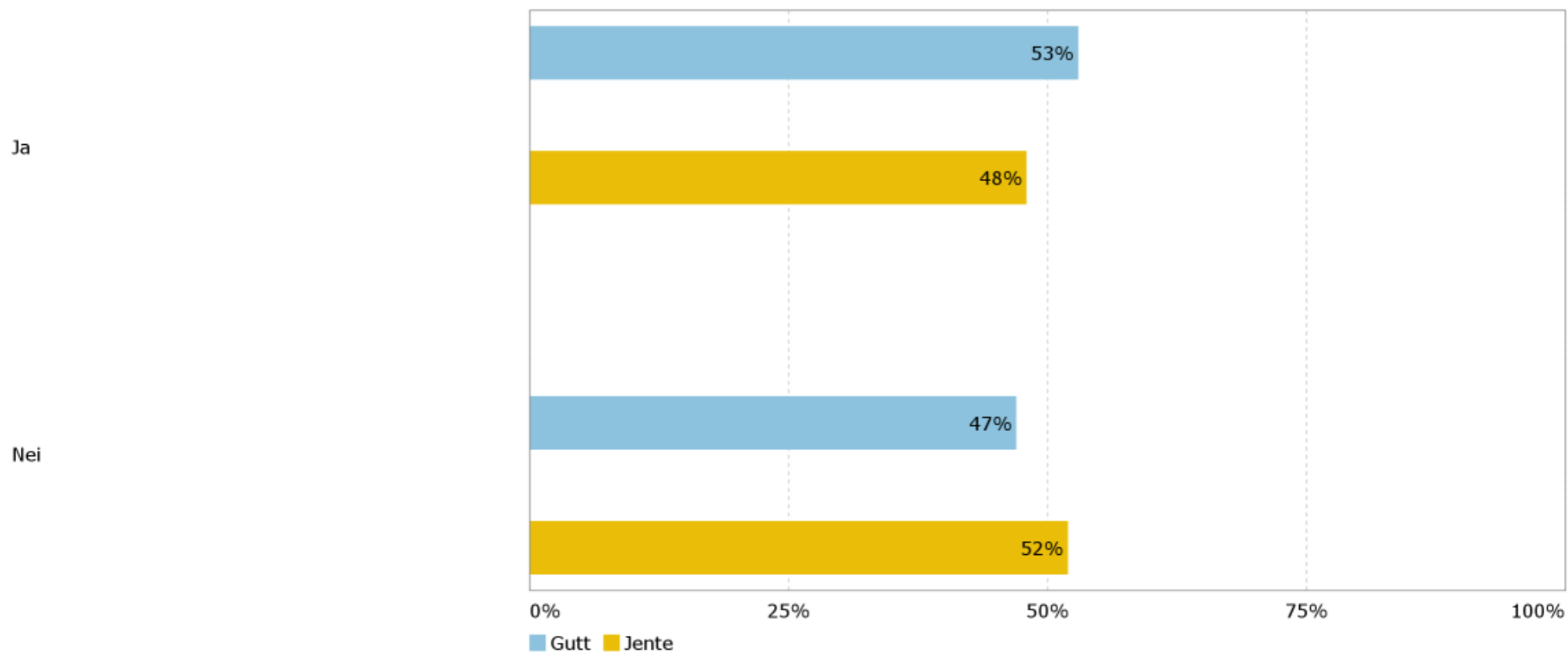
Personene du har kontakt med via Internett, er det ... (Prosentandel som har svart 'ofte' eller 'alltid')

E6. Nettkontakter

Har du møtt noen ansikt til ansikt som du først fikk kontakt med på Internett?

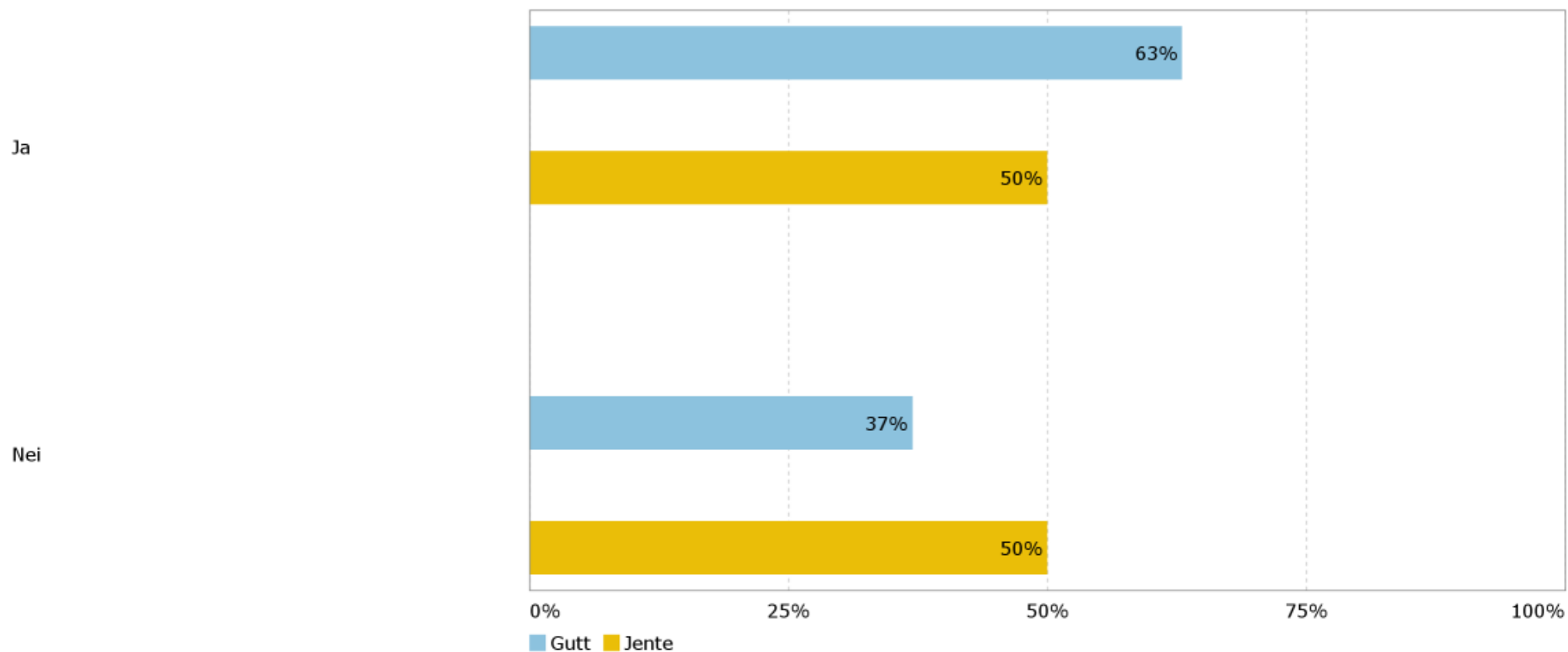
Antall svar 59

E11. Trening

Driver du med noen form for trening?

Antall svar 67

E11. Trening

Hvorfor trener du ikke? (Prosentandel som har svart 'svært viktig')

Spørsmålet er bare stilt til de som har svart at de ikke trener.

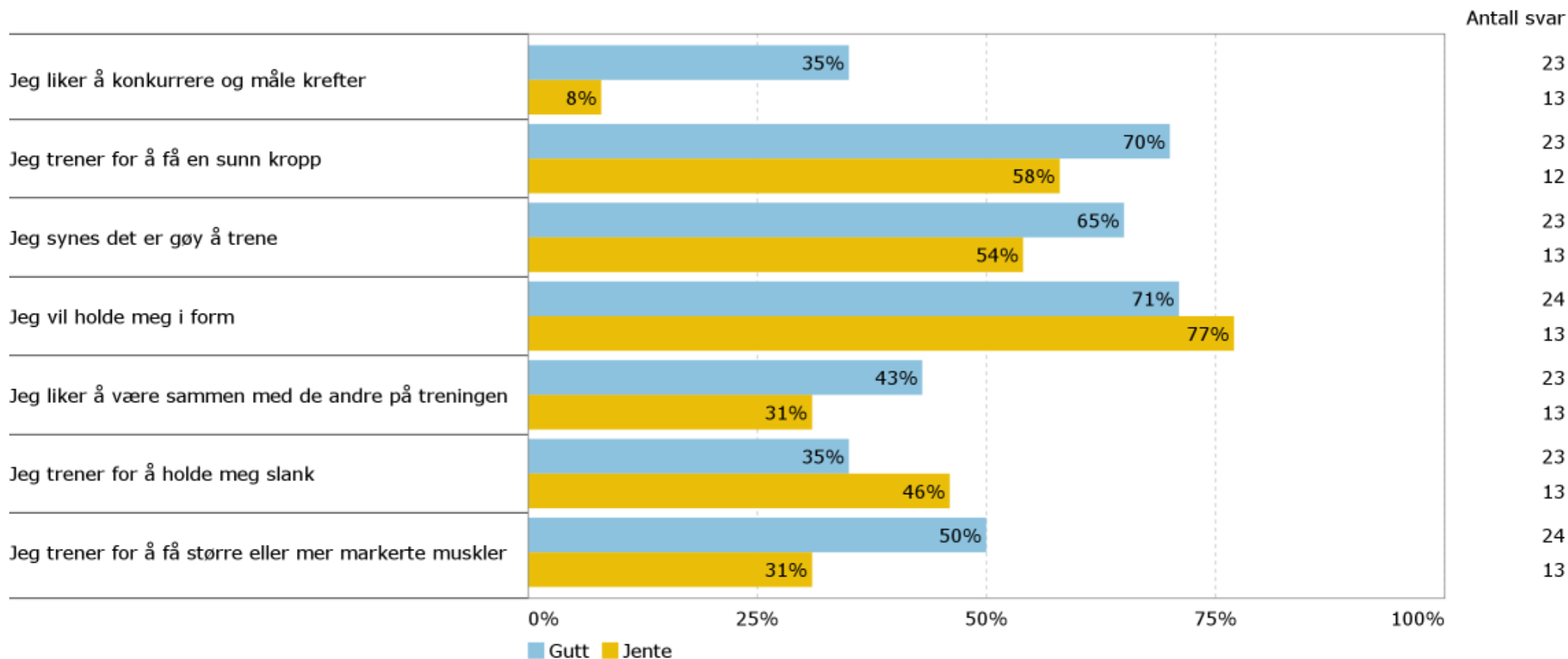
	Gutt	Jente	Antall svar
Jeg har andre interesser	8	27	23
Jeg har ikke tid	25	55	23
Jeg skulle gjerne trene, men kommer aldri i gang	46	55	24
Det er for dyrt å trene	8	17	24
Jeg har ikke funnet noen treningsform som passer for meg	25	17	24
Jeg får mosjon på andre måter (går, sykler og lignende)	8	10	22
Jeg er i for dårlig form	17	8	24
Foreldrene mine vil ikke at jeg skal bruke tid på trening	0	0	23
Jeg er ikke flink i sport/idrett	25	9	23
Jeg synes ikke det er noe gøy å trene	8	42	24
Jeg har en fysisk skade som gjør det vanskelig for meg å trene	8	9	23

E11. Trening

Hvorfor trener du? (Prosentandel som har svart 'svært viktig')

Spørsmålet er bare stilt til ungdommer som har svart at de trener.

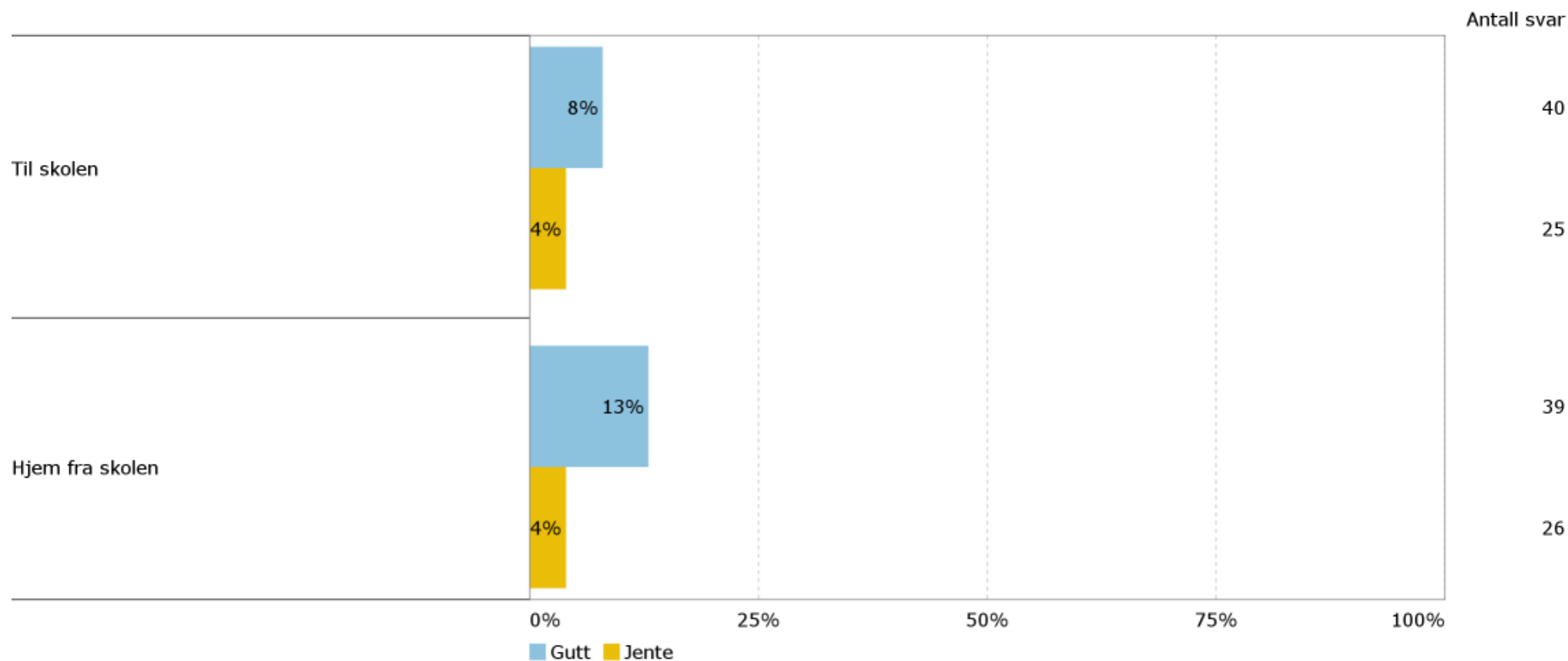
E14. Friluftsliv

Hvor ofte pleier du å gjøre følgende ting? Tenk på den tida på året da det er sesong for de ulike aktivitetene. (Prosentandel som har svart 'minst ukentlig')

	Gutt	Jente	Antall svar
Går på skitur i fjell, skog og mark	19	4	62
Går på fottur i fjell, skog og mark	27	8	63
Står på rullebrett	6	0	61
Kjører snøbrett, slalåm eller lignende	11	4	61
Drar på fisketur	22	0	62
Overnatter i telt ute i naturen (ikke campingplass)	9	0	61
Driver med bading/svømming	17	0	62
Padler kano eller kajakk	6	0	60
Driver med klatring	6	0	60
Gå på jakt	3	0	62

G9. Skoleveien

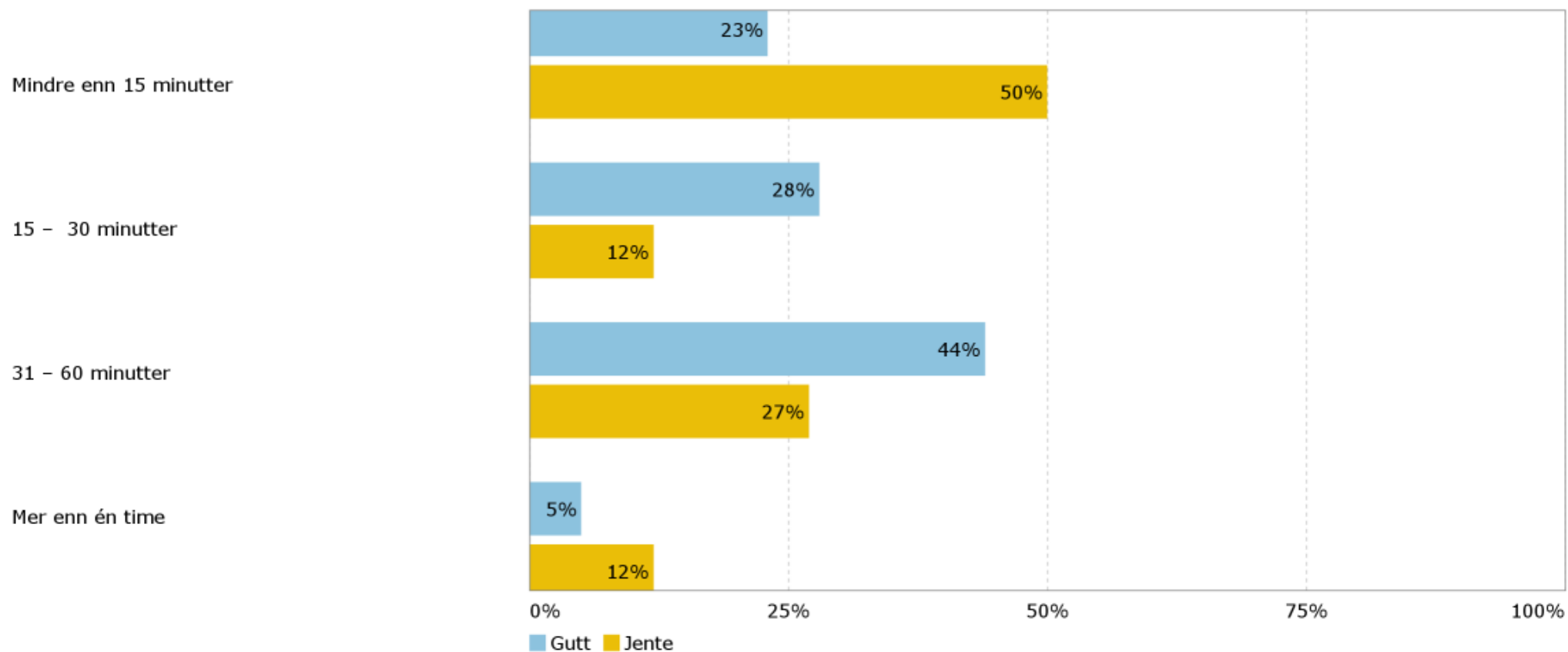
Hvordan kommer du deg som regel til skolen og hjem fra skolen? (Prosentandel som har svart 'sykler' eller 'går')

G9. Skoleveien

Hvor lang tid bruker du som regel på skoleveien (én vei)?

Antall svar 65

Ungdata-undersøkelsen 2017 i Herøy i Møre og Romsdal

FAKTA OM UNDERSØKELSEN:

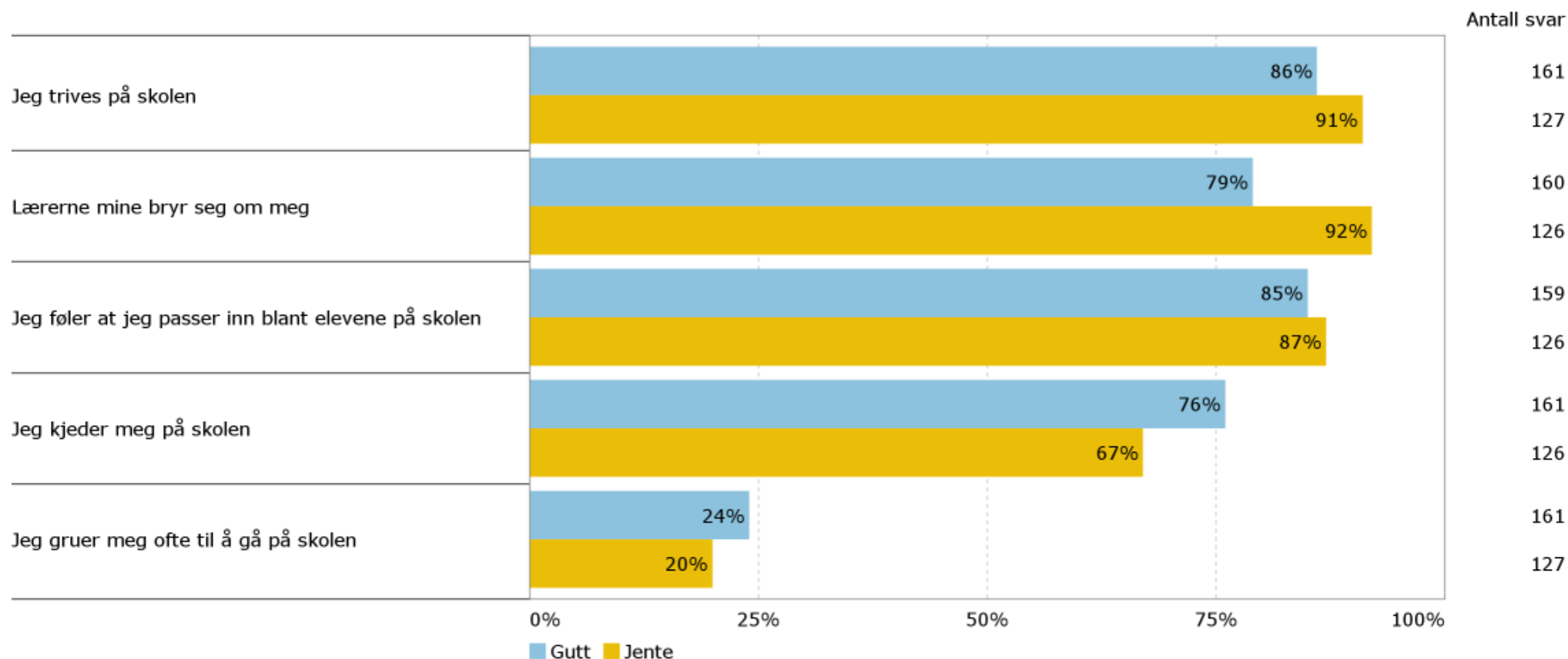
Tidspunkt: Uke 13-14

Klassetrinn: 8. trinn, 9. trinn, 10. trinn

Antall: 359

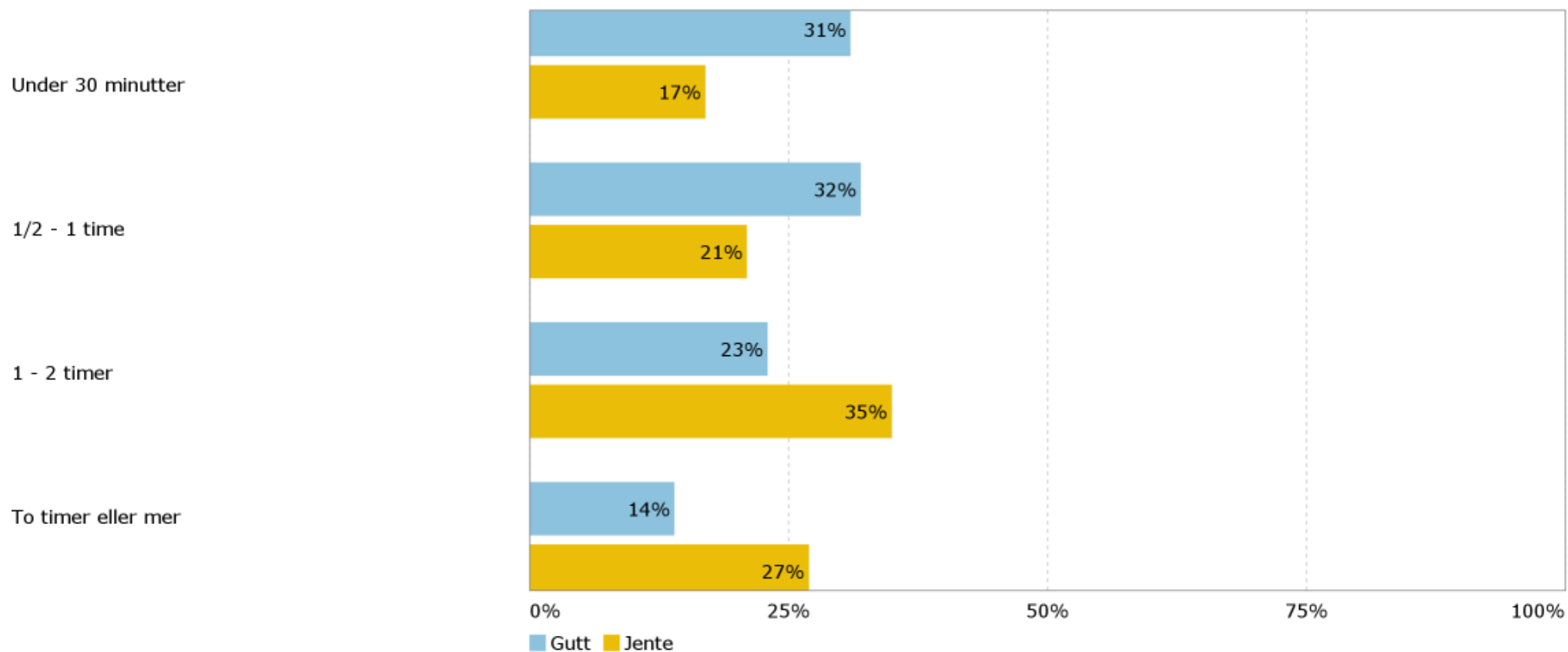
Svarprosent: 89%

Er du enig eller uenig i følgende utsagn om hvordan du har det på skolen? (Prosentandel som har svart 'helt enig' eller 'litt enig')

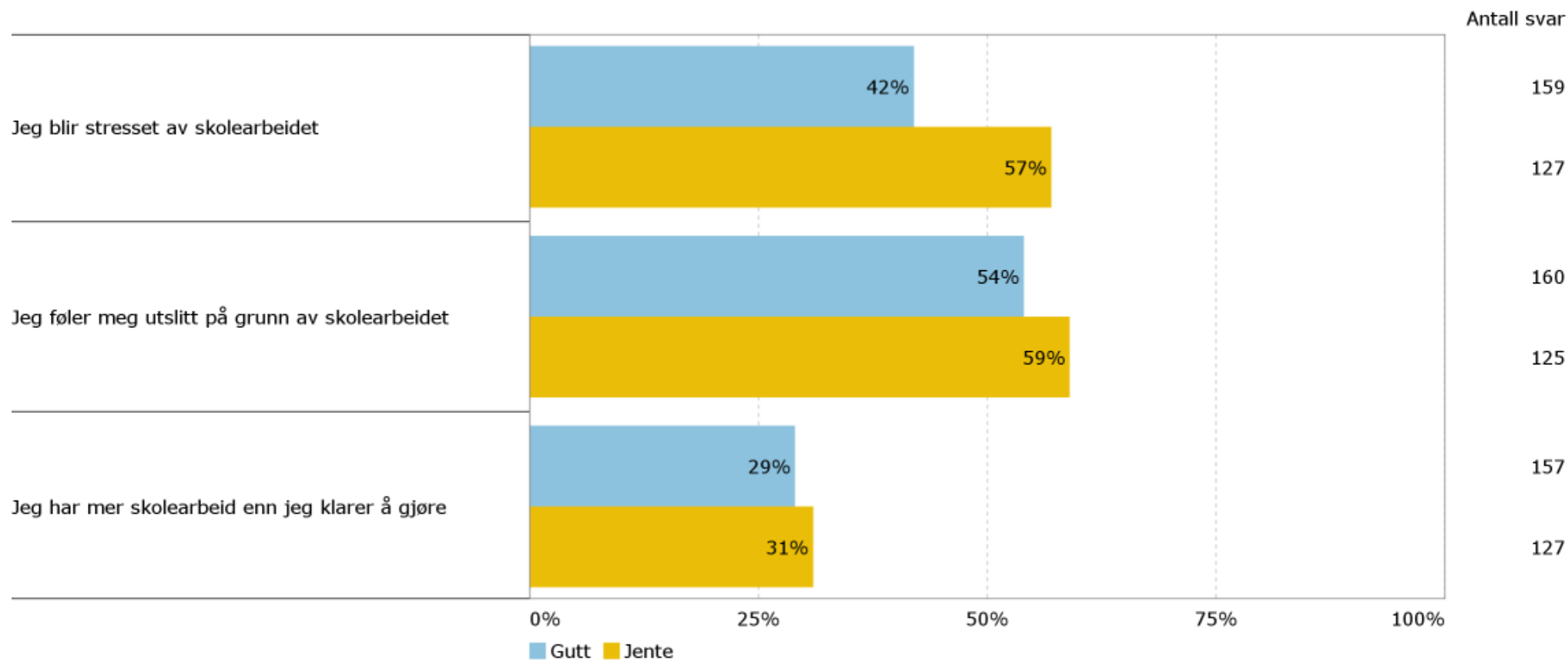
Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletida)?

Antall svar 287

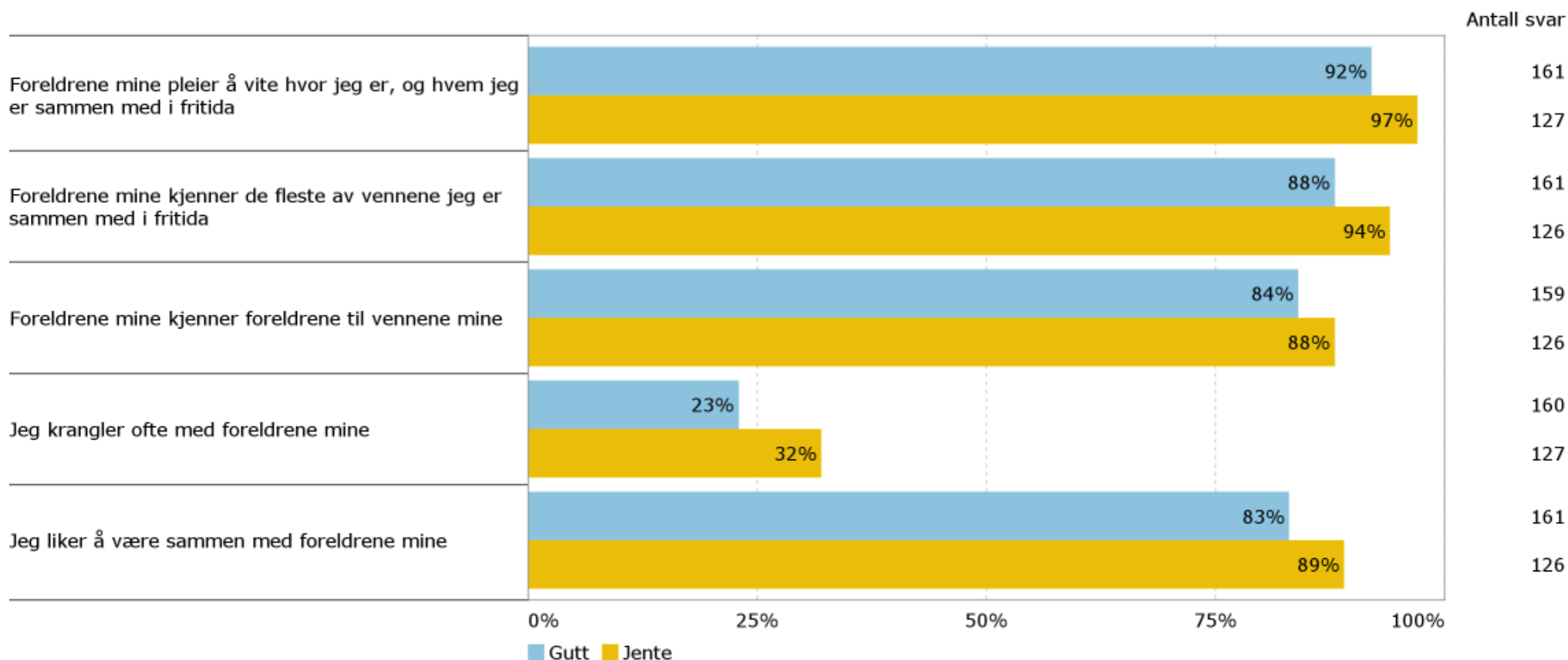
Skolestress

Hvor ofte har du hatt det slik de siste månedene? (Prosentandel som har svart 'ofte' eller 'svært ofte')

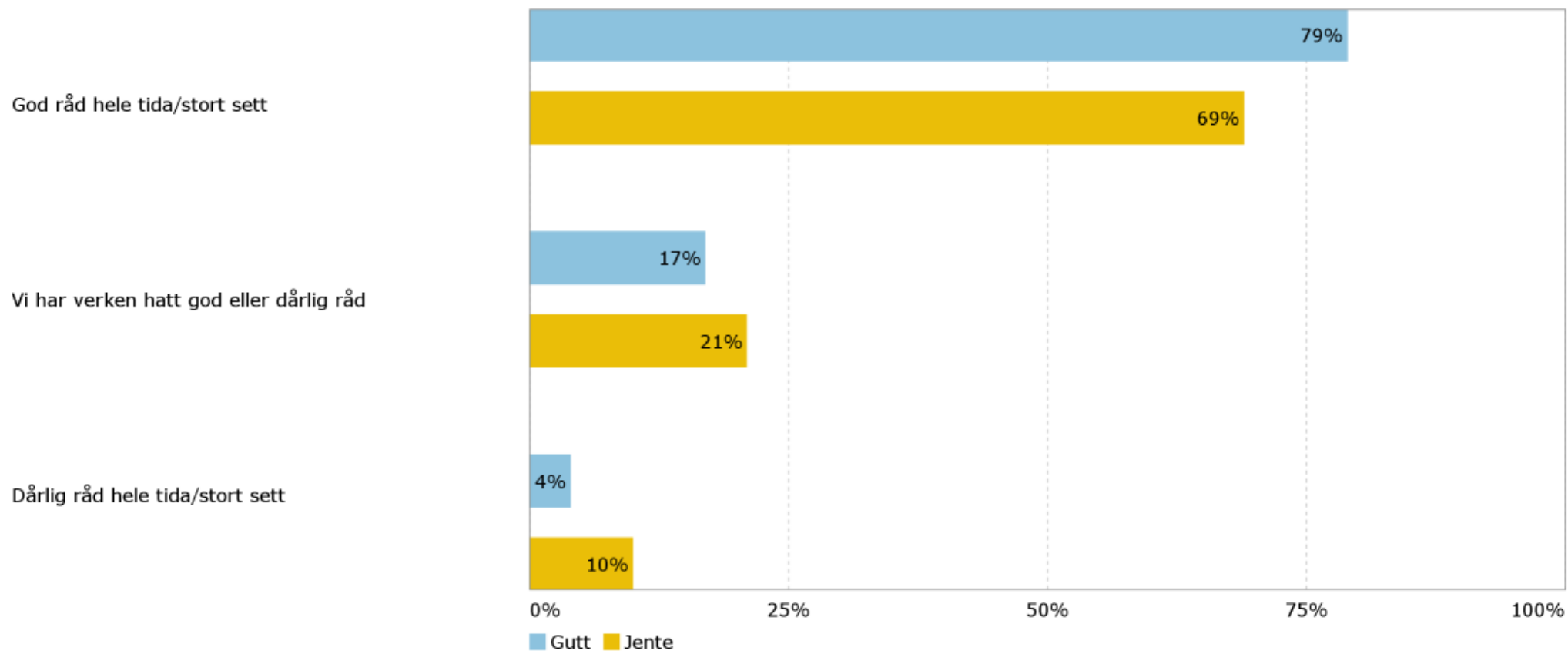
Foreldre

Her kommer noen utsagn om hvordan du vil beskrive forholdet ditt til foreldrene dine (Prosentandel som har svart 'passer svært godt' eller 'passer ganske godt')

Har familien din hatt god eller dårlig råd/økonomi de siste to årene?

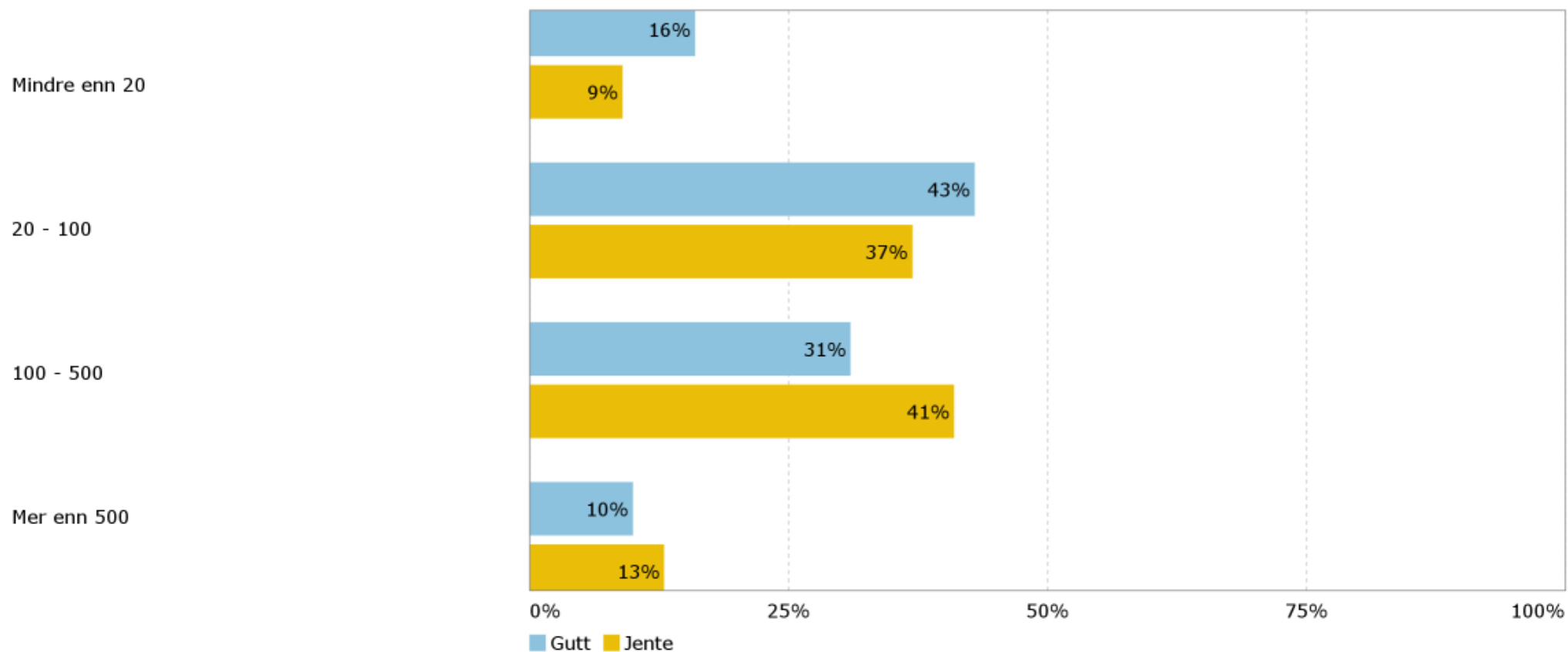
Antall svar 281

Bøker i hjemmet

Hvor mange bøker tror du det er hjemme hos dere?

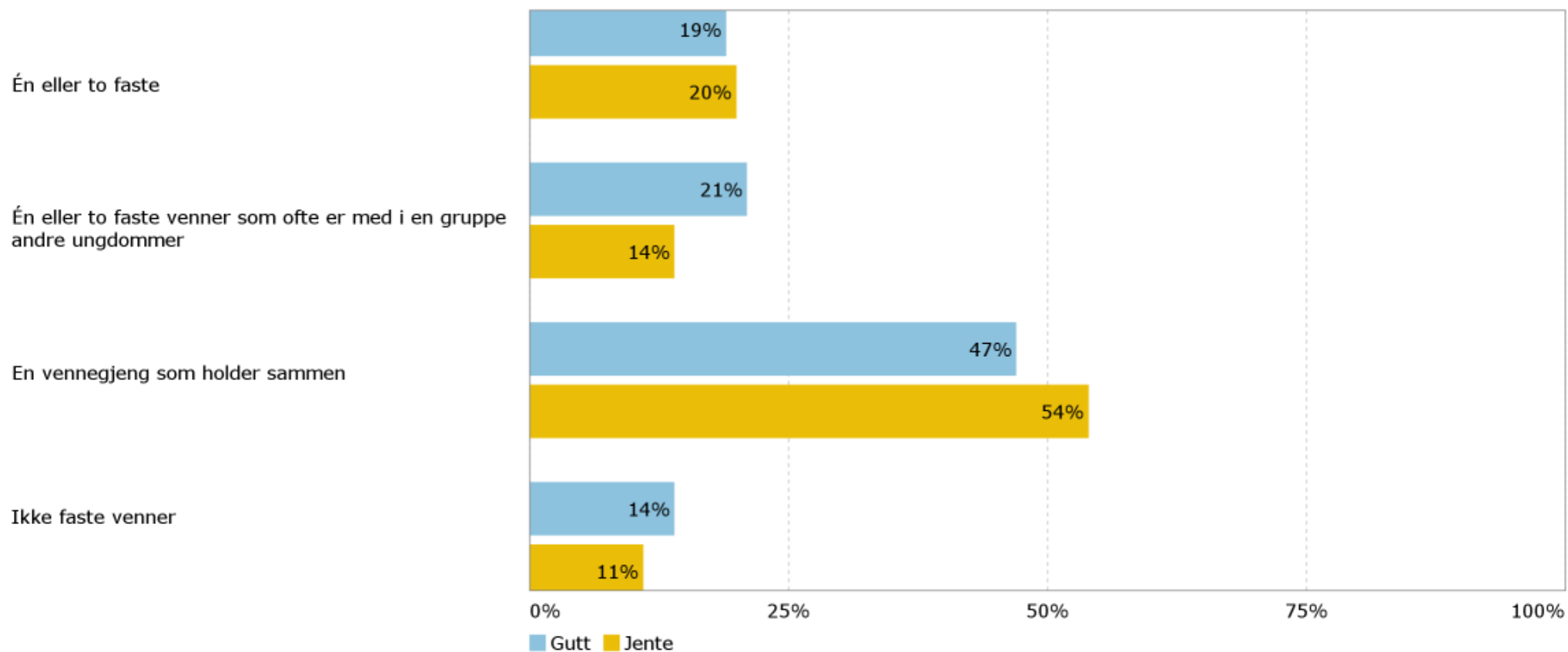
Antall svar 285

Venner

Når du er sammen med venner/kamerater, er du da som oftest sammen med ...

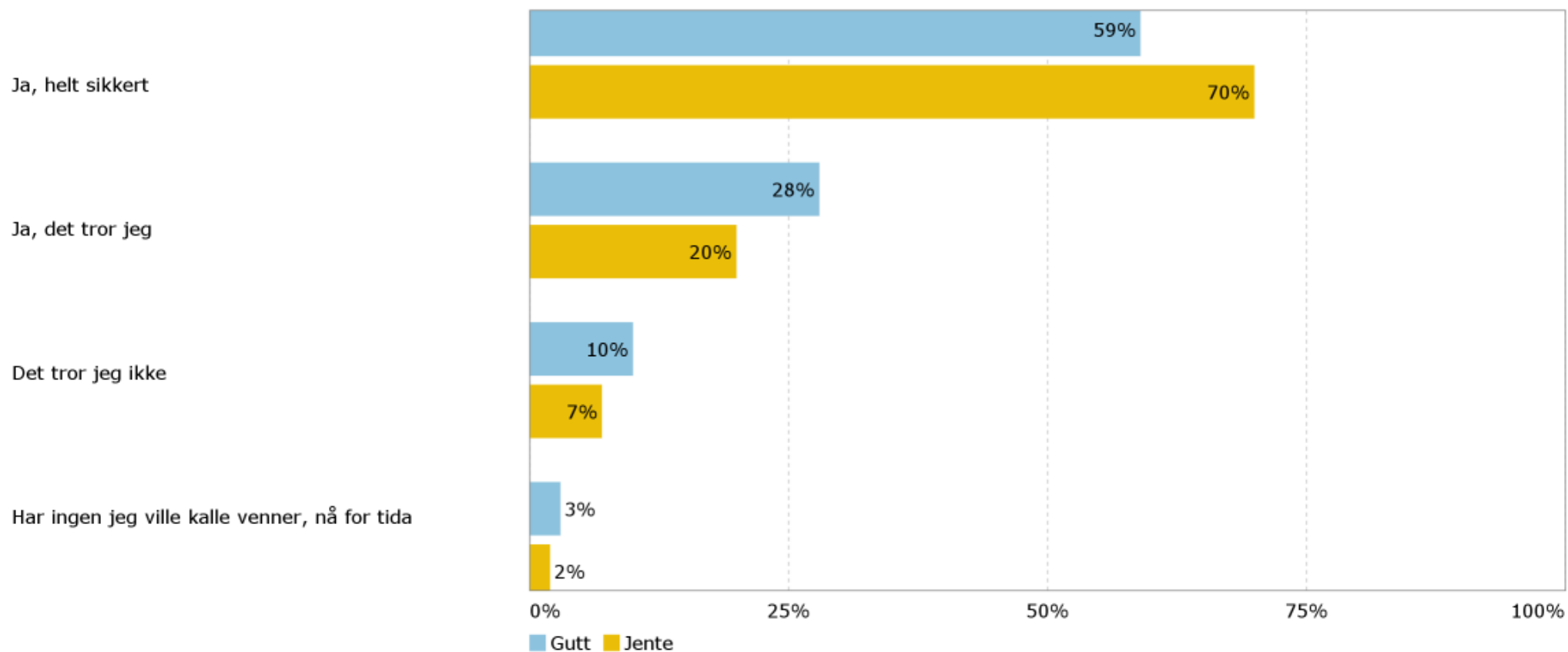
Antall svar 287

Venner

Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?

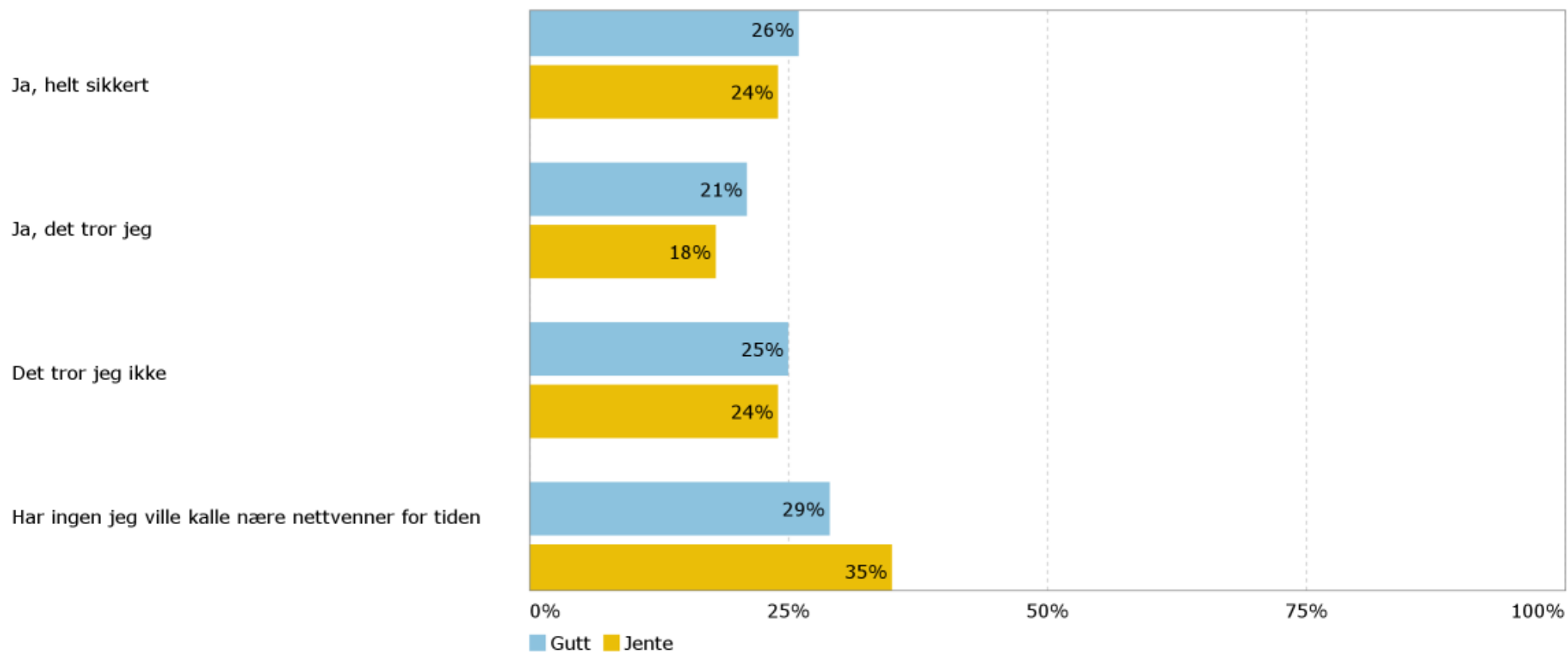
Antall svar 287

Venner

Har du minst én nær venn som du bare har kontakt med gjennom nettet?

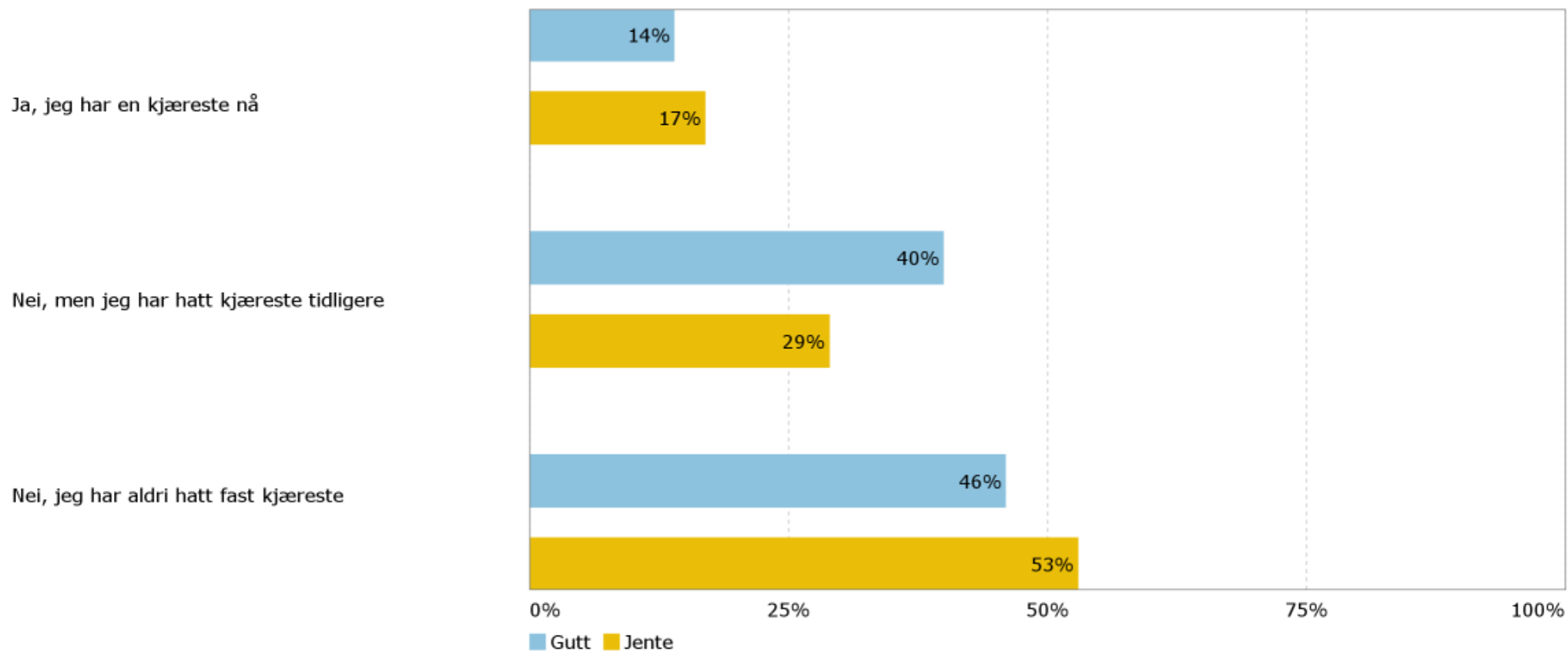
Antall svar 286

Kjæreste

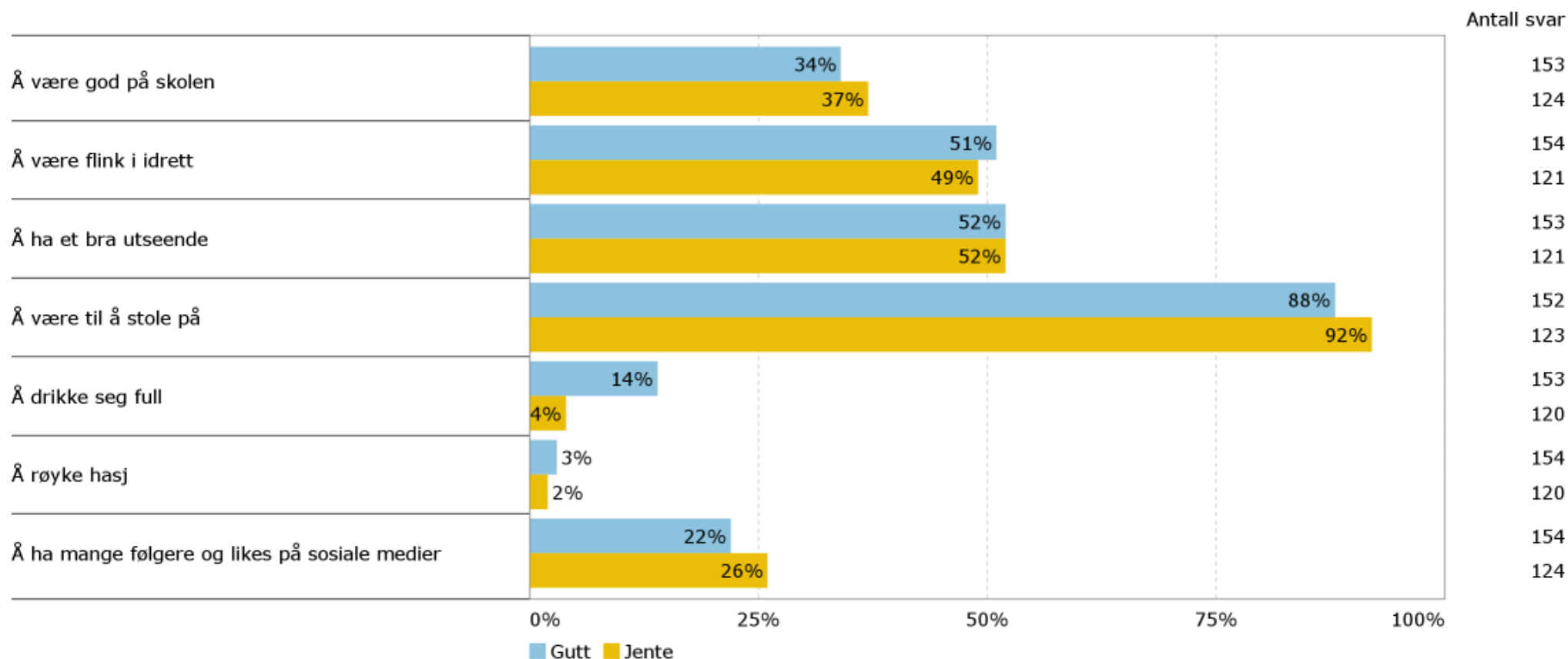
Har du fast kjæreste?

Antall svar 285

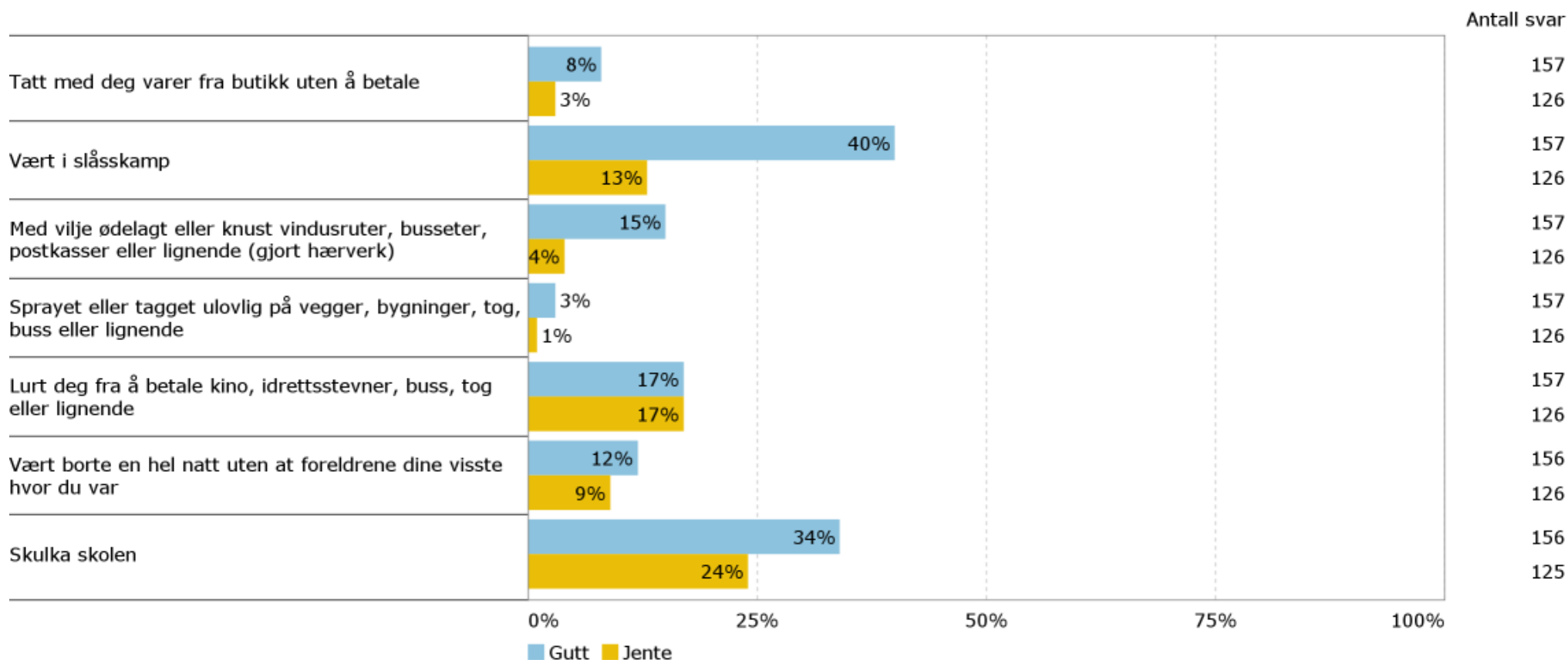
Status i vennemiljøet

Hva er viktig for å få status i ditt vennemiljø? (Prosentandel som har svart 'øker statusen mye' eller 'øker statusen litt')

Regelbrudd

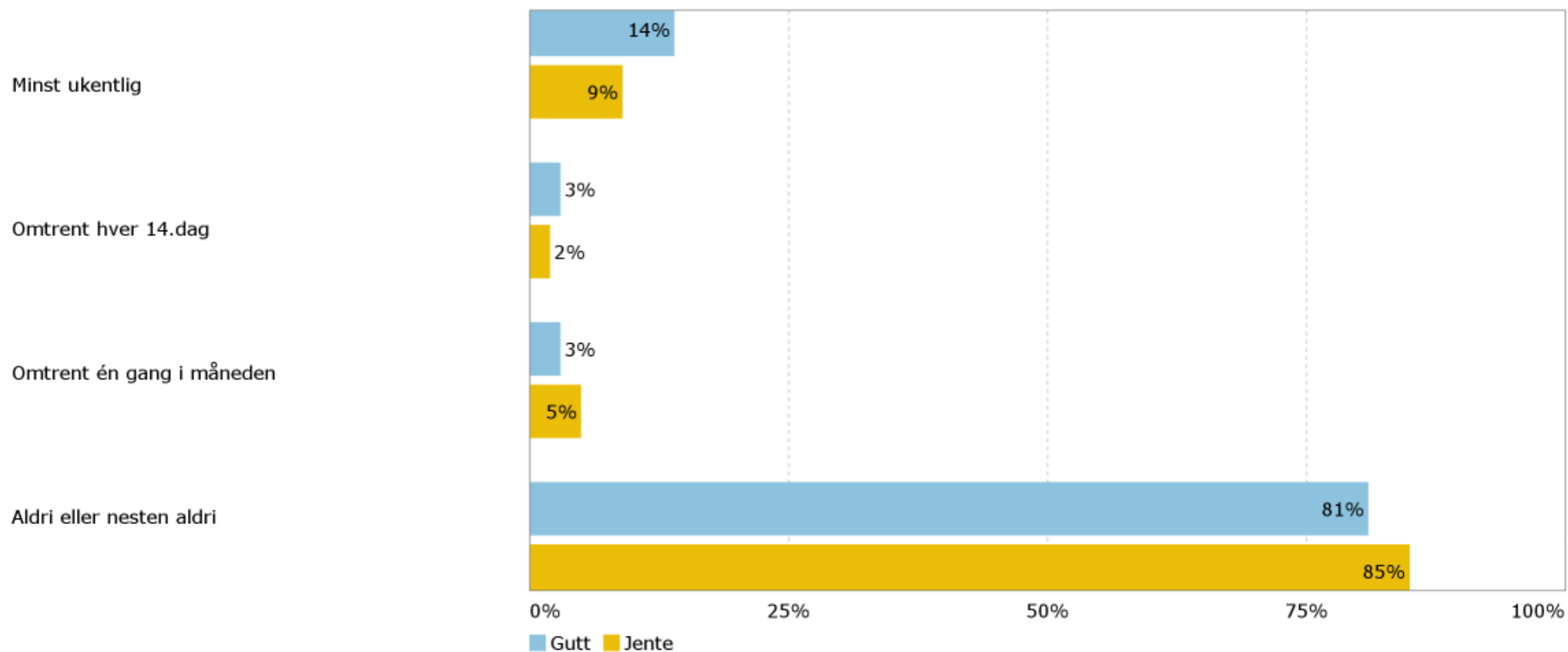
Hvor mange ganger har du vært med på, eller gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Mobbing

Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

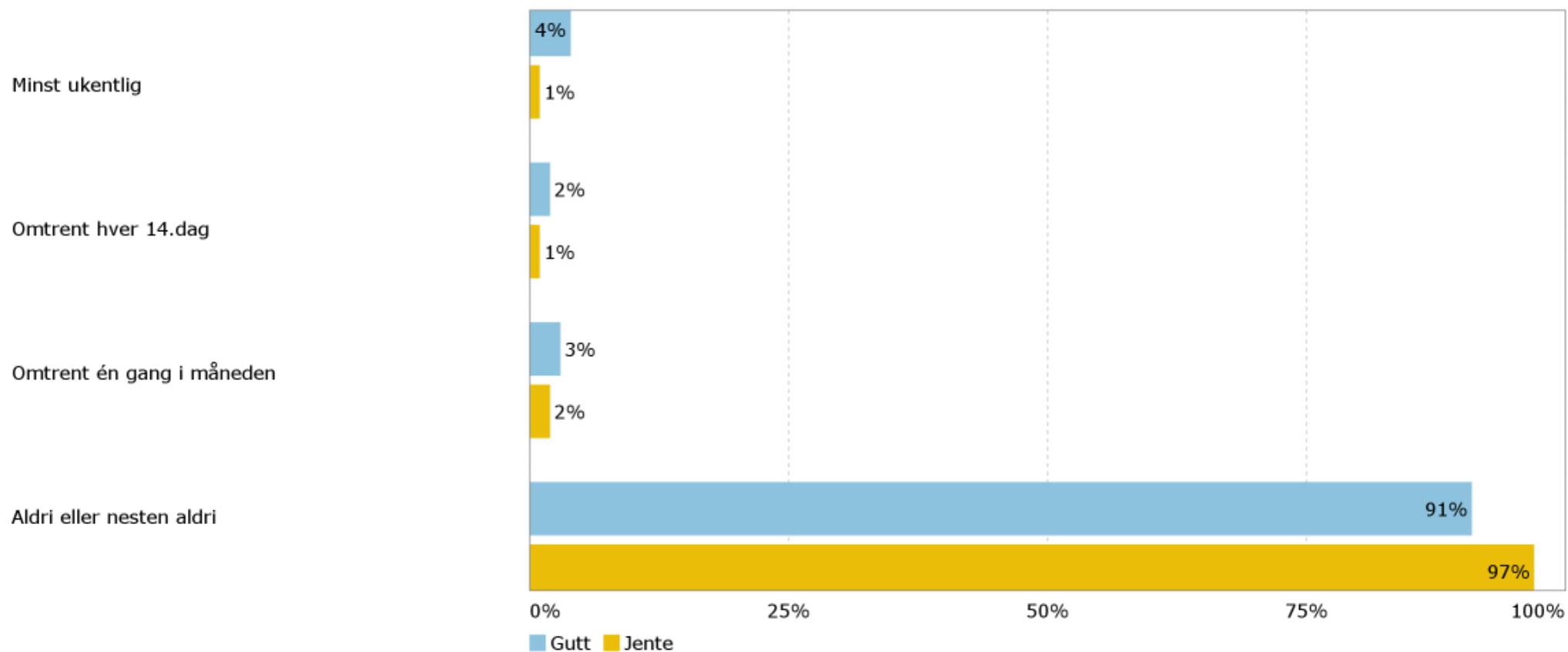
Antall svar 286

Mobbing

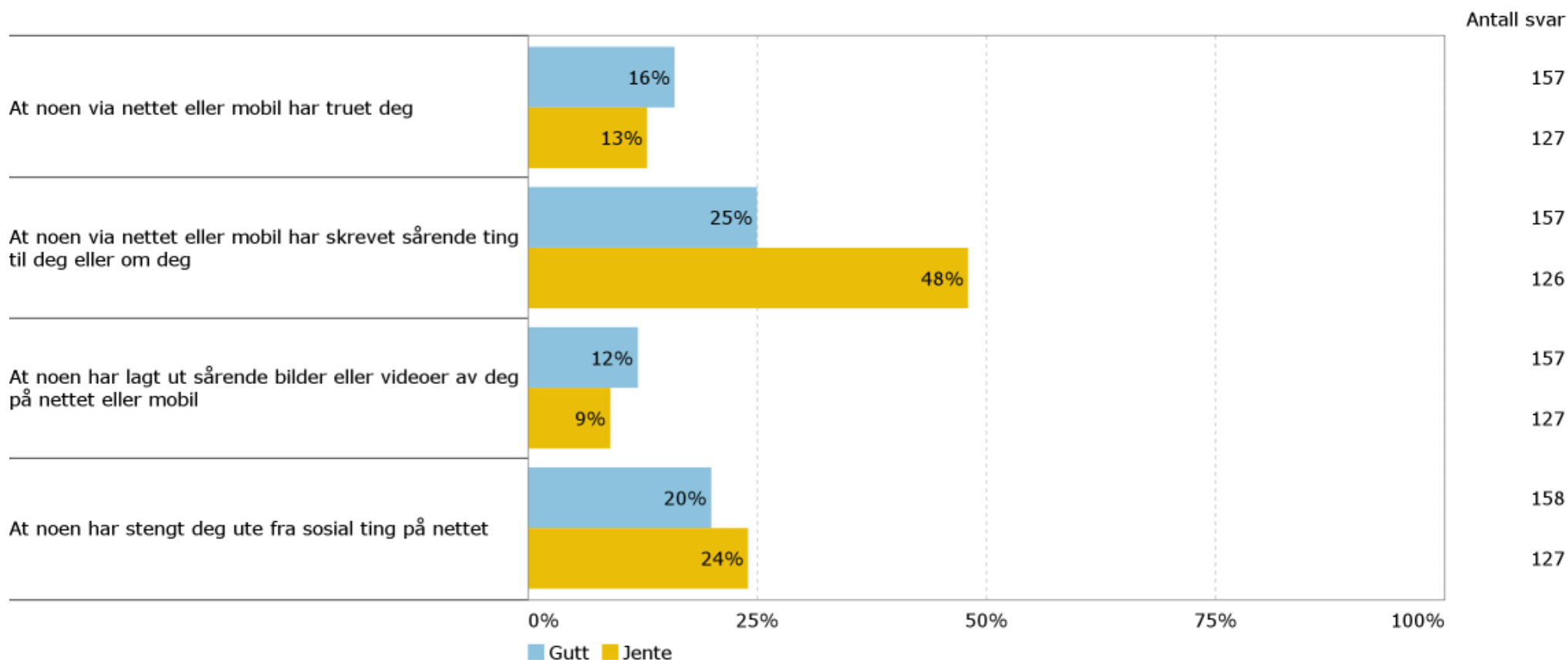
Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

Antall svar 286

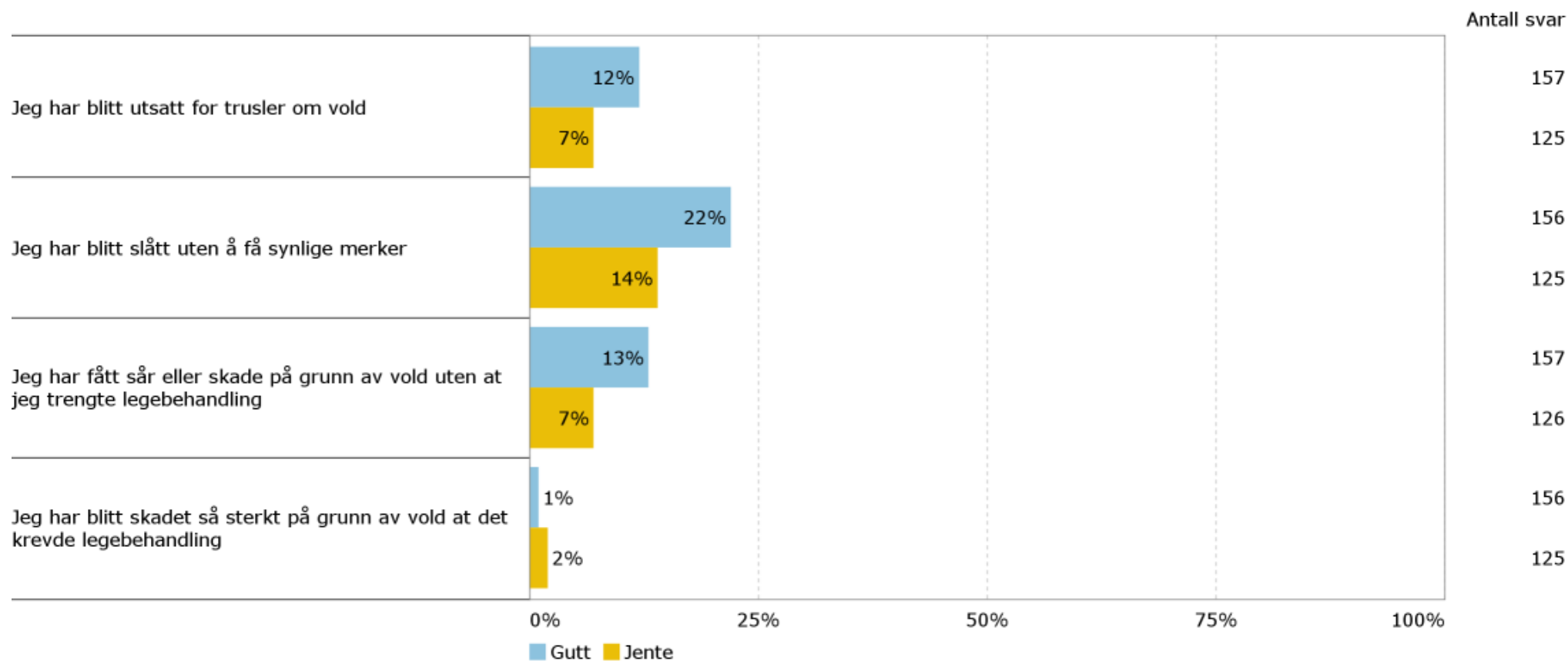

Negative opplevelser på nettet/mobil

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for noe av det følgende? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

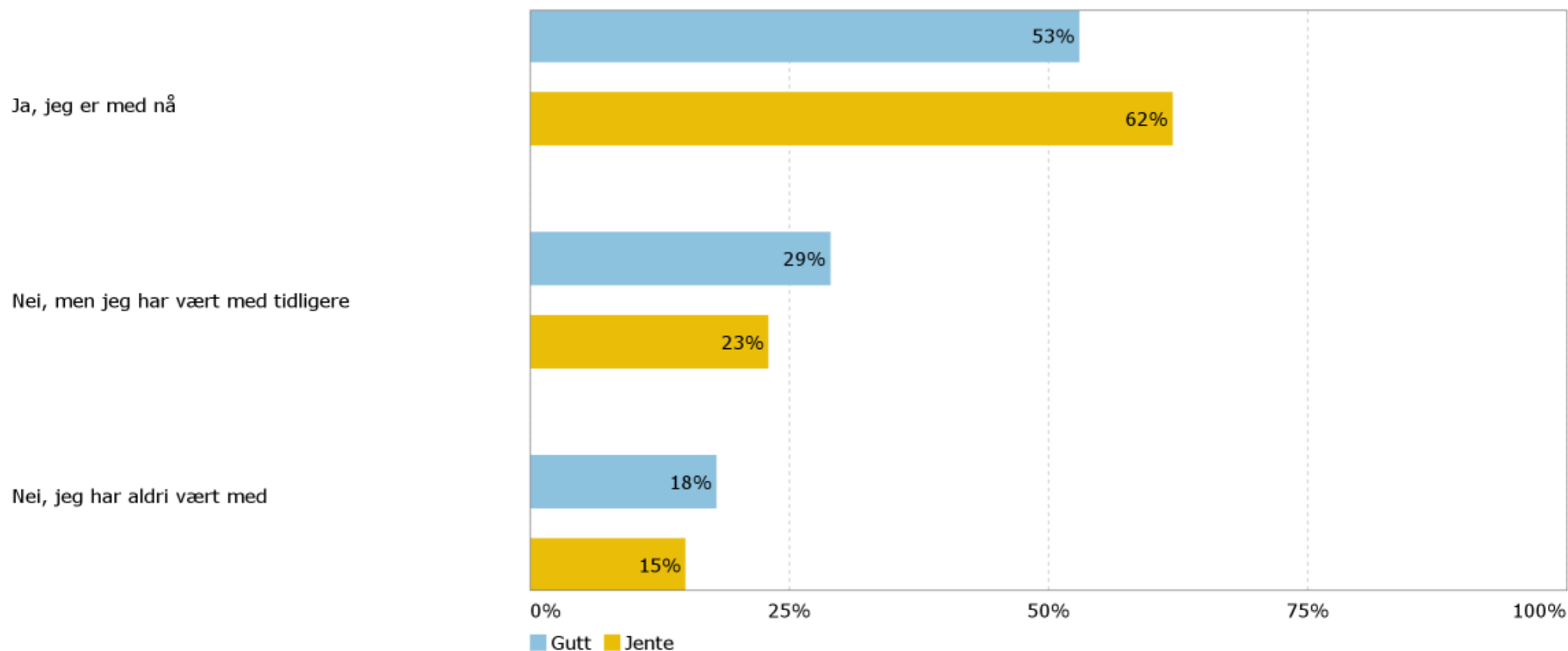
Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for noe av det følgende? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Faste fritidsaktiviteter

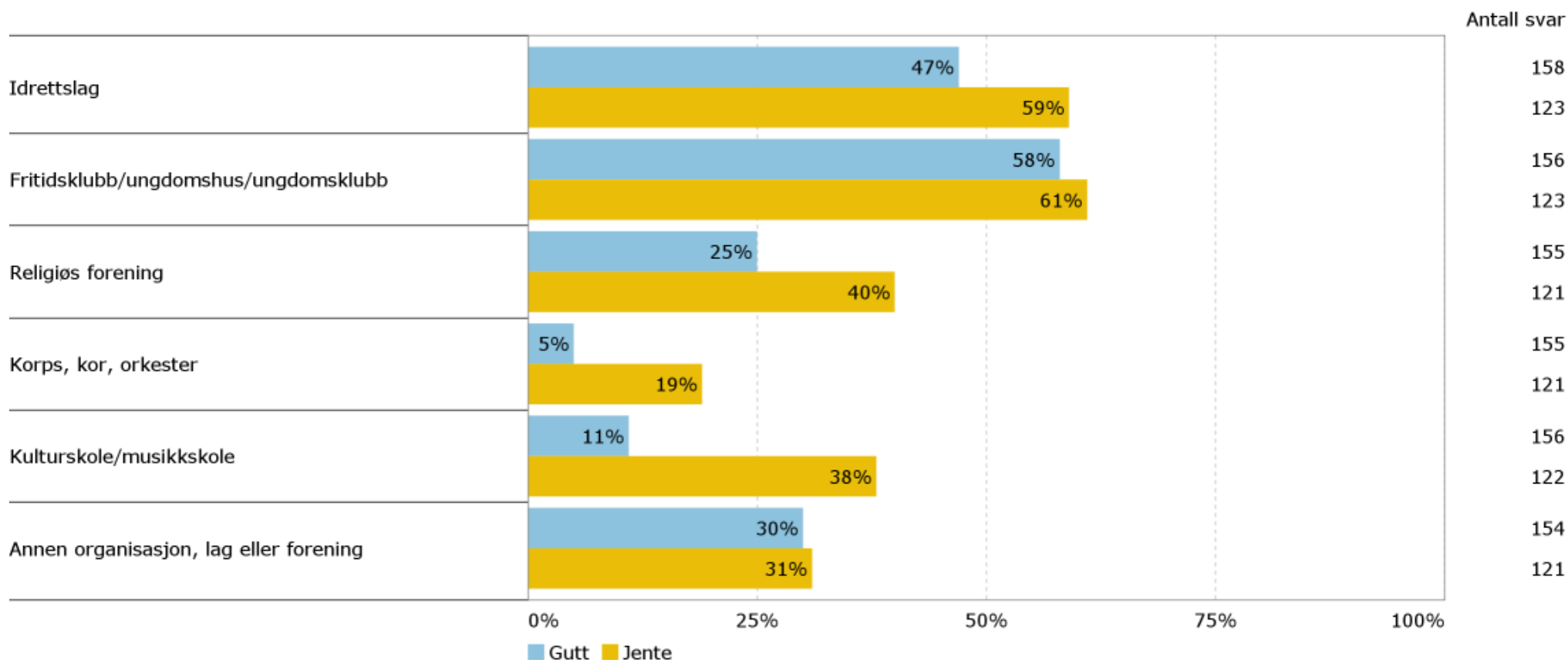
Er du, eller har du tidligere vært, med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger etter at du fylte 10 år?

Antall svar 285

Faste fritidsaktiviteter

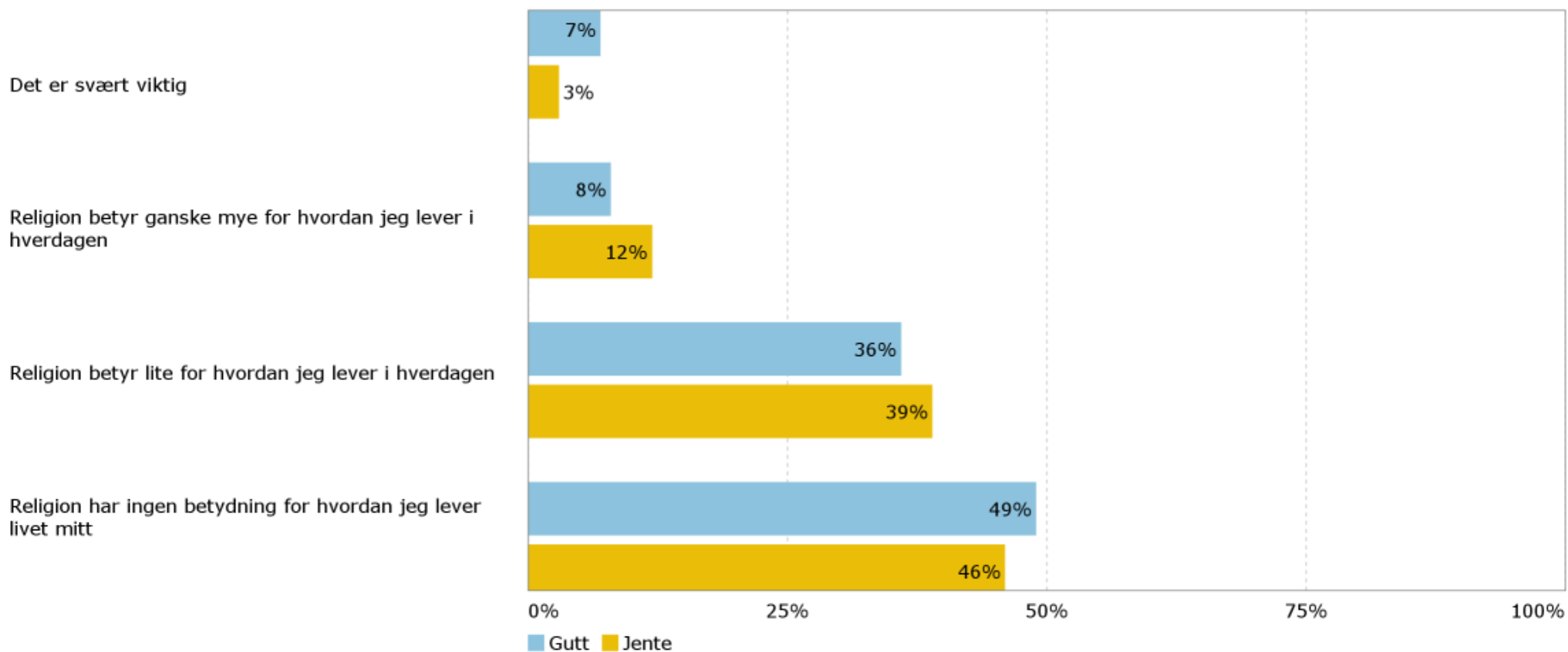
Hvor mange ganger den siste måneden har du vært med på aktiviteter, møter eller øvelser i følgende organisasjoner, klubber eller lag? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Religion

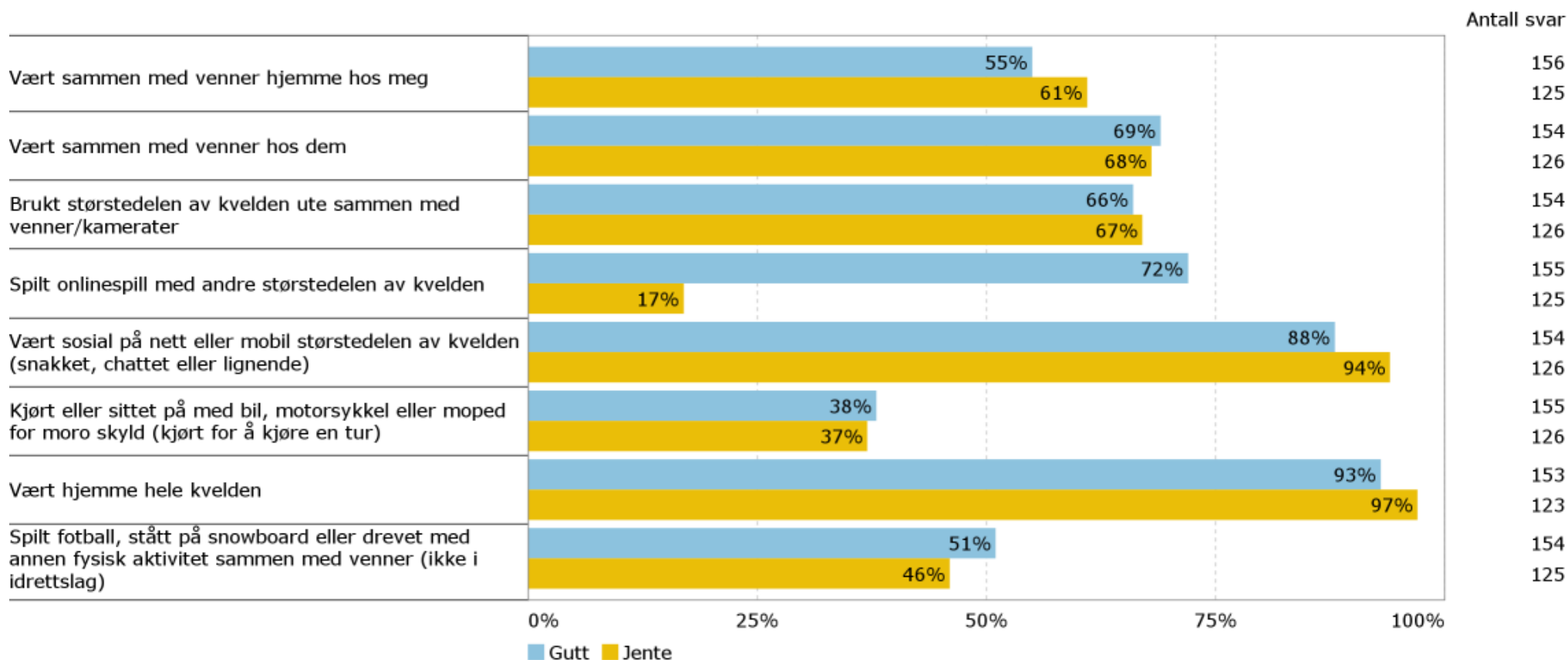
Hvor mye betyr religion for hvordan du lever livet ditt til daglig?

Antall svar 281

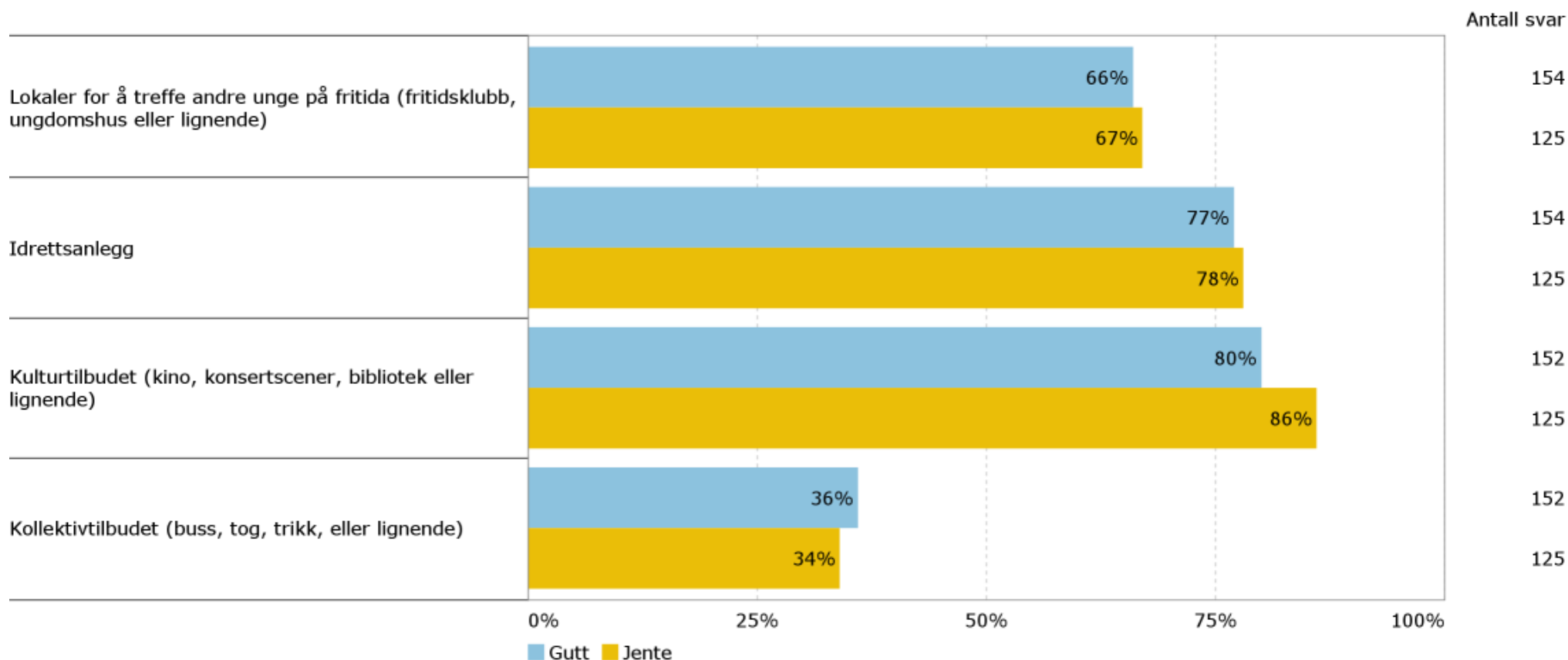

Fritidsaktiviteter

Her blir det nevnt en del aktiviteter som du kan bruke fritida di til. Tenk tilbake på den siste uka (de siste 7 dagene). Hvor mange ganger har du ... (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

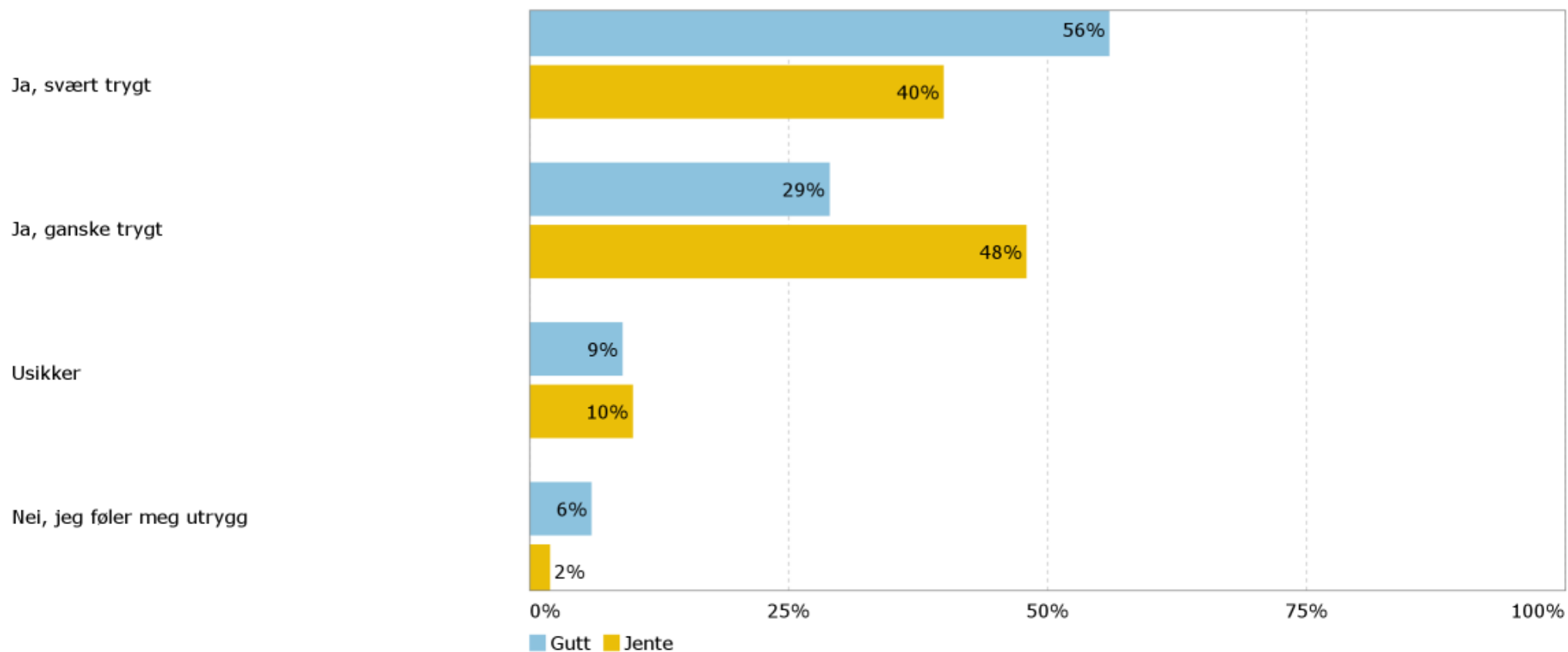

Tenk på områdene rundt der du bor. Hvordan opplever du at tilbudet til ungdom er når det gjelder ... (Prosentandel som har svart 'svært bra' eller 'nokså bra')

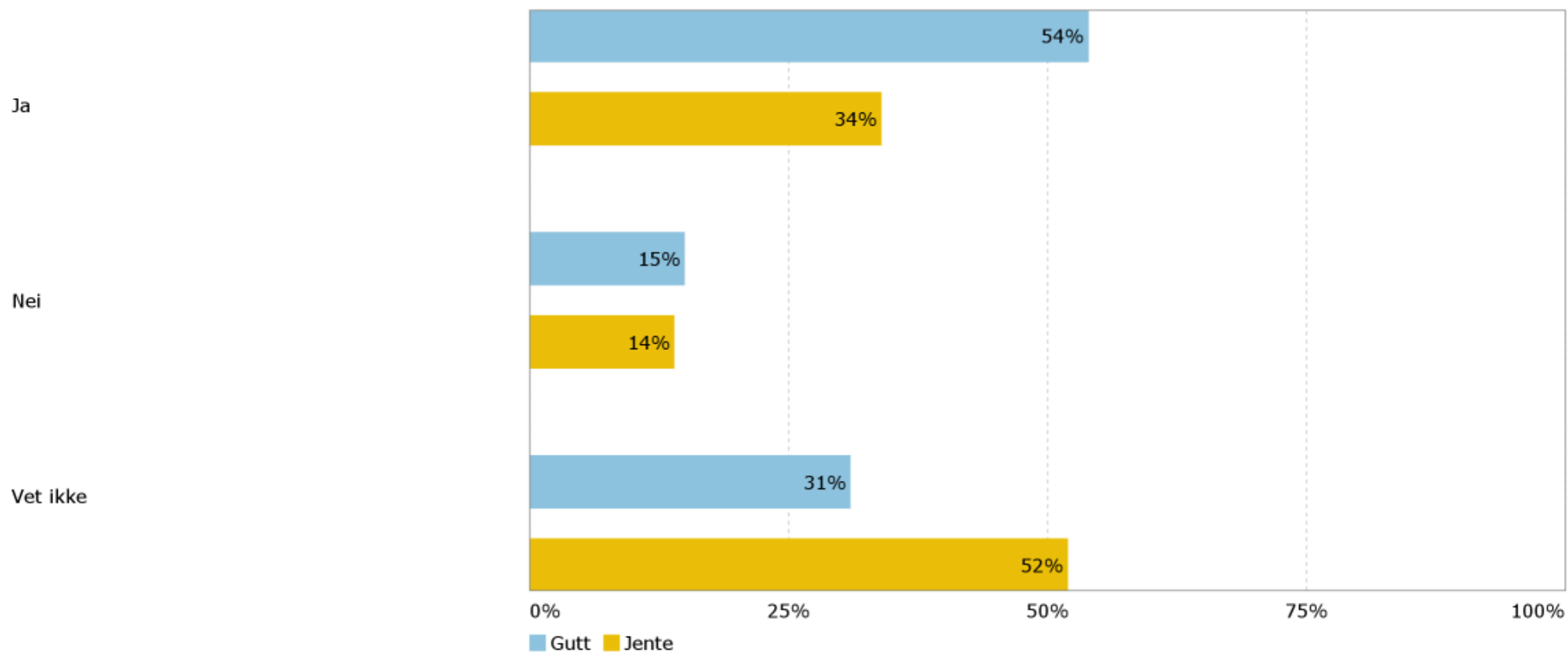
Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor?

Antall svar 281

Kan du tenke deg å bo i kommunen din når du blir voksen?

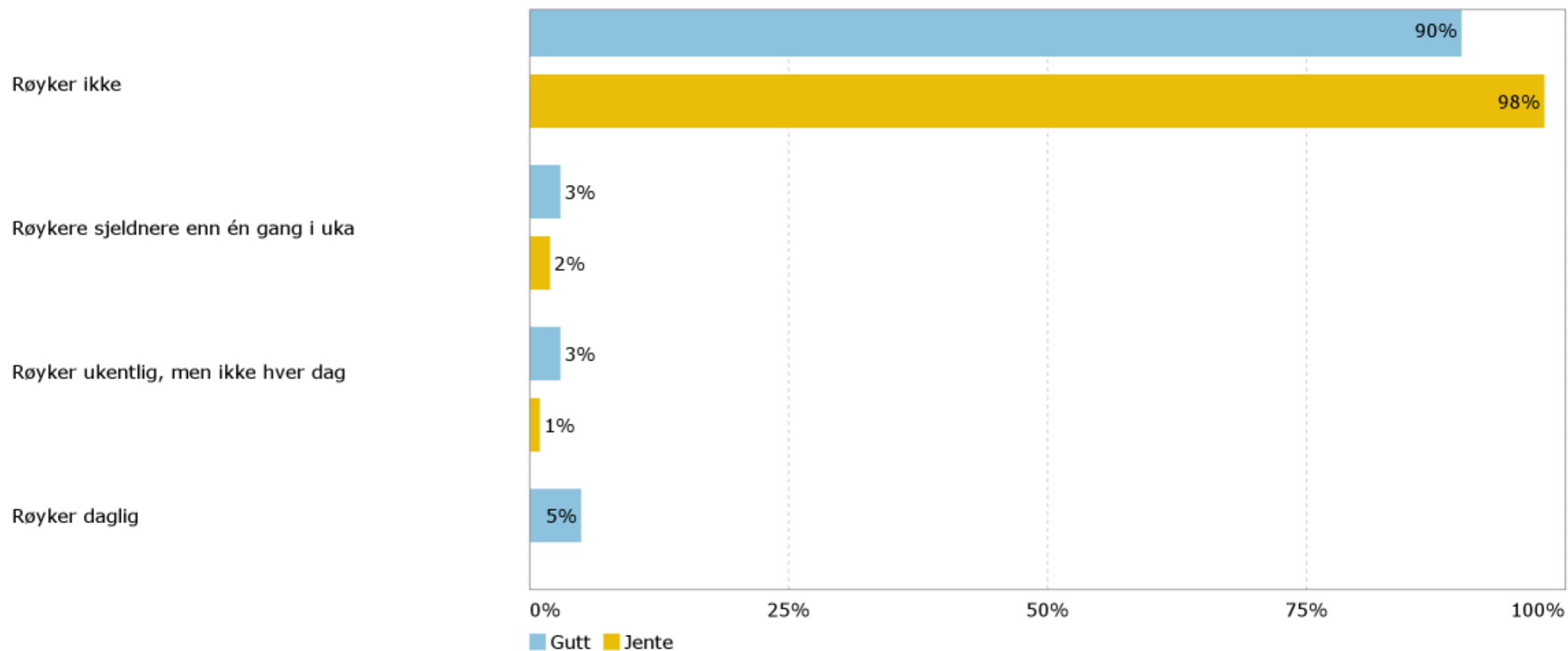
Antall svar 281

Tobakk

Røyker du?

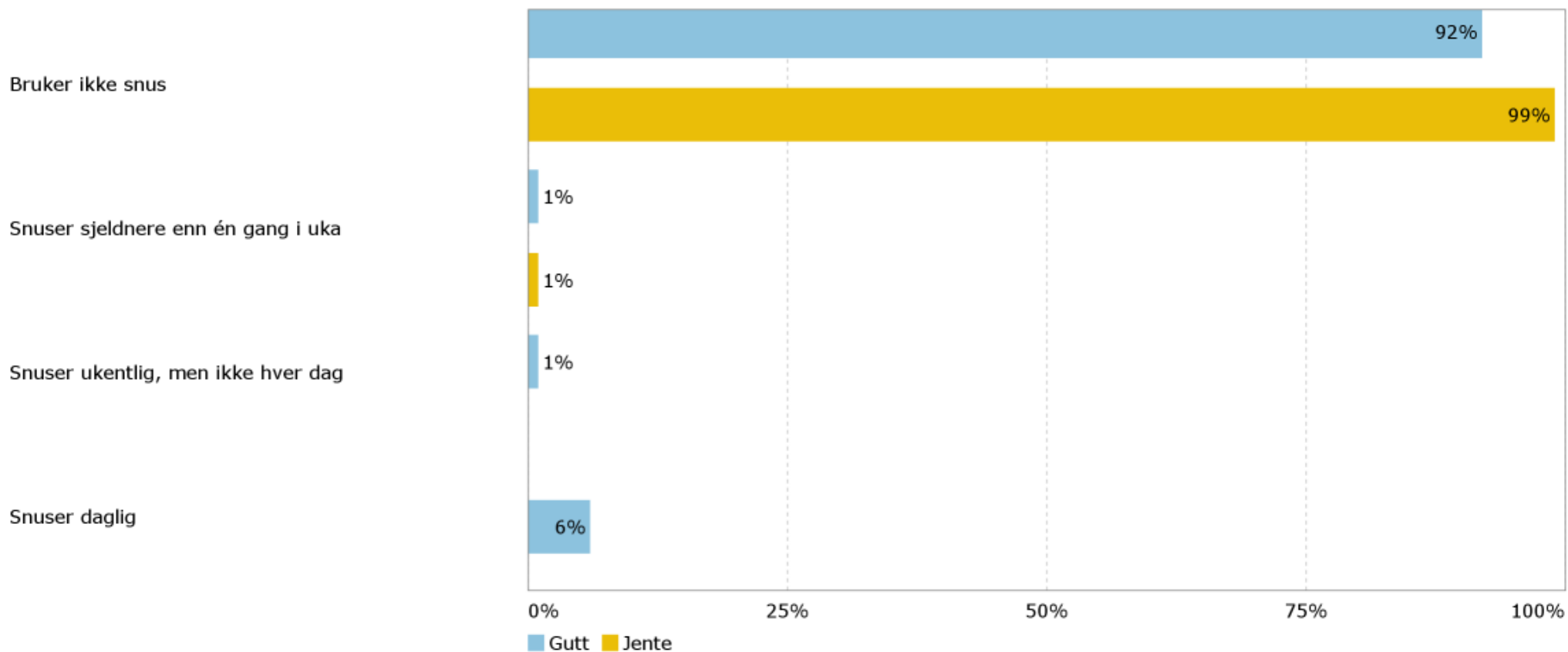
Antall svar 281

Tobakk

Bruker du snus?

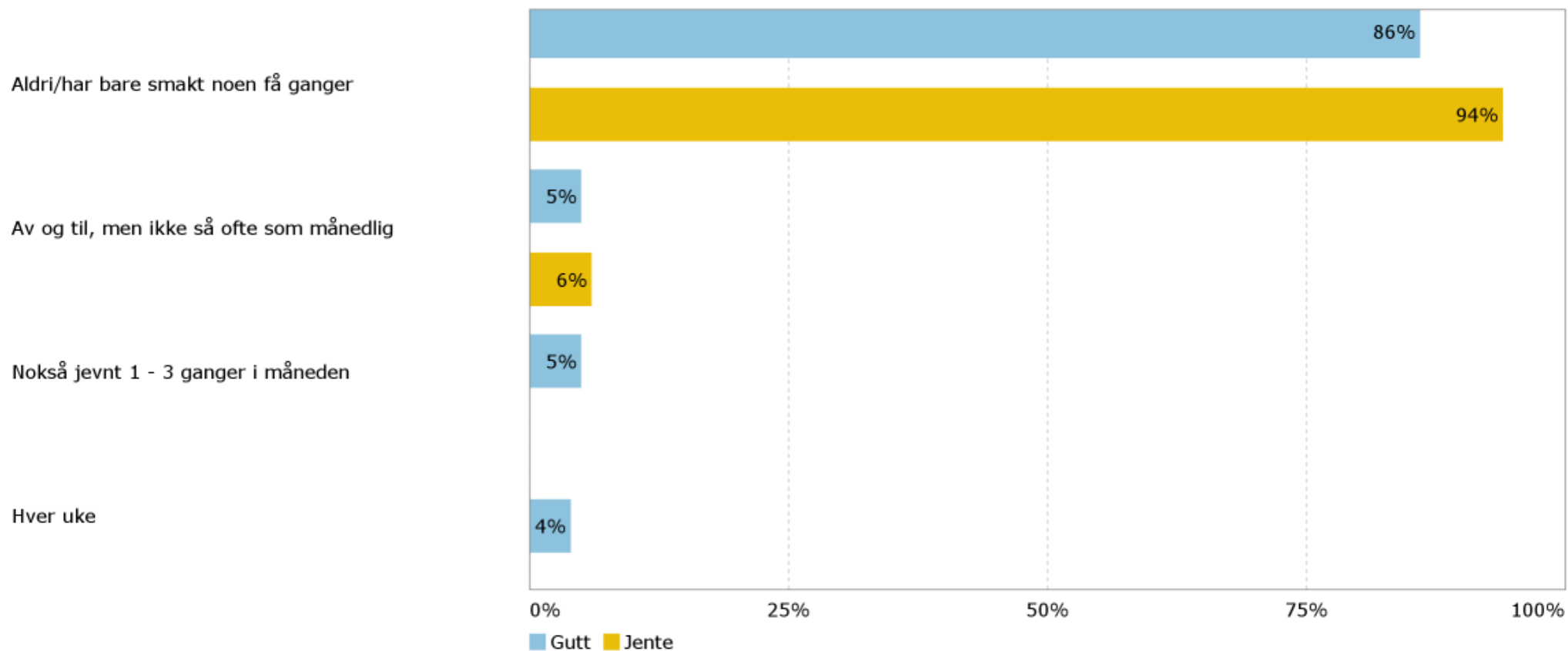
Antall svar 281

Alkohol

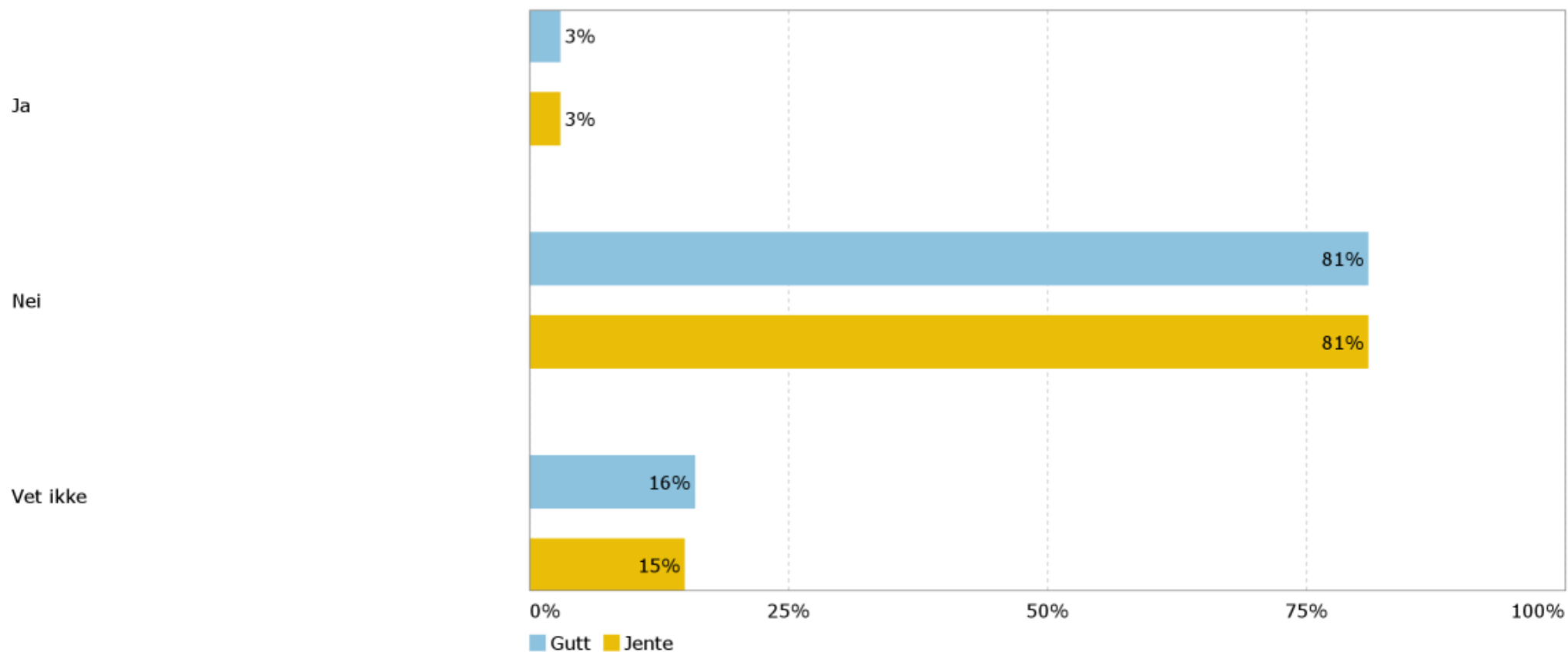
Hender det at du drikker noen form for alkohol?

Antall svar 278

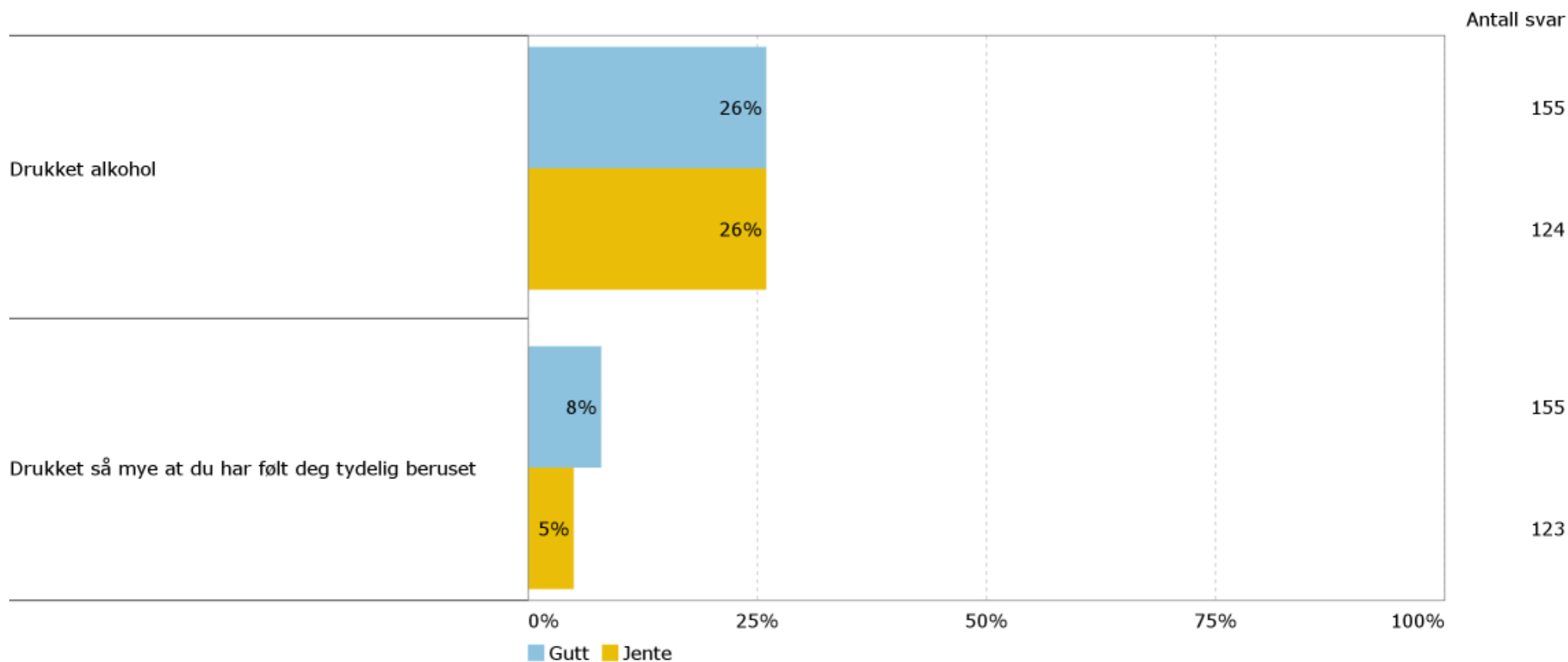

Får du lov til å drikke alkohol av foreldrene dine?

Antall svar 279

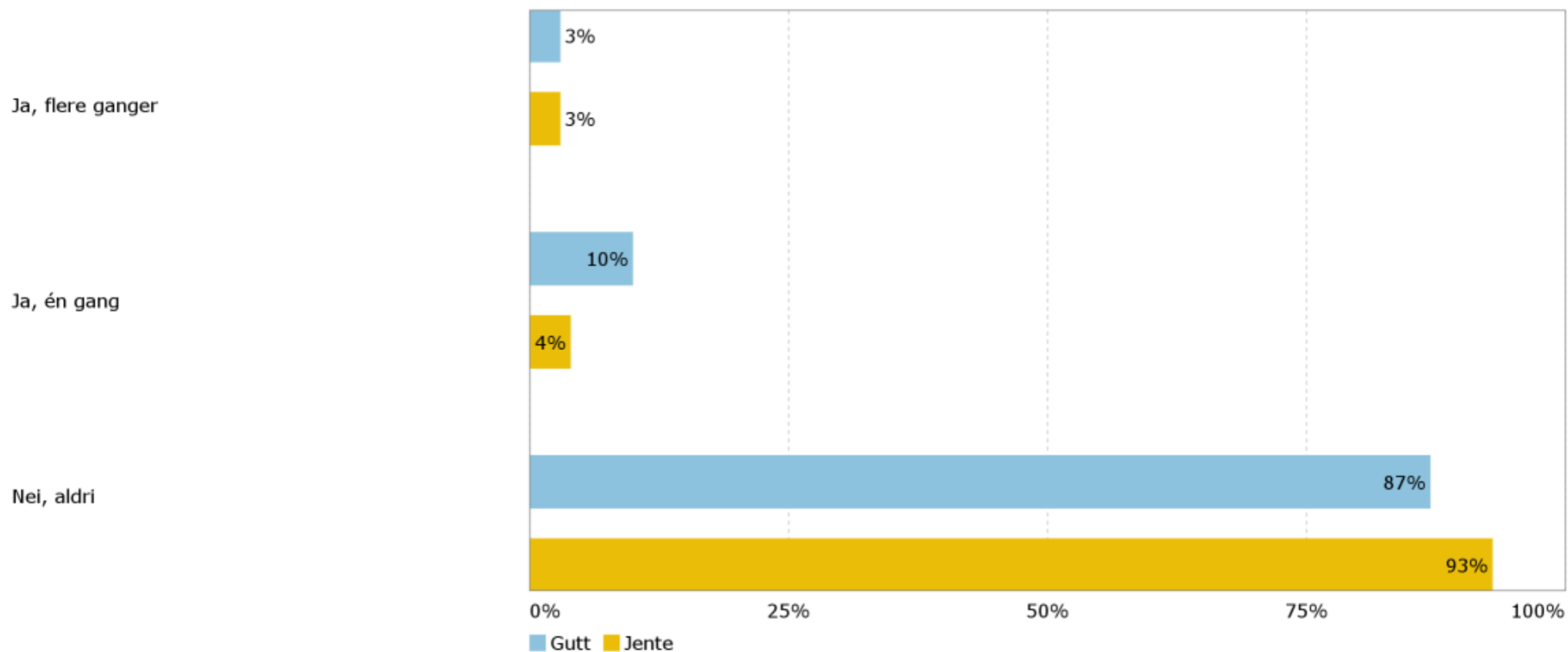

Hvor mange ganger har du gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

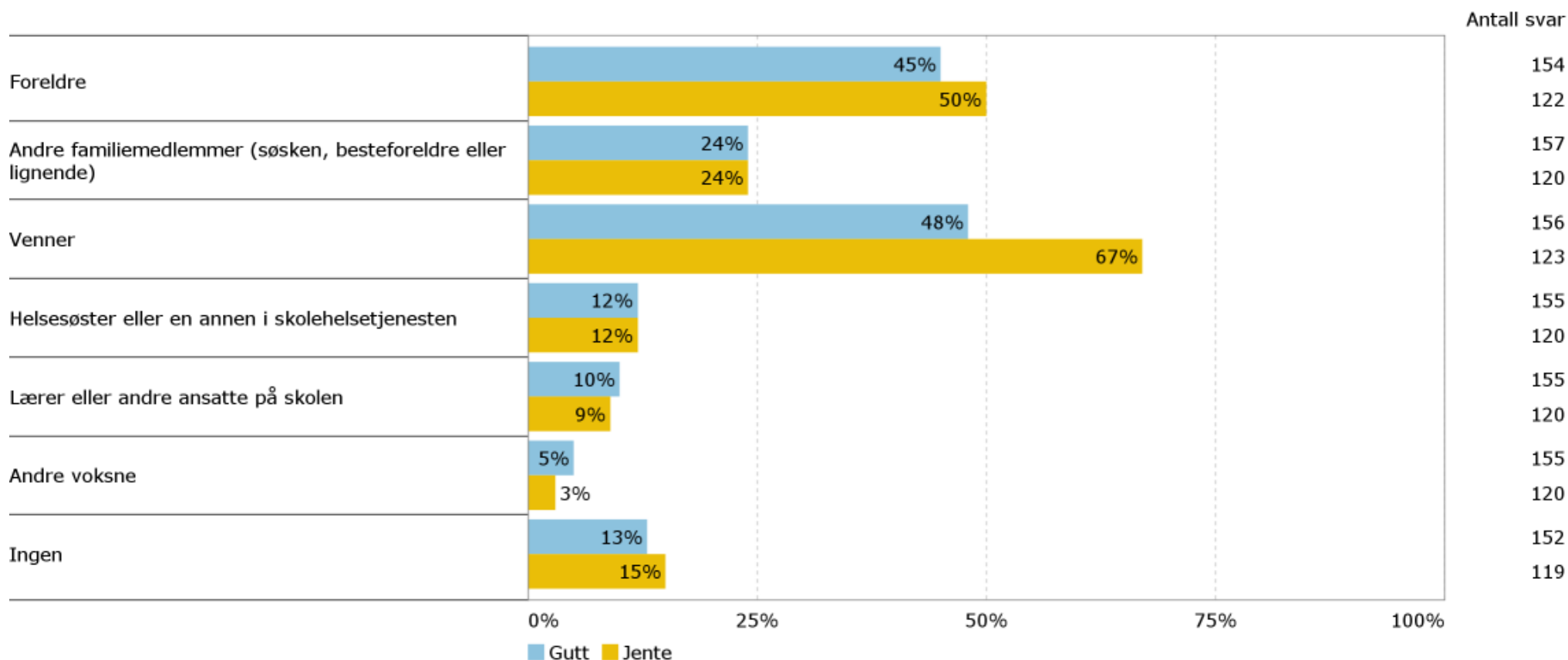
Har du i løpet av det siste året (de siste 12 månedene) blitt tilbudt hasj eller marihuana?

Antall svar 281

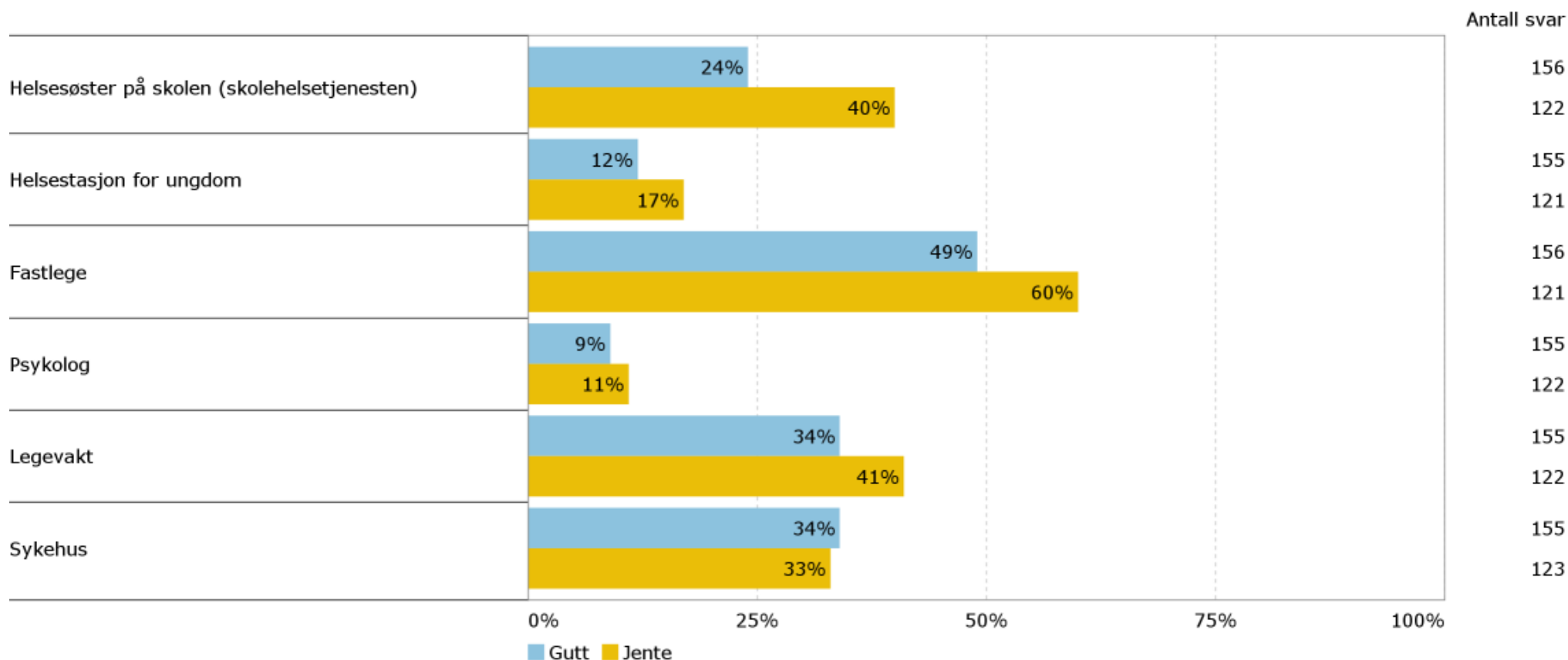

Nære relasjoner

Tenk deg at du har et personlig problem. Du føler deg utafor og trist og trenger noen å snakke med. Hvem ville du snakket med eller søkt hjelp hos? (Prosentandel som har svart 'helt sikkert')

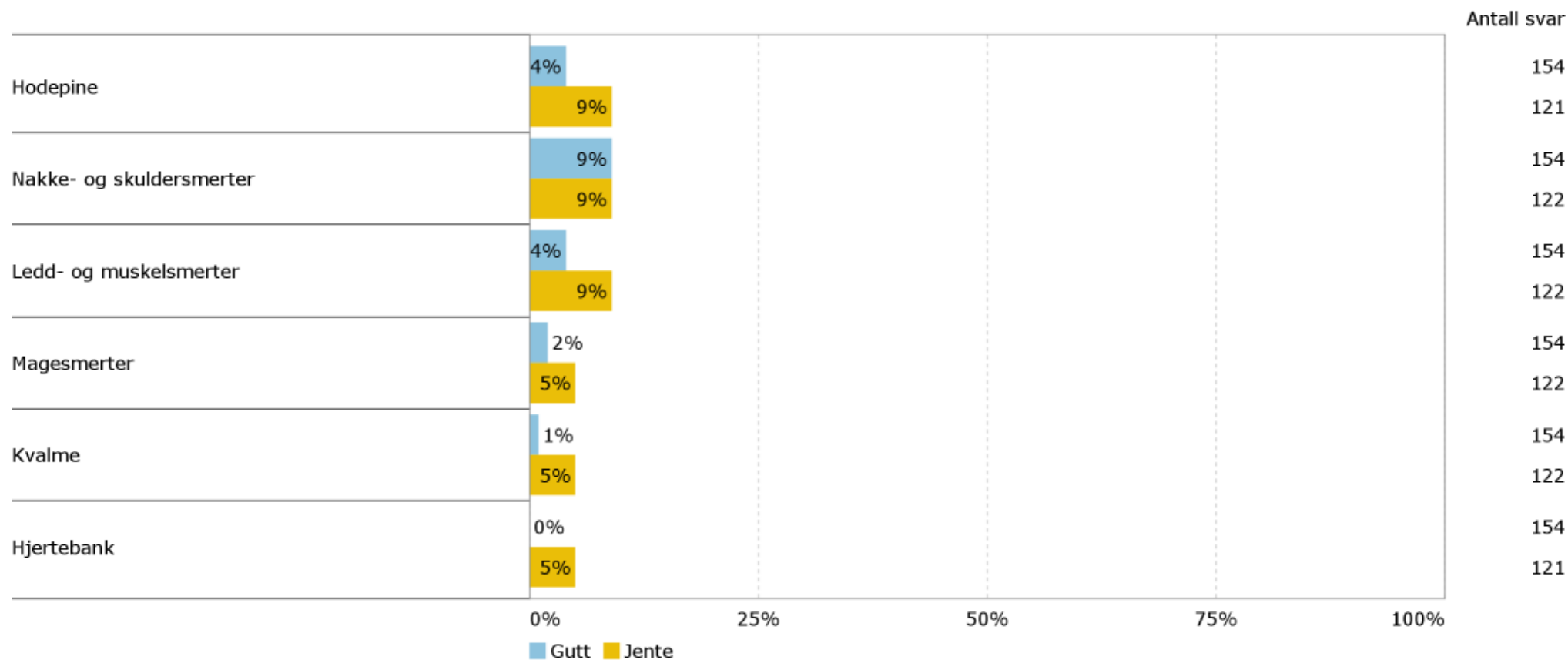

Hvor mange ganger har du brukt følgende helsetjenester i løpet av de siste 12 månedene? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

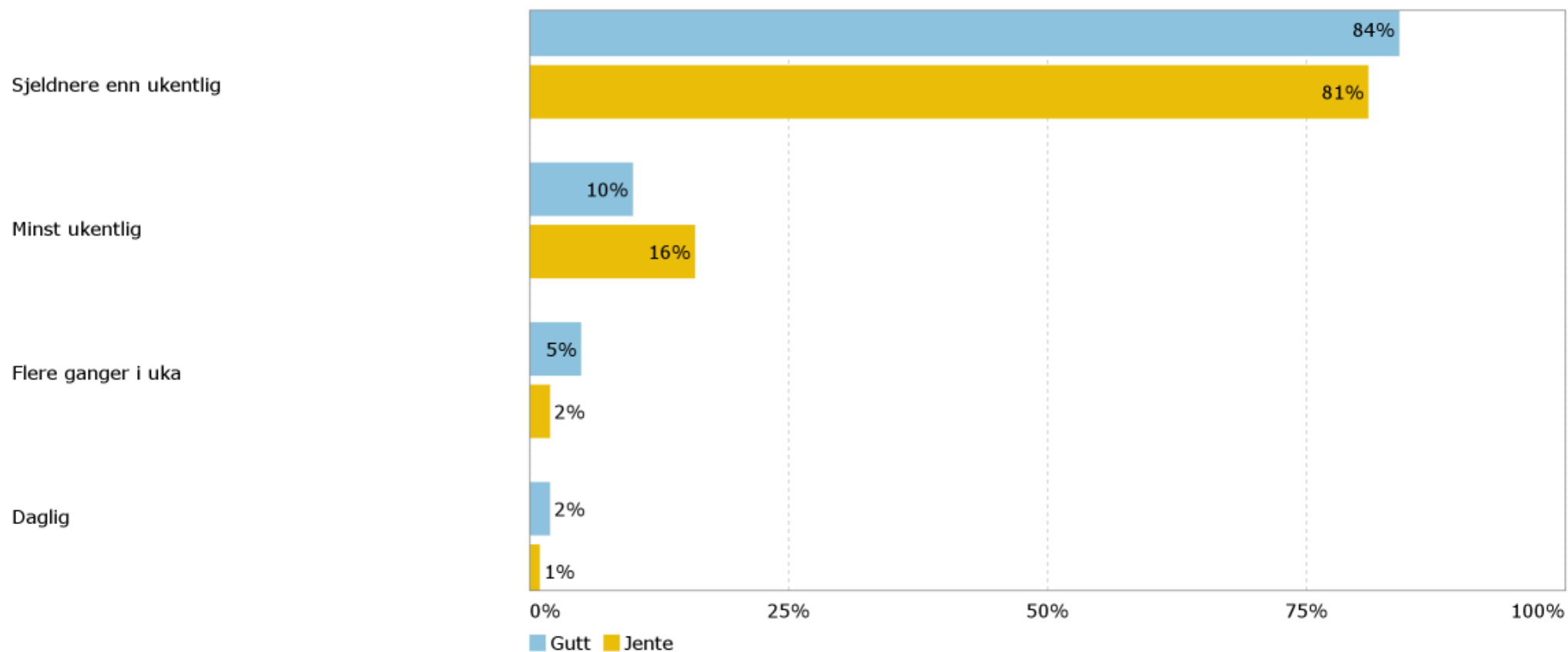
Helseplager

Har du hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned? (Prosentandel som har svart 'daglig')

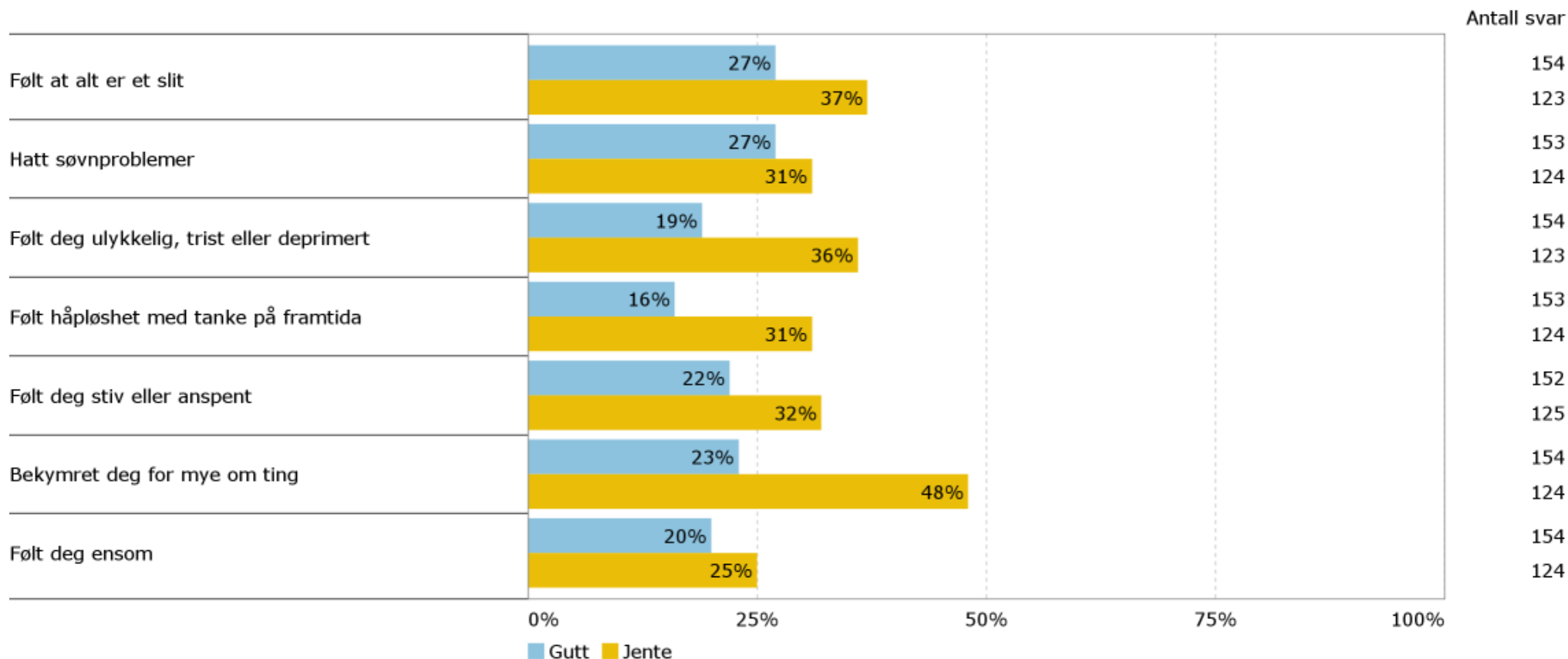
Hvor ofte har du brukt reseptfrie medikamenter (Paracet, Ibux og lignende) i løpet av siste måned?

Antall svar 280

Psykiske helseplager

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'ganske mye plaget' eller 'veldig mye plaget')

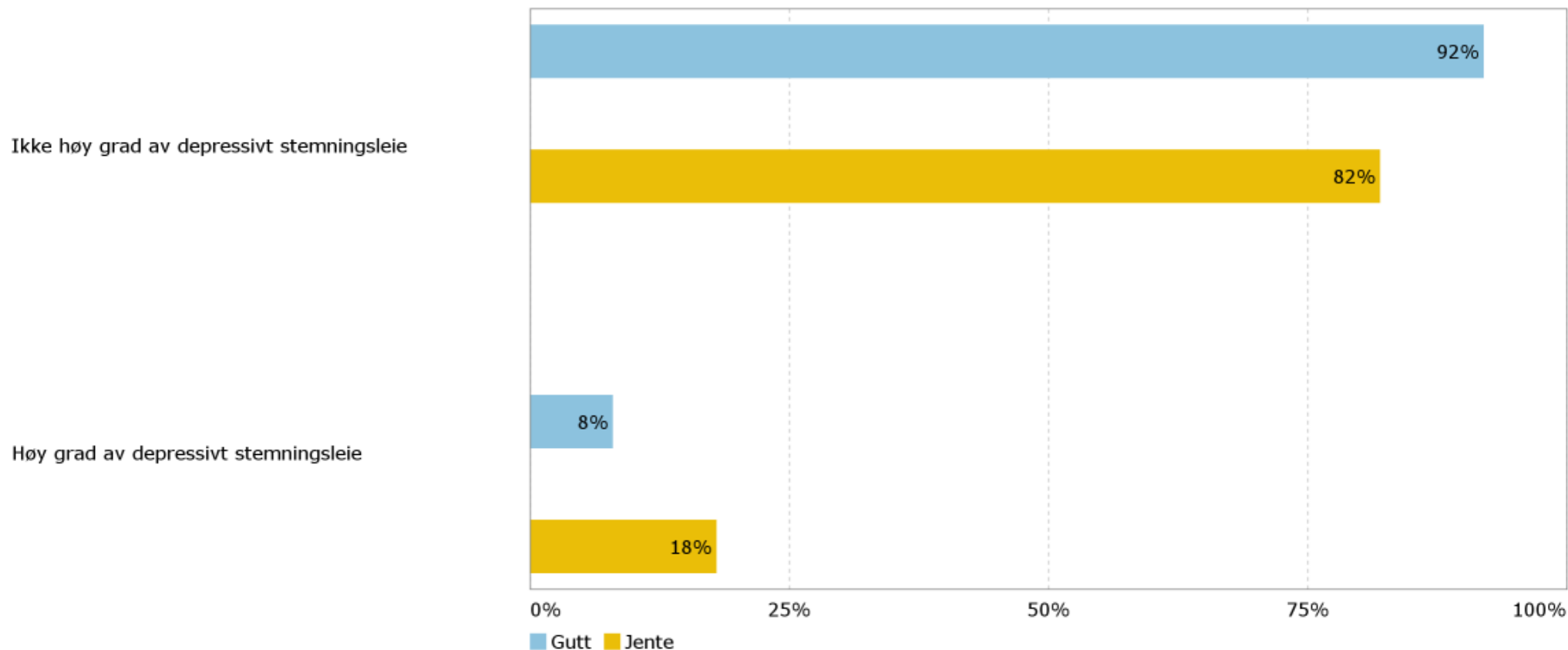

Psykiske helseplager

Depressivt stemningsleie

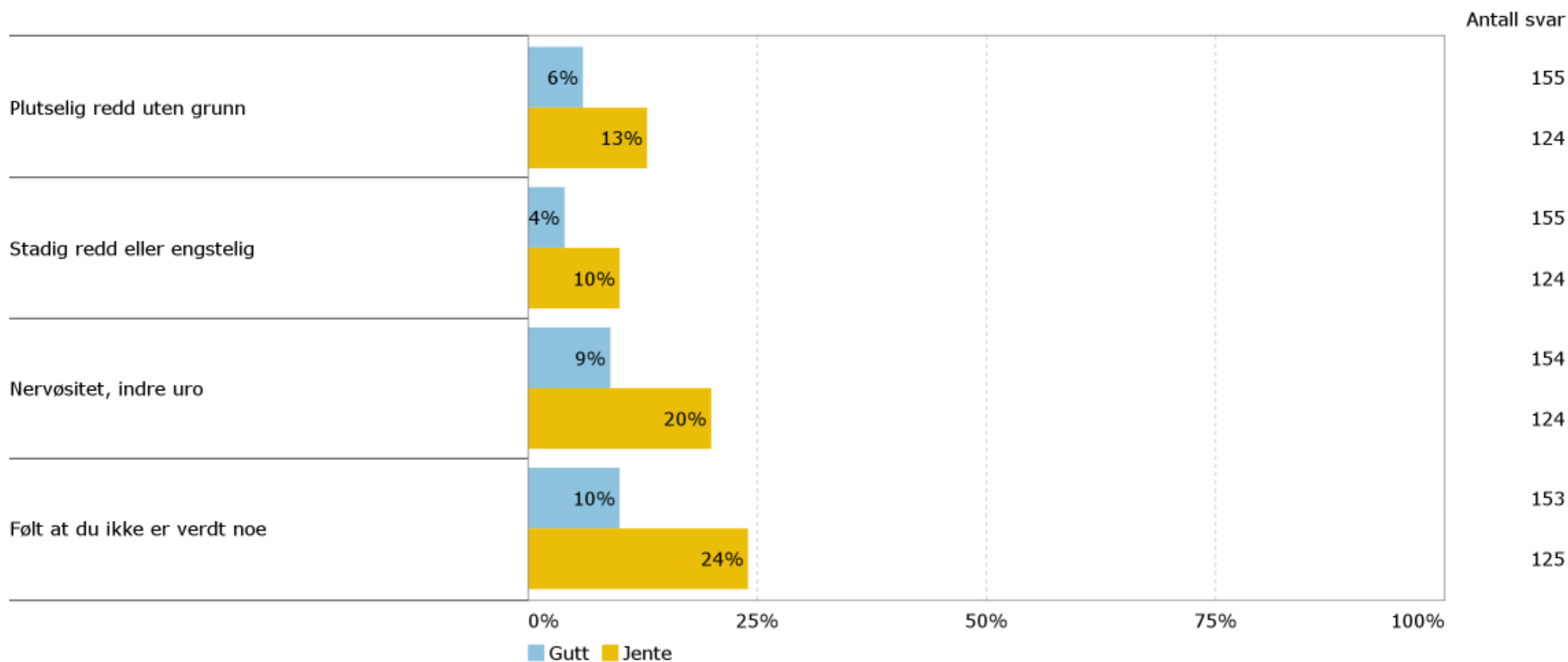
Prosentandelen er beregnet utifra gjennomsnittet av seks spørsmål som kjennetegner depresjon.

Antall svar 279

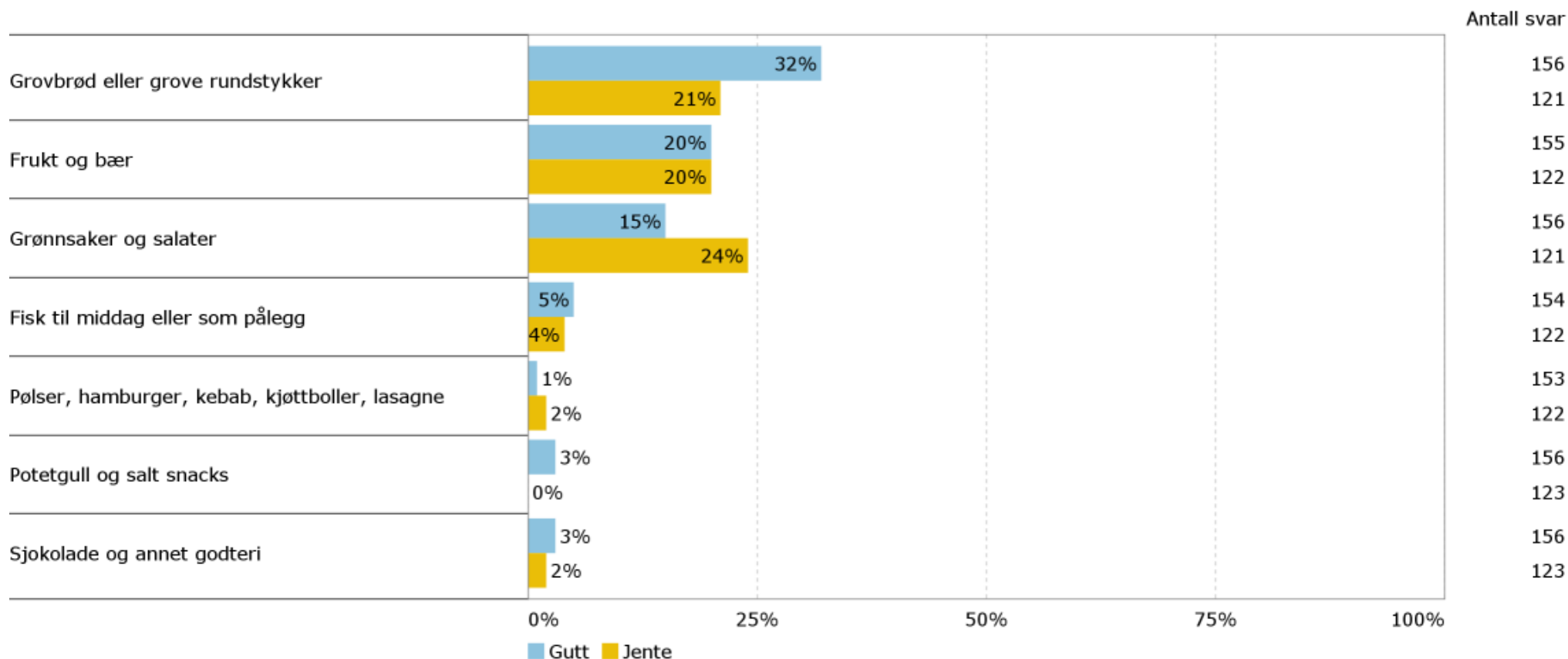

Psykkiske helseplager

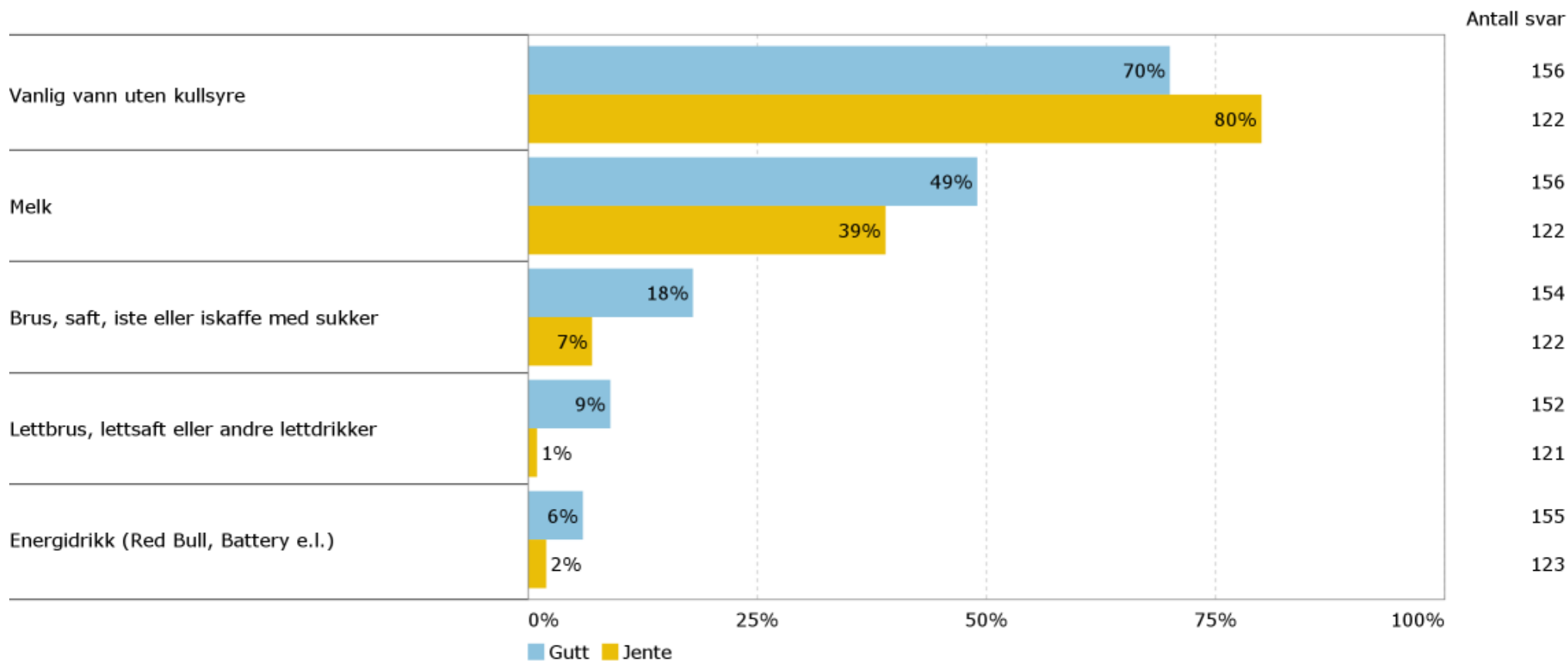
Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'veldig mye plaget' eller 'ganske mye plaget')

Hvor ofte spiser du vanligvis noe av dette? (Prosentandel som har svart 'hver dag' eller 'flere ganger daglig')

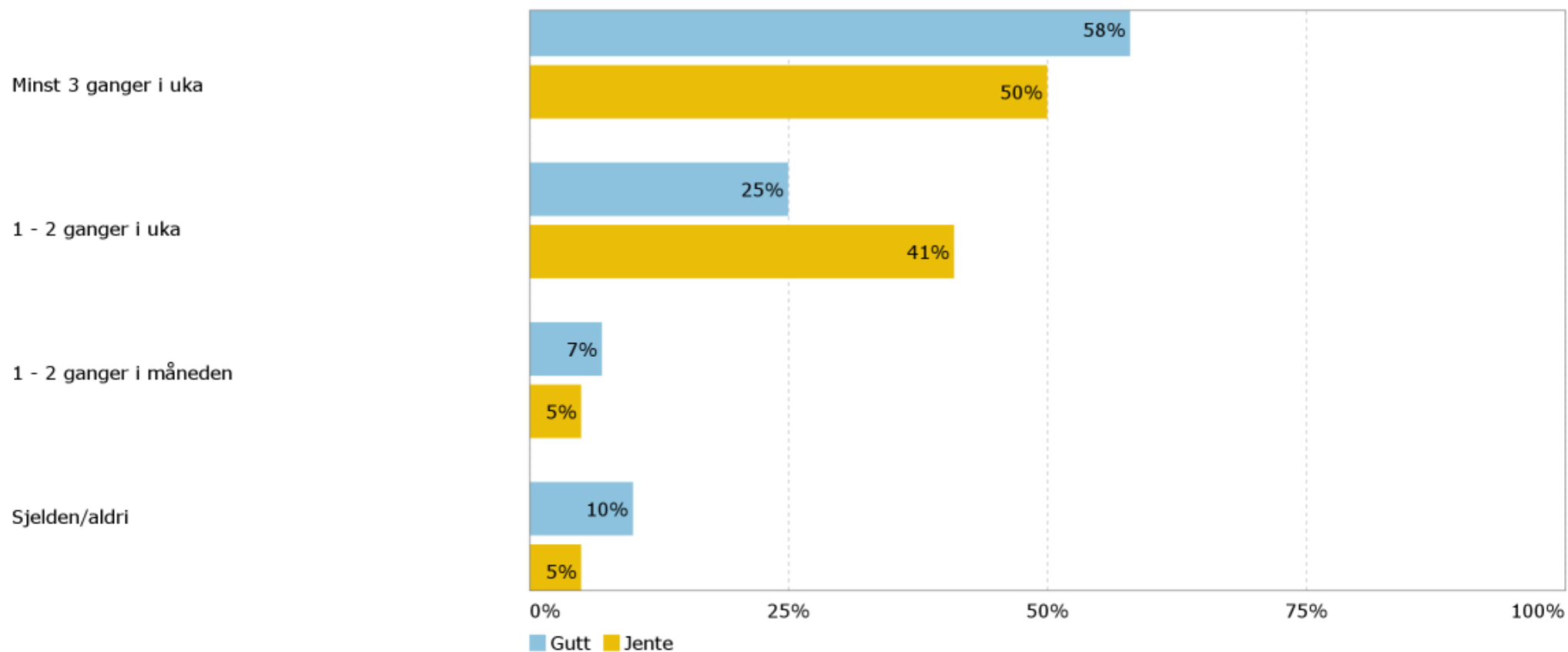
Hvor ofte drikker du vanligvis noe av dette? (Prosentandel som har svart 'hver dag' eller 'flere ganger daglig')

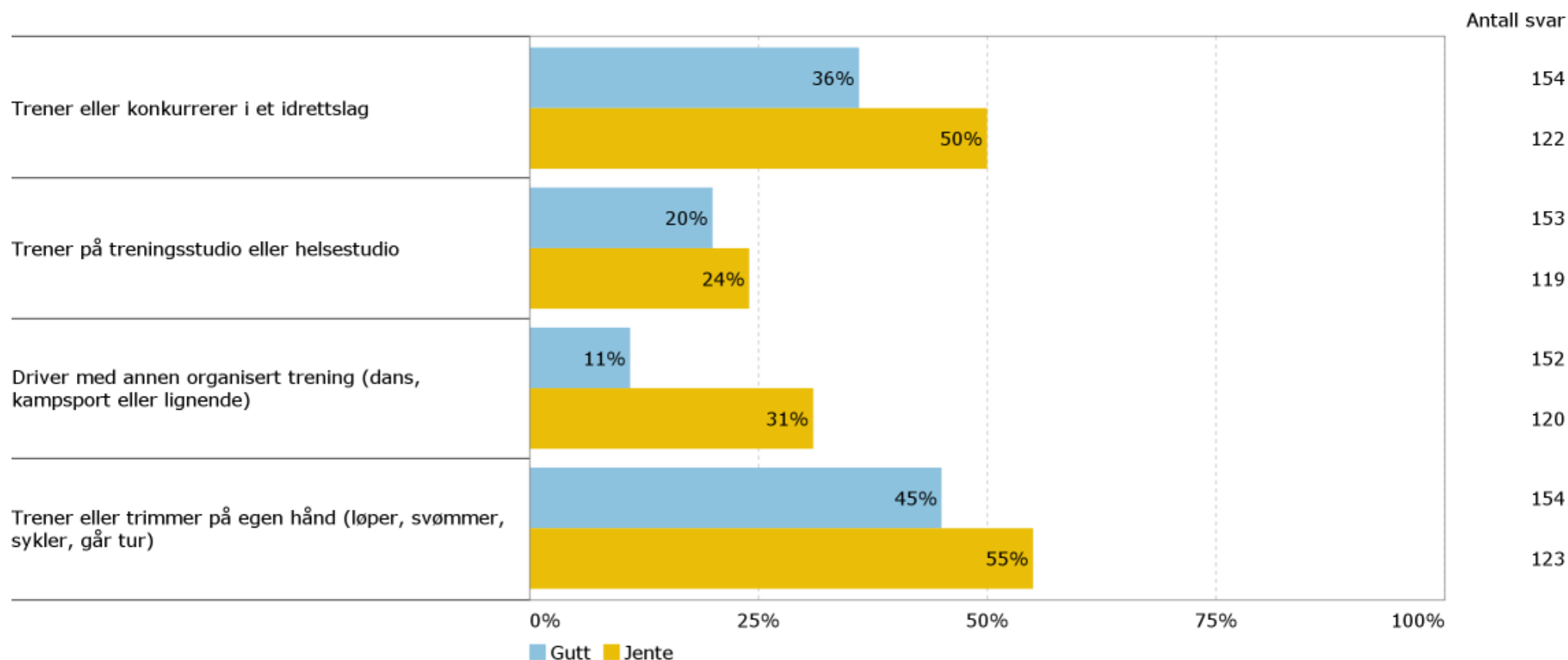
Fysisk aktivitet

Hvor ofte er du så fysisk aktiv at du blir andpusten eller svett?

Antall svar 276

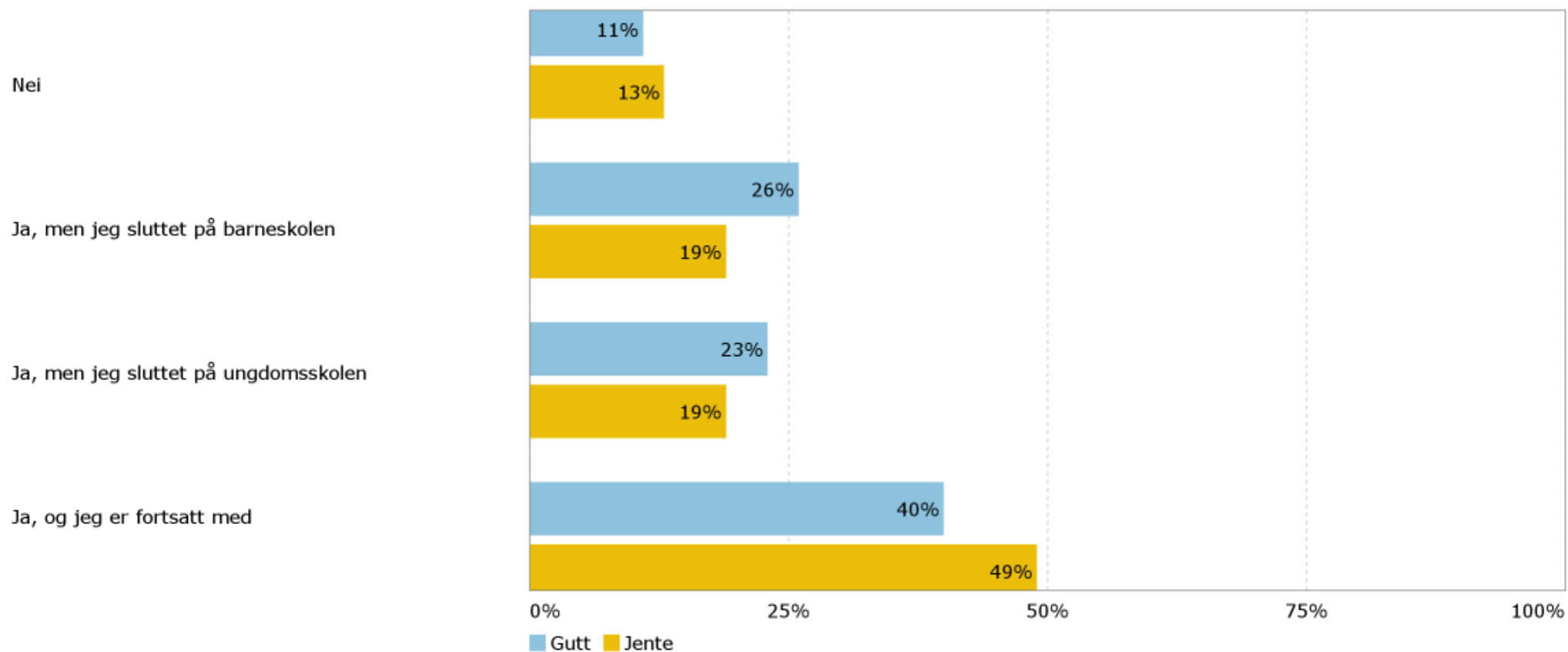

Hvor ofte trener du eller driver du med følgende aktiviteter? (Prosentandel som har svart 'én gang i uken' eller oftere)

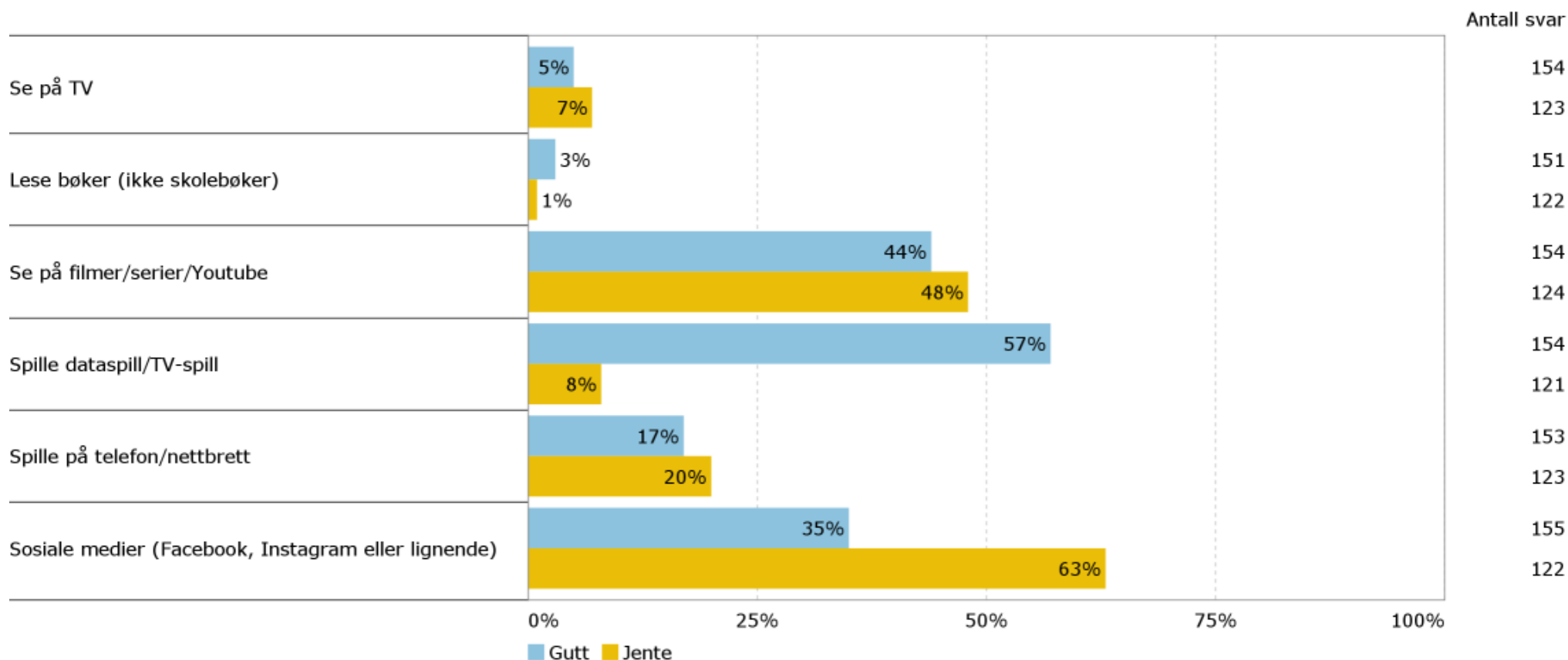
Har du noen gang vært med i et idrettslag eller i en idrettsklubb?

Antall svar 278

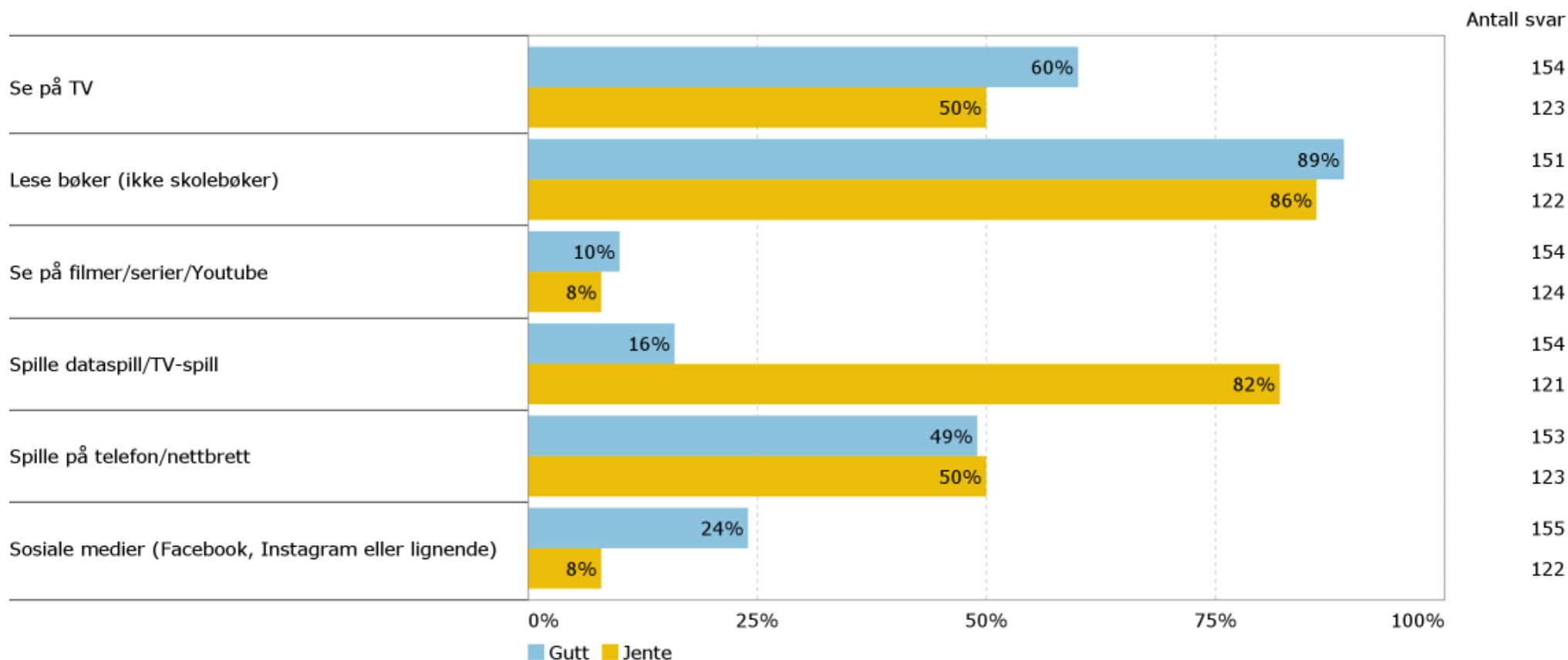
Mediebruk - høykonsumenter

Tenk på en gjennomsnittsdag. Hvor lang tid bruker du på følgende: (Prosentandel som har svart '2-3 timer' eller 'mer enn 3 timer')

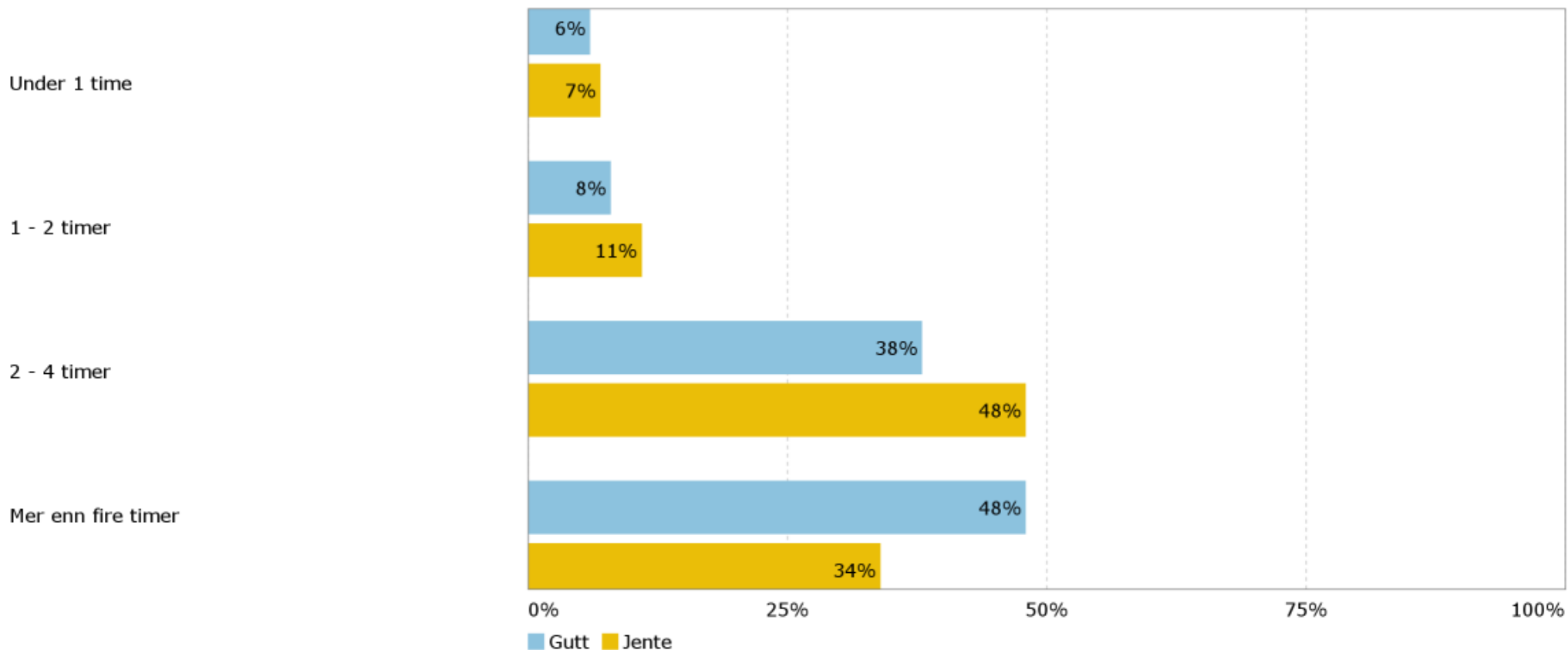
Mediebruk - lavkonsumenter

Tenk på en gjennomsnittsdag. Hvor lang tid bruker du på følgende: (Prosentandel som har svart at de bruker mindre enn 30 minutter)

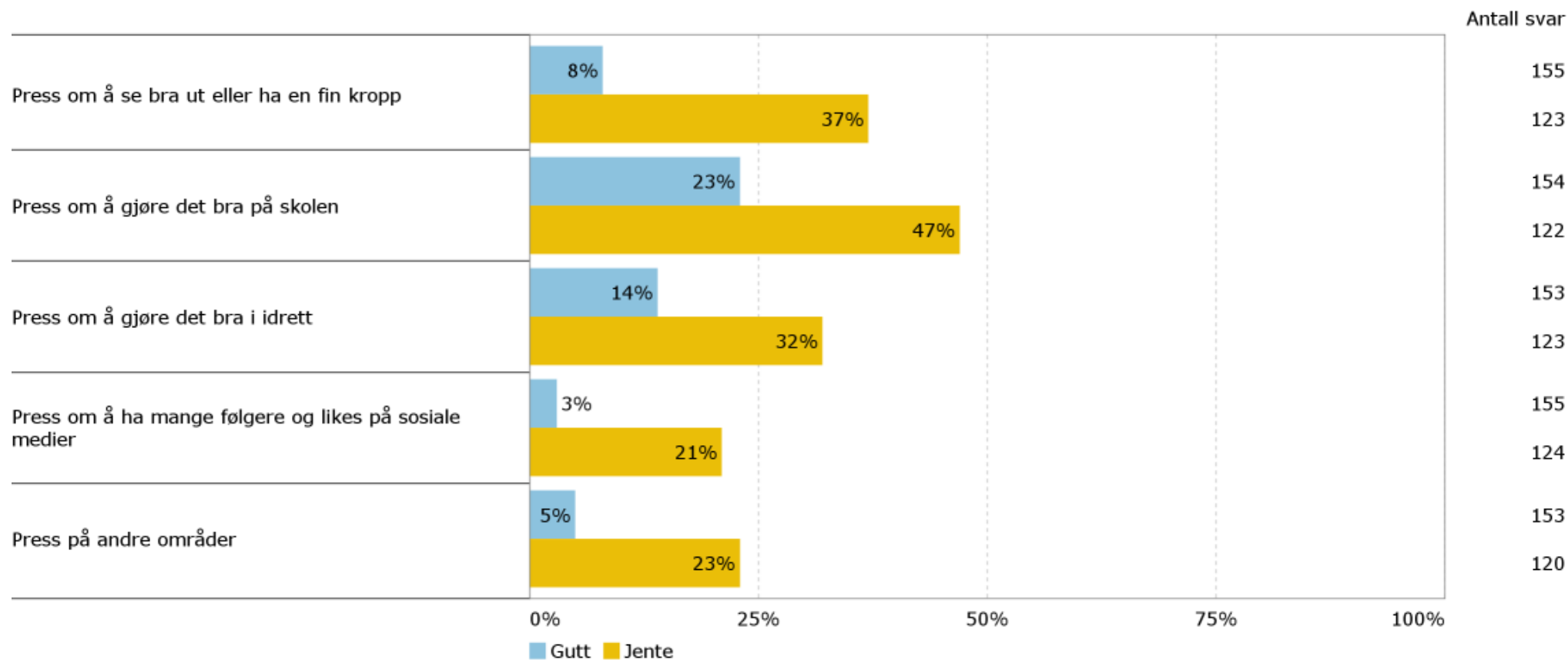
Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?

Antall svar 278

Opplevd press

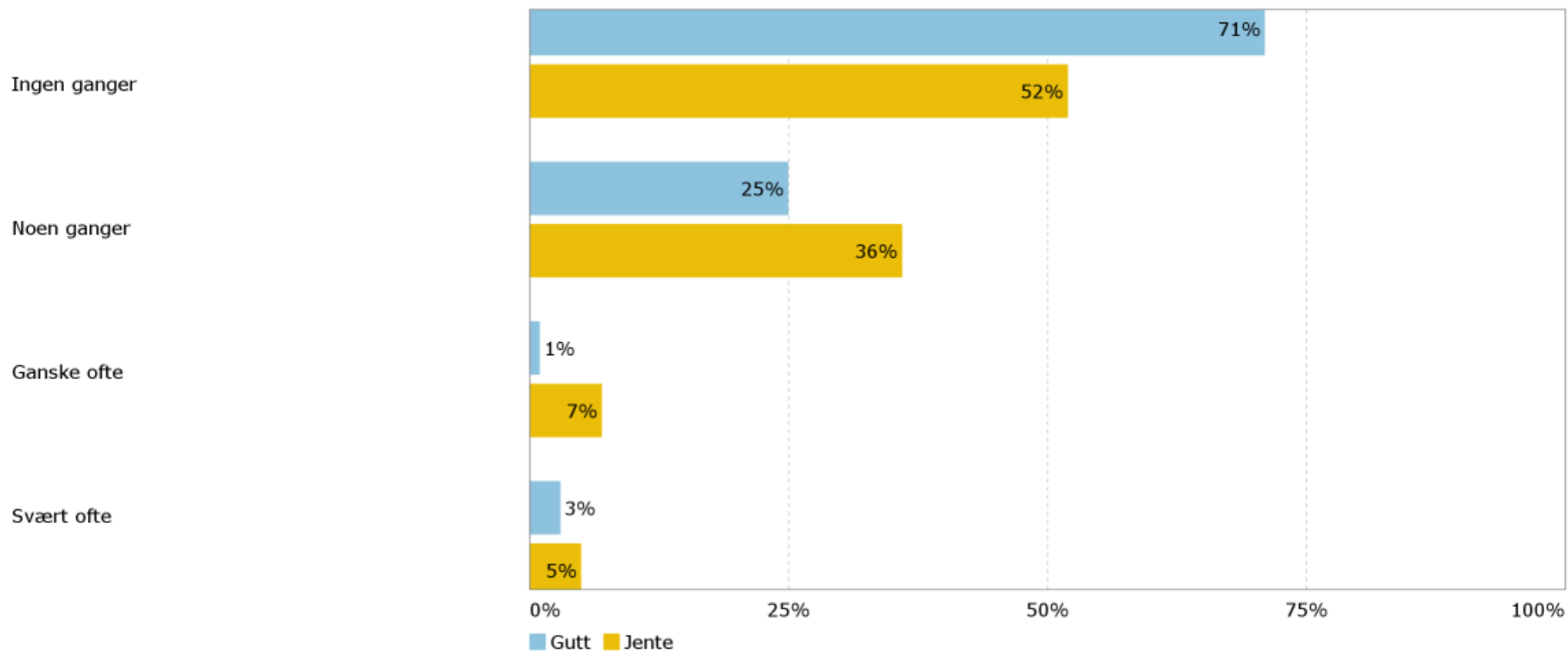
Opplever du press i hverdagen din? (Prosentandel som har svart 'mye press' eller 'svært mye press')

Opplevd press

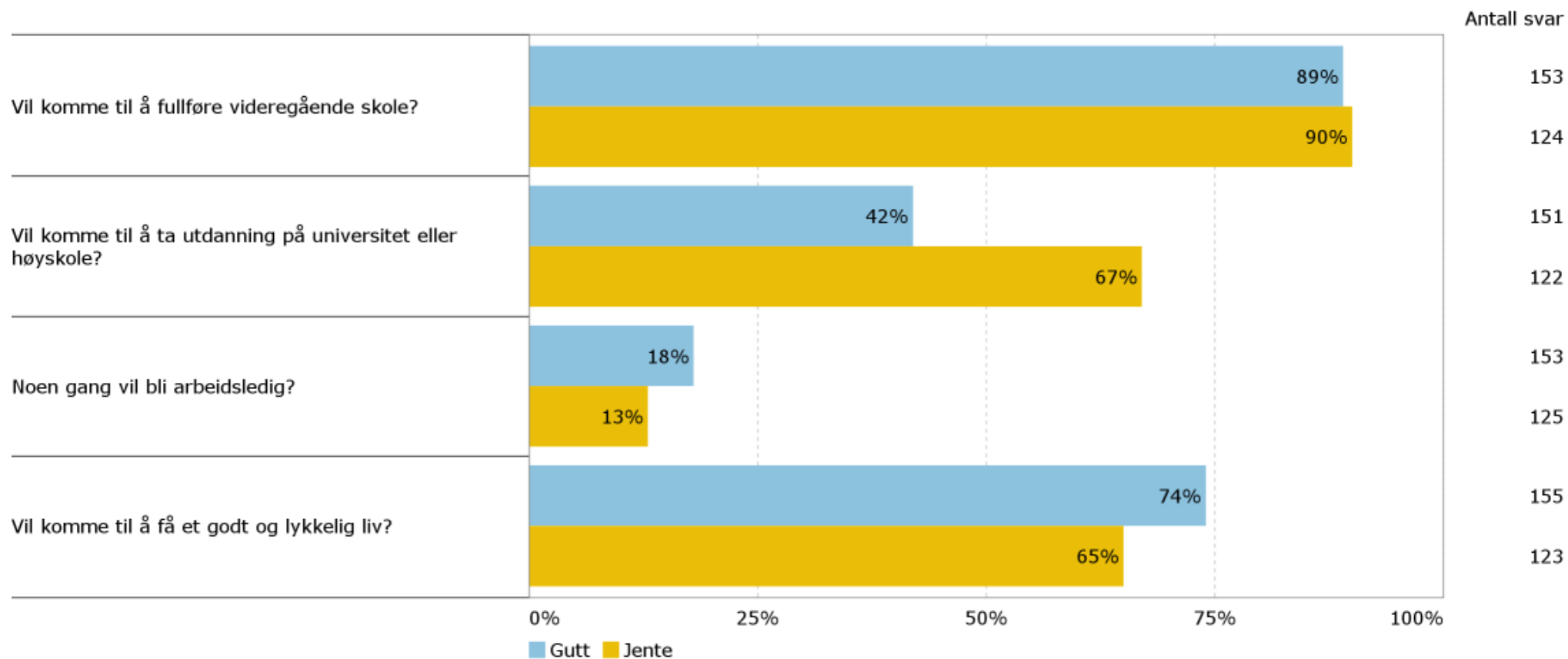
Har du opplevd så mye press den siste uka at du har hatt problemer med å takle det?

Antall svar 278

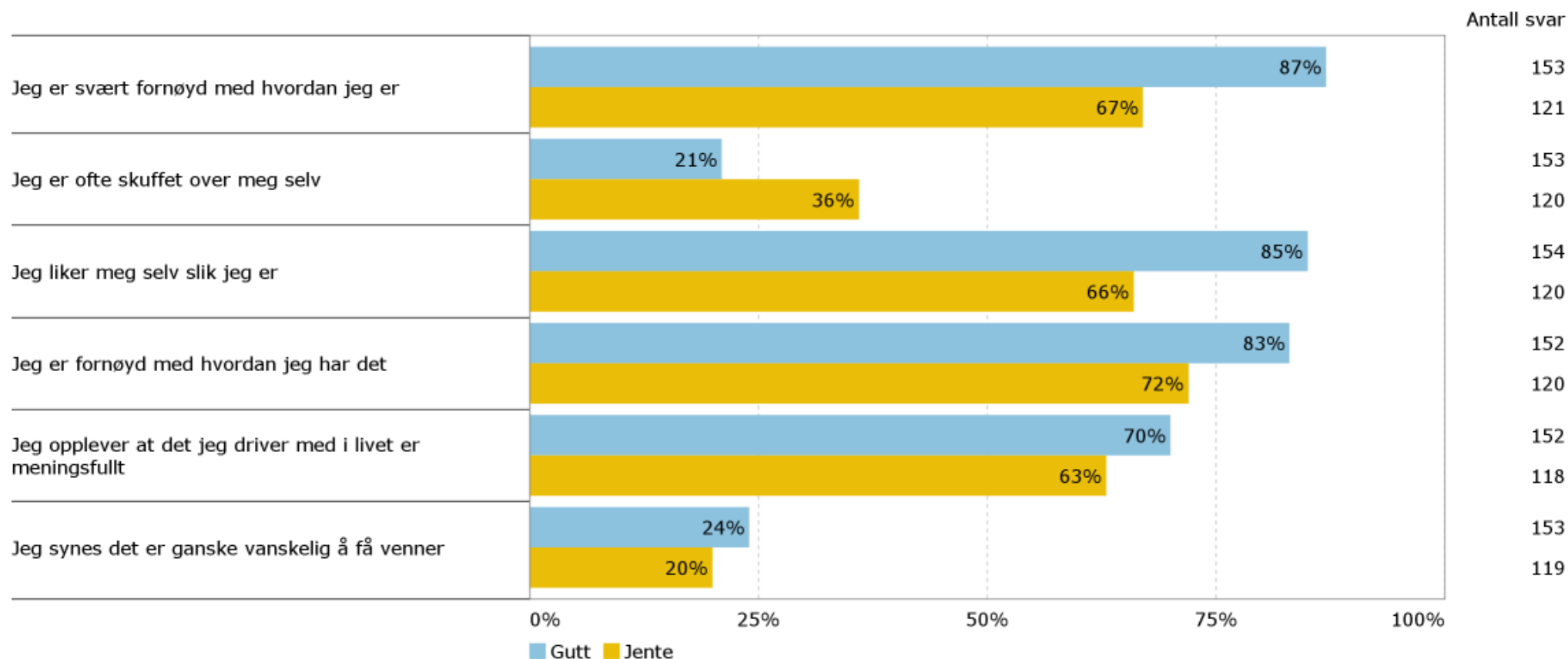

Tanker om framtiden

Hvordan tror du at framtida di vil bli? Tror du at du ... (Prosentandel som har svart 'ja')

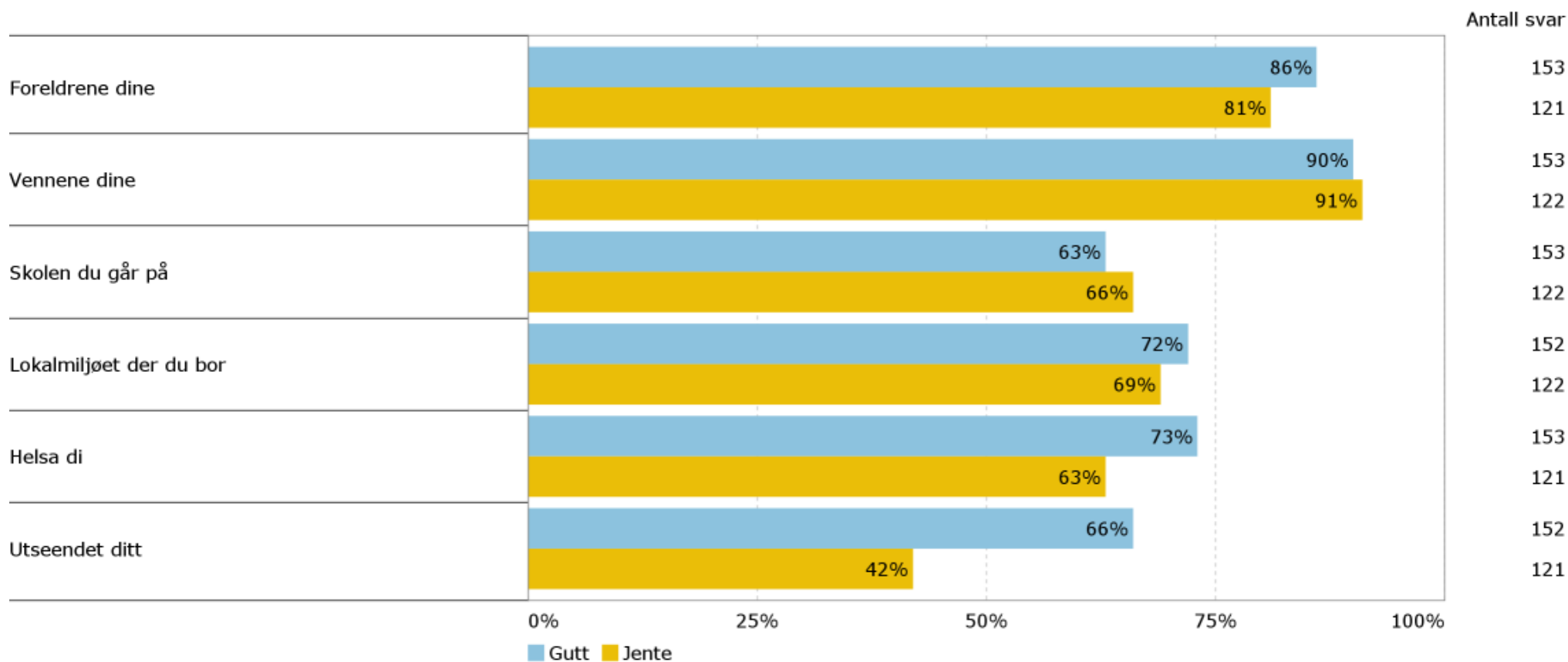

Nedenfor er det noen påstander om hvor fornøyd du er med livet ditt. (Prosentandel som har svart 'passer svært godt' eller 'passer ganske godt')

Fornøydhet med livet

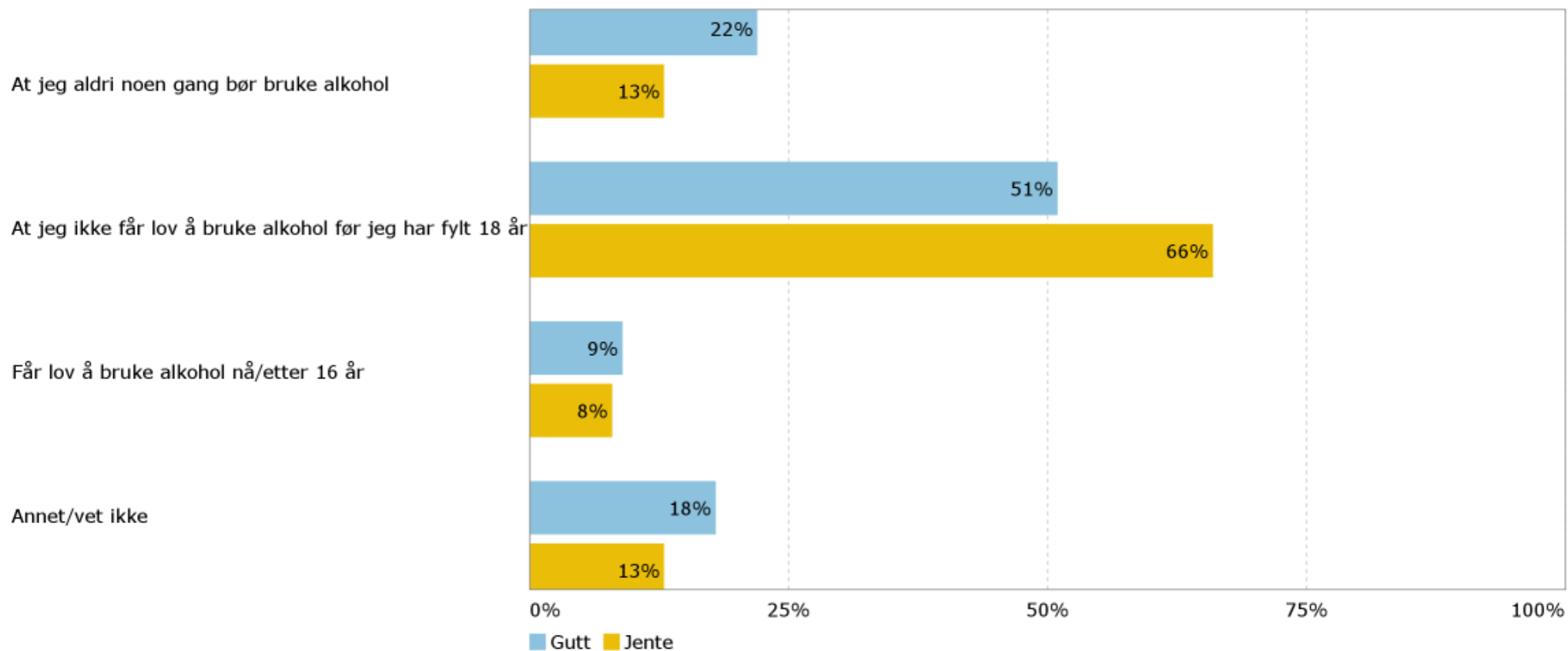
Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med ulike sider ved livet ditt? (Prosentandel som har svart 'litt fornøyd' eller 'svært fornøyd')

A6. Alkoholbruk

Hvilke regler har dere hjemme om ditt forhold til alkohol?

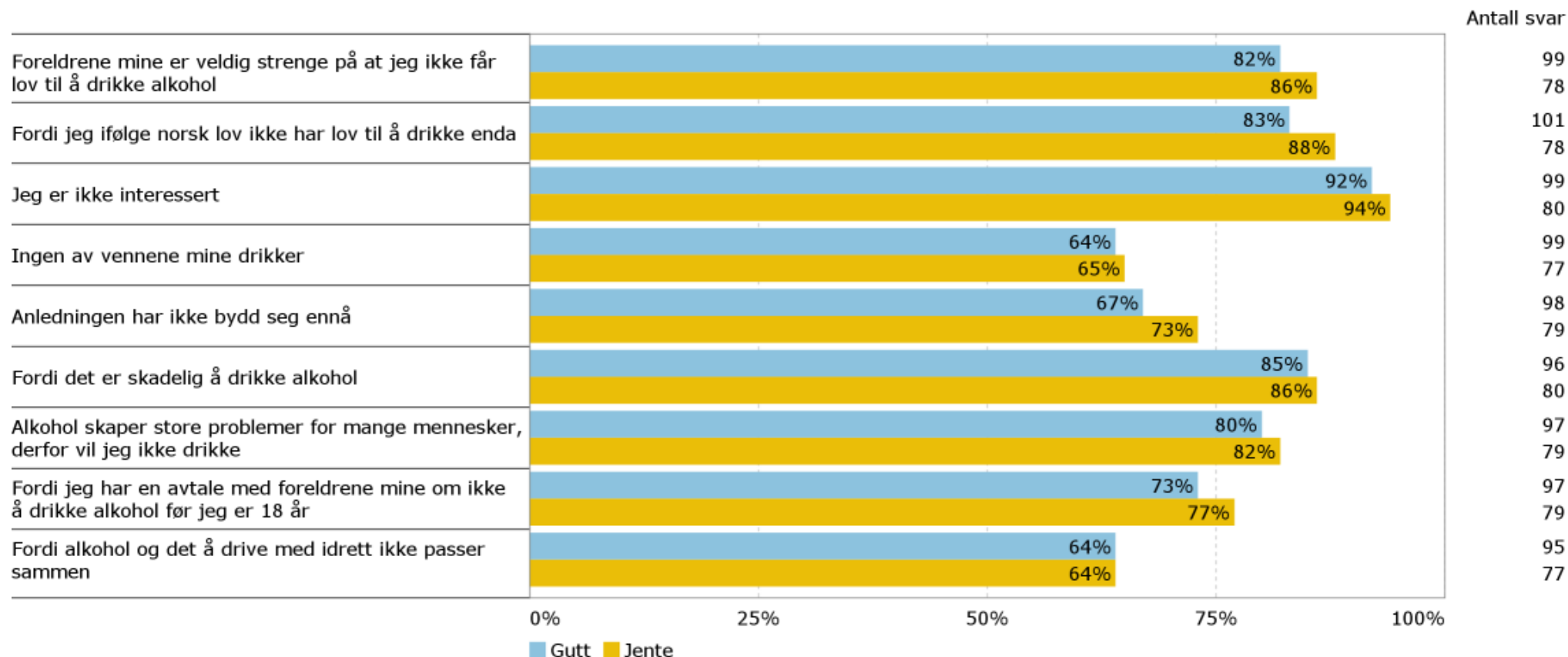
Antall svar 277

A7. Å ikke drikke alkohol

Hva er grunnen til at du aldri har drukket alkohol? (Prosentandel som har svart 'enig')

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de aldri drikker alkohol.

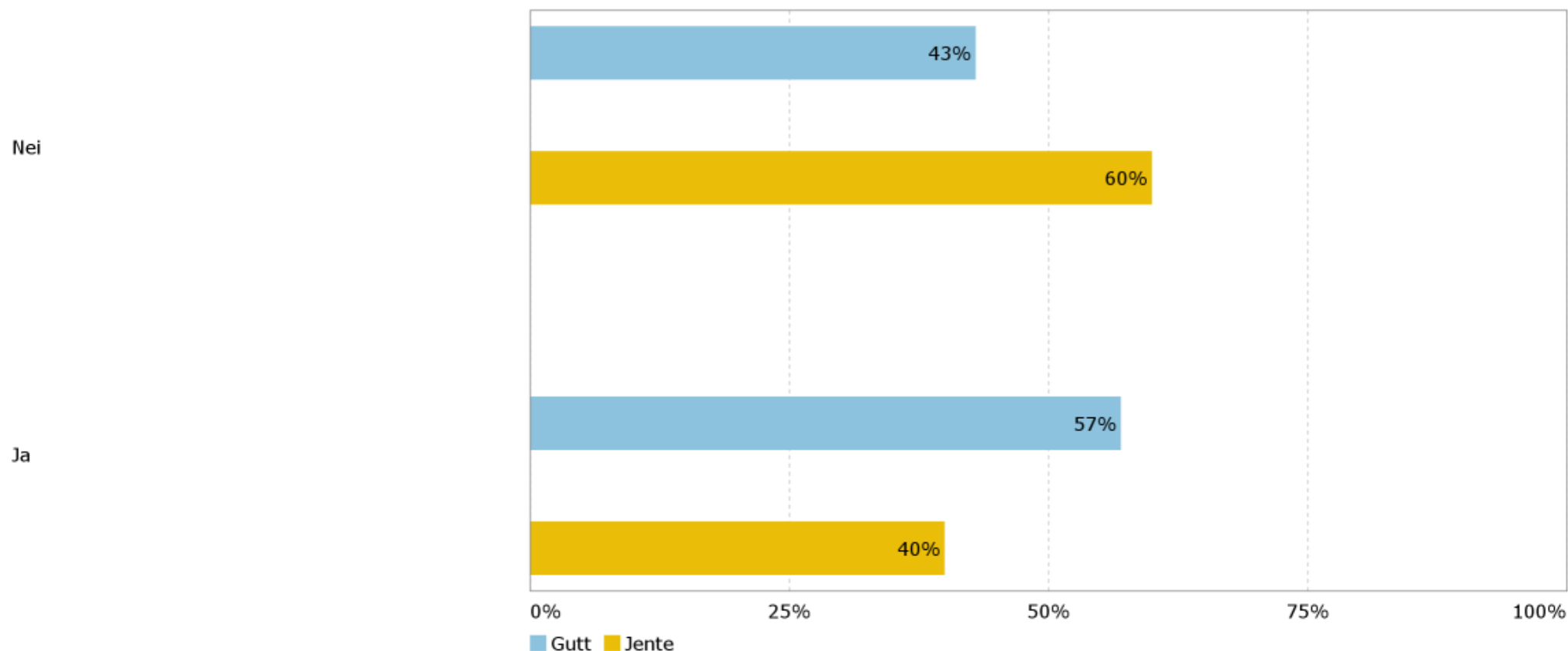

A8. Alkoholbruk

Har du noen gang drukket så mye som en alkoholenhet, eller en drink? Det vil si en flaske pils (0,33 l), en flaske rusbrus/sider, et glass vin eller en drink (brennevin).

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

Antall svar 89

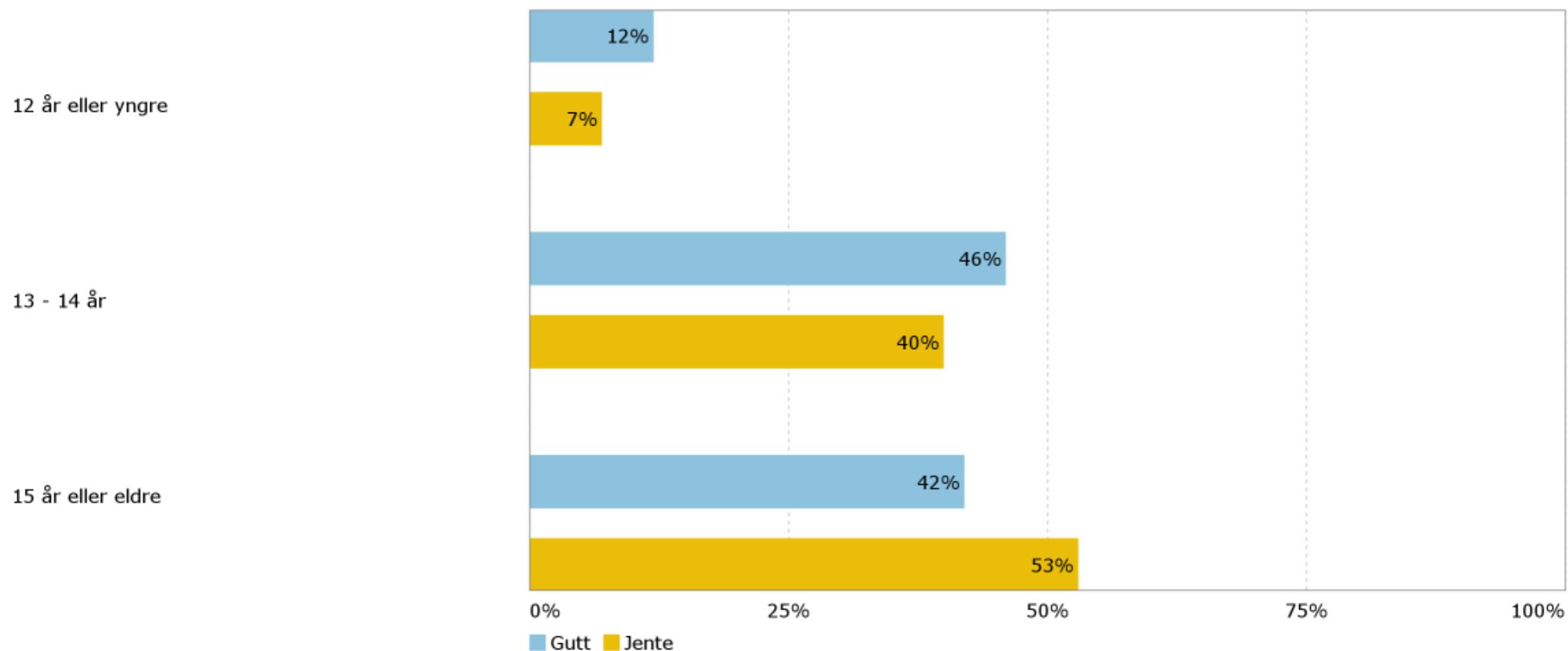

A8. Alkoholbruk

Hvor gammel var du første gang du drakk minst én enhet alkohol?

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

Antall svar 41

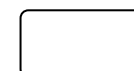

A10. Hvordan unge skaffer seg alkohol

Hvordan får du tak i alkohol? (Prosentandel som har svart 'ja')

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

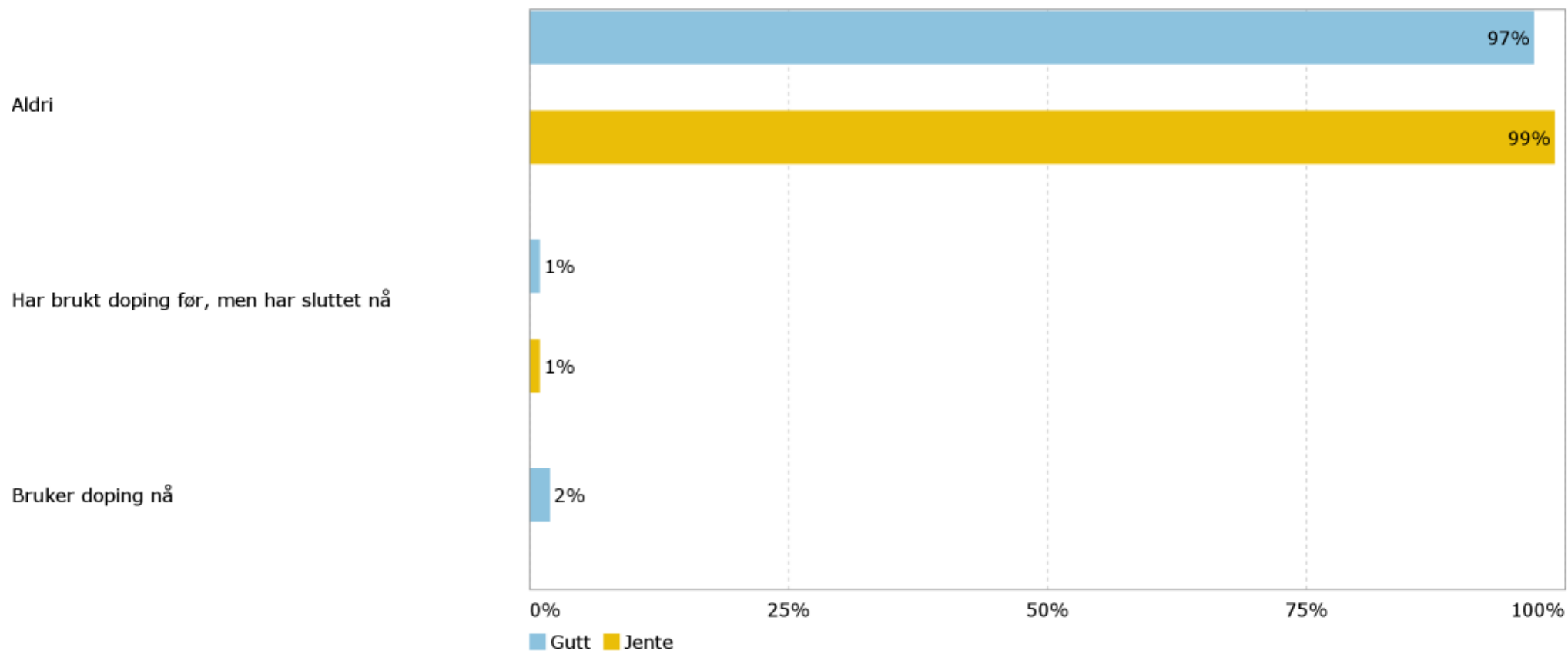
	Gutt	Jente	Antall svar
Kjøper selv i butikk	4	3	86
Kjøper smuglervarer eller hjemmebrent	15	5	84
Får av venner, eller de kjøper for meg	43	28	85
Kjøper på Vinmonopolet	9	0	84
Får av foreldrene	9	3	83
Tar hjemme	36	23	84
Får av andre voksne, eller voksne kjøper for meg	33	5	84
Får tak i alkohol i utlandet	7	5	83
Lager selv	13	3	84
Kjøper på utested	9	3	83

A23. Doping

Har du noen gang brukt dopingmidler (f.eks. anabole steroider, veksthormoner, insulin, testosteron)?

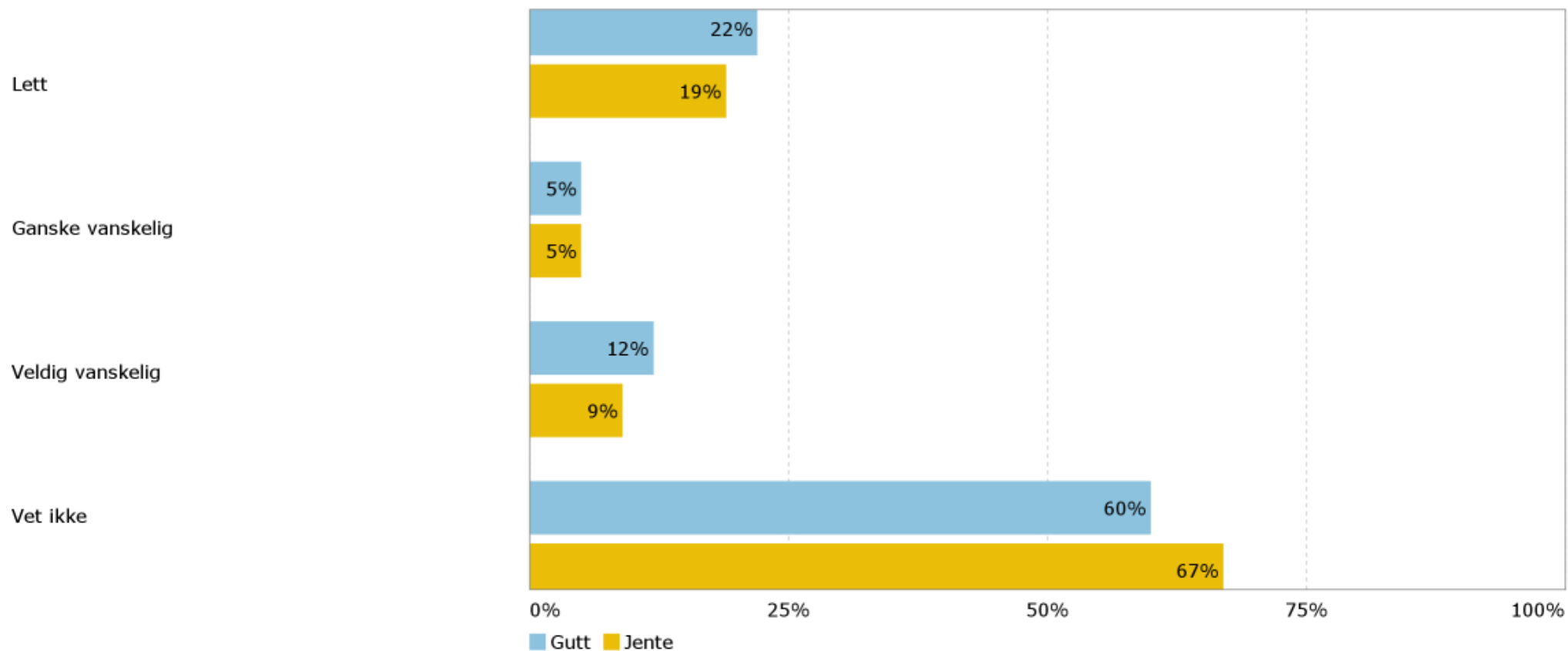
Antall svar 276

A23. Doping

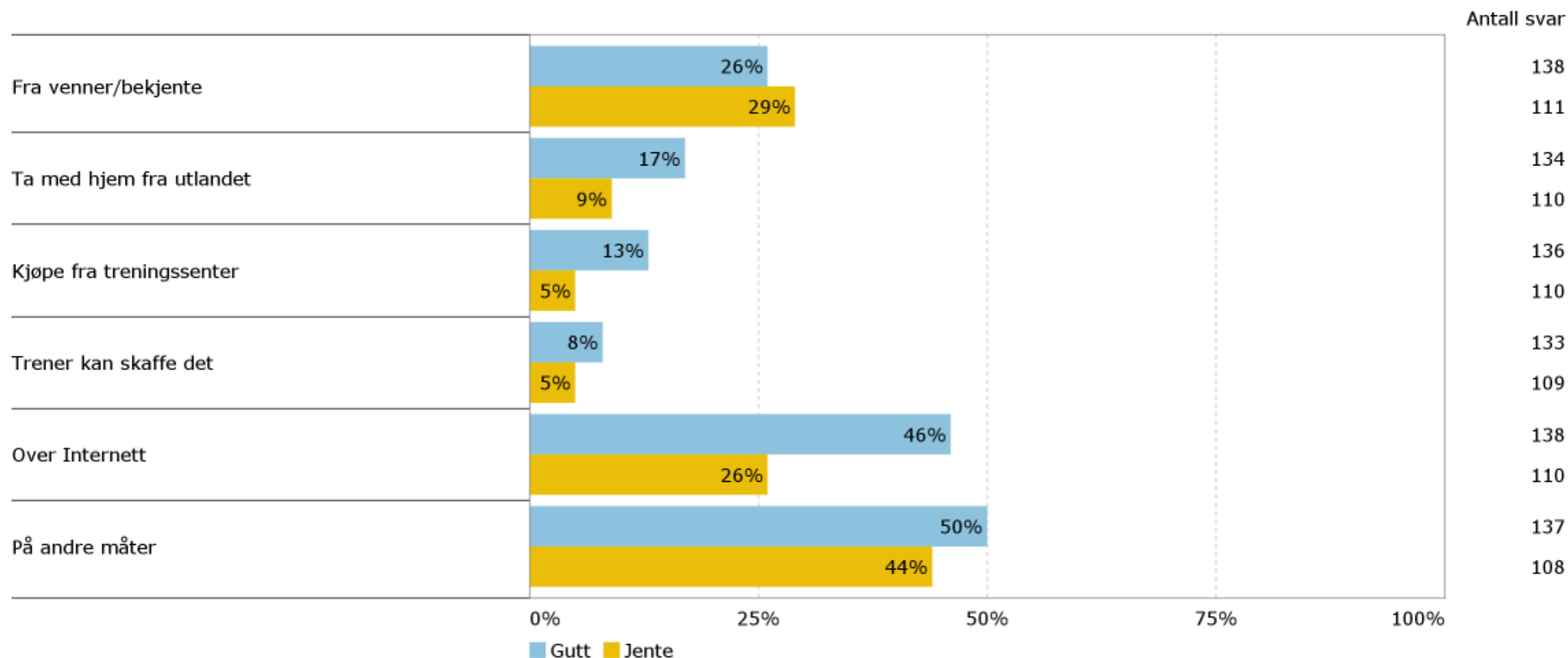
Dersom du ønsket å få tak i dopingmidler, hvor lett kunne du ha skaffet deg det du var på jakt etter?

Antall svar 276

A23. Doping

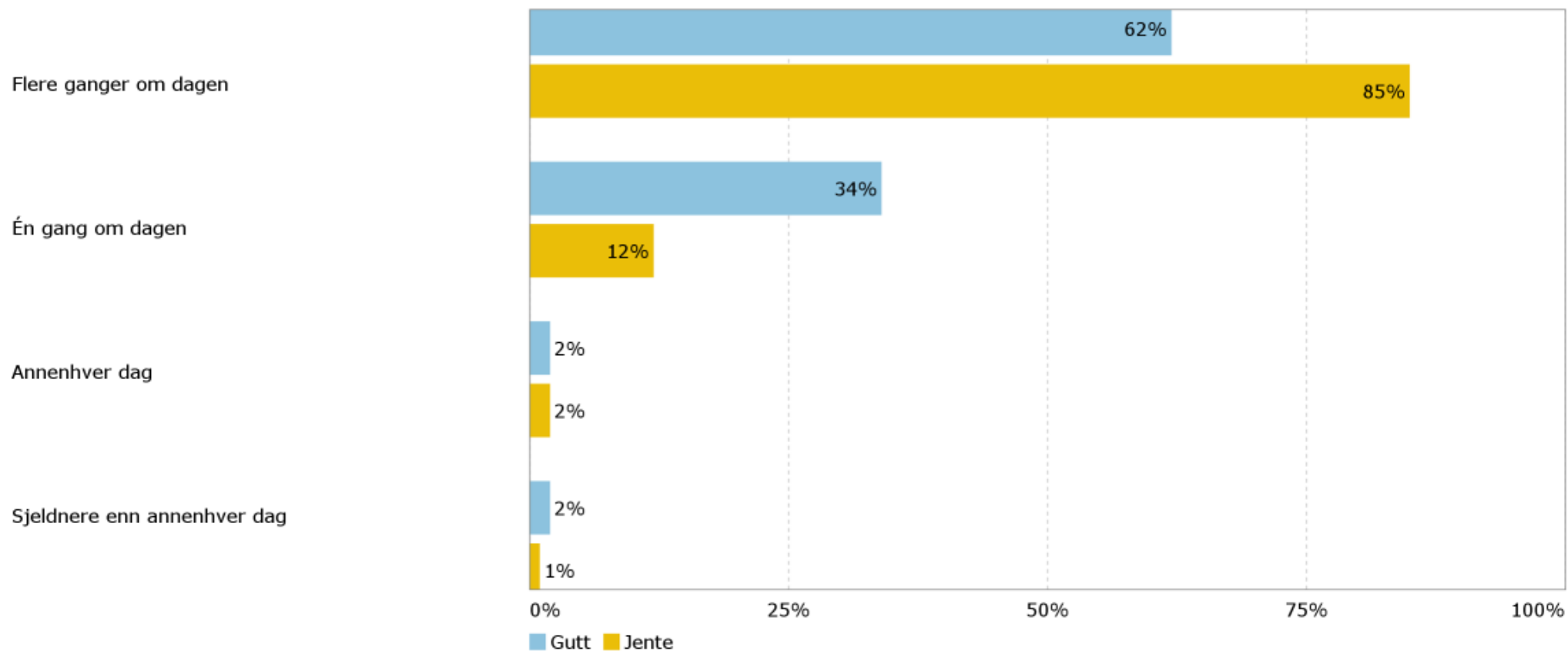
Hvordan kunne du ha skaffet deg dopingmidler dersom du ønsket det? (Prosentandel som har svart 'ja')

B4. Tannpuss

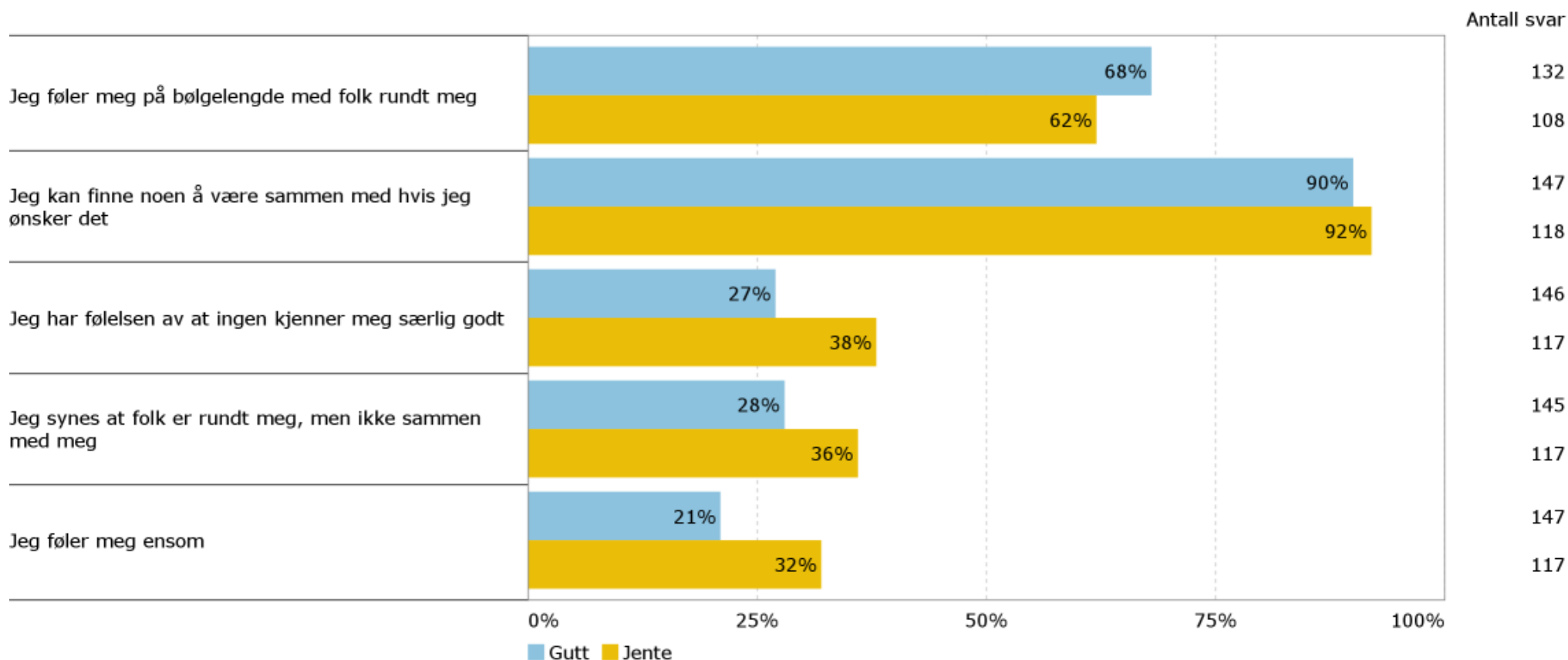
Hvor ofte pusser du tennene?

Antall svar 278

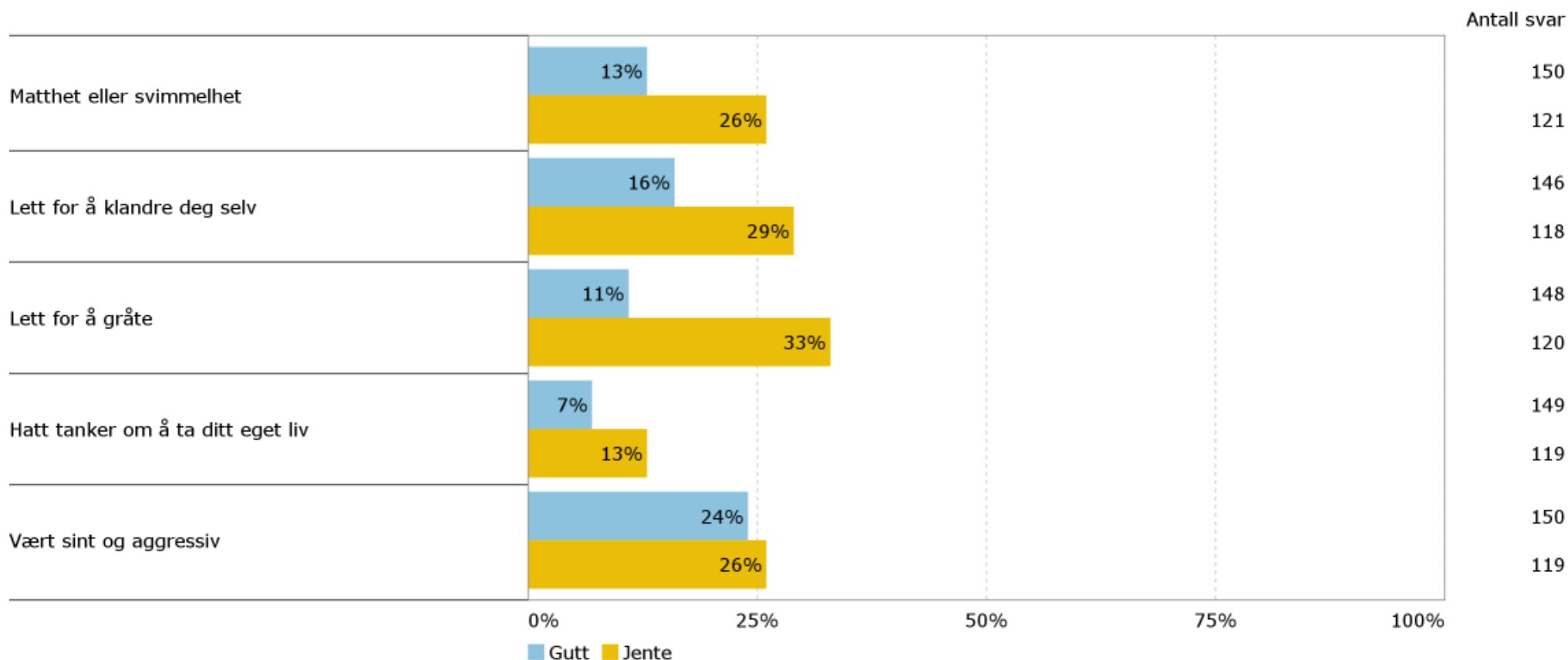
B6. Ensomhet

Her er noen beskrivelser av ulike følelser folk kan ha. Kryss av for hvordan du selv føler deg. (Prosentandel som har svart 'av og til' eller 'ofte')

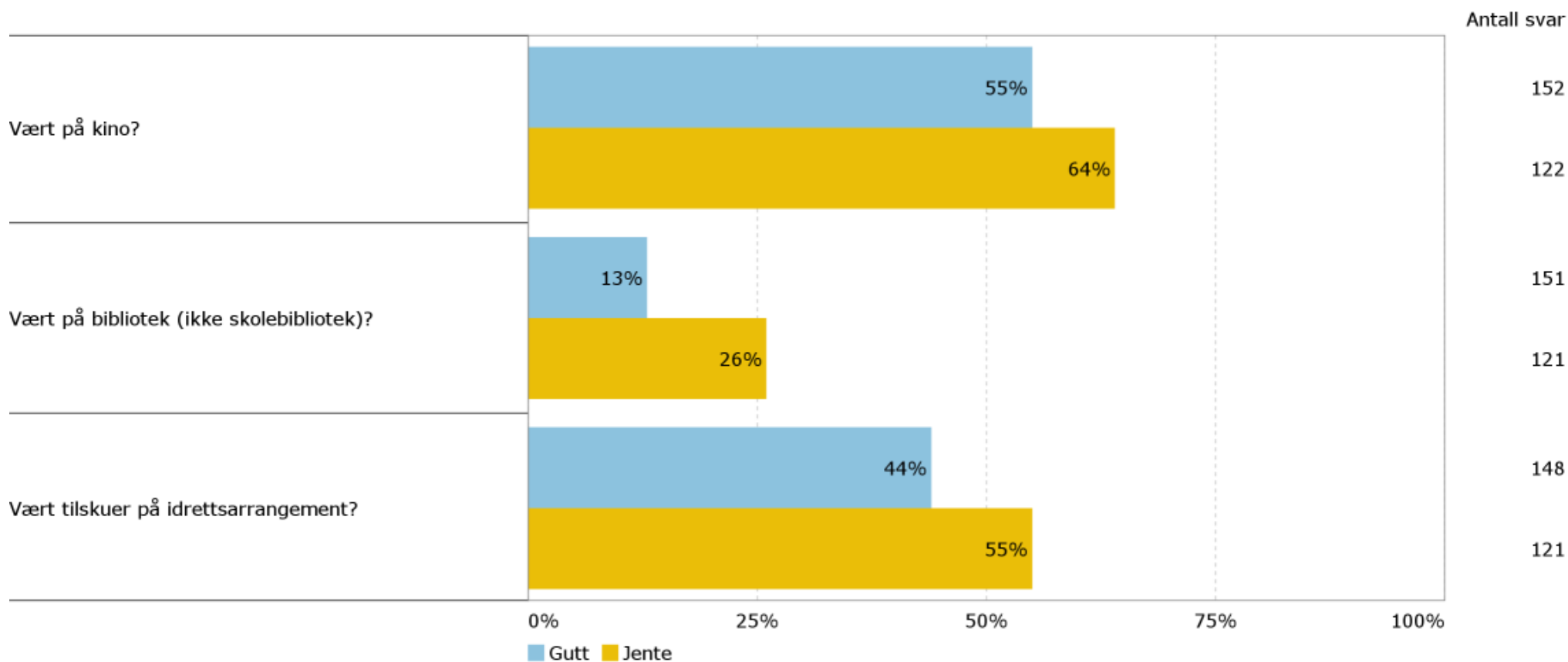
B9. Psykiske plager

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'veldig mye plaget' eller 'ganske mye plaget')

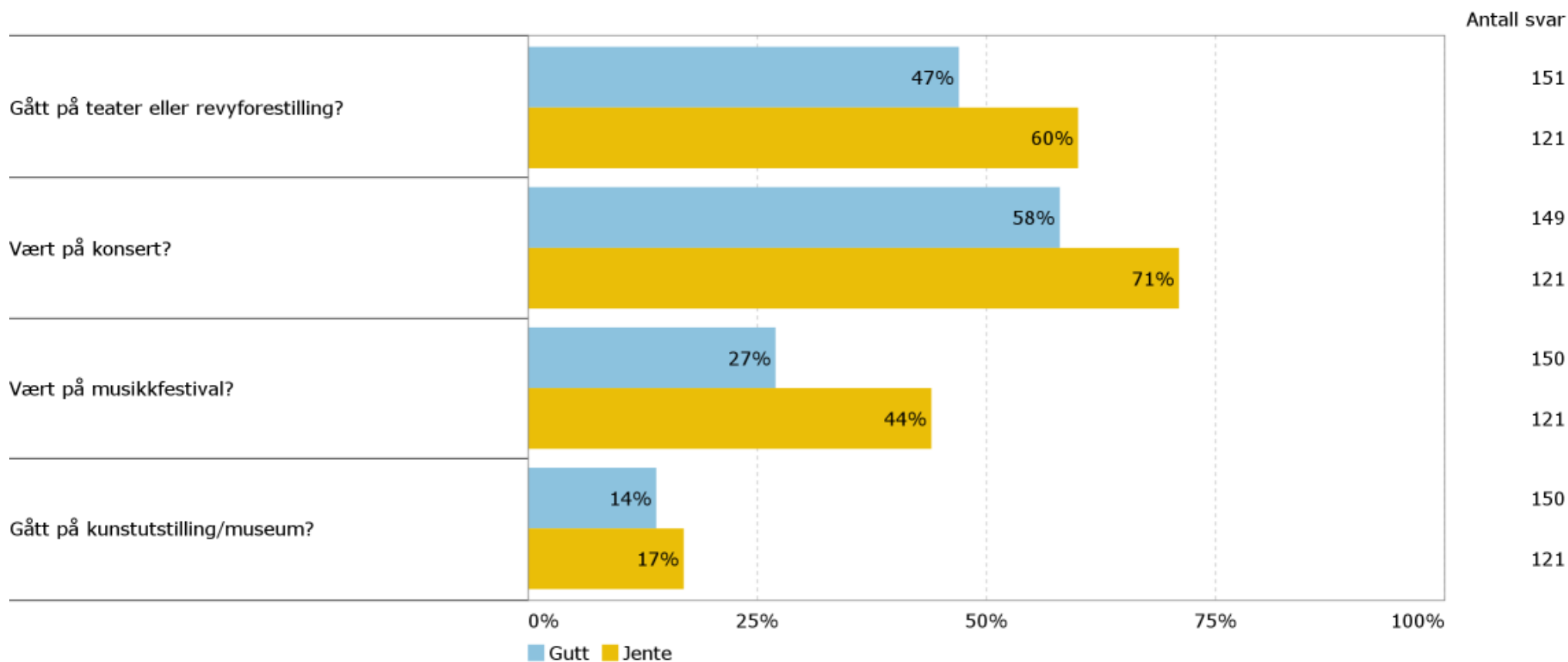
E2. Bruk av kulturtilbud

Hvor ofte har du gjort følgende ting i løpet av den siste måneden (de siste 30 dagene)? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

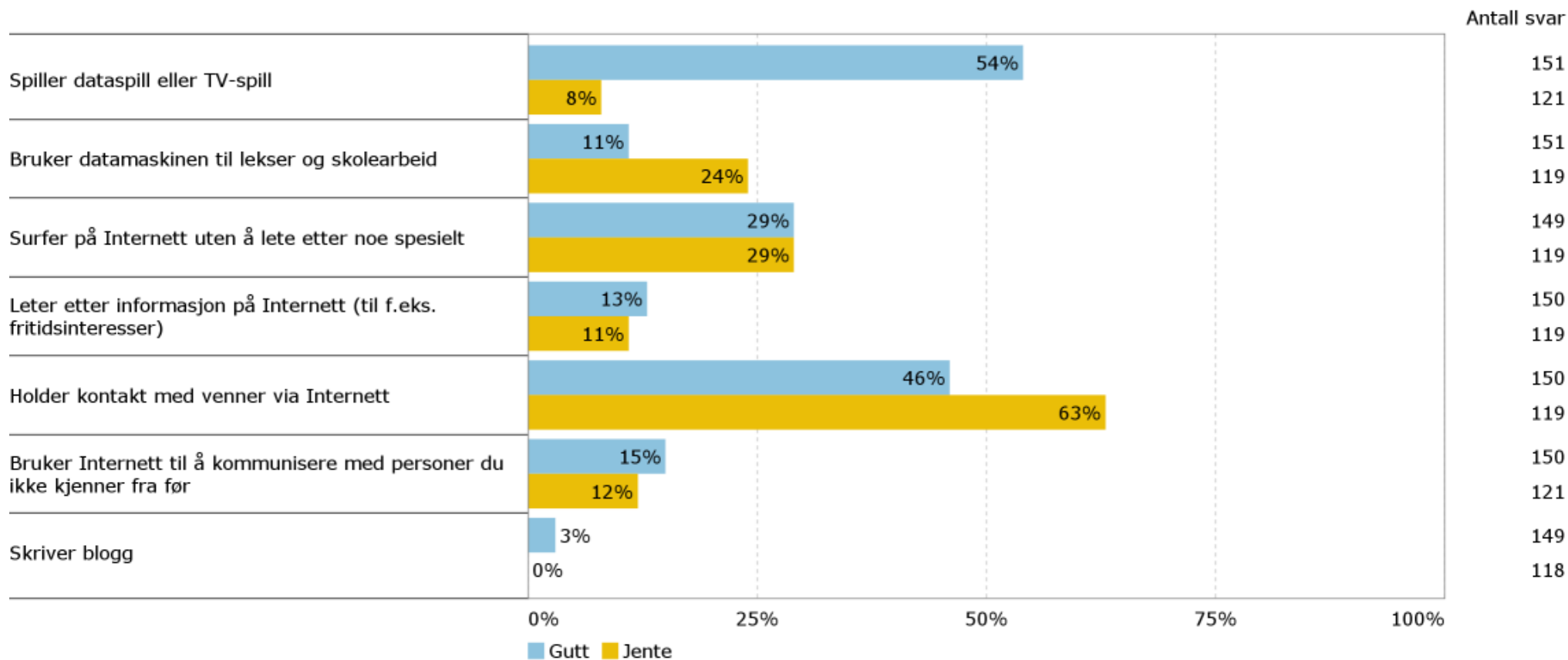
E2. Bruk av kulturtilbud

Hvor ofte har du gjort følgende ting i løpet av det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

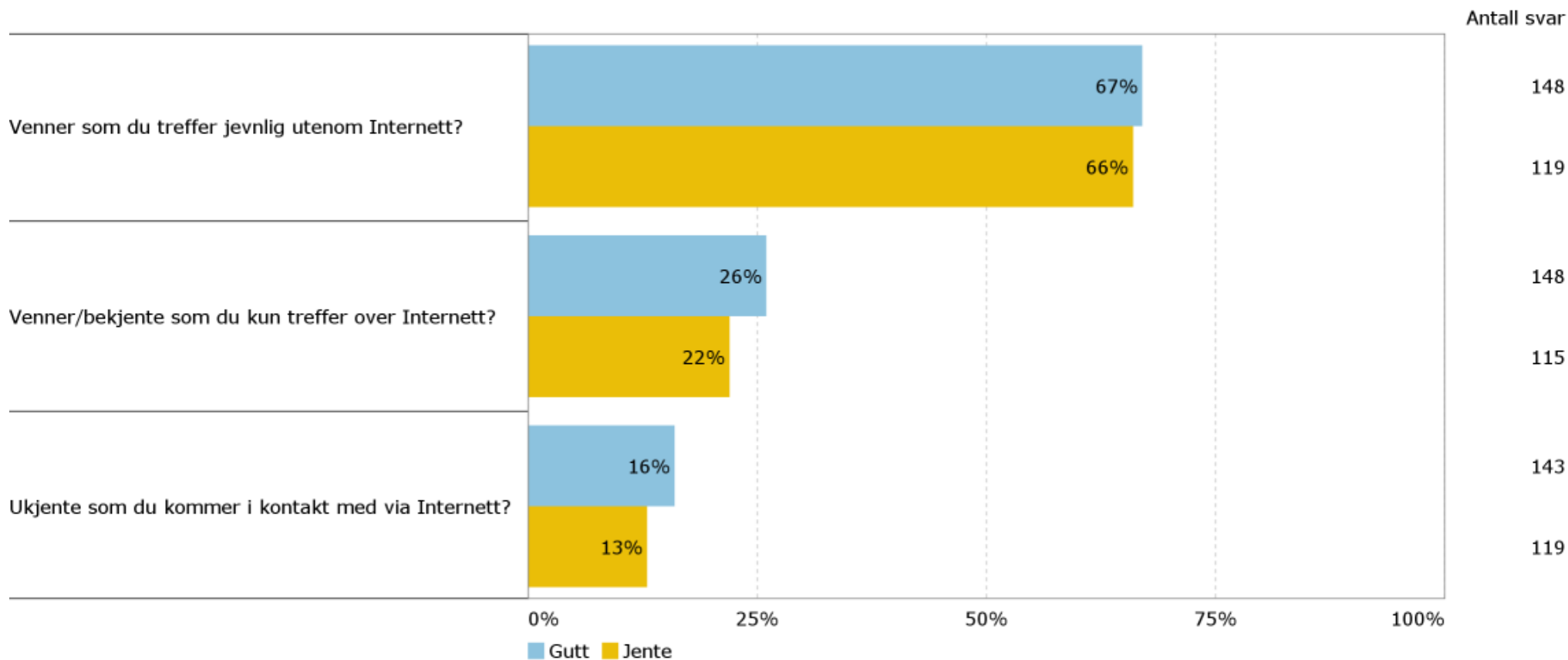
E3. Databruk

Hvor ofte gjør du noen av disse aktivitetene? (Prosentandel som har svart 'daglig')

E6. Nettkontakter

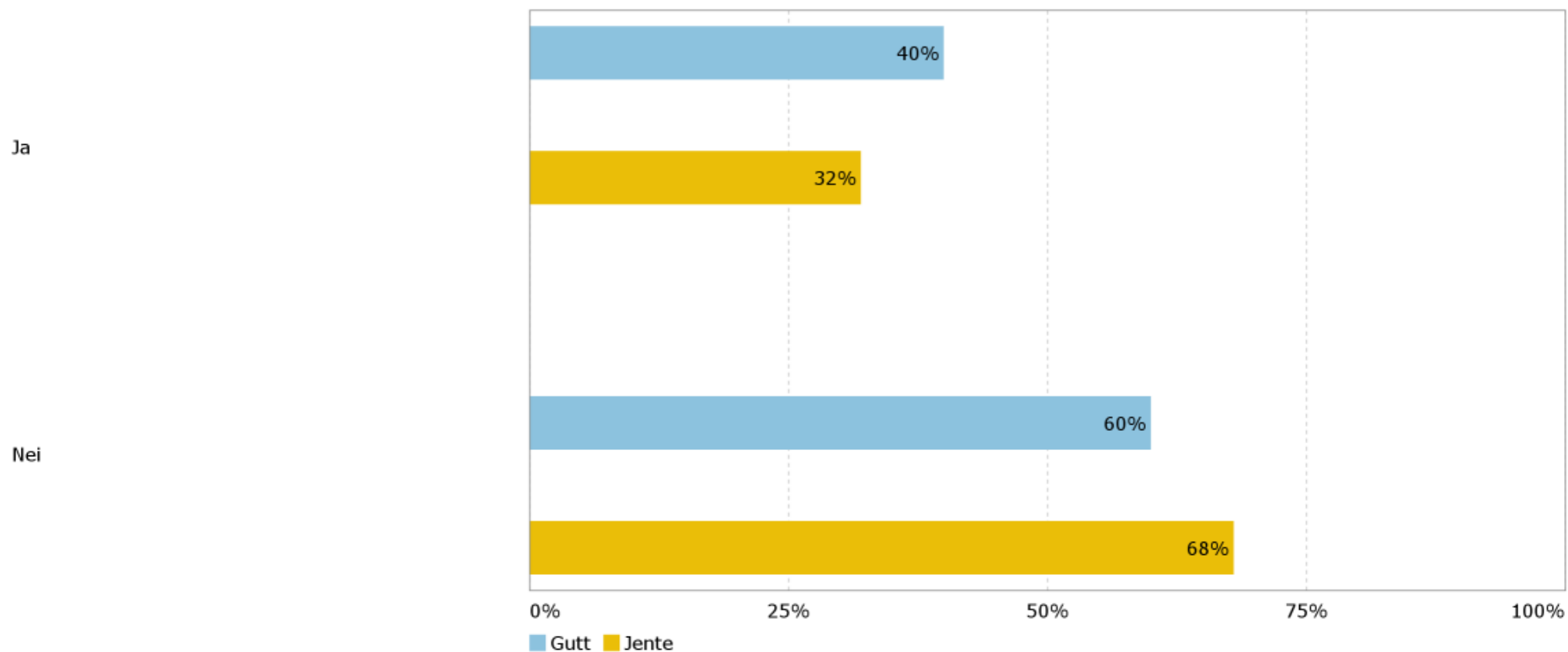
Personene du har kontakt med via Internett, er det ... (Prosentandel som har svart 'ofte' eller 'alltid')

E6. Nettkontakter

Har du møtt noen ansikt til ansikt som du først fikk kontakt med på Internett?

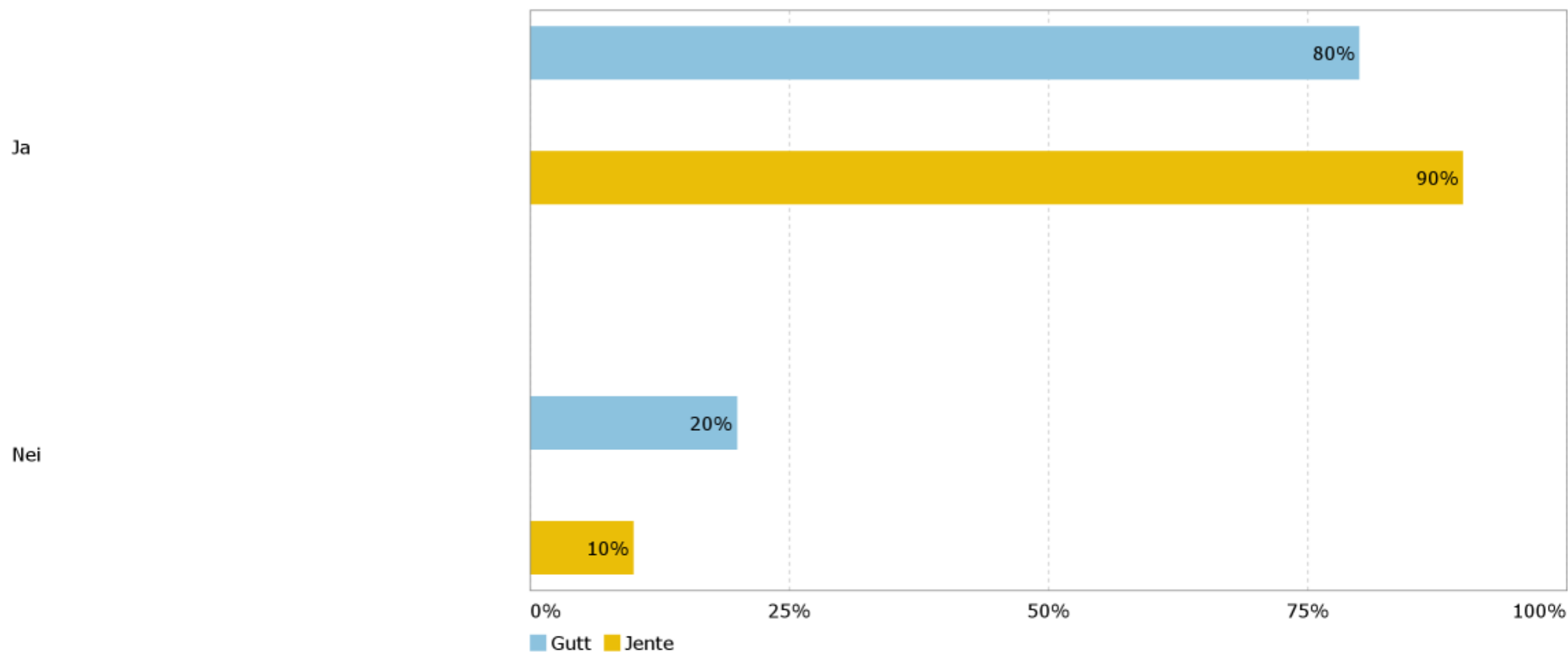
Antall svar 224

E11. Trening

Driver du med noen form for trening?

Antall svar 278

E11. Trening

Hvorfor trener du ikke? (Prosentandel som har svart 'svært viktig')

Spørsmålet er bare stilt til de som har svart at de ikke trener.

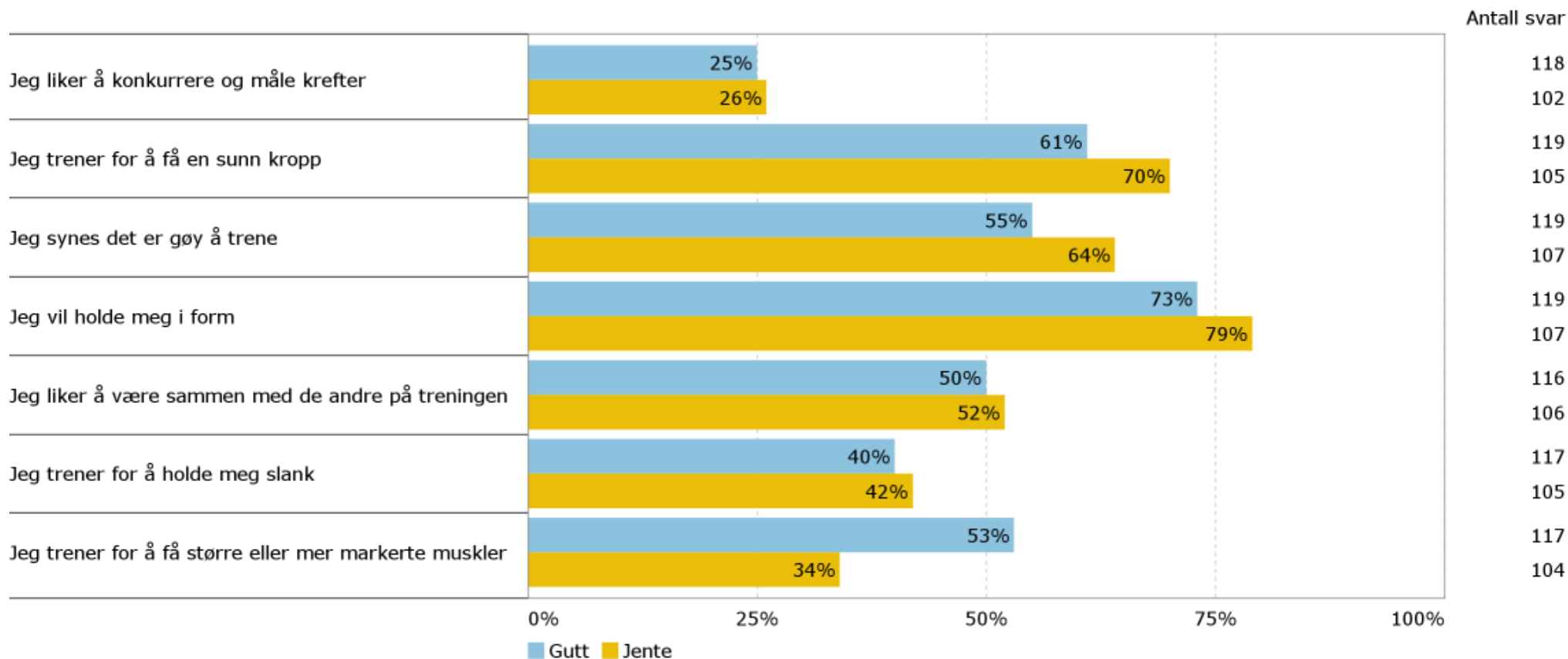
	Gutt	Jente	Antall svar
Jeg har andre interesser	48	42	43
Jeg har ikke tid	16	8	43
Jeg skulle gjerne trene, men kommer aldri i gang	35	25	43
Det er for dyrt å trene	10	0	42
Jeg har ikke funnet noen treningsform som passer for meg	29	8	43
Jeg får mosjon på andre måter (går, sykler og lignende)	26	0	43
Jeg er i for dårlig form	3	17	43
Foreldrene mine vil ikke at jeg skal bruke tid på trening	3	18	42
Jeg er ikke flink i sport/idrett	23	50	43
Jeg synes ikke det er noe gøy å trene	32	45	42
Jeg har en fysisk skade som gjør det vanskelig for meg å trene	6	0	42

E11. Trening

Hvorfor trener du? (Prosentandel som har svart 'svært viktig')

Spørsmålet er bare stilt til ungdommer som har svart at de trener.

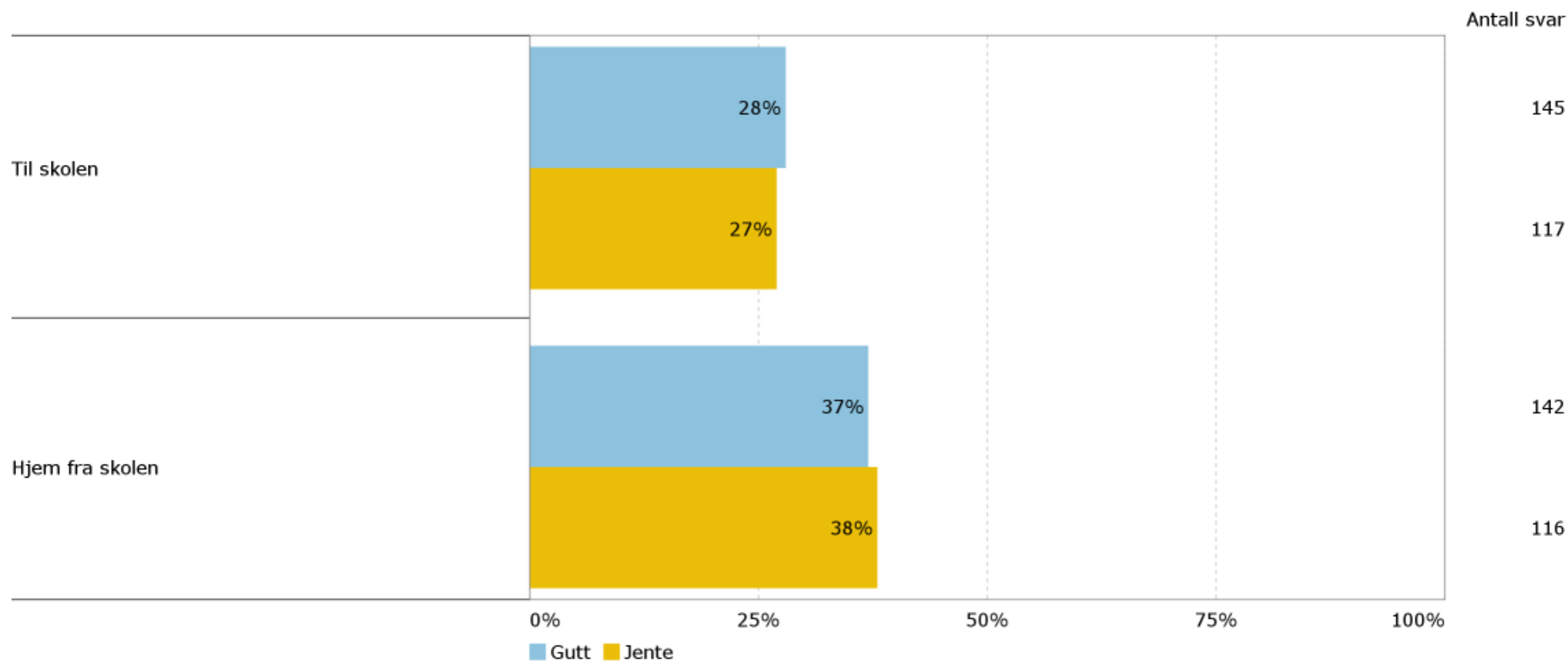
E14. Friluftsliv

Hvor ofte pleier du å gjøre følgende ting? Tenk på den tida på året da det er sesong for de ulike aktivitetene. (Prosentandel som har svart 'minst ukentlig')

	Gutt	Jente	Antall svar
Går på skitur i fjell, skog og mark	15	10	268
Går på fottur i fjell, skog og mark	21	23	266
Står på rullebrett	9	2	265
Kjører snøbrett, slalåm eller lignende	14	7	266
Drar på fisketur	16	8	267
Overnatter i telt ute i naturen (ikke campingplass)	3	1	267
Driver med bading/svømming	19	13	264
Padler kano eller kajakk	5	2	266
Driver med klatring	6	2	264
Gå på jakt	5	2	265

G9. Skoleveien

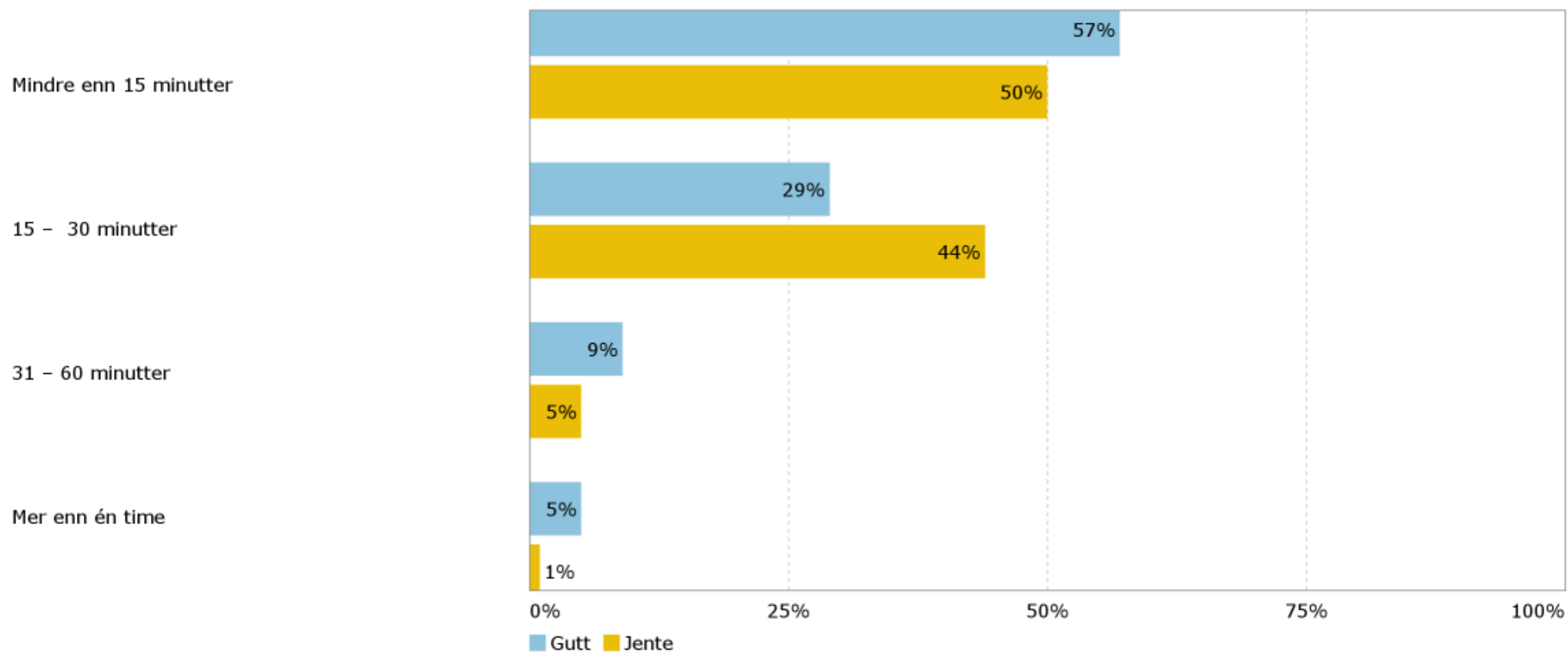
Hvordan kommer du deg som regel til skolen og hjem fra skolen? (Prosentandel som har svart 'sykler' eller 'går')

G9. Skoleveien

Hvor lang tid bruker du som regel på skoleveien (én vei)?

Antall svar 267

Ungdata-undersøkelsen 2017 i Herøy i Møre og Romsdal

FAKTA OM UNDERSØKELSEN:

Tidspunkt: Uke 13-14

Klassetrinn: 8. trinn, 9. trinn, 10. trinn

Antall: 359

Svarprosent: 89%

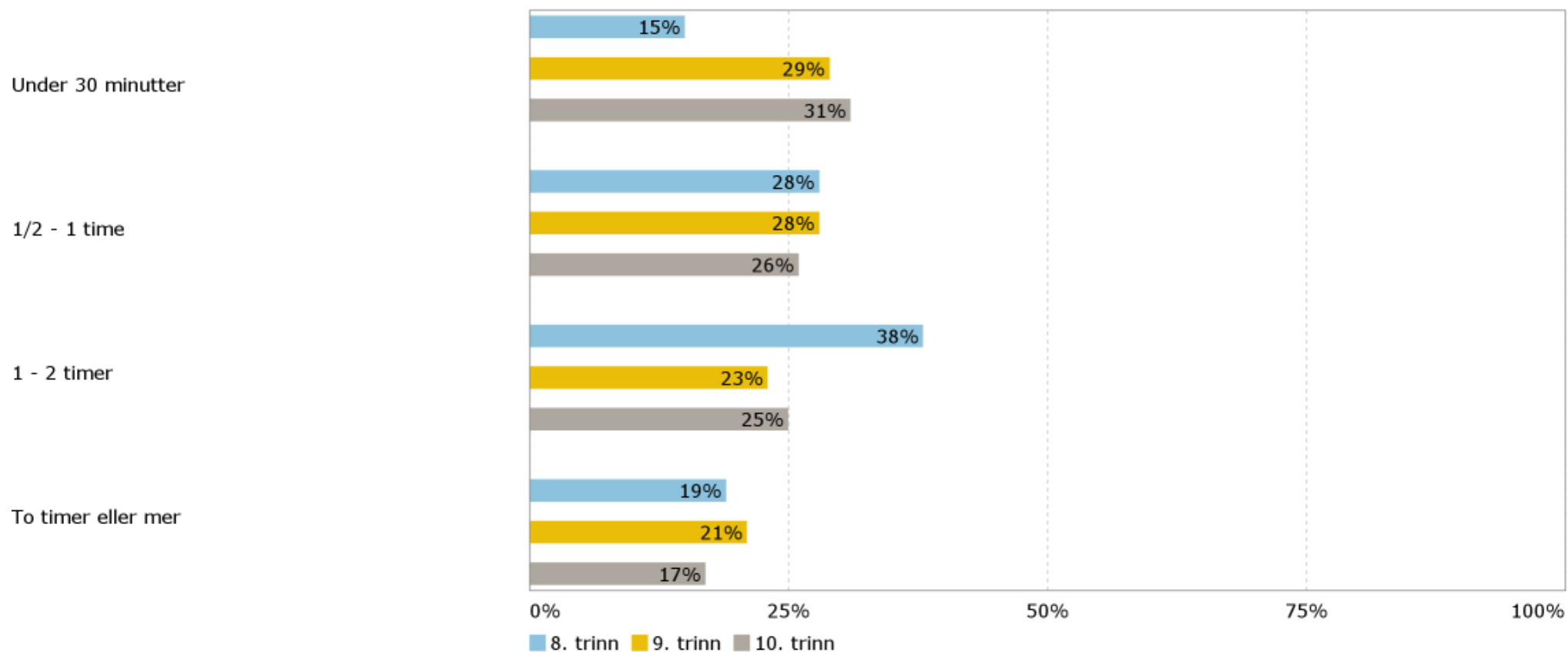
Er du enig eller uenig i følgende utsagn om hvordan du har det på skolen? (Prosentandel som har svart 'helt enig' eller 'litt enig')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Jeg trives på skolen	93	86	86	307
Lærerne mine bryr seg om meg	86	91	76	303
Jeg føler at jeg passer inn blant elevene på skolen	90	82	86	303
Jeg kjeder meg på skolen	71	78	70	305
Jeg gruer meg ofte til å gå på skolen	22	22	27	306

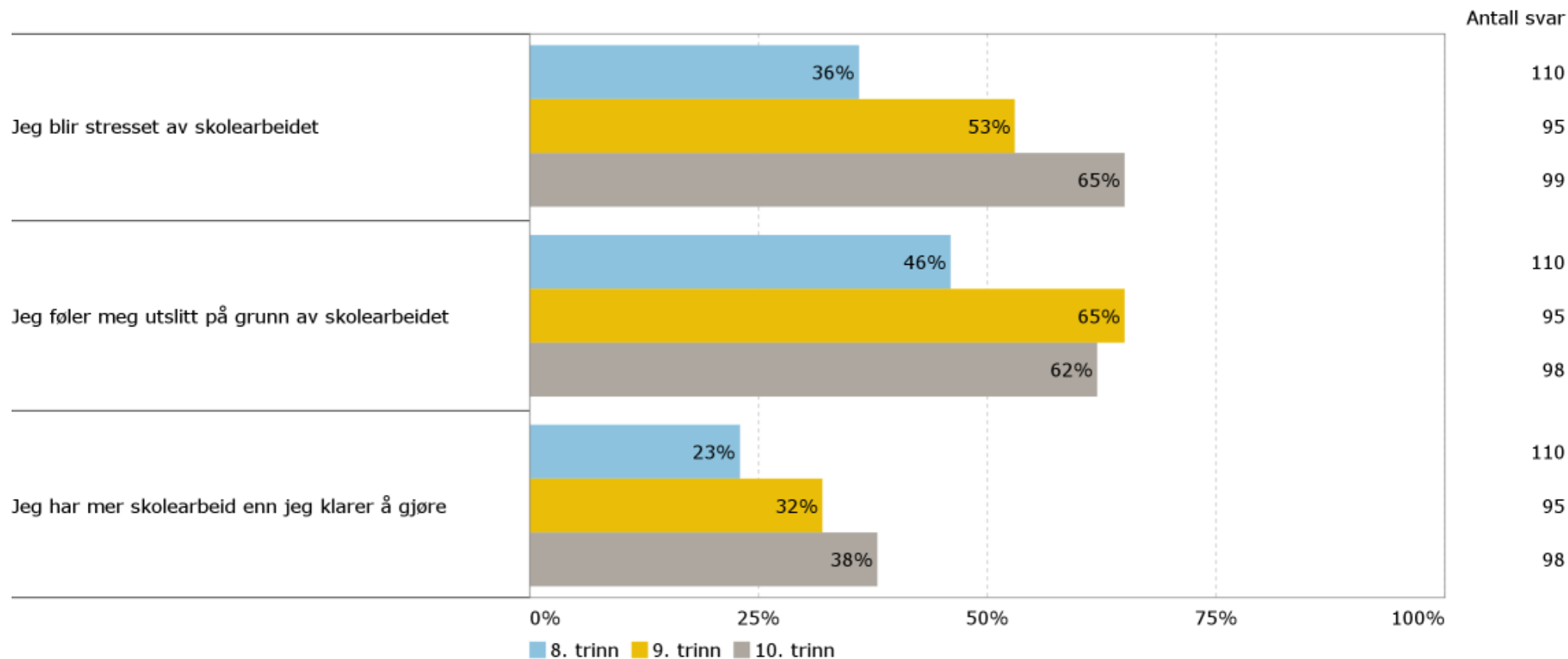

Hvor lang tid bruker du gjennomsnittlig per dag på lekser og annet skolearbeid (utenom skoletida)?

Antall svar 306

Hvor ofte har du hatt det slik de siste månedene? (Prosentandel som har svart 'ofte' eller 'svært ofte')

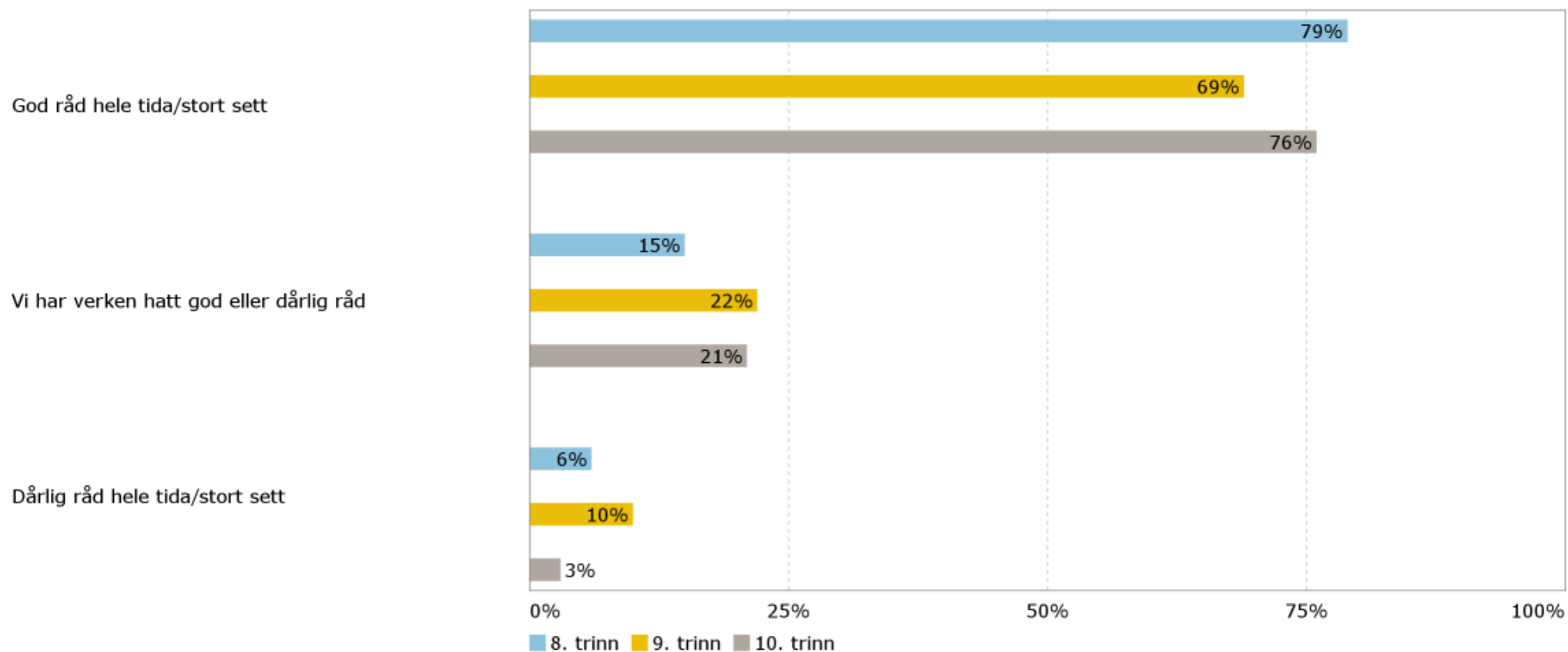
Her kommer noen utsagn om hvordan du vil beskrive forholdet ditt til foreldrene dine (Prosentandel som har svart 'passer svært godt' eller 'passer ganske godt')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Foreldrene mine pleier å vite hvor jeg er, og hvem jeg er sammen med i fritida	93	96	94	307
Foreldrene mine kjenner de fleste av vennene jeg er sammen med i fritida	86	93	94	306
Foreldrene mine kjenner foreldrene til vennene mine	83	89	87	304
Jeg kranler ofte med foreldrene mine	27	27	28	306
Jeg liker å være sammen med foreldrene mine	86	88	80	306

Har familien din hatt god eller dårlig råd/økonomi de siste to årene?

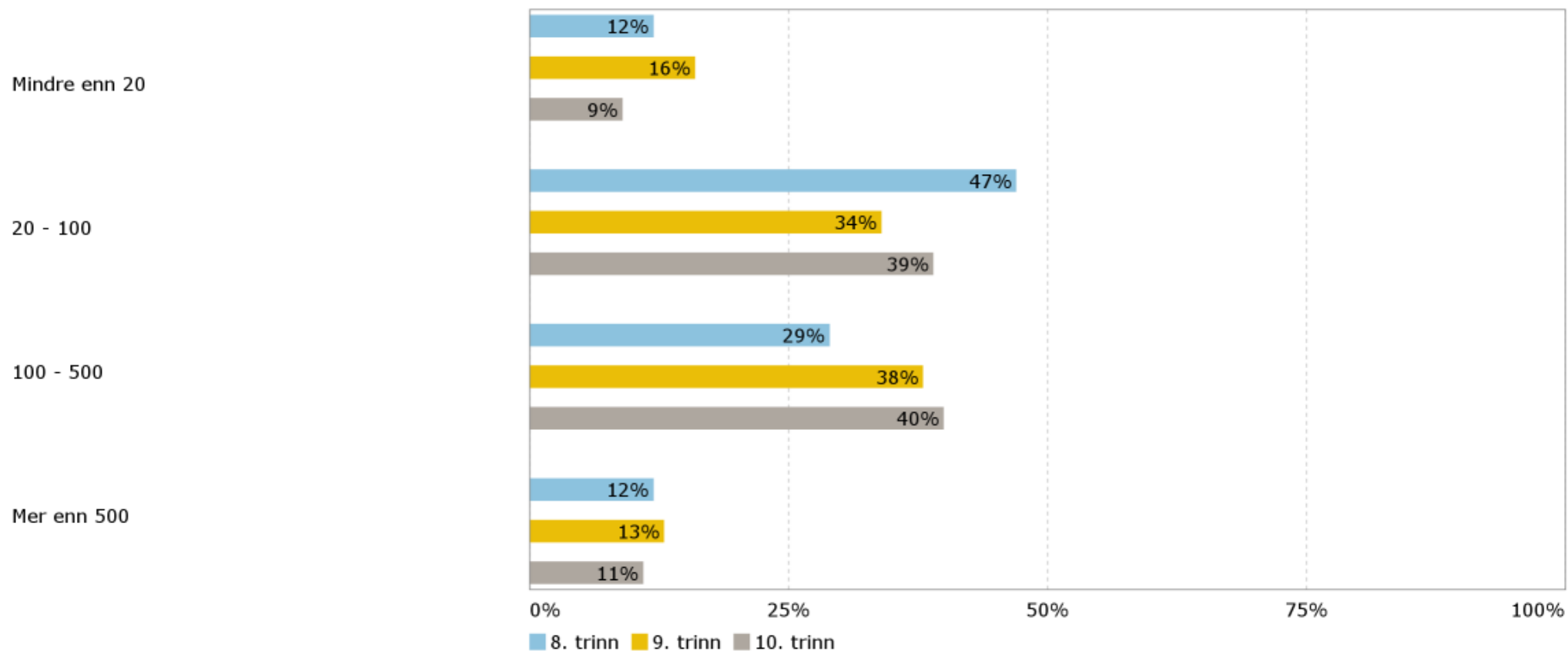
Antall svar 300

Bøker i hjemmet

Hvor mange bøker tror du det er hjemme hos dere?

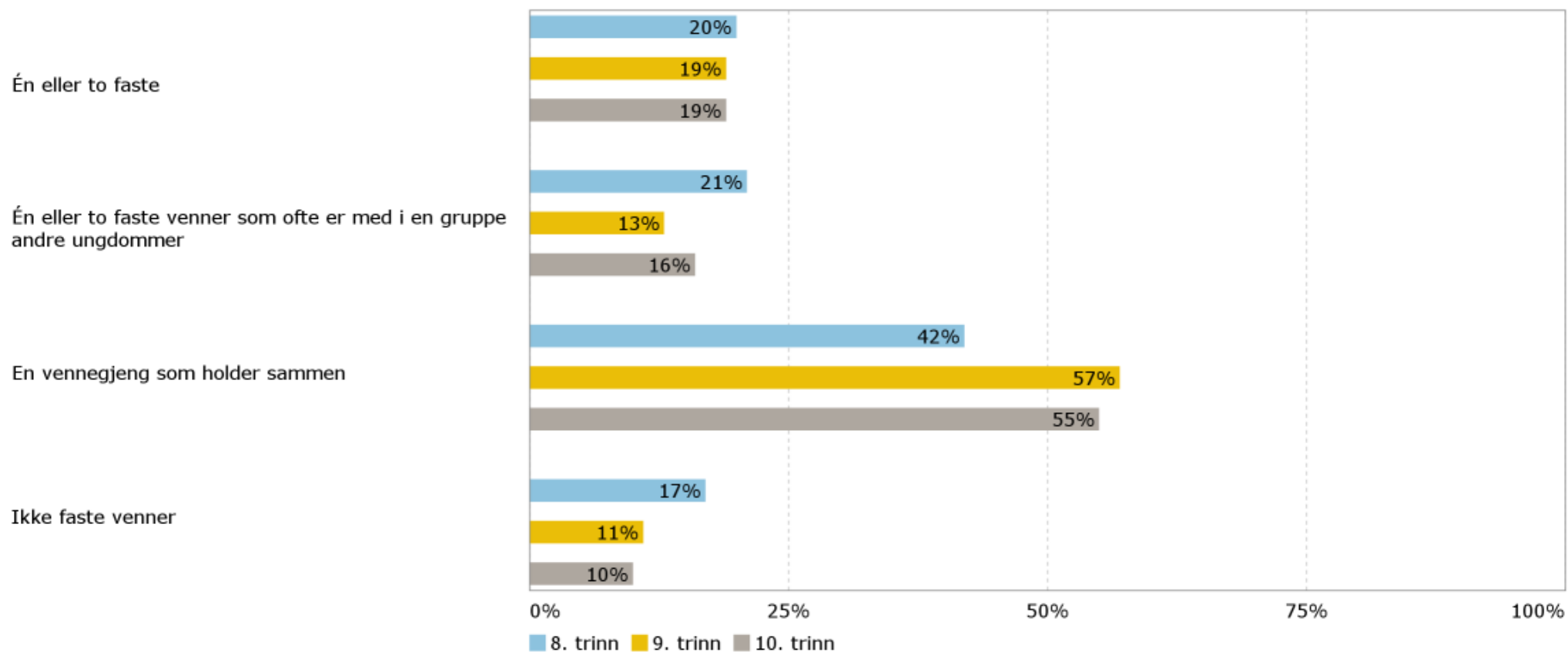
Antall svar 304

Venner

Når du er sammen med venner/kamerater, er du da som oftest sammen med ...

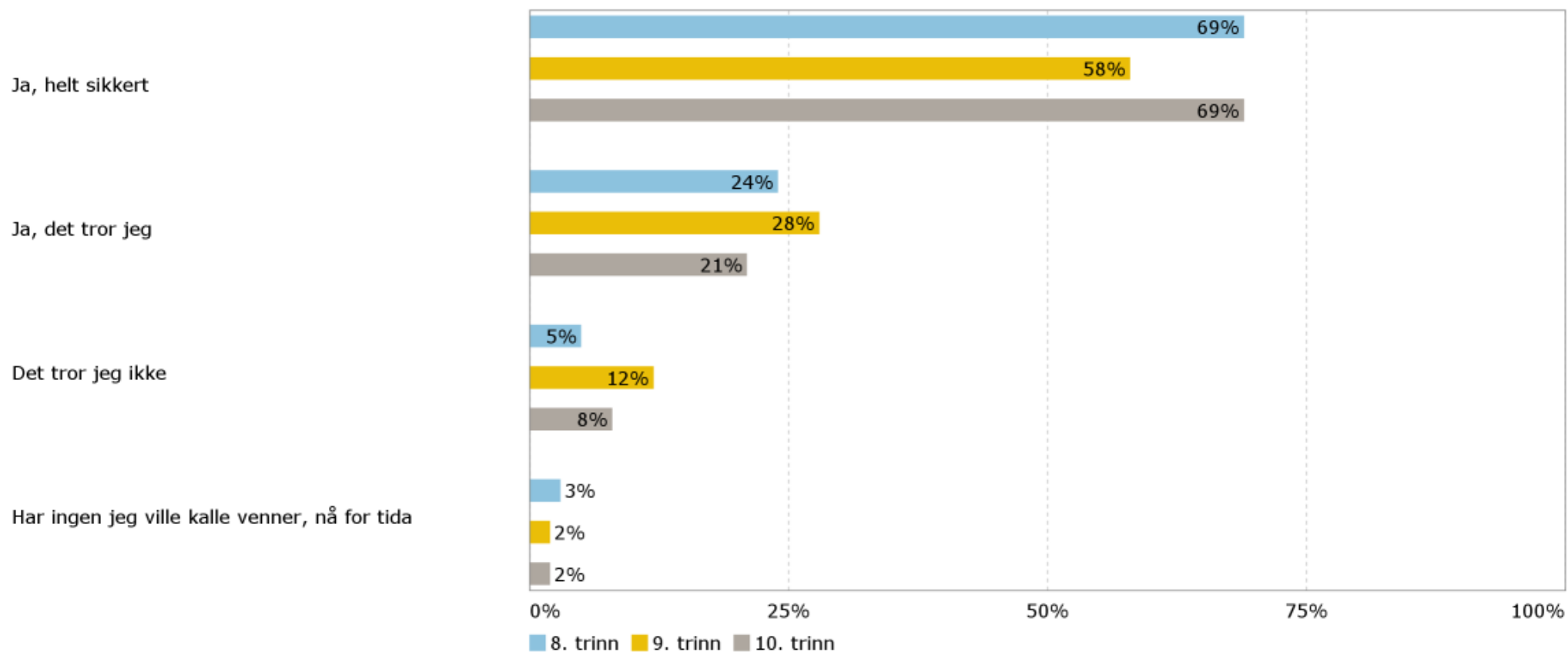
Antall svar 305

Venner

Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?

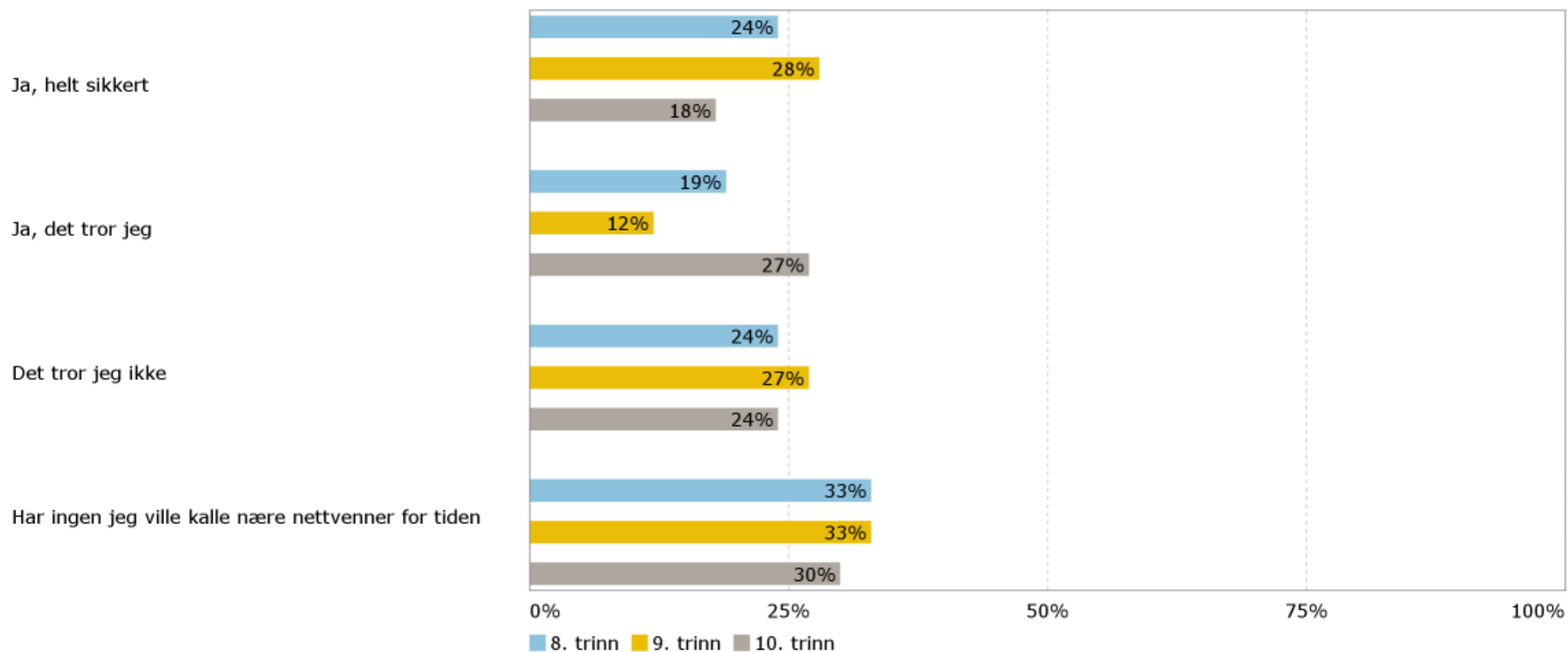
Antall svar 306

Venner

Har du minst én nær venn som du bare har kontakt med gjennom nettet?

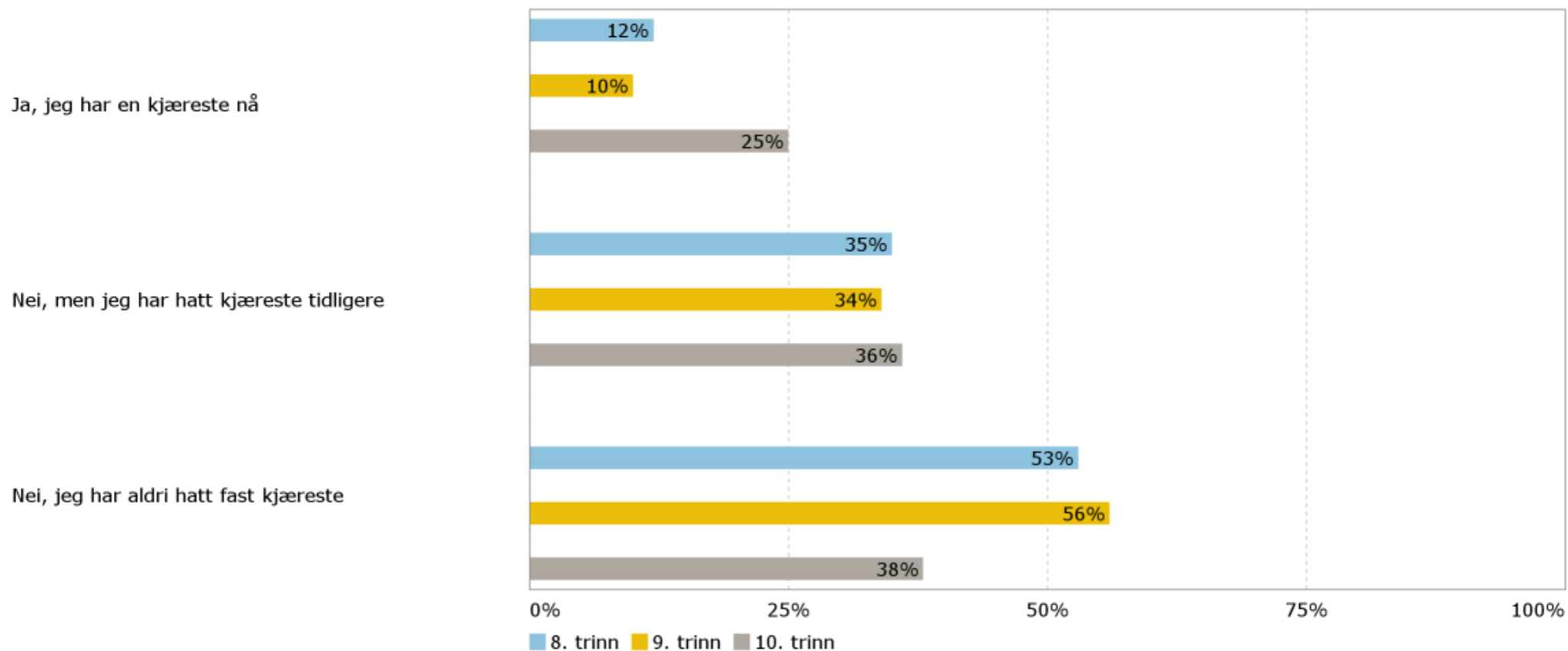
Antall svar 305

Kjæreste

Har du fast kjæreste?

Antall svar 304

Status i vennemiljøet

Hva er viktig for å få status i ditt vennemiljø? (Prosentandel som har svart 'øker statusen mye' eller 'øker statusen litt')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Å være god på skolen	49	26	33	295
Å være flink i idrett	54	57	43	294
Å ha et bra utseende	49	56	57	293
Å være til å stole på	89	91	88	294
Å drikke seg full	5	3	22	292
Å røyke hasj	4	2	1	292
Å ha mange følgere og likes på sosiale medier	23	22	31	297

Regelbrudd

Hvor mange ganger har du vært med på, eller gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

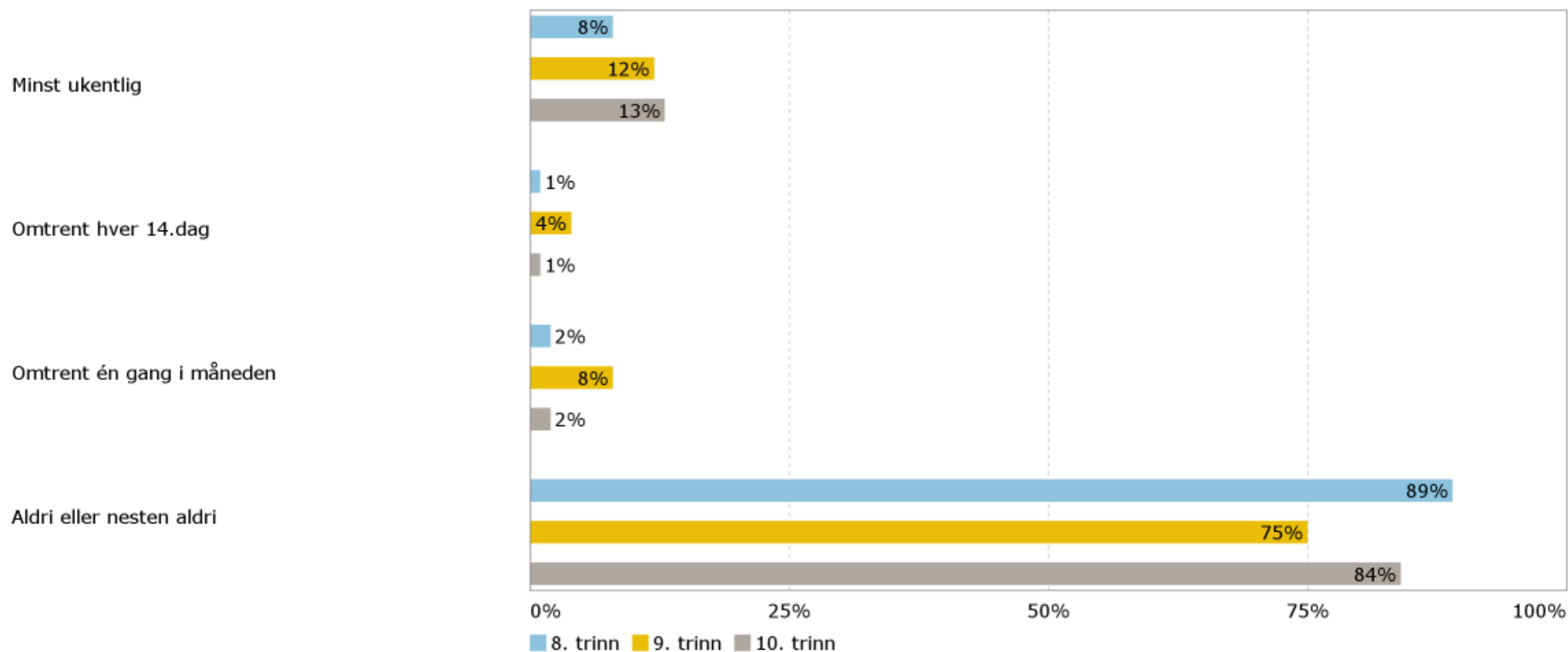
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Tatt med deg varer fra butikk uten å betale	5	2	10	302
Vært i slåsskamp	32	24	25	302
Med vilje ødelagt eller knust vindusruter, busseter, postkasser eller lignende (gjort hæverk)	8	7	16	302
Sprayet eller tagget ulovlig på vegger, bygninger, tog, buss eller lignende	1	1	4	302
Lurt deg fra å betale kino, idrettsstevner, buss, tog eller lignende	14	10	27	302
Vært borte en hel natt uten at foreldrene dine visste hvor du var	5	8	18	301
Skulka skolen	20	31	36	300

Mobbing

Blir du selv utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

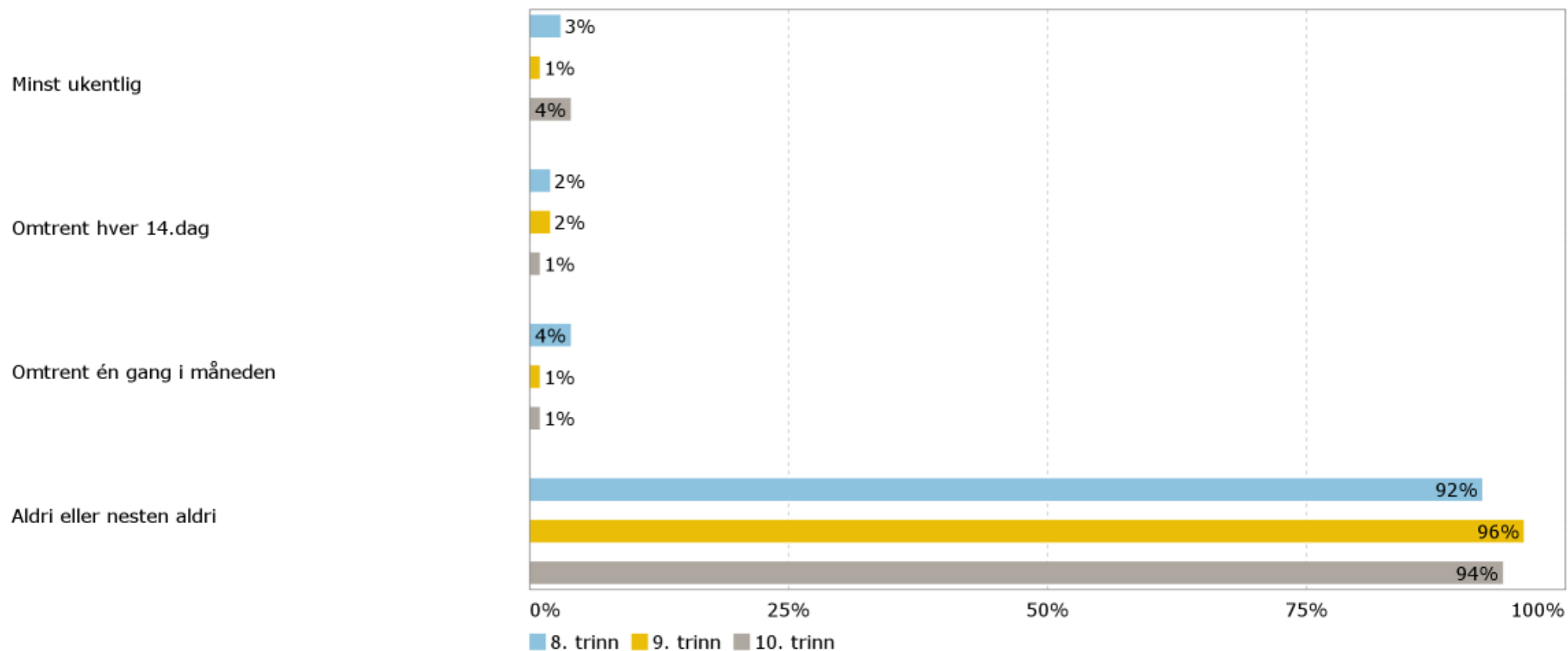
Antall svar 305

Mobbing

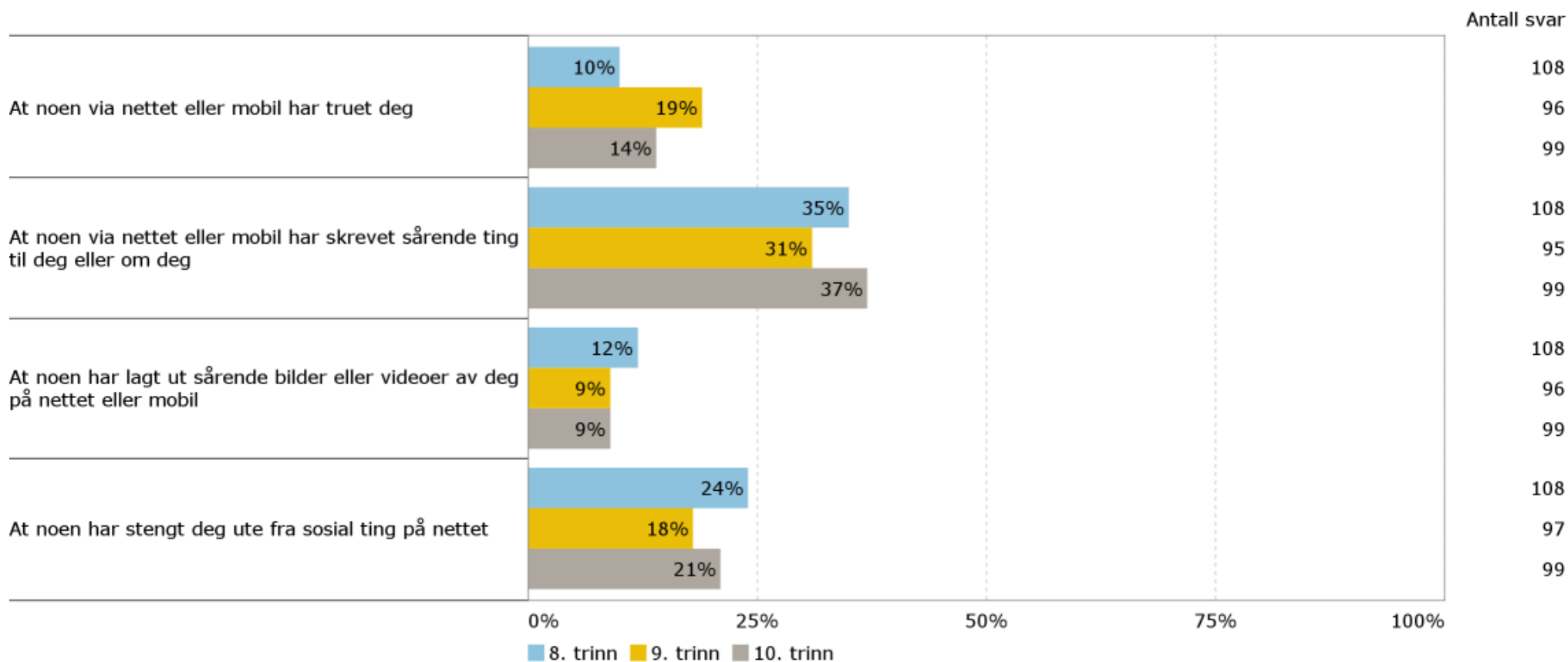
Hender det at du er med på plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

Antall svar 305

Negative opplevelser på nettet/mobil

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for noe av det følgende? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for noe av det følgende? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

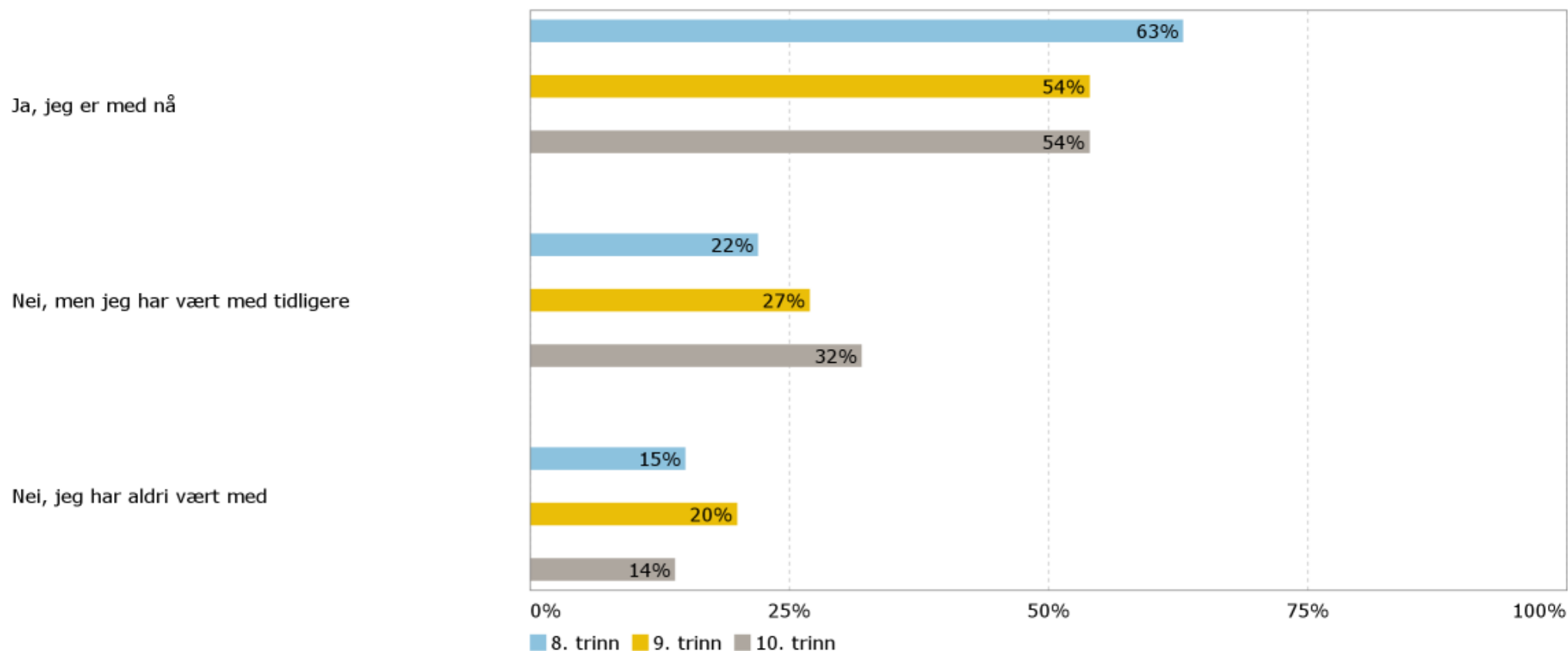
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Jeg har blitt utsatt for trusler om vold	8	10	9	301
Jeg har blitt slått uten å få synlige merker	20	16	17	300
Jeg har fått sår eller skade på grunn av vold uten at jeg trengte legebehandling	10	9	11	302
Jeg har blitt skadet så sterkt på grunn av vold at det krevde legebehandling	3	0	1	300

Faste fritidsaktiviteter

Er du, eller har du tidligere vært, med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger etter at du fylte 10 år?

Antall svar 304

Faste fritidsaktiviteter

Hvor mange ganger den siste måneden har du vært med på aktiviteter, møter eller øvelser i følgende organisasjoner, klubber eller lag? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

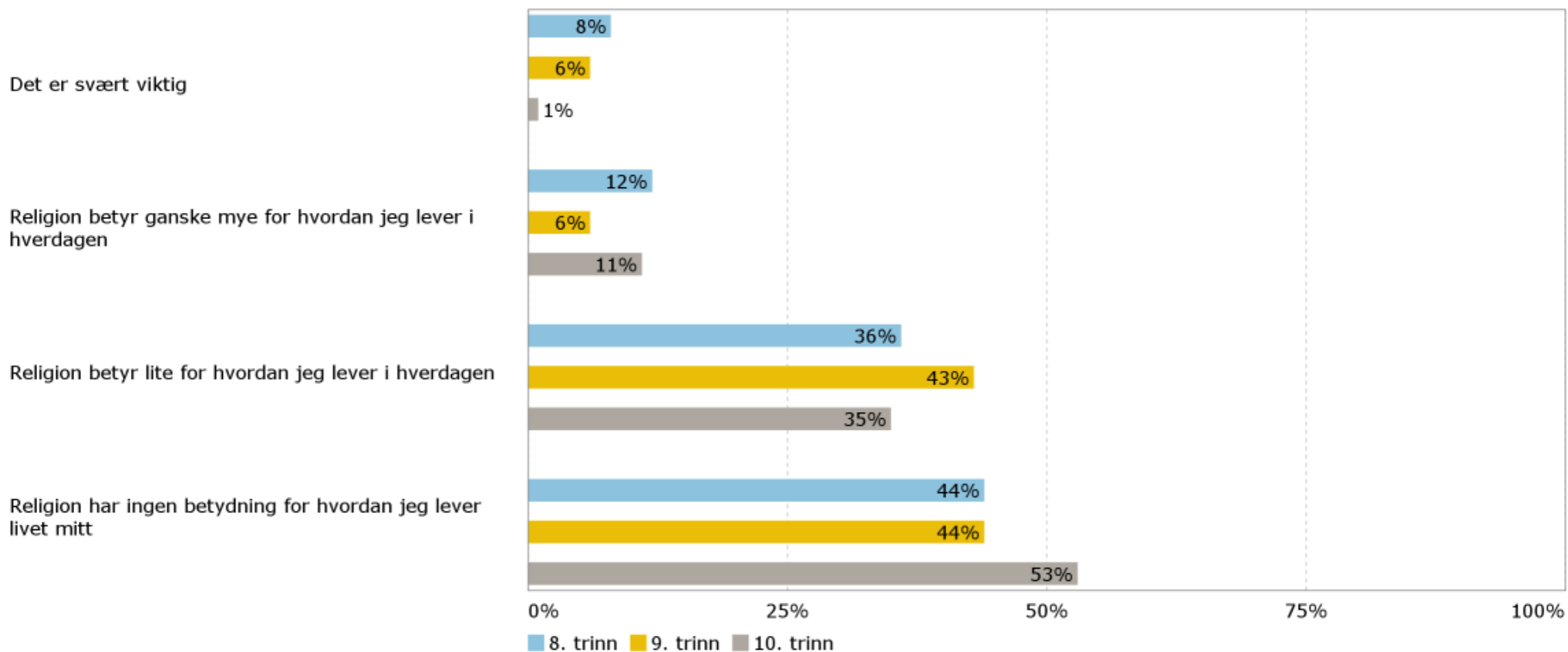
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Idrettslag	64	56	38	300
Fritidsklubb/ungdomshus/ungdomsklubb	73	46	54	298
Religiøs forening	21	58	19	295
Korps, kor, orkester	13	4	16	295
Kulturskole/musikkskole	24	20	27	297
Annen organisasjon, lag eller forening	25	26	39	294

Religion

Hvor mye betyr religion for hvordan du lever livet ditt til daglig?

Antall svar 300

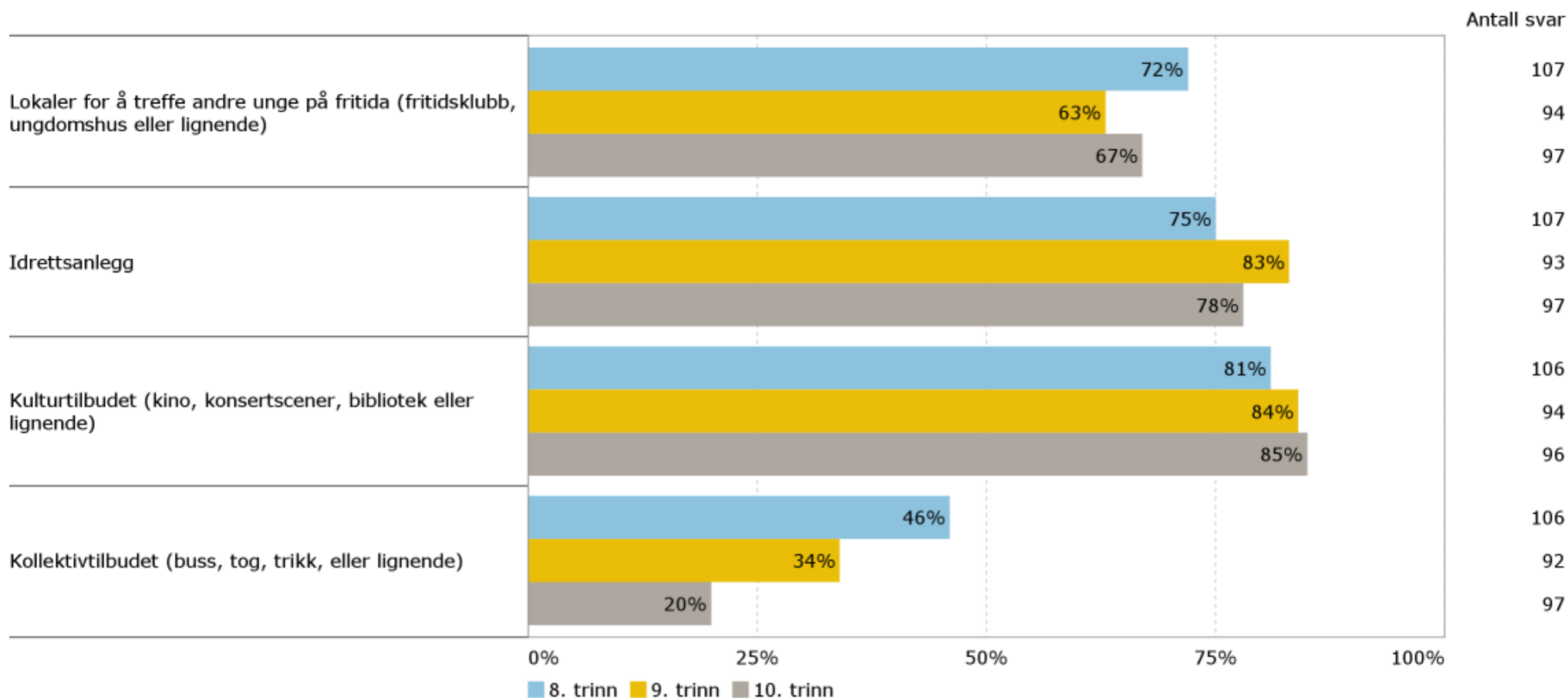
Fritidsaktiviteter

Her blir det nevnt en del aktiviteter som du kan bruke fritida di til. Tenk tilbake på den siste uka (de siste 7 dagene). Hvor mange ganger har du ... (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Vært sammen med venner hjemme hos meg	64	43	68	300
Vært sammen med venner hos dem	74	53	78	299
Brukt størstedelen av kvelden ute sammen med venner/kamerater	67	63	70	299
Spilt onlinespill med andre størstedelen av kvelden	44	53	43	299
Vært sosial på nett eller mobil størstedelen av kvelden (snakket, chattet eller lignende)	90	91	91	299
Kjørt eller sittet på med bil, motorsykkel eller moped for moro skyld (kjørt for å kjøre en tur)	33	28	52	300
Vært hjemme hele kvelden	94	94	94	295
Spilt fotball, stått på snowboard eller drevet med annen fysisk aktivitet sammen med venner (ikke i idrettslag)	60	49	38	298

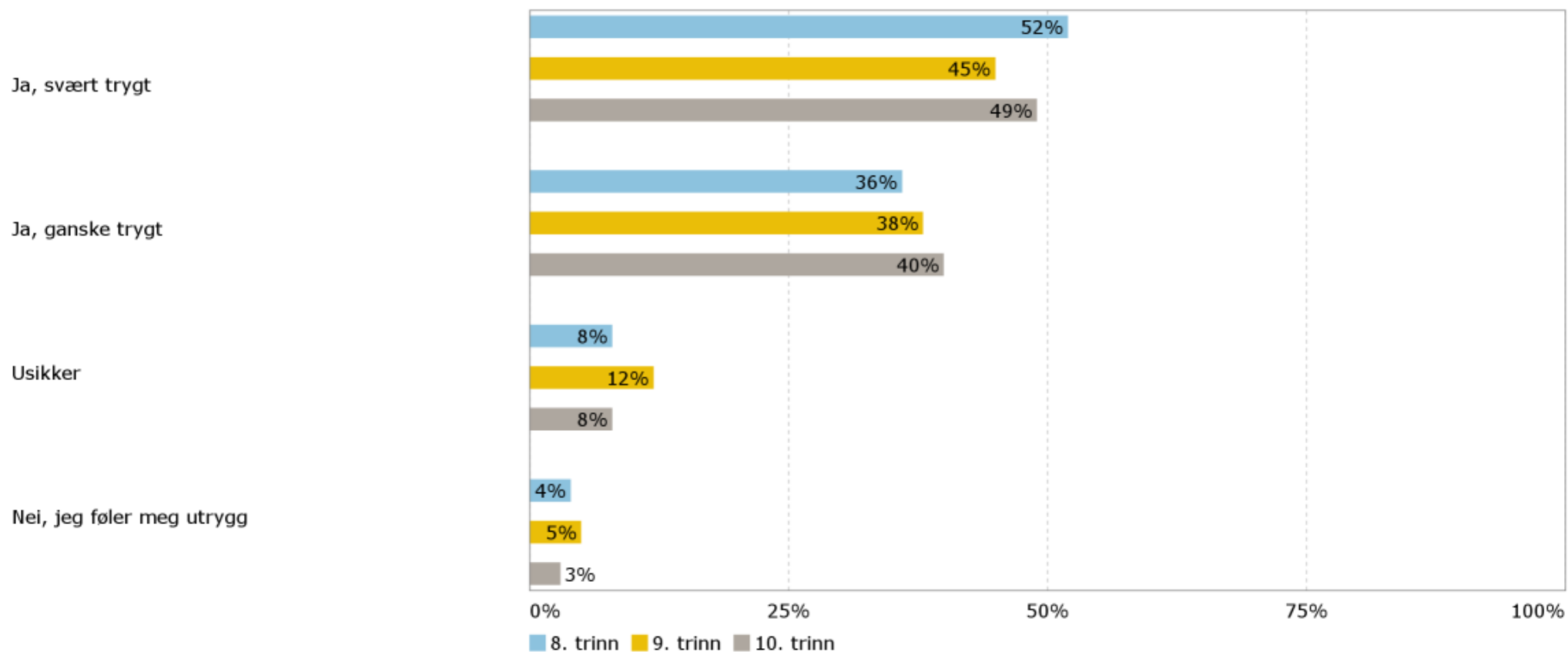

Tenk på områdene rundt der du bor. Hvordan opplever du at tilbudet til ungdom er når det gjelder ... (Prosentandel som har svart 'svært bra' eller 'nokså bra')

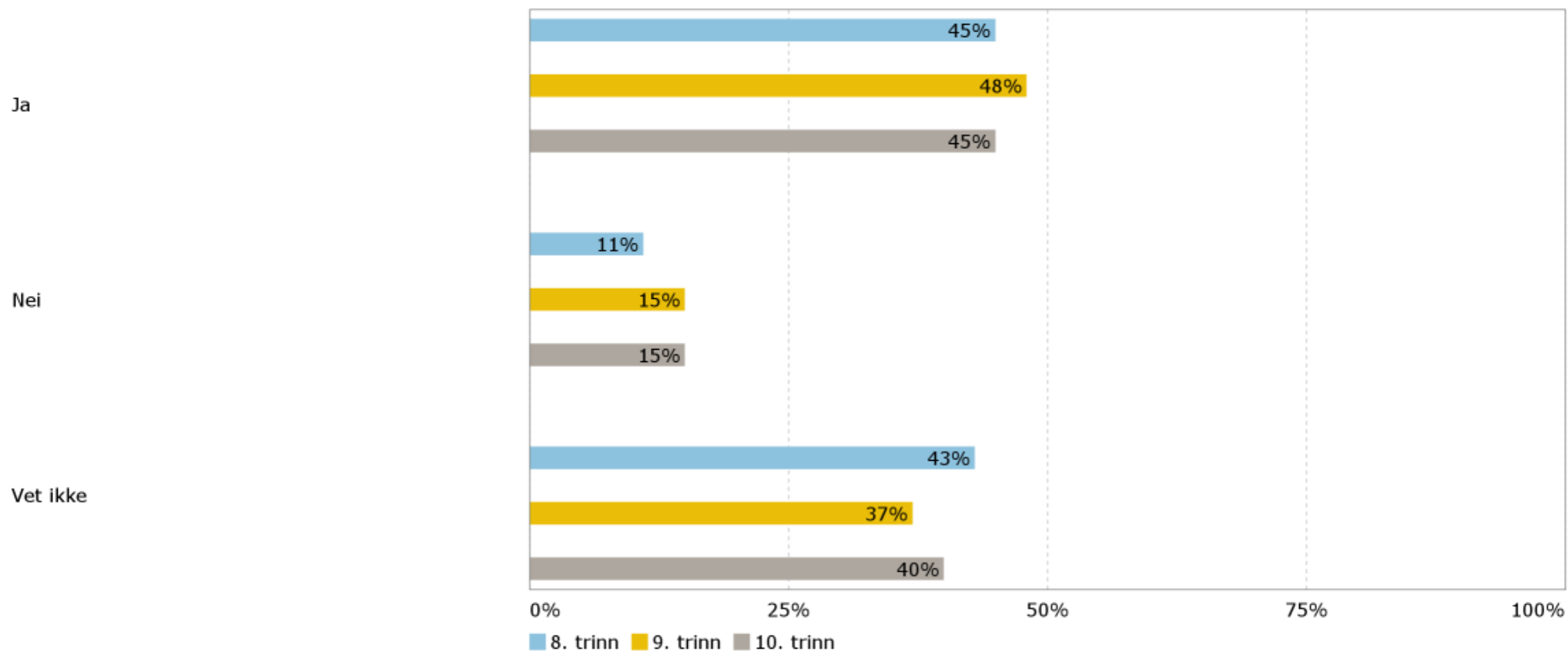
Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor?

Antall svar 300

Kan du tenke deg å bo i kommunen din når du blir voksen?

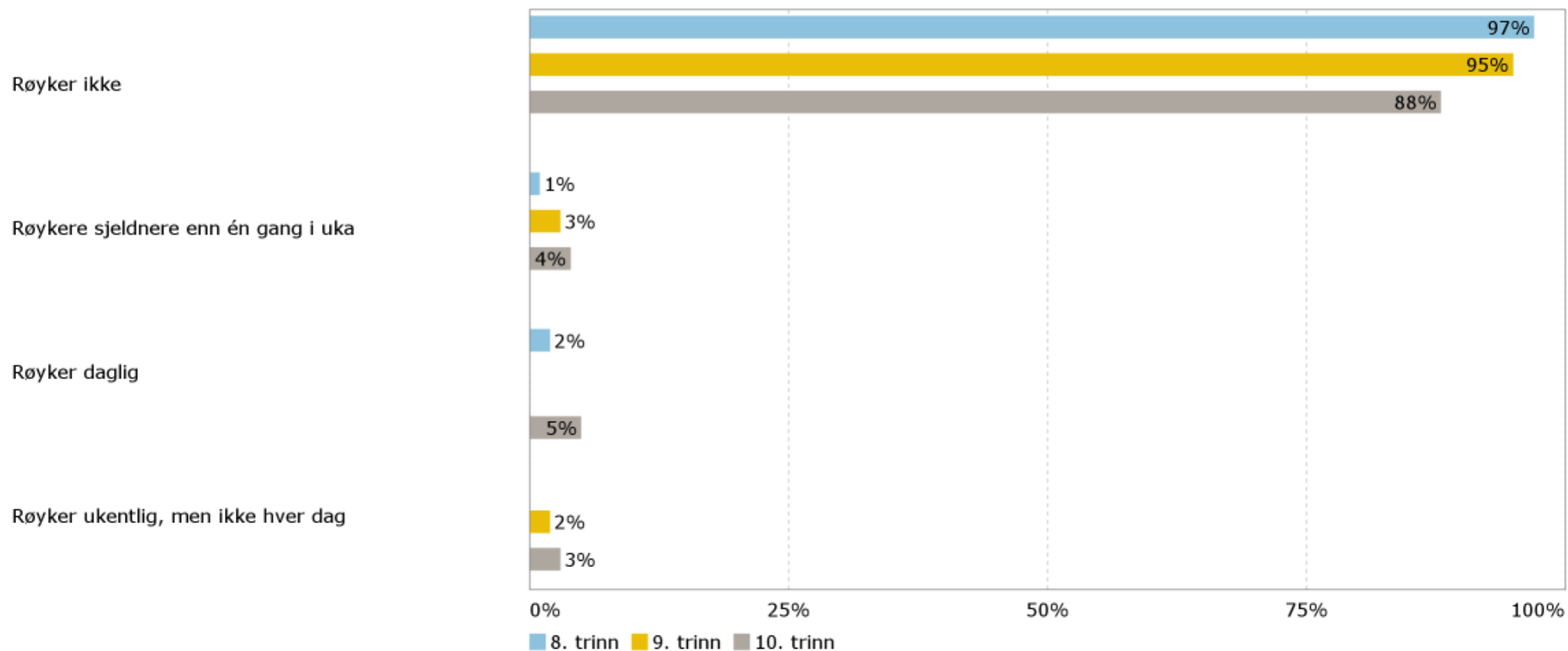
Antall svar 299

Tobakk

Røyker du?

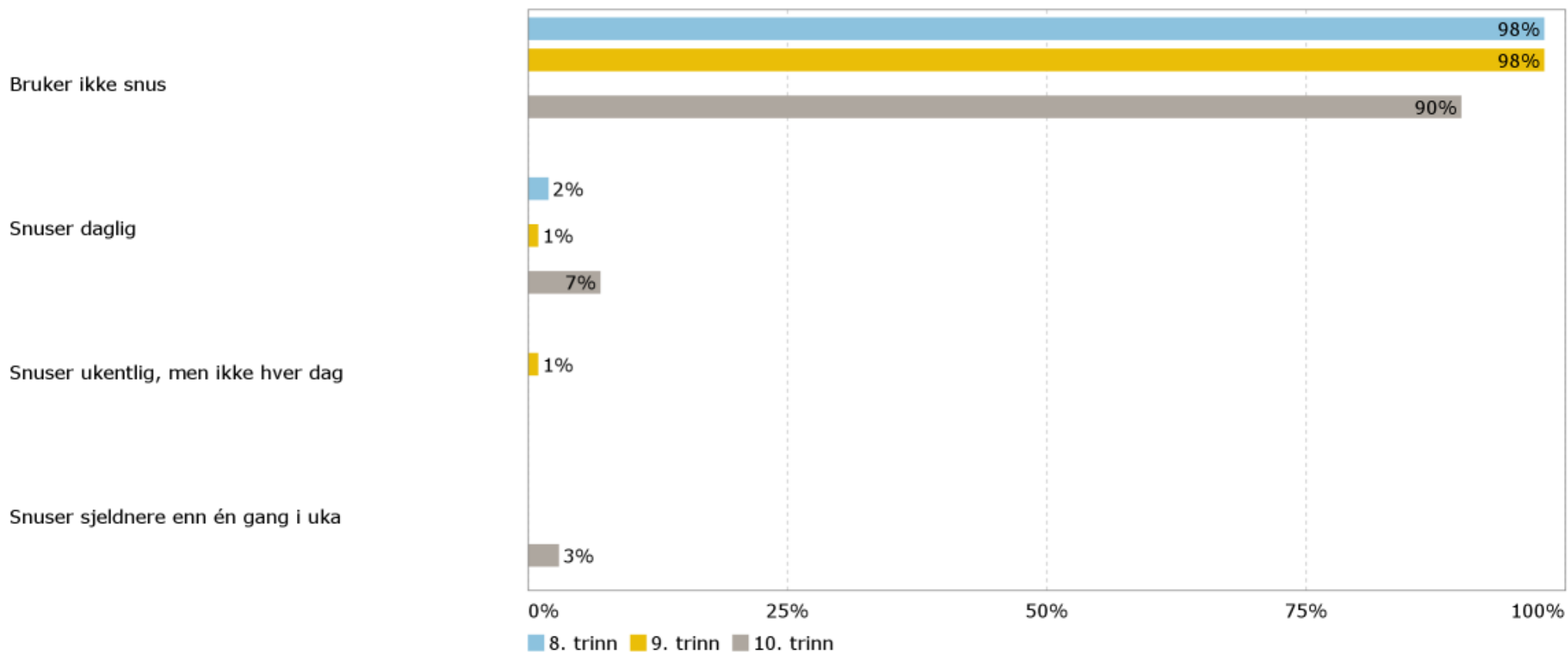
Antall svar 300

Tobakk

Bruker du snus?

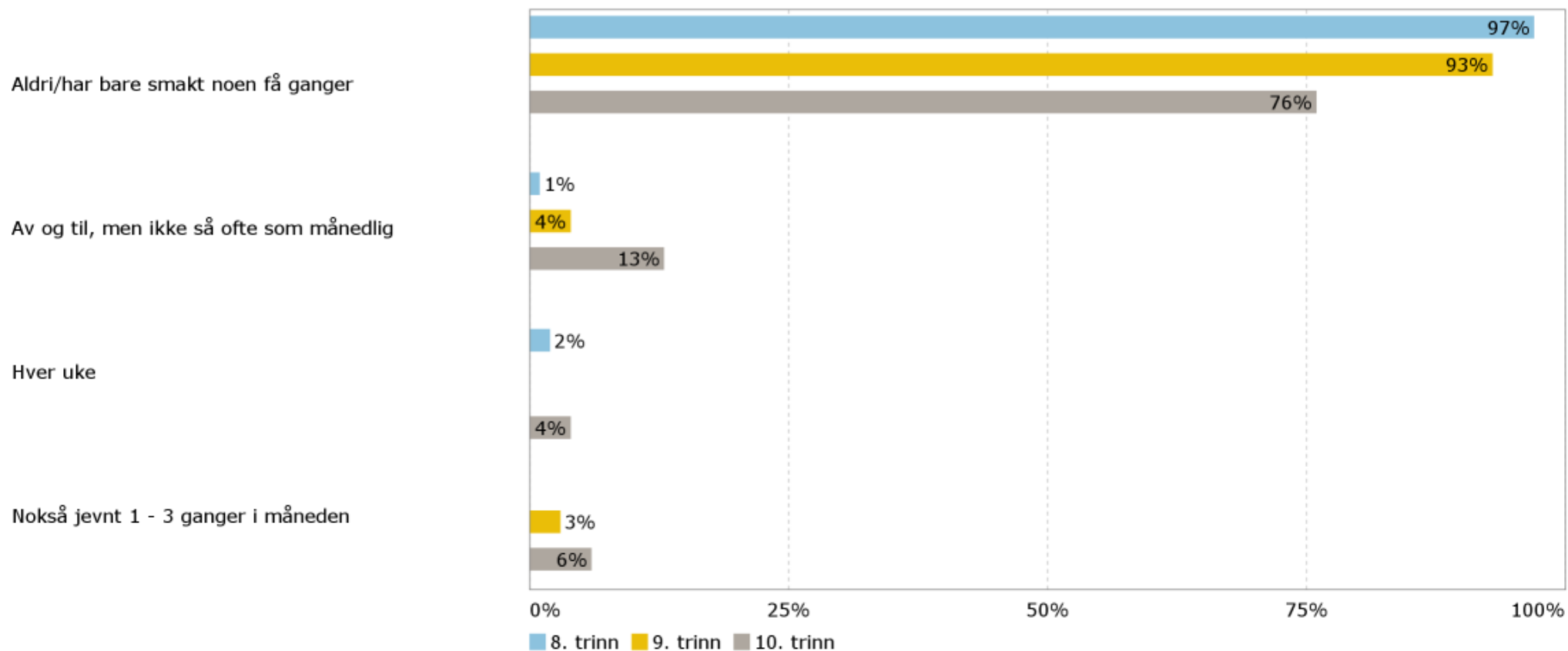
Antall svar 300

Alkohol

Hender det at du drikker noen form for alkohol?

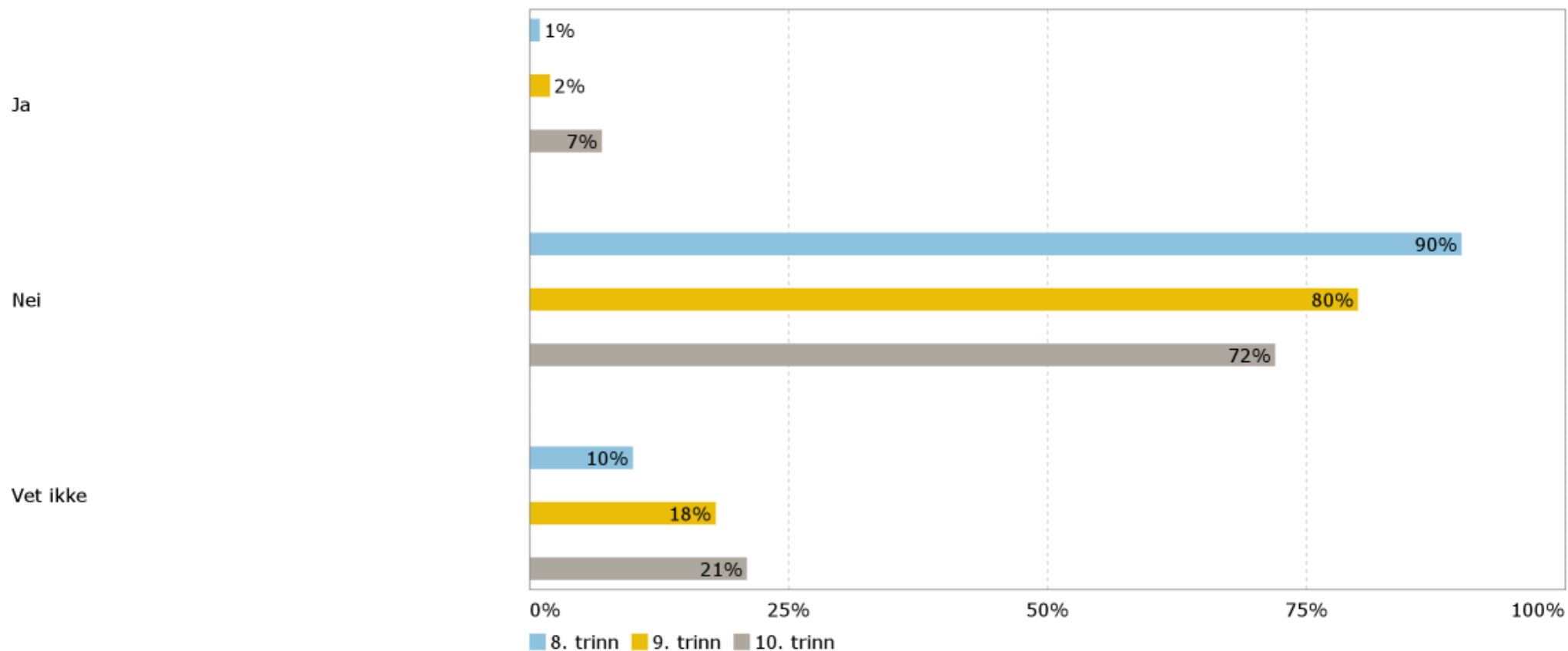
Antall svar 296

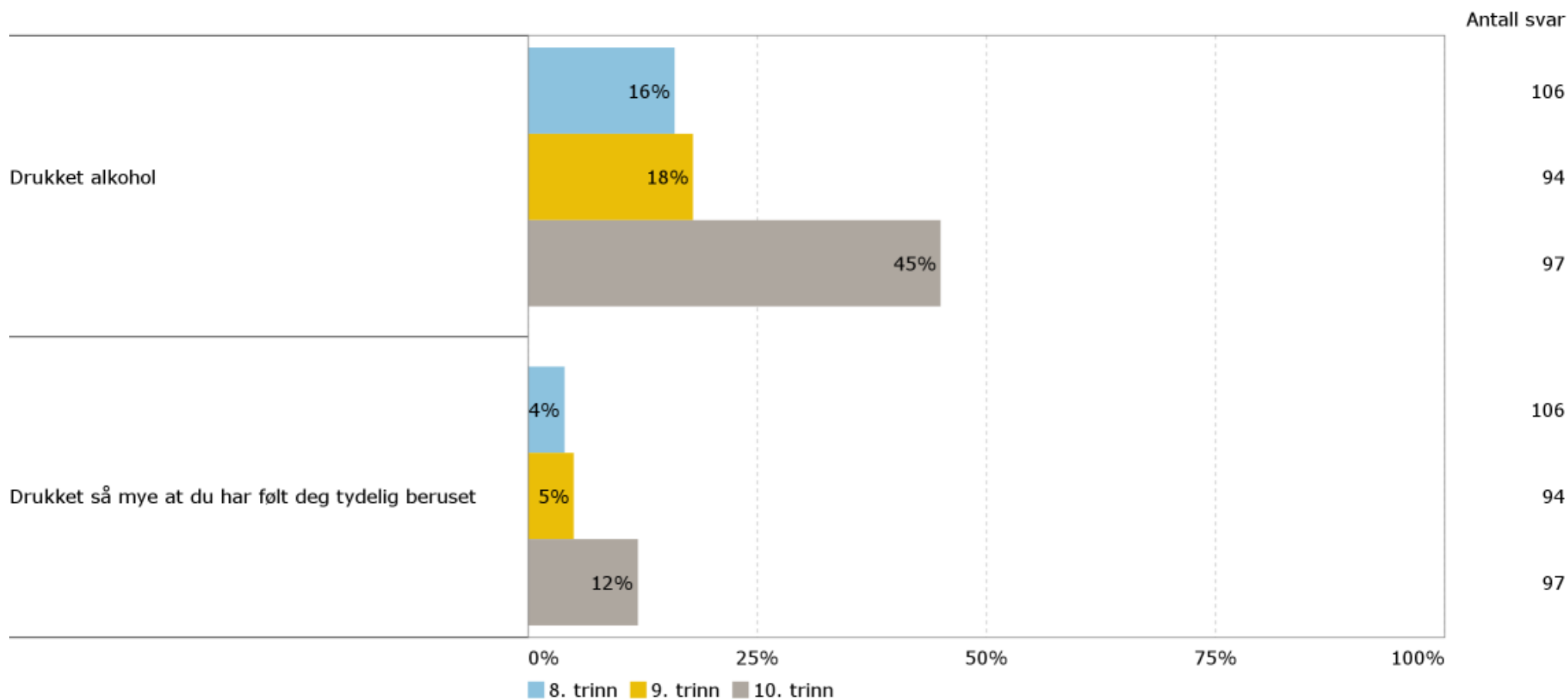
Alkohol

Får du lov til å drikke alkohol av foreldrene dine?

Antall svar 297

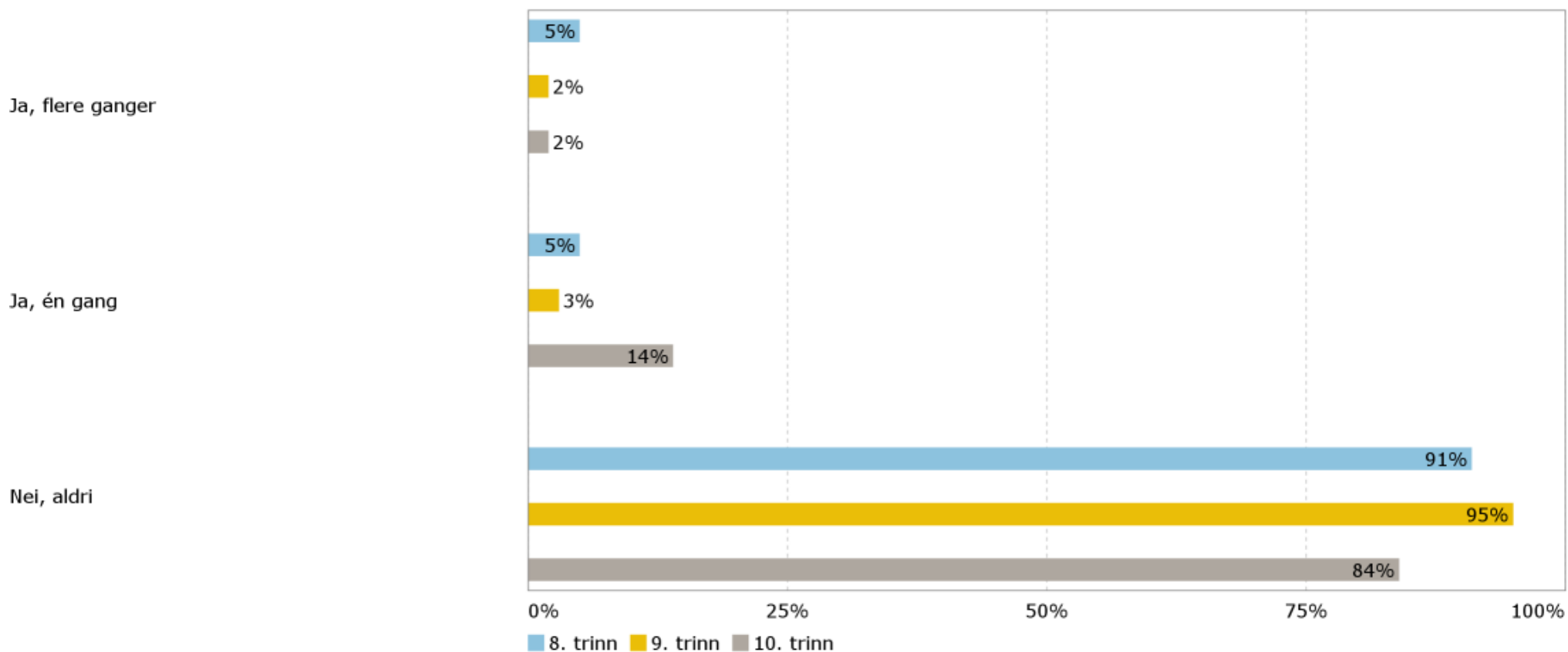

Hvor mange ganger har du gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

Har du i løpet av det siste året (de siste 12 månedene) blitt tilbudt hasj eller marihuana?

Antall svar 300

Nære relasjoner

Tenk deg at du har et personlig problem. Du føler deg utafor og trist og trenger noen å snakke med. Hvem ville du snakket med eller søkt hjelp hos? (Prosentandel som har svart 'helt sikkert')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Foreldre	53	49	36	294
Andre familiemedlemmer (søsken, besteforeldre eller lignende)	25	26	22	294
Venner	64	49	56	297
Helsesøster eller en annen i skolehelsetjenesten	15	11	8	292
Lærer eller andre ansatte på skolen	10	13	7	292
Andre voksne	6	5	2	293
Ingen	11	15	19	287

Hvor mange ganger har du brukt følgende helsetjenester i løpet av de siste 12 månedene? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Helsesøster på skolen (skolehelsetjenesten)	40	30	22	296
Helsestasjon for ungdom	10	20	13	294
Fastlege	47	64	52	296
Psykolog	8	15	7	296
Legevakt	42	37	30	295
Sykehus	31	42	27	296

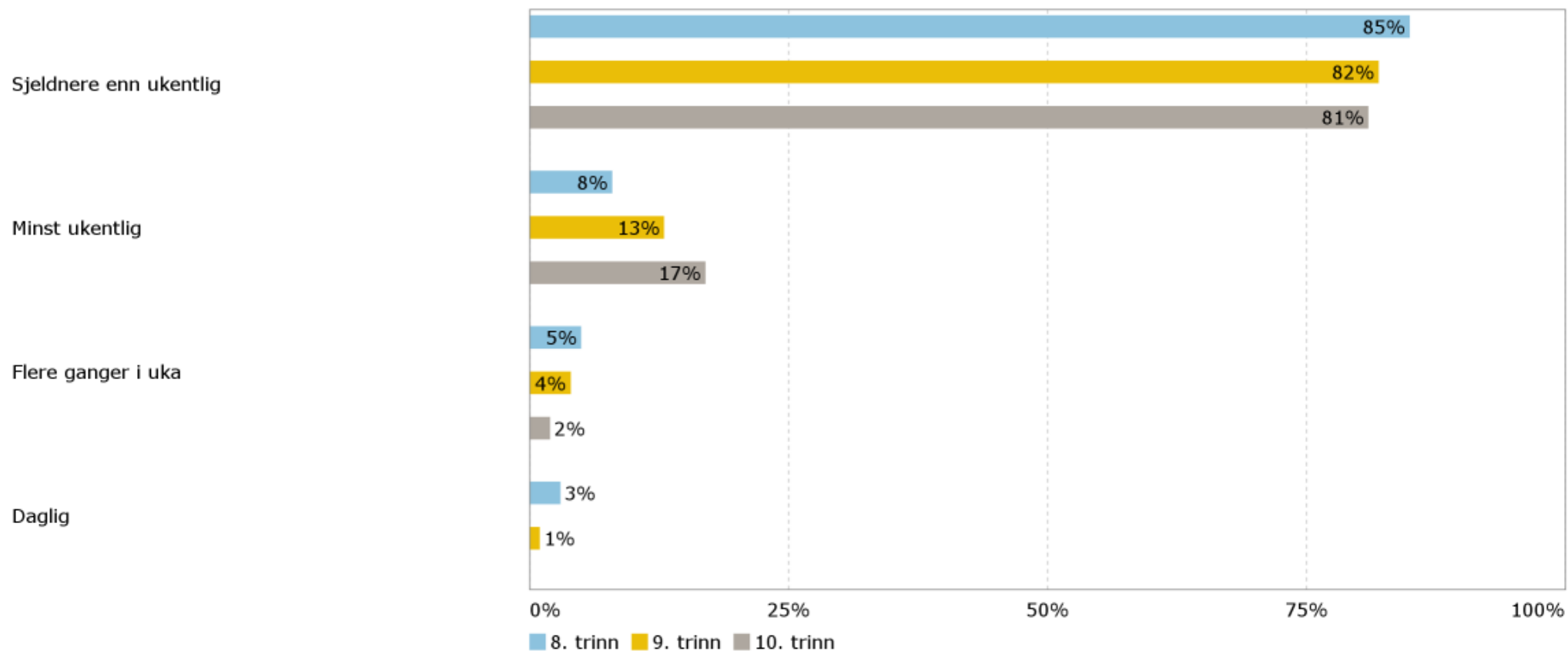
Har du hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned? (Prosentandel som har svart 'daglig')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Hodepine	7	7	6	293
Nakke- og skuldersmerter	6	18	6	294
Ledd- og muskelsmerter	3	12	5	293
Magesmerter	1	5	5	294
Kvalme	1	5	3	294
Hjertebank	2	3	1	293

Hvor ofte har du brukt reseptfrie medikamenter (Paracet, Ibux og lignende) i løpet av siste måned?

Antall svar 298

Psykiske helseplager

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'ganske mye plaget' eller 'veldig mye plaget')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Følt at alt er et slit	19	37	45	295
Hatt søvnproblemer	19	35	35	296
Følt deg ulykkelig, trist eller deprimert	22	31	30	296
Følt håpløshet med tanke på framtida	16	24	32	295
Følt deg stiv eller anspent	13	34	38	295
Bekymret deg for mye om ting	26	38	43	296
Følt deg ensom	17	28	23	296

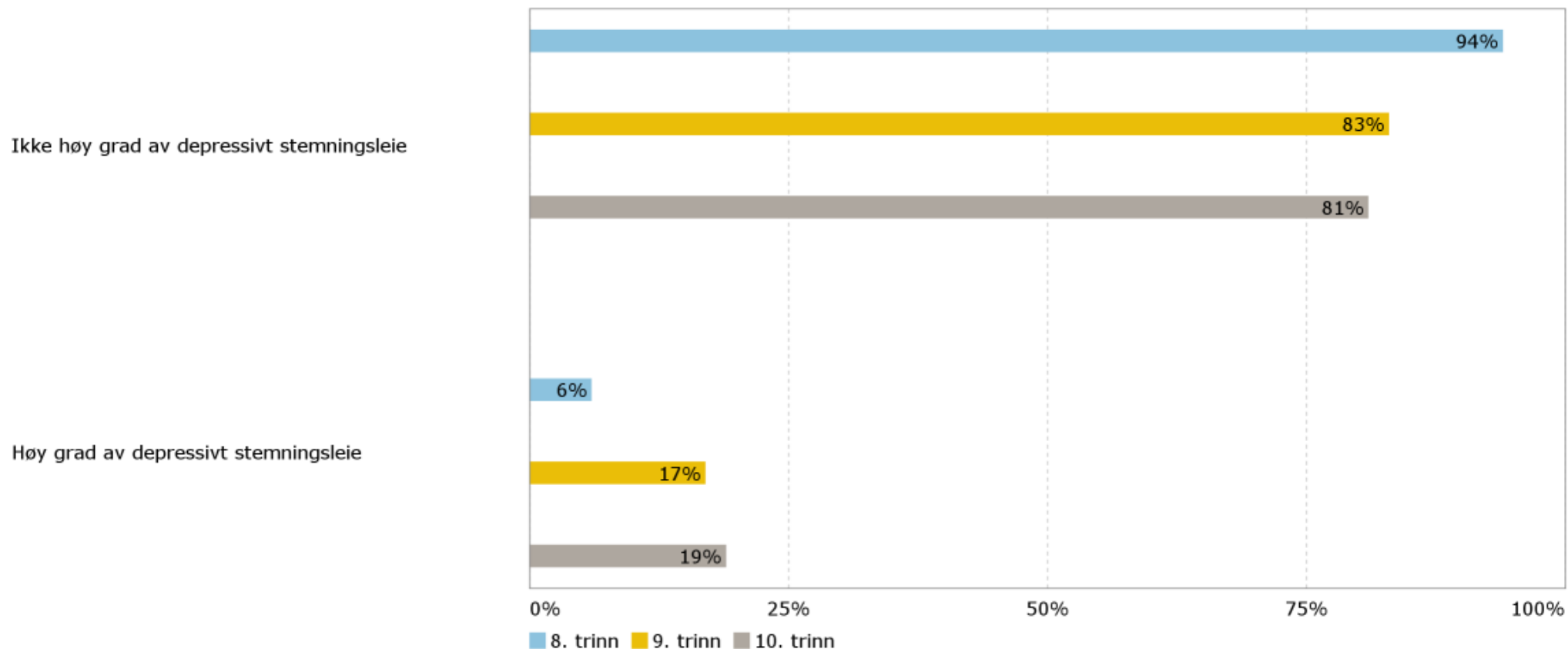

Psykiske helseplager

Depressivt stemningsleie

Prosentandelen er beregnet utifra gjennomsnittet av seks spørsmål som kjennetegner depresjon.

Antall svar 298

Psykiske helseplager

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'veldig mye plaget' eller 'ganske mye plaget')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Plutselig redd uten grunn	9	11	12	297
Stadig redd eller engstelig	6	11	8	297
Nervøsitet, indre uro	9	18	19	296
Følt at du ikke er verdt noe	11	22	17	297

Hvor ofte spiser du vanligvis noe av dette? (Prosentandel som har svart 'hver dag' eller 'flere ganger daglig')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Grovbrød eller grove rundstykker	24	28	30	294
Frukt og bær	20	21	19	295
Grønnsaker og salater	15	22	19	295
Fisk til middag eller som pålegg	6	4	2	294
Pølser, hamburger, kebab, kjøttboller, lasagne	3	1	1	293
Potetgull og salt snacks	3	0	2	297
Sjokolade og annet godteri	4	2	2	297

Hvor ofte drikker du vanligvis noe av dette? (Prosentandel som har svart 'hver dag' eller 'flere ganger daglig')

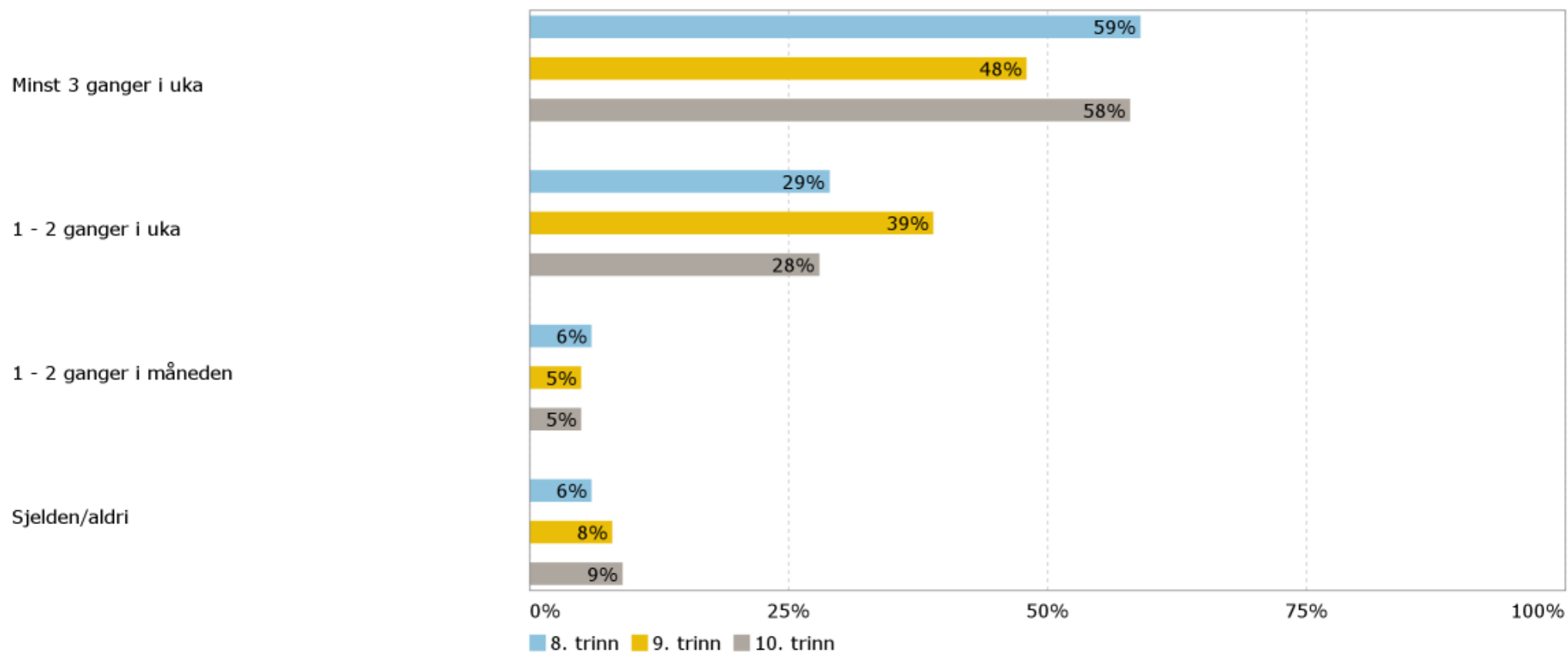
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Vanlig vann uten kullsyre	74	68	80	296
Melk	48	45	38	296
Brus, saft, iste eller iskaffe med sukker	12	14	13	294
Lettbrus, lettsaft eller andre lettdrikker	8	3	3	291
Energidrikk (Red Bull, Battery e.l.)	4	2	7	295

Fysisk aktivitet

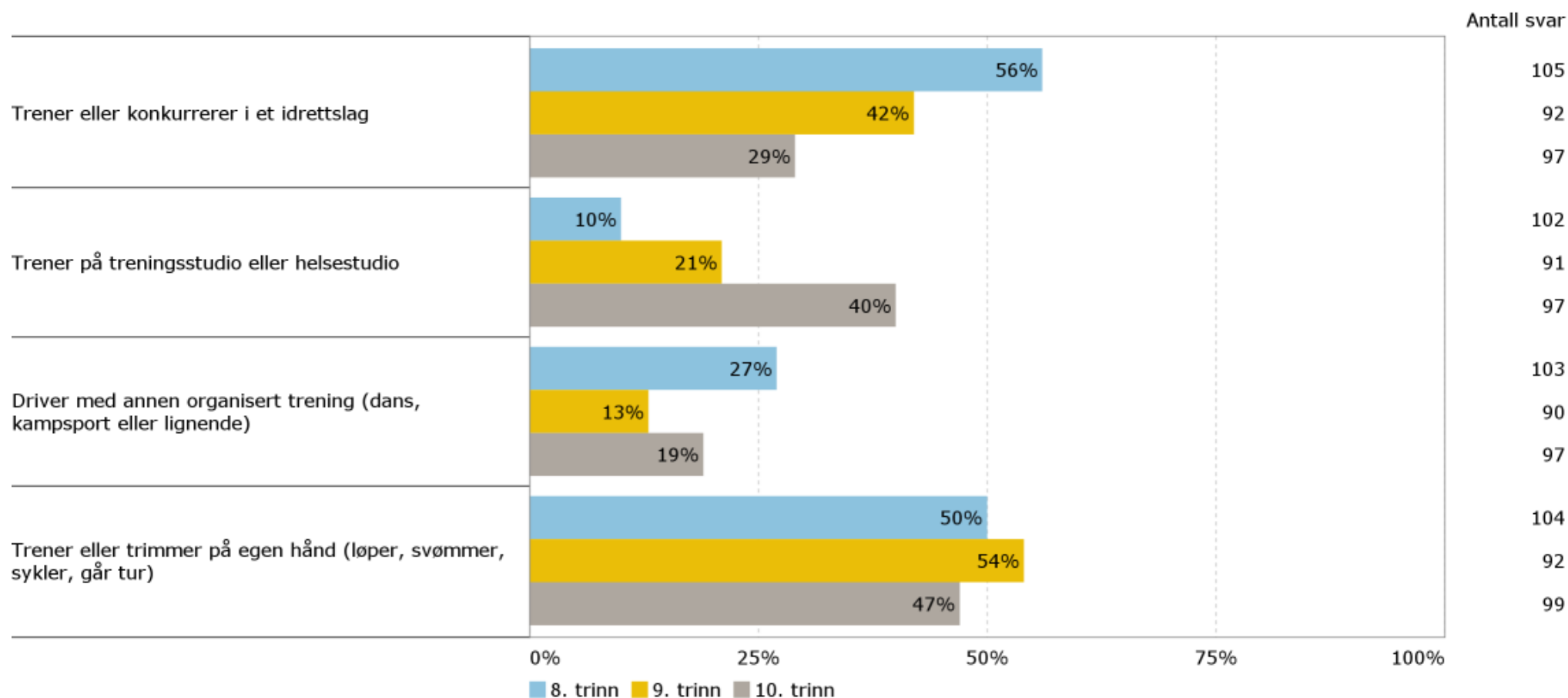
Hvor ofte er du så fysisk aktiv at du blir andpusten eller svett?

Antall svar 293

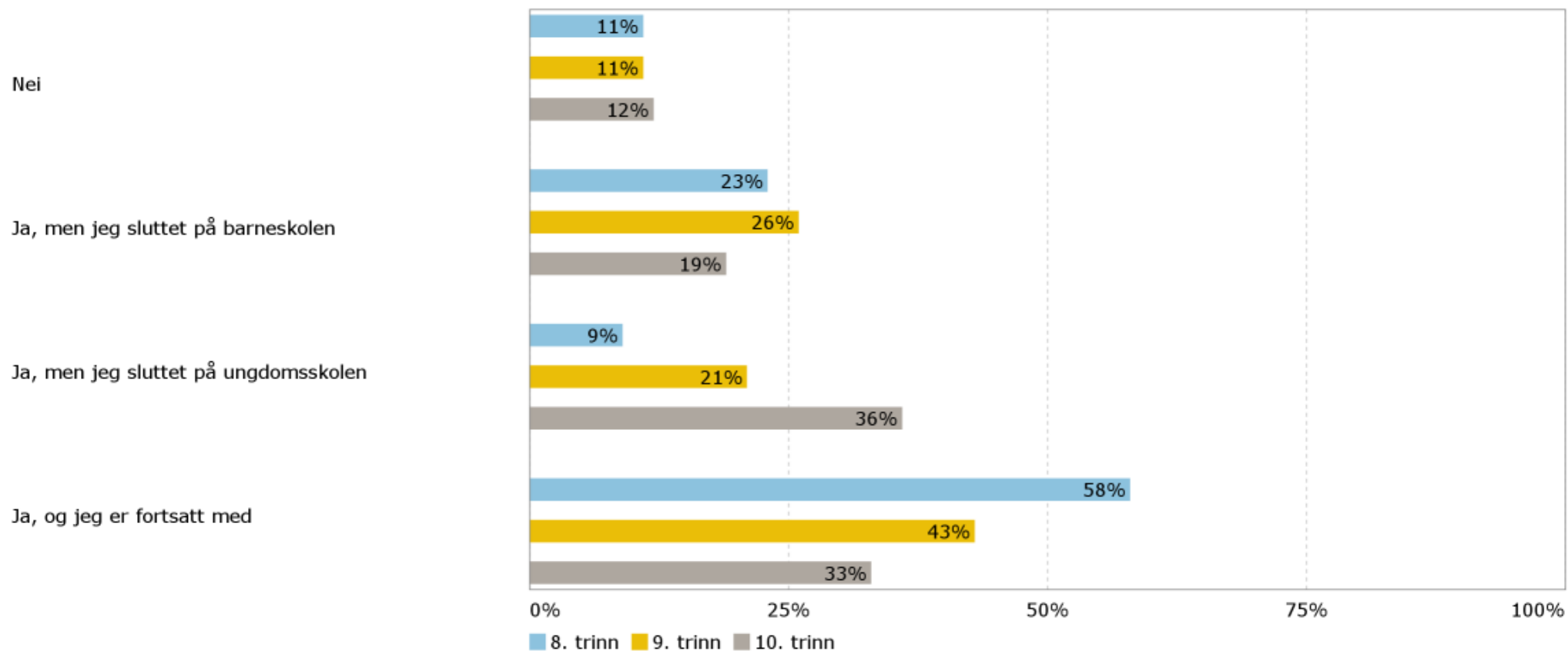
Trening

Hvor ofte trener du eller driver du med følgende aktiviteter? (Prosentandel som har svart 'én gang i uken' eller oftere)

Har du noen gang vært med i et idrettslag eller i en idrettsklubb?

Antall svar 295

Mediebruk - høykonsumenter

Tenk på en gjennomsnittsdag. Hvor lang tid bruker du på følgende: (Prosentandel som har svart '2-3 timer' eller 'mer enn 3 timer')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Se på TV	6	9	1	294
Lese bøker (ikke skolebøker)	1	4	1	290
Se på filmer/serier/Youtube	39	46	48	295
Spille dataspill/TV-spill	38	37	29	291
Spille på telefon/nettbrett	23	13	18	293
Sosiale medier (Facebook, Instagram eller lignende)	42	45	60	294

Mediebruk - lavkonsumenter

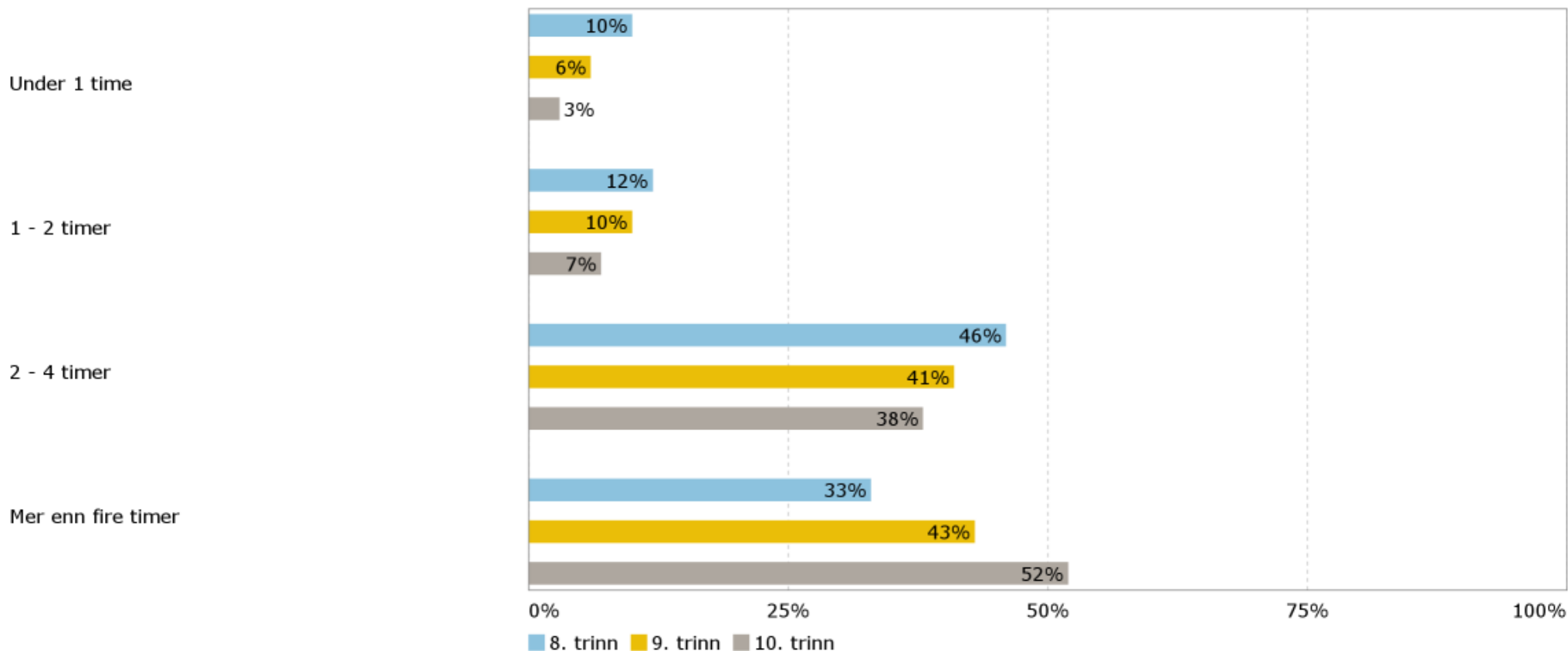
Tenk på en gjennomsnittsdag. Hvor lang tid bruker du på følgende: (Prosentandel som har svart at de bruker mindre enn 30 minutter)

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Se på TV	54	55	61	294
Lese bøker (ikke skolebøker)	88	84	91	290
Se på filmer/serier/Youtube	11	6	8	295
Spille dataspill/TV-spill	47	45	48	291
Spille på telefon/nettbrett	45	59	48	293
Sosiale medier (Facebook, Instagram eller lignende)	24	16	8	294

Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?

Antall svar 295

Opplevd press

Opplever du press i hverdagen din?

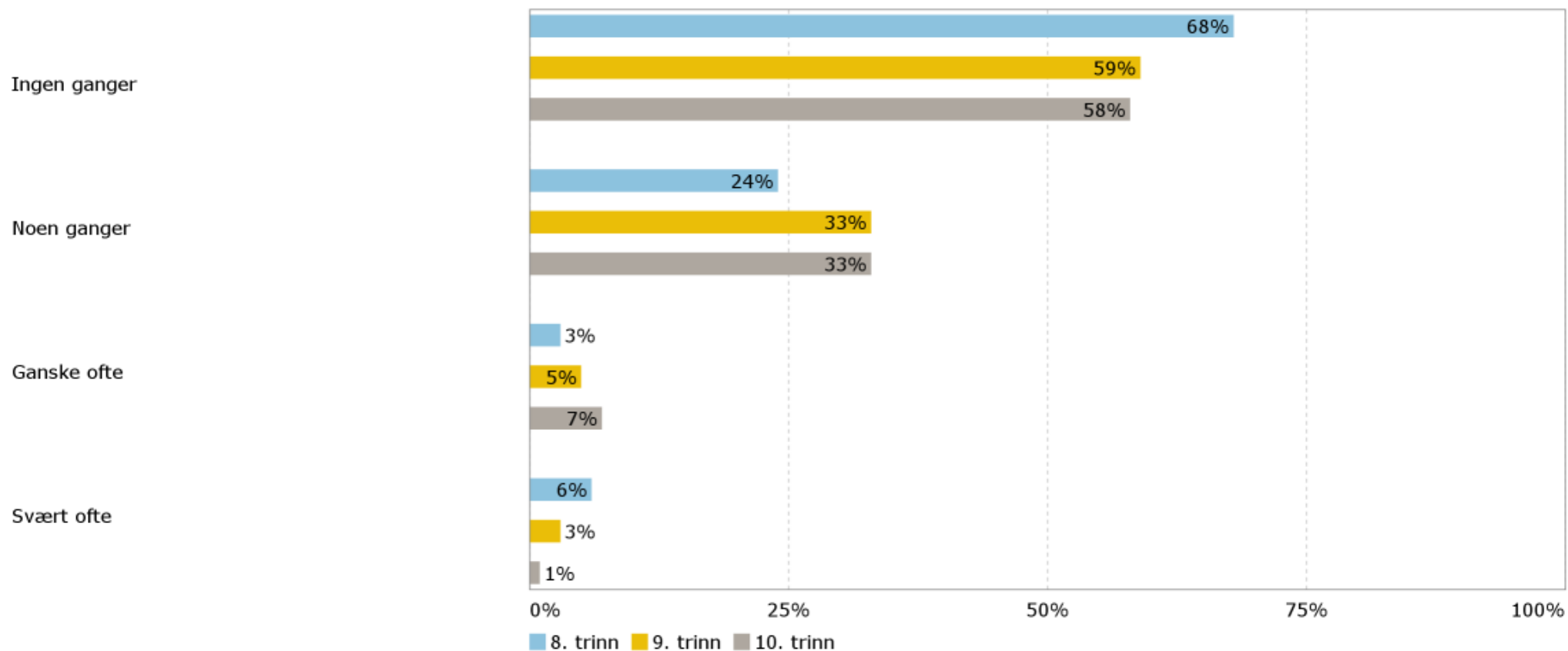
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Press om å se bra ut eller ha en fin kropp	15	23	31	295
Press om å gjøre det bra på skolen	31	33	39	293
Press om å gjøre det bra i idrett	22	22	21	293
Press om å ha mange følgere og likes på sosiale medier	10	11	14	296
Press på andre områder	9	14	19	290

Opplevd press

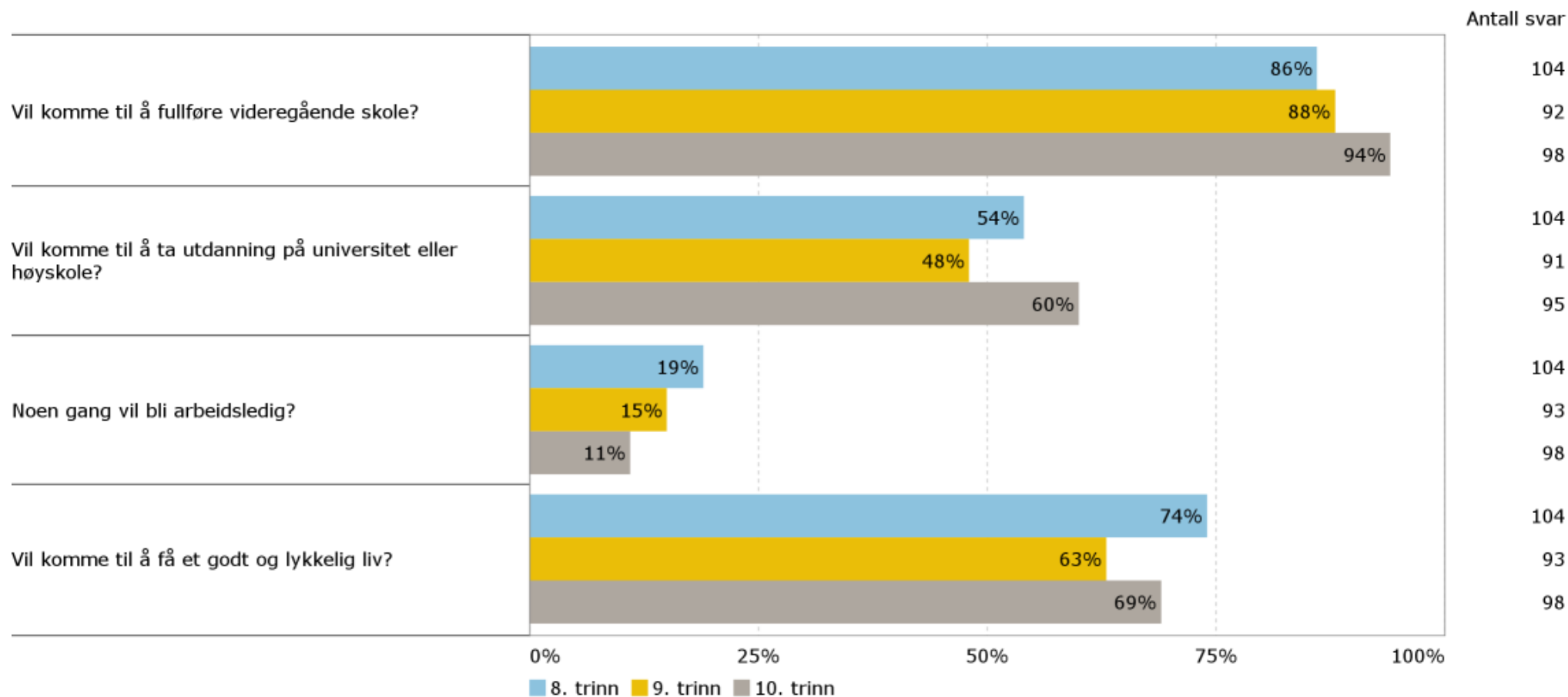
Har du opplevd så mye press den siste uka at du har hatt problemer med å takle det?

Antall svar 295

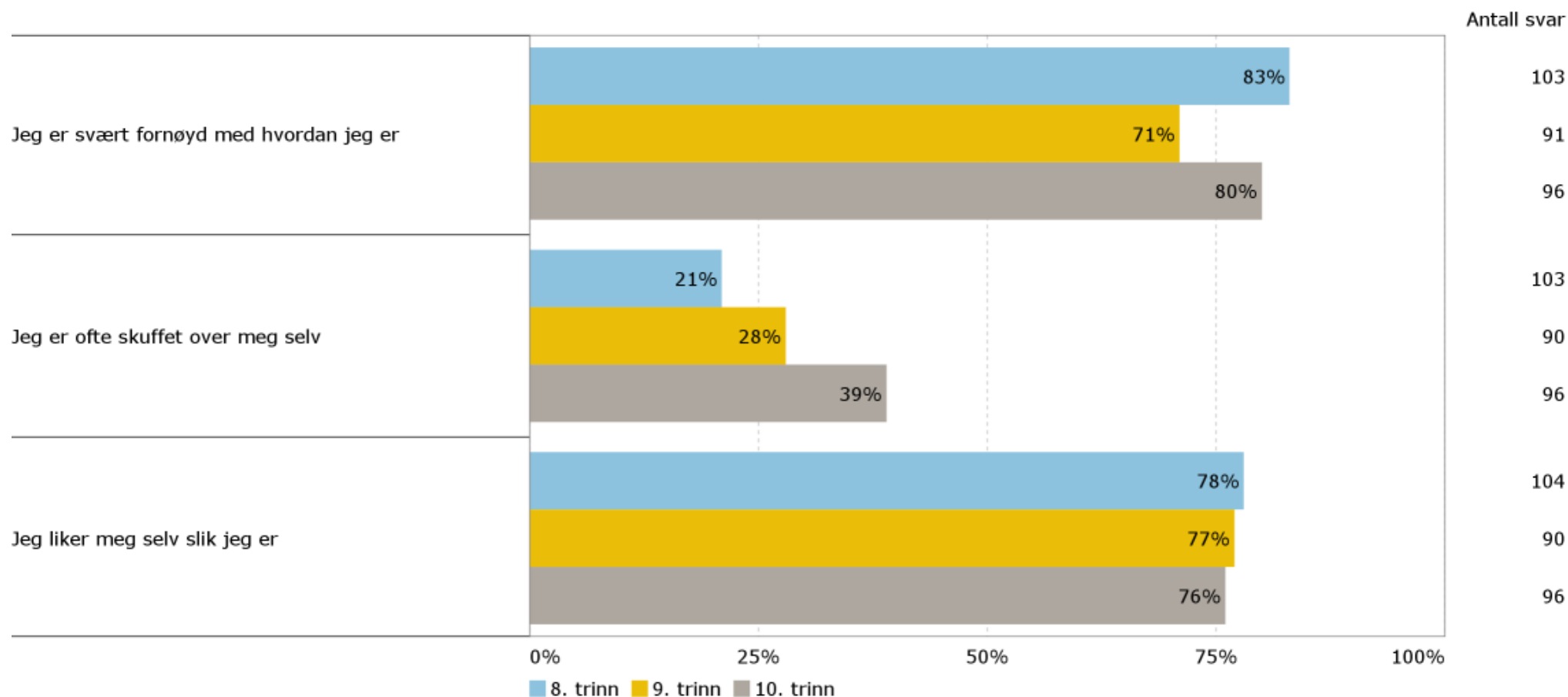

Tanker om framtiden

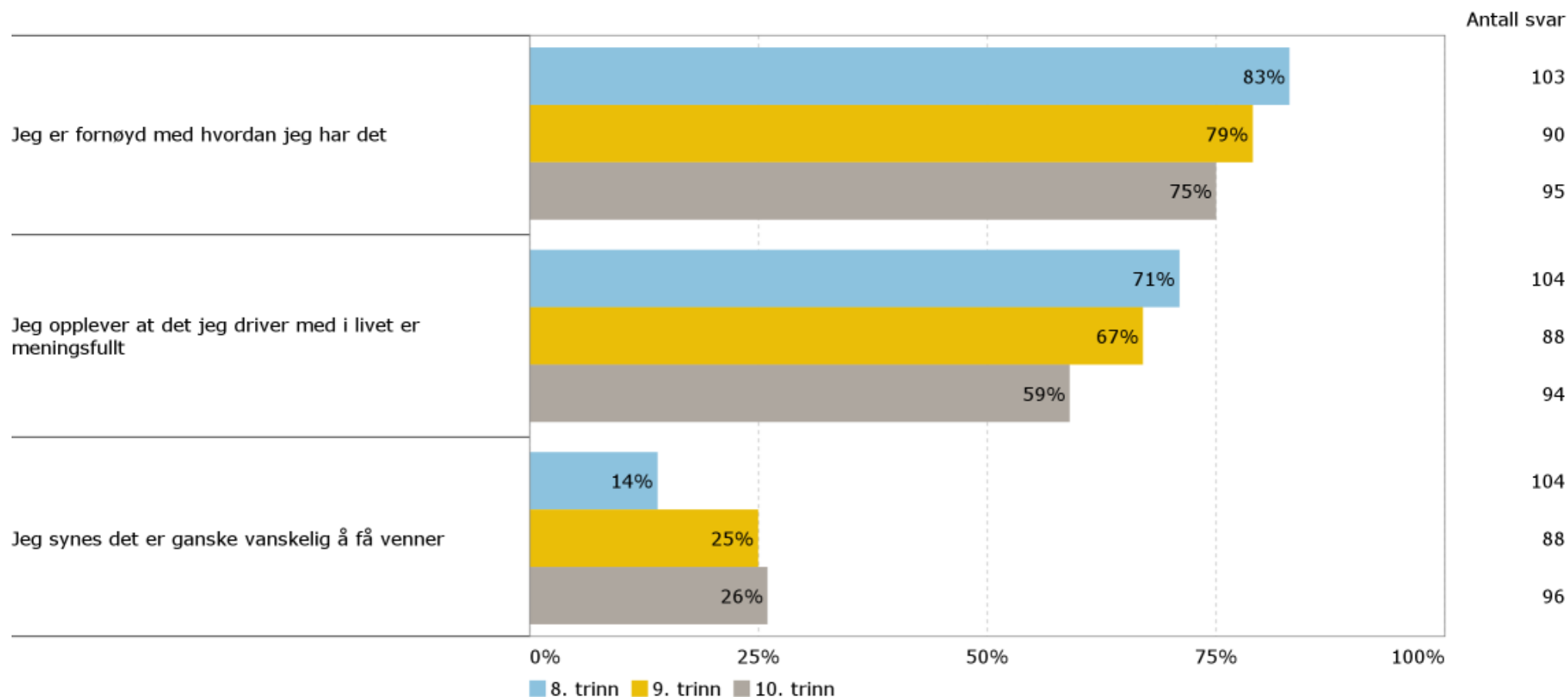
Hvordan tror du at framtida di vil bli? Tror du at du ... (Prosentandel som har svart 'ja')

Nedenfor er det noen påstander om hvor fornøyd du er med livet ditt. (Prosentandel som har svart 'passer svært godt' eller 'passer ganske godt')

Nedenfor er det noen påstander om hvor fornøyd du er med livet ditt. (Prosentandel som har svart 'passer svært godt' eller 'passer ganske godt')

Fornøydhhet med livet

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med ulike sider ved livet ditt? (Prosentandel som har svart 'litt fornøyd' eller 'svært fornøyd')

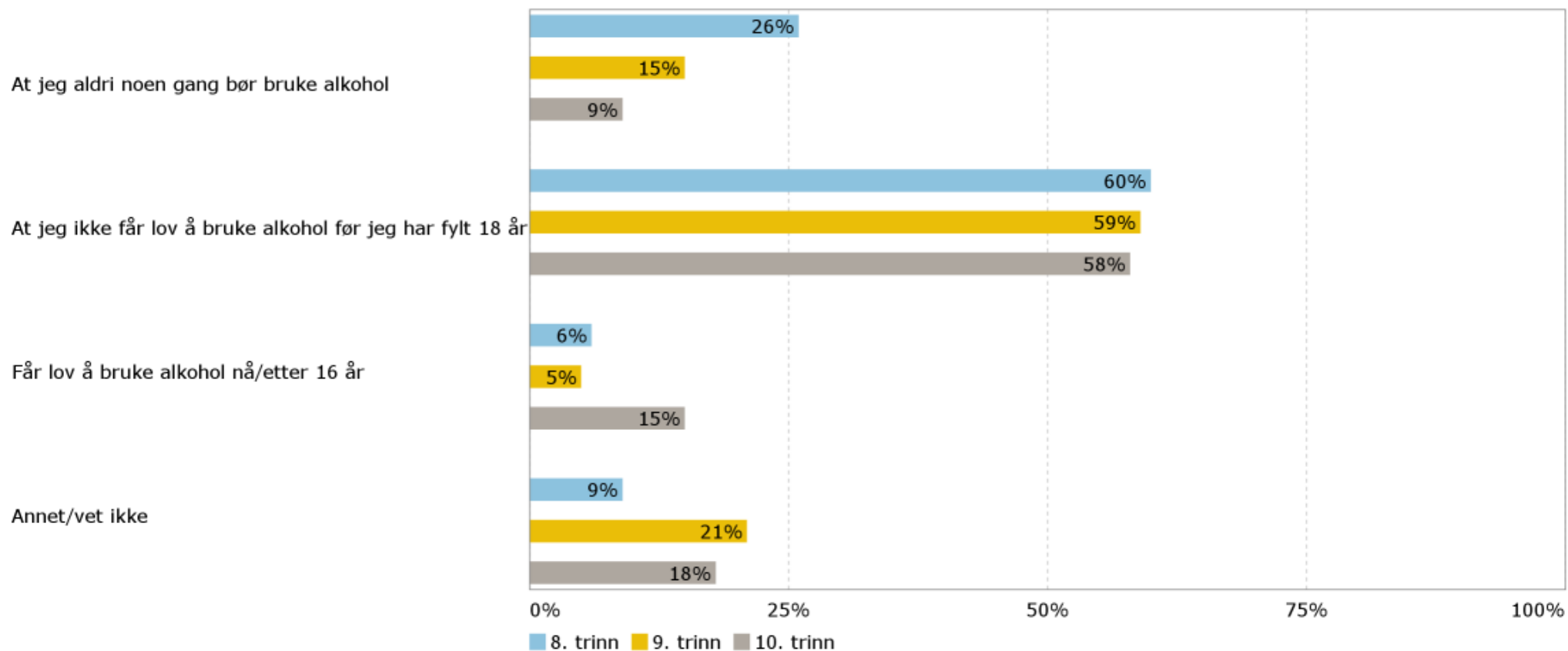
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Foreldrene dine	89	78	80	291
Vennene dine	94	89	85	292
Skolen du går på	77	57	56	292
Lokalmiljøet der du bor	83	63	65	291
Helsa di	79	62	66	291
Utseendet ditt	58	52	54	290

A6. Alkoholbruk

Hvilke regler har dere hjemme om ditt forhold til alkohol?

Antall svar 294

A7. Å ikke drikke alkohol

Hva er grunnen til at du aldri har drukket alkohol? (Prosentandel som har svart 'enig')

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de aldri drikker alkohol.

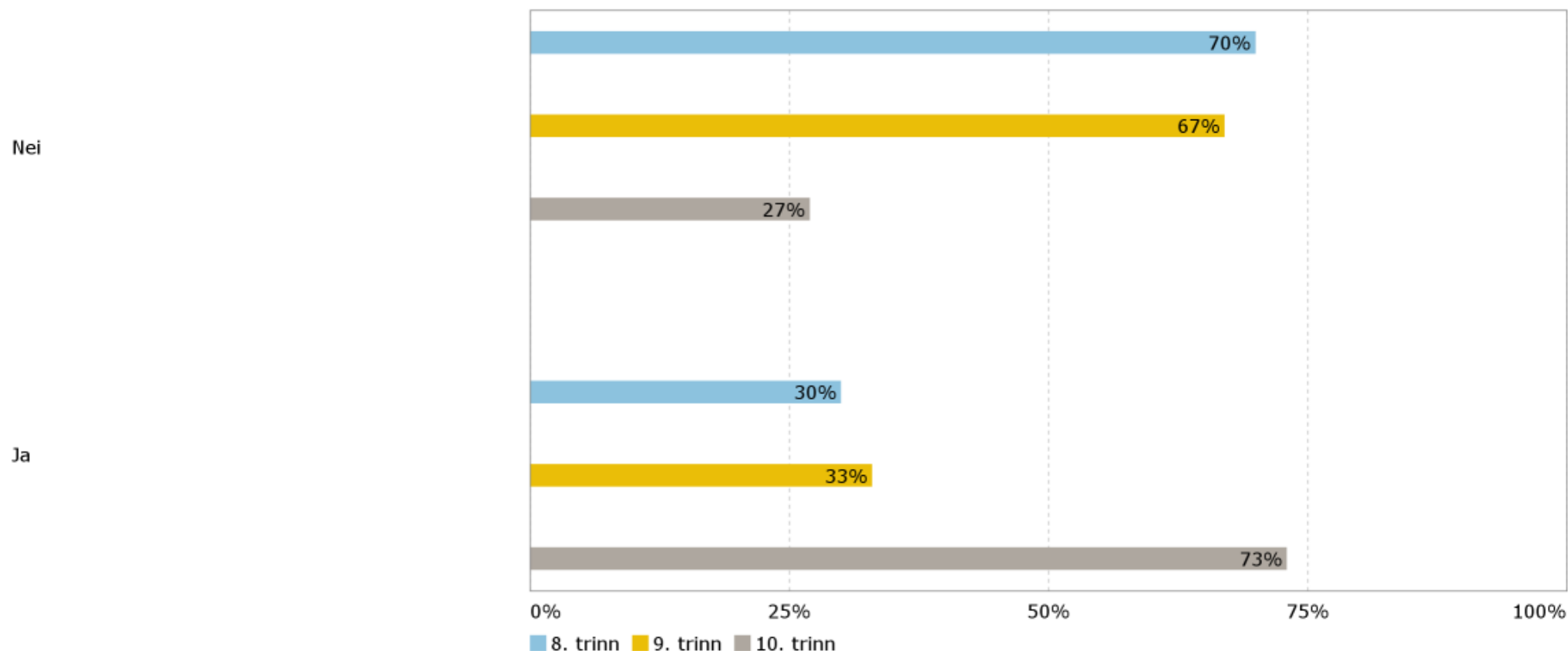
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Foreldrene mine er veldig strenge på at jeg ikke får lov til å drikke alkohol	87	83	80	187
Fordi jeg ifølge norsk lov ikke har lov til å drikke enda	88	88	76	189
Jeg er ikke interessert	92	96	89	189
Ingen av vennene mine drikker	86	49	53	186
Anledningen har ikke bydd seg ennå	82	64	58	187
Fordi det er skadelig å drikke alkohol	87	89	82	186
Alkohol skaper store problemer for mange mennesker, derfor vil jeg ikke drikke	84	81	80	186
Fordi jeg har en avtale med foreldrene mine om ikke å drikke alkohol før jeg er 18 år	81	73	71	186
Fordi alkohol og det å drive med idrett ikke passer sammen	72	65	51	182

A8. Alkoholbruk

Har du noen gang drukket så mye som en alkoholenhet, eller en drink? Det vil si en flaske pils (0,33 l), en flaske rusbrus/sider, et glass vin eller en drink (brennevin).

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

Antall svar 96

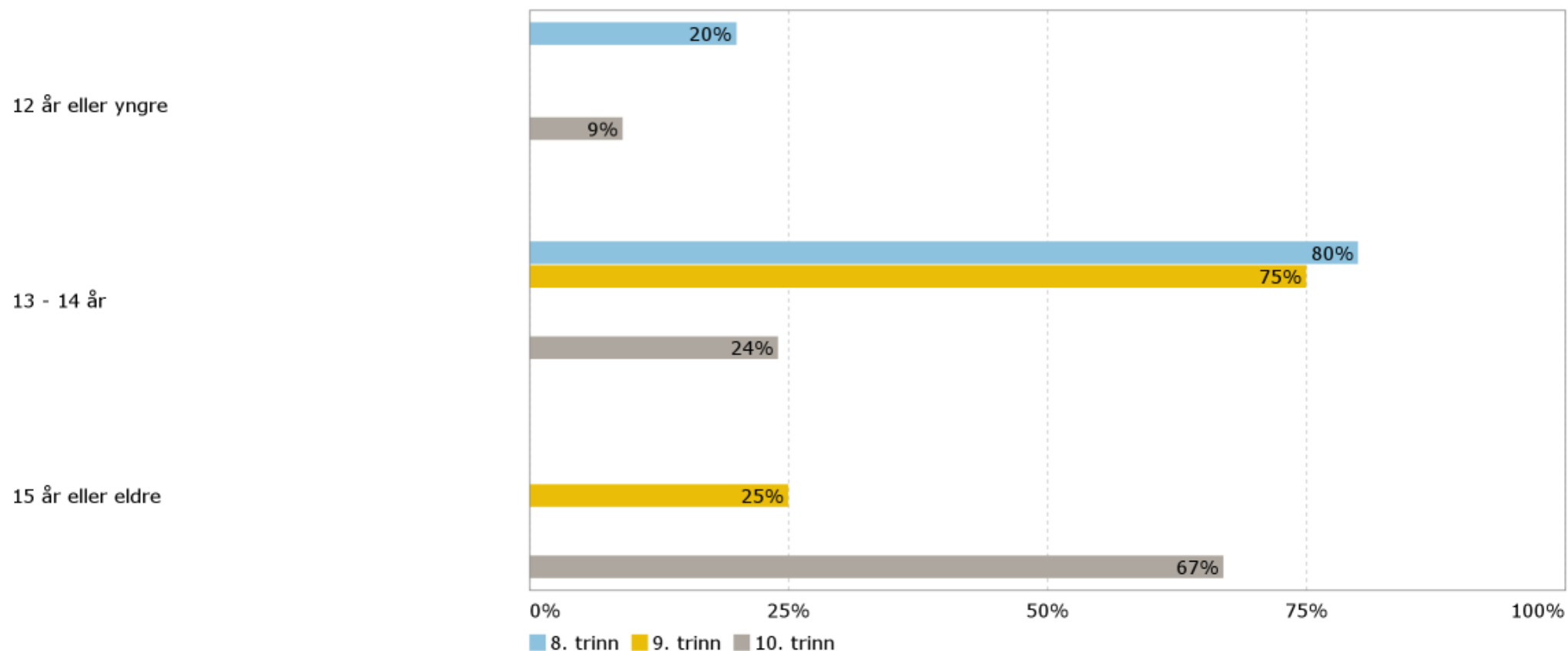

A8. Alkoholbruk

Hvor gammel var du første gang du drakk minst én enhet alkohol?

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

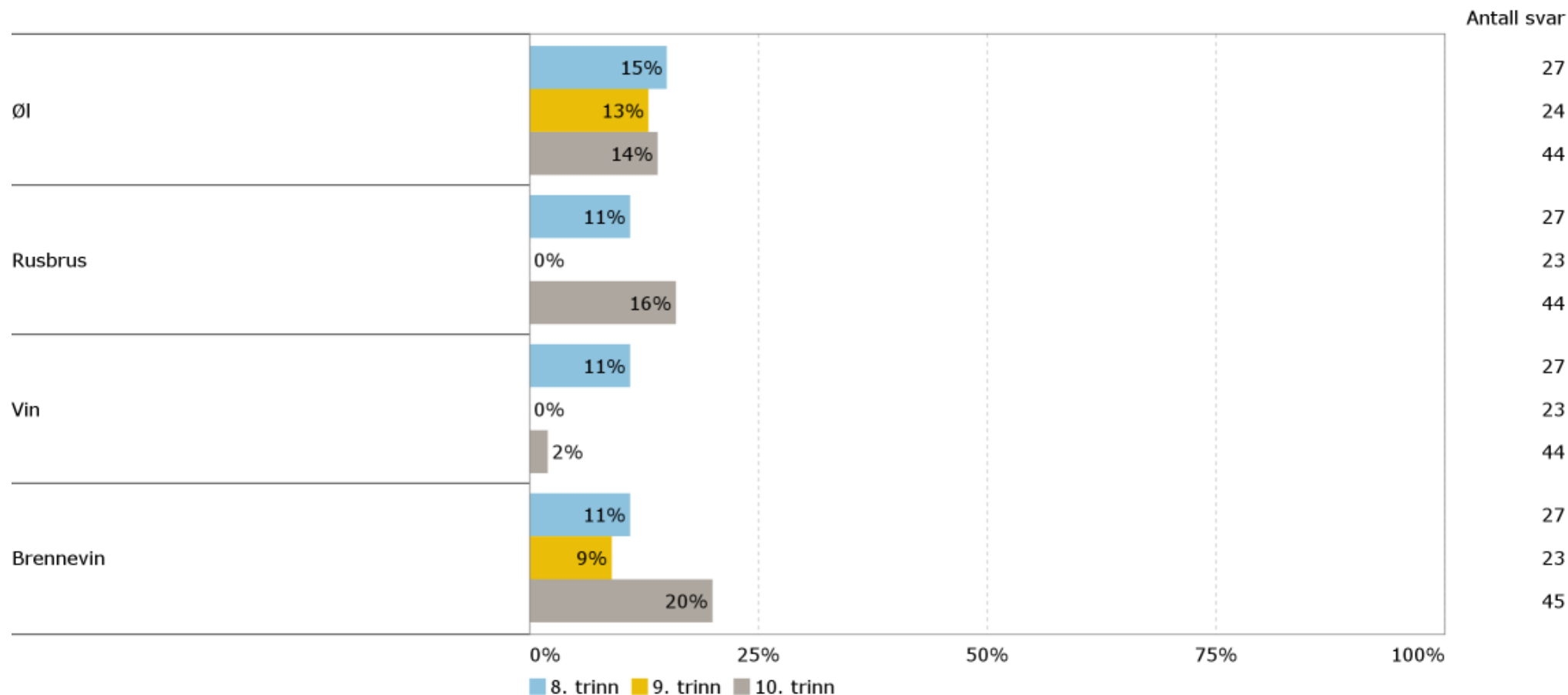
Antall svar 46

A9. Alkoholbruk

Hvor ofte drikker du noe av det følgende? (Prosentandel som har svart 'minst månedlig')

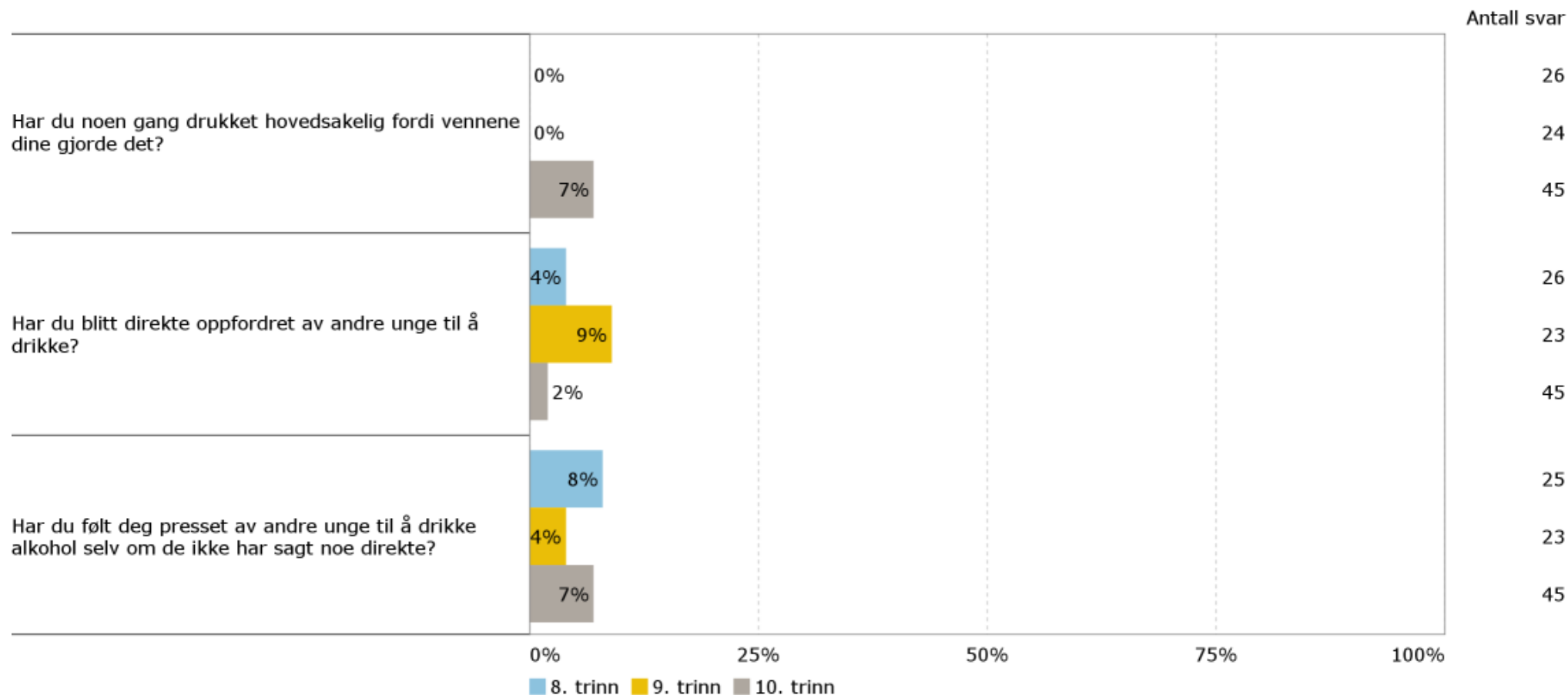
Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

A9. Alkoholbruk

(Prosentandel som har svart 'ofte')

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

A10. Hvordan unge skaffer seg alkohol

Hvordan får du tak i alkohol? (Prosentandel som har svart 'ja')

Prosentandelen er beregnet blant de som har svart at de har smakt alkohol.

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Kjøper selv i butikk	8	4	0	92
Kjøper smuglervarer eller hjemmebrent	21	4	7	90
Får av venner, eller de kjøper for meg	27	26	50	91
Kjøper på Vinmonopolet	8	0	5	90
Får av foreldrene	8	4	5	89
Tar hjemme	24	30	31	90
Får av andre voksne, eller voksne kjøper for meg	12	22	28	91
Får tak i alkohol i utlandet	16	0	2	89
Lager selv	12	4	7	90
Kjøper på utested	12	0	5	89

A11-1 Problemer i forbindelse med alkohol

Hvor mange ganger i løpet av siste 12 måneder har du gjort eller opplevd følgende i forbindelse med at du har drukket alkohol?
(Prosentandel som har svart 'minst en gang')

Disse spørsmålene er bare stilt til de som har drukket alkohol i løpet av det siste året.

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Vært så full at du har befunnet deg på et sted uten å huske hvordan du kom dit	24	0	12	77
Skulka skolen på grunn av alkohol	18	0	2	77
Blitt skadet eller utsatt for en ulykke i fylla, slik at du trengte legehjelp	18	0	2	77
Hatt en trist periode	18	18	17	76
Blitt fortalt av en venn at du burde slutte eller begrense drikkingen	18	18	12	77
Hatt uønskede seksuelle opplevelser	12	12	7	77

A11-2 Problemer i forbindelse med alkohol

Hvor mange ganger i løpet av siste 12 måneder har du gjort eller opplevd følgende i forbindelse med at du har drukket alkohol?
(Prosentandel som har svart 'minst en gang')

Disse spørsmålene er bare stilt til de som har drukket alkohol i løpet av det siste året.

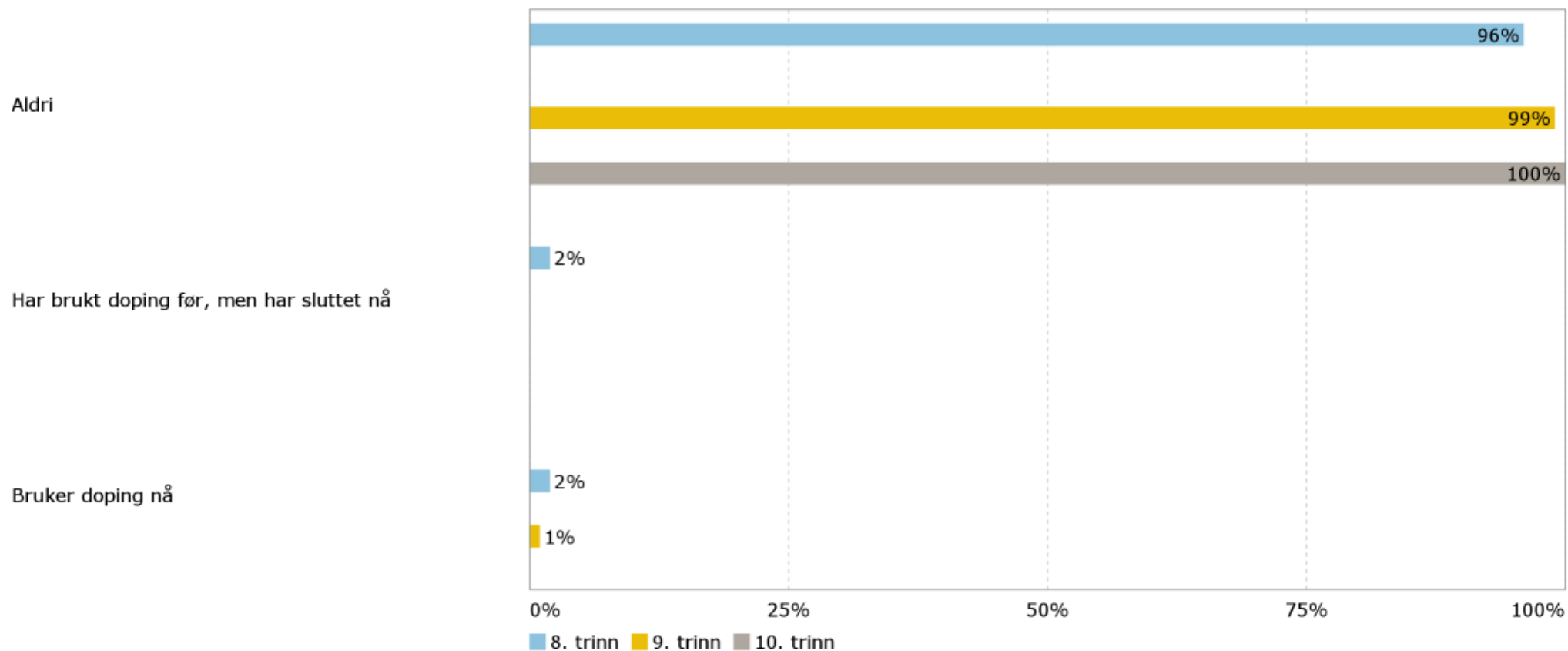
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Mistet eiendeler verdt mer enn 500 kroner (f.eks. penger, klær, mobiltelefon) fordi du var full	6	0	11	77
Kranglet med eller skjelt ut noen fordi du var full	12	6	14	76
Fått problem med politiet fordi du var full	12	0	5	76
Blitt utsatt for ran eller tyveri fordi du var full	6	0	2	77
Kommet opp i slagsmål i fylla	12	0	12	76
Vært full og hatt sex som du angret på etterpå	6	13	5	77

A23. Doping

Har du noen gang brukt dopingmidler (f.eks. anabole steroider, veksthormoner, insulin, testosteron)?

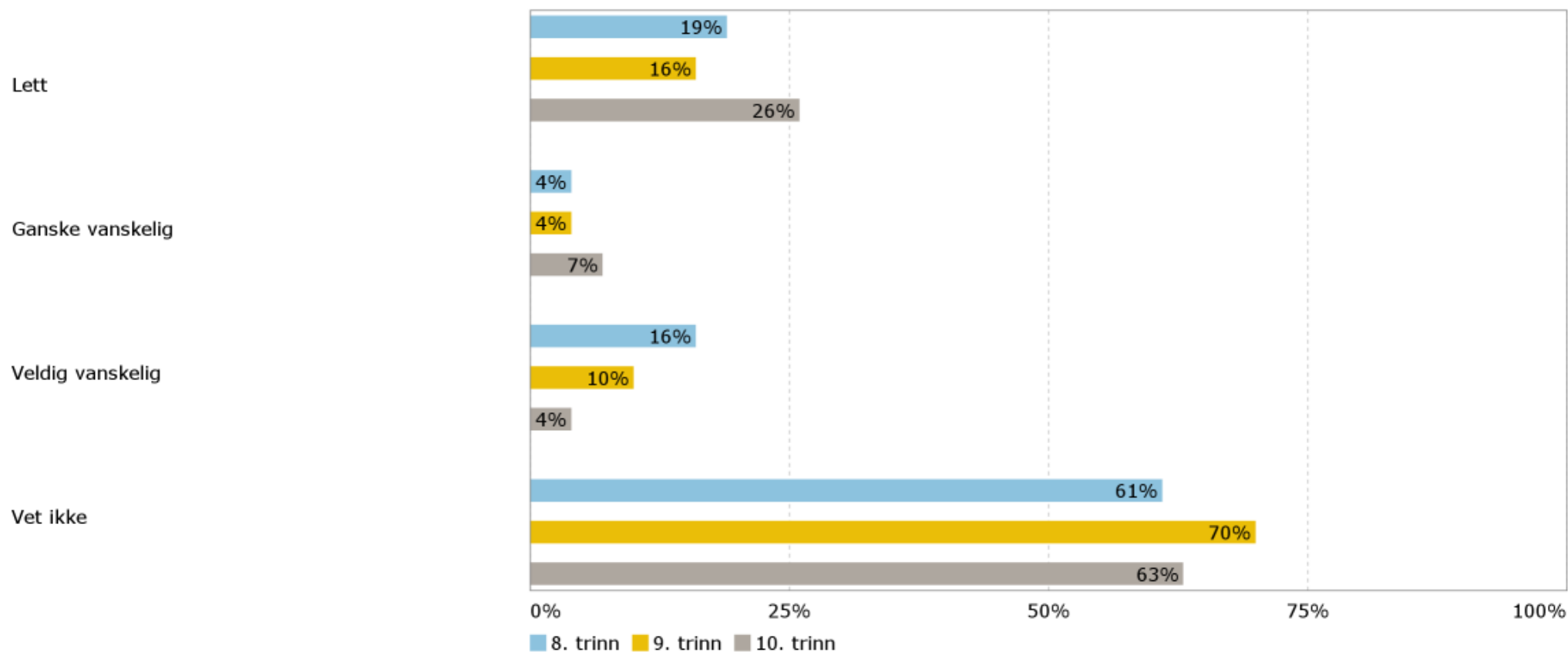
Antall svar 293

A23. Doping

Dersom du ønsket å få tak i dopingmidler, hvor lett kunne du ha skaffet deg det du var på jakt etter?

Antall svar 293

A23. Doping

Hvordan kunne du ha skaffet deg dopingmidler dersom du ønsket det? (Prosentandel som har svart 'ja')

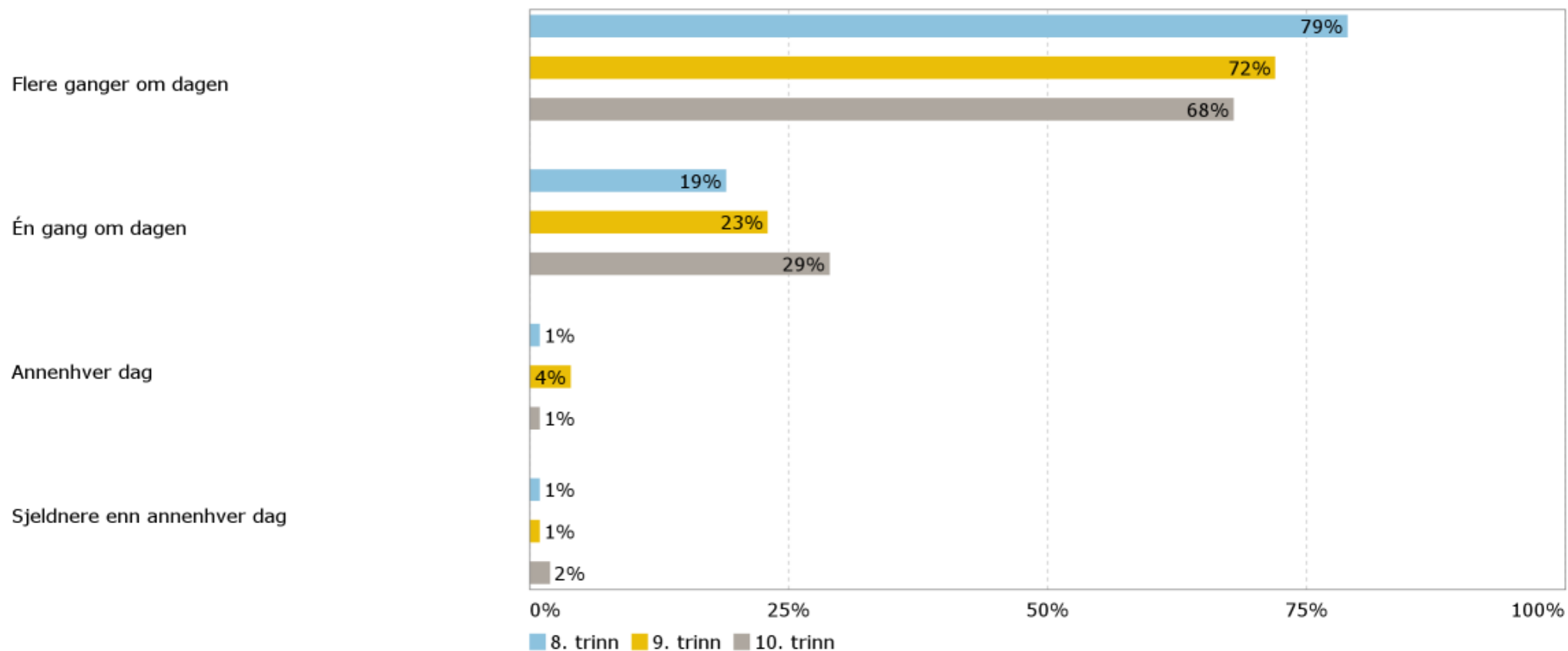
	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Fra venner/bekjente	26	22	33	264
Ta med hjem fra utlandet	21	12	6	258
Kjøpe fra treningssenter	12	7	7	260
Trener kan skaffe det	10	6	0	256
Over Internett	45	35	30	262
På andre måter	51	50	40	259

B4. Tannpuss

Hvor ofte pusser du tennene?

Antall svar 295

B6. Ensomhet

Her er noen beskrivelser av ulike følelser folk kan ha. Kryss av for hvordan du selv føler deg. (Prosentandel som har svart 'av og til' eller 'ofte')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Jeg føler meg på bølgelengde med folk rundt meg	62	62	76	256
Jeg kan finne noen å være sammen med hvis jeg ønsker det	92	88	92	282
Jeg har følelsen av at ingen kjenner meg særlig godt	27	36	33	280
Jeg synes at folk er rundt meg, men ikke sammen med meg	26	34	33	279
Jeg føler meg ensom	22	28	27	281

B9. Psykiske plager

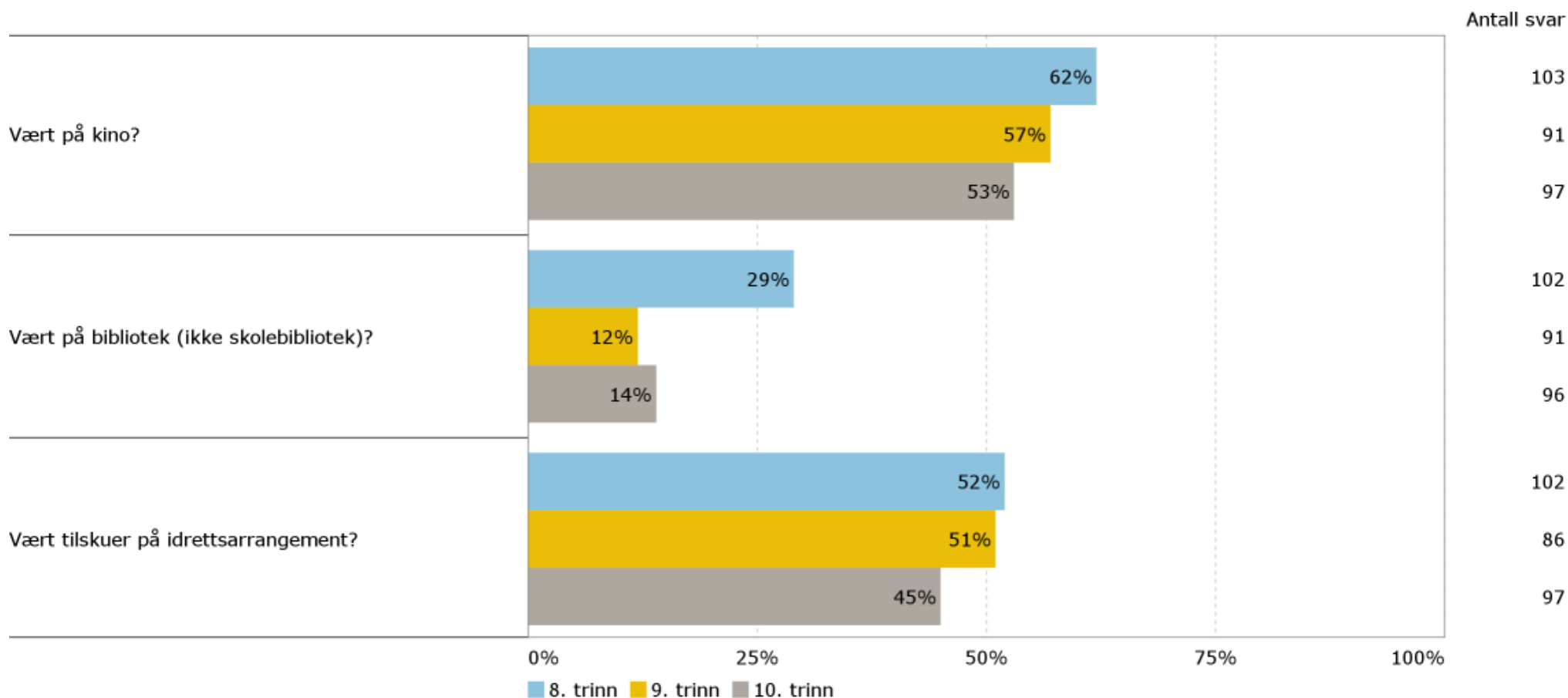
Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (Prosentandel som har svart 'veldig mye plaget' eller 'ganske mye plaget')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Matthet eller svimmelhet	14	20	29	288
Lett for å klandre deg selv	20	23	26	281
Lett for å gråte	17	24	29	285
Hatt tanker om å ta ditt eget liv	10	11	8	285
Vært sint og aggressiv	18	27	35	286

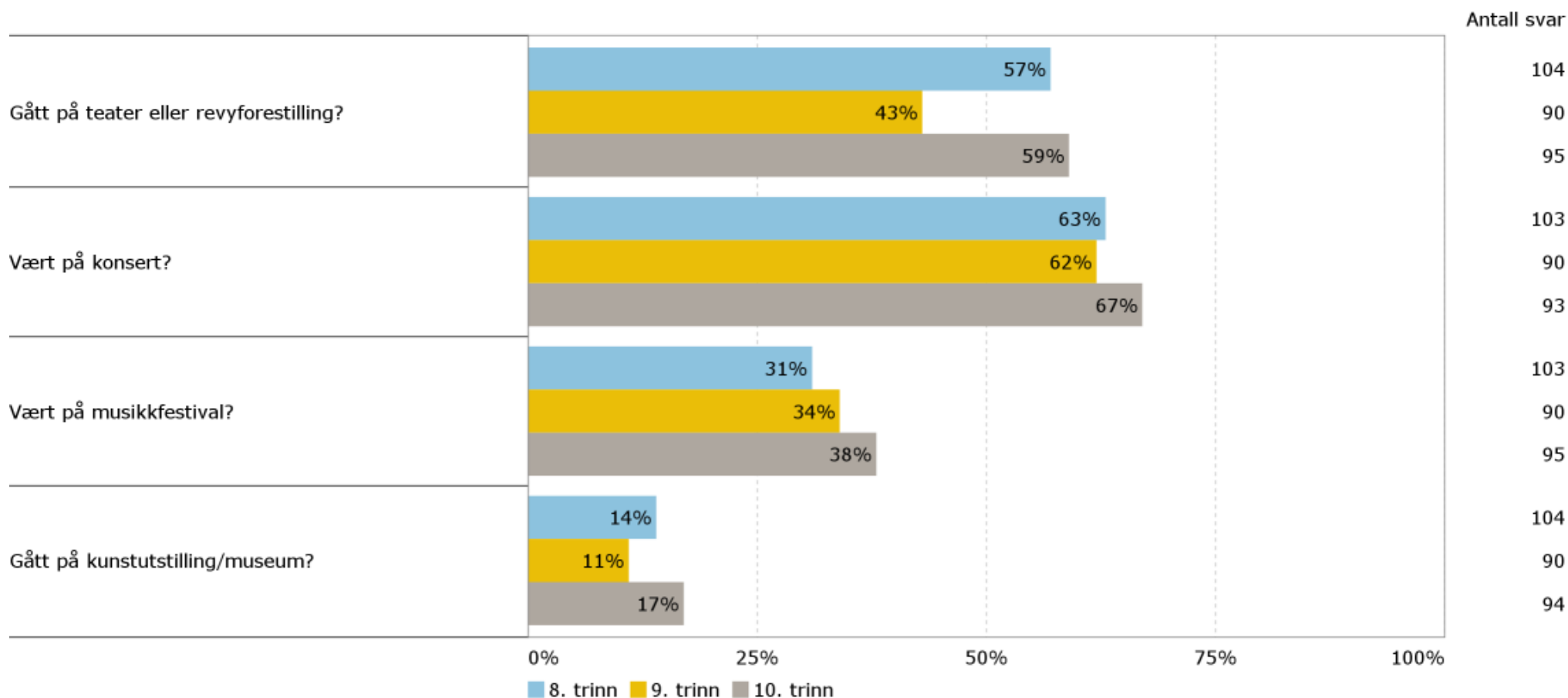
E2. Bruk av kulturtilbud

Hvor ofte har du gjort følgende ting i løpet av den siste måneden (de siste 30 dagene)? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

E2. Bruk av kulturtilbud

Hvor ofte har du gjort følgende ting i løpet av det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

E3. Databruk

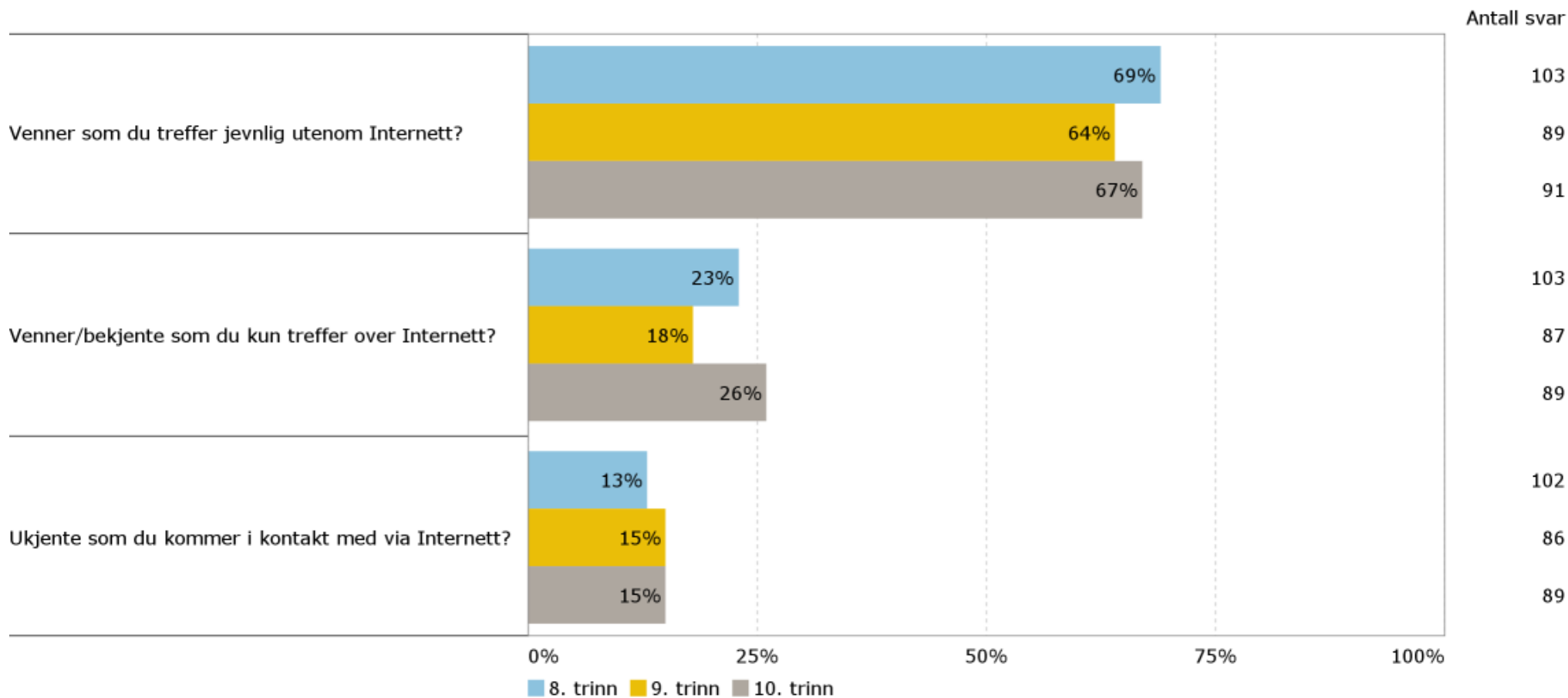
Hvor ofte gjør du noen av disse aktivitetene? (Prosentandel som har svart 'daglig')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Spiller dataspill eller TV-spill	30	42	28	289
Bruker datamaskinen til lekser og skolearbeid	9	12	34	287
Surfer på Internett uten å lete etter noe spesielt	19	35	34	285
Leter etter informasjon på Internett (til f.eks. fritidsinteresser)	10	13	13	286
Holder kontakt med venner via Internett	43	59	62	286
Bruker Internett til å kommunisere med personer du ikke kjenner fra før	12	13	14	287
Skriver blogg	3	1	0	284

E6. Nettkontakter

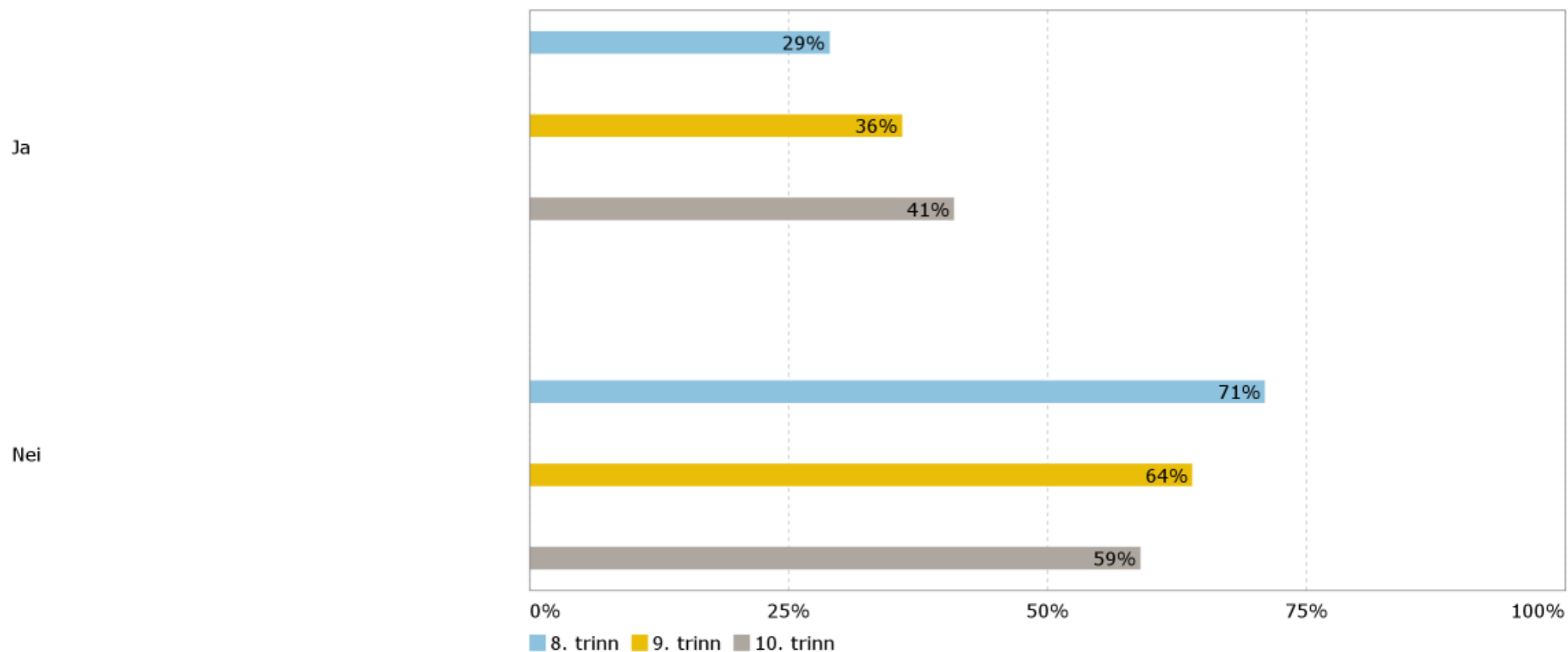
Personene du har kontakt med via Internett, er det ... (Prosentandel som har svart 'ofte' eller 'alltid')

E6. Nettkontakter

Har du møtt noen ansikt til ansikt som du først fikk kontakt med på Internett?

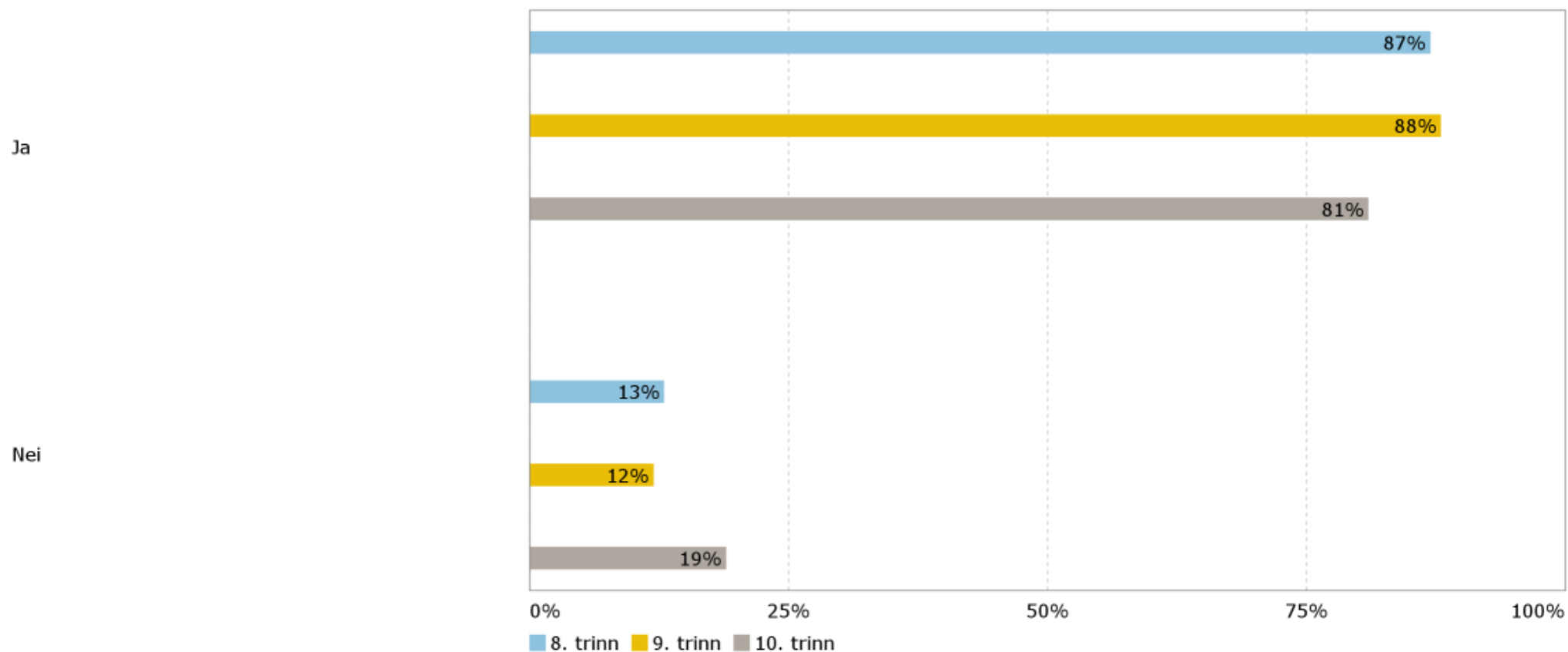
Antall svar 236

E11. Trening

Driver du med noen form for trening?

Antall svar 295

E11. Trening

Hvorfor trener du ikke? (Prosentandel som har svart 'svært viktig')

Spørsmålet er bare stilt til de som har svart at de ikke trener.

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Jeg har andre interesser	36	70	42	43
Jeg har ikke tid	21	20	5	43
Jeg skulle gjerne trene, men kommer aldri i gang	36	50	21	43
Det er for dyrt å trene	7		11	42
Jeg har ikke funnet noen treningsform som passer for meg	29	20	21	43
Jeg får mosjon på andre måter (går, sykler og lignende)	21	10	21	43
Jeg er i for dårlig form	14	10	0	43
Foreldrene mine vil ikke at jeg skal bruke tid på trening	21	0	0	42
Jeg er ikke flink i sport/idrett	50	50	5	43
Jeg synes ikke det er noe gøy å trene	29	70	22	42
Jeg har en fysisk skade som gjør det vanskelig for meg å trene	7	10	0	42

E11. Trening

Hvorfor trener du? (Prosentandel som har svart 'svært viktig')

Spørsmålet er bare stilt til ungdommer som har svart at de trener.

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Jeg liker å konkurrere og måle krefter	27	25	23	237
Jeg trener for å få en sunn kropp	59	67	72	241
Jeg synes det er gøy å trene	63	58	60	243
Jeg vil holde meg i form	80	75	75	243
Jeg liker å være sammen med de andre på treningen	59	54	38	239
Jeg trener for å holde meg slank	36	44	44	239
Jeg trener for å få større eller mer markerte muskler	29	51	55	238

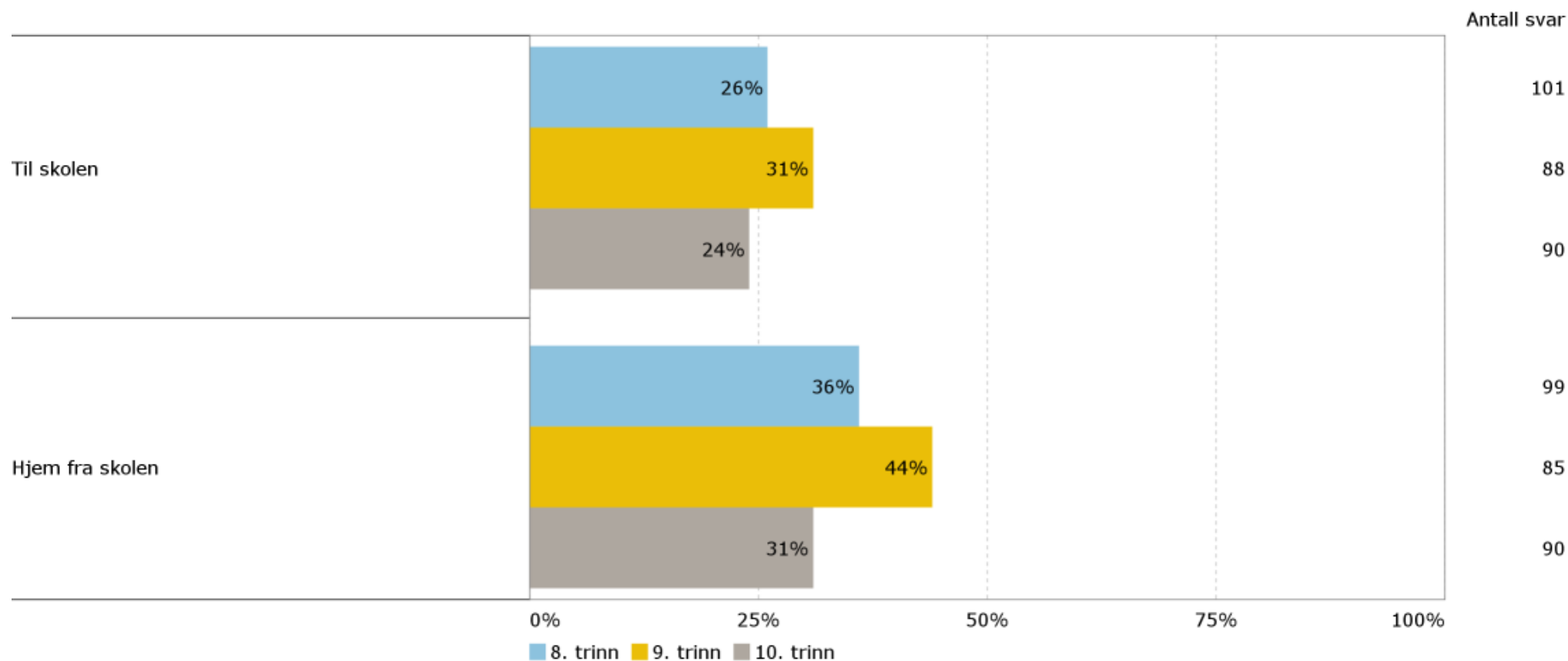
E14. Friluftsliv

Hvor ofte pleier du å gjøre følgende ting? Tenk på den tida på året da det er sesong for de ulike aktivitetene. (Prosentandel som har svart 'minst ukentlig')

	8. trinn	9. trinn	10. trinn	Antall svar
Går på skitur i fjell, skog og mark	15	14	9	285
Går på fottur i fjell, skog og mark	19	18	28	283
Står på rullebrett	7	6	3	282
Kjører snøbrett, slalåm eller lignende	10	11	11	283
Drar på fisketur	10	14	14	284
Overnatter i telt ute i naturen (ikke campingplass)	2	1	4	284
Driver med bading/svømming	17	18	12	281
Padler kano eller kajakk	2	2	5	283
Driver med klatring	4	1	7	281
Gå på jakt	4	0	7	281

G9. Skoleveien

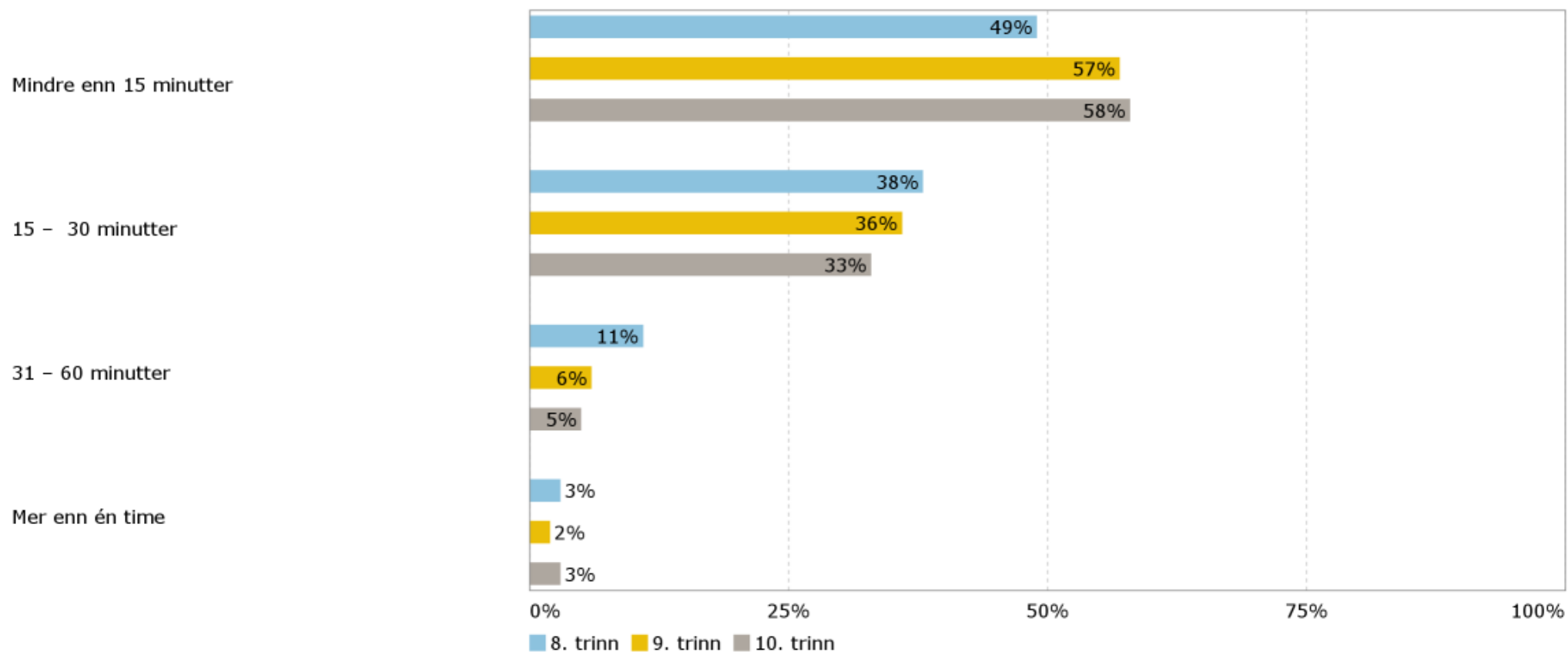
Hvordan kommer du deg som regel til skolen og hjem fra skolen? (Prosentandel som har svart 'sykler' eller 'går')

G9. Skoleveien

Hvor lang tid bruker du som regel på skoleveien (én vei)?

Antall svar 284

Ungdata 2017:

Unge si opplevning av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktiviteter – Herøy og Møre og Romsdal

Del-undersøking finansiert av Kulturavdelinga i Møre og Romsdal
fylkeskommune, Seksjon folkehelse og fysisk aktivitet
Rapport utarbeidd av NOVA, Høgskolen i Oslo og Akershus,
og Kompetansesenter rus – Midt-Norge, seksjon Møre og Romsdal

Kvifor «ekstraspørsmålspakke»?

Bakgrunn:

- Gjennomførte ungdatabundersøkingar viser at mange unge deltek i ulike organiserte fritidsaktivitetar. I oppvekst-, folkehelse- og førebyggings-samanheng er dette viktige arenaer.
- Ungdatabundersøkinga fokuserer ikkje direkte på oppleving av trivsel og tryggleik i samband med organiserte aktivitetar, og heller ikkje på grunnar til å slutte med andre aktivitetar enn idrett.
- Saman med Møre og Romsdal fylkeskommune og Møre og Romsdal Idrettskrets arbeider KoRus for at fleire lag og organisasjonar skal lage eigne retningslinjer for tryggleik og trivsel; dette er også nedfelt i handlingsprogrammet i fylket sin regionale delplan for folkehelse.

Formål med del-undersøkinga:

Få kunnskap om unge si oppleving av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar, og om grunnar til at unge sluttar.

«Vurderingsspørsmål»:

Gi di vurdering av den organiserte fritidsaktiviten du har brukt mest tid på dei to siste åra, også om du har slutta med denne aktiviteten.

Klubben/laget/foreininga har felles reglar for korleis vi skal opptre og vere mot kvarandre

Vi har snakka om reglane på treningar, samlingar eller møte eg har vore med på

Ungdommane i klubben/laget/foreininga er flinke til å inkludere alle

Eg trivst saman med vennane mine i klubben/laget/foreininga

Trenarane/instuktørane/leiarane er flinke til å engasjere og inkludere alle

Eg trivst saman med dei vaksne i klubben/laget/foreininga

Mine foreldre/føresette er flinke til å støtte opp om aktivitetane mine

Ungdommane bruker ikkje alkohol på turar, festar eller andre sosiale samvær i klubben/laget/foreininga

Leiarar og foreldre/føresette bruker ikkje alkohol på turar, festar eller andre sosiale samvær i klubben/laget/foreininga

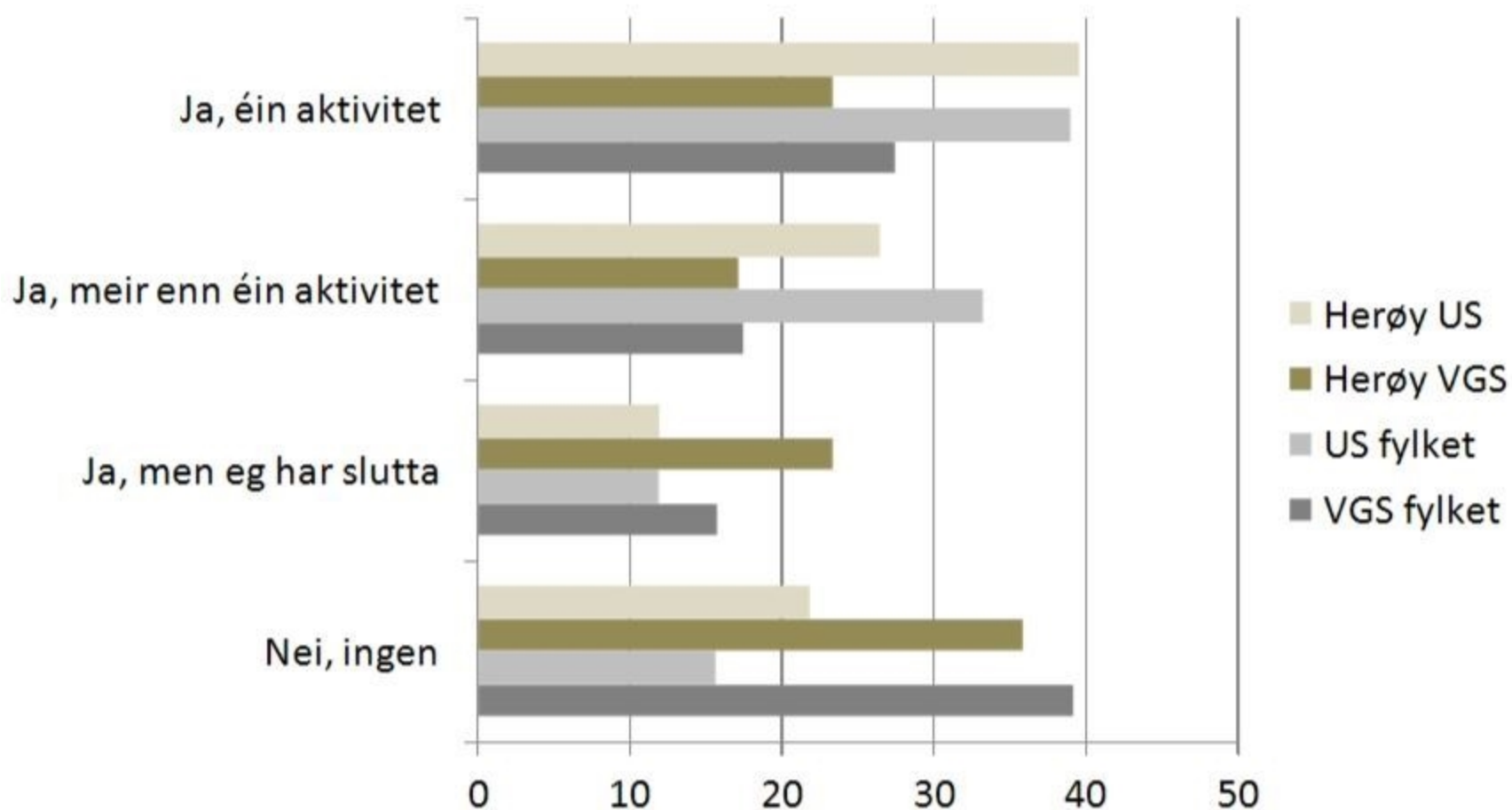
Deltaking og svarprosentar

- 15 kommunar.
- 4488 elevar i US og 2767 i VGS deltok
- Svarprosent*:

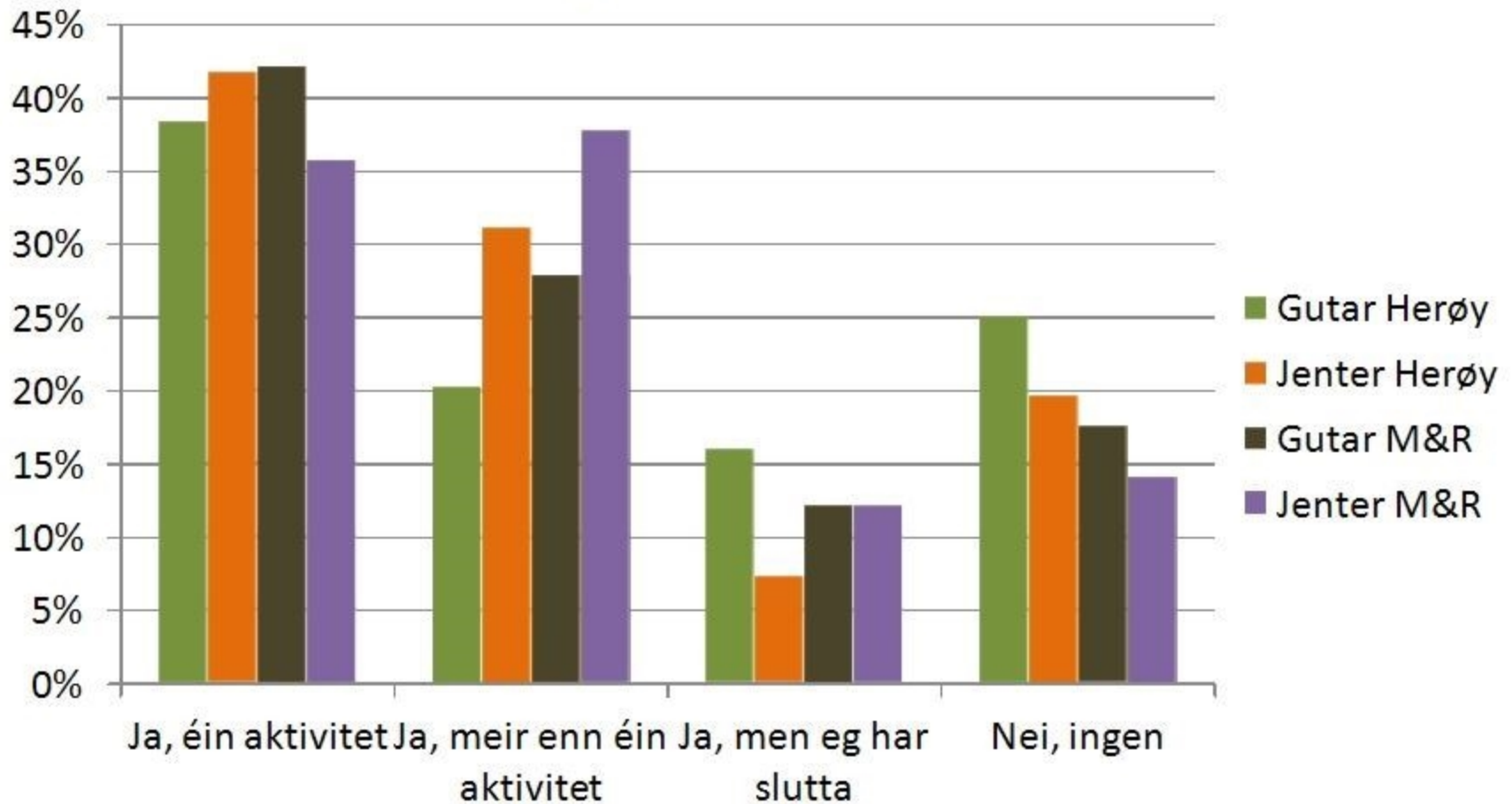
	Herøy	Fylket
Ungdomsskule	91,3 %	86 %
VGS	90,1 %	70,8 %
- *Har svart på spørsmålet: «Har du vore med i nokon organisert fritidsaktivitet (klubb, lag eller foreining) dei siste to åra?»
- Gjennomsnitt svar på «vurderingsspørsmåla»:
Herøy US: 65,9 %, VGS: 42,3 %
Fylket: 63,6 % i US, VGS: 36,5 %

Deltaking i organiserte aktivitetar dei siste to åra

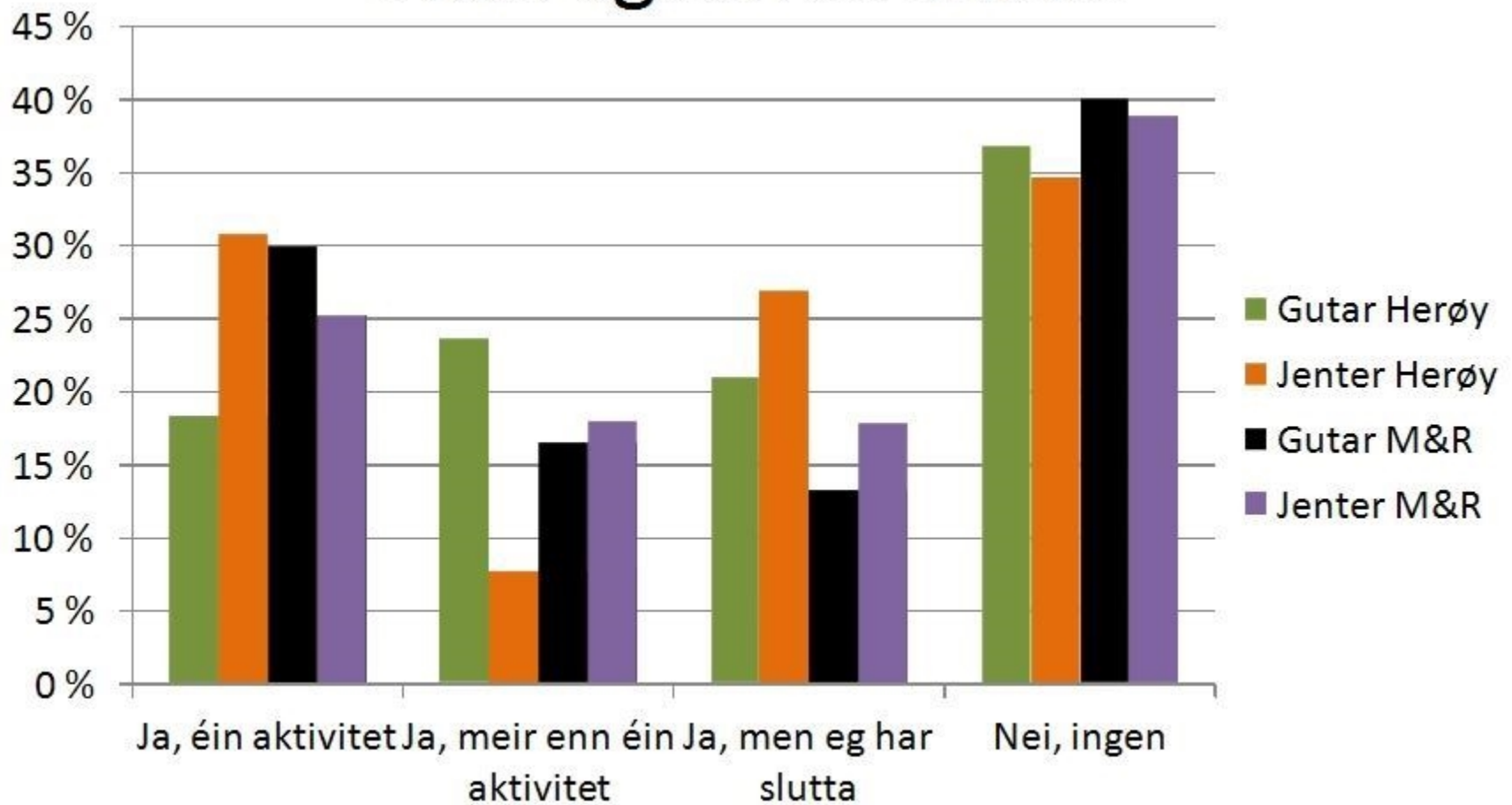
Prosentdel av dei som har svart på spørsmålet om deltaking i organiserte aktivitetar

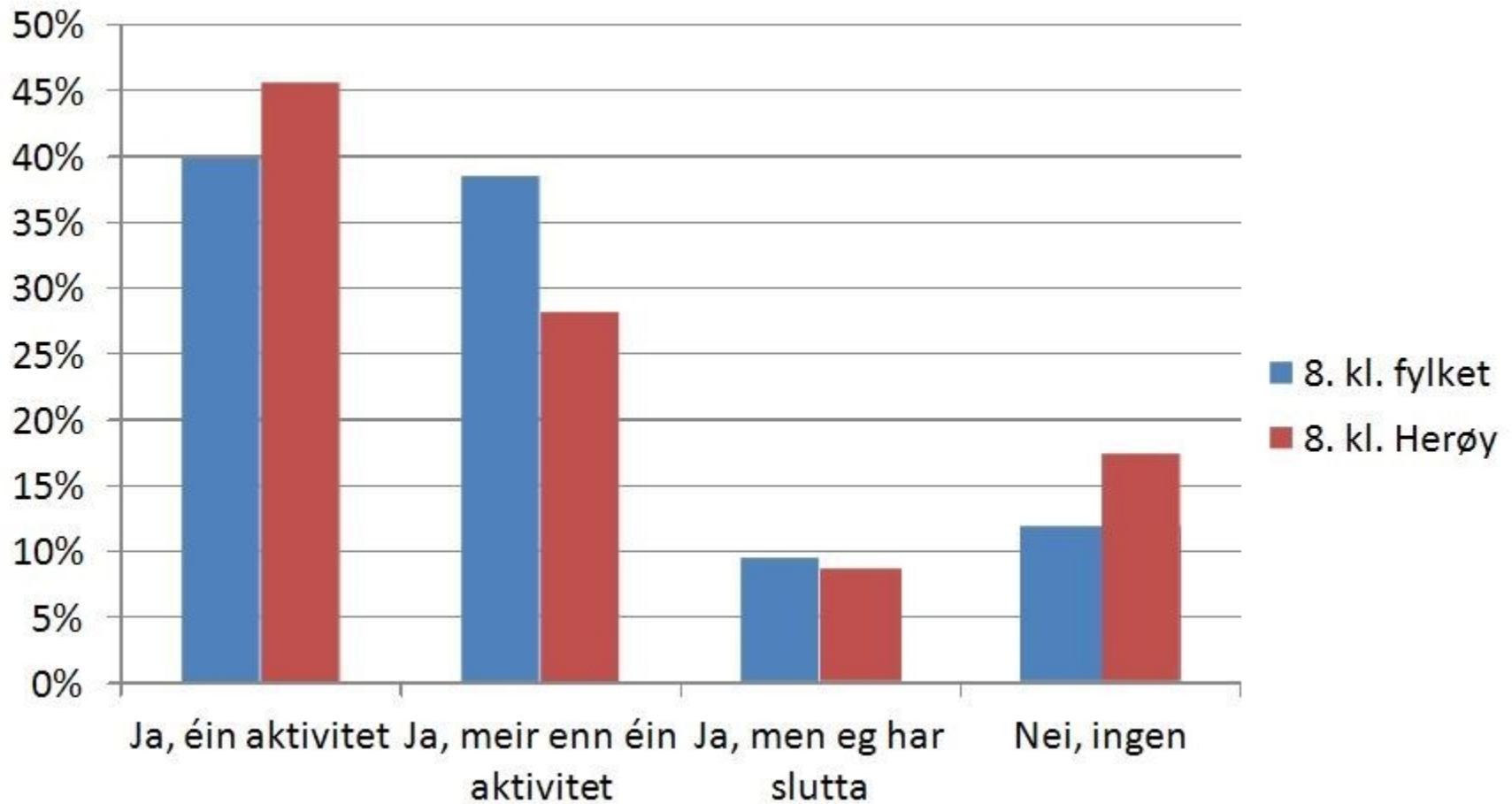
Deltaking i organiserte fritidsaktivitetar – etter kjønn, ungdomsskular

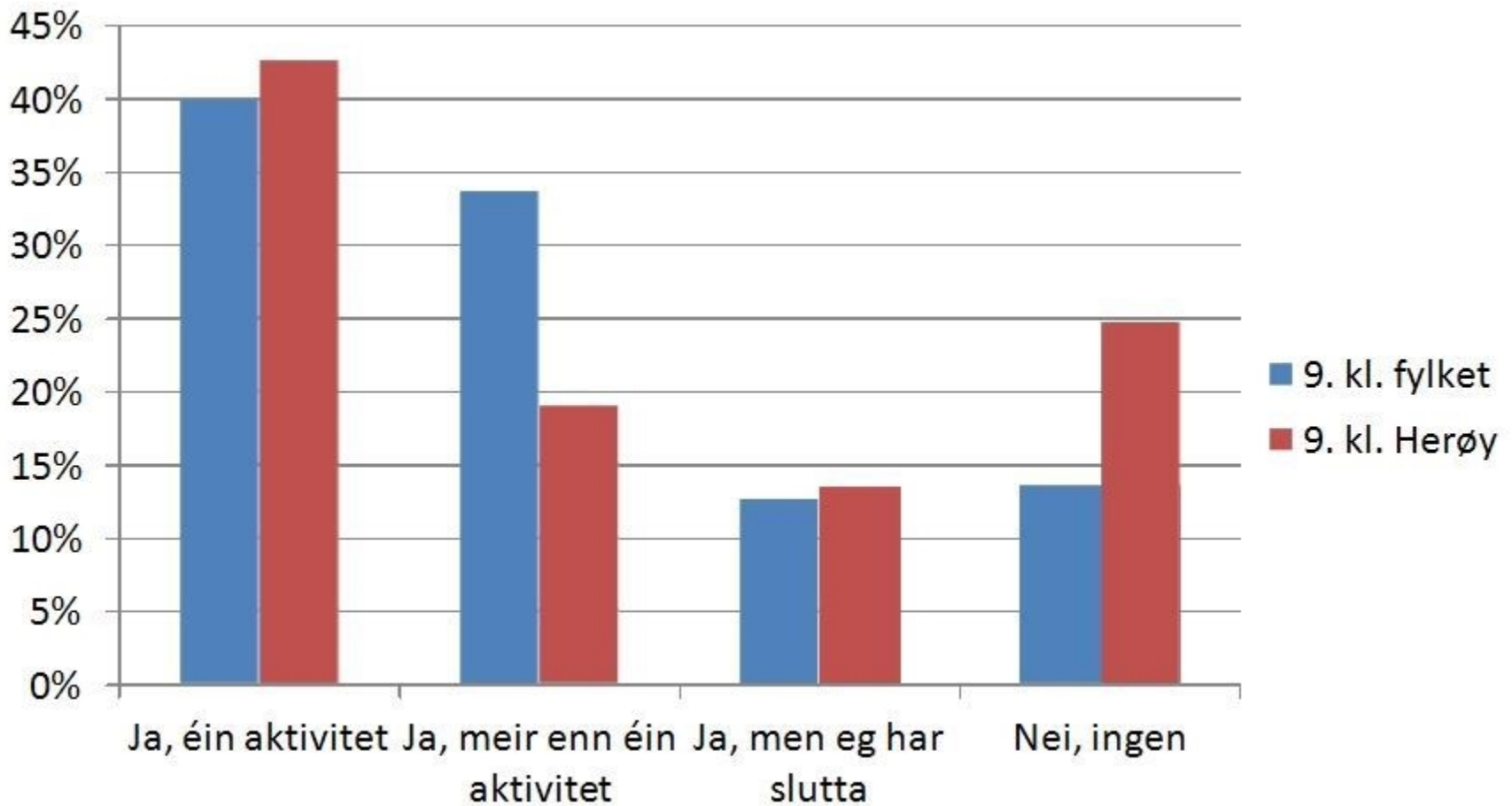
Deltaking i organiserte fritidsaktivitetar – etter kjønn, vidaregåande skular

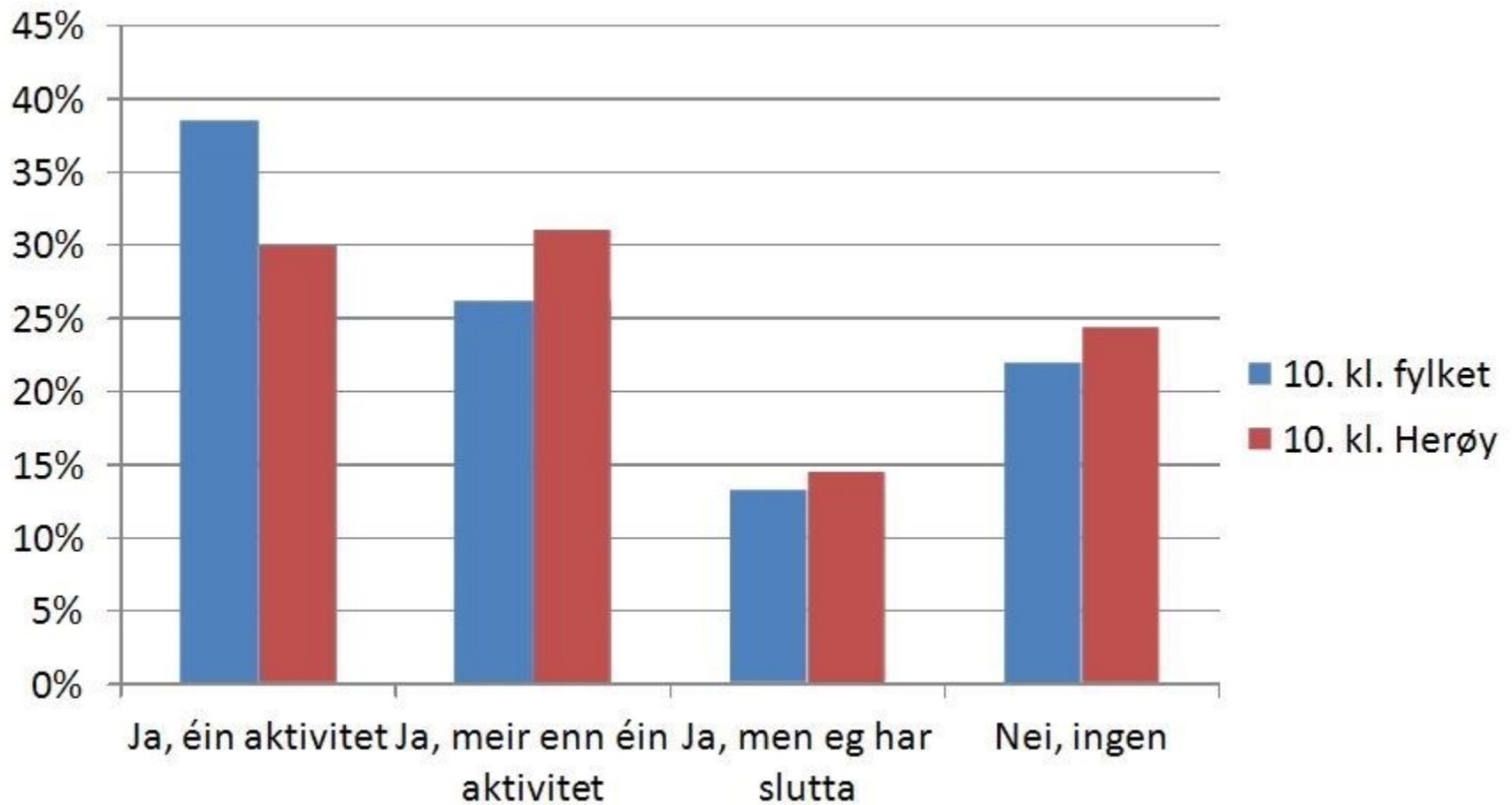
Deltaking i organisert fritidsaktivitet, 8.-klassingar

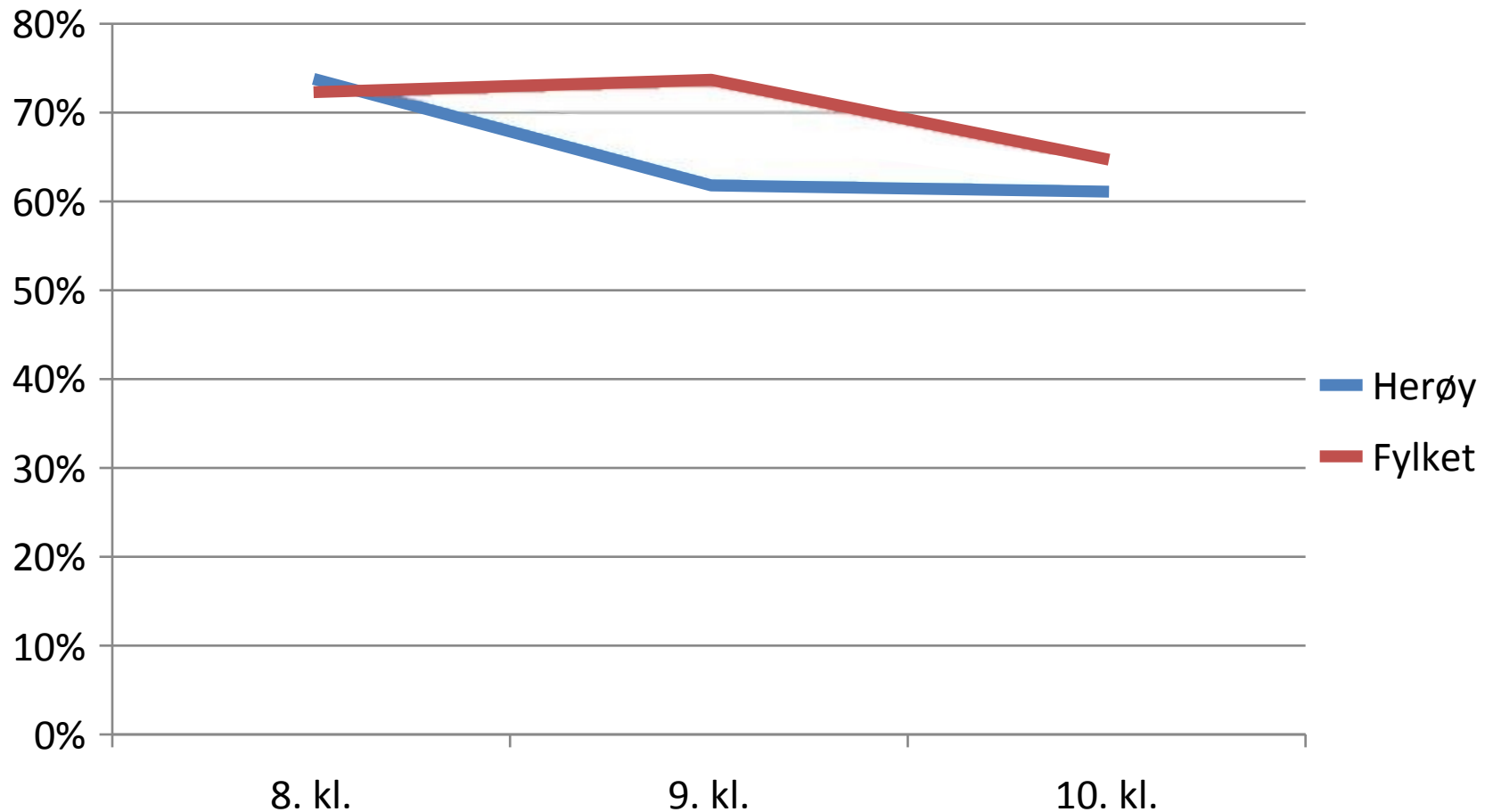
Deltaking i organisert fritidsaktivitet, 9.-klassingar

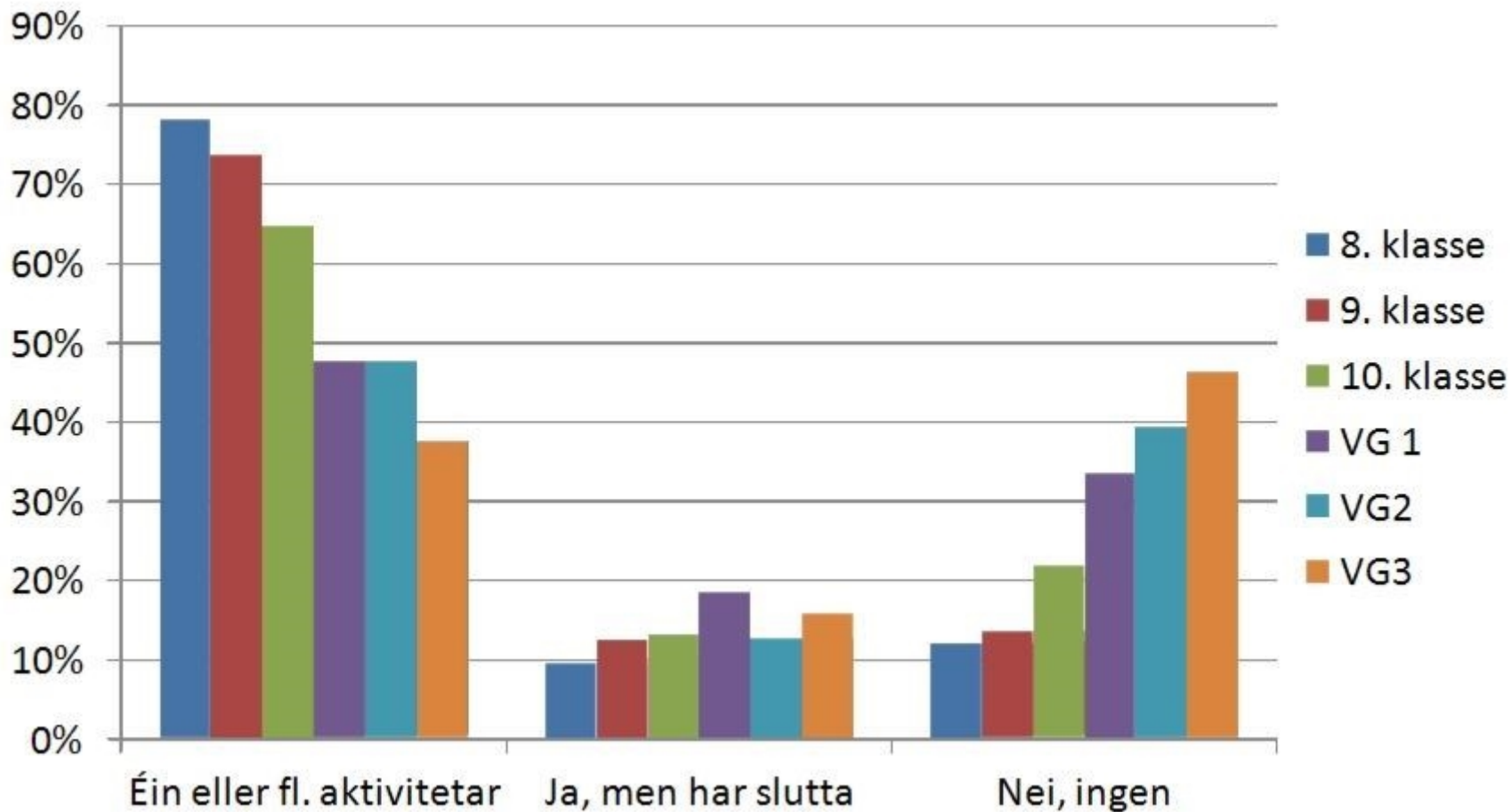
Deltaking i organisert fritidsaktivitet, 10.-klassingar

Utvikling i deltaking etter alder – éin eller fleire aktivitetar

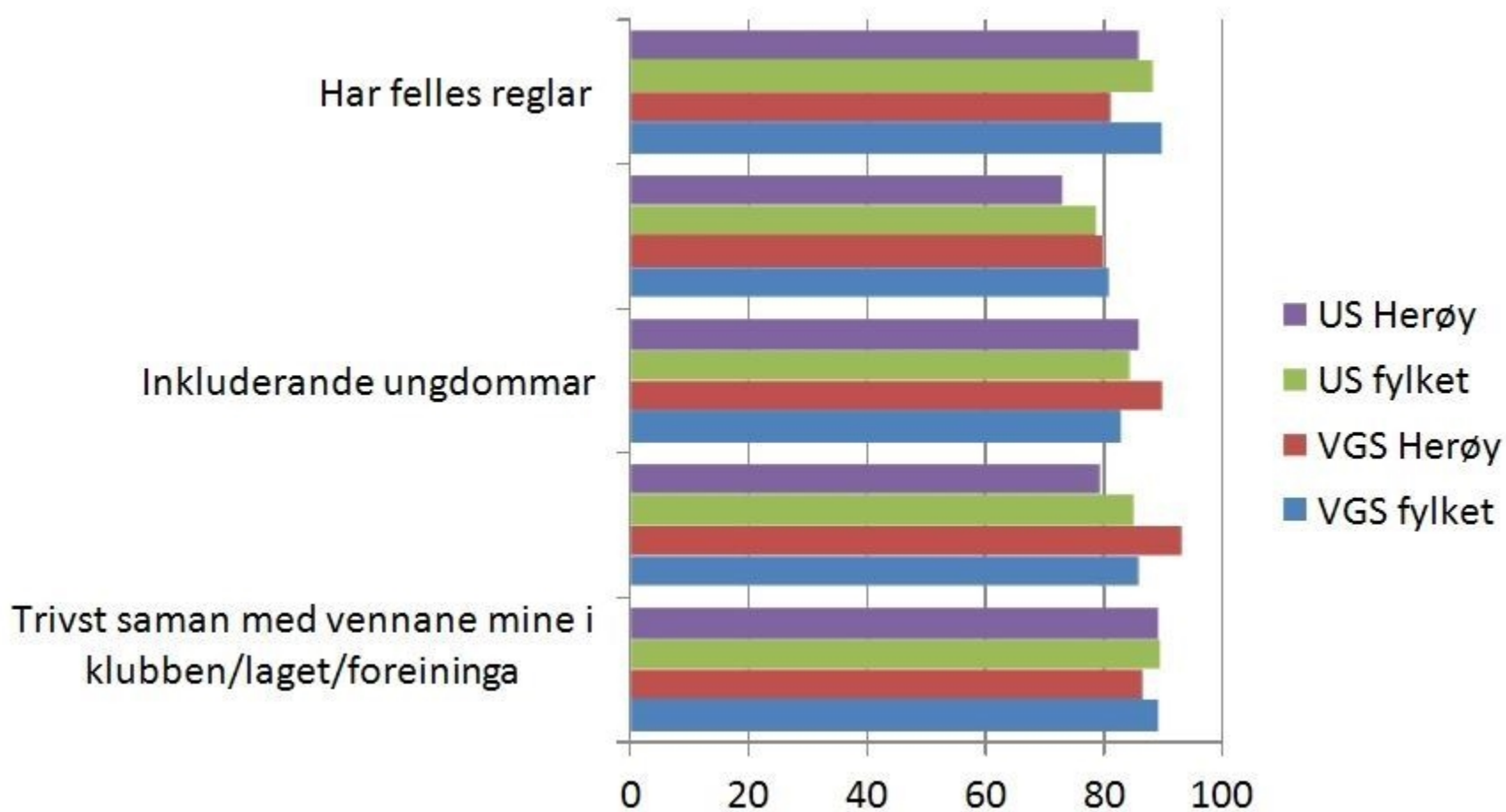
Deltaking i organisert fritidsaktivitet, fordelt på svar og klassesteg, fylket*

* Herøy har for lav svarprosent i vidaregåande skule

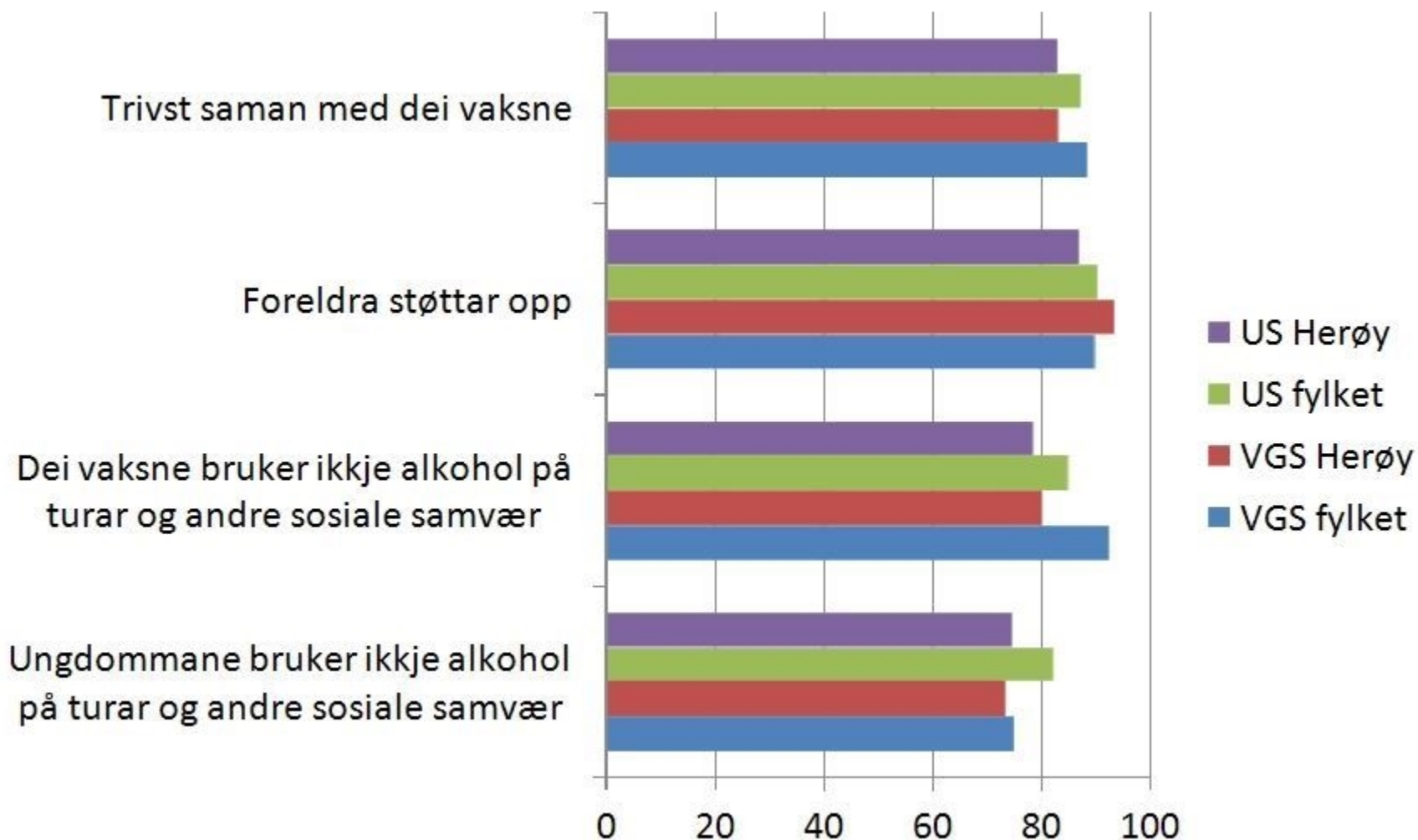
Vurdering av aktivitetane (1)

Prosentdel som har svart: «Passar svært godt» eller «Passar nokså godt»

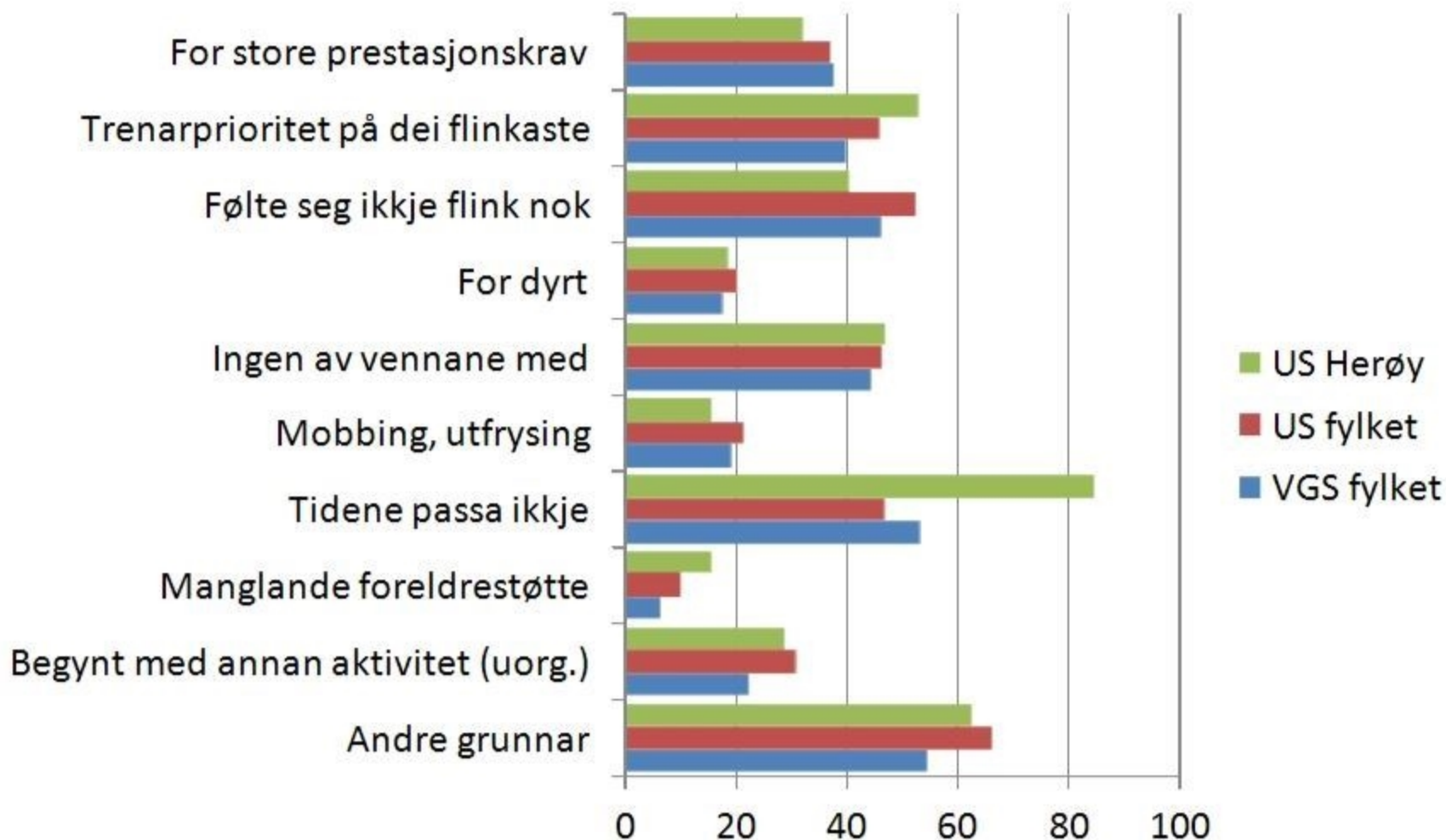
Vurdering av aktivitetane (2)

Prosentandel som har svart: «Passar svært godt» eller «Passar nokså godt»

Grunnar til å slutte med aktivitet*

Prosentdel som har svart: «Svært viktig grunn» eller «Litt viktig grunn»

* Herøy har for lav svarprosent i VGS

~~Føretag~~ med følgende konvenser til oppfølging

- Arbeidsmøte mellom aksjonist og politiker, ungdomsråd.
- Tema på leiermøter
- Vurdere om ein bør sette ned ei interkommunal arbeidsgr.

blomst

Sak 127/17

- myt 3. Herøy kommunestyre vedtar å etablere eit beredskapsteam mot mobbing, ~~enten åleine eller helst~~ igjennom eit interkommunalt samarbeid med andre nabokommunar, som raskt skal kunne rykke ut og hjelpe skulen og elevane i saker om mobbing og krenkelser.

Herøy AP
Sten Kristian Turp

Tilråding i Formannskapet - 17.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølging:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar og ungdomsråd
- Tema på leiar møte
- ~~Vurdere om ein bør sette ned interkommunal arbeidsgruppe~~

og andre aktuelle.

(foretaksret, fritidsorganisasjon, ogme...)

mot løyse

Ansvarlig

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Helse og omsorg

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	RRK	Arkivsaknr:	2017/1465
		Arkiv:	

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
41/17	Komite for helse og omsorg	22.11.2017
	Eldrerådet	04.12.2017
24/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	23.11.2017
	Kommunestyret	14.12.2017

RESULTAT AV BRUKARUNDERSØKINGA I INSTITUSJON/SJUKEHEIM 2017.

Tilråding:

Resultatet av brukarundersøkinga i institusjon/sjukeheim i 2017, vert teken til vitande.

Særutskrift:

Pleie og omsorgsavdelinga
Kommunalsjef helse og omsorg

Vedlegg: Samla resultat for institusjon/sjukeheim i Herøy 2017.

Saka gjeld:

Resultat frå brukarrepresentantkartlegginga våren 2017, for institusjonstenester (sjukeheim) i Herøy kommune. I denne kartlegginga er det næraste pårørande som har svart på vegne av bebuaren på institusjon. Svarresponsen var 41%. Herøy kommune kjem totalt sett betre ut enn landssnittet.

Saksopplysningar:

Herøy kommune har jamleg gjennomført brukarkartleggingar innan pleie og omsorg i bedrekommune.no. Både i 2011 og no i 2017 har vi gjennomført brukarrepresentantkartlegging, medan i 2014 vart bebuarar i institusjon intervjuet sjølv. Målet med kartleggingane er å gjere ei vurdering av opplevd kvalitet, og få tilbakemeldingar både på kva vi gjer bra og mindre bra.

Bedrekommune.no har sidan førre brukarrepresentantkartlegging endra på skaleringa, slik at resultatet denne gongen ikkje er samanliknbart med førre måling. Tidlegare var 4 poeng toppscore, no er det oppjustert til 6 poeng. På tre av kategoriane ligg Herøy kommune over landssnittet, på to av kategoriane likt med landssnittet og på to kategoriar like under landet.

	Herøy 2017	Landet 2017	Vurdering
Resultat for bebuaren	4,4	4,4	Akseptabelt
Trivsel	4,9	4,8	Akseptabelt
Brukarmedverknad	4,1	4,2	Forbetring
Respektfull behandling	5,0	5,0	Akseptabelt
Tilgjengelegheit	4,6	4,7	Forbetring
Informasjon	4,5	4,4	Akseptabelt
Heilheitsvurdering	5,3	5,0	Akseptabelt
Snitt totalt	4,7	4,6	Akseptabelt

På kategorien resultat for bebuaren, scorar vi likt med eller betre enn landet på spørsmål som mat, privatliv, kulturtilbod, aktivitet og legetilbod. Dei spørsmåla som har best forbetringspotensiale er tilgang til tannlege og fysioterapiteneste.

Ved spørsmål om trivsel, scorar dei pårørande i hovudsak Herøy kommune høgt på alle spørsmål. Til dømes får Herøy kommune 5,3 poeng på spørsmål om bebuaren følar seg trygg, der landet har eit snitt på 5,0. Det einaste som vert vurdert til mindre tilfredstillande jf. landet, er om baderoma er tilrettelagt for bebuaren her får vi ei vurdering på 4,8 medan landet har 5,2.

Når det gjeld brukarmedverknad, som er den kategorien med lågast poengscore totalt sett både i Herøy og i landet, kjem vi likt med landet på spørsmål om bebuaren får stå opp, og spise det han/ho vil. Dei spørsmåla vi kjem dårlegast ut på i Herøy, er om bebuaren eller den pårørande får medverke i utarbeidinga av planar, som pleieplan, tiltaksplan eller individuell plan. Her får Herøy 2,9 og 2,6 poeng medan landssnittet er 2,6 på begge spørsmåla.

I forhold til kategorien respektfull behandling ligg vi likt med landet samla sett, og er ein av våre beste resultat med eit snitt på 5,0.

Ved spørsmål om tilgjengelegheit får vi 5,1 poeng på spørsmål om bebuaren fekk plass på sjukheim da han/ho trengte det. Dette er betre enn snittet for landet som er 5,0. Vi har forbettringspotensiale på spørsmål om bebuaren veit kven som er kontaktperson, og om bebuaren har moglegheit for å snakke med nokon om han/ho har behov for det. Vi får 0,2 og 0,4 poeng under landssnittet på dei spørsmåla.

Når det gjeld spørsmål om vi er gode nok til å gi informasjon, får vi i hovudsak betre tilbakemelding enn landet. Samla sett får vi 4,5 poeng, medan landet har 4,4 poeng.

Ved tilbakemelding på kor fornøgd ein er alt i alt med den tenesta bebuaren får i institusjon i Herøy kommune, får vi ein poengscore på 5,3 poeng opp mot landet som har 5,0 poeng. Dette er ei vurdering vi er fornøgd med, sjølv om vi sjølv sagt skal arbeide med å halde oppe det vi er gode på, og samstundes forbetre dei områda vi har forbettringspotensiale på.

Resultatet er handsama i leiarteamet til kommunalsjef, som er knytt til dette tenesteområdet. Resultata er også handsama på dei ulike arbeidsplassane.

Følgjande tiltak er satt i verk:

- Herøy kommune har meldt seg på KS sitt læringsnettverk for heilskaplege pasientforløp. Vi har satt ned eit eige forbetringsteam, som skal ha den raude tråden i forbettringsarbeidet. Arbeidet er forankra hos kommunalsjef, som har

delteke i arbeidet. Arbeidet i læringsnettverket skal gå over 18 månader. Arbeidet skal rullast ut til heile sektoren.

- Herøy kommune har meldt seg på velferdsteknologiens ABC. Vi har satt ned ei tverrfagleg gruppe på tvers i sektoren, som skal arbeide med strategi, systematisk bruk av teknologi m.m i tenestene. Leiaren i forbetringsteamet i læringsnettverket, er også med i den tverrfaglege gruppa, slik at vi har eit bindeledd mellom to utviklingsgrupper. Arbeidet skal rullast ut til heile sektoren.
- Vi har som mål å ta ei revidering av standarderklæringane på helse og omsorgstenester. Dei vi har i dag er handsama av kommunestyret for ein del år sidan. Vi bør ha ei ny vurdering/revidering av desse.

Oppsummering og konklusjon:

Herøy kommune har gjennomført ei brukarrepresentantkartlegging for institusjonstenesta våren 2017. Kartlegginga viser at kvaliteten i teneste i hovudsak vert opplevd som bra. Likevel kjem det fram at vi har forbettringsbehov. På bakgrunn av det har vi meldt oss på to viktige utviklingsprogram.

Fosnavåg, 08.11.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Renathe Rossi-Kaldhol
Kommunalsjef helse og omsorg

Sakshandsamar: Renathe Rossi-Kaldhol

Alle

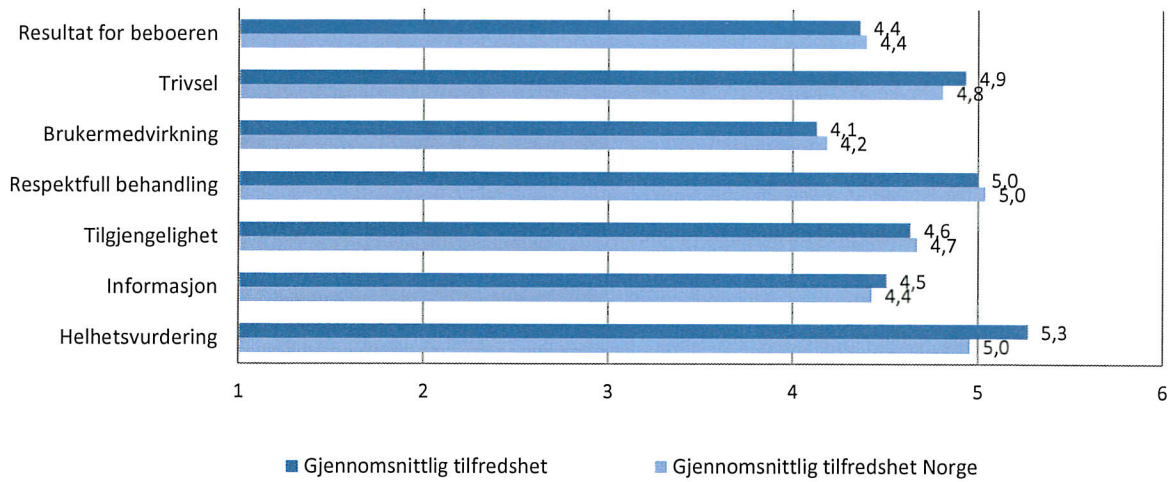
Svarprosent 41 %

PLO Institusjon - Pårørende

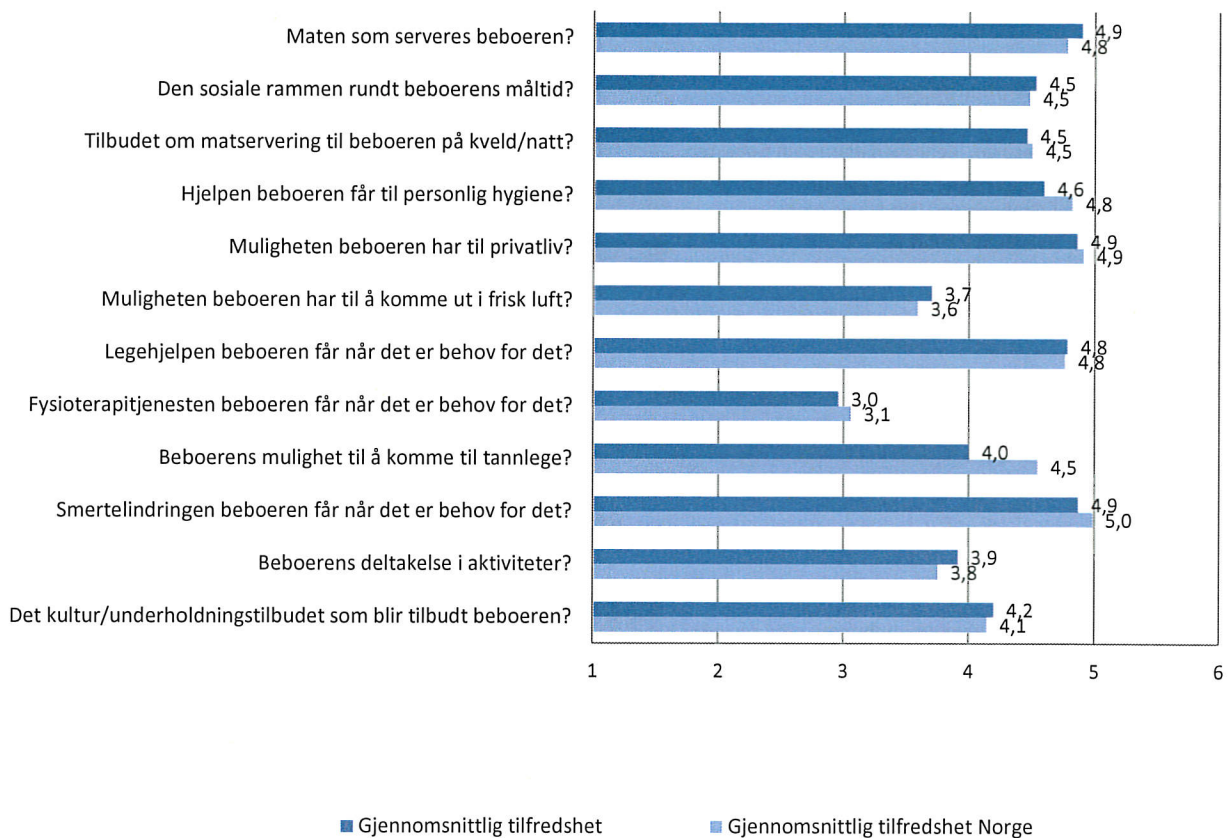
PLO Institusjon

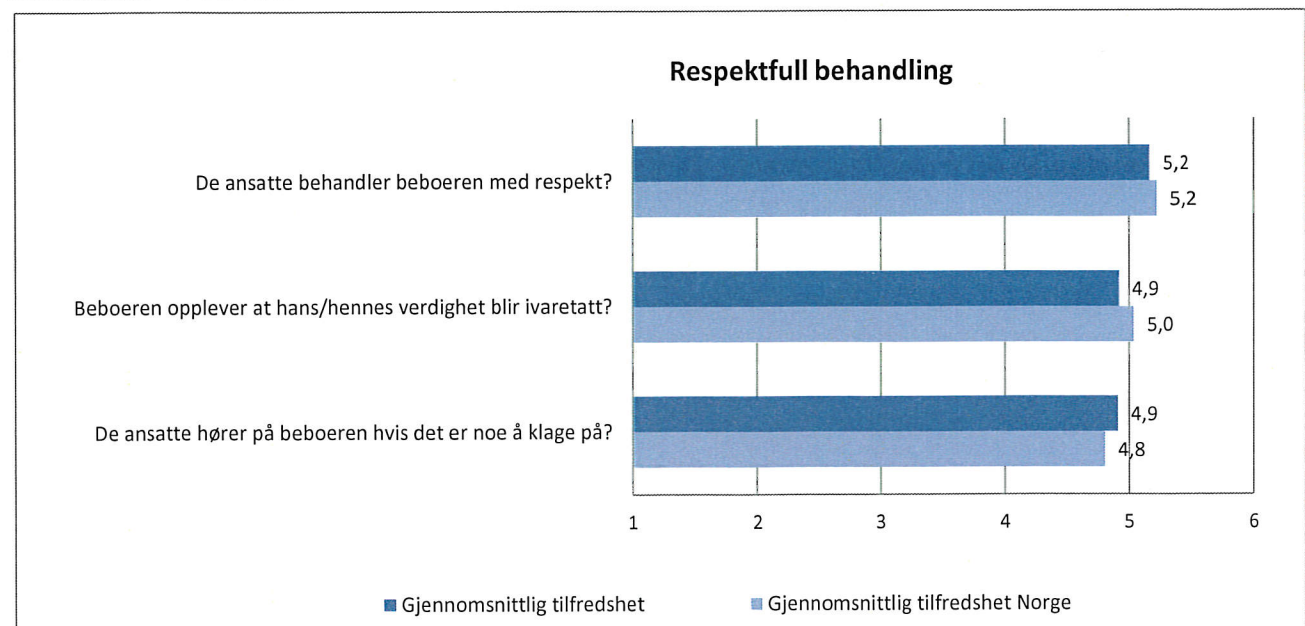
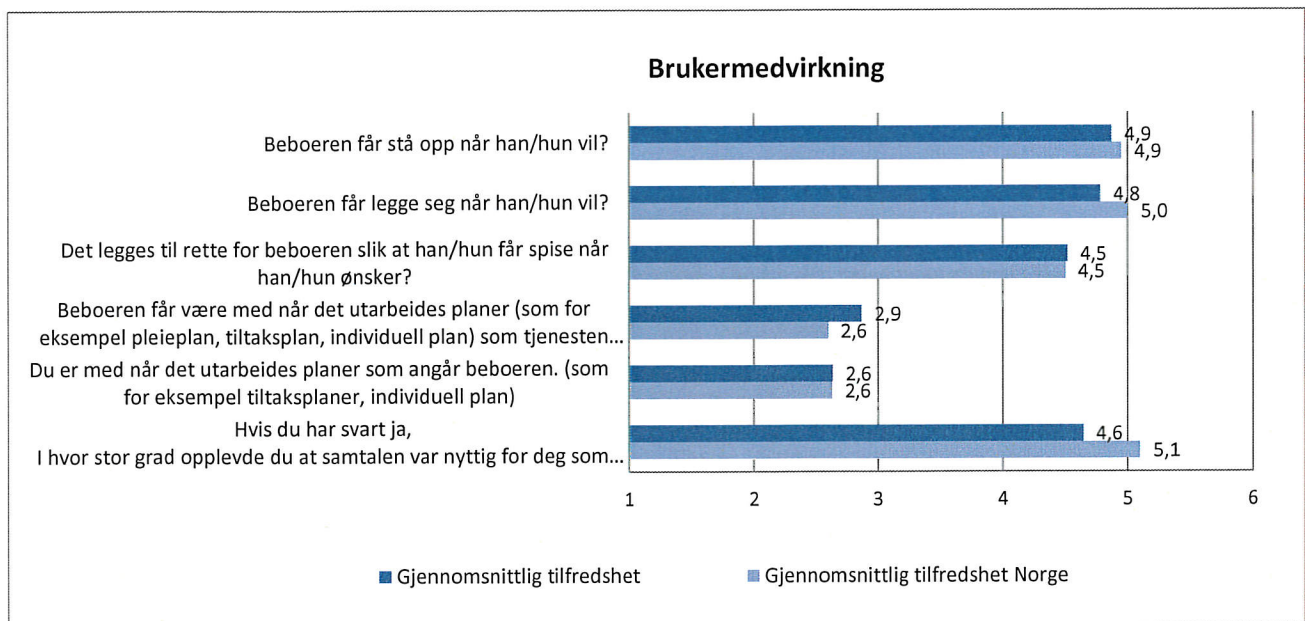
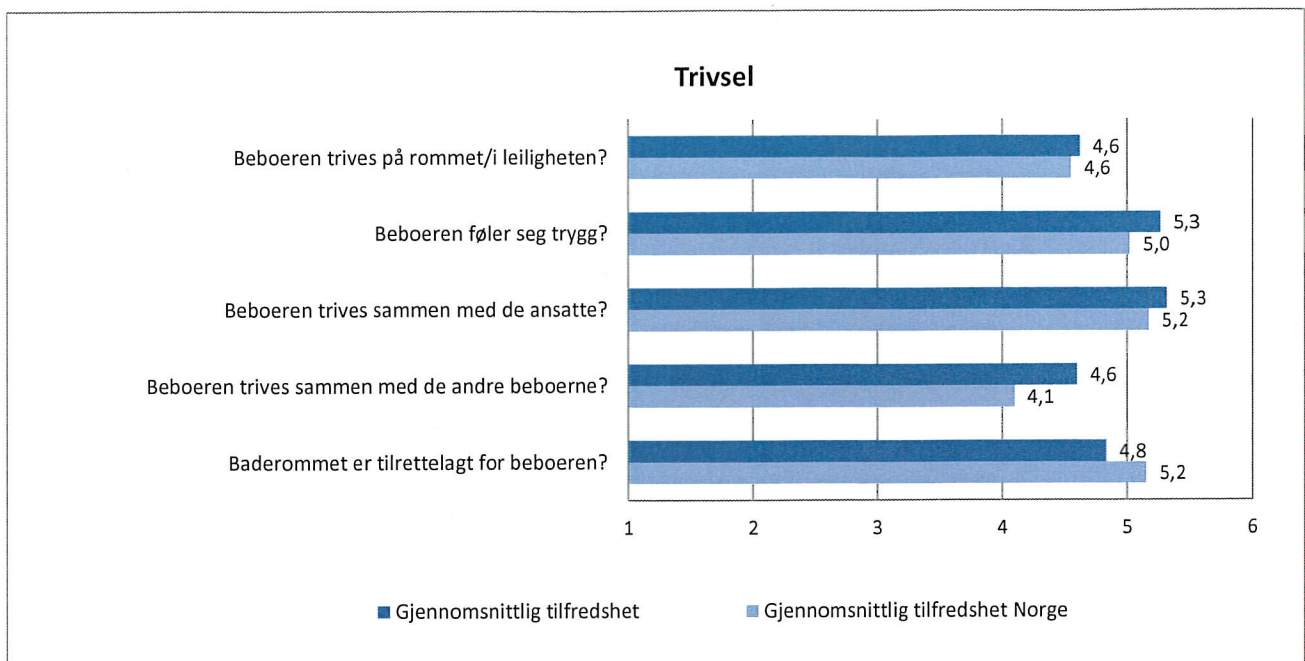
planlagte 93/38 svar

Dimensjon

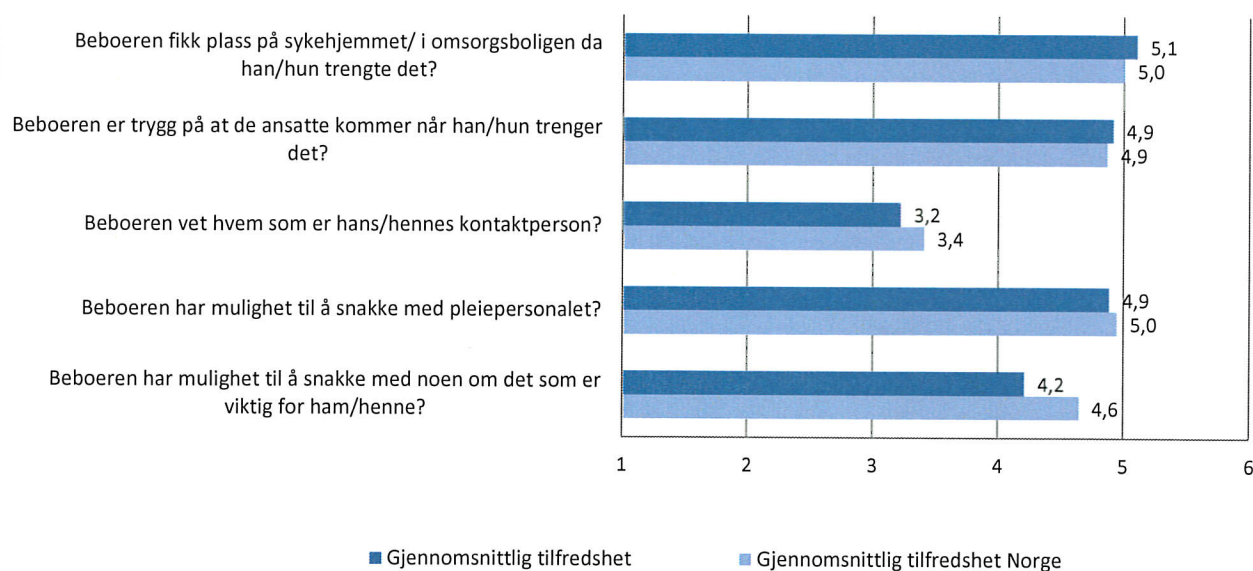

Resultat for brukerne

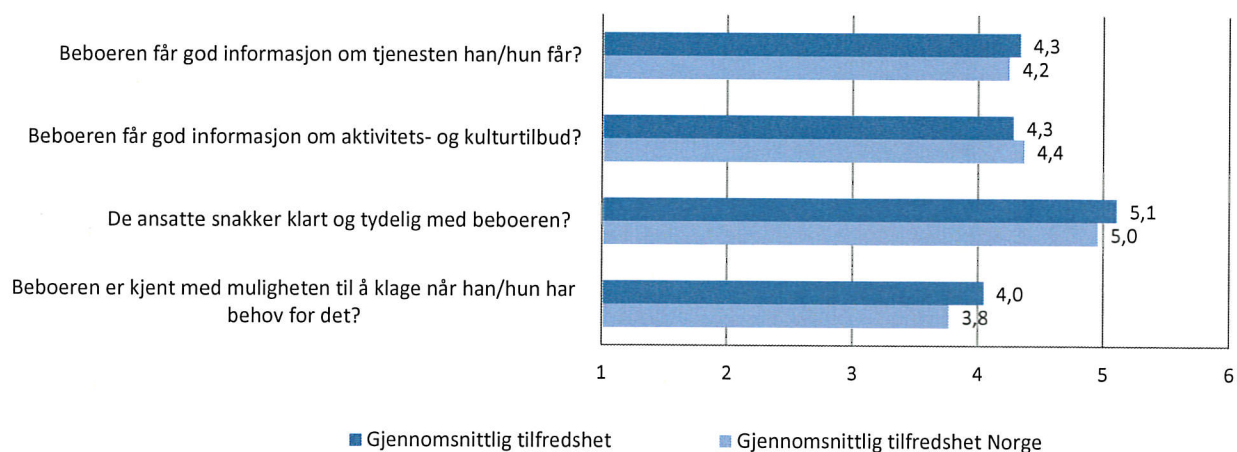

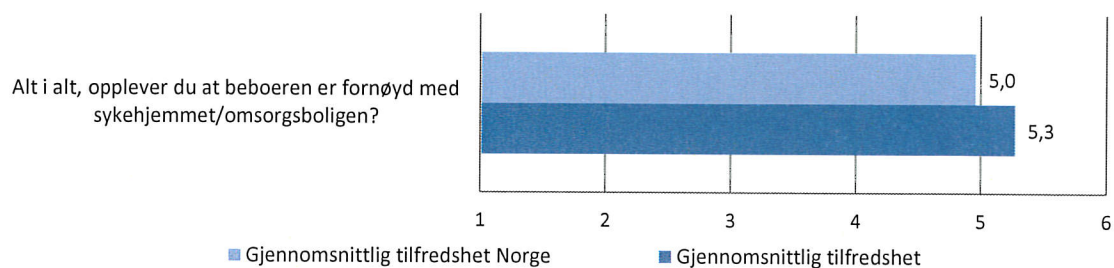
Tilgjengelighet

Informasjon

Generelt

alle

Veiledninger

Rapportverktøy

anne.rudolfson@heroy.kommune.no

Logg

Undersøkelser

Org. enheter

Brukere

Admin verktøy

Spørreskjema-bygger

Undersøkelser 2017 PLO Institusjon - Pårørende

Org. enheter

Alle

Norge

Vestlandet

Møre og Romsdal

Herøy

PLO Institusjon

Herøy

Administrasjon

Barnehage

Barnevern

Bolit

Brann- og ulykkesvern

Innbygger

Kirke

Kommunehelse

Kultur

Kulturminne, natur og nærmiljø

PLO Hjemmetjeneste

Herøy sjukeheim, gul avdeling

Herøy sjukeheim, blå avd.

Dagsenter for demente

Herøy sjukeheim, grøn avdeling

Herøy sjukeheim, raud avdeling

Kjøkken / Herøy og Myrvåg sjukeheim

Myrvåg sjukeheim, avdeling A

Myrvåg sjukeheim, avdeling B

Toftetunet avlastninga

Samferdsel

Skole, barnetrinn

Skole, ungdomstrinn

Sosialtjeneste

Teknisk virksomhet

Vann, avløp og renovasjon/avfall

Detaljer

Fipass undersøkelse

Tilleggsspørsmål

Valgfrie spørsmål

Engangspassord

Rapporter

Svarfordeling

Bakgrunnsspørsmål

Slektmessig tilknytning	Svar	Prosent
1. Jeg er ektefelle/samboer til beboer	6	15.8
2. Jeg er barn av beboer	25	65.8
3. Annen tilknytning	7	18.4

Resultat for beboeren

Maten som serveres beboeren?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	0	0.0
2. Ganske liten grad	0	0.0
3. Litt liten grad	2	5.3
4. Litt stor grad	6	15.8
5. Ganske stor grad	24	63.2
6. Svært stor grad	6	15.8
0. Vet ikke	0	0.0

Den sosiale rammen rundt beboerens måltid?

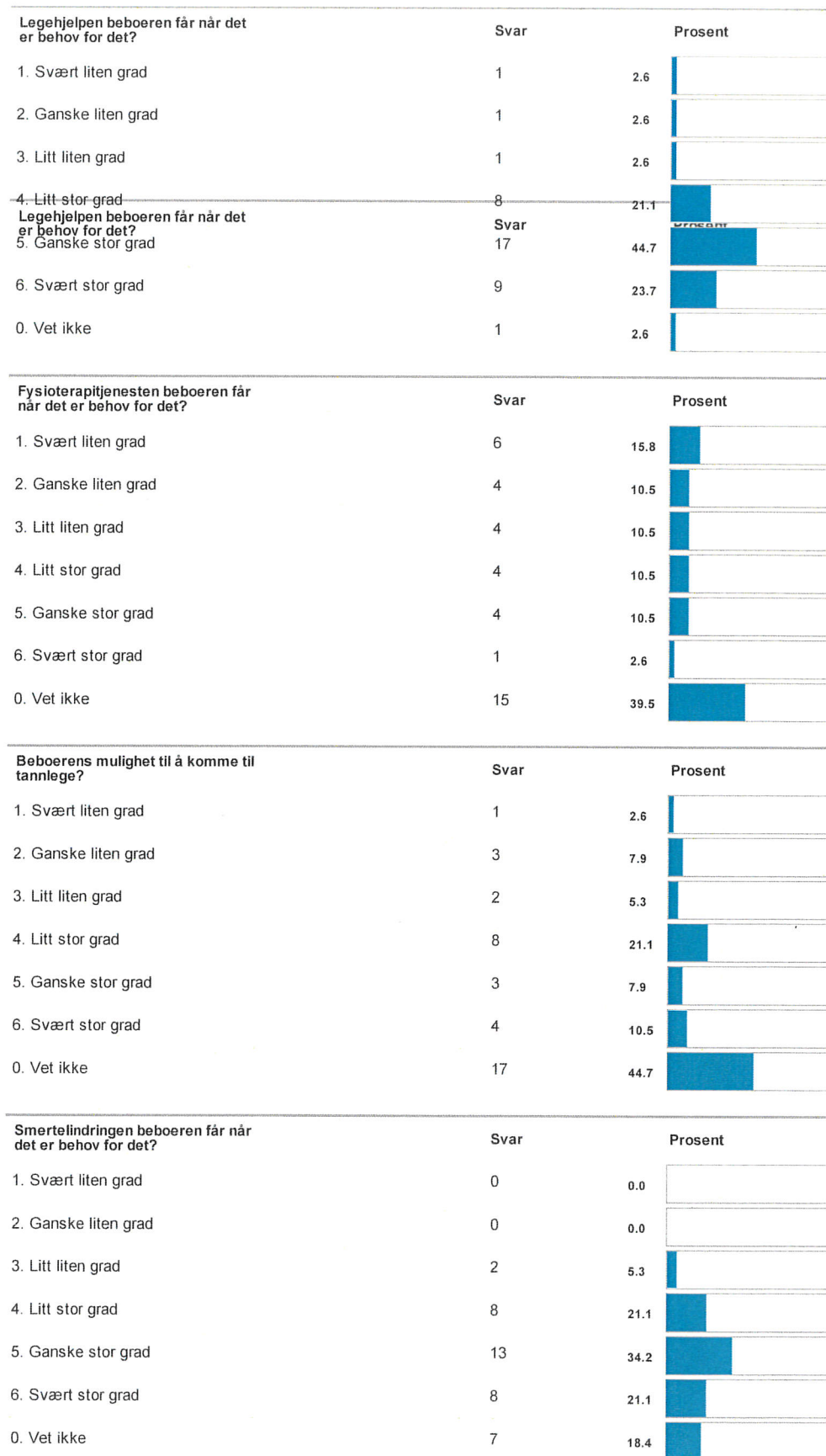
	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	0	0.0
2. Ganske liten grad	3	7.9
3. Litt liten grad	2	5.3
4. Litt stor grad	11	28.9
5. Ganske stor grad	13	34.2
6. Svært stor grad	7	18.4
0. Vet ikke	2	5.3

Tilbudet om matservering til beboeren på kveld/natt?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	3	7.9	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	5	13.2	
5. Ganske stor grad	12	31.6	
6. Svært stor grad	3	7.9	
0. Vet ikke	14	36.8	

Hjelpen beboeren får til personlig hygiene?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	3	7.9	
3. Litt liten grad	6	15.8	
4. Litt stor grad	4	10.5	
5. Ganske stor grad	14	36.8	
6. Svært stor grad	10	26.3	
0. Vet ikke	1	2.6	

Muligheten beboeren har til privatliv?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	0	0.0	
3. Litt liten grad	2	5.3	
4. Litt stor grad	11	28.9	
5. Ganske stor grad	13	34.2	
6. Svært stor grad	10	26.3	
0. Vet ikke	2	5.3	

Muligheten beboeren har til å komme ut i frisk luft?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	4	10.5	
2. Ganske liten grad	5	13.2	
3. Litt liten grad	9	23.7	
4. Litt stor grad	4	10.5	
5. Ganske stor grad	10	26.3	
6. Svært stor grad	5	13.2	
0. Vet ikke	1	2.6	

Beboerens deltakelse i aktiviteter?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	5	13.2	
2. Ganske liten grad	1	2.6	
3. Litt liten grad	5	13.2	
4. Litt stor grad	9	23.7	
5. Ganske stor grad	17	28.9	
6. Svært stor grad	4	10.5	
0. Vet ikke	3	7.9	

Det kultur/underholdningstilbudet som blir tilbudt beboeren?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	1	2.6	
2. Ganske liten grad	2	5.3	
3. Litt liten grad	3	7.9	
4. Litt stor grad	15	39.5	
5. Ganske stor grad	11	28.9	
6. Svært stor grad	3	7.9	
0. Vet ikke	3	7.9	

Trivsel

Beboeren trives på rommet/i leiligheten?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	2	5.4	
3. Litt liten grad	2	5.4	
4. Litt stor grad	11	29.7	
5. Ganske stor grad	15	40.5	
6. Svært stor grad	7	18.9	
0. Vet ikke	0	0.0	

Beboeren føler seg trygg?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	0	0.0	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	8	21.1	
5. Ganske stor grad	9	23.7	
6. Svært stor grad	20	52.6	
0. Vet ikke	0	0.0	

Beboeren trives sammen med de ansatte?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	0	0.0	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	6	15.8	
5. Ganske stor grad	11	28.9	
6. Svært stor grad	20	52.6	
0. Vet ikke	0	0.0	

Beboeren trives sammen med de andre beboerne?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	1	2.6	
3. Litt liten grad	5	13.2	
4. Litt stor grad	9	23.7	
5. Ganske stor grad	12	31.6	
6. Svært stor grad	8	21.1	
0. Vet ikke	3	7.9	

Baderommet er tilrettelagt for beboeren?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	2	5.3	
2. Ganske liten grad	2	5.3	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	3	7.9	
5. Ganske stor grad	15	39.5	
6. Svært stor grad	13	34.2	
0. Vet ikke	2	5.3	

Brukermedvirkning

Beboeren får stå opp når han/hun vil?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	2	5.3	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	6	15.8	
5. Ganske stor grad	12	31.6	
6. Svært stor grad	10	26.3	
0. Vet ikke	7	18.4	

Beboeren får legge seg når han/hun vil?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	3	7.9	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	6	15.8	
5. Ganske stor grad	12	31.6	
6. Svært stor grad	10	26.3	
0. Vet ikke	6	15.8	

Det legges til rette for beboeren slik at han/hun får spise når han/hun ønsker?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	2	5.3	
2. Ganske liten grad	2	5.3	
3. Litt liten grad	2	5.3	
4. Litt stor grad	5	13.2	
5. Ganske stor grad	15	39.5	
6. Svært stor grad	7	18.4	
0. Vet ikke	5	13.2	

Beboeren får være med når det utarbeides planer (som for eksempel pleieplan, tiltaksplan, individuell plan) som tjenesten planlegger for ham/henne?	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	6	15.8	
2. Ganske liten grad	1	2.6	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	4	10.5	
5. Ganske stor grad	2	5.3	
6. Svært stor grad	1	2.6	
0. Vet ikke	23	60.5	

Du er med når det utarbeides planer som angår beboeren. (som for eksempel tiltaksplaner, individuell plan)	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	12	31.6	
2. Ganske liten grad	4	10.5	
3. Litt liten grad	3	7.9	
4. Litt stor grad	6	15.8	
5. Ganske stor grad	4	10.5	
6. Svært stor grad	1	2.6	
0. Vet ikke	8	21.1	

Planlagt samtale med pleiepersonale Har du det siste året hatt en planlagt samtale med pleiepersonale om tjenestetilbudet til beboeren?

	Svar	Prosent	
1. Ja	14	36.8	
2. Nei	22	57.9	
3. Vet ikke	2	5.3	

Hvis du har svart ja, i hvor stor grad opplevde du at samtalen var nyttig for deg som pårørende?

	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	1	7.1	
2. Ganske liten grad	0	0.0	
3. Litt liten grad	2	14.3	

Hvis du har svart ja, i hvor stor grad opplevde du at samtalen var nyttig for deg som pårørende?

	Svar	Prosent	
4. Litt stor grad	1	7.1	
5. Ganske stor grad	6	42.9	
6. Svært stor grad	4	28.6	
0. Vet ikke	0	0.0	

Respektfull behandling

De ansatte behandler beboeren med respekt?

	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	0	0.0	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	8	21.1	
5. Ganske stor grad	12	31.6	
6. Svært stor grad	16	42.1	
0. Vet ikke	1	2.6	

Beboeren opplever at hans/hennes verdighet blir ivaretatt?

	Svar	Prosent	
1. Svært liten grad	0	0.0	
2. Ganske liten grad	2	5.3	
3. Litt liten grad	1	2.6	
4. Litt stor grad	8	21.1	
5. Ganske stor grad	12	31.6	
6. Svært stor grad	13	34.2	
0. Vet ikke	2	5.3	

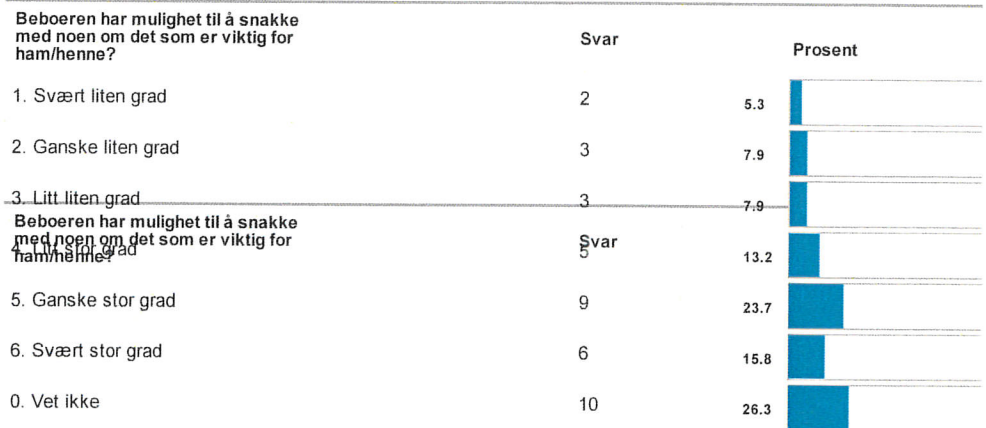
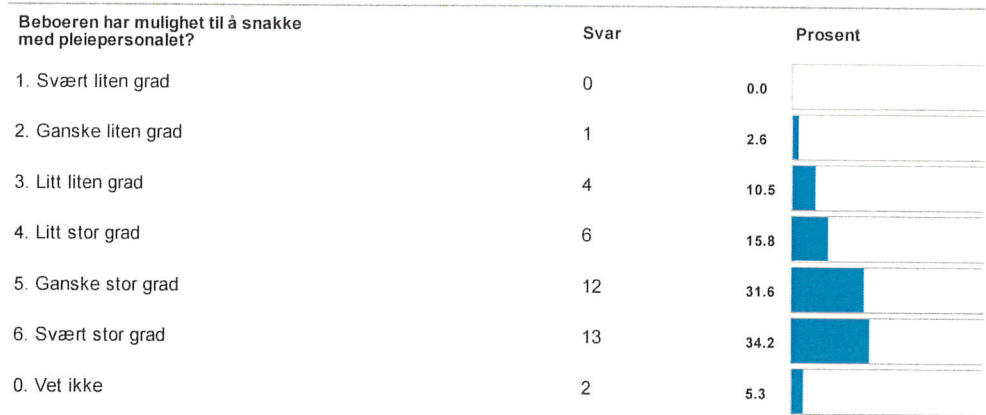
De ansatte hører på beboeren hvis det er noe å klage på?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	0	0.0
2. Ganske liten grad	1	2.6
3. Litt liten grad	2	5.3
4. Litt stor grad	8	21.1
5. Ganske stor grad	9	23.7
6. Svært stor grad	12	31.6
0. Vet ikke	6	15.8

Tilgjengelighet

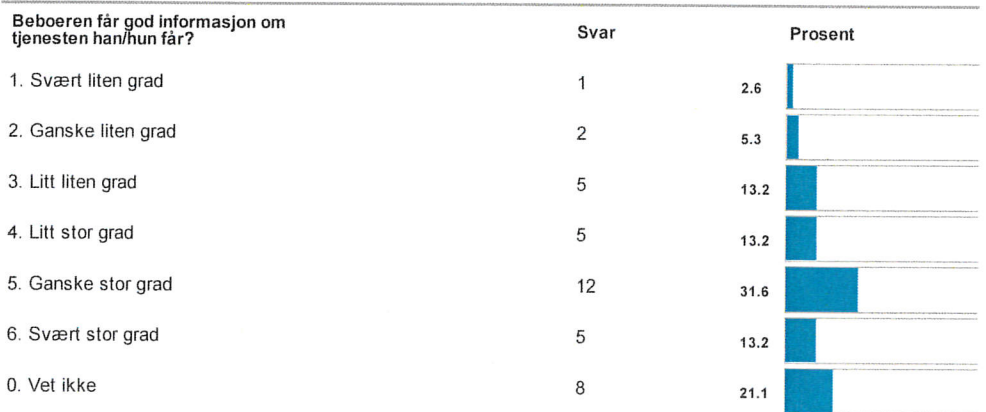
Beboeren fikk plass på sykehjemmet/ i omsorgsboligen da han/hun trengte det?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	1	2.6
Beboeren fikk plass på sykehjemmet/ i omsorgsboligen da han/hun trengte det?	0	0.0
3. Litt liten grad	5	13.2
4. Litt stor grad	2	5.3
5. Ganske stor grad	10	26.3
6. Svært stor grad	20	52.6
0. Vet ikke	0	0.0

Beboeren er trygg på at de ansatte kommer når han/hun trenger det?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	0	0.0
2. Ganske liten grad	1	2.6
3. Litt liten grad	5	13.2
4. Litt stor grad	6	15.8
5. Ganske stor grad	9	23.7
6. Svært stor grad	16	42.1
0. Vet ikke	1	2.6

Beboeren vet hvem som er hans/hennes kontaktperson?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	7	18.4
2. Ganske liten grad	0	0.0
3. Litt liten grad	1	2.6
4. Litt stor grad	4	10.5
5. Ganske stor grad	4	10.5
6. Svært stor grad	2	5.3
0. Vet ikke	20	52.6

Informasjon

De ansatte snakker klart og tydelig med beboeren?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	0	0.0
2. Ganske liten grad	1	2.6
3. Litt liten grad	2	5.3
4. Litt stor grad	3	7.9
5. Ganske stor grad	18	47.4
6. Svært stor grad	14	36.8
0. Vet ikke	0	0.0

Beboeren er kjent med muligheten til å klage når han/hun har behov for det?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	3	7.9
2. Ganske liten grad	2	5.3
3. Litt liten grad	1	2.6
4. Litt stor grad	4	10.5
5. Ganske stor grad	9	23.7
6. Svært stor grad	8	21.1
0. Vet ikke	16	42.1

Helhetsvurdering

Alt i alt, opplever du at beboeren er fornøyd med sykehjemmet/omsorgsboligen?	Svar	Prosent
1. Svært liten grad	0	0.0
2. Ganske liten grad	0	0.0
3. Litt liten grad	0	0.0
4. Litt stor grad	6	15.8
5. Ganske stor grad	15	39.5
6. Svært stor grad	16	42.1
0. Vet ikke	1	2.6

Har du noen andre kommentarer om tjenesten du mottar på sykehjemmet/omsorgsboligen der beboeren bor? Ikke skriv kommentarer her som gjør det mulig for andre å forstå at der er du som har svart. Skriv heller ikke noe som andre kan oppleve som sårende. Jeg samtykker til at mine kommentarer kan benyttes i offentlig rapport og/eller internt utviklingsarbeid

	Svar	Prosent
1. Ja	29	100.0
2. Nei	0	0.0

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Helse og omsorg

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	RRK	Arkivsaknr:	2017/1534
		Arkiv:	

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
42/17	Komite for helse og omsorg	22.11.2017
	Arbeidsmiljøutvalet	27.11.2017
208/17	Formannskapet	28.11.2017
148/17	Kommunestyret	30.11.2017

VURDERING AV INTERKOMMUNALT SAMARBEID MED VANYLVEN OG SANDE OM BARNEVERN

Tilråding:

Herøy kommunestyre er positiv til å vurdere eit interkommunalt samarbeid kring barnevern med Sande og Vanylven kommune.

Herøy kommunestyre ber om ei utgreiing av, om interkommunalt samarbeid kring barnevern vil gi betre tenester og fagleg gevinst. Ein må vurdere ulike alternativ for meir forpliktande samarbeid, der ein også ser på organisering og lokalisering.

For å vurdere dette, vert det satt ned ei interkommunal arbeidsgruppe, med to representantar frå kvar kommune i tillegg til verneombod og tillitsvald.

Tidsfrist for arbeidsgruppa sitt arbeid, vert satt til 31.03.18

Særutskrift:
Seksjonsleiar barnevern
Avdelingsleiar barn, familie og helse
Kommunalsjef helse og omsorg

Vedlegg:

Samandrag av saka:

Herøy kommune hatt dialog med Vanylven og Sande kommune, om å vurdere eit meir forpliktande samarbeid kring barnevernstenesta.

Kommunane er opne for å vurdere tettare samarbeid, om det kan føre til meir robuste fagmiljø, auka kompetanse og kvalitet i tenesta.

Det er ønskje om å sette ned ei arbeidsgruppe, med representantar frå alle kommunane, for å vurdere kva samarbeid som kan vere mest aktuelt for å hente ut ønskja gevinst.

Saksopplysningar:

Vanylven kommune har teke initiativ overfor Herøy og Sande kommune, for å få vurdert om det er mogleg med eit meir forpliktande samarbeid knytt til barnevernstenesta.

På grunnlag av det vart det halde eit møte på omsorgssentret 09.11.17 i Vanylven kommune, mellom leiarane av barnevernstenestene, kommunalsjefer og rådmenn i Vanylven, Herøy og Sande. Konklusjonen på dette møtet, var eit ønskje om å sette ned ei arbeidsgruppe, som skal vurdere eit meir forpliktande samarbeid på dette tenesteområde frå 2019.

Rådmannen ønskjer å forankre spørsmålet politisk i Herøy kommune, før ein sett ei arbeidsgruppe i gang med vurderingsarbeidet.

Vurdering og konklusjon:

Kombinasjonen av små og mellomstore kommunar med spreidd busetnad, store avstandar og stadig auka krav til tenesteleveransar vil skape utfordringar for kommunene i framtida. Poenget må vere å minimalisere desse utfordringane ved å samarbeide på område som kan gje eit vinn/vinn – resultat for alle partar.

Barnevern er eit fagfelt som vert stadig meir komplekst. Rus, psykiatri og diverse medisinske og andre komplekse diagnosar spelar ei stadig større rolle blant dei som søker hjelp og/eller vert henvist til barnevernet. Denne auka kompleksiteten set stadig større krav til spreidd av kompetanse – ein kompetanse som er særskilt vanskeleg/umogleg for mindre kontor å oppnå.

Når Vanylven og Sande ønskjer å få vurdert eit samarbeid med Herøy kommune, bør vi stille oss opne for å vurdere det. Herøy kommune har 6 faste stillingsheimlar knytt til barnevern. Dersom Herøy etablerer eit samarbeid med desse kommunane vil det samla innebere 11 faste stillingsheimlar, noko som vil bety heilt andre mulegheiter til spesialisering innan barnevernsområdet.

Kommunane har som felles målsetting å leggje til rette for interkommunale samarbeidsprosjekt, som skal resultere i meir kostnadseffektive og kvalitativt betre tenester til beste for innbyggjarar og medarbeidarar i begge kommunar. Rådmannen meiner at desse måla best kan nåast ved å ta ut dei stordriftsfordelene det vil vere å samarbeide.

Rådmannen meiner vidare at barnevern er eit openbart område, der det ligg til rette for samarbeid.

Konsekvensar for folkehelse:

Konsekvensar for beredskap:

Konsekvensar for drift:

Fosnavåg, 22.11.2017

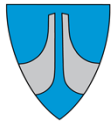
Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Renathe Rossi-Kaldhol
Kommunalsjef helse og omsorg

Sakshandsamar: Renathe Rossi-Kaldhol

Referatsaker

RS 12/17 K-sak 127/17. Særutskrift Ungdata 2017 - Rapportar frå undersøkinga K-sak 127/17. Særutskrift Ungdata 2017 - Rapportar frå undersøkinga 02.11.2017 00:00:00 Tanja Rafteseth

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	TR	Arkivsaknr:	2016/1669
		Arkiv:	C10

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
	Komite for helse og omsorg	16.11.2017
30/17	Komite for oppvekst	18.10.2017
70/17	Komite for næring, kultur og idrett	24.10.2017
166/17	Formannskapet	17.10.2017
127/17	Kommunestyret	26.10.2017

UNGDATA 2017 - RAPPORTAR FRÅ UNDERSØKINGA

Tilråding:

Kommunestyret tek resultata til vitande.

Særutskrift:
Herøy ungdomsråd
Komiteane

Møtebehandling:

Sandra Aasen Akogyeram frå Herøy ungdomsråd orienterte.

Kommunalsjef oppvekst Sølvi L. Remøy orienterte.

Avdelingsleiar barn, familie og helse Inger Marie Tofthagen orienterte.

Ap, Per Kristian Furø kom med slikt nytt punkt 3:

Herøy kommunestyre vedtar å etablere eit beredskapsteam mot mobbing, gjennom eit interkommunalt samarbeid med andre nabokommunar, som raskt skal kunne rykke ut og hjelpe skulen og elevane i saker om mobbing og krenkelser

KrF, Camilla Storøy kom med framlegg om slike endringar i :

Punkt 2:

Arbeidsmøte mellom administrasjonen, politikarar, ungdomsråd og andre aktuelle (Foreldreutval, fritidsorganisasjonar m.m.)

Punkt 3:

Skal sette ned ei interkommunal arbeidsgruppe

Det vart røysta punktvis.

17 røysta for (KrF) Camilla Storøy sitt endringsframlegg og vart vedteken mot 13 røyster som røysta for framlegget frå (Ap) Per Kristian Furø.

25 røysta for endringsframlegget frå (KrF) Camilla Storøy og 7 røysta for tilrådinga frå formannskapet.

Vedtak i Kommunestyret - 26.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølging:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar, ungdomsråd og andre aktuelle. (Foreldreutval, fritidsorganisasjonar m.m.)
- Tema på leiarmøte
- Skal sette ned ei interkommunal arbeidsgruppe

Møtebehandling:

Kommunalsjef for oppvekst Sølvi L. Remøy orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken med slik endring:

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølging:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar og ungdomsråd
- Tema på leiarmøte
- Vurdere om ein bør sette ned interkommunal arbeidsgruppe

Tilråding i Formannskapet - 17.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølging:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar og ungdomsråd
- Tema på leiarmøte
- Vurdere om ein bør sette ned interkommunal arbeidsgruppe

Møtebehandling:

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for næring, kultur og idrett - 24.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølging:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar og ungdomsråd
- Tema på leiarmøte
- Vurdere om ein bør sette ned interkommunal arbeidsgruppe

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for oppvekst - 18.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande.

Vedlegg:

- 1 Uttale frå ungdomsrådet om Ungdata-undersøkinga
- 2 Høyringsuttale - ungdom og buss
- 3 Høyringsuttale - ekstra spørsmål
- 4 Høyringsuttale - oppfordring til dei ulike sektorane
- 5 Herøy 2017 – Nøkkeltallsrapport (videregående)
- 6 Herøy 2017 – Nøkkeltallsrapport (ungdomsskolen)
- 7 Herøy 2014_2017– Trend
- 8 Herøy 2017 - Kjønn (videregående)
- 9 Herøy 2017 - Kjønn (ungdomsskolen)
- 10 Herøy 2017 - Klassetrinn (ungdomsskolen)
- 11 Ekstraspørsmål om trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar - fylkesrapport

Samandrag av saka:

Undersøkinga Ungdata vart gjennomført i Herøy våren 2017 ved Ytre Herøy ungdomsskule, Stokksund skule, Møre barne- og ungdomsskule og Herøy vidaregåande skule. Same undersøkinga vart gjort i 2014. Rapportane frå undersøkinga er mangfaldige. Ein har mellom anna rapportar som samanliknar Herøy med fylket og landet, trendrapportar som viser endring i Herøy frå 2014 til 2017-undersøkinga og kjønnsdelte rapportar som viser forskjell i svar mellom gutar og jenter.

Det er eit stort materiale å gå gjennom. I saksutgreiinga har dei ulike sektorane kome med tolking av undersøkinga for sine fagfelt. Ungdomsrådet har handsama saka og kome med uttale. Saka er koordinert av folkehelsekoordinator.

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka:

Undersøkinga Ungdata vart gjennomført i Herøy våren 2017 ved Ytre Herøy ungdomsskule, Stokksund skule, Møre barne- og ungdomsskule og Herøy vidaregåande skule. Ungdata er ei undersøkinga basert på spørjeskjema, som gir eit breitt bilde av korleis ungdom har det og kva dei driv med på fritida. 318 ungdomsskuleelevar (svarprosent 89) og 72 elevar frå vidaregåande (svarprosent 55) deltok.

Ungdata er eit verktøy basert på spørjeskjema. Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus og sju regionale kompetansesenter innan rusfeltet (KoRus) står bak Ungdata.

Undersøkinga vert gjennomført i samarbeid med kommunen, som er ansvarleg for den praktiske gjennomføringa på skulane. Data frå alle kommunar vert samla i den nasjonale Ungdatabasen. Databasen inneheld svar frå meir enn 300.000 ungdomar som har delteke i Ungdata sidan den første undersøkinga vart gjennomført i 2010. Helsedirektoratet finansierer Ungdata, som er eit gratis tilbod til alle kommunar i Noreg.

Gjennomføring av Ungdata ligg inne i Herøy kommune sin tverrfaglege plan «Alle barn og unge skal ha gode og trygge oppvekstvilkår». Undersøkinga skal gjennomførast kvart 3. år, som eit verktøy for informasjon i det førebyggjande arbeidet. Første gjennomføring var i 2014.

Undersøkinga er anonym, og det er frivillig for ungdomane å delta. Alle foreldre vert informert om undersøkinga i forkant, og kan melde frå til skulen om dei ikkje ønskjer at barnet deira skal delta.

Intensjonen med Ungdata er å kartlegge korleis ungdom har det og kva dei driv med på fritida. Undersøkinga omfattar tema knytt til familie, vennskap, skule, lokalmiljø, helse, mobbing, regelbrot og deltaking i fritidsaktivitetar. Resultata må tolkast lokalt, og kan vere med å seie noko om kva område kommunen bør satse på framover for å vidareutvikle oppvekstmiljøet.

Spørjeskjemaet som vert brukt, er tilpassa elevar på ungdomstrinn og vidaregåande opplæring. Det vert utarbeidd separate rapportar, som kommunane får tilsendt.

Rapportane er svært omfattande og må studerast og analyserast av den enkelte fagavdeling og i eit tverrfagleg samarbeid framover. Resultata i Herøy er sett opp slik at ein kan samanlikne med resultat for Møre og Romsdal, samt med resultat frå små (under 10.000) mellomstore (10-50.000) og store kommunar (over 50.000).

I saksframstillinga har vi valt å presentere dei områda der Herøy skil seg frå andre små kommunar.

Kva seier ungdom i Herøy?

Ungdomsskuleelevar

Oppvekst:

Ungdom i Herøy er meir fornøgd med lokalmiljøet sitt, og meir fornøgd med skulen sin. Dei brukar vesentleg meir tid framfor ein skjerm enn andre kvar dag, men brukar mindre tid på lekser. Fleire uttrykkjer at dei er plaga av einsemd og depressive symptom, samt mobbing. Ein har vore sjeldnare rusa på alkohol. Det er færre som deltek i organiserte fritidsaktivitetar. Det er færre som trur dei får eit lykkeleg liv.

Ser ein på resultata for Herøy opp mot trendane som kjem fram i den nasjonale rapporten, ser ein at mykje stemmer overeins. Ein ser eit trendskifte i forhold til m.a. tid på skulearbeid, framtidstru og tankar om høgare utdanning. Etter mange år med oppgang på desse områda, ser ein no nedgang.

Helse og omsorg:

På mange av områda er det forskjell på resultata etter kjønn. Dette ser vi spesielt godt på bruk av helsetenester, men også på svar om psykiske helseplager.

Kultur og fritidsaktivitetar:

Venner:

Ungdomstida vert gjerne beskriven som ein fase i livet der jamnaldrande er særlig viktige. Venner er for dei fleste ei kjelde til leik, glede, støtte, tilhøyrslø og bekrefting. På lengre sikt har samspelet med jamnaldrande tyding for utvikling av sjølvbilde og sosial kompetanse. Mange knytter venskap som varer livet ut i denne perioden. I overgangen frå born til tenåring endrar venene tyding. Mens leiken står i sentrum blant de yngste, blir det etter kvart like viktig kven ein er saman med som kva ein gjer.

Ungdomstrinnet seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har venner dei kan stole på. Trendrapporten viser lita endring i Herøy frå 2014 til 2017.

Organisert fritid:

Organisasjonar, klubbar, lag og foreiningar er viktige arena for samvær med andre unge. Samanlikna med skulen og det uformelle samværet ungdom imellom, gir deltaking i organisasjonane ungdom andre typar erfaringar. På sitt beste gir organisasjonane ungdom

moglegheit til å utvikle evner, dei lærer å fungere i eit fellesskap, ytre egne meiningar og å jobbe målretta. Sjølv om det er en viss nedgang i løpet av ungdomsårene, er det på landsbasis to av tre ungdomsskuleelevar som deltek i ein eller annan form for organisert fritidsaktivitet. Idretten organiserer klart flest. Landsrepresentative undersøkingar frå dei siste tiåra tyder på at andelen unge medlemmar i frivillige organisasjonar har gått ned.

Ungdomstrinnet seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har gjennom oppveksten delteke i organiserte fritidsaktiviteter. 8 % færre ungdom er med i organisasjonar/klubbar/lag eller foreiningar enn på landsbasis. Trendrapporten viser lite endring i Herøy frå 2014 til 2017, og nokre fleire har aldri vore med i organiserte fritidsaktivitetar etter fylte 10 år. Vedkomande deltaking i fritidsklubb/ungdomshus/ungdomsklubb ser vi ein auke i deltakinga frå 2014 til 2017 på 21% og dette har blant anna samanheng med at kommunen sin fritidsklubb har opna igjen sidan førre måling, samt at kyrkjene har utvikla sitt fritidstilbod i denne perioden. Sistnemnte vert bekrefta gjennom ein auke i deltakinga i religiøse foreiningar med 10 %. Fleire opplever at tilbodet til ungdom er bra når det gjeld lokalar for å treffe andre unge, idrettsanlegg og kulturtilbod.

Elevar i vidaregåande skule

Nøkkeltala for elevar i vidaregåande skule er sett opp med samanlikning mellom Herøy og Noreg.

Oppvekst:

Vidaregåande elevar i Herøy seier dei er vesentleg meir plaga av einsemd og vert meir mobba enn andre. Fleire har fysiske plager kvar dag, og fleire har blitt skada på grunn av vald. Dei røyker meir, men er sjeldnare rusa på alkohol og færre har brukt cannabis. Færre er fornøgde med lokalmiljøet og med skulen sin. Færre deltar i organiserte fritidsaktivitetar, færre trenar minst ein gong pr. veke og færre trur dei får eit lykkeleg liv. Men dei er like fornøgde med venene sine og like mange har minst ein fortruleg venn. Dei fleste kjenner seg trygge i nærområdet.

Helse og omsorg:

Også for denne aldersgruppa er det forskjell på resultata etter kjønn. Svarprosenten er også lågare enn for ungdomsskuleelevane, men det er viktig å gripe fatt i og undersøkje nærare kva som skjer med ungdom frå ungdomsskule og til vidaregåande når det gjeld helseutfordringar.

Kultur og fritidsaktivitetar:

Vidaregåande elevar seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har venner dei kan stole på. Trendrapporten viser liten endring i Herøy frå 2014 til 2017, og samla sett er det fleire som har ein ven dei kan stole på.

Nøkkeltalsrapporten viser at 33 % av elevane på Herøy vidaregåande deltek i organisert aktivitet, mot 49 % på landsbasis. Trendrapporten viser ein nedgang i deltaking i organiserte aktivitetar på 5 % sidan 2014. 12 % fleire enn ved førre måling har vore med i organisert aktivitet tidligare.

Unge si oppleving av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar (ekstra spørsmålspakke).

Saman med Møre og Romsdal fylkeskommune og Møre og Romsdal idrettskrets arbeider KoRus for at fleire lag og organisasjonar skal lage egne retningslinjer for tryggleik og trivsel. Dette er også nedfelt i handlingsprogrammet i fylket sin regionale delplan for folkehelse. Tilleggsmodulen gir kunnskap om unge si oppleving av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar og om grunnar til at unge sluttar med organiserte fritidsaktivitetar.

Rapporten viser at om lag like mange deltek i ein organisert aktivitet i Herøy som fylket elles, og at fleire i ungdomsskulen deltek i meir enn ein aktivitet. Færre har slutta eller ikkje delteke i organisert aktivitet enn elles i fylket. Fleire jenter enn gutar er med i organisert aktivitet både på ungdomstrinnet og på vidaregåande.

Knytt til reglar så har dei fleste felles slike. I ungdomsskulen er det færre som har snakka om reglane enn fylket elles og færre opplever at trenaren er inkluderande. Respondentane trives med vennane i aktivitetane.

Det kan sjå ut til at nokre fleire vaksne og ungdommar nyttar alkohol på turar og i anna sosialt samvær enn fylket samla.

Dei hyppigaste årsakene til at ungdom sluttar med aktivitet er at trenarane prioriterer dei flinkaste, at ingen av venene er med og at tidene ikkje passar.

Uttale frå Ungdomsrådet

Herøy ungdomsråd har vurdert rapportane og laga fleire uttalar (ligg vedlagt saka). Dei har konsentrert seg mest om rapporten frå ungdomsskuletrinnet. Dei kommenterer blant anna nokre resultat som overraskar (m.a. mobbing) og nokre tal dei oppfattar som paradoks.

Oppsummering

Ungdata er eitt av fleire verktøy som gir oss informasjon om status i oppvekstmiljøet. Vi har i tillegg andre både kvantitative og kvalitative verktøy som vi må nytte når vi skal oppsummere status som grunnlag for strategiar og tiltak.

Resultata frå Ungdata vil bli brukt vidare både på leiarnivå i den enkelte fagavdeling, samt i det tverrfaglege arbeidet, med analyse og vurdering av årsaker og tiltak. I dette arbeidet vil den rapporten som vert kalla Trendrapport Herøy 2017 vere nyttig. Denne viser ei samanlikning mellom svara i 2014 og 2017, og viser dermed positiv og negativ utvikling.

Fosnavåg, 21.09.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Sølvi Lillebø Remøy
Kommunalsjef oppvekst

Sakshandsamar: Tanja Rafteseth